

ФРАНК ХЪРБЪРТ ДОМЪТ НА ОРДЕНА

Част 6 от „Дюн“

Превод от английски: Александър Бояджиев, —

chitanka.info

„Онези, които искат да повторят историята, трябва да държат в ръцете си обучението по история.“

Бин-джезъритска кода

Когато бебето-гола# беше извадено от първия бин-джезъритски# аксолотлов резервоар# старшата света майка# Даруи Одрейди се разпореди да подготвят скромна церемония в собствената ѝ трапезария на последния етаж на Централата. Току-що бе съмнало и другите две участнички в Съвета — Тамалани и Белонда — не скриха раздражението си при повикването, макар че Одрейди бе наредила на личния си готвач да сервира закуската.

— Не всяка жена може да седи на главното място на масата при раждането на собствения си баща — отбеляза саркастично Одрейди, когато останалите се заоплакваха, че имат премного неща за вършене, вместо да участват в някаква „нелепица за губи-време“. Само възрастната Тамалани си позволи иронична усмивка. Белонда остана с безизразно изражение на лицето си с премного плът, което нерядко бе равнозначено на смръщване.

Одрейди недоумяваше дали Бел се е освободила от негодуванието си за относителния разкош в жилището на старшата света майка. Тук чувствително се долавяше значимостта на заемания от нея пост, но разликата говореше много повече за поетите задължения, а не за някакво големеене спрямо нейните сестри. Малката трапезария ѝ даваше възможност да наставлява помощниците и послушниците по време на хранене.

Белонда не престана да мести погледа си, очевидно нетърпелива да си тръгне. Големи, но безуспешни досега усилия бяха положени за пробив в студената черупка, която я държеше на разстояние.

— Чувствам се много странно, когато държа бебето в ръцете си и мисля: *Това е баща ми* — каза Одрейди.

— Чух го още първия път — изрече Белонда сякаш с корема си и с почти баритонов тътен, като че ли всяка дума беше свидетелство за лошо храносмилане.

Въпреки всичко тя бе доловила иронията в шегата на старшата света майка. Старият башар# Майлс Тег наистина беше баща на Одрейди. Самата тя бе съхранила клетки (изчегъркани от нокътя), за да се появи гола като част от дългосрочния „план за евентуални възможности“, ако все пак успееш да възпроизведат тлейлаксиянските# резервоари. Но Белонда по-скоро би приела да бъде изгонена позорно от „Бин Джебърит“, отколкото да се съглася с коментара на Одрейди за жизнената важност на техническата въоръженост на Сестринството#.

[# Виж речника в края на книгата. — Б. ред.]

— Намирам го за несериозно в подобно време — каза Бел. — Онези женски откачалки няма да спрат да ни преследват докато не ни унищожат, а ти искаш да празнуваме!

С известно усилие Одрейди запази внимателния тон:

— Ако почитаемите мами стигнат до нас преди да сме готови да ги посрещнем, може би не сме съумели да поддържаме морала си в добро състояние.

Мълчаливият втренчен поглед на Белонда право в очите ѝ предаде обезсърчаващо обвинение: *Ужасните жени вече изтърбушиха шестнайсет от нашите планети!*

Одрейди добре знаеше колко погрешно е да се мисли за онези светове като за притежание на „Бин Джебърит“. Хлабаво организираната конфедерация на планетарните правителства, образувана след Времената на глада и Разпръскването, разчиташе почти изцяло на Сестринството за жизнено важни услуги и сигурни комуникационни връзки, но старите фракции продължаваха упорито да бранят самостоятелността си: ПОСИТ#, Космическото Сдружение, Тлейлакс, изолирани остатъчни групички от жреческото съсловие на Раздвоения Бог и дори помощни части от Говорещите с риби, както и схизми — малки общества на разколници. Раздвоеният Бог бе завещал на човечеството една разделена империя, чиито фракции внезапно придобиха съмнително и спорно поведение поради необузданите атаки на почитаемите мами от Разпръскването. „Бин Джебърит“ — школа-пазител на повечето от старите форми — съвсем естествено се бе превърнала в тяхна главна цел.

Мислите на Белонда никога не се отдалечаваха прекомерно от заплахата на почитаемите мами. Одрейди отдавна го бе осъзнала.

Понякога тя бе почти готова да я прогони, но понастоящем дори „Бин Джебърит“ се бе разделила на фракции, а и никой не би отрекъл превъзходните организаторски способности на светата майка. Под нейно ръководство архивната служба бе достигнала непознатото досега съвършенство.

Дори без да говори, Белонда нерядко съумяваше да насочи вниманието на старшата майка върху преследвачите, които ги дебнеха със свирепо постоянство. Явно и този път бе решила да помрачи настроението на спокойна увереност в успеха, което Одрейди разчиташе да постигне.

Тя положи усилие да съсредоточи мислите си върху новия гола. *Тег!* Ако се стигнеше до възстановяване на първоначалната му памет и спомени, Сестринството отново щеше да разполага с възможно най-добрия башар. По-точно — със съчетание на башар и ментат#! Военен гений, чието необикновено умение бе родило митове в старата империя.

Но дали Тег би бил полезен срещу онази женска паплач, върнала се от Разпръскването?

Каквото и да става, почитаемите мами не бива да ни открият! Още не!

В башара бяха събрани премного смущаващи неясноти и възможности. Загадка покриваше периода непосредствено преди смъртта му по време на гибелта на Дюн. *На Гамму той бе сторил нещо, разпалило необузданата дива ярост на почитаемите мами. Самоубийственото му поведение на Дюн не бе достатъчно, за да предизвика лудешката им реакция.* Носеха се слухове и витаеха откъслечни данни и сведения за дните, които бе прекарал на Гамму преди опустошението на пясъчната планета. *Може да се движи прекалено бързо, за да го проследи човешкото око!* Беше ли успял да го направи? Дали това не бе още една проява на неподражаемите способности на атрейдските гени! Може би мутация? Или поредният от митовете за Тег!

Влезе послушница с три закуски и сестрите ги изядоха набързо, навярно решили да прекратят незабавно малката пауза, тъй като загубата на време се бе оказала сериозна заплаха.

След като другите си тръгнаха, Одрейди продължи да чувства шокиращото последствие от неизречените страхове на Белонда.

Както и от моите страхове.

Тя стана, отиде до широкия прозорец и погледна над по-ниските покриви към част от пръстена овощни градини и пасища, заобикалящ Централата. Беше късна пролет и плодовете вече започваха да очертават форми. *Последващо раждане. Днес бе роден нов Тег!* Мисълта никак не я въодушеви. Обичайно тя ѝ вдъхваше кураж и спокойствие, но тази сутрин беше различно.

Кои са реалните му сили? Какви са фактите, с които разполагам?

Възможностите и средствата, с които борави една старша света майка, бяха огромни и впечатляващи: пълна преданост и вярност на подчинените, военна мощ под командването на башар, обучен от Тег (в момента голяма част от нея закриляше учебната планета Лампадас), занаятчий и технически персонал, шпиони и агенти вредом из старата империя, безчислен брой работници, очакващи от Сестринството защита срещу почитаемите мами, а така също и всички свети майки, чиито Други Памети достигаха до зората на живота.

Без да изпитва ненужна гордост, Одрейди знаеше, че разполага с най-доброто и най-силното за една света майка. Ако личната ѝ памет и спомени не ѝ предоставяха необходимата информация, други около нея винаги можеха да запълнят възникналите празноти. Налице бяха и данните, въведени в машинната памет, макар че тя не криеше естественото си недоверие към този източник.

Одрейди осъзнаваше изкушението да се задълбае в различните животи, които носеше като вторична памет в качеството им на подпочвени пластове на съзнанието. Навярно би могла да намери в опита на Другите Памети блестящи разрешения на опасните затруднения, пред които бе изправена сега... Не, рисковано е! Можеше да се загуби за часове, запленена от многообразието на решенията, вземани от човешките същества. По-добре е да остави Другите Памети държани в равновесие и готови да дойдат при необходимост, когато бъдат потърсени. Осъзнаването беше средството за постигане на целта и силата на нейното влияние за идентифициране на нещата.

Причудливата метафора на ментата Дънкан Айдахо бе твърде полезна в случая.

Самоосъзнаване: насрещни огледала, които преминават през вселената, трупайки по пътя си нови изображения като извечно

отражение. Безкрайното видно крайно — аналогът на съзнанието, което пренася доловените късчета на вечността.

Никога не бе чувала изречени думи, които да се намират по-близо до неизразимото чрез слова осъзнаване. „Специализирана комплексност — бе определението на Айдахо. — Ние събираме, свързваме и отразяваме нашите системи на подреденост.“

И наистина, в „Бин Джебърит“ смятаха, че животът е създал човешките същества посредством еволюцията, за да бъде въведен ред.

Но с какво ще ни помогне този факт срещу ония разюздани жени, които ни преследват? На кой клон от еволюцията са те? Дали еволюцията не е още едно име на Бога?

Сестрите ѝ прихваха презрително при такова „безполезно предположение“.

И все пак би могло да има отговори в Другите Памети. *Ой, колко изкустително!*

С какво отчаяно безразсъдство ѝ се искаше да пренесе блокиралата си личност в минали съответствия и да почувства как са живели тогава. Побиха я тръпки от непосредствената опасност, съпътстваща силната съблазън. Тя усети как нещо нетърпеливо се блъска в крайнините на съзнанието: „Така беше! Не, не е вярно. Така беше!“ Колко нетърпеливи са! Трябва да се фокусират и разделят, като внимателно се вдъхне живот на миналото. Всъщност не е ли това целта на осъзнаването и самата сърцевина на факта да си жив?

Подбери от миналото и съпостави с настоящето, да разбереш какви са последствията.

Ето, така схващаха историята в „Бин Джебърит“, дирейки отглас в изживените животи чрез древните думи на Сантаяна: „Онези, които не могат да си спомнят миналото, са осъдени да го повторят.“

Сградите на самата Централа, превъзхождаща по мощ и значимост всички бин-джебъритски укрепени селища, даваха израз на начина на мислене, откъдето и да ги погледнеш човек. Ръководната концепция се заключаваше в полезното оформяне. В работния център на „Бин Джебърит“ не бе оставено почти никакво място за нефункционалното, опазвано единствено по носталгични подбуди. Сестринството нямаше нужда от археолози. Самите свети майки олицетворяваха историята.

Бавно (много по-бавно от обикновено) гледката отвъд прозореца упражни успокоителния си ефект. Онова, което виждаха очите, беше ред, сътворен от „Бин Джебзърит“.

Но във всеки идващ миг почитаемите мами можеха да сложат край на реда. Положението на Сестринството беше много по-тежко от преживяното по време на Тирана. Голяма част от решенията, които бе принудена да вземе сега, изглеждаха достатъчно противни. Работната ѝ стая бе по-малко приятна и заради действията, които планираха тук.

Да отпишем ли нашия бин-джебзъритски кийп на Палма?

Предложението се намираше в утринния отчет на Белонда, очакващ реда си върху работната маса. Одрейди постави утвърдително означение „Да“.

Отписваме го, понеже атаката на почитаемите мами е предстояща, а ние не можем да го защитим или евакуираме.

Хиляда и сто свети майки и само злата участ знаеше колко послушници, помощници и други подобни щяха да умрат или още по-лошо... заради малката думичка. Без да се броят „обикновените хора“, които съществуваха в сянката на „Бин Джебзърит“.

Голямото напрежение, съпътстващо вземането на подобно решение, предизвика непозната досега слабост у Одрейди. Дали не беше от душевна умора? А има ли нещо такова като Душа? Чувстваше дълбоко изтощение там, където съзнанието не можеше да достигне. Уморена, уморена, уморена.

Напрежението се предаде дори на Белонда, а насилието бе деликатес за Бел. Само Тамалани изглеждаше незасегната, но Одрейди не се заблуждаваше. Там бе навлязла във възрастта на наблюденията от по-висш порядък, очакващи всички сестри, които успеяха да достигнат до нея. Вече нищо нямаше значение, освен наблюденията и преценките. По-голямата част не биваха изобщо изричани с изключение на мимолетни забележки или сбръчкване на лицето. Напоследък Тамалани говореше съвсем малко, а забележките и коментарите ѝ бяха колкото редки, толкова и наглед нелепи:

„Да се купят още не-кораби.“

„Да се уведоми Шийена.“

„Прегледайте отново записите на Айдахо.“

„Попитайте Мурбела.“

Понякога тя само изсумтяваше, сякаш се боеше, че думите могат да я издадат.

А преследвачите не спираха да кръжат, прекосявайки пространството в търсене на нишка към местоположението на Дома на Ордена.

В най-съкровените си мисли Одрейди виждаше не-корабите на почитаемите мами като корсари из необятните морета между звездите. Те не прелитаха под черни флагове с череп и кръстосани кости, но флаг все пак имаше. И символизираното от него не беше никак романтично: *Убивай и плякосвай! Трунай богатство в кръвта на другите. Черни енергия и съграждай нови и нови кораби-убийци.*

Нима не виждаха, че ще се удавят в червено мазило, ако продължават да следват същия курс?!

Трябва да има действително бесни люде в онова Разпръскване на човешки същества, откъдето са се пръкнали почитаемите мами. Хора, които изживяват живота си, водени от идея-фикс: „Пипнете ги!“.

Опасна беше вселената, в която подобни идеи бяха оставени да се носят свободно. Добрите цивилизации полагаха грижи да не подхранват такива намерения и дори да не им дават възможност да се родят. А когато все пак това се случеше, поради невнимание или заради лошо стечение на обстоятелствата, бързо трябваше да бъдат отклонявани в небитието, преди да са натрупали критична маса.

Одрейди бе много изненадана, че почитаемите мами не осъзнаваха този факт или не му отдаваха дължимото внимание.

„Издухани до дъно истерички“, ги наричаше Тамалани.

„Ксенофобия“ — опонираше с твърдението си Белонда и както винаги внасяше точна корекция, тъй като достъпът ѝ до Архива даваше възможност за по-обхватен поглед върху действителността.

Одрейди смяташе, че и двете бяха прави. Почитаемите мами наистина имаха истерично поведение. Всички *външни* за тях бяха неприятели. Вярваха изглежда единствено на мъжете, които бяха превърнали в сексуални роби; и то пак само донякъде. Ала и това доверие подлежеше на непрекъсната проверка — по думите на Мурбела (единствената наша пленница от почитаемите мами) — така че хватката никога да не отслабне.

„Понякога могат да убият човек само заради наранено честолюбие и като пример за останалите“ — бе пояснила Мурбела. Думите ѝ веднага пораждаха въпроса: *И нас ли ни предупреждават?* „Внимавайте! Нали виждате какво става с онези, които дръзнат да ни се противопоставят!“

Мурбела бе казала още: „Вие ги предизвикахте, когато това се случи, те няма да се спрат, докато не ви разсипят до основи.“

„Да привършим с онези отвън!“

Точно и недвусмислено. Правилните ни действия ще ги отслабят — помисли Одрейди.

Ксенофобия, доведена до смеховита крайност, може би?

Напълно вероятно.

Удари с юмрук по работната маса, давайки си сметка, че стореното ще бъде видно и записано от сестрите, установили постоянно наблюдение върху поведението на старшата света майка. После заговори на глас за вездесъщите видеоочи и сестрите-вардияни, взрени в тях.

— Няма да седим и да чакаме в затворени отбранителни територии! Надебеляхме като Белонда (нека хапе от яд!), въобразили си, че сме създали недосегаемо общество и вечни структури.

Одрейди обходи с поглед познатата стая.

— Намираме се на място, което е една от нашите слабости!

Седна на стола зад работната маса, като мислеше върху проблема както от архитектурна гледна точка, така и в светлината на общинското планиране. Е, старшата света майка има това право!

Поселищата на Сестринството рядко се разрастват без определена цел. Дори когато това става върху съществуващи структури (както беше със стария кийп на харконите на Гамму), ползваха се планове за повторно изграждане. Изискваха се пневмоводи за съобщения и малки пакети. Светлопроводи и твърдолъчови прожектори за пренос на шифровани послания. Имаха за себе си мнението, че са най-добри в защитата на комуникационните връзки. Послушници и куриери на светите майки (подготвени по-скоро за самоубийство, отколкото за предателство на висшестоящите) пренасяха по-важните послания.

Тя сякаш виждаше — отвъд прозореца и планетата — своята мрежа, превъзходно организирана и снабдена с нужния персонал,

където всяка бин-джезъритка се явяваше като продължение на останалите. Когато ставаше дума за оцеляването на Сестринството, сърцевина на всичко бе абсолютната преданост. Тук-там се срещаха отстъпници (някои от които особено впечатляващи, като бабата на Тирана например), но и за тях имаше граница. Повечето сътресения бяха временни.

Всичко посочено дотук представляваше модел, сътворен по запазената марка на „Бин Джебзърит“. Следователно беше слабост!

Одрейди се съгласяваше с много от страховете на Белонда. *Но да бъде проклета, ако позволя на подобни неща да помрачат цялата радост от живота!* Все едно да отстъпим и да предадем всичко, както искат почитаемите мами — плячкаджийки.

— Преследвачите търсят как да отнемат силите ни — изрече тя гледайки право към тавана.

Също като диваците в древността, които изяждали сърцата на враговете си. Е, добре... Ще им дадем да хапнат нещо! И много късно ще разберат, че не могат да го преглътнат!

С изключение на предварителното обучение, разчетено за начална подготовка на помощници и послушници, Сестринството нямаше слабости и не прибегваше до поучителни съвети, ала Одрейди все пак притежаваше свой личен девиз: „*Някой трябва да прекопае.*“ Усмихна се на себе си, докато се навеждаше много по-свежа над зовящата я работа. Нейната стая и Сестринството бяха поверената ѝ градина, която очакваше да бъде оплевена и засадена.

Както и наторена. Не бива да забравям за торта.

„Когато си поставих за цел да поведе човечеството по моята Златна Пътека, обещах му урок, който хората да запомнят завинаги. Познавам дълбоко залегнал в тях модел на поведение, който те отричат на думи, но потвърждават с делата си. Казват, че търсят сигурност и спокойствие — условия, които характеризират с думата «мир». Но дори когато я изговарят, не престават да отглеждат семената на хаоса и насилието.“

Лито II, Богът-Император

И така, нарича ме Кралицата-паяк!

Височайшата почитаема мама се облегна в масивния стол, поставен върху висок подиум. Повяхналата ѝ гръд се разтърси от беззвучен злорад смях. *Знае какво ще ѝ се случи, когато попадне в моята паяжина! Ще я изсмуча до сухо, ето какво ще направя.*

Беше дребна жена с безлична физиономия и нервно подскачащи мускули; наведе погледа си към обления в дневна светлина под на приемната зала, покрит с жълти плочки. Върху него лежеше бинджезъритска света майка, овързана с шигърова жица#. Пленницата не правеше никакви опити да се съпротивява. Шигъровата жица беше идеална за целта. *Ако се опита, ще отреже ръцете ѝ!*

Помещението, в което се намираше, допадаше на височайшата почитаема мама както с размерите си, така и с факта, че бе отнето от други стопани. С площта си от триста квадратни метра то е било разчетено за събиранията на навигаторите от Сдружението точно тук, Свързващия възел, като всеки участник е трябвало да се намира в огромен резервоар. Пленницата, просната на жълтия под, изглеждаше като прашинка в безкрая.

Тази никаквица премного се зарадва, когато ми откри как ме назовава тяхната така наречена старша света майка!

Височайшата почитаема мама помисли, че въпреки всичко утрото бе прекрасно. С изключение на факта, че вещиците не ставаха нито за измъчване, нито за ментално сондиране. Как да измъчваш

някого, който във всеки момент може сам да реши да умре? Познаваха и начини за потискане на болката. Доста ги бива за примитивни същества!

На всичко отгоре е напоена и с шере... Когато тялото е натъпкано с отвратителното вещество, самото то се разгражда отвъд обхвата на сондирането още преди да бъде подходящо обследвано.

Височайшата почитаема мама направи знак на една помощница. Тя побутна с крак проснатата света майка, а след допълнителен жест отпусна и жицата, позволявайки съвсем малки движения.

— Как се казваш, дете? — попита височайшата почитаема мама с глас, одрезгавял от възрастта и фалшивото благоразположение.

— Наричат ме Сабанда — прозвуча младежки тембър, недокоснат от болката на сондирането.

— Би ли искала да гледаш как подчиняваме на волята си един мъжки никаквец и го превръщаме в роб?

Сабанда знаеше подходящия отговор. Беше предупредена своевременно.

— Преди това ще умра.

Изрече го спокойно, вдигнала поглед към лицето, дошло от миналото, което имаше цвят на изсъхнал корен, оставен прекалено дълго на слънце. Не липсваха и странните оранжеви петънца в очите на сбабичесаната вещица. Прокторите ѝ бяха казали, че те са знак за обзелия я гняв.

Свободно отпуснатата златисто-червена роба с фигури на черни дракони по дължината на отворената предница и червеното трико под нея подчертаваха мършавата ѝ фигура.

Височайшата почитаема мама не промени изражението на лицето си въпреки постоянно връщащата се мисъл за онези гадни вещерки: „Проклети да са!“ После попита:

— Каква беше задачата ти на мръсната малка планетна, където те хванахме?

— Обучавах младите.

— Струва ми се, че не оставихме жива нито една от тях. *Защо ли се усмихва! За да ме унизи! Ето защо!*

— Учеше ли младите да боготворят вещицата Шийена? — попита височайшата почитаема мама.

— Да ги уча да боготворят сестра? Това не би се понравилось на Шийена.

— Нима искаш да кажеш, че тя се е съживила и ти я познаваш?

— Само за живите ли знаем нещо?

Каква яснота и безстрашие имаше в гласа на гадната света майка! Всички те притежават забележителен самоконтрол, но и това няма да ги спаси. Странно е все пак колко жилав се оказа култът към Шийена. Разбира се, трябваше да го изкореним така, както размазахме самите вещици...

Височайшата почитаема мама вдигна малкото пръстче на дясната си ръка. Чакаща недалече помощница приближи с готова инжекция. Може би новата дрога щеше да развърже езика на пленничката, а може би не. Нямахше особено значение.

Сабанда направи гримаса, когато спринцовката докосна врата ѝ. Само след секунди беше мъртва. Слугите изнесоха тялото. Щяха да нахранят с него пленените футари. Не че и футарите бяха особено полезни. В плен не се чифтосваха, нито пък изпълняваха дори и най-простите команди. Свъсени, те просто чакаха.

„Къде дресьори?“ — можеше случайно да попита някой от тях. Или някаква друга безмислица да се процеди от хуманоидните им усти. Все пак футарите ѝ доставяха известно удоволствие. Пленничеството извади на светлина тяхната уязвимост. Както и тази на примитивните вещерки. *Ще намерим скривалището им. Въпрос само на време.*

„Личността, която поема баналното и ординерното и го изпълва с нова светлина, може да окаже ужасяващо въздействие. Не искаме промяна на нашите идеи. Чувстваме се заплашени от подобни искания. «Вече знаем важните неща!» — твърдим ние. Тогава идва Променителят и започва да размята идеите ни след себе си.“

Майсторът Зенсуфи

Майлс Тег обичаше да си играе в овощните градини около Централата. Одрейди го доведе тук за първи път веднага щом зацъпука. Ето и един от първите му спомени: току-що бе навършил две години и вече знаеше, че е гола, въпреки че не разбираше напълно смисъла на думата...

— Ти си специално дете — уведоми го Одрейди. — Създадохме те от клетки, взети от много възрастен човек.

Макар че беше не за възрастта си схватлив, а думите й прозвучаха неясно и смуцаващо, тогава по-интересно му беше да тича из високата лятна трева под дърветата.

По-късно той прибави към този първи ден още отрязъци от време, прекарани в овощната градина, трупя същевременно впечатления за Одрейди и за другите, които го обучаваха. И схвана удивително рано, че тя се радва на разходките не по-малко от него. В един следобед от четвъртата си година й каза:

— Пролетта е любимият ми сезон.

— И на мен също.

Когато стана на седем и вече показваше блестящи мисловни качества, съчетани с онази холограмна памет, която бе една от причините, накарали някога Сестринството да му възложи немалко най-отговорни дела, внезапно видя градините с плодни дървета като място, докосващо в него нещо дълбоко съкровено.

Това бе първото му истинско осъзнаване, че носи в себе си спомени, които не може да освети с ясна светлина. Дълбоко смутен, той се обърна към Одрейди, огряна от следобедното слънце и каза:

— Има неща, които не мога да си спомня!

— Един ден и това ще стане — отвърна му тя.

Не успя да различи лицето ѝ в яркия блясък, а думите ѝ стигнаха до него сякаш от огромно сенчесто място, намиращо се по-скоро в собственото му тяло, отколкото в нейното.

Същата година се зае да изучава живота на башара Майлс Тег, от чиито клетки бе започнало новото му битие. Одрейди го бе осветлила донякъде по въпроса, показвайки му ноктите на ръцете си.

— Изчегъртах и малко кожичка от врата му, тоест още клетки, в които се намираще всичко потребно ни, за да те поведем към живота.

Тази година в овощните градини имаше нещо необичайно, наляло с непозната тежест по-едрите от друг път плодове, а и пчелите сякаш бяха полудели.

— Причина е пустинята, която се разраства, спускайки се на юг — обясни Одрейди.

Тя го държеше за ръка, докато двамата вървяха в окъпаното от роса утро под прекомерно едрите плодове на ябълковите дървета.

Тег се загледа на юг между стволите им, хипнотизиран за миг от опъстрената с листа слънчева светлина. Беше учил за пустинята и помисли, че чувства върху самия себе си нейната сила въпреки че се намираще в градините.

— Дърветата могат да усетят, че краят им приближава — продължи старшата света майка. — Животът се множи с по-голяма сила, когато е заплашен.

— Въздухът е много сух — рече той. — Сигурен съм, че е от пустинята.

— Обърна ли внимание, че някои листа са покафенели и са се свили по краищата? Тази година ще трябва да напояваме по-обилно.

Отдавна му беше приятно, че тя рядко разговаря снизходително с него. В повечето случаи се чувстваше като равна с нея личност. Сега видя кафявите свити листа. Пустинята не бе пропуснала да намекне за себе си.

Навлезли дълбоко в градините, известно време те се вслушваха внимателно в гласовете на птиците и насекомите. Пчелите, заети с детелината в недалечното пасище, дойдоха да проучат обстановката, но Тег бе белязан със съответния феромон, както бе сторено с всички, имащи право на свободен достъп в Дома на Ордена. Те зажужаха

покрай него, доловиха идентифициращия мирис и се върнаха обратно към заниманията си с разтворените цветове.

Ябълки. Одрейди посочи на запад. *Праскови.* Погледът му се отклони в указаната от нея посока. На изток от тях и отвъд пасището се намираха черешите. Видя смолата, избила по дебелите клони на дърветата.

Семена и млади фиданки са били донесени тук с оригиналните не-кораби преди около хиляда и петстотин години, обясни му тя, след което са били засадени с любов и грижи.

Тег видя картината с ръцете, разравящи пръстта, за да я утъпчат след това внимателно около младите фиданки; грижливото напояване, както и оградите, държачи добитъка в естествените пасища около първите плантации и сгради на Дома на Ордена.

По същото време вече бе започнал да учи за гигантските размери на пясъчния червей#, който Сестринството бе отвлякло тайно от Ракис. От смъртта на същия червей се бяха пръкнали съществата, познати като „пясъчните твари“. Ето, пустинята растеше именно благодарение на тях. Известна част от тази история бе свързана с отчетите и докладите от предишното му въплъщение — някакъв мъж, когото те наричаха башарът. Славен войн, загинал по времето, когато ужасните жени с прозвище почитаеми мами, разрушили Ракис. Чувстваше празноти в себе си — места, където трябваше да се намират някогашните спомени. Гласове от тия празни места се обаждаха и го викаха по време на сън. Понякога се унасяше и съзираше лица пред себе си. Почти чуваше изречени думи. Друг път се случваше да знае наименованието на вещь, преди то да му е казано. Особено имената на различни оръжия...

Много важни неща нахлуха в съзнанието му. Цялата тукашна планета ще се превърне в пустиня, а промяната е започнала, понеже почитаемите мами искат да избият бин-джезъритките, които са го отгледали.

Светите майки, направляващи живота му, често плашеха с черните си роби, суровия външен вид и наситено сините очи без нито една бяла точица. От подправката#, както казваха те.

Единствено Одрейди се отнасяше към него с истинска привързаност, както я разбираше той, а тя беше много важна личност. За всички тя беше старшата майка, която му бе казала да се обръща

към нея по същия начин, освен когато не са сами в градините. Тогава можеше да я нарича само майка.

При една утринна разходка около времето за прибиране на реколтата и непосредствено след третата стръмнина в ябълковите градини на север от Централата, те стигнаха до неголяма падина без дървета, обилно осеяна с много и различни растения. Одрейди сложи ръка на рамото му и го насочи към виещ се наниз от черни стъпала посред грамада от зеленина и ситни цветя. Явно беше в особено настроение. Почувства го в гласа ѝ.

— Правото на собственост е интересен въпрос — подхвана тя. — Ние ли притежаваме тази планета или обратното?

— Харесват ми тукашните миризми — рече Тег.

Одрейди свали ръка от рамото му и лекичко го побутна да върви пред нея, преди да продължи:

— Майлс, нарочно сме ги засадили тук. Ароматни треви. Огледай ги внимателно, а после почети за тях в библиотеката. О, настъпи ги! — посъветва го, когато той се опита да заобиколи едно растение пред краката си.

Момчето стъпи здраво върху зелените израстъци и вдъхна разнесените се остри миризми.

— Те са тук, за да бъдат газени и да изпускат аромата си — добави Одрейди. — Прокторите# са те учили как да се справяш с носталгията. А казали ли са ти, че миризмата често я предизвиква?

— Да, майко — отвърна той и се обърна към мястото, където бе смачкал растението. — Това е розмарин.

— Откъде знаеш? — попита тя със силно възбуден глас.

Тег сви рамене:

— Просто знам.

— Може да бъде и от оригиналната памет — с доволство прозвуча гласът ѝ.

Продължиха разходката си в наситената с аромати хлътнина и старшата света майка отново заговори с равен глас:

— Всяка планета има собствен лик, върху който нанасяме щрихи от древната Земя. Понякога резултатът е бледа скица, но тук успяхме.

Тя коленичи и откъсна стръкче от яркозелени растение. Разтри го между пръстите си и го поднесе към носа.

— А това е пелин.

Беше права, въпреки че той не можеше да каже откъде го знае.

— Усецал съм мириса му в храната. Като подправката ли е?

— Подобрява вкуса, но не се отразява върху съзнанието — тя се изправи и го погледна сериозно: — Майлс, запомни добре мястото. Световете на нашите прародители ги няма, но тук са запазени част от корените ни.

Почувства, че му предава познание за нещо важно и се реши да я попита:

— Защо се колебаеше дали планетата не ни притежава?

— Моето Сестринство вярва, че ние сме домакини на тази земя. Знаеш ли нещо за домакините?

— Като Ройтиро, който е баща на моя приятел Йорги. От него знам, че най-голямата му сестра един ден ще бъде домакин на тяхната плантация.

— Правилно. Населявали сме някои планети по-дълго от всички останали хора, но знаем, че сме само домакини.

— Ако не сте собственици на Дома на Ордена, то тогава кой е такъв?

— Може би никой. Питам се каква е взаимната ни оценка както на моето Сестринство, така и на тази планета?

Той я погледна в лицето, а после загледа ръцете си. Дали точно сега Домът на Ордена не го изпитваше?

— По-голямата част от изискващото оценка се намира дълбоко в нас — рече Одрейди и го хвана за ръката. — Да вървим.

Оставиха зад себе си ароматната долчина и се заизкачваха към имението на Ройтеро. След малко старшата майка заговори:

— Сестринството рядко засажда ботанически градини, защото те са почти безполезни за зрението и обонянието.

— А за храна стават ли?

— Да, важни са преди всичко за живота ни. В тях се ражда храна. Всичко от долчинката зад нас отива в кухните.

Почувства как думите ѝ се стичат и потъват в него, запълвайки празнините. Разбра как се планира за векове напред: дървета за подмяна на гредите на сградите и за очертаване на водните находища, растения за опазване на бреговете на езера и реки и за спасяване от дъждовна и вятърна ерозия на плодородния слой на почвата, както и за укрепване на морските брегове, а дори и за изграждане във водните

басейни на места, където рибата ще може да се размножава. В „Бин Джебзърит“ не забравяха да мислят както за подслона и формата на дърветата, така и за интересните сенки, които те хвърляха върху тревните площи.

— Дървета и други растения за поддържане на взаимната ни симбиоза — допълни тя.

— Симбиоза ли? — думата бе нова за него.

Тя му обясни с пример, за който знаеше, че му е известен от брането на гъби с други деца.

— Гъбите не могат да растат без компанията на приятелски корени. Всяка от тях поддържа отношения на взаимна симбиоза с определено растение. Всичко, което расте, взема необходимото му от някой друг.

Продължи да разяснява подробно, докато той, преситен от познание, ритна кичур трева и веднага забеляза познатия обърквач го поглед. Очевидно бе сторил нещо осъдително. Защо ли можеше да стъпи върху нещо, което расте, докато върху друго не биваше?

— Майлс! Тревата не позволява на вятъра да отнася горния слой на почвата в трудни за достъп райони, каквито са дъната на реките.

Добре познаваше този тон. Осъдителен. Погледна надолу към онова, което бе обидил.

— Добитъкът ни се храни с тези треви. Семената на някои от тях слагаме в хляба и в други хранителни продукти. А отделни видове камъш спират вятъра.

Нещо познато!

Търсейки начин да я накара да смени темата, той изрече по букви:

— В-е-т-р-о-п-р-е-г-р-а-д-и, така ли?

Тя не се засмя и той разбра, че е сбъркал с опита си да я подлъже. Отказа се и се заслуша в продължаващия урок.

Одрейди говореше, че когато пустинята стигне до тях, последни навярно ще си отидат лозите, чиито главни отвесни корени се спускат стотици метри надолу. А овощните градини ще измрат преди всички.

— Защо трябва да умират?

— За да сторят място на друг, по-важен живот.

— Пясъчни червеи и мелиндж.

Забеляза, че светата майка е доволна от познанията му за взаимната връзка между пясъчните червеи и подправката, нужна на „Бин Джебърит“ за съществуването му. Не знаеше каква точно е тяхната обвързаност, но си представи кръг: *от пясъчните червеи към пясъчни твари до мелинджа и отново*, а „Бин Джебърит“ си взема от кръга, онова, което е нужно!

Умората от продължителния урок не го бе напуснала и той попита: — След като всички растения тук така или иначе ще загинат защо трябва да ходя в библиотеката и да уча имената им?

— Защото си човек, а човешките същества притежават силното желание да подреждат, групират и слагат наименования на онова което познават.

— А каква е потребността от имена?

— Помага ни да предявим правата си върху нещо, което сме именували. Представяме си правото на някаква собственост, което обаче може да ни поведе в погрешна посока и затова е опасно.

Аха, отново се върна към собствеността.

— Моята улица, моето езеро, моята планета — поясни тя. — Поставеният от мен надпис остава завинаги. Освен ако не е дребна отстъпка от страна на завоеватели или само звук, който си спомняш, когато те обземе страх...

— Дюн — изрече той.

— Бързо схващаш!

— Почитаемите мами изпепелиха Дюн.

— Очаква ни същото, ако ни открият.

— Не, ако съм ваш башар!

Думите излязоха от устата му още преди да ги е помислил, но след като ги изрече, стори му се, че в тях има известна истина. Отчетите в библиотеката твърдяха, че башарът бе карал враговете си да треперят, още преди да се появи на бойното поле.

Сякаш прочела мислите му, Одрейди каза:

— Башарът Тег бе не по-малко прочут с уменията си да създава условия, при които битката се оказваше ненужна.

— Но е побеждавал враговете ви.

— Майлс, никога не забравяй Дюн. Той загина там.

— Зная.

— Прокторите наредиха ли ти вече да учиш за Каладън#?

— Да. Но в учебниците ми по история се нарича Дън.

— Надписи, Майлс. Имената напомнят за интересни неща, но мнозинството хора не правят повече от една връзка. Отегчителна е историята, нали? Имената са удобни за припомняне и се ползват преди всичко от собствения ти род...

— Ние не сме ли от един и същ род?

Въпросът го бе измъчвал, но не и облечен в думите, които изрече сега.

— Ние и двамата сме атреиди. Не го забравяй, когато се върнеш към учението си на Каладън.

Щом поеха обратно през градините и пасището към удобната за наблюдение могилка с непосредствен изглед към Централата, Тег откри незабелязани досега неща в административния комплекс от сгради и заобикалящи го плантации. Не спря да мисли за това, докато се спускаха надолу по оградената пътека към входната арка на Първа улица.

„Жив скъпоценен камък“ — казваше Одрейди за Централата.

Минавайки под арката, момчето погледна нагоре към издълбаното с огън в нея име на улицата. Бе красиво изписано с меки линии на галахски# език с бин-джезъритска украса. Всички улици и сгради бяха обозначени с надписи със същия курсив.

Докато не спираше да разглежда около себе си и из Централата с танцуващия фонтан на площада пред тях, той ясно чувстваше дълбочината и значимостта на струпания тук човешки опит. „Бин Джебзърит“ бе съградил това място и му бе отредил ролята на поддържащо звено, но Тег все още не можеше да вникне изцяло в начините, по които това беше постигнато. Нещата, дете бе схванал при учебните занимания и по време на разходките в плодовите градини — едновременно прости и сложни — сега придобиваха ново измерение. Всъщност това представляваше неясно изразена реакция на ментат, но той не го знаеше, а само усещаше, че безупречната му памет бе променила и разместила някои взаимоотношения, за да ги прегрупира. Спря внезапно и погледна назад към градината, откъдето бяха дошли и която сега се виждаше само в рамката на сводестия вход на покритата улица. Всичко бе обвързано. Отточната и отпадна маса от Централата се преработваше на метан и торове. (Бе посетил завода с един от

прокторите.) Метановият газ задвижваше помпите и захранваше част от охладителните съоръжения.

— Какво гледаш, Майлс?

Не знаеше как да отговори. Но не бе забравил, че в един есенен следобед с Одрейди се качиха на орнитоптер# и облетяха Централата, за да му покаже тя множеството взаимни връзки, а пък той да добие „обща представа“. Тогава всичко бе само куп от думи, но сега те придобиваха точния си смисъл.

„Възможно най-добре затворения екологичен цикъл, който сме в състояние да постигнем — бе казала Одрейди в топтера. — Орбиталните спътници за регулиране на климатичните условия следят и определят необходимите параметри.“

— Майлс, защо стоиш на едно място и гледаш към градината? — в гласа ѝ прозвучаха повелителни нотки, срещу които той не притежаваше никаква защита.

— В орнитоптера каза, че е красиво и добро, но опасно.

Само веднъж бяха пътували с подобен летателен апарат. Тя веднага направи съответната връзка. „Екологичният кръговрат.“

Момчето се обърна и я погледна в очакване.

— Да, оградени сме отвсякъде — каза тя. — Колко силно ни изкушава възможността да издигнем високи стени и да очакваме там протичането на промяната! Ето, гнием тук в удобно самозадоволяване.

Думите ѝ го изпълниха с безпокойство. Почувства, че вече ги бе чувал на някое друго място и от друга жена, държала ръката му.

— Всички видове ограждения създават плодородна почва и се превръщат в развъдник на омразата на стоящите отвън — продължи тя. — А жътвата е горчива.

Думите не бяха съвсем същите, но урокът се повтаряше едно към едно.

Той тръгна бавно редом с Одрейди, а ръката му бе потна в нейната.

— Майлс, защо съвсем млъкна?

— Вие сте земеделци — каза той. — Точно с това се занимава „Бин Джезърит“.

Старшата майка веднага забеляза какво бе станало: подготовката му на ментат се бе задействала в него, без той самият да го осъзнава. По-добре беше да не започва все още...

— Майлс, всичко, което расте, е обект на вниманието и грижите ни. Добре схващаш, след като го забеляза.

Когато се разделяха, преди тя да се върне в своята кула, а той — в отреденото му жилище в учебния корпус, Одрейди каза: — Ще се разпоредя учителите ти да обърнат повече внимание на умелото използване на силата.

Този път Тег не я разбра правилно:

— Вече започнах тренировки с лазестрели. Казват, че съм много добър.

— И аз чух същото. Все пак има оръжия, които не са за ръцете. Единственият начин да разполагаш с тях е да се намират в ума ти.

„Правилниците и съдържащите се в тях разпоредби издигат укрепления, зад чиито стени ограничените умове създават сатрапии. Подобно състояние на нещата е рисковано и в най-добрите времена, но е направо гибелно при кризисни ситуации.“

Бин-джезъритска кода

Адска тъмнина в спалното помещение на височайшата почитаема мама. Логно — първа дама и старша помощница на Най-Голямата, влезе от неосветеното входно помещение, след като бе повикана, и потръпна в напълно тъмната стая. Консултациите без никакво осветление я докарваха почти до ужас и тя знаеше, че това доставя истинско удоволствие на господарката ѝ. Все пак не биваше да го приема като единствена причина за пълната тъмнина. Дали пък почитаемата мама не се страхуваше от нападение? Неколцина Най-Големи бяха детронирани и лишени от власт, когато се намираха в леглата си. Не, не беше този решаващият мотив, макар че е възможно да бе оказал някакво влияние при подбора на обстановката...

Ръмжене и охкания в тъмнината.

Някои почитаеми мами с подхилване твърдяха, че височайшата се осмелява да вмъкне футар в леглото си. Логно го намираше за напълно възможно. Сегашната Най-Голяма си позволяваше много неща. Не беше ли плякосала и някои от оръжията след краха на Разпръскването? Сестрите знаеха, че футарите са неподатливи на подчиняване посредством секс. Поне не секс с човешки същества. Може би успяваха да го сторят Враговете с Многого лица, кой знае!

В спалнята миришеше на козина. Логно затвори вратата след себе си и зачака. Височайшата почитаема мама не обичаше да я прекъсват, независимо какво правеше в скриващата всичко тъмнина. *Но тя ми позволи да я наричам Дейма.* Чу се пореден стон, а след него:

— Логно, седни на пода. Да, там, до вратата.

Вижда ли ме наистина, или просто мисли, че съм аз?

Нямаше смелостта да провери. Отрова. *По този начин един ден ще падне в ръцете ми. Предпазлива е, ала все пак вниманието и може да бъде отвлечено.* Въпреки че сестрите я презираха като средство за постигане на целите си, отровата беше приемлива като инструмент за унаследяване, но при условие, че извършителят разполага с допълнителни средства за поддържане на надмощие над останалите.

— Логно, викам те заради иксианците, с които разговаря днес. Какво казват за Оръжието?

— Дейма, те не разбират как действа. Не съм им разкрила нищо.

— Естествено, че не трябва.

— Ще поискаш ли отново събиране на Оръжието и Заряда?

— Подиграваш ли ми се, Логно?

— Дейма, никога не бих го направила!

— Надявам се.

Мълчание. Логно съзнаваше, че и двете обмислят едно и също нещо. Само триста единици от Оръжието оцеляха след гибелта. Всяка от тях бе за еднократно ползване при условие, че Съветът (който разполагаше със Заряда) даде съгласието си. Височайшата почитаема мама, която пазеше самото Оръжие, притежаваше едва половината от страховитата му сила. Оръжието без Заряда представляваше просто малка черна тръба, носена с една ръка. Получило Заряда си, то изхвърляше кратък откос безкръвна смърт с помощта на дъга с ограничен обхват.

— Онези с Многото лица — измърмори височайшата почитаема мама.

Логно кимна утвърдително в тъмнината към мястото, откъдето дойде измърморването.

А може би все пак ме вижда. Не знам какво е успяла да задигне по време на плячкосването, нито какво са ѝ предоставили иксианците.

Онези с Многото лица — проклети да са навеки! — бяха виновни за гибелта. Те и техните футари! Лекотата, с която всичко с изключение на малка част от Оръжието бе конфискувано! Върховни сили. *Трябва добре да се въоръжим, преди да се върнем в боя, Дейма е напълно права.*

— А планетата Бузел... обади се отново височайшата почитаема мама. — Сигурни ли сме, че няма защита?

— Не открихме отбранителни средства. Контрабандистите казват, че не е охранявана.

— Но какво богатство има от Белите камъчета Сустоунс!

— Тук, където е била старата Империя, хората рядко дръзват да атакуват вещиците.

— Не вярвам да има само шепа от тях на онази планета! Сигурно е някакъв капан.

— Винаги е възможно, Дейма.

— Логно, не вярвам и на контрабандисти. Вземи още неколцина от тях и провери отново как стоят нещата с Бузел. Вещиците може и да са слаби, но не мисля, че са глупави.

— Слушам, Дейма.

— Кажете на иксианците, че много ще ни разочароват, ако не могат да направят копие на Оръжието.

— Но, Дейма, без Заряд...

— Ще водим разговори с тях едва тогава, когато самите ние решим, че трябва. А сега тръгвай.

На излизане Логно чу едно изсъскващо „Дааааа!“. Явно мракът на входното помещение бе за предпочитане в сравнение с обстановката в спалнята... Забърза към светлината в дъното.

„Склонни сме да се превръщаме в най-лошите от онези, срещу които сме се изправили.“

Бин-джезъритска кода

Ето, отново картини с вода.

Превръщаме в пустиня цялата проклетата планета, а на мен ми се привиждат картини с вода!

Одрейди бе седнала в работната си стая с цялата обичайна сутрешна неразбория около себе си и усещаше как Морското Дете се носи по вълните, които го обливат. Вълните имаха цвят на кръв. Същността ѝ на Морско Дете предусещаше кървави времена.

Знаеше, че тези картини идват от времето, когато нейният живот все още не бе попаднал под контрола на светите майки — детството в хубавия дом на морския бряг на Гамму. Не успя да потисне усмивката си, дошла въпреки нависналите грижи и безпокойства. Стриди, приготвени от тати. Блюдото, което и до днес предпочиташе пред всички останали.

Най-много спомени от детството си бе запазила от екскурзионните пътувания по море. Да се носи по водата бе сякаш най-близо до главното в личността ѝ. Издигането и спускането на вълните, докосването до безкрайни хоризонти с непознати нови места непосредствено отвъд закривената линия на водния свят, пронизващото усещане за опасността, скрита в самата материя, която я държеше отгоре... Всичко бе събрано в едно, за да засвидетелства, че тя е Морското Дете.

Там и тати се успокояваше. Мама Сибия също изглеждаше доста по-щастлива, обърнала лицето си срещу вятъра с развята черна коса. От онези времена струеше покой и някакво вдъхващо уверено послание, произнасяно на език, по-стар и от най-старите ѝ Други Памети.

Това е моето място, моята среда. Аз съм Морско Дете.

Собствената ѝ представа за уравнивост идваше също от онези времена. *Способността да се запазва равновесие по водите на*

непознати морета. Както и умението да усещаш дълбоко в себе си сигурност, независимо колко големи са неочакваните вълни.

Мама Сибия бе вселила в Одрейди тази способност дълго преди светите майки да дойдат и да отведат със себе си „скритата издънка на атреидите“. Жената, която само отглеждаше чуждо дете като свое и се казваше мама Сибия, бе научила Одрейди да обича себе си.

В обществото на „Бин Джебърит“, където всяка проява на обич бе подозрителна, последното остана най-голямата тайна на Одрейди.

Дълбоко в себе си аз съм щастлива с това, което съм. Нямам нищо против да бъда сама. Впрочем нито една света майка не можеше да остане реално самотна, след като Другите Памети нахлуваха в нея при изпитанието с подправката.

Но мама Сибия, както и тати, разбира се, изпълняващи ролята на loco parentis^[1] по заръка на „Бин Джебърит“, бяха заложили в дълбочина твърдост и сила у своята повереница през годините на скритото ѝ израстване. А за светите майки бе останало само задължението да умножат тази сила.

Прокторите се бяха опитали да изкоренят от Одрейди „силното желание за лични увлечения“, но така или иначе не успяха да разберат крайния резултат; съмненията им обаче останаха. Пратиха я на планетата Ал Дханаб. Това място умишлено бе поддържано като точно копие на най-лошото от Салуса Секундус#, за да могат набелязаните да привикват към условията на свят, където престоят е непрекъснато изпитание. В известен смисъл мястото беше по-сурово и от Дюн с високите си скали и сухи клисури, с палещите и пронизващи ветрове, с почти пълната липса или прекомерното обилие на влага. В Сестринството го бяха приели като пробен тест за всички, определени да оцелеят на Дюн. Нито едно от изпитанията не повлия върху тайното ядро на същината на Одрейди. Морското Дете остана непокътнато.

И сега то ме предупреждава.

Дали предупреждението беше и поглед в бъдното?

Тя винаги бе притежавала *късче талант*, онова леко бодване, известяващо я за опасност, надвиснала в непосредствена близост над Сестринството. Атрейдските гени ѝ напомняха за постоянното си присъствие. А може би опасността грозеше Дома на Ордена? Не, не... Болката говореше, че застрашените са други, но също важни.

Може би Лампадас? Този път нейното късче талант не съумя да се обади.

Специалистките, регулиращи целенасоченото размножаване, бяха направили опит да заличат опасната способност за предсказване от потомствената линия на атреидите, но успехът им бе ограничен. „Не смеем да рискуваме с вероятността да се появи нов Куизъц Хадерах#!“ Те знаеха за въпросната чудатост на своята старша света майка, но Тараза, последната предшественица на Одрейди, ги бе посъветвала да си служат внимателна с нейната способност. Според Тараза дарбата на Одрейди сработваше само когато „Бин Джебзърит“ трябва да научи за предстояща опасност.

Старшата майка не възразяваше. Сполитаха я неочаквани мигове, в които зърваше заплаха. Като просветвания. Напоследък бе започнала дори да сънува.

Сънят се повтаряше трептящ и жив; всичките ѝ сетива бяха настроени към вероятността за непосредствено сбъждане на онова, което съзнанието ѝ виждаше. Вървеше по силно опънато въже над бездна, а някой (не се осмеляваше да се обърне и да го види) се приближаваше зад нея с брадва, за да отсече въжето. Чувстваше как то рязко и твърдо се огъва под босите ѝ пети. Духаше студен вятър с мирис на изгоряло. Между другото, тя *знаеше* кой приближава с брадвата!

За всяка опасна стъпка трябваше да призовава цялата си енергия. Стъпи! Стъпи! Въжето се люлееше и Одрейди простираше встрани ръцете си, за да запази равновесие.

Падна ли, пропада и Сестринството!

„Бин Джебзърит“ щеше да намери края си в дълбоката пропаст под въжето. Един ден Сестринството щеше да престане да съществува, подобно на всяко живо същество. Нито една света майка не би се осмелила да го отрече.

Но не и тук. Не трябва да падна от въжето. Не бива да позволим въжето да бъде срязано! Длъжна съм да премина над бездната, преди да пристигне оня с брадвата. Длъжна съм! Длъжна съм!

Тук сънят винаги свършваше, ала собственият ѝ глас продължаваше да звъни в ушите ѝ, докато се събуждаше в спалнята. Разтърсвана от тръпки. Като премръзнала. И нито капчица пот. Дори

попаднала в спазмите на кошмар, юздите на „Бин Джебърит“ не ѝ позволяваха ненужни разхищения.

Нужно ли е тялото да се изпоти? Не. Безполезно е.

Седнала в работната си стая със спомена за съня, Одрейди долавяше колко близко до реалността е метафората с тънкото въже: *Фината нишка, на която нося окачена съдбата на моето Сестринство.* Морското Дете усещаше приближаващия кошмар и се появи в картините с кървави води. Не, никакво обикновено предупреждение! А злокобно. Имаше желание да се изправи и да викне: „Пиленца мои, пръснете се из бурените! Бягайте! Бързо!“

Как ли щяха да подскочат вардияните-наблюдатели!

Задълженията на една света майка ѝ налагаха да застане лице в лице с обзелите я вълнения, а действията ѝ да говорят, че не я засяга нищо друго, освен решенията, които е длъжна да вземе. Паниката задължително трябва да бъде избегната! Не можеше да се каже че в днешните времена необходимите непосредствени решения бяха обикновени и незначителни. Въпреки всичко видимото запазване на спокойствие бе задължително.

Някои нейни потомци вече се бяха разбягали и потънали в непознатото. Споделили опита на живота си в Другите Памети.

Останалите пиленца в Дома на Ордена трябваше да знаят кога да *побягат. Когато бъдем открити.* Поведението им следва да бъде продиктувано от потребностите на мига. Значение имаше единствено безупречната им подготовка. Само на нея можеше да се разчита.

Всяка нова бин-джебъритска общност, независимо от крайното ѝ местоназначение, бе обучена да действа по подобие на Дома на Ордена — пълно унищожение, а не покорство. Съскащият огън трябва сам да погълне себе си заедно с ценната плът и записите. За пристигналия враг нека да остане безполезна смесица от огънати чирепи, поръсени с пепел!

Някои сестри от Дома на Ордена можеше и да успеят да се спасят. Но бягството при нападение бе определяно като лекомислие!

Ключовите фигури така или иначе предоставяха Други Памети. Необходима подготовка. Старшата света майка се въздържа. *Поради причини от морално естество!*

Къде да се бяга, а и кой би успял да се спаси, както и да не бъде заловен? Това бяха същностните въпроси. Какво щеше да стане, ако

пипнат Шийена в края на новата пустиня, където тя чака пясъчните червеи? А те може и никога да не се появят, нали? Шийена, в допълнение с пясъчните червеи, представляваше религиозна сила с голям потенциал, чието ползване може да се окаже познато на почитаемите мами. Ами ако те заловят голата Айдахо или голата Тег? Ако само една от тези възможности се сбъдне, никой не може да е сигурен, че ще бъде намерено друго скришно място.

Ами ако?... Ами ако?...

Ядната неудовлетвореност от една пропусната възможност нашепваше: „Би трябвало да убием Айдахо в мига, когато го пипнахме! Никога не ще отгледаме голата Тег!“

Единствено членовете на Съвета, преките съветници и неколцина от дебнещите вардияни споделяха нейните съмнения. Въпреки това се отнасяха резервирано. И никой от тях не беше истински сигурен за двамата голи, дори след като изровиха не-кораба и го оставиха подвластен на съскащия огън.

Дали Тег е успял да види невидимото (включително не-корабите) в онези последни часове преди героичната си саможертва? Как *е могъл да разбере къде да се срещне с нас в пустинята на Дюн?*

И ако той беше съумял да го стори, то и опасно надареният Дънкан с неизброимите от поколения струпани атрейдски (и други, още незнайни) гени също би могъл да го направи.

Самата аз бих могла да имам такава способност!

С внезапно шокиращо прозрение Одрейди за първи път осъзна, че Тамалани и Белонда следят своята старша света майка със същите опасения, с които тя неспирно наблюдава двамата голи.

Дори простото узнаване на факта, че едно човешко същество е в състояние да придобие чувствителност да открива не-кораби и други форми на защитно екраниране, би довело до небалансирано въздействие върху тяхната планета. А това със сигурност ще насочи почитаемите мами към пистата на безконтролно втурване напред. Из вселената бе пръснат неизчислим брой потомци на Айдахо. Той винаги бе протестираше, че не е „разплоден жребец на Сестринството“, но въпреки туй многократно го бяха ползвали като такъв.

Мислеше, че действа само за себе си. И може би е бил прав.

Всеки от потомците в основното родословие на атреидите би могъл да притежава въпросната дарба, за която Съвета подозираше, че

е избуяла у Тег.

Къде бяха отминалите месеци и години? Както и дните? Още един жътвен сезон, а Сестринството остава в прашясала забрава, даде си сметка Одрейди. Добре познаваше звуковете и миризмите, присъщи на Централата. Хора из коридорите... В общата кухня готвеха пиле със зеле. Всичко бе нормално.

Но можеше ли да се каже „нормално“ за някого, който бе разбрал, че се намира посред картини с вода, и то точно в часовете, определени за работа? Морското Дете не би могло да забрави Гамму с нейните миризми, размяталите от бриза океански водорасли, с озона, изпълнил с кислород всяко вдишване, както и с великолепието на свободата, така ясно доловимо в начина, по който се движеха и говореха другите с нея. В морето разговорите достигаха до дълбини, до които тя никога не се бе спускала. Там дори незначителната приказка носеше скрити елементи, също като отмерената реч на океана, движеща се с теченията под повърхността си. Одрейди буквално се почувства принудена да си спомни как собственото ѝ тяло се носи по вълните на онова море от детството. Долавяше нуждата да придобие отново силите, които бе познала там, да си възвърне онези закаляващи я качества, известни от времена с по-голяма искреност.

С потопено в солената вода лице и задържала дъха си колкото може по-дълго, *сега* тя плаваше в очистващо море, което отмиваше всички скърби и неволи. На практика това представляваше овладяване на стреса, сведено до самата си същност. Заля я огромната вълна на спокойствието.

Плувам, следователно съм аз.

Морското Дете я предупреди и пак то възстанови силите ѝ. Без дори да помисли да си го признае, тя отчаяно имаше нужда от това възстановяване.

Предишната нощ се бе загледала в лицето си, отразено в един от прозорците на работния кабинет. Остана поразена от резултата.

постигнат от начина, по който възрастта и отговорностите в съчетание с умората бяха вдлъбнали бузите ѝ и свели надолу ъгълчетата на устата: сега чувствените устни бяха свити, а меките очертания на лицето ѝ — издължени. Единствено наситено сините ѝ очи блестяха с привичните искри и мускулестото ѝ тяло оставаше все така стройно.

Подтикната от внезапен импулс, Одрейди набра позивния код и се загледа в картината, прожектирана над работната маса, където се бе появило изображението на не-кораба, приземен на космодрума в Дома на Ордена — гигантска, изпълнена със загадки машинария, сякаш отделена от времето. В годините на полусън той се бе вдълбал в огромна, потънала надолу част от площадката за приземяване, като почти се бе вклинил в земята. Приличаше на великанска буца с едва почукващи двигатели, необходими му колкото да остане скрит от прозиращите почти навсякъде търсачи, особено онези на Космическото Сдружение, които с огромно удоволствие биха предали и продали „Бин Джебърит“.

Защо точно сега бе извикала картината?

Заради тримата, поставени там под ключ: последния оцелял тлейлаксиянски Майстор Сцитал, както и Мурбела и Дънкан Айдахо — сексуално обвързаната двойка, попаднала във взаимен капан, чиято надеждност не отстъпваше с нищо на сигурността на не-кораба.

Нещата не се оказаха прости.

Рядко имаше прости обяснения на което и да е от големите начинания на „Бин Джебърит“. Не-корабът и затворените в него смъртни можеха да бъдат класифицирани единствено като огромно усилие. И скъпо! Много скъпо от гледна точка на потребяваната енергия дори като резервен вариант.

Наличието на пестеливо отмерване на споменатия разход недвусмислено говореше за енергийна криза. Едно от безпокойствата на винаги загрижената Бел. То да бъде доловено в гласа ѝ, дори когато бе най-обективна: „Да се реже до кокал и нищо друго!“

Всички в „Бин Джебърит“ знаеха, че в днешно време неотстъпно ги следят наблюдателните очи на счетоводната служба, настроена твърде критично към безцелно изтичащата жизнена енергия на Сестринството.

Белонда влезе с бърза крачка и без предизвестие в работното помещение със свитък от записи на носител от ридулианов кристал в лявата си ръка. Стъпваше по пода така, сякаш го мразеше и му казваше: „На ти! И това! И още!“

Удряше го, сякаш си бе заслужил боя заради простия факт, че се намира под нозете ѝ.

Одрейди почувства как сърцето ѝ се сви, когато видя изражението в очите на Бел. Ридулиановите записи издадоха звука „Шляп!“, след като светата майка ги хвърли върху масата.

— Лампадас! — изрече Белонда с агонизиращ глас. Одрейди нямаше нужда да отваря свитъка. *Кървавата вода край Морското Дете се бе превърнала в действителност.*

— Има ли оцелели? — прозвуча напрегнато гласът ѝ.

— Нито един.

Бел се свлече в стола с биологично саморегулиране, който винаги се намираще откъм нейната страна на масата на Одрейди.

Влезе и Тамалани, седна до Белонда. И двете бяха като поразени от гръм.

Нито един оцелял.

Одрейди разреши на една бавна тръпка да се спусне от гърдите ѝ до ходилата на краката. В момента никак не я смущаваше, че другите сигурно са успели да забележат снемачтата напрежението ѝ реакция. Нейната работна стая бе виждала и по-срамни поведенчески прояви. — Кой докладва? — попита Одрейди.

Отговори Белонда:

— Новината дойде от шпионите на ПОСИТ#, за което свидетелства поставеният специален знак. Без съмнение информацията е предоставена от Равина.

Одрейди не знаеше какво да каже. Погледна през широкия нисък прозорец непосредствено до събеседничките ѝ и видя прелитащи снежинки. Да, новината бе в съзвучие с картината отвън, където зимата тържествено бе повела бойните си сили.

Сестрите от Дома на Ордена не бяха никак доволни от втурването на зимата. Потребностите принудиха Службата за метеорологичен контрол да намали рязко температурата. Не можеха да прибъгнат до плавно преминаване към зимни условия, нито да се отнесат милостиво към растителния свят, който сега трябваше да заспи смразен. Всяка нощ бе по-студена от предходната с три-четири градуса. За около седмица и нещо животът потъна в сякаш безкраен мраз.

Да, беше студено и напълно в тон с новината за Лампадас.

Една от последиците от промяната на времето бе мъглата. Одрейди видя как тя се разсейва, след като свърши леката снежна буря.

Много объркващо време. Точката на оросяване бе доведена близо до температурата на въздуха, така че мъглата се стелеше на вълма в оставащите влажни участъци. Подобно на късчета тюл, тя се вдигаше от земята и се носеше през оголелите дървета на овощните градини като отровен газ.

Нито един ли не е останал жив?

Белонда поклати отрицателно глава в отговор на питащия поглед.

Лампадас, истински скъпоценен камък в мрежата от планети на Сестринството и дом на тяхната най-високо ценена школа, се бе превърнала в кълбо от пепел и втвърдена стопилка. Там бе останал и башарът Алеф Бурзмали заедно със специално подбраната си военна част, на която възложиха отбраната.

Всички ли са *мъртви*? — Всички са мъртви — гласно потвърди Белонда.

Бурзмали, любимият ученик на стария башар Тег, си бе отишъл безвъзвратно, а смъртта му не бе донесла и капка полза. Лампадас с великолепната си библиотека, брилянтните преподаватели, първокласните ученици... Всичко бе вече минало.

— И Лусила ли? — попита Одрейди.

Светата майка Лусила, която заемаше поста на вицеканцлер на планетата, бе надлежно инструктирана да избяга още при първия знак за опасност, като вземе със себе си колкото може повече от обреченото, съхранявайки го в Другите Памети.

— Шпионите са категорични, че никой не е оцелял — отново натърти Белонда.

До „Бин Джебърит“ бе стигнало смразяващо предупреждение:

„Следващите може да сте вие!“

Възможно ли е човешко общество да бъде с притъпено до подобна степен чувство за болка, недоумяваше Одрейди.

Съвсем ясно си представяше как новината пристига в някоя база на почитаемите мами по време на закуската: „Унищожихме още една база на «Бин Джебърит». Казват, че десет милиарда са мъртви. Това е шестата планета за този месец, нали? Ще ми подадеш ли сметаната, драга?“

С почти остъклили от ужас очи Одрейди взе донесението и го прегледа. *От равина е, без съмнение.* Остави го бавно на масата и погледна другите участници в Съвета.

Старата, дебела и червендалеста Белонда. Ментат-старши специалист по архивно дело, сега тя носеше лещи, за да може да чете, но никак не я интересуваше какво мислят за нея останалите, след като са го разбрали. Белонда откри изгубилите остротата си зъби с широка гримаса, която казваше повече от думите. Бе видяла как реагира Одрейди на доклада. Отново би могла да настоява за подобаващо отмъщение. Нормална реакция от всеки, който е зъл по природа. Наистина трябваше да бъде върната към амплото си на ментат, защото тогава можеше да се разчита на по-голяма аналитичност от нейна страна.

Бел е права по своему — помисли Одрейди. — Но никак няма да хареса онова, което съм намислила. Все пак трябва да внимавам какво говоря. Прекалено рано е да разкривам плана си.

— Има и обстоятелства, при които злината може да притъпи друга злина — каза Одрейди. — Трябва внимателно да анализираме нещата.

Ха така! Избухването на Бел е предотвратено.

Тамалани се раздвижи леко на стола си. Старшата майка погледна към по-възрастната жена. Там се държеше спокойно под маската си на критично търпение. Белоснежна коса над тясно лице — вид, типичен за мъдрост, дошла с годините.

Ала Одрейди видя зад маската крайната строгост на Там, която означаваше, че тя никак не харесва нито видяното, нито чутото тук.

В противовес на мекотата и гладкостта по плътта на Белонда, Тамалани бе направо костелива. Явно се поддържаше във форма, защото мускулите ѝ наистина изглеждаха добре в границите на възможното. В очите ѝ обаче се долавяше нещо, което опровергаваше външния вид. *Усещането за отдръпване, за оттегляне от живота.* Да, тя все още умееше внимателно да наблюдава, но някаква частица от нея бе започнала окончателно да напуска този свят. Прословутата ѝ интелигентност се бе превърнала в своего рода опърничавост, разчитаща в повечето случаи на предишни наблюдения и взети някога решения, отколкото на видяното в настоящия момент.

Трябва да започнем подготовка за смяна. Мисля, че ще бъде Шийена. Тя е опасна за нас, но показаното от нея досега дава големи надежди. Пък и на Дюн Шийена позна вкуса на кръвта.

Одрейди съсредоточи погледа си върху рунтавите вежди на Тамалани. Бяха започнали леко да провисват, прикривайки с безпорядъка си клепачите ѝ. Да. *Шийена ще замени Тамалани.*

Тъй като виждаше сложните проблеми, които трябва да бъдат разрешени, Там щеше да приеме решението. Одрейди знаеше, че трябва само да привлече вниманието ѝ върху чудовищно големите размери на опасността, пред която бяха изправени, когато обяви необходимостта от смяната.

А ще ми липсва, дявол да го вземе!

[1] Родители, наети на мястото на истинските (лат.) — Б. пр. ↑

„Не можете де вникнете в историята, без да знаете как наложилите се лидери се движат с нейните ходове. Всеки лидер има необходимост от аутсайдери, чиято задача е да прославят неговото водачество. Проучете моята кариера — аз бях едновременно лидер и аутсайдер. Не бива да приемете, че просто съм създал Църква-Държава. Това бе само изпълнение на функцията ми като лидер и аз възпроизведох познати исторически модели. Примитивните изкуства от мое време ме представят като аутсайдер. Любима поезия — епичната. Предпочитан драматичен идеал — героизъм. Танцьори — безцеремонно прекратена практика. Спиртни напитки, които помагат на хората да почувстват какво им отнемам... Какво всъщност съм отнел? Правото за избор на роля в историята.“

Лито II (Тиранът) Превод на Ветер Бебе

Ще умра! — помисли Лусила.

Мили сестри, моля ви, помогнете ми да не стане, преди да предам скъпоценния товар, който нося в ума си!

Сестри!

В „Бин Джебзърит“ рядко даваха външна изява на идеята за семейственост. Бяха обвързани в генетично отношение. А от Другите Памети nerядко знаеха точно къде и как. Не се налагаше да ползват специални наименования от рода на „втора братовчедка“ или „леля на майка ми“. Приемаха взаимните връзки така, както тъкачът гледа на своето платно. Знаеха как основата и вътъкът са станали *тъкъл*. Думата беше по-подходяща от *семејство*, защото тъканта на „Бин Джебзърит“ бе Сестринството, ала именно древният инстинкт на Семейството осигуряваше основата.

Сега Лусила мислеше за сестрите си единствено като за семейство. И то имаше нужда от събраното и носеното от нея. *Постъпих глупаво, като потърсих подслон на Гамму!*

Нейният повреден не-кораб бе заземен завинаги.

Каква сатанинска изобретателност демонстрираха почитаемите мами! Омразата, която предизвика у нея тази мисъл, я ужаси.

Евакуационните писти около Лампадас бяха осеяни със смъртоносни капани, а периметърът на Огънатото пространство гъмжеше от малки не-сфери, във всяка от които бе инсталиран полеви прожектор и лазестрел#, откриващ огън при установяване на контакт. Щом лазерът порази Холцмановия генератор на не-сферата, протичащата верижна реакция освобождава ядрена енергия. Полето на капана изжужава и през жертвата преминава беззвучна унищожителна експлозия. Скъпо, но ефикасно оръжие! След достатъчно на брой експлозии дори гигантски звездолет на Сдружението се превръща в осакатен завинаги скитник из празното пространство. Системата за отбранителен анализ на нейния не-кораб проникна в същността на капана, макар и прекалено късно. Все пак тя смяташе, че е имала късмет.

Сега обаче не можеше да каже същото, докато гледаше през прозореца на втория етаж от къщата в изолираната ферма на Гамму. Прозорецът беше отворен и следобедният бриз донасяше неизбежния мирис на петрол. Харконите бяха оставили върху тази планета толкова дълбок маслен отпечатък, че той навярно никога нямаше да бъде премахнат напълно.

Нейната свръзка тук беше пенсиониран от школата Сук# лекар, когото тя познаваше много по-добре от обичайната практика, защото бе една от малцината в „Бин Джебзърит“, имащи достъп до определени тайни. Въпросната информация бе класифицирана както следва:

Тайните, за които не разговаряме дори помежду си, понеже можем да си навредим. Тайните, които не предаваме от сестра на сестра при споделянето на нашите животи, защото за тях няма отворена писта. Тайните, които се осмеляваме да научим само тогава, когато наистина стане необходимо.

Лусила се бе натъкнала на такъв случай заради една обвита с воала на тайнствеността споделена подробност от страна на Одрейди: „Знаеш ли, има нещо интересно на Гамму. Там цяла общност от хора се е обединила около консумирането на осветена, тоест чиста храна. Обичай, привнесен от имигранти, които никога не са били асимилирани. Стоят отделно от другите и се отнасят с неодобрение към създаването на потомство с външни партньори. Такива ми ти

работи! Активизират обичайните останки на някогашни митове, разбира се от типа на всевъзможни мълви и слухове. Което пък засилва изолацията им, а те тъкмо това целят.“

Лусила имаше познания за древна човешка общност, съвпадащи напълно с направеното описание. Наистина ѝ бе любопитно. Обществото, за което мислеше, бе отминало в небитието малко след Вторите космически преселения. Надлежното преравяне на Архива изостри още повече нейното любопитство. Определен стил и начин на живот, обвити в тайнственост слухове, описващи религиозни ритуали — особено един с много свещеници — както и почитането на специални дни с категорична забрана за всякакъв вид работа. А ги имаше не само на Гамму!

Една необичайно тиха сутрин Лусила влезе в работната стая на Одрейди, за да провери своето „конкретизиращо предположение“.

— Подозирам, че си ми подготвила нова задача.

— Виждам, че прекарваш доста време в Архивите.

— Струва ми се, че е полезно. Точно сега.

— Връзки ли установяваш?

— Проверявам догадка. *Онази потайна общност на Гамму е еврейска, нали?*

— Може би наистина имаш нужда от специална информация заради мястото, където се готвим да те изпратим — прозвуча прекалено официално.

Лусила потъна без покана в стола с биологично саморегулиране на Белонда.

Одрейди взе острие за писане, надраска нещо на лист за еднократна употреба и ѝ го подаде така, че да остане скрито за видеоочите.

Лусила последва примера ѝ — наведе се над написаното послание, задържайки го близо под главата си.

„Предположението ти е вярно. Ще трябва обаче да умреш, преди да откриеш тайната. Това е цената на тяхното сътрудничество, което говори за голямо доверие.“

Лусила унищожи съобщението.

Одрейди използва очна и дланова идентификация, за да отвори един от панелите на стената зад себе си. Извади малък ридулианов кристал и го подаде на светата майка. Той бе топъл, ала студена тръпка

премина през гърдите ѝ. Кое ли е толкова тайно? Даруи изтегли предпазния покрив иззад работната си маса и го завъртя в нужното положение.

Лусила постави с трепереща ръка кристала в контактното му гнездо и изтегли покривното устройство над главата си. Пред вътрешния ѝ поглед веднага се появиха думи с възприятие на говор, отличаващ се с твърде старинен акцент, но специално обработен, за да остане разбираем:

„Хората, към които е привлечено вниманието ти, са евреи. Преди цяла вечност те взеха важно решение, за да се защитят. На повтарящите се вълни от погроми отговориха с изчезване от публичния живот. Космическите пътувания го направиха не само възможно, но и примамливо. Изпокриха се на неизвестен брой планети — собственото им Разпръскване — и сега по всяка вероятност само те живеят на някои от тях. Това не означава, че са изоставили някогашните си нрави и обичаи, дали им възможност да достигнат съвършенство в борбата за оцеляване. Старинната им религия със сигурност е запазена, макар и донякъде променена. Навярно равин от древността не би се чувствал на чуждо и непознато място по време на менората в Шабат в еврейско домакинство от твое време. Потайността им е толкова силно изразена, че можеш да прекараш цял живот до някого от тях, без дори да подозираш, че е евреин. Наричат го «пълно прикритие», макар да знаят, че крие опасности.“

Лусила попи подадената информация, без да зададе въпрос. Съхраняваното с подобна секретност следваше да се възприема като опасно познание от всеки, който дори подозира неговата наличност.

„В противен случай защо ще го пазят в такава строга тайна? Отговори ми!“

Кристалът продължи да излива секретни данни в съзнанието ѝ:

„При заплахата от разкритие, те отговарят със стандартна реакция: «Обръщаме се към религията на нашите корени. Така се възражда най-доброто, взето обратно от миналото ни.»“

Нагласата бе позната на Лусила. Винаги е имало „смахнати възродители“. С пълна сигурност притъпяваше по-нататъшно любопитство: „*Онези ли? Още една сбирка на възродители.*“

„Системата на маскировка — продължи кристалът — не сработи в нашия случай. Разполагаме със собствени нелоши записи на

еврейско наследство, както и с фонд от Други Памети, за да почерпим необходимото ни във връзка с основанията за опазване на тайни. Оставихме нещата в познатото състояние, докато аз, старша света майка по време на и след битката при Корино# (*Колко отдавна, наистина!*) разбрах, че Сестринството ни има потребност от тайна общност — група, готова да се отзове на всяко наше искане за помощ.“

Лусила усети надигацията се в нея скептицизъм. *Искане?*

Но някогашната старша света майка сякаш бе предвидила реакцията ѝ:

„В случай, че имаме искания, които не могат да избегнат. Но и те от своя страна имат искания към нас.“

Почувства как се потапя в мистиката на потайното общество. Бе се оказало повече от свръхсекретно. Неумело зададените ѝ въпроси в архивните служби в повечето случаи бяха отхвърляни: „Евреи ли? Това пък какво е? О, да — древна секта. Потърси сама. Не можем да губим излишно време за ровене в религиозни въпроси.“

Докато кристалът имаше какво да сподели:

„Евреите се забавляват, а понякога и се плашат от онова, което според тях е копиране и подражателство на собствената им практика. Нашата система на целенасочено размножаване, доминирана от женската линия при подбор и контрол на сексуалния партньор, се разглежда като еврейска. Евреин си само тогава, когато майка ти е еврейка.“

От кристала дойде и заключението: „Диаспората няма да бъде забравена. Опазването на тази тайна предполага нашето най-дълбоко уважение и честност.“

Лусила вдигна предпазния капак от главата си.

— Ти си много подходяща за изключително важната мисия на Лампадас — каза Одрейди, докато прибираше кристала в тайника.

Миналото си е минало, а сега е друго. Виж докъде ме докара със своята „важна задача“!

От удобното място за наблюдение, каквото се оказа къщата на Гамму, Лусила забеляза голям транспортър за селскостопанска продукция, влизащ в градината. Изведнъж долу настана оживление. Отвсякъде заприиждаха работници, носещи към транспортъра низи от кошове, пълни със зарзават. Долови острата миризма на сока от срязани стъбла на тиквички.

Остана на прозореца. Нейният домакин я бе снабдил с местни дрехи — дълга рокля от сивкава материя и светлосин шал, за да скрие жълточервеникавата си коса. Беше много важно да не прави нищо, с което да привлече върху себе си ненужно внимание. Вече бе видяла как други жени се спират, за да погледат работата във фермата. Присъствието ѝ тук можеше да бъде обяснено със същото любопитство.

Транспортърът беше много голям и суспенсорното# му устройство бе вече поело товара на продукцията, подредена в шарнирно свързаните една с друга секции. Водачът стоеше в прозрачната кабина в челната част на превозното средство с ръце на лоста за управление и вперен напред поглед. Краката му бяха широко разтворени, а и той самият се бе облегал върху полегати държачи, като докосваше с лявото си бедро ръчката за включване на двигателя. Беше едър мъж с тъмно и дълбоко набръчкано лице косата му сивееше. Тялото му сякаш представляваше продължение на машината, насочващо тромавото ѝ движение. Когато минаваше, мерна само за миг Лусила, а после отново закова погледа си в широката площ за товарене, очертана от сградите под нея.

Вграден в машината си — помисли тя.

Дискутираше се за начина, по който хората биваха пригаждани към извършването от тях. Ако се приспособиш прекалено много към едно нещо, други способности атрофират и се загубват. *Превръщаме се в това, което правим.*

Изведнъж си представи самата себе си като водач на някаква голяма машина и не забеляза да се различава особено от мъжа в транспортъра.

Огромното возило премина покрай Лусила и излезе от двора, без водачът ѝ да отпрати нов поглед към нея.

Нали веднъж, вече я бе погледнал. Защо да го повтаря? Домакините ѝ бяха подбрали мъдро нейното скривалище, помисли тя. Рядко населена област с трудолюбиви работници наоколо и твърде слабо любопитство от страна на преминаващите. Тежката работа охлажда любопитството. Когато я доведоха, тя успя да забележи характерния облик на района. Бе по вечерно време и хората се прибираха бавно, с тежка стъпка по домовете си. Едва след края на работния ден може да се прецени плътността на урбанизиране. По

местата с малобройно население се ляга рано. Нощната активност държи хората будни и с тръпнещо съзнание — може би заради вибриращото присъствие на околните.

Какво ли ме подтиква към самонаблюдение точно сега?

По време на първото отстъпление на Сестринството и още преди да започнат най-яростните атаки на почитаемите мами, Лусила бе преживяла тежки моменти, когато като спазъм я налиташе мисълта, че „отвън някой ни дебне, обзет от желанието да ни убие“.

Погром! С тази дума си послужи равинът, преди да излезе сутринта, „за да видя какво мога да направя за тебе“.

Знаеше, че мъжът е избрал думата от продължителен и горчив опит, събран в паметта, но едва след като самата тя преживя за първи път този погром на Гамму, можа да прецени степента на ограничение, наложено от обстоятелствата, които бяха извън неин контрол. *Самата аз бях бегълка тогава.* Сегашното положение на Сестринството имаше някои прилики с изстраданото под властта на Тирана време с изключение на факта, че *Бог-Императорът* очевидно (погледнато в ретроспекция) никога не е искал да изтреби „Бин Джебзърит“, а само да го държи в ръцете на своето управление. И той наистина бе управлявал!

Къде ли е проклетият равин?

Беше едър, емоционален мъж със старомодни очила. Широко лице, обгорено от обилна слънчева светлина. Малко бръчки въпреки възрастта, която се долавяше в гласа и движенията му. Очилата приковаваха вниманието върху дълбоко вдлъбнати тъмни очи, някак особено бдителни.

— Почитаемите мами... — бе казал той (точно тук, в горната стая с голи стени), когато тя му обясни надвисналата опасност. — О, Боже мой! Наистина е трудно.

Лусила бе очаквала подобен отговор, а в допълнение успя да разбере, че и равинът знае достатъчно.

— На Гамму има щурман от Сдружението, който помага за издирването ти — добави мъжът. — Един от онези... Едрик е много силен и способен, както ме информираха.

— Нося от кръвта на Сиона. Той не може да ме види:

— Нито пък мен или някого от моите хора поради същата причина. Знаеш, че ние, евреите, се приспособяваме към голям брой

обстоятелства.

— Тукашният Едрик е само присъствие — рече тя. — Малко са нещата, които е способен да направи.

— Все пак са го довели. Страхувам се, че няма да успеем да те измъкнем от планетата.

— Тогава какво да сторим?

— Ще видим. Нали разбираш, че моите хора не са напълно безпомощни?

Долови в гласа му искреност и загриженост за съдбата ѝ. Заговори някак монотонно за противопоставянето на сексуалния натиск от страна на почитаемите мами, „което трябва да се прави дискретно, така че да не ги предизвиква“.

— Отивам да пошепна тук-там — каза накрая равинът.

Тя почувства странно спокойствие от думите му. Нерядко попадналият в ръцете на медици долавя някакво равнодушие, отдалеченост и дори жестокост. Вдъхна си смелост с мисълта, че лекарите Сук са подготвени да бъдат чувствителни към потребностите ни, състрадателни и помагачи. (За всички онези неща, които могат да се случат в критични ситуации.)

За да се успокои, съсредоточи усилията си, насочвайки цялото свое внимание върху персоналната мантра, която бе придобила при *самообучението за смъртта*.

След като трябва да умра, налага се да премина през урок по трансцендентално мислене. Трябва да си отида оттук спокойна и ведра.

Подейства ѝ благоприятно, макар че все още чувстваше леко треперене. Мъжът бе излязъл отдавна. Нещо не беше в ред.

Права ли бях, като му се доверих?

Въпреки засилващото се усещане за обреченост, наложи си познатото от „Бин Джебърит“ простосърдечие, оглеждайки отново срещата си с равина. Прокторите ѝ го наричаха „невинността, вървяща ръка за ръка с липсата на достатъчно опит, което обаче често се бърка с незнанието“. Всички неща се движат и носят свободно в това простосърдечие. То се намираше близо до способите, използвани от ментата. Информацията постъпва без наличие на предварително мнение:

„Ти си огледало, в което се отразява вселената. Отражението е всичко, което си готова да изпиташ. Изображения отскачат от сетивата ти. Възникват хипотези. Важни, дори когато са погрешни. Това е изключителна ситуация, при която повече от едно погрешно предположение може да доведе до вземане на надеждни решения.“

„Ние сме твоите слуги, готови да помогнат“ — бе казал равинът.

Думите му бяха напълно достатъчни, за да вселят тревога в една света майка.

Обясненията, дадени от кристала на Одрейди, внезапно се оказаха подходящи. *Почти винаги става дума за изгода.* Приесъждението като цинично, но подплатено с голям опит. Всички усилия да бъде изкоренено то от човешкото поведение неизменно се бяха разбивали в скалите на всекидневието. Социално ориентирани и комунистически системи само променяха броячите, които измерваха изгодата. Броячът на огромните управляващи бюрокрации бе властта.

Лусила не забрави да си припомни, че формите на проява винаги са едни и същи. Погледни фермата на равина! Скромно убежище за пенсиониран лекар Сук? Вече бе видяла Намиращото се зад външната фасада — слуги, самостоятелни жилища за по-богатите. А сигурно имаше и още. Независимо от системата, винаги бе едно и също — с най-хубавата храна, най-добрите любовници, неограничените пътувания, приказните условия за почивка...

Наистина става твърде досадно, когато си го видял толкова пъти, колкото ние.

Знаеше, че умът ѝ буйства панически, но не можеше да го предотврати.

Оцеляване. Самата същност на изискващата система винаги е оцеляването. А аз заплашвам оцеляването на равина и неговите хора.

Той бе любезничил с нея.

Винаги внимавай е онези, които ласкаят, които нюхат, за да стигнат до цялата мощ, дето се предполага, че имаш. Как се гънат тълпите умилкващи се слуги, как тръпнат, за да изпълнят всяка наша заповед! И колко омаломощаващо действа всичко това.

Грешката на почитаемите мами.

Какво ли бави равина? Дали не пресмята колко може да получи за една света майка на име Лусила?

Отдолу някой тръшна врата, разтърсвайки пода под нозете ѝ. Дочу забързани стъпки по стълбите. Твърде примитивно живеят тези хора. Стълбища! Лусила се обърна, когато вратата се отвори. Равинът влезе, внасяйки със себе си силна миризма на мелиндж. Застана до вратата, преценявайки настроението ѝ.

— Уважаема госпожо, извини забавянето ми. Повикаха ме за разпит при Едрик, щурмана от Сдружението.

Това обясняваше мириса на подправка. Щурманите винаги се къпеха в оранжевия газ на мелинджа, а чертите на лицата им често бяха забулени от изпаренията. Сега Лусила сякаш виждаше пред себе си мъничката устичка и грозния израстък, служещ за нос. Устата и носът изглеждаха твърде малки за голямото лице с пулсиращи слепоочия. Представяше си колко застрашен трябва да се е почувствал равинът, заслушан в монотонния симултанен механичен превод на безличен галахски език.

— Какво иска?

— Теб.

— Дали...

— Определено не знае, но съм сигурен, че ни подозира. Впрочем той подозира всички.

— Пуснаха ли опашка по дирите ти?

— Не е необходимо. Могат да ме намерят винаги, когато поискат.

— Какво ще правим? — Лусила си даваше сметка, че говори прекалено бързо и много по-високо от обичайното.

— Драга госпожо — мъжът направи три крачки към нея и тя забеляза потта по челото и носа му. Страх. Лесно доловим мирис.

— Е?

— Намираме за доста интересни икономическите постановки на различни действия на почитаемите мами. — Думите му потвърдиха опасенията ѝ. *Знаех си! Направо ме изтъргува!*

— Вие, свети майки, много добре разбирате, че винаги съществуват несъответствия в икономическите системи.

— Така ли? И какви по-точно? — постара се гласът ѝ да прозвучи много внимателно.

— Недостатъчното ограничаване на търговията с която и да е стока винаги повишава печалбата, особено на дистрибуторите-ангросисти — тя усети предупреждаващо колебание в гласа му. —

Така се стига до погрешния извод, че може да се регулира например притокът на нежелани наркотици посредством задържането им по границите.

Какво се опитваше да ѝ каже? Думите му представляваха афиширане на елементарни истини, познати дори на послушниците. Повишените печалби винаги се използваша и за закупуване на безопасни пътеки покрай пазителите на границата, включвайки nerядко самите пазители в сметката.

Закупил ли е част от прислушващия персонал на почитаемите мами? Не е ясно, но със сигурност не вярва, че може да го направи напълно спокойно.

Почака, докато мъжът усмири напълно мислите си, за да може — поне по неговите представи — да изложи нещата така, че да предизвика с най-голяма вероятност благосклонен прием от страна на една света майка.

Защо бе насочил вниманието ѝ към граничните митничари? Очевидно той самият беше имал вземане-даване с тях. Служителите по охрана и контрол на границите винаги намираха благовидна причина и основание да преметнат висшестоящите: „Ако не съм аз, друг ще го направи.“

Осмели се да се надява, че е права.

Равинът се окашля. Следователно вече бе намерил нужните му думи и ги бе подредил както трябва:

— Просто не вярвам, че има начин да си тръгнеш жива от Гамму. Не беше очаквала толкова безцеремонна присъда.

— Но бяха ми...

— Сведенията, с които разполагаш, са нещо по-различно — прекъсна я той.

Аха, ето какво стоеше зад прицела към границите и техните пазители!

— Рави, ти просто не ме разбираш. Предоставената ми информация не включва няколко приказки и предупреждения — Лусила почука с пръст челото си. — Тук се намират много скъпоценни животи, всевъзможен незаменим опит и толкова жизнено важни познания, че...

— Ох, любезна госпожо, много добре разбирам. Нашият проблем е, че *ти* не разбираш.

Вечно същите позовавания на възможността за разбиране!

— В този момент животът ми зависи от твоето благородство —
добави той.

*Ех, легендарната честност и доверие в „Бин Джебзърит“, след
като веднъж сме дали дума!*

— Много добре знаеш, че по-скоро ще умра, отколкото да те
предам — каза тя.

Мъжът разпери широко ръцете си в наистина безпомощен жест:

— Напълно го вярвам, драга госпожо. Въпросът не опира до
предателство, а до нещо, което никога не сме разкривали на
Сестринството.

— Какво се опитваш да ми кажеш?

Прозвуча доста безцеремонно (почти с Гласа#, макар да я бяха
предупредили, че не бива да опитва силата му върху тези евреи).

— Принуден съм настоятелно да изискам от теб едно обещание.
Трябва да имам думата ти, че няма да се обърнеш срещу нас, след като
чуеш това, което се готвя да ти кажа. Налага се да обещаеш, че ще
приемеш моето разрешение на дилемата.

— Искаш да зърнеш невидимото, а?

— Само защото аз те моля и те уверявам, че от наша страна
зачитаме ангажимента си към Сестринството.

Лусила се взря в него, опитвайки се погледът ѝ да проникне през
преградата, която той бе издигнал между двамата. Външните му
реакции бяха ясно забележими, ала не и загадъчната същност, скрита
зад странното поведение.

Равинът зачака опасната жена да вземе решение. Светите майки
винаги го караха да се чувства неуютно. Разбираше какво трябва да
бъде това решение и чувстваше жалост към нея. Видя, че и тя съвсем
ясно я разчете по изражението на лицето му. Можеха толкова много, но
и толкова малко. Мощта им бе очевидна. А познанията им за Скрития
Израел — твърде опасни!

*Дължим им го все пак. Той не е от избраните, но задължението
си е задължение. Честта е чест. Истината е истина.*

„Бин Джебзърит“ бе опазил Скрития Израел в не един и два
трудни момента. А погромът бе нещо, което неговите хора добре
познаваха и без дълги обяснения. Понятието бе проникнало дълбоко в

психиката им. Техните избраници никога нямаше да го забравят благодарение на Неизразимото. А още по-малко — да простят.

Запазената в древния ритуал памет (с периодични връщания при общото Споделяне) хвърляше сияен ореол върху онова, което равинът знаеше, че трябва да направи. Ах, колко нещастна беше жената, застанала пред него! Тя също бе уловена в капана на спомените и обстоятелствата.

Във врящия казан! И двамата!

— Давам ти думата си — каза Лусила.

Той се върна до единствената врата в стаята и я отвори. Отвън бе застанала възрастна жена, облечена в дълга кафява роба. Влезе веднага, след като бе повикана с жест. Косата ѝ, с цвят на отдавна изхвърлен от водата плавей, бе плътно стегната в кок на тила. Съсухреното ѝ набръчкано лице бе тъмно като изсушен бадем. Очите ѝ обаче... Синьо в синьото! И каква стоманена твърдост излъчваха те...

— Това е Ребека, една от нашите — каза равинът. — Сигурен съм, че виждаш какво опасно нещо е сторила.

— Изпитанието с Агонията — пошепна Лусила.

— Отдавна премина през него, след което ни служи добре. Сега ще направи същото за теб.

Лусила искаше да е сигурна, ето защо попита:

— Можеш ли да Споделяш?

— Никога не съм опитвала, но знам как се прави — Ребека приближи до нея, почти докосвайки я.

Двете леко се наклониха една към друга, докато челата им се допряха. Протегнаха ръце, за да стиснат яко раменете си.

Когато съзнанията им установиха контакт, Лусила заби мисълта:

„Това трябва да отиде при сестрите ми!“

„Обещавам, уважаема госпожо.“

Не би могло да се очаква измама след пълното смесване на съдържанието на умовете и при максималната искреност, наложена както от предстоящата сигурна смърт, така и от отровното действие на мелинджовия екстракт, което древните свободни# с пълно право назоваваха „малката смърт“. Лусила прие обещанието на Ребека. Екзалтираната света майка на евреите даваше в залог живота си. И още нещо! Остана без дъх, след като го осъзна. Равинът бе решил да я продаде на почитаемите мами. Водачът на транспортъора със

селскостопанска продукция всъщност е бил един от агентите им, дошъл да потвърди, че в дома на фермата наистина се намира жена, отговаряща на описанието...

Искреността на Ребека затвори всички пътища за спасение:

„Пред нас е единствената възможност да опазим себе си и да заслужим доверието, което ни е било гласувано.“

Ето защо равинът бе насочил мислите ѝ към пазителите на граници и нарушители!

Умно, умно. И аз приех нещата така, както той е очаквал да направя.

„За разиграването на марионетка няма да ти свърши работа само един конец.“

Важно напомняне на Зенсуни

Светата майка Шийена стоеше права до работната маса за размесване и скулптиране, а двете ѝ ръце бяха покрити с ноктоподобни сиви оформители, надянати като екзотични ръкавици. Вече почти час черният сетивопластичен материал на масата придобиваше формата, която налагаха ръцете ѝ. Чувстваше се близо до творението, което напираше да намери реално изображение от някакво бушуващо в нея кътче. Силата на създанието караше кожата ѝ да потръпва и тя се запита дали току-що миналата откъм дясната ѝ страна не го е забелязала. Северният прозорец на работната стая пропускаше сива светлина, докато другият, гледащ на запад, блестеше с оранжевото на слънчевия залез в пустинята.

Престер, старши асистент на Шийена в Пустинната наблюдателна станция, се бе спряла до вратата преди няколко минути, понеже последното нещо, което би сторил всеки от заетите тук, бе да я прекъсне по време на работа.

Светата майка отстъпи назад, отмятайки с опакото на ръката си кичур от осветлялата от слънцето черна коса, паднал на челото ѝ. Черният пластичен материал бе застинал пред нея като предизвикателство, чиито плоски и заоблени страни *почти* съвпадаха с формата, която тя чувстваше в себе си.

Идвам тук, за да творя, когато ме нападнат най-силните страхове.

Мисълта позаглуши обзелия я творчески бяс, но тя с удвоени усилия се върна към скулптурата, решила да я завърши. Двете ѝ ръце с надянатите оформители се впиха в пластичния материал, а черната форма следваше всяко нейно движение като вълна, гонена от полудял вятър.

Светлината откъм северния прозорец се стопи; автоматично се включи за компенсация сивожълтеникав светлик откъм граничните

очертания на тавана, но не бе същото. Не, просто не беше същото!

Шийена се отдръпна от работата си. Усещаше се близо до замисъла, ала все още не достатъчно близо... Почти докосваше желаната форма в себе си, която напрегнато търсеше пътя към своето раждане. Но направеното пред нея не ѝ отговаряше точно. Резкият удар на дясната ръка го превърна в черна топка, хвърлена върху плота на работната маса.

По дяволите!

Смъкна оформителите и ги пусна върху рафта до самата маса.

Хоризонтът, очертан в западния прозорец, все още бе белязан с оранжева ивица. Силата ѝ бързо гаснеше, както бе угаснал и творческият импулс.

Отиде до западния прозорец и успя да види завръщането на последната за деня група за претърсване. Светлините за приземяване за миг се превърнаха в огнени стрелички в южната посока, където бяха обзавели равнинен участък за временно ползване на самия път, по който настъпваха приближаващите дюни. Заради бавното спускане на топтерите веднага разбра, че и днес те не са забелязали изригване на подправка или друг знак, че пясъчните червеи най-после са започнали да се развиват от заложените в пустинята твари.

Пастир съм на червеи, които може никога да не дойдат.

От прозореца я гледаха отразените и притъмнени черти на лицето ѝ. Ясно виждаше знаците, оставени от Агонията с подправката. Стройното тъмнокожо бездомниче от Дюн се бе превърнало във висока и доста сурова на вид жена. Черната ѝ коса все още настойчиво полагаше усилия да се измъкне от прическата, стегната на тила. Зърна и буйния блясък в плътно сините си очи, станалите също можеха да го видят. А това наистина беше проблем и източник на някои от нейните страхове. Липсваха видими признаци за спиране от страна на Мисионария Протектива# на подготовката ѝ за *нашата Шийена*.

Ако червеите станеха пак предишните гиганти, то значи Шайхулуд се е върнал! И Мисионария Протектива на „Бин Джебзърит“ бе готова за внезапна атака върху един нищо неподозиращ човешки свят, възпитан в ритуално обожание. Митът се превръщаше в действителност по абсолютно същия начин, по който тя правеше опити да превърне скулптурата в реалност...

Света Шийена! Бог-Императорът е неин пленник! Вижте как пясъчните червеи ѝ се подчиняват! Лито се върна!

Ще има ли отражение и върху почитаемите мами? Навярно. Макар и само на думи, те също служеха на Бог-Императора, наричан Гулдур.

Малка бе вероятността обаче да оставят „Света Шийена“ да държи първенство, освен от гледна точка на сексуалните подвизи. Добре знаеше доколко собственото ѝ сексуално поведение, възмутително дори за стандартите на „Бин Джебърит“, всъщност бе форма на протест срещу ролята, която Мисионария Протектива се опитваше да ѝ отреди. Претекстът, че само усъвършенства мъжкарите, подготвяни за сексуално обвързване от самия Дънкан Айдахо, не представляваше нищо повече от обикновено оправдание...

Белонда храни подозрения.

Светата майка-ментат Бел беше постоянна опасност за сестрите, които се отклоняват от определената линия на поведение. Ето и основната причина, поради която запазваше мощната си позиция във висшия Съвет на Сестринството.

Шийена рязко се дръпна от прозореца и се хвърли върху оранжево-керемидената покривка на походното легло. Точно пред нея се намираше графично изображение на великански червей, надвиснал над малка човешка фигурка.

Да, било е точно така и може никога да не се повтори. Какво се опитвам да кажа с картината? Ако знаех, сигурно щях да завърша онази скулптура.

Опасно беше да разговаря потайно с Дънкан с помощта на езика на ръцете. Все пак имаше неща, които Сестринството не знаеше. Поне засега.

Може би съществува начин и двамата да избягаме.

Къде обаче щяха да отидат? Тукашният свят се оказа обсаден от почитаемите мами, а и от други разрушителни сили. Тази вселена се състоеше от пръснати планети, заселени предимно с хора, чието единствено желание беше да прекарат в мир живота си. На някои места признаваха водачеството на „Бин Джебърит“, но в повечето региони се гърчеха под потисничеството на почитаемите мами, надявайки се най-вече сами да управляват себе си доколкото и както умеят — оня извечен блян за демокрация с винаги възможните неизвестни. Според

доловеното от Мурбела представителки на Говорещите с риби и на светите майки in extremis^[1] бяха формирали тази гмеж. Демокрацията на Говорещите с риби се бе превърнала в автокрация на почитаемите мами! Белезите и нишките, водещи към това заключение, бяха твърде много, за да се отминат с невнимание. Но защо все пак ударението паднаше предимно върху упражняваната от тях несъзнателна принуда с помощта на Т-сондирането, клетъчната индукция и необикновените сексуални умения?

Къде ли е пазарът за нашите познания и дарби с поведението ни на бежанци?

Тукашната вселена би престанала да функционира само с една борса. Можеше да бъде различена особена порода потайни плетеници. Те обаче се отличаваха с прекомерна хлабавост, основаваща се на стари компромиси и временни съглашения.

Веднъж Одрейди бе казала: „Прилича на стара дреха с разръфани краища и кърпени дупки.“

Вече я нямаше стегнатата търговска мрежа на ПОСИТ от времената на старата Империя. Сега съществуваше страшната бъркотия на разпокъсани части, държани от възможно най-рехави връзки. Хората се отнасяха с неприязън към спасяемия кърпеж, винаги жадни за някогашните славни дни.

Що за вселена би ни приела само като бегълци; не като Свещената Шийена с височайшия си съпруг?

Пък и Дънкан едва ли можеше да бъде приет като брачен партньор с най-висше потекло. Всичко бе предвидено в оригиналния план на „Бин Джебърит“: „Шийена да се обвърже с голата Айдахо. Ние го контролираме, така че и тя е в ръцете ни.“

Мурбела обаче отведнъж бе съсипала целия план. *Добре е и за двама ни. Кому е нужно сексуално овладяване?* Ала все пак Шийена бе принудена да признае, че изпитва странни чувства към Дънкан Айдахо. Немият език на ръцете, докосванията им. Какво ли още трябва да измислят за Одрейди, когато тя дойде с всевиждащия си поглед? Не ако, а когато...

„Старша света майко, обмисляме как Дънкан и Мурбела да ти се изплъзнат. Разговаряме и за други пътища за възстановяване на паметта на Тег. Обсъждаме в личен план собствения си бунт срещу

«Бин Джебърит». Да, Даруи Одрейди! Бившата ти ученичка е станала бунтарка, и то точно срещу тебе.“

Трябва да признае, че имаше смесени чувства и към Мурбела.

Тя привърза Дънкан, докато аз можех да се проваля.

Почитаемата мама-пленница се оказа увлекателен за изучаване случай, дори понякога забавен... На стената на трапезарията за послушници в кораба се мъдреше нейна закачлива, макар и доста глуповата творба:

Дано те има, Боже! Ето, литва сега към тебе моята молитва, че idolът на ниския перваз дали си ти, или съм просто аз? Добре, добре, изслушай ме тогава: нащрек ме дръж, каквото и да става; от тежък грях в злочестина голяма пази ме — по-добре ще е за двама; а в даскалото да съм идеал, какъвто никой тук не е видял; или да бъда толкоз свършена, че сякаш за небето съм родена. Каквото и да си решил да правиш, мисли за себе си, но мен да не забравиш.

Последвалото стълкновение с Одрейди, уловено от видеоочите, бе наистина приятно за сетивата. Гласът на старшата майка прозвуча изненадващо рязко:

— Мурбела! Твое ли е?

— Боя се, че да — изречено без сянка на разкаяние.

— Аха, значи се и боиш? — все още рязко.

— Защо пък не? — определено предизвикателно. — Позволяваш си шеги с Мисионария Протектива! Не оспорвай. Това е било намерението ти.

— Всичко звучи толкова претенциозно!

Когато отново си спомни за сблъсъка, Шийена почувства единствено симпатия. Протестът на пленничката бе симптоматичен. Какво ли се подготвя за кипеж, преди да бъдеш принуден да го забележиш?

По същия начин се съпротивлявах на вечната дисциплина, „която ще те направи силна, детето ми“.

Мурбела като дете? Какви сили са надделели при нейното оформяне? Животът винаги представлява реакция на оказвания натиск. Някои се поддават на леките забави и развлечения, които ги оформят с разширени пори, подпухнали от прекалено невъздържание. Бакхус им се смее подигравателно. В изражението на лицата им се струпва похот. Една света майка не може да не го забележи след хилядогодишни

наблюдения. Оформя ни натискът, независимо дали се противопоставяме или не. Многократно оказван и от различен вид натиск, предизвикващ последващо оформяне — ето, това е животът. *А аз създавам нов натиск с потайното си противопоставяне.*

Ако се вземе предвид сегашното състояние на повишено внимание към всякакви заплахи у Сестринството, навярно немите разговори с Дънкан с помощта на ръцете бяха безплодни.

Шийена наклони глава и погледна към черната топка върху плота за скулптиране.

Но аз ще продължавам да се съпротивлявам. Ще изградя съдбата си по начин, създаден лично от мен. Ще сътворя собствения си живот! „Бин Джебзърит“ да върви по дяволите!

И ще загубя уважението на сестрите.

Имаше нещо наистина странно в начина, по който почтителният конформизъм бе вграден силom у тях. Те го бяха съхранили от своето най-дълбоко минало, изваждайки го редовно от време на време, за да го поправят и внесат онези необходими заглаждащи корекции, които епохата налага на всички човешки същества. И сега бе именно такъв ден, казано мимоходом, с безгласно благоговение.

Следователно ти си света майка, което не може да бъде по-вярно по логиката на каквато и да е друга преценка.

Тогава Шийена разбра, че ще бъде принудена да подложи на изпитание дошлата от древността практика до максималната възможна степен, дори с риск да я разруши. А формата от черен пластичен материал, търсеца излаз от беснеещото в самата нея кътче, всъщност бе само един-единствен елемент от онова, което тя знаеше, че трябва да стори. Назови го бунт, назови го с всяко друго име; то бе сила, която осезателно долавяше в гърдите си и която в никакъв случай не можеше да бъде пренебрегната.

[1] Накрая, в последния час (лат.) — Б. пр. ↑

„Ограничи се само с наблюдение и неизменно ще пропуснеш смисъла на собствения си живот. Целта може да бъде изразена по следния начин: живеи живота си възможно най-добре. Животът е игра, чиито правила ще научиш единствено ако скочиш в него и го изживееш пълноценно. В противен случай губиш равновесие и непрестанно се изненадваш от променящата се ситуация. Онези, които са извън играта, хленчат и се оплакват, че късметът винаги ги подминава. Те отказват да проумеят, че могат и сами да създадат част от своето щастие.“

Даруи Одрейди

— Прегледала ли си последния запис с видеооко на Айдахо? — залита Белонда.

— По-късно! По-късно!

Одрейди знаеше, че усещането ѝ за глад е дошло в отговор на въпроса на светата майка Белонда, зададен по същество.

Напоследък се чувстваше все по-притеснена от непрестанен натиск. Винаги се бе опитвала да се справя със задълженията си, гледайки на нещата от възможно най-голям ъгъл. Колкото повече се засилваше интересът ѝ към разнообразието, толкова по-широк ставаше обхватът на нейния поглед, както и увереността, че е придобила нова полезна информация. Ползването на сетивата подобряваше тяхната дейност. Дълбоката същност неизменно бе обект на търсещите ѝ интереси. Същността. Подобно на ловуването за храна, която обаче трябваше да утоли силен глад от по-висок порядък.

Дните ѝ се превръщаха в копия на тази сутрин. Добре известна бе привързаността ѝ към персонални посещения и проверки, но стените на работната стая я задържаха. Трябваше да бъде там, където винаги могат да я намерят. И не само да стигнат до нея, но и тя да е в състояние да изпрати необходимите указания или хора.

*По дяволите! Ще наваксам пропуснатото време! Длъжна съм!
Защото най-силен натиск оказваше времето.*

Шийена бе казала: „Нижат се дни, взети назаем.“

Много поетично! Но без почти никаква полза с оглед на реалните потребности. Трябваше да стигнат до колкото е възможно повече клетки на „Бин Джебзърит“, преди да се стовари топорът. Всичко останало минаваше на заден план. Тъканта му бе раздрана и разпратена по места, за които никой в Дома на Ордена не можеше да знае. Понякога Одрейди виждаше поелото в неизвестни посоки като сбор от парцали и късове плат. Те се отдалечаваха в не-корабите със складирани пясъчни твари в трюмовете им, водени от традициите, познанията и паметите на „Бин Джебзърит“. Сестринството го бе изживяло веднъж по време на първото Разпръскване, от което обаче не се завърна нито вест, нито кост. И нито една от тях. Нито една. Върнаха се само почитаемите мами. И ако някога те също са били частица от „Бин Джебзърит“, сега представляваха жестоко извращение, готово за сляпо самоубийство.

Ще бъдем ли някой ден отново едно цяло?

Одрейди сведе поглед към работата, очакваща я на масата — още и още подборни графици. Кой ще замине и кой ще остане! Нямаше дори миг за почивка, за глътка въздух. От Другите Памети се обади предшественицата ѝ Тараза в обичайния за нея стил „Нали ти казвах!“:

„Нека да видиш какво ми е било на главата.“

А някога се питах дали има място на върха.

Може и да има място най-горе (както обичаше да споделя с послушниците), но рядко остава достатъчно време.

Когато се замисляше за обикновено пасивното не-бин-джебзъритско население, намиращо се „ей там, отвъд“, Одрейди се улавяше, че му завижда. На тези хора бе позволено да имат илюзии. Какъв разкош! Можеш да си представяш, че животът продължава вечно, че утрешният ден ще бъде по-добър от днешния, а боговете в небесата те гледат с неизменна загриженост.

Потръпна от неприязън към себе си, загдето си бе позволила подобно отклонение. Незабуленото око е за предпочитане, независимо от видяното.

— Да, прегледах последните записи — отвърна тя и погледна през масата Белонда.

— Има интересни инстинкти — каза светата майка. Одрейди се замисли. Видеоочите, пръснати из целия не-кораб, пропускаха съвсем

малко. С всеки ден разбиранията на Съвета за голата Айдахо преминаваха от убеждение към теория. С какво количество спомени от животите на серийния прототип разполагаше настоящият гола?

— У Там възникват съмнения за децата им — каза Белонда. — Дали не притежават някакви опасни дарби?

Изреченото следваше да се очаква. Трите деца, които Мурбела роди на Айдахо в не-кораба, бяха незабавно отнемани от майката. Наблюдаваха грижливо развитието им. Наследили ли са необичайната бързина на ответна реакция, характерна за почитаемите мами? Още бе твърде рано да се каже. Според Мурбела въпросната способност се развиваше едва през пубертета.

Пленената от тях почитаема мама прие отнемането на децата си с ядно примирение. От своя страна Айдахо почти не реагира. Странно. Дали пък нещо не бе спомогнало за наличието у него на по-либерални възгледи за създаването на потомство? Почти като в „Бин Джебърит“?

„Още една размножителна програма на Сестринството“ — подигравателно се усмихваше той.

Одрейди освободи хода на мислите си. Дали „Бин Джебърит“ наистина имаше по този въпрос отношението, което бяха наблюдавали у Айдахо? Сестринството твърдеше, че емоционалните връзки са отломка от миналото, когато са били необходими за оцеляването на човешките същества, но вече са престанали да имат значение за планираното от „Бин Джебърит“.

Инстинкти.

Онези неща, които идват с яйцеклетката и семенната течност. А нередко — ясно и високо: „Ей, глупчо, родът ти говори!“

Любови... Потомство... Копнеж... Всички тия извънсъзнателни мотиви, които налагат странно поведение. Опасно беше да се набъркваш в подобни неща. Специалистките-наставници по целенасочено размножаване го знаеха добре, дори когато постъпваха по този начин. В Съвета периодично протичаха дебати и винаги се предписваше строго наблюдение на последствията.

— Запознала си се със записите. Няма ли да чуя още нещо в отговор? — гласът на Белонда прозвуча доста жаловито.

Записът, направен с видеооко, който бе предизвикал интерес у нея, засягаше въпросите на Айдахо към Мурбела във връзка с евентуалното пристрастяване към сексуалните похвати на почитаемите

мами. *Защо?* Равнозначните умения у самия него бяха резултат на тлейлаксианската технология, въвела необходимото в клетките му при престоя в аксолотловия резервоар. Въпросните Айдахови умения произтичаха от подсъзнателни действия, сходни с инстинктите, но резултатът не се отличаваше с нищо от постиженията на почитаемите мами — постоянно засилващ се екстаз, водещ до пълно изключване на разума, което неумолимо привързва жертвата си към източника на наградата.

Досега Мурбела бе предоставила само устно описание на своите способности. Очевидно в нея се бе стаил гняв от неприятния факт, че Айдахо я беше подчинил със същите похвати, които тя е била обучавана да прилага.

— Мурбела блокира, когато той постави под въпрос мотивите — каза Белонда.

Да, видях го.

„Можех да те убия, сам го знаеш!“ — бе пояснила майката на децата му.

Видеоокото ги показваше в легло в апартамента ѝ на не-кораба, след като току-що бяха задоволили взаимното си пристрастяване един към друг. Пот блестеше по голата плът. Мурбела лежеше със синя кърпа на челото, а зелените ѝ очи се взираха в следящата я видеотехника. Изглежда бе решила да не отмества погледа си от онези, които я наблюдаваха. Малки оранжеви петънца в очите ѝ.

Гневът се сжеждаше от складирания в тялото ѝ остатъчен заместител на подправката, който ползваха почитаемите мами. Сега бе преминала на мелиндж, но не се забелязваха неблагоприятни ефекти.

Айдахо лежеше до нея с пръсната в безпорядък черна коса около лицето, ярко контрастираща с бялата възглавница, на която бе опрял главата си. Очите му бяха затворени, но клепачите потрепваха. Слабоват. Не се хранеше достатъчно, въпреки съблазнителните ястия, които му изпращаше личният главен готвач на Одрейди. Високо разположените скули бяха изпъкнали. Лицевите очертания май доста се бяха изострили през годините на принудително отделяне.

Одрейди знаеше, че заплахата на Мурбела е подплатена с физическа мощ и умение точно толкова, колкото е фалшива в психологичен план.

Да убие любимия си? Малко вероятно!

Мислите на Белонда се движеха в същото русло: „Какво цели, когато демонстрира бързината на движенията си? Вече сме го виждали.“

— Знае, че я наблюдаваме.

Видеоочите показаха как Мурбела преодоля умората след акта и скочи от леглото. Насочвайки се с бързина, при която движенията се замъгляват (много по-голяма от постиганата някога в „Бин Джебърит“), тя нанесе удар с десния си крак, като го спря само на косъм от главата на Айдахо.

Той отвори очи при първото ѝ движение. Гледаше я без страх, без да трепне.

Какъв ритник! Смъртоносен, ако поразил целта. Достатъчно е веднъж да бъде видян, за да плаши винаги. Движенията на Мурбела явно не се командваха от централния дял на кората на главния ѝ мозък. Също като при насекомо, атаката се отключваше от нерви, възпламеняващи мускулната мощ.

— Нали видя! — тя свали крака си и погледна надолу към него. Айдахо се усмихна.

Докато гледаше, Одрейди си припомни, че Сестринството разполага и с трите им деца, все момичета. Експерт-наставничките на размножителния процес бяха направо във възторг. След време светите майки, родени от същото потекло, можеха да разполагат с качествата на почитаемите мами.

След време, което навярно ни липсва.

Все пак Одрейди споделяше възбудата на експерт-размножителките. Каква бързина! Щеше да е истинско чудо, ако се прибави към нервно-мускулната подготовка — бездънните ресурси на прана-бинду#, с които разполагаше Сестринството!

— Направи го заради нас, не за него — отсъди Белонда.

Одрейди не беше толкова сигурна. Мурбела мразеше постоянното наблюдение, на което бе обект, ала с течение на времето привикна някак си с него. Голяма част от действията ѝ очевидно не бяха съобразени с вниманието на хората, намиращи се зад видеоокото. Сегашният запис показва как тя се връща в леглото до Айдахо.

— Ограничих достъпа до записите — изсумтя Белонда, — Някои послушници стават неспокойни.

Одрейди кимна разбиращо. *Сексуалното пристрастяване.* Въпросният аспект на способностите на почитаемите мами създаваше смущаващи раздвижвания в „Бин Джебзърит“, особено сред послушниците. Твърде показателно. Повечето от сестрите в Дома на Ордена знаеха, че светата майка Шийена е единствената сред тях която ползва практически някои от специфичните похвати с явно пренебрежение към всеобщия страх, че подобно поведение би могло да се отрази отрицателно на менталните ѝ способности.

Не трябва да се превръщаме в почитаеми мами! — обичаше да повтаря Бел. — *Но Шийена е фактор с немалко значение. Тя ни помага да научим нещо важно за Мурбела.*

Един следобед, когато намери пленничката сама и очевидно спокойна в своята квартира в не-кораба, Одрейди взе решение да опита с пряк въпрос:

— Преди Айдахо никой от вас ли не е бил изкушаван да... да се включи в приятно прекарано време, тъй да се каже?

Мурбела се сви с ядна гордост:

— Той ме пипна съвсем случайно!

Със същия гняв реагира на въпросите на Дънкан. Одрейди си го припомни, привеждайки се над работната маса, след което поиска оригиналния запис.

— Виж как се засяга — рече Белонда. — Забрана чрез хипнотичен транс да отговаря на подобни въпроси. Готова съм да заложа името си на авторитет!

— Ще изчезне при Агонията с подправката — подхвърли Одрейди.

— Ако успее да се справи!

— Предполага се, че хипнотичният транс е една от нашите тайни.

Белонда премисли направеното заключение: *Никоя сестра, тръгнала с първото Разпръскване, не е успяла да се върне.*

С големи букви в съзнанието им бе изписано: „Нима изменниците от «Бин Джебзърит» създадоха почитаемите мами?“

Мнозина го предполагаха. Тогава защо тия жени прибягват до сексуалното обвързване на мъжкарите? Брътвежите на Мурбела, позоваваща се на историята, не бяха задоволително обяснение. В основата си всичко противоречеше на бин-джебзъритското учение.

— Трябва да преминем към обучаване — настоя Белонда. — Смущаващо е, че знаем толкова малко.

Одрейди веднага призна важността на казаното. Колко ли съблазнителна бе примамката? Послушниците се оплакват, че в сънищата си стават почитаеми мами... С пълно право се кахъреше Бел!

Създай или разбуди такива необуздани сили и ела да видиш сложната грамада на фантазиите на плътта. Можеш да водиш цели поколения, хванати за носа на техните щения и обективизираните представи на фантазиите им.

Ето къде се намира ужасната сила, с която са дръзнали да си послужат почитаемите мами.

Очевидно е, че те държат ключа към заслепяващия екстаз и са спечелили половината битка. Простичкият факт, че подобно нещо съществува, бе вече началото на пътя към поражението. Хората на нивото на Мурбела в онова Сестринство може и да не бяха го разбрали, но намиращите се на върха... Възможно ли бе просто да си служат с тази сила, без да държат сметка или поне да подозират нейната пронизваща мощ?

— *Ако е така, как са могли нашите първи от Разпръскването да позволят да бъдат подмамени в подобна глуха улица?*

Белонда бе вече предложила собствена хипотеза — по време на първото Разпръскване почитаеми мами казват на взети пленнички сред светите майки: „Добре дошла, света майко. Бихме искали да присъстваш на малка демонстрация на нашите сили.“ Полово шоу в качеството на интерлюдия, последвано от демонстрация за бързината на телесните движения на една почитаема мама. Следващата стъпка е прекратяване на обичайните поемания на мелиндж и инжектирането на заместител на адреналинова база, поръсен обилно с хипнонаркотик. Светата майка, въведена в хипнотичен транс, се превръща в сексуално впечатан индивид.

Изброеното дотук, към което се прибавя задължително силно страдание от абстинентния синдром при прекъснат мелиндж (подказано също от Бел), би могло да накара жертвата да се отрече дори от корените си.

Съдба, помогни ни! Дали всички първоначални почитаеми мами са били свети майки? Готови ли сме да проверим тази хипотеза на

свой гръб? Какво можем да научим по въпроса от двойката в не-кораба?

Пред внимателно гледащите очи на Сестринството се намираха още два източника на информация, но ключът към тях предстоеше да бъде открит.

Жена и мъж вече не са само партньори за размножаване, нито пък могат да бъдат един за друг опора и утеха. Прибавено е ново. Залозите са уголемени.

Мурбела каза нещо и то привлече без остатък вниманието на старшата света майка, когато се появи в направения запис, играещ сега по повърхността на масата:

— Ние, почитаемите мами, сами си го търсихме! Не можем да виним никого.

— Чу ли? — попита Белонда.

Одрейди рязко тръсна глава, понеже не искаше нищо да отвлича вниманието ѝ от острата размяна на реплики.

— Не можеш да кажеш същото за мен — възрази Айдахо.

— Излишно извинение — обвини го Мурбела. — Просто си бил подготвен от тлейлаксияците да уловиш в капана първата Впечатка, на която си попаднал!

— И да я убия — внесе поправка Айдахо. — Ето какво са имали предвид.

— Но ти дори не направи опит да ме убиеш. Разбира се, не искам да кажа, че би успял.

— Тогава, когато... — Айдахо прекъсна думите си с неволен поглед към записващите видеоочи.

— Какво щеше да изтърси? — моментално се вклини Белонда. — Трябва да разберем!

Одрейди продължи мълчаливо да наблюдава задържаната двойка. Пленничката — почитаема мама, демонстрира изненадваща проникателност.

— Може би мислиш, че си ме пипнал случайно и без специална подготовка от твоя страна?

— Именно.

— Но в теб виждам нещо друго! Не напредна особено съобразно заложеното. Представи се в определени граници.

Айдахо се вгълби в себе си и очите му леко се замъглиха. Наклони назад глава, изпъвайки гръдните мускули.

Типично изражение на ментат! — прецени Белонда.

Повечето експерти по анализ биха предположили същото, но все пак трябваше да получат потвърждение от страна на самия Айдахо. Ако е ментат, защо да държи събрана в себе си толкова информация?

Заради другите неща, до които е стигнал благодарение на същите способности. Той се бои от нас — и с пълно право.

Мурбела заговори, без да крие подигравателната си усмивка: — Ти импровизира и внесе подобрение в онова, дето тлейлаксианците бяха заложили. В теб има нещо, което никога не допуска оплакване, независимо от обстоятелствата!

— Ето как сама се справя с чувството си за вина — изкоментира Белонда. — Достатъчно е да бъде убедена, че е вярно, така Айдахо не би могъл да я вкара в капана по никакъв начин.

Одрейди сви устни. От прожектираното си личеше, че голата се забавлява.

— Може би същото важи и за нас двете.

— Няма как да обвиниш тлейлаксианците, нито пък аз да укоря почитаемите мами.

Тамалани влезе в работната стая и се отпусна до Белонда в своя стол с биологично саморегулиране.

— Виждам, че и вие се интересувате от същото — тя посочи изображението на двете фигури.

Одрейди изключи прожекционния апарат.

— Направих проверка на нашите аксолотлови резервоари — продължи Тамалани. — Проклетникът Сцитал е задържал жизнено важна информация.

— В първия ни гола няма никакъв дефект, нали? — попита Белонда.

— Нашите от Сук не са открили нищо. Одрейди заговори с внимателно подбран тон:

— Сцитал трябва да запази нещичко, за да може да се пазари. Чудновата бе мисълта и на двете страни: Сцитал плаща на „Бин Джебърит“ за закрила от почитаемите мами и за убежището си в Дома на Ордена. Но всяка проучила добре нещата около него света майка знаеше, че друго движи последния тлейлаксиански Майстор.

Умни са, наистина са умни в „Бин Тлейлак“. Много повече, отколкото предполагахме. Лепнаха ни петно с аксолотловите си резервоари. Самата дума „резервоар“ е поредната тяхна измама. Представяхме си контейнери с топъл амнионен флуид, като във всеки от тях е събрана сложна машинария, копираща (по фин, дискретен и подлежащ на регулиране начин) функцията на утробата. Резервоарът е налице, добре! Но вижте какво е съдържанието му.

Решението на тлейлаксианците удряше право в целта: ползвай оригинала! Природата го е създавала цяла вечност. Единственото, останало за „Бин Тлейлак“, бе да добавят собствена регулираща система, свой начин за точно копиране на съдържащата се в клетките информация.

„Езикът на Бога“ — както казваше Сцитал.

На Шейтана бе по-подходящо.

Обратна връзка. Клетката направлява дейността на своята утроба. Впрочем — почти същото, което прави оплодената яйцеклетка. Тлейлаксианците просто бяха усъвършенствали процеса.

Одрейди въздъхна и за миг събра погледите на съдружничките си:

Нима старшата света майка има нови безпокойства?

Откровенията на Сцитал ме тревожат. Каква бе ползата ни от тях. О, колко ни отврати „подправянето“. После се пристъпи към усъвършенствания и рационализации. Те наистина бяха рационално обяснение на нерационални подбуди! Ами ако няма друг начин. Ако точно по този път стигнем до голите, които толкова ни трябва. Може би ще се намерят доброволци. Бяха намерени! Доброволци, и то какви!

— Витаеш в облаците! — измърмори Тамалани, а после погледна към Белонда, решила да каже нещо, но в следващия миг предпочела да не го прави.

Лицето на светата майка Белонда стана меко и ласкаво — чест спътник на мрачните ѝ чувства. Тя изрече малко по-силно от гърлен шепот:

— Твърдо настоявам да елиминираме Айдахо. Колкото до тлейлаксианското чудовище...

— Защо правиш предложение с евфемизъм? — попита Тамалани.

— Да го убием тогава! А тлейлаксианецът да стане обект на всякакъв вид убеждения, които можем...

— Млъкнете и двете! — разпореди се Одрейди.

Тя притисна за малко длани към челото си и се вгледа в еркерния прозорец, зад който се лееше леден дъжд. Службата за метеорологичен контрол продължаваше да трупа нови и нови грешки. Обвиненията към нея бяха излишни, макар хората да не мразят нищо повече от непредсказуемостта изкуствено:

„Искаме го, както е в природата!“ Каквото и да е то.

Когато я връхлитаха подобни мисли, Одрейди копнееше за съществуване, граничещо с реда, който тя винаги бе харесвала. Периодични разходки в овощните градини. Обичаше да го прави във всяко годишно време. Спокойна вечер с приятели и размяна на мисли в разговор с онези, към които чувства топлина. *Привързаност ли?* Да. Старшата майка си позволяваше още повече — обич на съмишленици. Както и хубава храна и напитки, подбрани за подобряване на настроението. Наистина го искаше. Колко добре е, когато всичко е вкусно. А по-късно... Да, по-късно — отоплено легло с мил спътник, чувствителен към нуждите ти така, както и ти към неговите.

Разбира се, повечето от тези неща просто нямаше как да се случат. Отговорности! Каква огромна с изискванията си дума. Как тежи и изгаря.

— Огладнявам — каза Одрейди. — Да поръчам ли да сервират тук обяда?

Белонда и Тамалани я загледаха.

— Едва единайсет и половина е — смутолеви Тамалани.

— Да или не? — настоя Одрейди.

Двете свети майки се спогледаха.

— Както искаш — заяви Белонда.

В „Бин Джебърит“ имаше поговорка (естествено Одрейди я знаеше), че в Сестринството нещата вървят по-гладко, когато стомахът на старшата света майка е доволен. Точно това реши въпроса.

Тя набра по интеркома личната си кухня:

— Дуана, обед за трима. Нещо специално. По твой избор. Когато обедът пристигна, оказа се едно особено предпочитано ястие на Одрейди — телешко месо в огнеупорен съд. Дуана бе показала очевидното си майсторство с подправките, с мъничкото розмарин в

телешкото и с непреварения зарзават. Превъзходно. Наслаждаваше се на всяка хапка. Другите две жени работиха упорито през цялото време на храненето: лъжица — уста, лъжица — уста.

Дали пък тук не се намира част от обяснението защо аз съм старша майка, а не те?

Когато извиканата прислужница очисти останките от обета, Одрейди се върна към един от любимите си въпроси:

— Какво се приказва в учителските стаи и между послушниците?

Не бе забравила своите собствени послушнически дни, когато беше се вслушвала в приказките на всяка възрастна жена в очакване на важни истини, но в повечето случаи научаваше само за незначителни случки със сестра еди коя си или за последните проблеми на проктора хикс. Понякога обаче бариерите падаха и я заливаше поток от важни сведения.

— Твърде много послушници жадуват да поемат с нашето Разпръскване — дрезгаво отговори Тамалани. — Потъващи кораби и плъхове, според мен.

— Напоследък има голям интерес към архивите — рече Белонда. — Сестрите с по-задълбочени познания идват за потвърждение дали една или друга послушница носи генетичния знак на Сиона.

Одрейди прояви интерес към новината. Общата им атрейдска предшественица от отминалите във вечността времена на Тирана.

Сиона Ибн Фуад ал-Сейефа Атрейдска — бе дарила потомците си със своята способност да остават скрити за търсачи, които виждат в бъдното. Всички разхождащи се свободно из Дома на Ордена имаха тази вродена защита.

— Важен генетичен знак, така ли? — запита Одрейди. — Съмняват ли се, че са предпазвани?

— Търсят сигурен отговор — проскърца Белонда. — А сега мога ли да се върна към Айдахо? Защото той едновременно носи и не носи генетичния знак. Притеснявам се. Явно някои негови клетки не са белязани с маркера на Сиона. Какво са сторили тлейлаксианците?

— Дънкан е запознат с опасността, а и самият той няма самоубийствени забежки — поясни Одрейди.

— Просто не знаем какво представлява! — оплака се Белонда.

— Възможно е да е ментат, а всички добре разбираме какво означава това — добави Тамалани.

— Разбираме и защо държим Мурбела — рече Белонда. — Заради ценната информация в нея. Но Айдахо и Сцитал.

— Достатъчно! — отрязва ги Одрейди. — Кучето-вардиянин обикновено лае прекалено дълго!

Белонда реагира меко казано неохотно на думите ѝ. *Кучета-вардияни*. Възприетото в „Бин Джебзърит“ определение на постоянния контрол, за да има сигурност, че не си попаднал в плитки води. Прекалено дразнещо за послушниците, но просто част от живота на светите майки.

В един следобед, когато двете се оказаха сами в стаята със сиви стени за събеседване в не-кораба, Одрейди го бе обяснила на Мурбела. Застанали близо една до друга, почти лице в лице. С пресрещнати погледи. Твърде неофициално и дискретно; с изключение на осведомеността за всички видеоочи около тях.

— Аха, вардияните! — бе възкликнала Одрейди в отговор на въпрос на Мурбела. — Означава, че сме взаимни досадници. Но не прави от факта повече, отколкото е. Рядко стигаме до заяждане. Една дума е достатъчна.

Мурбела, чието овално лице бе изкривено от явно изразено неприязнено чувство, а широко отстоящите ѝ зелени очи горяха, очевидно помисли, че старшата майка говори за обичаен знак или парола, ползвани от сестрите в подобни ситуации.

— Коя дума?

— Която и да е, по дяволите! Всяка подходяща. Нещо като взаимен рефлекс. Едновременно изречено „хайде“, което не ни притеснява излишно. Приемаме го, тъй като ни държи нащрек.

— Ти ще ме вардияниш ли, когато стана света майка?

— Имаме нужда от нашите кучета-вардияни. Без тях щяхме да сме по-слаби.

— Звучи потискащо.

— Не го приемаме по този начин.

— Според мен е противно — тя погледна в просветващите лещи на тавана. — Също като онези скапани видеоочи.

— Мурбела, постарали сме се да се погрижим за себе си. Веднъж станала бин-джебзъритка, получаваш грижи и подкрепа през целия си

живот.

— Удобно местенце — изрече го с нескрито презрение.

Одрейди заговори меко и с разбиране:

— Не съвсем, но доста по-различно. През целия си живот се натъкваш на предизвикателства. А връщаш на Сестринството дължимото само в границите на възможностите си.

— Кучета-вардияни!

— Винаги се грижим една за друга. Някои от заелите властови постове може да проявяват от време на време авторитарни склонности, дори да започнат да фамилиарничат, но това става само до степен, която е внимателно подбрана в зависимост от изискванията на момента.

— И никога истинска сърдечност или чувствителност, така ли?

— Така казва правилото.

— Може привързаност, но не и обич?

— Вече ти казах правилото.

Одрейди веднага улови недвусмислената реакция по лицето на Мурбела.

Аха, най-после! Ще поискат да се откажа от Дънкан!

— Разбирам, бин-джезъритките не могат да обичат.

Тъга прозвуча в гласа ѝ. Но пленничката все още имаше на какво да се надява.

— Случват се и любви — каза Одрейди, — ала сестрите ми се отнасят към тях като към отклонения.

— Значи, ако правилно съм разбрала, това, което чувствам към Дънкан, е отклонение?

— Да. И сестрите ще направят опит да го отстранят.

— Лечение! Оздравителна терапия за поражения от болест!

— Сестрите считат, че любовта е признак на развала.

— Виждам докъде си я докарала с твоята развала^[1]! Белонда измъкна Одрейди от станалото преди време, сякаш бе следвала пътя, по който се движеха мислите на старшата света майка:

— *Въпросната почитаема мама никога няма да ни принадлежи изцяло!* — Бел обърса петно от обедния сос в ъгъла на устата си и заключи:

— Губим си времето с опити да я направим една от нас. *Поне вече не нарича Мурбела „курва“* — помисли Одрейди. — *Има*

подобрение.

[1] Игра на думи: повторената дума „развала“ в сленга има значение на „глупост“, „оглупяване“. — Б. пр. ↑

„Всички правителства страдат от постоянно повтарящо се зло — властта привлича патологично обременени личности. Впрочем, властта сама по себе си не корумпира, а просто всмуква като магнит онези, които са склонни към подкупничество. При подобни хора се наблюдава склонност за опиване от насилие — състояние, към което те бързо се пристрастяват.“

Мисионария Протектива текст QIV

Ребека остана на колене върху жълтия кахлен под, както ѝ бе заповядано; не се осмели да погледне нагоре към височайшата почитаема мама, която бе толкова опасна, макар и седнала нависоко и далече от нея. Два часа бе чакала тук, почти в средата на огромната зала, докато височайшата и нейните спътнички похапваха обед, поднесен от раболепни слуги. Ребека внимателно бе проследила маниерите на прислугата и реши да им подражава.

Очните орбити още я боляха от трансплантацията, която равинът ѝ направи преди по-малко от месец. Сега очите ѝ имаха син ирис и бяла еклера, без да подсказват с нищо за Агонията с подправката. Защитата бе временна. След по-малко от година новите очи щяха да я издадат с възвърнатата си плътна синева.

Каза си, че болката е най-малката от всички трудности. Органична присадка подаваше необходимите дози мелиндж, скривайки зависимостта ѝ. Общото количество бе пресметнато за около шейсет дни. Ако тукашните почитаеми мами я задържат по-дълго, липсата щеше да я хвърли в зверски страдания, несъпоставими по сила с първоначалните. Но най-голямата непосредствена опасност се криеше в шерето, чието количество ѝ бе дозирано с подправката. Ако тези жени го откриеха, подозренията им щяха да бъдат напълно потвърдени.

Справяш се добре. Бъди търпелива. Обаждаше се Другата Памет от останалите на Лампадас. Гласът отзвънна меко в главата ѝ.

Тембърът му беше като този на Лусила, но Ребека не можеше да бъде сигурна.

Гласът бе станал по-близък в месеците след Споделянето, когато ѝ се представи като „Говорител на твоя Мохалата“. *Тези курви не могат да имат нашите познания. Не го забравяй, то ще те окуражава.*

Присъствието на други в нея, което не отнемаше и частица от вниманието ѝ върху ставащото наоколо, я бе изпълнило с нещо повече от страх. *Назоваваме го Едновременно протичане* — бе пояснил Говорителят. — *Едновременното протичане усилва нашето съзнание.* Когато тя се опита да го обясни на равина, той бе реагирал гневно: „Опетнена си с нечисти помисли!“ Бяха в кабинета му — късно през нощта.

— Отнемаш време от дните, които са ни отредени! — бе извикал той.

Работният кабинет представляваше помещение под земята, чиито стени бяха покрити със стари книги, ридулианови кристали, свитьци. Беше предпазен от сондиране с помощта на най-сполучливите иксиански приспособления, усъвършенствани от неговите хора.

В подобни случаи равинът ѝ разрешаваше да сяде до писалището му, като я гледаше, облегнат в стария си стол. Разположен ниско до него светоглобус# хвърляше върху брадата му светлина, дошла сякаш от древността; тя се отразяваше от очилата, носени почти само за служебна важност.

Ребека симулира, объркване:

— Нали каза, че от нас се иска да спасим съкровището от Лампадас. Нима „Бин Джебърит“ не ни засвидетелства почтеност?

Видя тревогата в очите му:

— Вчера чу как Леви обсъжда въпросите, задавани тук. Защо бин-джебъритската вещица идва при нас? Ето какво ме питат.

— Нашата версия е последователна и правдоподобна — възпротиви се Ребека. — Сестрите ни научиха как дори Прорицателят да остане безпомощен.

— Не знам... Не знам — завъртя тъжно глава равинът. — Какво е лъжа? Какво е истина? Нима сами се осъждаме със собствените си уста?

— Заставаме срещу погрома, равин! — тя си послужи с довод, който обикновено усилваше твърдостта му.

— Казаците! Да, права си, дъще. Във всяка епоха има казаци и не само ние сме познали камшиците и сабите им, когато се втурват в селото, носейки гибел в сърцата си.

Ребека помисли колко странно е умението му да остави у събеседника си впечатление, че въпросните събития са скорошни и сам той ги е видял. Никога прошка, никога забрава. Лидице бе вчера. Колко незаличим спомен бе това за Скрития Израел. Погром! С приемствеността си носеше почти същата сила, която имаше присъствието на „Бин Джебзърит“ в нейното съзнание. Почти. Даде си сметка, че точно на това се противопоставяше равинът.

— Страхувам се, че вече не си с нас — каза той. — Какво ти сторих? Какво? Правя всичко само в името на честта.

Мъжът погледна към приборите на стената, които отчитаха количеството на енергията, събрана през нощта от вятърните мелници с вертикални оси, разположени около и по всички постройки във фермата. Приборите показваха, че машините отпяват във високото, трупайки енергия за утрешния ден. Бяха подарък от „Бин Джебзърит“ — късче свобода от Икс. Независимост. Ама че странна дума.

Без да погледне към Ребека, той рече:

— За мен цялата история с Другите Памети е много трудна за възприемане. Винаги е било така. Паметта би трябвало да носи мъдрост, но в случая е друго. Всичко се свежда до начина, по който се обръщаме към нея, както и за какво и къде си служим с придобитото познание.

Равинът се обърна, все още с лице в сянката:

— Какво казва гласът в теб? Гласът на онази, за която ти мислиш като за Лусила?

Ребека не пропусна да отбележи, че му е приятно да произнася това име. Щом Лусила може да говори чрез дъщеря на Скрития Израел, значи още е жива и не е била предадена.

Докато отвърщаше, жената сведе погледа си:

— Казва, че разполагаме с онези вътрешни изображения, звуци и усещания, които идват след повикване или влизат без покана, когато е нужно.

— О да, при *потребност!* А какво е тя, ако не сетивни сведения от плътта, която може да е била там, където ти не бива да ходиш... и да вършиш осъдителни неща?

Други тела, други спомени — помисли Ребека. След като го бе опознала от опит, разбираше, че никога няма да го напусне доброволно. — *Може би наистина съм станала бин-джезъритка. Ето от какво се бои той.*

— Ще ти кажа нещо — рече равинът. — „Критичното пресичане на живо съзнание“ не представлява нищо повече от онова, което, осъзнаваш като собствени решения, поели от самата теб сякаш нишки към живота на другите.

— Да видим собствените си действия като реакцията на другите — точно така го приемат сестрите.

— Това е мъдрост. Към какво се стремят те според уважаемата госпожа вътре в теб?

— Влияние върху съзряването на човешкия род.

— Хм. И вярва, че събитията не са отвъд нейното влияние, а просто са недостижими за сетивата ѝ. Да, почти умно. Но зрялост... Ех, Ребека, не се ли намесваме в план от по-висш порядък? Имат ли право човеците да поставят граници на сътвореното от Йехова? Мисля, че Лито II го е разбрал, А уважаемата дама в теб го отрича.

— За него казва, че е Отвратителен тиранин.

— Наистина е бил, но и преди Лито е имало мъдри тирани, а без съмнение ще има и други след нас.

— Наричат го Шейтан.

— Да, притежавал е собствена сатанинска сила. Споделям техните страхове. Но мисля, че по-скоро е имал способността да споява като цимент, отколкото да вижда в бъдното. Така че просто е придал форма на онова, което е зърнал.

— Същото казва и дамата. И още: съхранил е техния граал.

— Да, те отново са на границата на мъдростта.

Дълбока въздишка разтърси равина и той пак се загледа в приборите на стената. *Енергията за утрешния ден.*

После върна вниманието си към Ребека. В нея бе настъпила промяна. Не можеше да не го забележи. Твърде много бе заприличала на онези в „Бин Джебзърит“. Напълно разбираемо впрочем. Всички ония хора от Лампадас бяха окупирали мислите ѝ. Но те не бяха като

свинете в Гадара^[1], подкарани към морето заедно с бесовете в тях. *А аз не съм Исус.*

— Как гледаш на разказаното от тях за старшата майка Одрейди, която често пращала по дяволите собствените си архивисти заедно с цялата им служба? Ама че работа! Не са ли архивите като книги, в които запазваме събраната своя мъдрост?

— Равин, да гледам ли на себе си като на архивист?

Въпросът и го пообърка, но същевременно хвърли светлина върху проблема. Той се поусмихна и рече:

— Ще споделя нещо с теб, дъще. Донякъде съм съгласен с въпросната Одрейди. Архиварите винаги мрънкат за щяло и нещяло.

— Да ги приема ли също за мъдро решение?

О, с каква стеснителност зададе въпроса си!

— Да, дъще, повярвай ми, че е мъдро. Колко внимателно архивните служители прикриват и най-слабия намек за свое мнение. Само редят дума след дума. Какво високомерие!

— Рави, как преценяват с кои думи да си послужат?

— Аха, капчица истина стигна до теб, дъще. Онези от „Бин Джебзърит“ не са придобили мъдрост; причината е в техния граал.

Тя го видя изписано на лицето му: *Опитва се да ме изпълни със съмнения за животите, които нося в себе си.*

— Нека ти кажа още нещо за „Бин Джебзърит“ — рече мъжът.

Но умът му внезапно се превърна в бял лист. Нито дума, никакъв мъдър съвет. Не беше му се случвало от години. Оставаше му само една възможност — откровеността.

— Може би много дълго, моя Ребека, те са вървели по пътя към Дамаск^[2], неосветен от заслепяващ пламък. Чувам твърденията им, че техните действия целят добруването на човешкия род. Но някак си не мога да го приема, нито пък вярвам, че Тиранът е успял да го забележи.

Когато Ребека отвори уста, за да му отговори, той я спря с вдигната ръка:

— Хуманност в зрялата ѝ форма, така ли? И може би техният граал? Но не е ли откъснат и изяден зрелият плод?

Сега тя си спомни за тези думи, намирайки се на пода на голямата зала в станцията на Свързващия възел, сякаш ги виждаше

въплътени не толкова в пазените в самата нея животи, колкото в действията на взелите я в плен.

Височайшата почитаема мама привърши с яденето. Обърса ръцете си в дрехите на една жена от слугинския състав.

— Нека се приближи — нареди височайшата.

Болка прониза лявото рамо на Ребека и тя залитна, както бе на колене. Назоваемата Логно се бе промъкнала изотзад с дебнещи стъпки на ловец и забила шокова палка в плътта на пленницата.

Смях отекна в залата.

Ребека се изправи със залитане и бавно тръгна непосредствено пред болезнения остен; когато стигна до основата на стълбите, водещи нагоре към височайшата почитаема мама, познатото бодване я спря.

— Долу! — подсили командата си Логно с последващо ръгване. Ребека се свлече на колене и се загледа в стъпалата право пред себе си. По жълтите плочки се виждаха тесни пукнатини. Усети някакъв прилив на сили при вида им. Височайшата почитаема мама каза: — Логно, остави я. Искам отговори, а не писъци. После заповяда на Ребека:

— Погледни ме, жено!

Пленницата вдигна очи и се загледа нагоре към лицето на смъртта. Лице без нищо отличително, но излъчващо огромна заплаха. Какви безизразни черти... Почти като на глупав човек. И каква дребна фигура. Ала всичко установено дотук само засили чувството ѝ за опасност. Дребната жена явно разполагаше с огромна мощ в себе си, за да командва ужасните люде наоколо.

— Знаеш ли защо си тук? — попита височайшата. Ребека отговори с възможно най-раболепния си тон:

— О, височайша почитаема мамо, бе ми казано, че искаш от мен да разкажа за системата от познания за Прорицание в истината и за други неща на Гамму.

— Била си омъжена за Прорицател! — прозвуча като смъртно обвинение.

— Той е починал, височайша почитаема мамо.

— Не, Логно! — предупреждение за помощницата, която рязко бе насочила помощното си средство към падналата на колене. Тази отрепка не познава нашите правила. А сега отстъпи встрани, откъдето пламенността ти няма да ми пречи.

— Слушай, отрепко, ще се обаждаш само в отговор на зададени въпроси или когато ти наредя! — внезапно изкрещя височайшата почитаема мама.

Ребека се сви от страх, като да следваше удар. В главата ѝ пошепна Говорителят:

Беше почти Гласът. Вече бѣди нащрек.

— Познавала ли си някоя от онези, които сами се зоват бинджезъритки?

Ето, дойде!

— Всеки, е виждал вещиците, височайша почитаема мама.

— Какво знаеш за тях?

Разбирам защо ме доведоха тук.

— Само това, което съм чувала, височайша почитаема мама.

— Смели ли са те?

— Говори се, че винаги се стараят да избегнат рисковете, височайша почитаема мама.

Достойна си за нас, Ребека. Разбрала си какво представляват курвите. Така мраморният блок се търкаля в собствения си канал надолу по склона. Те мислят, че не ни харесваш.

— Богати ли са в „Бин Джезърит“? — продължи с въпросите височайшата.

— Мисля, че вещиците са бедни в сравнение с вас, почитаема мама — отвърна Ребека.

— Защо го казваш? Не говориш ли така само за да ми се понравиш!

— Почитаема мама, могат ли вещиците да изпратят голям кораб от Гамму, само за да стигна дотук? И къде са сега те? Крият се от вас.

— Да, къде са? — попита почитаемата мама.

Ребека сви рамене.

— Беше ли на Гамму, когато оня, когото те наричат башар, успя да избяга? — поинтересува се височайшата.

Знае, че си била.

— Височайша почитаема мама, бях там и чух, което се разправя по въпроса. Но аз не му вярвам.

— Вярвай само в онова, в което ти кажем да вярваш, никаквице! За какви приказки спомена?

— Че се придвижвал със скорост, неуловима за окото. Че избил много хора... с голи ръце. И още, че задигнал не-кораб и избягал в Разпръскването.

— Отрепка такава, повярвала си за бягството му.

Виж какъв страх я подгони! Не може да скрие, че трепери.

— Говори за Прорицанието в истината — разпореди се разпитващата.

— Почитаема мамо, това не го разбирам. Помня думите на моя съпруг Шоел. Мога да ги повторя, ако искаш.

Височайшата почитаема мама спря за миг и огледа отвсякъде помощниците и съветниците си, които вече започваха да показват, че им е доскучало.

Защо просто не убие това нищожество?

Ребека, видяла насилието в очите, които гледаха към нея с оранжеви искрици, буквално се сви в черупката си. Отправи мислите си към своя съпруг, когото наричаше с галеното име Шоел. Думите му носеха спокойствие. Бе показал „Същинския си талант“ още като дете. Някои го наричаха инстинкт, но Шоел никога не бе използвал тази дума:

„Вслушвай се в гласа на стомаха си. Ето какво винаги казваха учителите ми.“

Изразът звучеше толкова земно, че според него веднага бе отблъсквал дошлите да търсят „потайната мистерия“.

„Няма никаква тайна — бе настоявал Шоел. — Само подготовка и упорита работа като при всичко останало. Упражняваш онова, което се нарича «petite percerption» — сиреч способността да откриваш съвсем слаби промени в реакциите на хората.“

Сега Ребека виждаше такива незначителни промени у онези, които гледаха надолу към нея.

Искат да съм мъртва. Защо?

Говорителят бе готов със съвет:

Височайшата демонстрира властта, която има над останалите. Не постъпва така, както другите искат, а прави онова, което според нея не би им харесало.

— Височайша почитаема мамо — осмели се да заговори Ребека, — толкова богата и силна си ти, че не може да няма някое прислужническо местенце, на което да правя всичко, за да съм ти от

полза. — Искаш да постъпиш на служба при мен? *Каква зла усмивка!*
— Ще бъде щастие, височайша почитаема мамо.

— Не съм тук, за да те правя щастлива.

Логно направи крачка напред:

— Дейма, тогава ощастливи поне нас. Нека си поиграем малко
с...

— Млъкни!

Ах, каква грешка! Да бъде наречена тук с интимното си име, заобиколена от останалите.

Логно се дръпна назад и без малко да изпусне шоковата палка.

Височайшата почитаема мама погледна с оранжеви искрици в очите си надолу към Ребека:

— Връщаш се към мизерното си съществуване на Гамму, нещастнице. Ще постъпим милостиво. След като видя какво можем да ти дадем, продължавай да живееш без него.

— Височайша почитаема мамо! — възпротиви се Логно —
Подозираме, че...

— Аз пък подозирам теб, Логно. Върни я обратно жива! Чу ли? Да не си помислила, че не можем да я намерим, ако въобще някога ни потрябва?

— Не мисля така, височайша почитаема мамо.

— А теб, отрепко, ще продължаваме да те следим — добави височайшата.

Клъвна! Смята те за примамка, с която да улови по-едра плячка. Наистина интересно. А носи мислеца глава и си служи добре с нея въпреки отвратителната си природа. Нали така е стигнала до властта.

През целия път обратно към Гамму, затворена в един от вонящите отсеци на кораб, ползван някога от Сдружението, Ребека не спря да мисли за крайно затрудненото си положение. Онези курви със сигурност не очакваха от нея да изтълкува погрешно намерението им. А може би точно това и да искаха... Сервилност, раболепие. *Душата си дават за такива неща.*

Знаеше, че постигнатото е резултат както от Шоеловото Прорицание в истината, така и от помощта на съветите от Лампадас.

„Натрупваш множество малки наблюдения, които сетивата ти са доловили, без те изобщо да са стигнали до съзнанието — беше й

обяснил някога Шоел. — Когато обаче се съберат в достатъчно количество, казват неща на език, дете не се говори от никого. Думите просто са ненужни в случая.“

За нея това бе едно от най-странните обяснения, които някога беше чувала: преди личното ѝ изпитание с Агонията. По-късно — нощем в леглото — успокоени от мрака и докосването на любимото тяло, наистина не се нуждаеха от думи, макар че споделяха и тях.

— Езикът ти пречи — бе казал Шоел. — Трябва да се научиш да разчиташ собствените си реакции. Понякога намираш слова, за да опишеш нещо, друг път не...

— Без нито една думичка ли? Дори за въпроси?

— Нужни са ти думи? Какво ще кажеш за тези: Доверие? Вяра? Истина? Честност?

— Шоел, това са хубави думи.

— Но не стигат до целта си. Не разчитай на тях.

— А ти на какво разчиташ?

— На собствените си вътрешни реакции. Прочитам себе си, не лицето пред мен. Винаги разпознавам лъжата, след като пожелае да обърна гръб на лъжеца.

— Значи така го правиш, а? — тя удари силно голото му рамо.

— Други постъпват различно. Една личност например ми каза, че разпознава лъжеца по желанието си да го хване под ръка и да се поразходи с него, без да престане да го успокоява. Може да го приемеш за глупаво, но върши работа.

— Мисля, че дори е доста умно, Шоел — каза го от любов, макар наистина да не разбираше какво точно означава.

— Скъпоценна моя обич — той подложи ръка под главата ѝ. — Прорицателите имат Усет за истината, който действа през цялото време, след като веднъж е разбуден. Моля те, не ми казвай, че съм умен, защото тези думи всъщност изрича любовта ти.

— Не ми се сърди, Шоел — Ребека мушна глава в свивката под рамото му и го погъделичка заради слабостта си към мириса на неговите мишници. — Искам да знам всичко, което е в теб.

Той леко премести главата ѝ, за да ѝ бъде по-удобно, и каза:

— Знаеш ли какво повтаряше моят инструктор на Трето ниво? „Не трябва да знаеш нищо! Научи се да бъдеш напълно наивен.“

Тя се изненада:

— Как, свършено нищо ли?

— Пристъпваш към обекта с абсолютно чиста плоча и нямаш нищо както върху себе си, така и вътре в теб. Каквото и да дойде, то само се изписва.

Стори й се, че започна да вниква:

— Абсолютно нищо не трябва да се намесва.

— Правилно. Ти си първобитен дивак и невежа, без дори следа от съвършенство, който се движи гърбом към върховната си изява. И така, стигаш до целта, макар да не си я търсил.

— Е, Шоел, сега каза нещо наистина умно. Обзалагам се, че си бил най-добрият ученик, когото някога са имали, най-умният и...

— Намирах всичко това за безкрайна глупотевина.

— Не и ти!

— Докато един ден нещо в мен трепна леко. Не беше шавване на мускул или нервен спазъм, което друг би могъл да установи. А просто трепване...

— Къде го почувства?

— В никакъв случай не мога да посоча точното място. Обаче преподавателят ми на Четвърто ниво ме бе подготвил за него: „Хвани го внимателно. С нежни ръце...“ Един от учениците помисли, че онова нещо трябва наистина да се задържи с ръце. Ой, как се смя учителят.

— Постъпил е несправедливо. — В късния час тя докосна с буза вече наболата му брада, без сама да чувства нужда от сън.

— Предполагам, че е било дори жестоко. Но когато трепването дойде, аз го усетих и разпознах. Не познавах подобно чувство. Изненада ме допълнително, защото, след като го различих, разбрах, че е било в мен през цялото време. Беше ми съвсем познато. Ето как трепна в душата ми Усетът за истината...

Тя веднага помисли, че би могла да усети и в себе си същото раздвижване, причинено от този Усет. Учудването в гласа му говореше, че наистина е доловил събуждането на нещо ново.

— И оттогава стана мое — продължи той. — Принадлежи ми толкова, колкото и аз на него. Никога не сме се разделяли.

— Сигурно е прекрасно — изрече тя със страх и завист в гласа си.

— Не е! Дори мразя част от него. Да гледаш на човеците по този начин е все едно да ги видиш изкормени и с висящи вътрешности.

— Да, отвратително!

— Наистина, но има и нещо добро в замяна, обич моя. Някои от хората, които срещаш, приличат на красиви цветя, протегнати към теб в ръката на невинно дете. Невинността. Собствената ми невинност откликва, което пък засилва Усета за истината. Ето какво ми даваш ти, обич моя.

Не-корабът на почитаемите мами пристигна на Гамму, но до космодрума свалиха Ребека в лихтера за транспортиране на отпадъчна маса и боклуци. Направо ѝ призля при вида и миризмата на сметта и изпражненията, но прие всичко спокойно. *У дома! Аз съм си у дома и Лампадас оцеля.*

Ала равинът не споделяше нейния ентузиазъм.

Пак бяха седнали в работния му кабинет, но сега тя се чувстваше несравнимо по-уютно с Другите Памети; и много по-спокойна. Той може би го забеляза.

— Повече от всякога приличаш на тях. Нечисто състояние.

— Рави, всеки от нас има недостойни предшественици и аз много се радвам, че познавам някои.

— Това пък какво е? Какво искаш да ми кажеш?

— Ние сме наследници на хора, вършили зли дела, равине. Не ни е приятно да откриваме злодеи и варвари в останалите назад наши предшественици, но те са си там.

— Какви приказки слушам!

— Рави, светите майки веднага могат да извикат всеки от тях. Не забравяй, че именно победителите създават потомство. Нали разбираш какво искам да кажа?

— Никога не съм те чувал да говориш толкова дръзко. Какво е станало с теб, дъще?

— Оживях, но знам, че понякога победата се постига срещу определена морална цена.

— Какво става? Думите ти продължават да са зли и нечестиви.

— Зло ли? Варварство е дори твърде меко казано за някои от злите дела, извършени от нашите прародители. А те са били преди всеки един от нас, рави.

Ясно виждаше, че го наранява и долавяше жестокостта в собствените си слова, но не можеше да ги спре. Защо избягваше от съзнанието му истината в казаното от нея? Нали бе почтен човек?

Ребека реши да говори по-внимателно, но се оказа, че думите ѝ продължават да го засягат дълбоко.

— Рави, ако бе станал свидетел на някои от нещата, които бях принудена да науча от Другите Памети, щеше да се върнеш тук, за да потърсиш нови дефиниции за понятието зло. Стореното от някои наши предшественици е по-страшно и от най-лошото, което можеш да си представиш.

— Ребека, Ребека! Знам, че такива са били изискванията на...

— Недей се извинява с „такива бяха времената“! Ти, който си равин, трябва да го знаеш много по-добре от другите. За къде си тръгнал без чувство за морал? Да, понякога наистина не чуваме...

Той скри лицето си с ръце и започна да се люлее напред-назад със стария стол, който тъжно заскърца.

— Рави, винаги съм те обичала и уважавала. Заради теб преминах през Агонията и я преодолях. Дойдох на Лампадас пак заради теб. Не отричай всичко, което научих от казаното сега.

Мъжът свали ръцете си, преди да отговори:

— Не го отричам, дъще. Но позволи ми да имам своята болка.

— Да, Рави, ала от всичко, което съм научила, вече съм дълбоко убедена, че няма невинни. Дължна съм да свикна с тази истина веднага, без минута отлагане.

— Ребека!

— Може би вина не е точната дума, но живелите преди нас са вършили неща, за които трябва да се плати.

— Това го разбирам, дъще. Да се направи сметка...

— Не ми казвай, че разбираш онова, за което почти нищо не можеш да знаеш — тя се изправи и го погледна отвисоко. — Не става дума за счетоводна книга. Докъде можеш да стигнеш по този начин?

— Аз съм твой равин, Ребека. Не бива да говориш подобни неща, особено на мен.

— Рави, колкото по-далече отиваш, толкова по-страшни са жестокостите, от което и цената става все по-висока. Да, ти не можеш да се върнеш толкова много назад, но аз самата съм длъжна да го сторя.

Тя се обърна и си тръгна, без да обръща внимание нито на плачливия му глас, нито на болката, с която я повика по име. А когато затваряше вратата, го чу да казва:

— Какво направихме? О, Израел, помогни ми.

[1] Един от десетте главни укрепени града в древна Палестина. Там Исус Христос подсторва зли бесове, приели образ на свине, да се издавят в Галилейското море. — Б. пр. ↑

[2] Алюзия с плодородния и обилно напояван район около главния град на Сирия, оприличаван в древността с Едема. За евреите обаче е мрачно място, защото Нерон заповядва избиването на 10 000 техни сънародници заради големия им брой. — Б. пр. ↑

„Писането на история е до голяма степен процес на отвличане на вниманието. Повечето исторически писания го отклоняват от потайните влияния, скрити зад големите събития.“

Башарът Тег

Когато го оставяха на свободен режим, Айдахо често обследваше своя не-корабен затвор. Имаше толкова много да се види и научи за иксианското творение! Беше като истинска пещера на чудесата.

В днешния следобед спря за кратко неуморната си разходка из отредените му за квартира помещения и се загледа в малките видеоочи, вградени в светещата повърхност на входния портал. Те също го наблюдаваха. Винаги. Имаше странното усещане, че вижда себе си в онези любопитни точки. Какво ли мислеха сестрите, докато го изучаваха? Едрото дете-гола от отдавна мъртвия кийп на Гамму се бе превърнало в дългурест мъж с тъмна кожа и коса. Сега косата му беше по-дълга отколкото по времето, когато влезе тук в последния си ден на Дюн.

Очите на „Бин Джебзърит“ го изследваха дори и под кожата му, така да се каже. Бе сигурен за подозрението им, че е ментат, и се боеше от тълкуванието, което биха могли да направят на този факт. А можеше ли един ментат да се надява да го скрие за неопределено време от светите майки? Глупости! Знаеше, че те вече го подозират и в овладяването на Усета за истина.

Той помахна с ръка към видеоочите и каза:

— Неуморим съм. Мисля, че ще продължа да оглеждам.

Белонда мразеше всяка проява на шеговитото му отношение към правилата на надзора. Всъщност никак не харесваше и неговото бродене из кораба. А и не се опитваше да скрие мнението си от него. Винаги долавяше незададения въпрос в смръщената ѝ физиономия: *Дали търси начин да избяга?*

Наистина го правя, Бел, но не по подозирания от теб път.

В не-кораба за него бяха определени граници. Нямахме право да влиза във външното силово поле, в някои участъци на машинните отделения, където двигателят (както му бе казано) беше временно изваден от строя, в Стражевите помещения, в оръжейния арсенал, както и при пленения тлейлаксианец Сцитал. От време на време виждаше същия този Сцитал при едно от преградните съоръжения, където двамата се изучаваха през заглушителното поле, отделящо ги един от друг. Действаше и информационна бариера — секции от корабните дневници-записи, от които пазачите му бяха решили да не получава никакъв отговор на зададените въпроси.

Но в границите също имаше какво да се види и научи за цял един живот, дори ако той продължи в очакваните от него разумни предели от около триста стандартни години.

Стига почитаемите мами да не ни намерят.

Айдахо се чувстваше като преследвана от тях плячка, по-ценна дори от жените в Дома на Ордена. Нямахме никакви илюзии за съдбата си, ако преследвачите стигнат до убежището му. Знаеха, че е тук. Обучените лично от него в сексуално обвързване мъже, изпратени да внесат разложение сред почитаемите мами, определено дразнеха ловците.

А когато сестрите пък твърдо се убедят в способностите му на ментат, те със сигурност ще узнаят, че в ума му са въведени паметите на повече от един живот на обикновен гола. *Оригиналът нямаше въпросната дарба.* Ще се усъмнят, че е Куизъц Хадерах в латентно състояние. Виж как внимателно дозират порциите мелиндж за него! Очевидно бяха ужасени от мисълта, че могат да повторят грешката, която бяха допуснали с Пол Атрейдски и неговия син. — Тирана. *Три хиляди и петстотин години робия!*

Но общуването с Мурбела налагаше да си служи със съзнание на ментат. При всяко поредно противоборство с нея той не очакваше да стигне до отговори нито в момента, нито по-късно. Типичен подход със съсредоточаване във въпросите. Ментатите трупат въпроси по начина, по който останалите събират отговори. Въпросите създават свои собствени схеми и системи. Така се стига до най-важните форми. Наблюдаваш вселената, служейки си с изработени от теб модели, в които всичко включва изображения, думи и етикети с наименования (временни до едно), размесени без остатък със сетивни импулси, които

пък отразяват вътрешните мисловни построения по познатия начин на отскачане на светлината от светла повърхност.

Началният инструктор-ментат на Айдахо бе събрал временно значими думи за основното предварително мисловно понятие-идея: „Следи за последователни движения на вътрешния си екран.“

Още при първото колебливо потапяне в ментатския силов капацитет Айдахо успя да долови засилваща се сетивност по отношение на промените в собствените си наблюдения, винаги придружаващи *ставането* на ментата.

Белонда се оказа най-сериозното му изпитание. Той ужасно се боеше от пронизващия ѝ поглед и безпощадните въпроси. Ментат сондираше ментата. Посрещаше набезите ѝ внимателно, със сдържаност и постоянство:

Е, каква е сега целта ти?

Като че ли не знаеше!

Налагаше си да носи маската на търпението. Страхът идваше напълно естествено и не си струваше да не го показва. Белонда дори не криеше желанието си да го види мъртъв.

Айдахо прие факта, че преследвачите скоро ще открият единствения източник на уменията, с които той бе принуден да си служи.

Реалните възможности на един ментат се заключават в неговото мисловно построение, наричано големия синтез. То налага проява на търпение, което за не-ментатите бе невъзможно дори като представа. В школите го определяха като извънмерно постоянство и настойчивост. Ти си дивак-преследвач, знаещ да разчита най-незначителните знаци и следи, малките отклонения в реда на окръжаващата те среда. Можеш да определиш накъде водят те. Същевременно оставяш съзнанието си отворено за обхватните движения както извън, така и вътре в себе си. Ето как се стига до простодушието — основната изходна позиция на ментата, подобно на онова у Прорицателите, но много по-мощно.

„Открит си към всичко, което е в пълните възможности за изява на вселената — бе казал първият му инструктор. — Умът ти не е компютър, а прибор за насрещен отзив на възприеманото от сетивата.“

Айдахо винаги бе знаел, че и сетивата на Белонда са неизменно отворени. Тя го наблюдаваше с леко насочен навътре внимателен поглед, а в ума ѝ не преставаха да се въртят няколко предварително

изработени представи. Защитата му се основаваше на нейния основен недостатък; отварянето на сетивата е невъзможно без идеализъм, който обаче бе чужд на Белонда. В повечето случаи тя не поставяше най-добрите въпроси, което го принуждаваше да недоумява. Може ли Одрейди да приеме дефектен ментат? Противоречеше на всичко, сторено от нея!

Търся въпросите, които създават най-ясните изображения.

Когато го правиш, никога не бива да мислиш за себе си като за умник, който знае *формулата* за намиране на *решение*. Оставаш готов за поява на нови въпроси, както и на нови модели и системи. Проверка, повторна проверка; оформяне, повторно оформяне. Непрестанен процес — без спиране и без доволство. Това е личната ти павана^[1], подобна на същата у други ментати, но изпълнявана със собствени стъпки и фигури.

„Никога не си истински ментат. Ето защо наричаме процеса Без Цел в Безкрая.“

Словата на учителите сякаш бяха прогорили следа в съзнанието му.

Струпвайки наблюденията си върху Белонда, той оценяваше по достойнство мнението на онези големи майстори, които го бяха учили: „От светите майки не излизат най-добрите ментати.“

Изглежда, че никой в „Бин Джебзърит“ не бе в състояние да се измъкне напълно от върховното задължение, което се вменяваше при Агонията с подправката — лоялност към Сестринството.

Учителите му го бяха предупредили за опасността, съпътстваща абсолютните представи. Те ставаха причина за сериозен дефект у ментата: „Всичко, което правиш, усецаш и казваш, е само опит. Не съществува крайно заключение. Нищо не спира до смъртта, а може би и след нея, тъй като всеки живот предизвиква безкрайно, макар и не винаги силно вълнение. Индукционните сили действат като подтик и ти изостряш чувствителността си спрямо тях. Докато дедукцията внушава илюзии за абсолютни понятия. Силен шут на истината, преди да си се превърнал на парчета.“

Когато въпросите на Белонда засягаха отношенията му с Мурбела, той долавяше неясни емоционални реакции. *Забавление? Ревност?* Можеше да приеме наслаждението (дори ревността) като

задължителни сексуални изисквания на взаимното им пристрастяване.
Толкова ли значим е екстазът?

В днешния следобед Дънкан сновеше из квартирата си, чувствайки се не на място, сякаш бе новодошъл, който все още не приема познатите помещения като свой дом. *Говорят емоциите ми.*

В годините на принудителен престой мястото, което бяха определили за него, бе станало обитаемо. Тук беше неговата „пещера“, дето преди сигурно е представлявала ВИП-апартамент от големи стаи с леко закривени стени — спалня, библиотека-работен кабинет, всекидневна, облицована в зелено баня със суха и мокра почистващи системи, както и дълга зала за физически упражнения, споделяна с Мурбела.

В стаите бе поместена неповторима сбирка от следи и предмети, говорещи за неговото присъствие — стол-люлка точно в десния ъгъл до командното табло, прожекционен апарат за връзка с корабните системи, а така също и записи върху ридулианов носител, струпани на ниската странична маса. Виждаха се и неизличими петна, намекващи за всекидневни необходиминости — тъмнокафявото леке от разсипана храна например.

Без да спира, той премина в спалната част от апартамента. Тук светлината бе по-слаба. Способността му да идентифицира познатото отново бе потвърдена по отношение на миризмите. Мирисът, подобен на този от слюнка откъм леглото — останка от снощния сексуален сблъсък.

Подходящата за случая дума. Сблъсък.

Въздухът в не-кораба — филтриран, рециклиран и подправен с благоухания — нередко го дразнеше. Не оставяха без бърза намеса и най-малкия пробив в лабиринта към външния свят. Понякога Айдахо дълго време притихваше и душеше, с надежда да открие и най-слабата следа на нещо, което не е определено от затворническите предписания.

Не, няма път за бягство!

Излезе от квартирата си, тръгна по коридора към ръкава за спускане в далечния му край, през който се озова в най-долната част на кораба.

Наистина, какво ли става отвън в света, отворен към небето?

Малкото, казано му от Одрейди за събитията там, го изпълваше със страх и усещане на попаднал в капан. *Няма къде да избягам! Но*

постъпвам ли умно, като споделям страховете си с Ши-йена? Мурбела само се изсмя: „Аз ще те пазя, любими. Почитаемите мамии няма да ти сторят зло.“ Още един лъжлив сън.

А Ши-йена... Колко бързо усвои немия език на ръцете и духа на съзаклятничеството. Какво съзаклятничество? Не... Съмнявам се, че която и да е света майка ще стори нещо във вреда на сестрите си. Дори лейди Джесика се върна при тях накрая. Но нали аз не искам от Ши-йена да действа срещу Сестринството, а само да ни предпази от безразсъдството на Мурбела!

Огромната мощ на преследвачите помагаше единствено за предварителното определяне на унищожителния им набег. Ментатът трябваше само да следи тяхната разрушителна ярост. Но те привнасяха още нещо, свързано с отвъдния свят на Разпръскването. Какво представляваха футарите например, за които Одрейди бе споменала със забележителна небрежност? *Получовек-полузвяр, така ли? Предполагането бе на Лусила_. А къде ли е самата Лусила?_*

Стигна до Големия трюм — товарното помещение на кораба с дължина цял километър, подслонило последния гигантски пясъчен червей от Дюн преди пристигането му в Дома на Ордена. Мястото все още носеше мирис на подправка и пясък, изпълвайки мислите с нещо, което си бе отишло много отдавна и умряло много далече. Знаеше защо идва толкова често тук. Понякога го правеше дори без да се замисли, впрочем също като този път. Илюзията за неограничено пространство със следи от прах, пясък и подправка го изпълваше с носталгично усещане за изгубени свободи Но имаше и друго. То му се случваше само на това място.

Ще стане ли и днес?

Усещането, че се намира в Големия трюм ще изчезне без предупреждение. И после... Проблясването на небе, подобно на мрежа от разтопен метал. При появата на гледката той си даваше сметка, че в действителност не вижда мрежа. Разумът му превеждаше онова, на което сетивата на можеха да поставят определение.

Проблясваща мрежа, разлюляна от безкрайни студени вълни.

После мрежата ще се раздели и той ще види двамина — мъж и жена. Колко обикновени и същевременно необикновени ще изглеждат те! Баба и дядо в някогашно облекло — работен комбинезон, покриващ гърдите на мъжа, и дълга рокля с шал за главата на жената. Заети с

работа в цветна градина. Според него гледката беше повече от мираж: *Виждам го, но не е точно това, което виждам.*

Накрая те винаги го забелязваха. Чуваше гласовете им.

„Марти, пак се появи ей там“ — казваше мъжът, за да привлече вниманието на жената към Айдахо.

„Чудя се как преминава погледът му — споделяше Марти. — Изглежда невъзможно.“

„Мисля, че е разтеглен прекалено тънко. Питам се дали познава опасността, на която се излага.“

Опасност.

Ето думата, при която винаги биваше рязко измъкван от миража.

— Днес не си ли на командното табло?

Само за миг му се стори, че гласът е на странната жена от видяното преди малко, но почти веднага разпозна Одрейди. Въпросът ѝ идваше някъде отблизо, зад гърба му. Обърна се и откри, че е забравил да затвори люка. Тя го бе последвала в трюма с тихата дебнеща крачка, която избягва пръснатите тук-там купчинки пясък, за да не застърже под краката и да издаде скрито присъствие.

Имаше вид на уморен и нетърпелив човек.

Какво я кара да мисли, че трябва да съм на командното табло?

Старшата майка каза сякаш в отговор на незададения му въпрос:

— Напоследък те намирам все по-рядко на таблото за упражнения. Търсиш ли нещо, Дънкан?

Той тръсна глава за отрицателен отклик, без да проговори.

Защо внезапно се почувствах в опасност?

Беше странно усещане, свързано с присъствието ѝ. Но си спомняше и други случаи. Веднъж, когато тя бе погледнала подозрително към ръцете му...

Страх, свързан с таблото и клавиатурата. Нима съм показал ментатския си глад за данни? Предполагат ли, че там съм се скрил насаме със себе си?

— Имам ли изобщо право да оставам сам? — прозвуча яд в насрещния му въпрос.

Тя завъртя бавно и отчетливо главата си вляво и вдясно като допълнение към отговора:

— Можеше да измислиш нещо по-подходящо.

— Днес идваш за втори път — продължи с обвиненията той.

— Дънкан, трябва да кажа, че изглеждаш добре — ловко измъкване от заядливата гама.

— Така ли мислят наблюдателите ти?

— Не бъди дребнав. Дойдох, за да поприказвам с Мурбела. От нея разбрах, че си долу.

— Предполагам, че знаеш за поредната ѝ бременност? Бе ли въпросът му опит да я предразположи?

— За което покорно благодарим. Идвам да ти кажа, че Шийена желае отново да те посети.

Защо пък ще му го съобщава тя?

Думите ѝ го отпратиха към бездомничето от Дюн, станало пълноправна света майка (най-младата за всички времена, както твърдяха). Шийена, неговата вярна приятелка, загледана в последния голям пясъчен червей. Дали той бе успял да продължи рода си? И защо Одрейди проявява интерес към посещението ѝ?

— Иска да обсъдите неща, свързани с Тирана.

Тя веднага видя предизвиканата изненада.

— Какво бих могъл да прибавя към онова, което Шийена знае за Лито II? Нали е света майка?

— Познавал си много отблизо атреидите. *Аха! Всъщност ментатът е на мушката ѝ.*

— Самата ти каза, че ще иска да говорим за Лито, а не е съвсем правилно да се мисли за него като за Атрейдски.

— Но беше! Превърна се в нещо с повече първичност и стихийна сила в сравнение с когото и да е преди, ала все пак бе един от нас, както и да го погледнеш.

Един от нас! Припомни, че и тя също е атрейдка. А лично на него — за никога несвършващия дълг към рода и семейството!

— Ти го казваш.

— Няма ли да прекратим тази глупава игра?

Трябваше да бъде внимателен. Знаеше, че и тя е видяла припламналата му червена лампичка. Светите майки бяха дяволски обидчиви. Той я погледна, без да се осмели да заговори, като ясно разбираше, че Одрейди е отчела този многозначителен факт.

— Вярваме, че в теб са събрани спомени за много повече от живота на един гола.

Продължи да мълчи, оставяйки я да добави: — Хайде, Дънкан! Ментат ли си?

По начина, по който прозвучаха последните й думи — колкото обвинение, толкова и въпрос, — той разбра, че играта на криеница е свършила. Усети почти облекчение.

— Ами ако съм?

— Когато тлейлаксиянците се заеха със създаването ти, постараха се да смесят клетките на много повече от един Айдахо.

Айдахо-гола!

Отказа да мисли за себе си като за подобна въображаема възможност.

— Защо Лито изведнъж стана толкова важен за вас? — не се опита да избегне утвърдителния елемент в своя въпрос.

— Нашият червей се превърна в пясъчни твари.

— А те растат и се умножават?

— Очевидно.

— Ако не ги държите под контрол или ги изтребите, Домът на Ордена може да се превърне в следваща Дюн.

— Проумял си го, нали?

— Заедно с Лито.

— Следователно си спомняш за много животи. Великолепно. Станал си нещо като нас самите.

Каква непоколебимост имаше в погледа й!

— Мисля, че е доста по-различно.

Трябва да я отклоня точно от тази писта!

— Спомените ти се върнаха по време на първия сблъсък с Мурбела, така ли?

Кой го е усетил? Лусила ли? Тя беше тук и би могла да го предположи, хранейки подозрения към сестрите си.

Налагаше се да представи ясно страховитото с неяснотата си състояние на нещата:

— Не съм друг Куизъц Хадерах!

— Не си ли?

Премемерно и целенасочено. Помисли, че тя си го е позволила, за да разкрие същността на жестоката възможност.

— Знаеш, че не съм!

Бореше се за живота си и го съзнаваше напълно. И не толкова люто с Одрейди, колкото с онези другите, които не сваляха поглед от видеоочите, а после превъртаха пак и пак направените записи.

— Кажи ми нещо за поредицата ти от памети — прозвуча като заповед, която не можеше да не изпълни.

— Познавам онези животи... Приличат на преживяното от един човек.

— Дънкан, събраното в теб може да се окаже много ценно за нас. А имаш ли спомен за аксолотловите резервоари?

Въпросът ѝ отпрати мислите му към сондиране на мъгляви дълбочини, извикали в съзнанието странни неща, свързани с тлейлаксианците — огромни купчини човешка плът с неясни очертания за несъвършените очи на новороденото, замъглени и извадени от фокус изображения, нещо като почти спомени за излизане от родилни проходи... Какво общо би могло да има всичко това с резервоари?

— Считал ни предостави необходимите познания, за да създадем своя собствена аксолотлова система — каза Одрейди.

— Система ли? Интересна дума. Трябва ли да разбирам, че сте копирали и мелинджовото производство на тлейлаксианците?

— Майсторът се пазари за повече от онова, което ще му дадем. Но ще дойде време и за подправката, така или иначе.

Одрейди чу твърдостта на своя отговор, докато се питаше дали Айдахо е доловил известната несигурност в гласа ѝ. *Може би няма да имаме време, за да го постигнем.*

— Сестрите, които разпръснахте, се намират в затруднено положение — каза той, като предостави на вниманието ѝ частица от съзнанието си на ментат. — Изгребват запасите си, за да им пращат, а те не могат да бъдат неизчерпаеми.

— Разполагат с познанията ни за аксолотловата техника, а имат и пясъчни твари.

Дънкан не каза нищо, буквално шокиран от вероятността за безбройни Дюн, възпроизведени в една безкрайна вселена.

— Ще разрешат проблема с доставката на мелиндж било с помощта на резервоарите, било с червеите, а може би и с двете — добави тя.

Е, тук можеше да си позволи откровеност. Твърдяха го прогнозните статистики. Все в някоя от разпръснатите общности на светите майки те трябваше да имат успех! — Колкото до резервоарите — рече той, — имам странни съновидения...

Почти бе готов да каже „размисли“.

— Така и трябва да бъде — Одрейди накратко го осведоми за количествата въведена женска плът.

— И за получаването на подправка, тъй ли? — Допускаме го със сигурност.

— Отвратително!

— Типично за младостта — укори го тя.

В подобни моменти я мразеше с пълна сила. Веднъж се бе отзовал ядно за начина, по който светите майки се отдръпват от „общия поток на човешките емоции“, а тя реагира със същите думи. *Типично за младостта.*

— За което няма лекарство, по всяка вероятност — язвително каза той. — Неприятен дефект на личността ми.

— Да не би да си помислил, че ще обсъждаме въпроси от етично естество?

Стори му се, че долови същата ядна нотка в гласа ѝ, но додаде:

— Дори не от етично. Движим се по различни правила.

— Правилата често са извинение за пълно омаловажаване на страданието.

— Нима долавям слабо ехо на съвест у една света майка?

— Колко жалко! Сестрите ми ще ме изпратят на заточение, ако помислят, че зачитам законите на съвестта.

— Можеш да бъдеш подтиквана, но не и принуждавана да спазваш правила.

— Много добре, Дънкан! Наистина те харесвам повече, когато демонстрираш открито, че си ментат.

— Нямам вяра на твоето харесване.

Тя се изсмя високо:

— Ой, как ми напомняш за Бел!

Айдахо я изгледа слисано, насочен от смеха ѝ към внезапно просветление в пътя, по който да избяга от вардияните си, да се измъкне от неспирните бин-джезъритски номера и да живее живота си така, както сам го разбира. Спасението се намираше не във

внимателното организиране на бягството, а в недостатъците на самото Сестринство. Абсолютните построения, измислени и издигнати от тях около него, за да го спрат — именно те бяха пътят на спасението!

И Шийена го знае! Ето я примамката, размахвана под носа ми.

Понеже Айдахо не заговори, Одрейди предложи:

— Разкажи ми нещо за онези други животи.

— Грешка. Мисля за тях като за непрекъснат низ.

— А за смъртта на всеки един?

Не отговори веднага, търсейки подходяща за случая форма. Серия от памети, в която поредната смърт казва не по-малко от съхранения живот. Той самият е бивал убиван толкова пъти от Лито!

— Смъртите не прекъсват моите памети.

— Странен вид безсмъртие — каза тя. — Нали знаеш, че тлейлаксианските Майстори се пресътворяват сами? Какво ли обаче са искали да постигнат с теб, смесвайки различни голи в едно и също тяло?

— Попитай Сцитал.

— Бел е сигурна, че си ментат. Ако е вярно, ще бъде дълбоко щастлива.

— Не мисля.

— Но аз ще се погрижа да бъде и очарована. Боже мой! Въпросите ми са толкова много, че не зная откъде да започна. — Тя го заглежда внимателно, хванала брадичката си с лявата ръка.

Въпроси ли?

Изискванията на ментата потекоха в руслото си, прекосяващо мозъка на Айдахо. Остави въпросите, които сам бе задавал многократно на себе си, да се движат сами, оформяйки собствени матрици.

Какво са искали да постигнат с мен тлейлаксианците?

За настоящото прераждане не биха могли да включат клетки от всички негови бития като гола. А той имаше в себе си всички памети... Коя космическа връзка се бе погрижила да струпа в сегашното му изпълнение онези животи — до един? Дали това бе нишката към миражите, които виждаше в Големия трюм? Внезапно в съзнанието му се появиха полупамети — тяло в топъл флуид, хранено с помощта на тръбопроводи, масажирано от машини, сондирано и разпитвано от тлейлаксианските наблюдатели. Долавяше мърморене от полуспящи

себеподобия. Думите нямаха никакъв смисъл. Помисли си, че чува чужд език, произнасян от собствените му уста, макар и да разпознаваше ординерния галахски говор.

Обхватът на доловеното в действията на тлейлаксианците го изпълни с ужас. Те обследваха цял космос, до който единствено „Бин Джебзърит“ се бе осмелил да се докосне. Фактът, че в „Бин Тлейлакс“# го бяха направили по егоистични подбуди, не намаляваше с нищо значимостта му. Безкрайните прераждания на тлейлаксианските Майстори се бяха оказали възнаграждение, заслужаващо риска.

Слугите-лицетанцьори копираха всеки живот и който и да е разум. Величината на тлейлаксианския сбъднат сън внушаваше същото страхопочитание, което предизвикваха достиженията на „Бин Джебзърит“.

— Считал приема спомените от времената на Муад’Диб — каза Одрейди. — Някой ден можеш да сравниш своите бележки с направените от него.

— Този вид безсмъртие е разменна монета за пазарлъци — предупреди я той. — Може ли да го продаде на почитаемите мами?

— Би могъл. Хайде. Да се връщаме в твоята къща.

Когато влязоха в работната му стая, тя посочи с жест стола до командното табло, а той се запита дали старшата майка продължава да преследва тайните му. Одрейди се наведе над него и натисна някакви бутони на клавиатурата. От прожектора над главите им се появи сцена на пустинята с хоризонт от хълмисти дюни.

— Домът на Ордена — заговори тя. — Широка ивица по дължината на нашия екватор.

Заля го възбуда и той попита:

— Пясъчни твари, казваш. А има ли нови червеи?

— Шийена ги очаква скоро.

— Трябва им огромна маса подправка като катализатор.

— Там наистина жертвахме голямо количество мелиндж. Нали Лито ти е говорил за катализатора. Какво още си спомняш за него?

— Убивал ме е толкова пъти, че ме боли, когато си помисля.

На Дюн тя бе разполагала със записите от Дар-ес-Балат.

— Знам, че собственоръчно те е убивал. Изхвърлял те е след пълното ти изчерпване, така ли да разбирам?

— Понякога оправдавах надеждите му и ми бе позволявана естествена смърт.

— Златната Пътека... Струваше ли си тя всичко това?

Не можем да стигнем нито до смисъла на Златната Пътека, нито до вълненията и кипежа, предизвикани от нея. Каза го.

— Интересен избор на дума. Един ментат мисли за вечността на Тирана като за предизвикан кипеж.

— Разпръскването изригна благодарение на него.

— Предизвикано също и от Времената на глада.

— Мислиш ли, че той не е очаквал гладуванията? Одрейди не отговори, принудена да замълчи от ментатската му проява.

Златната Пътека: човешкият род „изригва“ във вселената. И никога вече не бива ограничаван само на една-единствена планета, нито пък е подвластен на една-единствена съдба. Нашите яйца вече не остават в един полог.

— Лито мислеше за човешкия род като за цялостен организъм — каза той.

— Но ни включи в списъка на своя блян против волята ни.

— Вие, атреидите, винаги постъпвате по този начин. *Вие, атреидите!*

— А може би сте ни изплатили онова, което ни дължите?

— Не съм го казал.

— Ментат, даваш ли си сметка за сегашната ми дилема?

— Откога пясъчните твари започнаха да действат?

— Повече от осем стандартни години.

— С каква бързина се разраства нашата пустиня?

Нашата пустиня!

Тя посочи към прожектираното изображение:

— Сега е над три пъти по-голяма, отколкото беше преди появата им.

— Толкова бързо!

— Всеки ден Шийена се надява да види малки червеи.

— Те не излизат на повърхността, преди да достигнат около два метра дължина.

— Шийена казва същото.

Айдахо произнесе със замислен тон:

— И всеки от тях с перличка от съзнанието на Лито за неговия „безкраен сън“.

— Думите са негови. А той никога не е лъгал за неща от подобен род.

— Лъжите му са много по-изкусни. Като на света майка.

— Обвиняваш ни, че лъжем, тъй ли?

— Защо иска да ме види Шийена?

— Ех, ментати! Мислите, че въпросите ви са отговори — Одрейди тръсна глава с подигравателна тревога. — Тя трябва да научи колкото може повече за Тирана в качеството му на обект на религиозно обожание.

— Мътните го взели! Защо?

— Култът към Шийена доби масови измерения. Разпространен е из цялата стара Империя и дори отвъд нея, проповядван чрез оцелели жреци на Ракис.

— От Дюн — поправи я той. — Не мисли за планетата, като за Аракис или Ракис. Обърква ума ти.

Одрейди прие забележката. Явно Айдахо бе вече ментат в пълната си сила. Зачака търпеливо.

— Шийена говореше на пясъчните червеи от Дюн — каза той. — И те й отговориха. — Пресрещна въпросителния й поглед. — Имаш ли да кажеш нещо за старите ви трикове с Мисионария Протектива, а?

— Тиранът е познат в Разпръскването като Дур или Гулдур — вметна тя, давайки храна на ментатското му простосърдечие.

— Подготвили сте й опасна задача. Знае ли?

— Да, знае, а ти можеш да я направиш по-малко опасна.

— Тогава открийте ми информационните си системи.

— Без никакви ограничения ли? — постара се да вложи в думите си увереността в реакцията на Бел.

Той кимна утвърдително, не смеейки да се надява, че старшата ще приеме.

Подозира ли колко отчаяно го искам?

Болезнено бе познанието му за начина, по който би могъл да избяга.

Неограничен достъп до информация! Ще го сметне като търсене на илюзията за свобода.

— Дънкан, ще бъдеш ли мой ментат?

— Имам ли право на избор?

— Ще предложи на обсъждане искането ти в Съвета и ще те уведомя за нашия отговор.

Отваря ли се вратата за бягство?

— Принуден съм да мисля като почитаема мама — каза той. Думите му бяха предназначени за видеоочите и вардияните, които щяха многократно да анализират желанието му.

— Че кой би могъл да го стори по-добре от живеещия с Мурбела? — попита Одрейди.

[1] Старинен испански танц, изпълняван при тържествени процесии, сватбени кортежи и други церемониални прояви. — Б. пр. ↑

„Развалата, наречена корупция, носи безброй маски.“

Ту-зен от Тлейлак

Не знаят нито какво кроя, нито какво мога да направя — мислеше Сцитал. — Прорицателите им не успяват да стигнат до мен.

Поне това бе спасил от катастрофата — изкуството да мами усвоено от усъвършенстваните си лицетанцьори.

Движеше се почти безшумно в отредената му част от не-кораба, зает с наблюдение, каталогизиране и измерване. Всеки негов поглед претегляше хора или място с ума на обучения да търси недостатъци.

Тлейлаксианският Майстор винаги бе знаел, че някой ден Бог може да му постави задача, за да провери неговата ангажираност.

Много добре!

Ето я задачата. Бин-джезъритките, които твърдят, че споделят Великата Вяра, се кълнат фалшиво в нея. Те бяха нечисти. Вече нямаше другари, които да го пречистят след връщането му от чужди места. Бе изхвърлен във вселена-пауинда, стана пленник на слуги на Шейтана и бе преследван от курвите на Разпръскването. Но нито една от тези зли сили не знаеше възможностите му. Никой не подозираше как Бог ще му помогне пред лицето на най-голямата опасност, в която бе изпаднал.

Сам пречиствам себе си, Господи!

Когато жените на Шейтана го измъкнаха от ръцете на курвите, обещавайки му подслон и „всякаква помощ“, той знаеше, че го лъжат.

Колкото по-страшно е изпитанието, толкова по-голяма е вярата ми.

Само преди няколко минути бе наблюдавал през проблясващия преграден щит утринната разходка на Дънкан Айдахо из дългия коридор. Силовото поле, което ги разделяше, задържаше звука, но Сцитал видя движението на устните на Айдахо и разчете ругатнята.

Ругай ме, гола, но ние те създадохме и все още можем да си послужим с теб.

Бог бе вмъкнал Свещено Премеждие в тлейлаксианския план за настоящия гола, но Бог винаги е имал по-големи планове. За вярващия бе повеля да се вмести в Божествените предначертания, а не да иска от Бога да следва кроежите на хората.

Сцитал се подложи на поредното изпитание, подновявайки светия си обет. Всичко бе извършено в съответствие със старинното състояние на с'тори^[1], закодирано в „Бин Тлейлак“. Защото с'тори съществува без думи, дори без име.

Магията на неговия Бог бе единственият мост за Сцитал. Той го чувстваше с цялата му значимост. Бидейки най-младият Майстор в най-голямата кехла, знаеше още от самото начало, че ще е избраният за тази свръхотговорна задача. Увереността му бе една от силите, които виждаше всеки път, когато погледнеше в огледало.

Бог ме е оформил така, за да заблуждавам пауиндите!

Незначителното му детско присъствие бе затворено в сивкава кожа, чиито метални пигменти блокираха сондите за сканиране. Дребната му фигурка не привличаше вниманието на виделите го и прикриваше мощта, която е придобил след серия превъплъщения по подобие на тези на гола. Само в „Бин Джебърит“ носеха по-стари от неговите спомени, но той знаеше, че те бяха подвластни на злото.

Сцитал разтри гърдите си, при което си спомни за скритото там с такова умение, че от него не бе останал никакъв белег. Всеки от Майсторите носеше същата неентропна капсула, събрала клетки за посев на голямо множество: събрата от централната кехла, Лицетанцьори, технически специалисти и други, които щяха да бъдат привлекателни за жените на Шейтана и за голям брой слабовати от света на пауинда!... Пол Атрейдски и обичната му Чани също бяха там. (Ой, колко им бе струвало издирването на двамата — вече мъртви, — за да намерят останали от тях клетки!) Там се намираше и оригиналният Дънкан Айдахо с другите любимци на атреидите — ментата Туфир Хауът, Гърни Халик, наива# на свободните Стилгар... Достатъчно готови слуги и роби на хората от света на Тлейлакс.

Но върхът на най-ценното в неентропната капсулка — онези, които копнееше да види в реално съществуване — буквално спираха дъха му, щом само си помислеше за тях, Безупречните лицетанцьори! Перфектните мимици. Недостижимите възможности за записване на личността на набелязаната жертва. Способни да заблудят даже

вещиците от „Бин Джебърит“. Дори с шере не можеше да им се попречи да присвоят мисловния апарат на всеки друг! Той виждаше капсулката като най-силния коз в проточилото се пазарене. Никой не трябва да знае за нея. А засега попълвате каталога си от слабости и недостатъци...

За свое удовлетворение бе забелязал достатъчен брой пробиви в защитните системи на не-кораба. В преминалата серия от животи бе трупал умения така, както събратята му Майстори бяха събирали приятни за тях дрънкулки. Те явно го смятаха за прекалено сериозен, но сега той бе намерил мястото и времето, за да покаже на какво е способен.

Изследването на „Бин Джебърит“ винаги го бе привличало. От много дълго време бе струпал маса познания за тази школа. Знаеше, че там има митове и погрешна информация, но доверието му в Божиите цели и намерения му вдъхваше сили, за да продължава да бъде сигурен, че служи на Великата Вяра независимо от суровостта на Светото Изпитание.

Част от каталога си на „Бин Джебърит“ той бе озаглавил „Типичности“, взето от често чуваната приказка: „Това е типично за тях!“

Типичностите му доставяха истинско удоволствие. За тях бе *типично* да приемат у другите грубото, незаплашително поведение, което сами не биха допуснали от своя страна. „Стандартите на «Бин Джебърит» са по-високи.“ Считал го бе чувал дори от вече мъртвите си спътници.

„Притежаваме дарбата да виждаме себе си така, както ни виждат останалите“ — бе казала веднъж Одрейди.

Считал го включи в *типичностите*, въпреки че думите ѝ се разминаваха с Великата Вяра. Само Бог вижда истинската ти същност! Хвалбата на Одрейди звучеше повече от високомерно.

„Не си служат с обичайните лъжи. Истината им служи по-добре.“

Често и с почуда мислеше за гореказаното. Самата старша света майка го цитираше като едно от правилата на „Бин Джебърит“. Оставаше фактът, че вещиците изглежда гледаха цинично на истината. Тя дори твърдеше, че го има в Зенсуни#:

Чия истина? Променена по какъв начин? В какъв контекст!
Вчера след обед двамата бяха седнали в едно от помещенията на жилището му в не-кораба. Той бе поискал „консултация по проблеми от взаимен интерес“ — израз, който ползваше като евфемизъм за пазарлък. Бяха сами, ако не се броят видеоочите, както и вливанията и излизанията на не една и две от бдителните сестри.

Квартирата му беше достатъчно уютна — три стаи със стени от пластичен материал в отморяващо зелено, меко легло и столове, пригодени за малкото му телце.

Не-корабът бе иксианска направа и той бе сигурен, че пазачите му дори не подозират колко много знае по въпроса.

Колкото самите иксианци.

Навсякъде иксиански машини без нито един иксианец. Хранеше съмнението, че няма нито един иксианец в Дома на Ордена. Вещиците бяха всеизвестни със собствените си грижи по поддържането.

Одрейди се размърда и заговори бавно, наблюдавайки го внимателно.

„Не са импулсивни“ — често бе чувал за тях.

Тя го запитва дали се чувства удобно тук, като показва, че загрижеността ѝ не е само привидна.

Считал огледа всекидневната, преди да отбележи:

— Не съм видял нито един иксианец. Старшата с неудоволствие сви устни:

— Само по този случай ли поиска да поговорим?

Разбира се, че не, вещице! Просто упражнявам способността си да разсейвам. Не би трябвало да очакваш от мен да спомена неща, които искам да останат скрити. Защо ще привличам вниманието ти върху иксианците, след като знам, че е невъзможно опасни пришълци да се разхождат свободно по тази отвратителна планета? Ах, много прехвалената иксианска връзка, която ние, тлейлаксианците, поддържаме толкова отдавна. И ти също го знаеш! Неведнъж наказвахте иксианците; те го помнят.

Макар и с нежелание, иксианските технократи могат да дразнят „Бин Джебърит“, помисли си той, но ще вложат цялото си старание, за да не събудят яростта на почитаемите мами. За потайна търговия свидетелстваше и наличието на този не-кораб, въпреки че цената му трябва да е била смазваща и добавена към необикновеното

многодумство. Много са гадни онези курви от Разпръскването. Бе почти сигурен, че те също имат нужда от Икс. А Икс можеше потайно да предизвиква курвите, като се договаря с „Бин Джебърит“. Все пак границите бяха твърде тесни, а шансовете за предателство — многобройни.

Премисленото му вдъхна спокойствие, докато пазарлъкът течеше. Заядливо настроената Одрейди го объркваше многократно с мълчанията си, през които го фиксираше неотстъпно по онзи смущаващ начин, който вещниците добре владееха.

Залозите бяха големи: не по-малко от оцеляването и на двамата при непрестанното присъствие и действие на твърде деликатни фактори — надмощие, контрол върху човешките ресурси и увековечаване на собствения жизнен маниер в качеството му на доминиращ модел.

Остави мъничък отвор, който да мога да разширя — помисли си Сцитал. — Пусни моите лицетанцьори. Дай ми слугите, които ще изпълняват само моите заповеди.

— Искам съвсем малко — каза той. — Трябват ми лично спокойствие и собствените ми слуги.

Одрейди продължи да го гледа по обременяващия начин, характерен за „Бин Джебърит“, който сякаш смъкваше маските, за да надникне дълбоко в душата.

Но аз нося маски, през които не си проникнала.

Виждаше, че го намира отблъскващ, поне тъй говореше погледът ѝ, спиращ се на всяка от характерните му особености. Подозираше реда, в който текат мислите ѝ:

Фигурка на елф с тясно лице и дяволити очички. Косица, израсла на челото.

Премести се по-надолу:

Тесни устенца, но с остри зъби, от които кучешките стърчат.

Сцитал знаеше, че е съчетание от най-опасно смущаващите човешкия род митологии. Одрейди с пълно право би си задавала следния въпрос:

Защо в „Бин Тлейлак“ са избрали точно този външен вид, след като притежават ключа на генетичния контрол и могат да си позволят нещо по-представително?

Само за да те смущавам, боклук пауиндски!

И веднага се сети за още нещо *типично*:

„Бин Джебзърит“ рядко прави боклук.

Сцитал обаче бе виждал мръсните последствия от не едно тяхно действие:

Виж какво стана с Дюн! Превърна се на пепел, понеже вие, жени на Шейтана, избрахте тази свещена земя за бойно поле с курвите. Дори завърналите се от нашия Пророк получиха награда. Всички са мъртви!

Почти не се осмеляваше да оглежда собствените си загуби. Нито една тлейлаксиянска планета не бе избегнала участието на Дюн.

„Бин Джебзърит“ е причината за всичко! Попита Одрейди за пръснатия боклук по Ракис.

— Виждаш го, но само когато си в пълна безизходица.

— Затова ли предизвикахте насилието на онези курви? Тя отказа по-нататъшна дискусия по темата.

Един от починалите спътници на Сцитал бе казал: „Бин Джебзърит“ оставя прави следи. Може и да ги приемеш за нещо сложно, но щом ги огледаш отблизо, пътят им става гладък. Спътникът му и всички останали бяха изклани от курвите.

Оцелели бяха само клетките в неентропната капсула. Достатъчно за мъдростта на починалия Майстор!

Одрейди поиска *още* техническа информация за аксолотловите резервоари. Ой, как умно подреждаше думите във въпросите си!

Пазареше се за оцеляване и всяко късче слово носеше голяма тежест. Какво бе получил в замяна за пресметливо отмерваните късчета данни за аксолотловите резервоари? Да, тя вече му позволяваше да излиза от време на време от кораба, но за него цялата планета бе не по-малък затвор. Къде би могъл да отиде, та да не го открият вещиците?

И какво ли всъщност правеха със собствените си аксолотлови резервоари? Дори за това не бе сигурен. Вещиците лъжеха със смайваща лекота.

Грешка ли бе от негова страна да им повери и малкото предоставено познание? Въпреки че сега си даваше сметка, че им бе казал много повече от биотехническите подробности, за които сам си бе сложил преграда. Те разбраха как Майсторите са постигнали частичното безсмъртие — непрестанното отглеждане на гола-

заместител в резервоарите. Това също бе изгубено! Прииска му се да и го изкрещи гневно, разстроен от загубата и несполуката.

Въпроси. Нищо повече от въпроси...

Парира въпросите ѝ с многословни аргументи за „моята необходимост от слугите ми Лицетанцьори и от собствено командно табло към корабната система“.

Тя остана лукаво непреклонна, като не спря да опипва възможността за евентуална допълнителна информация:

— Сведенията за производство на мелиндж в резервоарите ни може да ни накара да бъдем по-либерални към нашия гост. *Наши резервоари! Наш гост!*

Тези жени са като стена от пластостомана. И нито един резервоар за негово лично ползване...

Цялата мощ на тлейлаксианците е вече спомен.

Възвърна спокойствието си, като си припомни: очевидно Бог проверява съобразителността му.

Мислят, че ме държат в капан.

Но ограниченията им бяха болезнени. Без слуги-лицетанцьори, така ли? Много добре. Ще си потърси друга прислуга.

Все пак изпитваше дълбоко страдание с множеството си животи, щом си спомнеше за изгубените лицетанцьори — непрекъснато променящите се свои роби.

Да вървят по дяволите тези жени с тяхната фалшива претенция, че споделят Великата Вяра! Вездесъщи послушници и свети майки, непрестанно душещи наоколо. Шпионско племе! И видеоочи под път и над път. Потискащо.

При първото си идване в Дома на Ордена той бе усетил боязън от пазачите си, а отсъствието на възможността да се усамотява започна да го гнети все по-силно, когато доби представа за хода на делата в техния Орден. По-късно взе да го приема като ограждане в кръг, от който всички гледат навън при появяваща се заплаха.

Нашето си е наше. Не те пускаме да влизаш!

Бе разпознал поведението на родителя или по-скоро правилото за човешкия род от ерата на матриархата: „Дръж се прилично иначе ще те накажем!“ А наказанията на „Бин Джебзърит“ задължително трябваше да се избягват.

Тъй като Одрейди продължи да иска повече от онова, което той бе готов да даде, Сцитал съсредоточи вниманието си върху една *типичност*, за която със сигурност знаеше, че е вярна:

Те не могат да обичат.

Все пак трябваше да признае нещо. Както любовта, така и омразата не бяха чисто рационални категории. За него подобни емоции бяха като черен фонтан, затъмняващ целия околнен въздух — примитивно пръскало за окъпване на нищо неподозиращи люде.

Страшна бърборана е тази жена!

Наблюдаваше я, без да се вслушва напълно в думите ѝ. Какви бяха недостатъците им? Страхуваха ли се от потайната игра на чувствата? Неприязънта им бе добре поддържана, но изкуственото поддържане не винаги е успешно. В големия брой свои животи бе срещал вещици, които видимо се наслаждаваха, слушайки музика. Щом попита Одрейди за това, тя доста се разгорещи, но според него разигра сцена, за да го насочи към погрешно мнение:

— Не можем да си позволим ненужно отвличане на вниманието!

— Нима не прослушвате в спомените си големи музикални изпълнения? Казват, че в стари времена...

— Какъв смисъл има от музика, свирена на инструменти, кои-то днес са непознати за повечето хора?

— Така ли? За какви инструменти говориш?

— Къде би намерил пиано например? *Отново престорено гневно.*

— Ужасно трудно за настройване, още по-трудно за изпълнение.

Как хубавичко се преструва.

— Никога не съм чувал за... Пиано ли каза? Като балисета# ли е?

— Далечни братовчеди са. Може да бъде настройвано до приблизителен тон. Индивидуална особеност на инструмента.

— Защо е толкова подчертано вниманието ти към това... пиано?

— Защото понякога мисля, че липсата му е много лоша. Все пак да създаваш съвършенство от несъвършенствата е най-висшата форма на изкуство.

Съвършенство от несъвършенствата!

Правеше опит да разконцентрира вниманието му с думи от Зенсуни, подхранвайки илюзията, че вещиците споделят Великата

Вяра. Беше многократно предупреждаван за тази специфична особеност на „Бин Джебзърит“ по време на преговори. Подхождат към всичко по обиколен път, за да разкрият чак в последния момент преследваната цел. Той обаче знаеше добре за какво се пазарят тук. Вещицата искаше да получи познанията му без остатък, като при това се стараяше да ги вземе даром. Но колко примамливо звучаха словата ѝ!

Сцитал почувства как бдителността му се засилва. Изреченото досега отговаряше съвсем точно на нейното твърдение, че единствената цел на „Бин Джебзърит“ е усъвършенстването на човешкото общество. Или, казано с други думи, тя мислеше, че може да го поучава! Още нещо типично: „Гледат на себе си като на учители.“

Когато той си позволи да се усъмни в направеното твърдение, Одрейди каза:

— Напълно естествено е, че създаваме напрежения в обществата, върху които оказваме влияние. Но го правим така, че да можем да контролираме тези напрежения.

— На мен ми звучи фалшиво.

— Защо, Майсторе Сцитал?! Моделът е много добре познат. Правителствата често прибегват към споменатия подход, за да предизвикат вълна от насилие спрямо подбрани мишени. Самите вие сте го правили! И вижте докъде стигнахте.

Дръзва да твърди, че тлейлаксианците са виновни за сполетялата ги погибел!

— Следваме завета-урок на Големия Предвестник — рече тя, споменавайки на ислямият Пророка Лито II. Думите ѝ прозвучаха като чуждици в нейната уста, но той остана слисан. Явно тази жена добре знаеше как тлейлаксианците благоговоят пред Пророка.

А съм чувал, че бин-джебзъритките Го наричат Тирана!

Тя попита, продължавайки на ислямият:

— Не бе ли Негова цел да посочи път за избягване на насилието, с което даде ценен урок на всинца ни?

Нима си прави шеги с Великата Вяра?

— Ето защо го приехме — продължи вещицата. — Той не играеше по нашите правила, но помогна за сбъдването на целите ни.

Осмели се да заяви, че тя приема Пророка!

Не ѝ възрази, макар че провокацията беше голяма. Мнението на една света майка за себе си и за своето поведение бе наистина деликатно нещо. Не само той ги подозираше в непрекъснато пренастройване на въпросното мнение, без никога да отскачат далече в една или друга посока. Без омраза, но и без любов към себе си. Увереност, да! Дори влудяваща самоувереност. Която обаче не се нуждае нито от омраза, нито от обич. А само от хладен разум, когато всяка преценка е готова за внасяне на поправки, точно както тя самата бе казала. Това рядко се нуждаеше от похвала: *Добре свършена работа, така ли? Че какво друго си очаквал?*

— Бин-джезъритското обучение засилва характера — прозвуча най-популярната и типична мъдрост.

Сцитал направи опит да поспори с нея за току-що казаното:

— Почитаемите мами нямат ли същата подготовка? Погледни Мурбела!

— Общи приказки ли искаш да слушаш? *Не показва ли тонът ѝ, че се забавлява?*

— Сблъсъкът между две системи за обучение е твърде подходящ начин за преценка на всяко противоборство — осмели се да мъдрува и той.

— И по-силната ще се окаже победител, разбира се. *Абсолютна подигравка!*

— Не се ли е повтаряло винаги едно и също? — запита Сцитал с неовладян напълно гняв.

— Нима на една бин-джезъритка се налага да напомня на тлейлаксиянец, че лукавствата също са оръжие? Не сте ли си служили с измама? Мнима слабост, която отклонява вниманието на враговете, за да паднат в капана. Уязвимостта също може да бъде създавана и отглеждана.

Разбира се! Тя знае за продължилата цяла вечност измамна поза на тлейлаксиянците, които създадоха за себе си представата за неспособници и тъпаци.

— Така ли очакваш да се справите с общите ни врагове?

— Сцитал, решили сме да ги накажем. Каква безмилостна решителност!

Научените нови неща за „Бин Джезърит“ го изпълниха с лоши предчувствия.

Одрейди, извела го на добре охранявана следобедна разходка извън кораба в студеното зимно време (плещести проктори ги следваха неотстъпно само на крачка разстояние), спря и се загледа в малката процесия, идваща откъм Централата. Пет бин-джезъритки, две от които послушници, облечени в красиво гарнирани с бяло роби. Останалите три носеха дрехи в убито сиво, непознати му като цвят досега. Влязоха с движена от самите тях каруца в една от овощните градини, подгонени от хапливия вятър. По черните клони тук-там пляскаха стари листа. В каруцата имаше дълъг вързоп, омотан в бяло. Може би труп? Формата поне отговаряше...

Реши да попита Одрейди, а тя го нагости с подробен разказ за погребалната практика в „Бин Джезърит“.

Случайно бе станал свидетел на лишената от всякаква официалност церемония по изпращането на тялото на мъртвец. За нито една света майка не е бил изготвян некролог, а още по-малко — прахосвано време за ритуали. Нали паметта ѝ оставаше да живее в нейните сестри?

Той се опита да възрази, че това е непочтително, но Одрейди безцеремонно го прекъсна:

— Имайки предвид явлението смърт, всички връзки с живота са временни! Донякъде внасяме промяна в нещата посредством Другите Памети. Вие правехте същото, Сцитал. Сега вече включваме и някои от похватите ви в нашата торба с трикове. Да, да! Такова е мнението ни за познания с подобен характер. Съвсем малка корекция на модела.

— Каква непочтителна процедура!

— Нищо подобно. След като отиват в пръстта, по-добре е поне да се превърнат в тор. — Тя продължи да описва извършваното в случая, като не му остави и секунда за по-нататъшни възражения.

Обясни му, че процедурата е рутинна, както я бе видял в овощната градина докараха голяма механична сонда, която направи в земята дупка с подходящи размери. Трупът, увит в евтино платно, бе положен във вертикално положение, а върху него засадиха плодно дърво. Овощните градини се оформяха с мрежово разположение, като в единия ъгъл се оставяше празно място с някакво подобие на паметник, където се отбелязваха местата на извършените погребения. Тя му посочи въпросното съоръжение — зелено и правоъгълно, с височина около три метра.

— Мисля, че тялото ще бъде заровено около С-21 — поясни, докато гледаше работата на сондата и погребалния екип в очакване, опрян на каруцата. — В този случай ще бъде трено ябълково дърво.

Как безбожно доволно прозвуча гласът ѝ!

Когато сондата бе изтеглена, а каруцата наклонена, за да се плъзне тялото в дупката, Одрейди започна да подпява нещо, с което отново изненада Сцитал:

— Каза ми, че отбягвате музиката.

— Само една стара песенчица.

„Бин Джебърит“ оставаше загадка и повече от всеки друг път той прозря слабостта на *типичностите*. Как да преговаряш с хора, чиито модели на мислене и поведение не следваха приемлива пътека? Тъкмо си решил, че вече ги разбираш, а те внезапно поемат в нова посока. Бяха *нетипични*! Всеки негов опит да ги разбере предизвикваше срыв на чувството му за ред. Беше напълно сигурен, че не е получил нищо реално след целия проточил се пазарлък. Малко повече свобода, която обаче представляваше само илюзорна представа за истинската. До него на практика не стигна нищо, поискано от вещицата със студеното лице. Измъчваха го непрестанните му опити да свърже в нещо по-значимо ситните късчета от наученото за „Бин Джебърит“. Ето например твърдението им, че могат да се справят и без тежките бюрократични системи. С изключение на Архивната служба на Белонда, разбира се, но всеки път, когато той споменаваше за нея, Одрейди възкликваше: „О, небеса, пазете ни!“ или нещо подобно.

— Е, сега искам да попитам и да разбера как се оправяте без чиновници и специални служби за водене на отчет на направените записи? — прозвуча искрено озадачен гласът му.

— Когато нещо трябва да се направи, правим го веднага. Да погребем сестра ли? — Тя посочи сцената в овощната градина, където лопатите вече бяха заиграли и сега отъпкваха пръстта върху гроба.

— Ето как става. И винаги присъства някой, който носи отговорност.

— Кой? Кой поема грижата за това непристойно...

— Няма нищо непристойно! То е част от нашето обучение. Обикновено несправилите се сестри надзирават. Докато послушниците извършват работата.

— Ами те... Искам да кажа, не е ли унижително за тях? Сестри, неиздържали изпитанието, ако добре съм те разбрал. Както и послушници. По-скоро би било наказание, отколкото...

— Наказание! Хайде, стига, Сцитал. Само една песен ли знаеш? — Тя отново посочи погребалната група. — След като минат необходимата подготовка, всички наши хора доброволно приемат възложената им работа.

— Ами, как да го кажа, за бюрократичните...

— Ние не сме глупаци!

Глейлаксанецът пак не я разбра, но този път тя реши да отговори на поредното мълчаливо затруднение, в което се бе озовал:

— Със сигурност знаеш, че бюрократите винаги се превръщат в лакомни аристократи, след като придобият властта и започнат да командват.

Беше му трудно да схване връзката. Накъде го насочваше? Продължи да мълчи, а тя добави:

Почитаемите мами имат всички черти, типични за тежката бюрокрация. Министри за това, височайши почитаеми мами за онова, мощно малцинство на върха и мнозинство от изпълнители *по-долу*. Те целите са паст, зейнала от глада на младите. И също като ненаситните хищници никога не се замислят, че изстребват до крак онуй, с което се хранят. Много показателно взаимоотношение: продължавай да унищожаваш плячката си и ще се срутиш заедно с цялата система!

Беше му трудно да повярва, че вещиците наистина виждаха почитаемите мами в тази светлина, затова ѝ го каза.

— Сцитал, ако оцелееш, ще разбереш, че думите ми са верни. Бесни викове на немислещи жени, доловили потребността от ограничения и смяна на позициите. Необходими са много нови усилия, за да изтръгнат още и още от своята плячка. Хванете! Притиснете! Не, така само ще ускориш пълното изстребление. Според Айдахо те вече се намират във фазата на вмъртвяване, когато започва съхнене откъм върха.

Казва го гола, така ли? Следователно тя го ползва като ментат!

— Откъде ти хрумна подобна мисъл? Не би могла да е дошла от нашия гола.

Продължавайте да вярвате, че е ваш! — Той само потвърди мнението ни. Един пример от Другите Памети подаде сигнала.

— Ох, така ли?!

Всичко, свързано с Другите Памети, го безпокоеше. Може ли да се вярва на твърденията им? Въпреки че и собствените му многобройни животи имаха голяма стойност. Отново поиска от нея да потвърди думите си.

— Припомнихме си за връзката между едно животинче, наричано заек-снегоходко, и хищната котка рис, която го преследва за храна. Популацията на риса винаги следва нарастващия брой на зайците, когато внезапно прекомерното потребление хвърля хищниците в периоди на глад и рязко вмъртвяване.

— Колко интересен термин — вмъртвяване!

— Служи за описание на онова, което подготвяме за почитаемите мами.

Когато срещата им приключи (без той да придобие нищо), Сцитал се почувства по-объркан отвсякога. Наистина ли бяха решили да го сторят? Проклетите жени! Не може да се вярва на нито една тяхна дума.

А след като Одрейди го върна в квартирата му на кораба, последният тлейлаксиянски Майстор остана дълго време загледан в преградното поле на оня коридор, по който Айдахо и Мурбела минаваха често на връщане от площадката за упражнения. Знаеше, че трябва да бъде точно там, когато те излизат през широкия входен портал. Винаги бяха изпотени и задъхани. Този път обаче никой от събратята му по затворническа орисия не се появи, въпреки че прекара в наблюдение повече от час.

Ползва голата като ментат! Кое би трябвало да означава, че той има достъп до командно табло към корабните системи. Наистина, не бива да лишава ментата си от необходимите му данни. Аз пък трябва да намеря начин да се срещна насаме с него. Да, винаги мога да прибягна към езика с подсвирване, въведен във всеки гола. Не бива да изглеждам прекалено угрижен. Малки отстъпки при преговорите, може би. Оплакване, че жилището ми ограничава свободата на движение. Нека видят, че затворничеството ме изнервя и губя търпение.

[1] Думата е близка по звучене до „сатори“ — термин в дзен-будизма, означаващ „прозрение“. — Б. ред. ↑

„Образованието не е заместител на интелигентността. В това трудно поддаващо се на дефиниция качество само отчасти се подразбира способността да се разрешават загадки. Докато създаването на нови загадки, отразяващи донесеното от сетивата ти, може да придаде завършен вид на споменатото определение.“

Първи Урок за ментата

Докараха Лусила пред височайшето присъствие на почитаемата мама в тръбообразна клетка — една камера в друга. Оплетена шигърова жица я приковаваше в средата на съоръжението.

— Аз съм височайшата почитаема мама — изрече вместо поздрав седналата на масивния черен стол.

Дребна жена с трико е червено и златисто.

— Предназначението на клетката е да те пази, ако решиш да си послужиш с Гласа. За нас няма опасност. Имаме имунитет, оформен като рефлекс. Просто убиваме. Много от вашите загинаха по този начин. Познаваме Гласа и го ползваме. Не забравяй това, когато те пусна от клетката.

Тя отпъди с жест прислугата, внесла предпазното съоръжение:

— Вървете си!

Лусила огледа помещението. Без прозорци. Почти квадратно. Осветено от няколко сребристи светоглобуса. Ярkozелени стени. Типично място за разпит. Бяха я докарали с клетката малко преди зазоряване.

Зад височайшата почитаема мама нещо изцрака и встрани се отвори панел, откъдето в стаята чрез скрит механизъм се плъзна друга, по-малка клетка. Имаше правоъгълна форма, а в нея по първоначалното ѝ впечатление стоеше изправен гол мъж. Той се обърна и я погледна. *Футар!*

Имаше широко лице, видя и кучешките му зъби.

— Иска чеше гръб — изрече футарът.

— Да, мили. Ще те почеша по-късно.

— Искат яде — продължи футарът, загледан в Лусила.

— По-късно, драги.

Футарът продължи да оглежда Лусила.

— Ти дресьор? — попита съществото.

— Разбира се, че не е дресьор!

— Искат яде — продължи да настоява футарът.

— По-късно, казах! А сега седни и ми помъркай.

Футарът клекна в клетката и от гърлото му се разнесе ръмжене.

— Нали са сладури, когато се размъркат? — попита височайшата почитаема мама, но очевидно не очакваше отговор.

Присъствието на странното същество озадачи Лусила. От такива като него се очакваше да преследват и унищожават почитаеми мами. А беше в клетка, между другото.

— Къде го хванахте? — попита тя.

— На Гамму — отговори другата жена, без да знае какво разкрива.

Значи тук е Възела — помисли Лусила, разпознала предишната вечер съединителната станция от лихтера. Футарът спря да мърка.

— Яде — проръмжа той.

Светата майка също би хапнала нещо с голямо удоволствие. Не я бяха хранили от три дни и с усилие сдържаше спазмите на глада. Малките глътки вода от литровото шише, оставено в клетката, свършиха добра работа, но и то бе вече почти празно. Слугите, които я докараха, се изсмяха на молбата ѝ за храна:

— Футарите обичат крехко месо!

Най-много обаче я измъчваше липсата на мелиндж. Тази сутрин почувства първите абстинентни болки.

Скоро ще трябва да свърши със себе си.

Групата от Лампадас я умоляваше да издържи:

Бъди храбра. Ами ако откачената почитаема мама ни забрави?

Кралицата-паяк. Ето как Одрейди наричаше тази жена.

Височайшата почитаема мама продължи да я оглежда с опознавателна цел, без да сваля ръка от брадичката си. Отстрани приличаше на слабоволев човек. Лице без характерни черти, в което погледът открива само безличие.

— Знаеш, че накрая ще загубите — каза височайшата почитаема мама.

— Я си подсвирвай в тъмното покрай гробищата — рече Лусила и веднага трябваше да обясни израза.

По лицето на височайшата почитаема мама се изписа учтива проява на интерес.

Колко забавно.

— Всяка от помощниците ми щеше моментално да те убие за последните ти думи. Това е една от причините, поради които сме сами. Любопитна съм защо го каза.

Лусила насочи погледа си към клечащия футар.

— Не са се пръкнали за една нощ. Създадени са по генетичен път от животински първообраз с ясно определена цел.

— Внимавай! — Очите на височайшата почитаема мама припламнаха в оранжево.

— Усилията на цели поколения бяха необходими за създаването на футарите — каза Лусила.

— За нас пък е удоволствие да ги преследваме и залавяме!

— И ловецът понякога става преследван.

Височайшата почитаема мама скочи на крака с плътно оранжеви очи. Футарът се развълнува и почна да вие. Това успокои жената. Тя бавно потъна обратно в седалката. Махна с ръка към съществото в клетката:

— Всичко е наред, миличко. Скоро ще ядеш, а после ще те почеша по гърба.

Футарът поднови мъркането си.

— Продължавате да мислите, че сме се завърнали като корабкрушенци — каза височайшата почитаема мама. — Да! Не се опитвай да го отричаш.

— Червеите нерядко се връщат — отвърна Лусила.

— Какви червеи? А, онези чудовища, които унищожихме на Ракис?

Привлекателна бе мисълта да раздразни стоящата пред нея почитаема мама и да предизвика драматичната ѝ реакция. Уплаши я достатъчно обаче, и тя непременно ще те убие.

Молим те, сестро! — отзова се плачевно тълпата от Лампадас.
— *Дръж се.*

Мислите ли, че мога да избягам оттук? — успя да ги заглуши тя с едно-единствено, но прекалено слабо изключение. — Не забравяйте! Ние сме също като някогашната играчка-човече: седем пъти на глава — осмия пак на крак.

Припомни ѝ го малкото червено изображение-кукла на смеещ се Буда със скръстени върху дебелото коремче ръце.

— Очевидно имаш предвид завръщащите се останки на Бога-Император — каза Лусила. — Аз обаче говорех за друго.

Височайшата почитаема мама направи пауза, за да обмисли току-що казаното. Оранжевото притъмня в очите ѝ.

Играе си с мен — помисли Лусила. — Нали се кани да ме убие и да нахрани с плътта ми любимеца си.

Помисли за тактическата информация, с която ще разполагаш, ако наистина успеем да избягаме! Ние значи!

Просто нямаше как да се отрече точността на заявения протест. Още бе светло, когато свалиха нея и клетката от помощния лихтер. Подстъпите към бърлогата на Кралицата-паяк бяха проектирани за труден достъп, но самото планиране развесели Лусила. Много старо и отдавна излязло от мода. Стеснявания по подходните пътеки с наблюдателни кули, щръкнали от земята като тъмносиви гъби, които се появяват на определените им места от мицела. Остри завои в застрашените важни участъци. Никое обикновено наземно средство не би могло да се справи, ако е навлязло в завоите с неподходяща скорост.

Тя си спомни, че Тег споменаваеше последния факт в критичните си бележки за станцията на Възела. Абсурдна защита. Достатъчно бе някой да ползва тежко снаряжение или да прехвърли от другата страна грубите инсталационни съоръжения, и всички обекти оставаха изолирани. Подземно свързани, естествено, но в сферата на действие на експлозивите. Приложи двустранна лигатура, отрязвайки ги от хранящия източник, и те ще паднат един по един.

Ей, идиоти, за вас вече няма от скъпоценната енергия!

Видимото усещане за сигурност бе важно и почитаемите мами го поддържаха. За успокоение! Защитниците бяха принудени да хранят с голямо количество енергия ненужни екрани, само и само да внушат на жените лъжливото чувство за сигурност.

Коридорите! Помни за коридорите.

Да, коридорните връзки на гигантската сграда бяха огромни, с цел да бъде улеснено движението на немалките резервоарни балони, в които бяха принудени да живеят щурманите на Сдружението. Вентилационни системи ниско долу по цялата дължина за улавяне и извеждане на разходвания мелинджов газ. Представи си капациите на люковете, които се отваряха и затваряха с дразнещи сътресения. Докато хората от Сдружението никога не са показвали, че обръщат особено внимание на силните шумове. Кабелните линии за пренос на енергия към подвижните суспензорни устройства приличаха на дебели черни змии, виещи се по преходните съоръжения във всяко помещение, където тя бе надникнала. Просто нямаше как да спреш някой щурман да не си навре носа там, където би поискал.

Повечето от хората, които тя беше видяла, носеха водещи пулсатори. Включително почитаемите мами. Следователно случваше им се да се изгубят. Всичко се намираше под гигантската покривна могила с фалическата символика на кулите си. За новодошлите гледката се оказваше впечатляваща. Плътно изолиране от грубата външна действителност (където не отиваше никой от значимите тук хора, освен ако не бе решил да ловува или да наблюдава робите и техните според него забавни труд и игри). Твърде често в очите ѝ се набиваше запуснатост — свидетелство за минимални разходи за поддръжка.

Не правят особени промени. Наземният план на Тег продължава да е в сила.

Виж колко важни могат да се окажат наблюденията ти!
Височайшата почитаема мама я извади от обзелия я унес:

— Възможно е дори да те оставя жива. Но само при условие че задоволиш любопитството ми.

— А как можеш да бъдеш сигурна, че няма да залея любопитството ти с купища чисти лайна?

Вулгарността видимо развесели жената отсреща, тя почти се разсмя. Очевидно никой не я бе предупредил да внимава с „Бин Джебзърит“, когато техен човек прибягва към открита вулгарност.

Никакъв Глас, а? Мисли, че не разполагам с друго оръжие!

Височайшата почитаема мама бе казала достатъчно и сторила немалко, за да даде в ръцете на всяка света майка сигурни козове. Изпращаните от тялото и говора сигнали съдържаха дори повече от

необходимата информация. А от неизбежното количество допълнителни данни трябваше да се вземат проби.

— Намираш ли ни привлекателни? — попита тя. *Необичаен въпрос.*

— Всички хора от Разпръскването притежават странна привлекателност — отвърна Лусила.

Нека мисли, че съм видял мнозина от тях, включително и враговете ѝ.

— Във вас има нещо екзотично, искам да кажа достатъчно странно и ново — добави.

— А сексуалните ни възможности?

— Естествено е да се приемат като аура за казаното. Понеже действат възбуждащо и са като магнит за някои хора.

— Но не и за теб.

Атакувай брадичката! — подсказа тълпата. — *Защо пък не?*

— Височайша почитаема мамо, внимателно оглеждах брадичката ти.

— Така ли? — прозвуча с искрена изненада.

— Очевидно се е запазила от детските ти години. Можеш да се гордееш със спомена за младежкия си вид.

Хич не ѝ се понрави, но не иска да го покаже. Още един удар в същото място.

— Обзалагам се, че любовниците ти често те целуват по нея. Вече е гневна, ала не бива да изпусне яда си.

Ще ме заплашваш, а? Ще ме предупреждаваш да не си служа с Гласа!

— Целуне брадичка — намеси се футарът.

— По-късно, драги. А сега ще млъкнеш, нали? *Изкара си го на горкия любимец.*

— Явно има какво да ме питаш — изрече Лусила с възможно най-благия си тон, което бе още едно предупреждение за добре запознатите:

Аз съм от онези, които заливат всичко с гъст шербет. „Прекрасно! Колко е приятно, когато сме с вас. Толкова е хубаво! Как добре сте се справили! Лесно. Бързо“ Сложи поредното наречие по свой избор. Височайшата почитаема мама имаше нужда от известно, макар и кратко време, за да се съсредоточи. Усещаше, че е изпаднала в

неизгодно положение, ала не разбираше какво точно се е случило. Запълни мига със загадъчна усмивка, след което продължи:

— Вече казах, че ще те пусна.

Тя натисна нещо отстрани на стола си; една от секциите на тръбообразната клетка се отдели заедно с плетеницата от шигърова жица. Същевременно от подов панел точно пред нея се издигна нисък стол.

Светата майка седна на стола, като коленете ѝ почти докосваха водещата разпита.

Краката. Не забравяй, че убиват с краката.

Сви пръстите на ръцете си и едва тогава си даде сметка, че вече ги е стегнала в юмруци. Проклето напрежение!

— Трябва да хапнеш и да пийнеш — каза височайшата почитаема мама.

Тя отново натисна нещо на страничния плот на стола си. До Лусила се приближи поднос — чиния, лъжица и чаша, пълна догоре с червена течност.

Изфуква се с играчките си.

Вдигна чашата.

Отровно ли е? Първо го помириши.

Вдъхна напитката. Стимулиращ чай и мелиндж.

Колко съм гладна!

Върна празната чаша върху подноса. Продължаваше да усеща с езика си острия мирис на мелиндж.

Какво е решила да прави с мен? Нима ми угажда?

Чувстваше как потокът на подправката я отпуска. Оказа се, че в чинията е сервиран боб в пикантен сос. Изяде го, след като опита ястието за нежелателни прибавки. В соса имаше чесън. За частица от секундата тя се обърна към Паметите, търсейки справка за прибавката — ползвана във фината кулинария като резултатно средство срещу върколаци, както и за силно въздействие при метеоризъм.

— Харесва ли ти храната ни?

Лусила обърса брадичката си и каза:

— Много е вкусна. Заслужаваш поздравления за главния си готвач. *Никога не прави комплимент на главния готвач в частно заведение. Главните готвачи могат да бъдат подменяни. Само съдържателката е несменяема.*

— Великолепен привкус на чесън — допълни.

— Поровихме се в част от библиотеката, задигната от Лампадас.

Със злорадство: *Виждате ли какво сте изгубили? И завърши:*

— Колко брътвеж почти за нищо.

Дали не иска да и стана библиотекарка? — мълчаливо изчака Лусила.

— Според някои мои помощници там може да има нишки към гнездото ви на вещици или поне нещо, което да ни подсказе как по-бързо да ви унищожим. И толкова много езици!

Нима ѝ трябва преводач? Бъди пряма!

— Какво ви интересува?

— Съвсем малко. Кому биха потрябвали сводни материали за Бътльровия джихад#?

— Тогава също са съсипвали библиотеки.

— Не се отнасяй снизходително към мен. *По-схватлива е, отколкото мислехме. Продължавай с безкомпромисния тон.*

— Аз също имам усещането за снизходително отношение.

— Слушай, вещице! Мислиш си, че можете да бъдете безмилостни при защитата на своето гнездо, но наистина нямате представа за истинската липса на милост.

— Според мен все още не си ми казала как мога да задоволя любопитството ти.

— Искаме научните ви познания! — Височайшата почитаема мама понижи тона си. — Да бъдем разумни. С ваша помощ бихме могли да превърнем в действителност една утопия.

И още: да сразите всичките си врагове и всеки път да стигате до оргазъм.

— Смяташ, че науката държи ключовете към утопията?

— И към по-добра организация на нашите дела.

Помни: Бюрокрацията облагодетелства конформизма... Спомага за въздигане на „фаталната глупотевина“ до статут на религия.

— Типичен парадокс, височайша почитаема мамо. Науката трябва да носи силата на новото. На промяната. Ето защо тя и бюрокрацията са винаги във война.

Познава ли корените ни? — Помисли за силата! Както и за онова, което можете да държите в ръцете си! *Не знае.* Лусила истински се

зарадва на представите на почитаемата мама за упражняването на властта. Пълен контрол над вселената, ала без да бъде потърсено равновесие. Погледът ви винаги е отправен навън, никога навътре. Не сте се подготвяли да улавяте собствените си фини реакции, а само сте трупали мускулна маса (сила, власт), за да можете да превъзмогнете всичко, което според вас е препятствие. Слепи ли бяха тези жени? Тъй като Лусила не заговори, почитаемата мама каза:

— В библиотеката намерихме доста неща за „Бин Тлейлак“. Вещице, присъединили сте се към тях в много отношения. Цяла камара проекти; как да се неутрализира невидимостта на не-кораб, как да се проникне в тайните на живата клетка, във вашата Мисионария Протектива, както и в нещото, наречено „Езикът на Бога“.

Лусила леко се усмихна. Страхуваше ли се тя, че някъде може да има истински бог?

Нека захапете мъничко! Бъди откровена.

— Нищо не сме правили заедно с тлейлаксияците. Хората ти са изтълкували неправилно намереното. Не искате никой да ви гледа отвисоко, така ли? А как ще го приеме Бог според вас? Ние разпространяваме различни религии, които ни пазят и помагат. Такова е предназначението на Мисионария Протектива. Докато тлейлаксияците имат само една...

— Организираните религии?

— Не съвсем. Организационният подход към религията е винаги апологетичен. Ние не го приемаме.

— Започваш да ме отегчаваш. Защо намерихме толкова малко за Бог-Императора?

Напад!

— Може би вашите хора са унищожили събраното.

— Аха, значи проявявате интерес към него. *Както и вие, Мадам Паяк!*

— Позволявам си да мисля, височайша почитаема мамо, че Лито II и неговата Златна Пътека са били обект на изследвания в много от академичните ви центрове.

Жестоко!

— Нямаме академични центрове!

— Изненадва ме интересът ти към него. — Нищо специално.

А оня футар се хвърли от дъба, поразен от мълния! Наричаме неговата Златна Пътека с думите „фиктивна гонитба“. Той я запрати в безбрежните ветрове и отсече: „Виждате ли? Натам отива.“ Това бе Разпръскването.

— Някои предпочитат да го наричат „Стремежът“.

— Успя ли наистина да предскаже бъдещето ни? Може би точно това те интересува?

Удар в десетката!

Височайшата почитаема мама се изкашля с ръка на устата.

— Твърдим, че Муад’Диб създаде бъдещето. Лито II го унищожил. Но ако можех да знам...

— Моля те! Височайша почитаема мамо! Хората, които искат от оракула да предскаже бъдещето им, всъщност търсят да узнаят къде е зарито съкровището.

— Разбира се!

— Да узнаеш цялото си бъдеще, и нищо не ще те изненада така ли? За това ли говорим?

— Да, казано обаче с много думи.

— Следователно не искаш да разбереш бъдното, а да продължиш завинаги сегашното.

— Не бих могла да го кажа по-добре.

— Но не пропусна да отбележиш, че съм ти досадила!

— Какво?

Оранжев в очите ѝ. Внимателно.

— Завинаги без изненади, а? Възможна ли е по-голяма скука?

— Ой! Стига... Нямах това предвид.

— Е, височайша почитаема мамо, остава ми само да ти кажа, че не разбрах какво си мислила.

— Няма значение. Утре ще се върнем към въпроса. *Помилване!*

Дребната жена се изправи:

— Влизай обратно в клетката.

— Ами яде? — жалостиво се интересува футарът.

— Долу съм ти приготвила чудничко нещо за хапване, мили. После ще те почеша по гърба.

Лусила влезе в клетката. Височайшата почитаема мама хвърли след нея една възглавница с думите:

— Сложи я под шигъровата жица. Виждаш ли колко любезна мога да бъда?

Плътно щракна вратата на тръбообразния затвор, футарът в неговата си клетка се плъзна обратно към стената. С рязък звук панелът също зае старото си място.

— Стават много неспокойни, когато огладнеят — поясни височайшата почитаема мама.

После отвори вратата на стаята и се обърна, вгледана за миг в Лусила:

— Тук никой няма да те безпокои. Отказвам на всички достъп до тази стая.

„Много неща, които правим напълно естествено, стават трудно изпълними веднага след като се опитаме да ги превърнем в предмет на интелектуални усилия. Възможно е да знаеш толкова много по дадена тема, че да се превърнеш в пълен невежа.“

Втори Урок за ментати

Одрейди периодично сядаше да обядва с помощниците и техните проктор-наблюдатели — непосредствените вардияни в този мозъчен затвор, от който мнозина никога нямаше да излязат.

Мислите и постъпките на помощниците подаваха достоверна информация към дълбините на съзнанието на старшата света майка за състоянието на нещата в Дома на Ордена. Помощниците реагираха с настроенията и опасенията си по-открито от светите майки. Пълноправните сестри бяха усвоили почти до съвършенство изкуството да не бъдат видени откъм най-лошите си страни. Те също не се опитваха да крият основното във всекидневните си дела, ала всяка от тях можеше да хлътне в някоя от овощните градини, да затвори след себе си врата или просто да се скрие от визуалното поле на наблюдателите-вардияни.

При помощниците бе доста по-различно. Напоследък в Централата почти липсваше нещо прилично на мъртъв сезон. Дори в трапезариите по всяко време течеше постоянен поток от хранещи се. Работните смени, разположени в шахматен ред по твърд график, позволяваха на всяка света майка да разпредели задълженията си в рамките на денонощието. Одрейди не биваше да прахосва време и енергия за въвеждането на ред на подобно ниско ниво. В часа за вечерно хранене тя спря до вратата на залата на помощниците и моментално долови внезапното смълчаване.

Дори начинът, по който те поднасяха храната към устите си, свидетелстваше за нещо. Къде отиваше погледът им, когато пръчиците за хранене се вдигаха нагоре? Защо беше рязкото бодване и бързото сдъвкване, преди да последва почти конвулсивно преглъщане? Да, тази

трябва да бъде наблюдавана. Тя отглеждаше някакво вълнение в себе си. А онази ей там, която се замисляше с пълна уста след всяка хапка, сякаш бе изпълнена с недоумение къде точно са скрили отровата в подобен буламач? Зад тия очи сигурно има творческо съзнание. Трябва да бъде проверена за дължостна промяна.

Одрейди влезе в залата за хранене.

Подът, изработен от пластичен материал и очевидно издръжлив на издраскване, приличаше на голяма шахматна дъска в бяло и черно. Според послушниците подредбата му е била поискана от светите майки с цел действително да го ползват като дъска за игра: „Някоя от нас застава тук, друга — там, а трети се разполагат по централната линия. След като бъдем поставени по местата си, започват да ни разместват, а победителят взема всичко.“

Одрейди седна почти в ъгъла на една маса до прозорците, гледащи на запад. Помощниците се посместиха със спокойни и дискретни движения.

Залата бе част от най-първия градеж на Дома на Ордена. Той имаше дървена конструкция, чиито греди с голям светъл отвор — огромни, много тежки и с матовочерно покритие — минаваха по цялата дължина. Около двацет и пет метра без нито едно съединение. Някъде из Дома се намираше гористо насаждение от генетично манипулирани дъбове, устремени към слънчевата светлина в грижливо поддържани плантации. Дърветата се извисяваха на минимална височина трийсет метра преди първия от главните клони и с повече от два метра широки стволове. Бяха засадени по време на построяването на сградата с тази зала и подготвени за смяна на гредите, когато времето ги отслаби. Нормалната им експлоатационна възраст бе определена на хиляда и деветстотин стандартни години.

Помощниците около старшата майка я наблюдаваха с голямо внимание, но без никакъв намек за директно виране като че ли тя въобще не бе там.

Одрейди обърна глава и погледна през западните прозорци към залеза. *Отново прах.* Разстилаше се от пустинята подобно на пелена и сякаш разпалваше залязващото слънце, което блестеше като далечен въглен, готов всеки момент да изригне с неудържимо огнено зарево.

Старшата света майка потисна една въздишка. Подобни мисли отново пресъздаваха картината на кошмара ѝ — *бездната, опънатото*

въже. Знаеше, че ако затвори очи, ще почувства под стъпалата си люлеенето му. И преследващата я фигура с брадвата — все по-близо!

Хранещите се покрай нея помощници се размърдаха неспокойно, сякаш доловили същото. Може би наистина бяха усетили нервността ѝ. Внезапно дочут звук от триеща се тъкан я измъкна от познатия кошмар. Вече бе разпознала нова нотка в шумовете, разнасящи се из Централата. Стържещ звук, неприсъщ за обичайните движения — тропването на отместен стол или отварянето на кухненска врата. Почти проскърцващо стържене. Почистващите смени се оплакваха от пясъка и „отвратителната прах“.

Одрейди погледна през прозореца към източника и носителя на новия дразнител — вятър от юга. Мътно замъгляване с цвят между жълто и землистокафяво бе изтеглило завесата си по хоризонта. След като вятърът се оттегли, отложеният от него прах ще се окаже из ъглите между и по сградите, както и по подветрените страни на хълмите. Имаше кремъчен мирис с алкален оттенък, дразнещ леко ноздрите.

Тя погледна надолу към масата едва когато сервиращата помощница постави пред нея порцията ѝ.

Почувства приятна промяна в сравнение с бързото хапване в работната стая или личната ѝ трапезария. Когато се хранеше сама там, помощниците внасяха храната толкова тихо и отсервираха с такава мълчалива ефикасност, че понякога се изненадваше защо не вижда нищо пред себе си. Докато тук храненето бе почти само шум, суетня и разговори. Главният готвач Дуана обикновено влизаше с познатото къткане: „Не ядете достатъчно!“ Одрейди по принцип обръщаше внимание на смърряния *от* подобно естество. Наблюдателите-вардияни имаха и някои добри страни.

Вечерята бе от месо на свинохли в сос от соя и меласа с възможно най-малкото количество мелиндж и слаб мирис на босилек и лимон. Леко сварен свеж зелен фасул с чушки; За пиене — сок от тъмночервено грозде. Хапна късче свинохлинско и го прецени за приемливо, макар и оставено по-дълго на огъня за нейния вкус. Готвачките сред помощниците се бяха представили почти както се очакваше от тях.

Тогава защо е това усещане, че има прекалено много храна?

Тя преглътна и свръхсетивността ѝ разпозна прибавките. Храната тук не бе предназначена за попълване на енергийните ресурси на старшата света майка. Някой от кухнята бе потърсил разчетите ѝ за деня и се бе погрижил да натъкми съответно поднесеното.

Ядивото е капан — помисли тя. — Нарастване на пристрастеността.

Никак не харесваше хитроватите прийоми на готвачките в Дома на Ордена, които не огласяваха нещата, слагани от тях в приготвяната храна „за доброто на обядващите“. Те знаеха, разбира се, че всяка света майка лесно идентифицира съставките и може да регулира обмяната в съответствие със своите потребности. Ето, точно сега я наблюдаваха, изправени пред въпроса каква ще бъде преценката на старшата майка за тазвечерното меню.

Докато се хранеше, тя слушаше останалите в трапезарията. Никой не ѝ натрапи присъствието си — нито физически, нито говоримо. Звуковете почти се върнаха към нивото си отпреди нейната поява. Настойчиво разговарящите винаги променяха тона си при влизането ѝ, за да продължат с леко намалена сила.

Във всички щракащи мозъци около нея се въртеше един и същ неизречен въпрос:

Защо е тук тази вечер?

Одрейди долови умереното страхопочитание у някои от стоящите по-близо. Въздействащо с остротата си страхопочитание. Помощниците шепнели помежду си (както донасяха прокторите):

„Тараза е в нея.“ Искали да кажат, че Одрейди притежава като Най-Първа своята починала предшественица. Двете бяха историческа двойка, достойна за изучаване от помощническия състав.

Дар и Тар, станали легенда.

Дори самата Белонда (милата зла старица Бел) ползваше обиколни подстъпи към Одрейди именно поради тази причина. Фронталните ѝ атаки бяха по-малко, а още по-малко надуваше фанфари в обвинителните си доводи. На Тараза отдаваха спасяването на Сестринството. До голяма степен това тушираше противопоставянето. Тараза бе казала, че в основата си почитаемите мами са варвари, а насилието им, неподлежащо на цялостно отклоняване може да доведе до кървави изстъпления. Последвалите събития бяха го потвърдили в по-голяма или в по-малка степен.

Оказа се права, Тар, но само донякъде. Никой от нас не бе очаквал подобна жестокост и насилие.

Класическата неръкотворна икона на Тараза (колко уместна като паралелна представа на арена за борба с бикове) насочи почитаемите мами към такива епизоди на безумна сеч, че цялата вселена стана язвителна към потенциалните поддръжници на брутално третираните от тях жертви.

Какво правя за нашата защита?

Нещата не се свеждаха толкова плътно до факта, че плановете за защита са неподходящи. Те можеха да се окажат напълно лишени от връзка със случващото се.

Точно това целя, разбира се. Трябва да бъдем пречистени и подготвени за върховно усилие.

Белонда се бе захлила подигравателно на предложената идея: „Заради нашата смърт ли? По тази причина ли трябва да бъдем пречистени?“

Явно ще бъде подтикната към Двойствено поведение, когато научи за плана на старшата майка. Упоритата в злината си. Белонда ще ги приеме възторжено. А ментатът Белонда ще настоява за отлагане и очакване на „по-благоприятен момент“.

Докато аз търся лично свой път, независимо какво мислят сестрите.

Впрочем много от сестрите бяха на мнение, че Одрейди е най-странната старша майка, която изобщо са имали. Въздигната по-скоро случайно. *Най-Първата Тараза.*

Бях с тебе, Тар, когато умря. Аз прибрах онова, което носеше личността ти. Случайно въздигане, а?

Голям брой сестри не одобриха Одрейди. Но когато се появи противопоставяне, те се върнаха обратно при „Най-Първата Тараза — неповторимата старша майка в нашата история“.

Наистина забавно! Тараза Отвътре първа се разсмя и попита:

Дар, защо не им разкажеш за грешките ми? И най-вече за погрешната ми преценка за теб.

Дъвчеше замислено хапка свинохлинско. *Закъснявам за посещение при Шийена. На юг в пустинята и съвсем скоро. Шийена трябва да е готова, за да смени Там.*

Променящият се пейзаж внезапно изпълни с огромните си пространства всичките ѝ мисли. Повече от хиляда и петстотин години владееха Дома на Ордена. Оставили сме знаци навсякъде. Не само с участъците на селектираните лозя и плодови градини. Не бива да се забравя и за следата в колективната психика при гледката на промените, протичащи в познатата собствена земя...

Седящата до Одрейди помощница тихо се изкашля. Дали се готви да се обърне към старшата майка? Рядко срещана възможност. Ала младата жена продължи да се храни, без да заговори.

Мислите на Одрейди се върнаха към предстоящото пътуване в пустинята. Шийена не бива да знае предварително. *Трябва да бъде сигурна, че именно тя ни е нужна. Имаше въпроси, на които само Шийена може да отговори.*

Предполагаше, че при спиранията си по време на обиколката почти няма да се натъкне на изненади. Както у сестрите или в растителния и животинския свят, така и в същинските основи на Дома на Ордена тя ще види едновременно големи и незначителни промени — всички онези неща, които ще поразят, както смятат повечето, превъзнасяното спокойствие на старшата майка. Дори Мурбела, която в никакъв случай не биваше да излиза от не-кораба, определено го долавяше.

Днес сутринта тя, седнала гърбом към командното си табло, се бе заслушала с подновено внимание в наблюдаващата я Одрейди. Раздразнена, но бдителна бе заловената почитаема мама. Гласът ѝ издайнически говореше за съмнения и небалансирани преценки.

— Всичко ли е преходно, старша майко?

— Това познание е запечатано в теб благодарение на Другите Памети. Никоя планета, земя или море, никоя част от суша или водно пространство не са тук завинаги.

— Отвратителна мисъл! (Изречено с пълно несъгласие.)

— Където и да се намираме, можем да бъдем само домакини.

— Непотребна гледна точка.

(Сега пък казано с колебание и включващо въпрос защо старшата майка е подбрала точно този момент, за да ѝ го съобщи.)

— Чувам гласа на почитаемите мами в думите ти, Мурбела. Те са наситили с лакомия сънищата ти.

— Ти го казваш. (Дълбоко засегната.)

— Почитаемите мами мислят, че могат да постигнат вечна сигурност — малка планета, както сама знаеш, пълна със сервилно население.

Мурбела отговори с гримаса.

— И повече планети — отрязва Одрейди. — Винаги повече и повече, и повече! Ето как те се завърнаха на ята.

— За някоя и друга троха в старата Империя.

— Отлично, Мурбела! Започваш да мислиш като една от нас.

— С което ставам пълна нула!

— Ни рак, ни риба, но самата себе си, тъй ли? Дори и такава, ти си само домакин, Мурбела. Пази се! Когато мислиш, че притежаваш нещо, все едно, че вървиш по подвижен пясък.

Сега в смръщената гримаса имаше и недоумение. Ще трябва да се направи кое-що, така че лицето на Мурбела да не показва толкова ясно чувствата ѝ. Тук бе допустимо, но един ден...

— Следователно всяко притежаване носи опасност. Е, и? (С все по-остра хапливост.)

— Изричаш някои точни думи, но не мисля, че вече си намерила в себе си място, където ще можеш да устоиш през целия си живот.

— Само докато някой враг ме открие и ми дръпне ножа, нали? *Обучението на почитаемите мами прилепва като туткал!*

Но в онази нощ тя разговаряше с Дънкан по начин, който ми подсказва, че вече е готова. Наистина вярвам, че картината на Ван Гог е подготвила и заострила чувствителността и. Нейният глас ми го шепне. Трябва отново да видя записа.

— Кой ще те убива, Мурбела?

— Никога няма да издържите на нападение на почитаемите мами!

— Вече изразих основното, което ни засяга: никое място не е сигурно винаги.

— Още един от ненужните ви проклети уроци!

Сега, седнала в залата за хранене на помощниците, Одрейди си спомни, че не е намерила време да проследи отново как видеоокото е записало онази вечер на Дънкан и Мурбела. От гърдите ѝ се изтръгна нещо подобно на въздишка. Прикри я с изкашляне. Не бива да се дава възможност на младите жени да виждат старшата света майка разстроена...

Към пустинята и Шийена! Инспекционна обиколка; колкото по-скоро успее да отдели време за нея. Ех, време!

Помощницата до Одрейди отново леко се изкашля. Старшата я погледна с крайчеца на окоото си — руса, с черна къса дреха, гарнирана с бяло — в преходната Трета степен. Никакво движение на главата по посока на Одрейди и без странични погледи.

Ето какво ще намеря по време на инспекционната обиколка! Страхове. И в пейзажа, където винаги виждаме онези неща, когато се опитваме да избягаме от времето: неокастрени дървета, понеже секачите ги няма, след като са хукнали с Разпръскването, отишли са по гробовете си, или са вече в неznайни места, включително и на принудително крепостничество. А ще се натъкна ли на архитектурни Прищевки и Фантасмагории, привлекателни само защото са останали недовършени от заминалите си строители? Не. Ние просто не си падаме много по Прищевките.

В Другите Памети се пазеха примери, които тя жадуваше да намери: стари сгради, станали по-хубави, понеже са се оказали недовършени. Разорен строител или собственик, разгневил се на любовницата си... Някои неща са по-интересни именно поради това — старите стени, развалините. Времето скулптира.

Какво ли би казала Бел, ако заръчам някоя Фантасмагория в любимата ми овощна градина?

Помощницата до Одрейди изрече:

— Старша майко?

Превъзходно! Толкова рядко имат смелостта.

— Да?

Съвсем тихо питане. Трябваше да бъде по-високо. Дали ще чуе?

Чула бе:

— Позволих си го, старша майко, тъй като въпросът е спешен, а и знам за интереса ви към плодовите градини.

Великолепно! Помощницата бе малко тромава на вид, но това явно не се отнасяше за ума ѝ. Одрейди я гледаше мълчаливо и внимателно.

— Старша майко, аз съм онази, която подготвя картата за вашата спалня.

Аха, бе попаднала на надеждна личност, заслужила доверието да работи за нея. Още по-добре.

— Скоро ли ще получа картата?

— След два дни, старша майко. Актуализирам местата на припокриване, където ще отбележа дневното разширяване на пустинята.

Кратко одобрително кимване. Редът бе въведен от самото начало една помощница да следи винаги за актуализирането на картата. Събуждайки се всяка сутрин, Одрейди искаше да разпалва въображението си с променящата се ситуация като първото впечатление, запечатало се в съзнанието ѝ.

— Старша майко, сутринта оставих на работната ви маса доклад, озаглавен „Надзор и управление на овощна градина“. Може би още не сте го прегледали.

Бе видяла само заглавието. Приключи късно с всекидневните упражнения, а и нямаше търпение да посети Мурбела. Колко много неща зависеха от пленницата!

— Плантациите около Централата трябва или да бъдат изоставени, или да се предприемат действия за по-нататъшното им поддържане — каза помощницата. — Това е същността на доклада.

— Представи го дословно.

Нощта падна и светлина заля залата, докато Одрейди слушаше. Сбито изложение. И изразително. Долавяше се ясната нотка на предупреждение, в която старшата разпозна почерка на Белонда. Без утвърждаване от Архивната служба, но данните на метеоролозите постъпваха именно там и помощницата направо бе заимствала някои оригинални термини от тях.

Млъкна след края на доклада.

Каква да бъде реакцията ѝ?

Одрейди най-добре знаеше, че овощните градини, пасищата и лозята бяха не само буферна зона срещу неприятелски набези, но и приятна за окото декорация на околния пейзаж. И още нещо: те помагаха както за поддържането на морала, така и за обилието на храна по масите в Дома на Ордена.

Поддържат и моите морални устои.

С какво спокойствие чакаше помощницата! Къдрава руса коса и овално лице. Приятна външност, макар че устата бе възширока. Храната стоеше в чинията, без да бъде докосвана повече. Скръстени в скута ръце. Тук съм, за да ви служа, старша майко.

Докато Одрейди премисляше как да откликне, включи се паметта с едновременен поток от някогашен инцидент, насложил се върху непосредствените ѝ наблюдения. Добре си спомняше за онзи тренировъчен полет с орнитоптер. *Две обучавани помощници с инструктор посред бял ден високо над мочурливите райони на Лампадас.* Беше в двойка с възможно най-неподходящата, но все пак одобрена от Сестринството помощница. Очевиден избор по генетични показатели. Специалистките по целенасоченото размножаване искаха от нея в потомството да премине някаква твърде специфична характеристика. *Със сигурност не беше емоционално равновесие или интелигентност!* Одрейди помнеше името ѝ — Линчини.

Линчини бе извикала на инструктора: „Ще управлявам този проклет топтер!“

Светът около тях се завъртя с премятащи се небеса, върхове на дървета и мочурливо езерно крайбрежие. *Ето как изглеждаше всичко: ние сме на място, а останалото се движи.* През цялото време действията на помощницата бяха погрешни. С всяко нейно решение влизаха във все по-опасни спирали. Инструкторът я изключи от системата за управление посредством прекъсвач, до който само той имаше достъп. Заговори едва когато овладя апарата във височина и по хоризонтала:

Лейди, това ти беше за последно. Никога вече няма да се докоснеш до щурвал! Липсват ти необходимите реакции. При подобни на теб обучението трябва да започне преди пубертета. — Искам! Искам! Ще го подкарам това скапано нещо! Ръцете ѝ не спираха да подскачат по ръчките на извадената от действие система за управление пред нея.

— Елиминирана си, лейди. Няма да получиш свидетелство за правоспособност!

Одрейди, най-сетне си отдъхна, като си даде сметка, че през цялото време не бе спирала да мисли как Линчини можеше да ги убие.

Обръщайки се рязко назад към нея, помощницата изкрещя:

— Кажи му! Кажи му, че е длъжен да се подчинява на една бинджезъритка!

Явно намекваше, че колежката ѝ, с няколко години по-напред от нея в обучението, вече има право да издава заповеди.

Одрейди, с безизразни черти на лицето, не каза нищо.

Нерядко мълчанието е най-доброто, което трябва да се каже — бе надраскано на едно от огледалата в тоалетната, с чувство за хумор, естествено. Още като го видя, а и по-късно, тя го прие като добър съвет.

Върна се към мисълта за стоящата до нея помощница, питайки се защо се бе появил оня стар спомен. Подобни неща рядко се случваха без някаква цел.

Сега обаче в никакъв случай не бива да се мълчи. Дали не с хумор? Да! На него почти винаги може да се разчита като форма на послание. Остричкият хумор на Одрейди (влязъл в действие по-късно) бе научил Линчини на нещо за самата нея. *Принудителен хумор.*

Тя се усмихна на помощницата, седнала до нея в залата за хранене, и каза: — Ще ти хареса ли да бъдеш кон?

— Какво? — сепна се младата жена, но съумя да отвърне на усмивката ѝ. Дори без тревога. И даже с топлота. Отдавна се шушукаше за близостта, която си позволяваше старшата майка.

— Сигурна съм, че не ме разбра — прибави Одрейди.

— Не, старша майко — изречено със същата усмивка и спокойствие.

Позволи си да огледа внимателно младото лице. Бистри сини очи, все още недокоснати от поглъщащото синьо на преминалите през Агонията с подправката. Уста като на Бел, но без проклетията. Мускули и интелигентност, на които спокойно може да се разчита. Щеше да предугажда с успех потребностите на старшата майка. Гаранция даваха поверената ѝ задача с картата и изготвеният доклад. Прецизна. Както и дарена с интелигентност от висок порядък. Без особена вероятност да се изкачи на самия връх, но подходяща за ключови постове, където достойнствата ѝ ще се окажат полезни.

Защо ли седнах точно до нея?

Често избираше някоя по-специфична сътрапезница при посещенията си по време на хранене. Преди всичко помощници. От тях можеше да научи толкова много. Естествено до работната маса на старшата майка редовно намираха път докладите с лични наблюдения на прокторите за една или друга обучавана. Понякога обаче Одрейди решаваше къде да седне, без да може да си обясни защо го е сторила. *Както направих и тази вечер. Защо именно нея?*

Рядко се започваше разговор, ако не го предизвика старшата майка. Обичайно тя завързваше диалога внимателно, с въпроси от поличен характер. Всички около тях се вслушваха жадно.

В такива случаи Одрейди нерядко прибягваше до почти религиозна искреност, с която помагаше на по-неспокойните да се отпуснат. Помощниците бяха... Добре, те си бяха помощници, докато старшата майка бе върховната вещица за всички. Нервността ѝ изглеждаше напълно естествена.

Някоя зад Одрейди прошепна:

— Тази вечер бутна Стреги на жаравата. *На жаравата.*

Знаеше смисъла на израза, разбира се. Още, когато сама бе помощница. И така, името ѝ е Стреги. *Да не се споменава засега. В имената има магическа сила.*

— Харесва ли ти храната днес? — попита Одрейди.

— Прилична е, старша майко — не бе направен и опит за оставяне на погрешни впечатления, но Стреги очевидно бе обърквана от рязко сменената тема на разговора.

— Била е на огъня малко повече, отколкото трябва.

— Старша майко, когато се готви храна за толкова хора, може ли да се угоди на всеки?

Говори онова, което мисли, и го прави добре.

— Лявата ти ръка потрепва — отбеляза Одрейди.

— Притеснявате ме, старша майко. А и току-що се връщам от площадката за упражнения. Днес бяха много уморителни.

Старшата се вгледа за миг в потрепванията.

— Предписали са ти повдигане с права ръка.

— По ваше време било ли е толкова болезнено, старша майко?

(В онези много стари времена?)

— Точно колкото и днес. Болката поучава, както ми казваха тогава.

Напрежението поизчезна. Споделен опит, гласеше за подобни случаи жаргонът на прокторите.

— Не разбрах казаното за конете, старша майко — погледна в чинията си Стреги. — Не може да е конско месо. Сигурна съм, че...

Одрейди се изсмя високо, привличайки изненадани погледи. После хвана ръката на Стреги и благо се усмихна:

— Благодаря ти, мила. От години никой не ме е разсмивал толкова искрено. Надявам се, че слагаме началото на дълга и изпълнена с веселие връзка.

— Благодаря и аз, старша майко, но...

— Ще ти обясня малката си шега за коня, която в никакъв случай не целеше да те обиди или унижи. Все едно, че искам да вдигнеш детенце на раменете си и да тръгнеш с него по-бързо, отколкото то би могло да се движи, носено от още слабите си крачета.

— Както пожелаете старша майко.

Без възражения или въпроси. Да, въпроси имаше, но отговорите щяха да дойдат своевременно и Стреги го знаеше. *С магията на времето.* Отдръпвайки ръката си, Одрейди попита:

— Как се казваш?

— Стреги, старша майко. Ейлоена Стреги.

— Бъди спокойна, Стреги. Ще проуча внимателно доклада ти за овощните градини. Те са ни нужни както от морална гледна точка, така и заради храната, която ни осигуряват. Още тази вечер се обади в отдел Пренасочване. Кажим им, че искам да бъдеш в работния ми кабинет утре сутринта в шест часа.

— Ще бъда там, света майко. Да продължа ли с означенията по вашата карта?

Въпросът прозвуча малко припряно, понеже Одрейди се бе изправила и се готвеше да си тръгне.

— Засега да, Стреги. Но поискай от Пренасочване да определят нова помощница и почни да я обучаваш. Скоро ще си прекалено заета, за да имаш време за картата.

— Благодаря, старша майко. Впрочем пустинята се разширява доста бързо...

Одрейди посрещна със задоволство думите, разпръснали мрачното настроение, което сякаш висеше над нея през по-голямата част от деня.

На кръговрата бе даден още един шанс, преобръщайки всичко за пореден път под напора на онези скрити сили, които обикновено се наричат „живот“ и „любов“, а носят и други ненужни наименования.

Тъй се върти. Тъй се обновява. Тайнство. Каква ли магия би могла да отвлече вниманието от това чудо?

В работната си стая тя пусна заповед до Службата за следене и контрол на времето, след което изключи апаратурата и отиде до еркерния прозорец. Домът на Ордена светеше в бледочервено в нощта — отразената от облачната покривка светлина, идваща от земята. Придаваше романтичен вид на покривите и стените но Одрейди почти веднага я прогони от съзнанието си.

Романтика ли? Наистина нямаше нищо романтично в онова което бе сторила в залата за хранене на помощниците.

Най-после го направих. Поех опасно задължение. Сега Дънкан трябва да възстанови спомените на нашия башар. Деликатна задача.

Продължи да се взира в нощта, потискайки свиванията в стомаха си.

Не само поех с личността си опасно задължение, но въвлякох в него и оставащата част от моето Сестринство. Ето как стоят нещата, Тар.

Това значи, че остроумният ти план си го бива.

Канеше се да вали. Одрейди го долови във въздуха, идващ през вентилаторите около прозореца. Нямаше нужда да чете сводните на Службата за следене и контрол на времето. Впрочем, напоследък почти и не го правеше. Защо да се безпокои ненужно? Обаче докладът на Стреги носеше скрито предупреждение.

Тук валежите ставаха все по-редки, така че трябваше да се очакват с радост. Сестрите ще наизскочат да походят под дъжда въпреки съпътстващия го студ. В мисълта ѝ имаше и тъга. С всеки дъжд пристигаше един и същ въпрос:

Последен ли е?

Хората от Службата полагаха героични усилия, за да оставят суха разрастващата се пустиня и същевременно да осигурят напояване на районите с отглеждани култури. Одрейди не проумяваше как бяха успели да съчетаят приближаващия дъжд с нейната заповед. Но не след дълго те нямаше да могат да изпълняват подобни повели, издадени дори от старша майка! *Пустинята ще бъде краен победител, защото точно този процес приведохме в действие.*

Тя отвори централните крила на прозореца. Вятърът на това ниво бе притихнал. Само облаците се движеха над главата ѝ. Носеха се напред, подгонени от ветровете на голяма височина. От времето сякаш се излъчваше чувство за нещо спешно. Въздухът бе хапещо студен.

Следователно бяха пререгулирали температурата, за да завали. Затвори прозореца. Не изпитваше никакво желание да излезе навън. Една старша майка не може да си отпусне време за играта на последен дъжд. Всеки път по един дъжд. И вечното неумолимо движение на пустинята към тях.

И така, можем да работим по картата и да наблюдаваме. Но какво ще стане с преследващата ме сянка на призрачната фигура с брадвата? Има ли карта, от която да разбере къде е тя през настоящата нощ?

„Религията капсулира отмерели митологии — догадки, скрити предположения за доверие по отношение на вселената, взети решения в стремеж към лична власт; всичко примесено с късчета просветеност. И винаги една неизречена заповед: Не ти е дадено да питаш! Всеки ден ние нарушаваме тази заповед, впрягайки човешкото въображение за възможно най-широко разгръщане на съзидателната сила.“

Кредо на „Бин Джебзърит“

Мурбела седеше с кръстосани крака на площадката за упражнения, сама и потрепваща след доскорошните усилия. Преди по-малко от час старшата майка бе тук в днешния следобед. И, както често се случваше, сега имаше усещането, че е била изоставена посред трескав сън.

В съня продължаваха да кънтят думите, които Одрейди бе изрекла на тръгване:

— За една послушница най-труден се оказва урокът, че винаги трябва да преодолява поредната граница. Способностите ти ще помогнат да стигнеш по-далече, отколкото можеш да си представиш. Затова не предполагай, а се протегни отвъд!

С какво отговарям? Че съм научена да мамя?

Одрейди се постара да повика и събуди поведенческите модели от времето на детството и на обучението при почитаемите мами.

Научих се да мамя още съвсем малка. Как да симулирам нужда от нещо и как да привлека нечие внимание. Голям брой „как да“ в схемата за подлъгване. Добре научи какво искат големите около нея. Ако пожелаеха, можех и да повърна. Това се наричаше „възпитаване“. Защо обучението на „Бин Джебзърит“ се различава толкова много?

— Не желая от теб да си честна към мен — бе казала Одрейди.
— Бъди честна към себе си.

Мурбела помисли с отчаяние, че надали ще може да изкорени цялата измама от своето минало. *Защо пък трябва да го правя?* Нови и нови измамничества!

— Проклетата да си, Одрейди!

Едва когато думите бяха изречени, тя си даде сметка, че ги е произнесла на висок глас. Понечи да сложи ръка на устата си, но се отказа. Треската рече вместо нея:

— Каква е разликата?

„Образователната бюрокрация притъпява любопитството като чувствителност у детето. — *Обяснение на Одрейди.* — Младото същество трябва да бъде обезкуражено. Никога не му давай възможност да научи колко добре може да се представи. Това води до промяна. Заема голяма част от времето на ръководния орган за разговори и набелязване на действия по отношение на изключителните ученици. И не оставя никакво време за анализ на положението на традиционно мислещия учител, който се чувства застрашен от изгряващи таланти и ги стъпква поради дълбоко залегналото желание да бъде висшестоящ и на сигурно място в безопасна околна среда.“

Говори за почитаемите мамии. Традиционно мислещи учители ли?

Напълно вярно: зад фасадата на мъдрост „Бин Джебзърит“ бе нетрадиционен. Тук обичайно не говореха за преподаване, а просто го правеха.

О, богове! Искам да бъда като тях!

Мисълта направо я шокира и тя скочи на крака, впускайки се в бърза серия упражнения за китките и ръцете.

Осъзнатото я попари по-силно от известното ѝ досега. Не почувства в себе си желание да разочарова тукашните учители. *Искреност и честност.* Всяка от обучаваните го чуваше.

„Основни начала в инструментариума на учебния процес“ — както би казала Одрейди.

Намалила вниманието си заради последните мисли, Мурбела падна зле при едно премятане и започна да разтрива удареното рамо.

Първоначално бе решила, че бин-джебзъритското твърдение непременно е лъжа.

Откровена съм с теб дотолкова, че съм длъжна, да те уведомя за неизменната си честност.

И действията им потвърждаваха заявеното. Гласът на Одрейди не напускаше трескавото ѝ бълнуване: „Такава е преценката ти.“ В техния начин на мислене, в паметта им и в интелектуалния им баланс имаше нещо, което никоя почитаема мама не бе притежавала. Тази мисъл я накара да се почувства незначителна. *Навлизам в развалата.* Най-болезненото място в трескавите мисли, които я гнетяха.

И аз имам своето дарование! Без него не бих станала почитаема мама.

Все още ли продължавам да мисля за себе си като за такава? В „Бин Джебърит“ знаеха, че не им е посветила напълно личността си. Кои мои умения биха искали да имат? Не и уменията ми да мамя, естествено!

Действията отговарят ли на словата? Това е мярката ти за сигурност. Никога не разчитай само на думите.

Мурбела запуши ушите си с длани:

Млъкни, Одрейди!

Как Познаващият истината прави разлика между искреност и по-общовалидна преценка?

Тя свали ръцете си:

Може би наистина съм болна.

Огледа дългото помещение. Нямаше никой, който би могъл да заговори. О, да, гласът бе на старшата майка.

Ако успееш да убедиш себе си, че си откровена, можеш да поприказваш куп гламавщини (великолепна стара дума — погледни в речника, щом не вярваш!) и пак ще се съгласят с теб. Но не и някой от нашите Познаващи истината.

Мурбела отпусна раменете си. Заснова без посока и цел по тренировъчната площадка. Наистина ли няма къде да избяга?

Премисли за последствията. Ето как ще откриеш нещата, които са стойностни. Също и за какво служат всички наши многопластови истини.

Прагматизъм ли?

Точно в този миг я намери Айдахо и реагира веднага на лудешкия блясък в очите ѝ:

— Какво е станало?

— Мисля, че съм болна. Истински болна. Реших, че е нещо, сторено ми от Одрейди, но...

Той я подхвана и не я остави да падне.

— Помогнете ми!

За първи път бе доволен от наличието на видеоочи. След по-малко от минута дойде лекар. Наведе се над младата жена, която Айдахо не бе пуснал от ръцете си, макар и седнал на пода.

Прегледът мина бързо. Лекарят от Сук — вече посивяла възрастна света майка с традиционния ромбовиден знак на челото си — се изправи и каза:

— Пренапрежение. Не се опитва да стигне до границите си, а да мине отвъд тях. Трябва да я върнем в класа за овладяване на сетивността, преди да ѝ позволим да продължи. Ще изпратя прокторите.

Вечерта Одрейди намери Мурбела в прокторското отделение, подпряна на възглавници в леглото, а две прокторки една след друга обследваха мускулните ѝ реакции. Последва кратък жест и те оставиха старшата майка насаме с пациентката.

— Опитах се да избегна усложняване на нещата — рече Мурбела. *Откровеност и честност.*

— Опитът да се избегнат усложненията нерядко ги създава. — Одрейди се отпусна в стол до леглото и хвана послушницата за едната ръка, долавяйки веднага подскачането на мускулите под кожата. — Ние имаме поговорка: „Думите са бавни, усещанията — бързи.“ — Отдръпна ръката си. — Какви решения вземаше?

— Нима ме оставяте да вземам решения?

— Не се подхилвай! — Старшата направи знак да не бъде прекъсвана и продължи: — Подцених значението на предишната ти подготовка. На практика почитаемите мами са те привели в състояние на неспособност да вземаш решения. Типично за обществата, жадни за власт. Научи техните народи да се мотаят насам-натам, пилеейки времето си, докато го имат: „Вземането на решения не води до нищо добро!“ Свикни ги да стоят настрана и да отбягват поемането на отговорност.

— Трябва ли да видя връзката с моя припадък? — казано с възмущение и обида.

— Мурбела! Най-жалките продукти на онова, което описвам, са почти безнадеждните случаи със същества, доведени до пълна негодност за вземане на каквото и да е решение. Другата възможност е

да ги изоставиш, след което да ги насметеш като животни, докарани до пълно отчаяние.

— Но нали сама каза да преминавам всякакви граници! — извиси се почти като вой.

— Своите граници, жено. Не моите. Нито на Бел или на някой друг. А своите.

— Реших, че искам да стана като теб — този път изречено много тихо.

— Чудесно! Но не вярвам някога да съм правила опити да се самоубивам. Особено когато съм била бременна.

Мурбела неволно се усмихна. Старшата майка се изправи:

— Сега спи. Утре отиваш в специален клас, където ще поработим върху уменията да впримчваш яко в мрежите си необходимите решения, но със сетивността и чувствата в рамките на твоите възможности. Не забравяй какво ти казах. Ние се грижим за нашите хора.

— Аз от вашите ли съм? — почти прошепнато.

— От мига, когато повтори клетвата пред прокторите. — Одрейди угаси светлината, докато излизаше.

Мурбела я чу как казва някому до вратата:

— Престанете да се суетите около нея. Има нужда от почивка. Затвори очи. Трескавият сън бе отминал, но на неговото място се настани паметта ѝ:

„Аз съм бин-джезъритка. Съществувам само за да служа.“ Чу се да произнася тези думи пред прокторите, но от страна на спомена бе поставено ударение, което липсваше в оригинала. *Знаеха, че постъпвам цинично.*

Би ли могло да се скрие нещо от тези жени?

Тя почувства в спомена си ръката на проктора върху своето чело и отново чу думите, които сега придобиваха друг смисъл:

*Помагам на свещената невидима сила на човека. Това, което правя в момента, ти ще повториш някой ден. Моля се на твоя дух да се случи. Нека бъдещето остане неясно, защото от такава тъкан са сътворени желанията ни. И защото по този начин човешкото същество неизменно намира своята *tabula rasa*^[1]. Разполагаме само с мига, когато и където посвещаваме безспирно себе си на свещената невидима сила, споделена и създавана от нас самите.*

Думи — едновременно традиционни и неповторими Мурбела съзнаваше, че не е била подготвена нито физически, нито емоционално за това откровение. Сълзи се застичаха по бузите и.

[1] Буквално — чиста дъска (лат.). Според английския философ Джон Лок, човек се ражда с чисто съзнание, а „написаното“ после зависи от възпитанието му. — Б пр. ↑

„Действието на забранителните закони засилва тенденцията към заякчаване на явлението, което те следва да възпират. В исторически план това е деликатно състояние на нещата, върху което всички правни професии са поставили основите на сигурното си съществуване.“

Бин-джезъритска кода

При неспирните си обиколки из Централата (по-редки напоследък, но и по-интензивни поради същата причина), Одрейди внимателно търсеше прояви на отпускане преди всичко в участъците с повишена важност, където на пръв поглед всичко вървеше прекалено добре.

Старшата на наблюдателите-вардияни бе формулирала собствена стражева приказка:

„Покажи ми звено с безупречно гладък оперативен режим, за да ти посоча някого, който прикрива грешките си. Истинските кораби се люшкат.“

Често си служеше с нея, поради което сестрите (и дори някои помощници) я ползваха като идентификационна фраза при коментарите си за старшата майка:

„Истинските кораби се люшкат“ — сподирено от тихо кикотене.

Белонда бе заедно с Одрейди при днешната ранна сутрешна проверка, без да констатира, че „веднъж месечно“ се бе превърнало във „веднъж на два месеца“, ако въобще му дойдеше времето. Днешната инспекция закъсня с цяла седмица след последния срок! Бел имаше намерение да използва възможността за „поредните си“ предупреждения във връзка с Айдахо. Тя помъкна и Тамалани въпреки че от Там се очакваше да проверява по същото време дейността на прокторското тяло.

Защо пък две срещу една? — питаше се Одрейди.

Не мислеше, че Бел и Там подозират истинските й намерения. Е, всичко щеше да стане така, както бе предвидено в плана на Тараза. *Тар, когато му дойде времето, нали?*

Крачеха из коридорите с дебнеща, но наперена походка, а тренираните им очи долавяха всичко. Обстановката бе добре позната, ала те продължаваха да търсят новости. На лявото рамо на Одрейди се виждаше закрепена радиомикрофонна апаратура, прилична на тежест за водолаз, поставена на неподходящо място. *Сега не бива да оставам извън комуникационния обсег.*

Зад кулисите на всеки център в „Бин Джебърит“ се намираха поддържащите звена, служби и съоръжения: клинично-болничен възел, кухня, морга, отговорници за събиране и извозване на смет, системи за преработване на отпадни маси (свързани със сметоколекторите и каналните води), транспортни и комуникационни средства, осигуряване на кухните с провизии, зали за тренировка и физически упражнения, школи за помощници и послушници, квартирни блокове за различните вероизповедания, центрове за срещи и брифинги, тест-съоръжения... Обслужващият персонал често се сменяше заради Разпръскването и назначаването на хората на нови длъжности и постове, но нищо не излизаше извън контрола на проницателното и изкусно ръководство, типично за „Бин Джебърит“. Въпреки всичко, винаги оставаха непоети задачи и незаети места.

Докато трите преминаваха бързо от един в друг участък, Одрейди заговори за Разпръскването на Сестринството, без да се опитва да крие силната си тревога от „атомната фамилия“, в каквата се бяха превърнали.

— За мен е трудно да гледам как човешкият род се разпръсква в безгранична система — рече Тамалани. — Възможностите за...

— Игра с числа от безкрайна редица. — Одрейди прекрачи един счупен бордюр на тротоарната пътека. — Трябва да се коригира. Включихме се в тази безкрайна игра, откакто се научихме да прескачаме Огънатото пространство.

Чу се безрадостният глас на Белонда:

— Не е игра!

Одрейди си даваше сметка за чувствата ѝ. *Така и не зърнахме празно пространство. Винаги още и още галактики. Там е права.*

Страшно е, когато фокусираш вътрешния си поглед върху онази Златна Пътека.

Спомените за извършените проучвания даваха на Сестринството статистически ориентир, но почти нищо друго. Толкова по-голям брой

обитаеми планети, а значи и очаквано допълнително количество, което може да бъде оформено по познатия земен модел...

— Какво еволюира там? — интересува се Тамалани.

Въпрос, на който нямаше отговор. Попитай какво може да дойде от безкрайността, и единственият разумен отговор е „всичко“.

И добро, и зло; и бог и дявол.

— Ами ако почитаемите мами внезапно напуснат? — попита Одрейди. — Интересна възможност, нали?

— Тези предположения са ненужни — измърмори Белонда. — Дори не знаем дали Огънатото пространство ни въвежда само в една вселена или в цяло множество... Или пък съществува безкрайно число разширяващи се и свиващи се гигантски мехури.

— Може ли Тиранът да го е разбирал по-добре от нас? — отново зададе въпрос Тамалани.

Те спряха и Одрейди се загледа към една стая, където пет помощници от класа на напредналите и един проктор изучаваха прожекторно изображение на регионалните мелинджови запаси. Кристалът с информацията изпълняваше сложен танц в прожекторния лъч, подскачайки на върха му като топче в струята на фонтан. Одрейди видя крайния резултат и се обърна, преди да се намръщи. Там и Бел не успяха да зърнат изражението на лицето ѝ. *Ще трябва да ограничим достъпа до данните за мелинджа. Прекалено вредно е за морала.*

Административни теглила! Всичко се струпваше обратно върху старшата майка. Делегирай големи права на едни и същи хора, и затъваш в бюрокрацията.

Одрейди знаеше, че разчита твърде много на вътрешния си усет за административно управление. Системата подлежеше на чести проверки и актуализиране, ползвайки автоматичен режим само във възловите точки. „Машинарията“, както бяха свикнали да ги наричат. По времето, когато станаха свети майки, всички вече притежаваха определена чувствителност към „машинарията“ и продължиха да си служат с нея и по-нататък, без да задават излишни въпроси. Ето къде бе опасността. Одрейди настояваше за постоянни подобрения (дори незначителни!) и за включване на настъпващите промени в дейността на Сестринството. Случайността! Никакви абсолютни модели, които могат да бъдат открити и ползвани срещу тях. Отделната личност може

и да не забележи промените в обсега на своя живот, но при продължителни периоди от време те със сигурност подлежаха на отчитане и измерване.

Групата на Одрейди слезе на kota нула, където минаваше главната магистрала на Централата. „Пътят“, както я наричаха сестрите. А за домашно ползване бе шегата „По бин-джезъритския път“, както пък назоваваха режима на постоянни тренировки.

Пътят се простираше от площада при кулата на Одрейди до южните крайнини на градската зона — изопнат на разстояние от почти дванайсет клика, запълнени с високи и ниски здания. Всички пониски сгради имаха една обща отличителна черта — бяха градени достатъчно яко, за да са в състояние да растат още нагоре.

Одрейди направи знак на някакво открито превозно средство и трите се озоваха на място, подходящо за продължаване на разговора. Старшата майка прецени, че лицевата част на пътя има старомодна външност. Здания като издигнатите тук — до едно с високи правоъгълни прозорци от изолиращ пластичен материал бяха опасвали бин-джезъритските „пътища“ през по-голямата част от историята на Сестринството. В посока към центъра бе изтеглена линия от брястове, обработени генетично с оглед на височината и тесния профил. В тях гнездяха птици, а утрото светеше от прехвъркващи червени и оранжеви петна — авлиги и златни косове.

Не е ли опасно за нас предпочитанието да продължаваме с познатия декор и постановка?

Одрейди излезе първа от транспортното средство при Пътеката на пийналия, премисляйки как хуморът в „Бин Джезърит“ намира проява в любопитни наименования. Поклащащи се по улиците. Името на Пътеката на Пийналия идваше от леко поддалия фундамент на една сграда, придал ѝ вид на залитнал пияница. Единственият от групата, излязъл от правата линия.

Също като старшата майка. Само че другите още не го знаят.

Когато стигнаха до Пътя за кулата, радиотелефонното устройство изжужа.

— Старша майко! — Тя чу наблизко до ухото си гласа на Стреги и без да спира, подаде сигнал за открита линия. — Поискайте ми отчет за състоянието на Мурбела. От централата на лекарите-Сук казаха, че отговаря на изискванията за класни занимания.

— Да я изпратят тогава.

Продължиха надолу по Пътя за кулата; всички сгради бяха едноетажни.

Одрейди огледа бегло ниските здания от двете страни на улицата. Върху едно от тях бе вдигната двуетажна надстройка. Може би някой ден и тук ще има истински Път за кулата, така че шегата (каквато бе днес) ще изгуби смисъла си.

Бе спорно, че именуването е само способ, създаващ удобство. Можеха да си послужат с него и в област, която си оставаше деликатна тема за Сестринството.

Одрейди спря внезапно на оживена пешеходна пътека и се обърна към спътничките си:

— Какво ще кажете, ако предложа да кръстим с имената на отишли си от нас сестри някои улици и забележителни места?

— Днес от теб слушам глупост след глупост! — осъдително отбеляза Белонда.

— Те не са си отишли — добави Тамалани.

Одрейди отново тръгна с предишната си дебнеща походка. Бе го очаквала. Мислите на Белонда изглеждаха изречени на глас:

Нали носим в Другите Памети „отишлите си“! Одрейди предпочете да не спори в момента, но считаше, че идеята ѝ заслужава внимание. Някои сестри умираха, без да преминат през процедурата на Споделянето. Основните писти на Паметите биваха дублирани, но се случваше да се губят нишки към нечия приключила без време кариера. Така например си бе отишла Шуонгю от кийпа на Гамму, убита от атакуващи почитаеми мами. Все пак в множество Памети се бяха запазили нейните добри страни, както и странностите ѝ... Човек никога не знае дали се учи повече от нечии грешки или от успехите.

В една относително безлюдна отсечка Белонда ускори крачката си и се изравни с Одрейди, преди да заяви:

— Трябва да ти поговоря за Айдахо. Приемам го като ментат, но тези многократно запазени паметии... Прекалено опасен е!

В момента минаваха покрай морга и силната миризма на антисептични препарати бе заляла улицата. Сводестият портал на входа бе отворен.

— Кой е умрял? — попита Одрейди, без да обърне внимание на тревогите на Белонда.

— Проктор от Четвърта секция и един мъж от поддържащия персонал на овощна градина — отговори Тамалани, която винаги знаеше последните новини.

Белонда явно се вбеси от проявеното незначитане към нея и дори не направи опит да го скрие:

— Ще минеш ли към въпроса?

— Какъв въпрос? — попита много внимателно старшата майка.

Излязоха на южната тераса и спряха до каменния парапет, откъдето се отваряше панорама към плантациите с лозя и плодови градини. На утринната светлина се виждаше нещо като лека мъгла, която обаче никак не приличаше на предишните — наситени с влага.

— Много добре знаеш какъв е въпросът! — не се оставяше да бъде склонена Белонда.

Одрейди не отмести погледа си от изгледа в далечината, притиснала се към студената каменна преграда. Мислеше, че мъглата отвъд има друг цвят. Различен беше и отразеният спектър на слънчевата светлина, преминаваща през нея. Тази светлина бе някак си остра и подвижна. Погълната по друг начин. Ореолът бе по-прибран. Издуханата прах и пясъкът припълзяха във всяка пукнатинка също като водата, но драскането и стържещият шум веднага издаваше истинската им природа. Също като упоритостта на Бел. Без никакъв омекотител.

— Ето я светлината на пустинята — посочи Одрейди.

— Престани да не ми обръщаш внимание — настоя Белонда. Старшата майка реши да не отговаря. Прашният сноп лъчи можеше да бъде охарактеризирал като произведение на изкуството, макар и неприличащ на оная вдъхваща спокойствие светлина на влажните утрини, позната от платната на древните художници.

Тамалани застана до Одрейди.

— Красиво е по свой собствен начин — рече тя.

Далечно звучащият ѝ глас подсказа, че и Там, също като самата нея, е потърсила сравнение в Другите Памети.

Ако това е начинът, по който си подготвен да търсиш и да виждаш красотата. Ала нещо дълбоко в Одрейди твърдеше, че не тази е красотата, за която тя бе копняла.

Плитките блатисти низини под тях, където някога беше избуявала зеленина, сега бяха сухи и оттам идваше усещането за земя с

извадени вътрешности; по начина, по който древните египтяни са подготвяли мъртвите си — изсушени до вътрешността на костите за своята вечност.

Пустинята е майстор на смъртта, повиващ земята в нитрон^[1], за да балсамира красивата ни планета с всички скрити в нея скъпоценни камъни.

Белонда стоеше зад тях, без да престане да мърмори и да клати глава, отказвайки да погледне онова, в което щеше да се превърне светът им.

Старшата майка леко потръпна от внезапния прилив на едновременно протичащ поток. Паметта я заля — тя почувства как рови из руините на Сийч Табър и намира телата на балсамирани от пустинята корсари на подправка, оставени завинаги в пясъците от убийците им.

А какво е Сийч Табър сега? Вкаменена стопилка, в която няма никакъв знак от изпълнената с гордост негова история. Почитаемите мамии — убийци на история.

— Ако си решила да елиминираш Айдахо, длъжна съм да протестирам, че го ползваш като ментат.

Придирчива досадница е Бел! Одрейди забеляза, че сега възрастта ѝ личеше повече от всякога. Дебелите лупи за четене дори в момента бяха закрепени на носа ѝ. Увеличаваха размера на очите така, че те напомняха изпъкналите очни ябълки на голяма риба. Фактът, че ползваше лупи, а не много по-удобните и практични протезни лещи, говореше достатъчно много за нея. Бел просто парадираше със суетата си с обратен знак, сякаш оповестяваше: „Стоя по-високо от приспособленията, нужни на отслабналите ми сетива.“

Белонда изглежда окончателно се разгневи на старшата майка:

— Защо си ме зяпнала по този начин?

Одрейди, внезапно осъзнала чувствителната слабост на своя Съвет, пренасочи вниманието си към Тамалани. Хрущялната ѝ тъкан не бе спирала да се разраства, което бе уголемило ушите, носа и брадичката. Някои свети майки регулираха процеса с контрол върху обмяната на веществата или прибъгваха до редовни хирургически интервенции. Ала Там не би се съобразила с подобна суетност:

Аз съм си такава. Приемете го или точка по въпроса!

Съветниците ми са Прекалено възрастни. А аз... Аз би следвало да съм по-млада и по-силна, за да се справя с проблемите, увиснали на раменете ми. О, проклета да е малката ми грешка да изпадам в самосъжаление!

Върховната опасност бе само една — действие, насочено срещу оцеляването на Сестринството.

— Дънкан е превъзходен ментат! — изрече Одрейди с цялата значимост на заемания от нея пост. — А и не ползвам никоя от вас извън възможностите, които имате.

Белонда запази мълчание. Познаваше добре слабостите, присъщи на „живите компютри“.

Ментати! — мислеше си Одрейди. Приличаха на крачещи архиви, задаващи въпроси точно когато имаш най-голяма нужда от отговори.

— Не ми е потребен още един ментат — рече тя. — Имам нужда от създател на новото.

Тъй като Белонда продължаваше да мълчи, старшата майка допълни:

— Освобождавам ума му, не тялото.

— Настоявам за щателен разбор, преди да отвориш за него всички източници на данни!

Ако се вземеха предвид обичайните изпълнения на Белонда, исканото сега от нея бе умерено. Но Одрейди не вярваше на думите ѝ. Тя мразеше безкрайните сесии, изпълнени с преразказ на архивни отчети. Докато Белонда ги обичаше безумно. Кому бе интересно например дали светата майка хикс предпочита мляко без каймак в овесената си каша?

Одрейди ѝ обърна гръб и погледна към южния дял на небосклона. *Прах! Ще трябва отново да дишаме прахта!* Белонда щеше да бъде подкрепена от асистентите си. Само представата за това изпълни старшата майка с досада.

— Край на анализите! — отрязва тя по-остро, отколкото би искала.

— Запазвам гледната си точка по въпроса — отбеляза засегнатата Белонда.

Гледна точка ли? Не сме ли само прозорци от сетива, отворени към нашата вселена?

Инстинкти и всевъзможни спомени... Дори архивите... Нито едно от посочените неща не говореше само за себе ся, а беше свидетелство за непреодолими натрапвания. Добиваше тежест само след формулиране в светлината на живото съзнание. И единствено формулиращият можеше да наклони везните. *Всеки порядък е условен!* Защо тези данни, а не някои други! Светите майки знаеха, че събитията протичат в собствения си поток, в своята относителна окръжаваща среда. Защо една сестра-ментат да не действа, изхождайки от това познание?

— Отказваш ли се от съвет?

Питането дойде откъм Тамалани. Дали не заставаше на страната на Бел?

— Случвало ли се е някога? — не скри яда си Одрейди. — Отказвам обаче поредната въртележка из архивните лабиринти на Бел.

— Значи в действителност... — намеси се споменатата.

— Белонда! Не ми говори за действителност!

Нека се попържи малко! Света майка и ментат! *Не съществува никаква действителност. Само собствен ред, който сме наложили върху всичко. Изходното становище на „Бин Джезърит“.*

Имаше случаи (и настоящият бе един от тях), когато Одрейди искаше да се е родила в по-ранна епоха — да е римска матрона в период на продължителен мир, наложен от аристокрацията, или пък ужасно разглежена дама от викторианската епоха. Но бе попаднала в капана на своето време и на обстоятелствата.

Завинаги ли съм в този капан!

Бе длъжна да приеме и тази възможност. Може би бъдещето на Сестринството, затворено от потайни пътеки и скришни места, където неизменно витае страхът от разкритие. Бъдещето на преследваните. *И тук, в Централата, да имаме правото само на една грешка.*

— Проверката ми стига! — Старшата майка повика частно превозно средство и набързо се върна в работния си кабинет.

Какво ще правим, ако преследвачите ни намерят?

Всяка от тях бе разработила собствен сценарий — малка пиеса, съдържаща планирани реакции. Но светите майки без изключение бяха реалистки и знаеха, че пиеската може да се окаже по-скоро препятствие, отколкото изход.

Утринната светлина придаваше остри очертания на всичко, което ги заобикаляше в работната стая. Одрейди се отпусна на стола си и почака, докато Тамалани и Бел се настанят на своите места.

Край на отвратителните сесии за подробни анализи. Все по-ясно чувстваше необходимост от нещо, което да е различно от архивите, по-ценно от всичко, дето бяха ползвали досега. Вдъхновение. Зае се да разтрие краката си, чувствайки как, мускулите ѝ треперят. Бе изкарала няколко денонощия без пълноценен сън. А и инспекционната обиколка я изпълни с усещане за безизходици и разочарование.

Само една-единствена грешка може да бъде фатална за нас, а аз съм готова да заложа съдбата си на решение, от което няма връщане назад.

Дали не усложнявам прекалено нещата, разчитайки на неизвестността?

Съветниците ѝ се противопоставяха на рисковани решения. Според тях Сестринството бе длъжно да се движи напред в постоянна сигурност, предварително запознато с естеството на терена. Срещу всяко тяхно действие ясно се очертаваше нещастиято, което ги очакваше и при най-малката погрешна стъпка.

А аз съм на въжето, силно опънато над пропастта.

Имаха ли възможност да експериментират, да опитат различни ходове? Всички бяха включени в играта. Бел и Там преценяваха неспирен поток от предложения, но досега не бяха стигнали до нещо по-ефективно от Разпръскването.

— Трябва да имаме готовност за незабавно премахване на Айдахо при най-малък знак, че е Куизъц Хадерах — каза Белонда.

— Без работа ли останяхте? Хайде, махайте се отук и двете!

Когато те се изправиха, в работната стая около Одрейди се появи някаква враждебност. Какво се бе объркало? Белонда я гледаше отвисоко с пренеприятното си изражение на цензор. А Тамалани изглеждаше по-умна, отколкото бе в действителност.

Какво ѝ ставаше на тази стая?

Работното място и полагаемите му се функции са били оценени от хората още преди подправката да влезе в историята им. Откъде идваха в момента отчуждеността и неприкритата враждебност? Масата бе същата, столовете се намираха на обичайните си места с предлаганото от тях удобство... Бел и Там предпочитаха такива с

биологично саморегулиране по очертанията на тялото. Би трябвало да са се сторили чудновати на по-ранните присъстващи в Другите Памети, които старшата майка подозираше в принос към собственото ѝ мнение по въпроса. Може би ридулиановите кристали проблясваха странно от светлината, която пулсираше в тях с примигване. Изненадващи биха могли да са и посланията, които от време на време танцуваха над повърхността на масата. Оръдията на труда ѝ съвсем спокойно можеха да удивят част от някогашните човешки същества, споделили с нея съзнанието си. *Но защо всичко ми се струва някак си чуждо?*

— Какво ти е, Дар? — загрижено я попита Тамалани.

Одрейди я отпрати с жест, но и двете не помръднаха от местата си.

В съзнанието ѝ ставаха неща, които нямаше как да бъдат приписани само на дългите безсънни часове и недостатъчната почивка. Не за първи път имаше усещането, че работи в чужда среда. Предишната нощ, когато хапваше нещо леко на същата маса, чиято повърхност бе засипана със заповеди за назначение — пълно копие на днешната ситуация — тя внезапно осъзна, че не прави нищо друго, а просто седи и втренчено гледа несвършената си работа.

Кои сестри могат да бъдат отделени и от кои длъжности заради отвратителното Разпръскване? Да се очаква ли от тях подобряване на шансовете за оцеляване на незначителното количество пясъчни твари, което вземаха със себе си? Какви бяха подходящите дажби от мелиндж? Дали да почакаат, преди да изпратят още свети майки в неизвестността? Да разчитат ли на шанса Сцитал да промени решението си и да им даде допълнителни сведения за получаването на подправка в аксолотловите резервоари?

Одрейди си спомняше, че долови усещането за чужда и дори враждебна атмосфера, докато дъвчеше сандвича. Тя го погледна, сетне леко го разтвори. *Какво ли ям?* Оказа се пилешки черен дроб и резенчета кромид, сложени върху парче от най-качествения хляб в Дома на Ордена.

Част от непознатото усещане явно бе резултат от съмнението ѝ в правилата и установения от самата нея ред.

— Изглежда си болна — каза Белонда.

— Само уморена — излъга Одрейди, съзнавайки, че те го разбират, но без да се запита дали ще ѝ възразят. — Вие също трябва да сте уморени — загриженост на близък човек прозвуча в тона ѝ.

Бел пак не бе доволна:

— Даваш лош пример!

— Кому? На себе си ли?

Светлата майка не пропусна да долови шегата:

— По дяволите! Много добре го знаеш!

— Знаем добре как изразяваш привързаността си — рече Тамалани.

— Включително и към Бел.

— Не ми трябва проклетата ти привързаност! Просто защото е вредна.

— Става такава, Бел, само ако ѝ позволя да ръководи решенията ми. Само тогава.

Гласът на Белонда се снижи до груб шепот:

— Дар, според някои ти си опасна романтичка. Знаеш какво може да ти причини тази особеност.

— Дали не искаш да кажеш, че обединявам около себе си сестрите и с друга цел, освен собственото ни оцеляване?

— Понякога от тебе направо ме заболява главата, Дар!

— А за мен е задължение и право да ти докарвам главоболие. Когато главата престане да те боли, ставаш невнимателна. Добрите чувства те дразнят — нещо, което въобще не може да се каже за неприязнеността.

— Познавам несъвършенствата си.

Не може да си света майка и да не го знаеш.

Работната стая отново върна познатата си фамилиарна атмосфера, ала Одрейди вече знаеше какво бе предизвикало усещането ѝ за нещо чуждо. Мислеше за това място като за част от някогашната история, гледайки го така, сякаш то отдавна е изчезнало. Кое то наистина щеше да стане, ако планът ѝ успееше. Вече знаеше какво трябва да направи. След известно време ще разкрие първата си стъпка.

Внимателно.

Да, Тар, внимавам не по-малко от теб.

Там и Бел може и да бяха възрастни, но умът им бе достатъчно остър, винаги когато това бе нужно.

Одрейди внимателно се загледа в Белонда и каза:

— Не забравяй за нашите норми и модели. Според тях никога не отговаряме с насилие на насилието. — Успя да спре с вдигната ръка несъгласието ѝ. — Да, насилието поражда и струпва още насилие, а махалото се люлее до мига на пълното унищожение на насилника.

— Какво си намислила? — попита Там.

— Може би трябва да помъдруваме как още да раздразним бика.

— Не бива. Не е дошло времето.

— Но и не трябва да седим тук в тъпо очакване да ни открият. Лампадас и други наши поражения ясно говорят какво ще стане, когато те дойдат. Когато, а не ако.

Докато говореше, Одрейди усети как под нея зейва пропаст, а призрачната преследваща я сянка с брадвата този път е по-близо отвсякога. Искеше да потъне напълно в кошмара, като се обърне и разпознае преследвача, но не посмя да го направи. Това е била грешката на Куизъц Хадерах.

Не виждаш бъдещето, а го създаваш.

Тамалани поиска да разбере защо старшата майка повдигна този въпрос и попита:

— Дар, нещо друго ли реши?

— Нашият Тег-гола е на десет години.

— Според нас е прекалено млад, за да правим опити за връщане на оригиналните му спомени — обяви Белонда.

— Защо създадохме отново Тег, ако не искаме да бъде инструмент за насилие, така ли? О, да! — Одрейди спря за миг, за да прекъсне възражението на Там. — Той не винаги е решавал с ответна сила проблемите ни. Миролюбивият башар може да накара враговете да отстъпят и с разумни доводи.

Там се отзова замислено:

— Но почитаемите мами едва ли някога ще узреят за преговори.

— Освен ако не ги доведем до екстремно състояние.

— Според мен предложението ти предполага прекалено бързо движение — вметна Белонда, на която можеше да се вярва, че своевременно ще стигне до крайното заключение на ментат.

Одрейди пое дълбоко дъх и сведе поглед към работната си маса. Най-после мигът бе настъпил. Още онази сутрин, когато бе взела голата-бебе от гадния „резервоар“, тя чувстваше, че този миг ѝ

предстои. И отново — когато по-късно разбра, че то ще бъде подложено на тежко изпитание, преди наистина да е дошло времето за него... Въпреки гласа на кръвта.

Пресягайки се под масата, докосна устройството, което даваше сигнал за повикване. Двете съветнички чакаха мълчаливо. Знаеха, че ще каже нещо важно. Старшата майка можеше да бъде сигурна в едно: сестрите ѝ я слушаха с голямо внимание и напрежение, което би доставило истинско удоволствие на човек с по-ясно изразен егоцентризъм от този на една света майка.

— Политика — рече Одрейди.

Ново прищипване на вниманието! Дума с голям заряд. Когато влизаш в бин-джезъритската политика, насочвайки силите си за придобиване на известност, същевременно ставаш и пленник на отговорността. Натоварваш се със задължения и необходимост да вземаш решения, които те обвързват с живота на избралите да го оставят в ръцете ти. Ето кое в действителност спояваше Сестринството с неговата старша майка. Единствената дума бе достатъчна, за да каже на съветниците и на наблюдателите-вардияни, че Първата сред равните е решила.

Всички чуха тихия шум, предизвикан от нечии стъпки, спрели до вратата на работното помещение. Одрейди допря пръст до една бяла пластина в близкия десен ъгъл на масата. Вратата зад нея се отвори и те видяха Стреги, очакваща заповедите на старшата.

— Доведи го — каза Одрейди.

— Да, старша майко — изречено с почти безизразен глас от многообещаващата помощница.

Тя излезе за малко от полезрението ѝ и се върна, повела за ръка Майлс Тег. Косата на момчето бе почти руса, ала вече попълстрена с потъмни ивици, които говореха, че светлият цвят ще изчезне с настъпването на зрелостта. Лицето му бе тясно, а носът започваше да придобива онази ястребова острота, характерна за мъжете от рода на атреидите.

— Стреги, моля те, почакай отвън.

Замълча, докато вратата се затвори.

Момчето стоеше и гледаше към нея без никакъв признак на нетърпение.

— Гола Майлс Тег — каза Одрейди, — нали си спомняш Тамалани и Белонда?

Детето погледна бързо към двете жени, но запази мълчание, очевидно невпечатлено от напрегнатото внимание, с което го наблюдаваха.

Тамалани се намръщи. Още в самото начало бе обявила, че не приема да наричат „гола“ едно дете. Голите биваха създавани от клетки на труп. А това момче бе клонирано, също като Сцитал.

— Ще го изпратя в не-кораба при Дънкан и Мурбела — каза Одрейди. — Може ли някой да върне Майлс към оригиналните му спомени по-добре от Айдахо?

— Лирична справедливост — прие Белонда, без да изрече гласно възраженията си, макар и да знаеше, че няма да им ги спести, когато момчето излезе. *Прекалено млад е!*

— Какво означава лирична справедливост? — попита Тег с леко писклив глас.

— Когато башарът беше на Гамму, той възстанови оригиналните спомени на Дънкан.

— Наистина ли е мъчително?

— Да, поне според него.

Някои решения трябва да бъдат безмилостни.

Възприемането на факта, че човек може сам да взема своите решения, очевидно се превръща в сериозно препятствие.

Как смекчавам удара?

Понякога това смекчаване беше невъзможно, защото за предпочитане бе превръзките да бъдат смъкнати с рязко, макар и изпълнено с разкъсваща болка движение.

— Може ли този... Дънкан Айдахо да ме върне към спомените ми отпреди?

— Може и ще го направи.

— Не сме ли прекалено прибързани? — запитва Тамалани.

— Занимавах се с отчетните материали за делата на башара — обади се Тег. — Оказа се прочут военен и ментат.

— С което се гордееш, без съмнение. — Бел изглежда се зае да смекчава прословутите си възражения по отношение на момчето.

— Не особено — пресрещна той погледа ѝ, без да трепне. — Мисля за него като за друга личност. Интересно ми е, впрочем.

— Друга личност — промърмори светата майка, поглеждайки със зле прикрито несъгласие към Одрейди. — Добре го подготвяш!

— Както го е сторила и родната му майка.

— Ще си спомня ли за нея? — внезапно попита Тег. Одрейди му се усмихна съзаклятнически, както и двамата правеха нерядко по време на разходките в плодовите градини:

— Да, ще си я спомниш.

— А останалото?

— Ще се върнеш към всичко: жена си, децата, битките. Всичко.

— Отпрати го! — настоя Белонда.

Момчето отново се усмихна и погледна към старшата майка в очакване на нейната заповед.

— Хайде, Майлс — каза тя. — Кажу на Стреги да те заведе до новата ти квартира в не-кораба. По-късно ще дойда да те представя на Дънкан.

— Може ли да се кача на раменете на Стреги?

— Попитай я.

С импулсивно движение Тег се спусна към Одрейди, привдигна се на пръсти и я целуна по бузата.

— Надявам се, че истинската ми майка е приличала на теб.

Старшата го потупа по рамото:

— Твърде много. А сега си върви.

Когато вратата зад него се затвори, Тамалани отбеляза:

— Но не му довери, че си една от дъщерите му!

— Има време.

— Айдахо ще му каже ли?

— Ако трябва и е изрично посочено.

Този път Белонда очевидно нямаше интерес към дребните подробности, затова попита:

— Какво предвижда планът ти, Дар?

Тамалани отговори вместо нея:

— Войсково поделение за наказателна операция под командването на нашия ментат-башар. Очевидно е.

Аха, клъвна!

— Така ли е? — настоя Белонда.

Одрейди погледна твърдо и към двете и заяви:

— Тег бе най-добрият от всички, които сме имали. Ако някой може да накаже нашите врагове...

— Ще бъде по-добре да започнем подготовката за следващия — рече Тамалани.

— Никак не съм очарована от влиянието, което Мурбела ще окаже върху него — добави Белонда.

— Да разчитаме ли на Айдахо? — запита Тамалани.

— Той ще изпълни всичко, поискано от един атреид.

Старшата майка го изрече с повече увереност, отколкото чувстваше в себе си, а думите ѝ подсказаха за нов източник на предишното усещане — чужда и донякъде враждебна атмосфера.

Гледам на нас така, както ни вижда Мурбела! Следователно поне мога да мисля като почитаема мама!

[1] Синтетично влакно — заместител на мериносовата вълна. — Б. пр. ↑

„Ние не преподаваме история, а пресъздаваме опита. Вървим по веригата на следствията — стъпките на звяра в неговата собствена гора. Погледни зад думите ни и ще видиш обширното пространство на социално поведение, до което никой историк не се е докоснал.“

Паноплия Профетикус# на „Бин Джебърит“

Считал продължи да си подсвирква, докато се спускаше по коридора срещу квартирата си, изпълнявайки следобедното упражнение. Надолу и обратно. Подсвирквайки.

Да свикват с моето подсвиркване!

После стъпки и текст към издаваните звуци:

„Семето на тлейлаксианците не разговаря.“

Думите не спираха да се превъртат в съзнанието му. Не знаят как да ползват неговите клетки, за да хвърлят мост над празното генетично пространство и да разберат тайната.

Трябва да дойдат при мен с дарове.

Преди известно време Одрейди бе спряла, за да го види, „тръгнала за поредната ми разговорка с Мурбела“. Често споменаваше в разговорите си с него пленената почитаема мама. Очевидно имаше някаква цел, но той не можеше да я проумее. Може би заплаха? Винаги е възможно. В края на краищата ще разбере!

— Вярвам, че не се боиш — бе казала Одрейди.

Застанали бяха пред улея за подаване на храната, където той чакаше обета си. Менюто никога не бе напълно по вкуса му, но все пак — приемливо. За днес бе поръчал морска храна. Каквато и да е.

— Да се боя ли? От теб? О, драга ми старша майко, та аз съм безценен за вас само докато съм жив. От какво да се боя тогава?

— Съветът ми още не е взел решение по последните ти искания.

Очаквах го.

— Грешите, като ме поставяте в затруднено положение — меко каза той. — Ограничавате възможностите си за избор. Намалявате собствената си сила.

Бяха му потребни няколко дни, за да подготви това изказване. Сега зачака резултата.

— Всичко зависи от начина, по който човек си служи с инструмента. Майстор Сцитал. Някои инструменти се чупят, когато не ги използваш както трябва.

Проклетата да си, вещице!

Усмихна се, показвайки кучешките си зъби:

— Опитите продължават до пълно биологично изчезване, така ли е, старша майко?

Тя използва един от редките си хумористични прийоми:

— Да не би да очакваш от мен да се грижа за доброто ти здраве? Сцитал, всъщност за какво се пазариш?

Аха, вече не съм Майстор Сцитал. Ударих я с плоската страна на острието!

— Разпръскват сестрите си, надявайки се, че някои от тях ще избегнат унищожението. Какви са обаче икономическите последици от тази истерична реакция?

Последици! Те винаги говорят за последици.

— Сцитал, търгуваме, за да спечелим време — прозвуча наистина напълно сериозно.

Той не отговори, правейки кратка пауза за размишление. Видеоочите ги наблюдаваха. Никога не го забравяй! *Икономика, вещице! Кого и какво купуваме и продаваме?* Изведнъж му хрумна, че нишата до стената край мястото за подаване на храна беше необичайна за търсене на споразумение. Лошо управление на икономиката. Грижете за това управление, както и разискванията на планирането и стратегията би трябвало да намерят друг интериор — зад затворени врати, в помещение с много празно пространство и изглед, който не разсейва присъстващите от обсъжданите въпроси.

Серията спомени за множеството негови животи обаче не го приемаше. *Належаща потребност. Хората развиват търговските си взаимоотношения там, където могат — по палубите на плаващи кораби, из безлични улици с блъскащи се служители, както и в обширните зали на някоя борса с течаща на висящ екран информация, достъпна за всички присъстващи.*

Планирането и стратегията можеха да идват от онези помещения, но видимата им част трябваше да бъде като обичайната информация от

борсата — удобна за възприемане от всички.

Следователно, нека видеоочите наблюдават.

— Какви са намеренията ви спрямо мен, старша майко?

— Да се грижим за твоя живот и добрата ти кондиция.

Внимателно, внимателно.

— Но не ми давате нужната свобода на действие.

— Сцитал! Говориш за икономика, а искаш свобода, така ли да те разбирам?

— Важно ли е за вас запазването на силите ми?

— Трябва ли да го вярваш?

— Може би. Но не го вярвам.

Храноводът реши точно в този момент да предостави менюто му — пържена бяла риба във фин сос. Помириса, за да определи подправките. Вода във висока чаша с лек аромат на мелиндж. Зелена салата. *Старанието им заслужаваше една от най-високите му оценки.* Почувства слюнката в устата си.

— Е, Майстор Сцитал, приятен обяд. Тук няма нищо опасно за здравето ти. Не е ли това доказателство за доверие?

Понеже той не отговори, Одрейди продължи:

— Всъщност какво общо има доверието с нашия пазарлък?

Що за играчка ми спретва пък сега?

— Запознаваш ме с намеренията ви спрямо почитаемите мами, но не ми казваш какво сте решили за мен. — Гласът му прозвуча умишлено жалостиво, което в случая бе наложително.

— Искам да накараме почитаемите мами да осъзнаят, че са смъртни.

— Същото правите и с мен!

Не се ли появи задоволство в очите й?

— Сцитал...

Колко мек бе нейният глас.

— По този начин хората наистина осъзнават, че слушат. Чуват какво им говориш. — Тя погледна към подноса. — Би ли поискал нещо специално?

Тлейлаксианецът се изпъна в максималния си ръст с думите:

— Едно малко стимулиращо питие. Помага ми, когато трябва да мисля.

— Разбира се. Веднага ще наредя да ти го пратят.

Вниманието ѝ се отклони от сводестата ниша към голямата стая в предоставеното му жилище. Той следеше как погледът ѝ се спира от място на място, от предмет на предмет.

Всяко нещо е там, където трябва да бъде, вещице. Да не би да съм животно в пещерата си! Вещите следва да са ми подръка, за да ги намирам, без да се замислям. Да, това до стола ми са стилуписки. И така, ползвам пуски. Но избягвам алкохола. Забеляза ли?

Току-що пристигналият стимулант имаше вкус на горчива трева, която той идентифицира мигновено. Казмин. Генетично модифицирано кръвоподсилващо растение от фармакологията на Гамму.

Дали иска да му напомни за Гамму? Колко дълбоко непочтени са тези вещици!

Беше му се присмяла на тема икономика. Усети как мисълта го бодна, когато се обърна в края на разрешението му коридор, за да продължи упражнението си с бърз ход обратно към своето жилище. Всъщност какво бе споявало някога старата Империя? Много неща — някои маловажни, други съществени — но в по-голямата си част с икономически характер. Свързващи линии и средства разглеждани най-често като удобства. А какво им бе попречило да се самоунищожат? Великото Споразумение#:

„Издихваш някого и после ние те издихваме.“

Спря отвън до вратата, споходен от внезапна мисъл.

Това ли беше? Може ли възмездието да се окаже достатъчно за озаптяването на лакомия паундски свят? Дали не ставаше дума за клей, съставен от неясноти? Неодобрение от страна на равнопоставени? Ами ако равнопоставените не се впечатляват от никакво сквернословие? Нищо не може да се направи. Кое то доказваше някои неща за почитаемите мами. Със сигурност при това.

Разбра, че копнееше за сагра — специалната стаичка, в която да разголи душата си.

Ягхистп го няма! Аз ли съм последен Машейх?

Почувства истинска празнота в гърдите си. Всяко вдишване бе усилие. Може би ще е по-добре, ако разговаря малко по-откровено с женорята на Шейтана.

Не! Самият Шейтан ме изкушава!

Влезе със смирен дух в обиталището си. И все пак...

Трябва да ги накарам да платят. Да ги накарам да платят скъпо. Скъпо, скъпо, скъпо.

Всяко *скъпо* бе придружено с крачка към стола. Когато седна, дясната му ръка автоматично се пресегна за 'писка. Скоро долови как мозъкът заработва по-бързо, а мислите дефилираха като на великолепен парад.

Просто не знаят колко добре познавам иксианския не-кораб. Той е тук — в главата ми.

Прекара следващия час, обмисляйки как да запише преживяното, за да може да разкаже на приятелите си какъв е бил триумфът му над пауиндите. *С Божията помощ!*

Думите ще трябва буквално да искрят, пълни с драматичната атмосфера и напрегнатите моменти на преживяното изпитание. Така или иначе, историята винаги се пише от победителите.

„Казват, че старшата майка не бива да обръща внимание на каквото и да е — безсмислен афоризъм, докато не се стигне до действителното му значение: слуга съм на всички свои сестри. Те критично следят своя слуга. Не мога да посвещавам прекалено много време както на общи и значителни неща, така и на дреболии. Старшата майка е длъжна да действа проникателно, защото в противен случай усещането за безпокойство прониква до най-отдалечените кътчета на нашия Орден.“

Даруи Одрейди

Нещо от онова, което Одрейди назоваваше „моето си аз като слуга“, крачеше редом с нея, докато обикаляше в днешното утро помещенията на Централата, вместо да отнема част от времето си на площадката в залата за упражнения. Видяното не ѝ хареса. *Недоволстващ слуга!*

Прекалено сме се вдълбали в трудностите си, почти неспособни сме вече да отсеем дребните от сериозните проблеми.

Какво се бе случило със съвестта им?

Макар че някои го отричаха, Одрейди знаеше достатъчно за наличието на бин-джезъритска съвест. Тук, в Ордена, бяха поизопачили и променили формата ѝ, така че да не се разпознава лесно.

Нямаше желание да ровичка темата. Решенията, вземани в името на оцеляването, както и Мисионария Протектива (с техните неизчерпаеми йезуитски аргументи), без никакво съмнение се отклоняваха от онова, за което човешката преценка бе много по-нужна. Очевидно Тиранът добре го е знаел!

Да си човешки мислещо същество, това бе въпросът. Но преди да можеш да бъдеш човек, трябва да го почувстваш със сърцето си.

Няма нужда от отговори с клинична обосновка! Всичко се свеждаше до измамлива простота, чиято действителна природа се проявява едва след като си послужиш с нея.

Като мен.

Отправяш навътре погледа си и разбираш за кого и за какво се приемаш. Нищо друго не върши работа.

И така, каква съм? Кой задава въпроса? — с пронизваща настойчивост се включиха Другите Памети.

Одрейди се разсмя на глас и минаващата наблизко проктор на име Праска я загледа учудено. Старшата майка помахаша с ръка към нея, преди да каже:

— Хубаво е да си жив. Запомни го.

Праска леко се усмихна, сетне продължи по делата си.

Е, кой пита: каква съм аз?

Опасен въпрос. Самото му задаване те отправя във вселена, където нищо не е съвсем човешко. Не отговаряше на неопределеното, което тя търсеше. Всичко около нея — клоуни, диви животни и кукли на конци — реагираха на подръпването на скритите нишки. Старшата майка също чувстваше нишките, които я *привеждаха* в движение.

Продължи по коридора към тръбопровода, който щеше да я отведе до жилището ѝ.

Движещи нишки. Какво стана с яйцето? Разказваме надълго и нашироко за „разума в зараждането му“. Но какво съм била преди да ме оформи последвалият натиск?

Не бе достатъчно да се търси нещо „естествено“. Не и някой „благороден дивак“. В живота си бе виждала мнозина от тях. Една бинджезъритка съзираше достатъчно ясно конците, които ги движеха.

Одрейди усещаше действието на разпределителя на задачите в себе си. Бе в много добра форма днес. Понякога избягваше или не се съобразяваше с неговата сила. И надзираващият нареждаше:

„Стегни се! Не се оставяй на течението! Плувай! Или прави нещо, или се отказвай!“

Дишайки тежко, с усещането за приближаваща опасност от паника, тя осъзнаваше, че с мъка е опазила хуманната си същност.

Премного се опитвах да мисля като почитаема мама! За да обработвам и манипулирам всеки, когото срещна. И всичко това в името на оцеляването на „Бин Джебзърит“!

Според Бел нямаше граници, отвъд които Сестринството ще се откаже да премине, за да запази „Бин Джебзърит“. Modicum^[1] истина действително не липсваше в изказаната хвалба, но това бе истината на

всички хвалеци се. Вярното бе, че имаше неща, които една света майка не би сторила, дори за да спаси „Бин Джебърит“.

Не бихме сложили препятствие върху Златната Пътека на Тирана.

Оцеляването на човечеството имаше преимуществена важност пред опазването на Сестринството. *В противен случай прехваленият граал на човешкото съзряване губи своя смисъл.*

Да, но колко опасно бе да си лидер на вид, непрестанно настояващ да му бъде наредено какво да прави! Как хората почти отчаяно отказваха да разберат до какво водят исканията им. Да, и лидерите грешаха. А техните грешки, умножени по броя на следващите ги, които изобщо не си правеха труда да питат, водеха неизбежно към големи нещастия.

Поведение на леминг^[2].

Сестрите ѝ наистина я наблюдаваха внимателно. Докато са на власт, подозрителното отношение към всички правителства не бива да отслабва; включително и към това на Сестринството. *Не вярвайте на ничие управление! Дори на моето!*

И сега не спират да ме следят. Прекалено малко убягва от тяхното внимание. Ще научат навреме за плана ми.

Изискваше се постоянно духовно очистване, за да съумее да осмисли правилно факта на голямата си сила над Сестринството. *Не съм търсила съзнателно тази власт. Повериха ми я. Продължи да премисля: Властта привлича поддаващите се на корупция. Подозирай всеки, който я търси.* Добре знаеше, че подобни хора са податливи на всякаква развала, ако вече не са безвъзвратно изгубени.

Маркира наум, че става все по-наложително да напише и предаде в Архивната служба кода-меморандум (Нека Бел се поизпоти!):

„Трябва да предоставяме власт върху нашите дела само в ръцете на онези, които не показват апетит да я вземат и задържат, и то при условия, засилващи тяхната неохота.“

Абсолютно точна снимка на „Бин Джебърит“!

— Добре ли си, Дар? — обади се гласът на Белонда от вратата на транспортния тубинг наблизо. — Изглеждаш някак странно...

— Мислех за нещо, което трябва да направя. Слизаш ли?

Белонда внимателно я гледаше, докато разменяха местата си.

Полето на тръбния транспортър подхвана Одрейди и мигновено я отдалечи от изпитателния поглед.

Влезе в работния си кабинет и видя масата отрупана с неща, които според помощниците ѝ само тя можеше да уреди.

Политика — припомни си, докато сядаше, подготвяйки се да се заеме със задълженията си. Оня ден Там и Бел я чуха ясно, но и двете имаха съвсем смътна представа за онова, което ще им бъде поискано да подкрепят. Бяха обезпокоени и вниманието им не спираше да нараства. *Както и трябваше да бъде.*

Тя помисли, че елементи на политиката са включени почти във всичко. Политическите сили се очертаваха все по-ясно на преден план веднага след отстраняването на емоциите. Ето още една „лъжа!“ на прастарата глупост за „разделянето на църквата от държавата“. Темата за религията бе възможно най-податлива на емоционална жар.

Ненапрасно избягваме чувствата.

Не всички чувства, разбира се. Само тези, от които не можеш да се спасиш в момент на необходимост — любов, омраза. Ето в какво вярваше Сестринството. Бездънна глупост!

Златната Пътека на Тирана направи грешката им недопустима. Златната Пътека остави Сестринството в състояние на постоянна треска. Невъзможно е да се свещенодейства до безкрайност!

Нямаше отговор и на постоянния въпрос на Бел:

„Какво наистина е искал той от нас?“

Към какви действия ни е тласкал? (Точно както ние манипулираме другите!)

Защо да се търси смисъл там, където го няма? Ще тръгнеш ли по пътека, за която знаеш, че няма да те отведе доникъде?

Златна Пътека! Път, прокаран в едно въображение, *безкрайността е никъде!* И ограниченият ум се сепва. Ето къде ментатите откриват своите непостоянни *конкретизации*, задавайки винаги повече въпроси от предложените отговори. Ето къде е празният граал на онези, чиито носове почти не се отделят от безкрайната окръжност, но не спират да търсят „единствено възможния отговор на всички неща“.

В търсене на своя собствен бог.

Трудно ѝ беше да ги укорява. Умът се отдръпваше, изправен пред безкрайността. Празното пространство! Алхимиците от всички

времена изглеждаха като събирачи на парцали, приведени над вързопите си с думите: „Някъде трябва да съществува порядък. Ако продължа, сигурен съм, че ще го намеря.“

Ала единственият ред, до който винаги достигаха, бе редът, създаден от самите тях.

Ой_, Тиранино. Ти, забавни човеко. Да, ти го видя. И каза: „Ще създам ред, който да следвате. Ето я пътеката. Виждате ли я? Не! Там не търсете. Това е пътят на Императора-Без-Дрехи (голата, видна само за децата и лудите). Насочете вниманието си, където ви посочвам. Това е моята Златна Пътека. Нали е хубаво името ѝ? Тя цялата е там и винаги ще бъде там.“_

Тиране_, ти си поредният клоун. Насочваш ни към безкрайно възобновяване на клетки от онази изгубена и самотна купчина пръст на общото ни минало._

Знаеше_, че вселената на хората никога не може да бъде нещо повече от сбор на общности и слаб клей, свързващ ни, когато сме Пръснати. Традиция на раждане от едно място, което е толкова отдалечено в миналото ни, че носените от потомците картини са в по-голямата си част неверни. Светите майки притежават оригинала на случилото се, но не можем да наложим този оригинал на хора, които не желаят да го приемат. Разбираш ли, Тиране? Чухме те: „Нека дойдат да го поискат! Тогава и само тогава...“_

Ето защо ни запази ти, атрейдско копеле! И точно заради това трябва да се заловя за работа.

Въпреки опасността, която грозеше нейния усет за хуманност, Одрейди знаеше, че ще продължи да се представя пред себе си като почитаема мама. *Длъжна съм да мисля по техния начин.* Проблемът на ловеца — преследвачът и жертвата мислят почти сходно. Не толкова съобразно принципа „иглата-в-купата-сено“, а по-скоро като въпрос на преследване по терен, осеян с познато и непознато. Измамните уловки на „Бин Джебърит“ ѝ даваха увереност, че познатото ще затрудни почитаемите мами поне толкова, колкото непознатото.

Но какво ни сториха те?

Интерпланетарните връзки облагодетелстваха преследваните. Ограничени икономически за хилядолетия. Доста малко възможности, с изключение на връзките между Значимите хора и Търговците. Значими (или важни) пак означаваше това, което винаги е значело —

богати люде, властници, банкери, висши чиновници, хора за свързка. Военни. Всъщност определението важеше и за още много и различни категории — посредници, артисти, медицински персонал, квалифицирани технически специалисти, шпиони... както и други експерти. Не беше кой знае колко по-различно от времето на майсторите-масони на старата Земя. Разликата бе преди всичко в броя, качеството и съвършенството. За някои границите пак бяха свободни толкова, колкото са били винаги.

Разбираше, че е важно да огледа нещата обстойно, търсейки недостатъците.

Основната човешка маса от т.нар. привързани към планетата говореше за „мълчанието на пространството“, влагайки в това понятие смисъла, че самите те не могат да си позволят цената на такова пътуване или друг вид връзка. Повечето хора знаеха, че стигащите до тях новини преминават през въпросната бариера и са подготвени с оглед на специални интереси. Винаги е било така. Теренът и възможностите за преодоляване на издйническото разпръскване налагаха вида на ползваните комуникационни системи — тръбни връзки, вестители, световоди, невролъчение и съответно голям брой видоизменения. Спазването на секретност и шифроването бяха важни не само за връзките между планетите, но и на самите тях.

Според Одрейди почитаемите мами можеха да ползват преминаващото през комуникационната система, стига да намерят място за включване. Преследвачите трябваше да започнат с дешифриране на системата, но възникваше въпросът откъде води началото си нишката към Дома на Ордена.

Обезопасените срещу проследяване не-кораби, изработени от иксианците, както и щурманите на Сдружението, съдействаха за щита на мълчанието, спуснат между планетите, като се изключат малкото ползващи привилегии светове. На преследвачите не биваше да се дава и най-бегла възможност за достъп до начална точка на включване!

Ето защо настъпи такава изненада, когато една възрастна света майка от някаква наказателна планета на „Бин Джезърит“ се появи в работната стая на старшата малко преди обедната почивка. От Архивната служба пристигна идентификационно съобщение. *Име: Дортужла. Изпратена преди години при специален режим на заточение за непростимо нарушение.* Според Паметите, било някаква

любовна афера. Одрейди не поиска подробности. Все пак на екрана дойде още нещо. (Белонда отново се бе намесила!) Старшата отбеляза повишаването на емоционалния градус по време на заточаването на Дортужла. Неуспешни опити на любовника да попречи на раздялата.

Спомни си за слуховете, съпътстващи немилостта, в която бе изпаднала Дортужла: „Престъплението на Джесика!“ Впрочем, посредством тези слухове се събира голямо количество ценна информация. Къде, по дяволите, бяха изпратили провинилата се? Няма значение. Засега не бе интересно. По-важно беше следното:

Защо е тук? Защо си е позволила пътуване, което може да доведе ловците?

Одрейди зададе същия въпрос на Стреги, когато тя ѝ съобщи за пристигането. И Стреги не знаеше:

— Старша майко, според нея трябва да докладва нещо само на вас.

— Само на мен ли?

Старшата майка едва не се изсмя, имайки предвид непрестанния мониторинг (следене бе по-точната дума) на всяко нейно действие.

— Все пак не каза ли защо е дошла?

— Хората, които ми наредиха да прекъсна работата ви, старша майко, определено са на мнение, че трябва да я видите.

Одрейди стисна устни. Фактът, че заточена сестра е успяла да стигне толкова далече, вече бе разпалил любопитството ѝ. Една настойчива света майка може да преодолее обичайните бариери, ала тукашните не бяха от такъв характер. Явно причината за идването ѝ вече е оповестена. Други я бяха чули и разрешили достъпа ѝ. Очевидно Дортужла не бе разчитала на бин-джезъритските хитрини, за да убеди сестрите си. По този път би си издействала единствено незабавен отказ. Не е имала и време за подобни глупости. Следователно тя познаваше веригата на старшинството, по която се издаваха заповедите. Постъпката ѝ говореше за внимателна преценка, а това само по себе си бе вече послание, съдържащо се в носеното от нея, независимо какво беше то.

— Да влезе.

Светата майка бе поостаряла на затътената планета. Годините си личаха най-вече по бръчиците около устата ѝ. Качулката на

връхната дреха скриваше косата, ала надничащите изпод нея очи бяха живи и внимателни.

— Защо си тук? — запита Одрейди, като тонът на въпроса ѝ казваше: „Дяволски по-добре ще е, ако е заради нещо важно.“

Разказаното бе достатъчно искрено. Заточеничката и три близки ѝ свети майки разговаряли с шайка футари от Разпръскването. Съществата бяха открили мястото, където е въдворена Дортужла, и поискали от нея да предаде съобщение до Дома на Ордена. Светата майка естествено бе проверила искането им с помощта на Усета за правдивост, както се изрази тя, с което припомни на старшата, че дори у обитателите на затъntenите крайнини могат да съществуват определени достойнства.

След като бе преценила съобщението за достоверно и бе получила съгласието на споменатите сестри, Дортужла действала достатъчно бързо, без да забрави за задължителната предпазливост.

— Цялото съобщение е в нашия не-кораб — бе нейната преценка за правилния начин, по който е трябвало да постъпи, а според думите ѝ корабът бил малък, от тези на контрабандистите:

— Дори и сам човек може да го управлява.

Сърцевината на съобщението бе превъзходна. Футарите искаха да се съюзят със светите майки — срещу почитаемите мами. Според Дортужла трудно било да се определи точната величина на силата, която представлявали въпросните създания:

— Не пожелаха да ми кажат, когато ги попитах.

Одрейди разбира се бе запозната с твърде голям брой приказки и истории за футарите. Бяха ли предназначени те за избиване на почитаемите мами? Имаше основания да се вярва на това, но поведението им изглеждаше объркващо, особено след като получиха сведенията за развоя на събитията на Гамму.

— Колцина са в представилата ти се група?

— Шестнайсет футара и четирима от дресьорите. Сами се назовават „дресьори“. И казват, че почитаемите мами разполагат с опасно оръжие, което могат да използват еднократно.

— Преди спомена само за футари. Какви са пък тези дресьори? Можеш ли да ми кажеш нещо и за тайното оръжие?

— Дресьорите имат вид на човешки същества, леко отклоняващи се от първообраза си. За тях се знае от Разпръскването. Трима мъже и

една жена. Колкото до оръжието, не успях да науча нищо повече.

— Приличат на хора, така ли?

— Каза го точно, старша майко. Първоначално имах странното впечатление, че са лицетанцьори. Но нито един от критериите не съответстваше на видяното. Отрицателни феромони. Жестове, изразения — всичко отрицателно.

— И го забеляза само от една среща?

— Не мога да обясня как.

— А футарите?

— Отговарят на предварителните описания. Външният им вид е на хора, ала с безпогрешно изразена свирепост. Произхода им бих отнесла към семейството на котките.

— Чух го и от други места.

— Говорят на галахски език с характерни съкращения. Нещо като кратък откос от думи: „Кога яде?“, „Ти хубава лейди“, „Иска почешеш глава.“ „Те тук?“... Реагират незабавно на действията и думите на дресьорите, но не се страхуват от тях. Останах с впечатлението, че между футарите и дресьорите има взаимно уважение и привързаност.

— След като знаеш за риска, защо помисли, че трябва да дойдеш и ми съобщиш незабавно?

— Това са същества от Разпръскването. Предложението им за съюз е пробив в местата, откъдето идват почитаемите мами.

— Сигурна съм, че си попитала за тях. И за още факти, свързани с Разпръскването...

— Не получих никакъв отговор.

Само недвусмислено предадена информация. Човек не можеше да погледне с пренебрежение на наказаната сестра, независимо от петното върху миналото ѝ. Разбира се, имаше още много въпроси. Одрейди ги зададе, внимателно следейки изричаните слова.

Служебните задължения на Дортужла, както може би и дългите години, прекарани в изгнание, бяха внесли определена мекота в поведението ѝ, ала без да повлияят с нищо на якостта на бинджезъритската сърцевина. Говореше с напълно естествена колебливост. Жестовите ѝ преливаха един в друг. Гледаше към старшата майка с мек и любезен поглед. (Ето го недостатъкът, осъждан от сестрите ѝ: цинизмът на „Бин Джезърит“, държан на разстояние.)

Одрейди прояви искрен интерес към Дортужла и заради факта, че тя разговаряше с нея като сестра със сестра; зад думите ѝ се долавяше силен и улегнал разум. Този разум със сигурност бе допълнително закален от тежките години в колонията на заточените. Сега с постъпките си навярно се стараеше да компенсира грешките от младостта. Дори не правеше опит да се покаже като приспособенка и използвачка на свързаните с нея текущи събития. Отчетът ѝ бе сбит до същността на нещата. Все пак трябваше да се признае, че е преценила възможностите с подobaваща точност. Зачиташе безусловно преценката и предпазливостта на старшата майка по отношение на опасното посещение, но продължаваше да вярва, че „трябва да разполага с тази информация“.

Сигурна съм, че не е капан.

Поведението и реакциите на събеседничката ѝ бяха безукорни. Открит поглед, очи и лице, издаващи овладяно присъствие на духа, без никакви опити за прикривания или шикалкавене. Всяка майка можеше да направи подходящ прочит, преминавайки през току-що описаното изражение. Дортужла бе извършила действията си дотук, водена от усещането за спешния характер на събитията. Да, веднъж беше постъпила безразсъдно, но отдавна вече не бе глупачка.

Какво е името на наказателната планета?

Прожекционният апарат на работната маса го възпроизведе: Бузел.

Названието на планетата изостри вниманието на Одрейди. Бузел! Пръстите ѝ заиграха по клавиатурата, за да потвърдят спомените. Бузел — свят, покрит в по-голямата си част от океански води. Студено. Много студено. Ерозирани острови, нито един, от които не бе по-голям от масивен не-кораб. Някога в „Бин Джебъритъ“ за Бузел се говореше като за наказание. Нагледен урок с възпитателен характер: „Внимавай, момиче, или ще бъдеш пратена на...“ После Одрейди си спомни и другата характерна забележителност — су-камъните. Бузел бе мястото, където бяха натурализирали едноногото морско същество, наричано колистер, от чиято полирана раковина се получаваха прелестните тумори — едни от най-търсените скъпоценни камъни във вселената.

Су-камъните.

Дортужла носеше един от тях непосредствено над подгъва на деколтето си. Светлината в работния кабинет бе причина за появата на

фина смес от проблясващо в дълбочина морскозелено и бледомораво. Камъкът беше малко по-голям от очната ябълка на човек, а с присъствието си говореше за състоятелност. На Бузел сигурно не обръщаха внимание на подобни украшения. Събираха ги по плажовете.

Су-камъни. Важен и показателен факт. Схемата на „Бин Джебърит“ предвиждаше стабилни делови връзки на изгнаницата с контрабандистите. (Не-корабът като нейна собственост бе достатъчно доказателство.) Ето нещо, което задължително трябва да се огледа е внимание! Разговорът на сестра със сестра нямаше никакво значение, тъй като те все пак далеч не бяха равнопоставени — старша майка и заточеничка от наказателна планета.

Контрабанда. Голямо престъпление за почитаемите мами и за някои други, които не се бяха сблъскали с престъпното наличие на недействащи закони. Огънатото пространство не промени съществено нещата около контрабандата, а ако все пак имаше някаква разлика, тя се заключаваше в улесняването на по-малките рейдове. Неголеми не-кораби. Все пак колко малък може да бъде един от тях? Пропуск в познанията на старшата майка! Архивите услужливо внесоха нужната поправка: „Диаметър в метри — 140.“

Достатъчно малък, наистина. Су-камъните бяха товар с естествена притегателна сила. От своя страна Огънатото пространство представляваше критична икономическа преграда: каква е стойността на товара, съотнесен към размера и масата? Ще ти се наложи да платиш много соларии за пренасянето на нещо огромно и тежко! Су-камъните привличаха контрабандистите като магнит. Впрочем те проявяваха специален интерес и към почитаемите мами. Обичайна икономика ли? Винаги един голям пазар! Привлекателни за контрабандистите също като мелинджа, след като Сдружението започна да проявява безподобен либерализъм в това отношение. От много поколения насам Космическото Сдружение винаги бе трупало подправка в разпръснати складове и (несъмнено) в голям брой места за допълнителна поддръжка.

Мислят си, че могат да си гарантират имунитет откъм почитаемите мами! Да, предложеното може да се превърне в преимущество. Доведени до гневно изстъпление, почитаемите унищожиха Дюн, позната като единствен природен източник на

мелиндж. Все още неуспели да се замислят за последствията (доста странно!), те издухаха и тлейлаксианците, чиито аксолотлови резервоари заляха старата Империя с подправка.

Ние пък имаме на разположение създания, които могат да възкресят Дюн. Притежаваме и единствения жив тлейлаксиански Майстор. Под ключ в ума на Сцитал се намира начинът, по който аксолотловите резервоари могат да бъдат превърнати в рог на мелинджово изобилие. Само ако успеем да го прикоткаме да се разприказва...

Непосредственият проблем бе дошъл с Дортужла. Жената толкова съвестно предостави узнатото от нея, че заслужаваше пълно доверие. Дресьорите и техните футари, както тя разказа, са обезпокоени от нещо, което не искаха да разбудят. Дортужла бе постъпила достатъчно мъдро, за да не си послужи с убеждения и доводи от склада на „Бин Джебърит“. Да не говорим как биха реагирали на това хора от Разпръскването! Все пак какво ги бе уплашило?

— Някаква друга заплаха освен почитаемите мами — предположи изгнаницата, за която това явно бе допустимата граница на конкретност и като такава представляваше една от възможностите, дето следва да бъдат обсъдени.

— Основното е желанието им да сключат съюз — каза Одрейди.

— Обикновена причина за обикновен проблем.

Въпреки че бе прибегнала до Усета за правдивост, Дортужла се застъпваше за действие, сведено само до внимателна проверка на направеното предложение.

Защо изобщо е трябвало да се ходи до Бузел? Дали само защото почитаемите мами са го пропуснали или просто са преценили планетата като незаслужаваща внимание за яростните им набези?

— Едва ли — отвърна Дортужла.

Одрейди се съгласи. Заточеничката, независимо от характера на стореното някога от нея, сега притежаваше немалка собственост, а още по-важен бе фактът, че една света майка разполага с не-кораб, пренесъл я до старшата. Следователно тя знаеше местоположението на Дома на Ордена. От което преследвачите не можеха да се възползват, разбира се. Защото бяха напълно сигурни, че всяка света майка ще

предпочете да се самоубие, нежели да издаде тайна с подобна значимост.

Проблемите не идваха сами. Преди всичко бе редно сестрите да се доверят една на друга. Дортужла бе сигурна, че тълкува правилно мотивите на старшата майка. Одрейди превключи на разговор с въпроси от лично естество.

Получи се. Събеседничката ѝ очевидно се забавляваше, но бе напълно готова за предложеното.

Светите майки от отдалечени и самотни планети-постове обикновено имаха т.нар. „други интереси“. В по-ранни времена са ги наричали хобита, ала често пъти вниманието, посветено на тези интереси, стигаше до екстремни величини. За Одрейди почти всички подобни *интереси* представляваха пълна досада, като особено показателен ѝ се стори фактът, че Дортужла наричаше своите тъкмо с думата хоби. *Колекционираше стари монети?*

— Какви?

— Имам две сребърни от ранна Гърция и един великолепен златен обол^[3].

— *Автентични?*

— Да, истински са.

Думите ѝ свидетелстваха, че се е допитала до Другите Памети за опознаване. Прекрасно. Ползваше способностите си по начин, който допълнително я усъвършенстваше дори когато става дума за хобито ѝ. Вътрешната и външната проява съвпадаха.

— Всичко е много интересно, старша майко — продължи Дортужла. — Наистина ми стана приятно от посланието ти, че продължаваме да бъдем сестри. За мен твоят интерес към платната на старите майстори е успоредно хоби. А и двете знаем защо поех риска да дойда тук.

— Контрабандистите...

— Разбира се. Почитаемите мами не са пропуснали да забележат присъствието ми на Бузел. Контрабандистите ще продадат всичко на предложените повече. Трябва да приемем, че те добре ще се възползват от ценната си информация за този свят, су-камъните и местната света майка с помощниците ѝ. А и не бива да забравяме, че дресьорите ме намериха.

По дяволите! — помисли Одрейди. — *Тя е оня тип съветнички, каквито искам да имам до себе си. Питам се колко ли съкровища като нея са погребани някъде отвъд, след като са ги низвергнали за дребни нарушения? Защо толкова често изхвърляме от веригата способни и талантлив хора? Стара слабост, която Сестринството все още не е преодоляла.*

— Мисля, че научихме нещо важно за почитаемите мами — каза Дортужла.

Нямаше нужда да го потвърждава с кимване. Ето я същността на причината, довела заточеничката в Дома на Ордена. Роякът на преследвачите-плячкаджии бе залял старата Империя с убийства и палежи навсякъде, където те подозираха поселища на „Бин Джебърит“. Но, чудно защо, ловците не бяха докоснали Бузел, въпреки че не можеше да не знаят къде се намира той.

— Защо? — попита Одрейди, влагайки във въпроса собствените си мисли.

— Никога не разрушавай своето бъдещо гнездо — рече Дортужла.

— Мислиш ли, че вече са на Бузел?

— Още не.

— Но според теб това е мястото, което искат за себе си?

— Обяснение, което първо се набива на очи.

Старшата света майка я погледна изпитателно. И така, Дортужла има още едно хоби! Тя дълбае в Другите Памети, за да изрови и усъвършенства способности, оставени там на склад. Кой би могъл да я укори? Сигурно на Бузел времето едва-едва се влачи...

— Заключение на ментат — отсече осъдително Одрейди.

— Да, старша майко — бе прекалено смиреният отговор.

От светите майки се очакваше да ровят из Другите Памети само след специално разрешение от Дома на Ордена, и то с помощта и под ръководството на по-опитни сестри. Значи, Дортужла продължава да се бунтува. Продължава да изпълнява желанията си така, като го е правила преди много време със забранения любовник. Добре! „Бин Джебърит“ имаше нужда от такива размирници.

— Искат Бузел непокътнат — рече изгнаницата.

— Този воден свят?

— Ще бъде подходящ дом за земноводни слуги. Но не за футари или дресьори. Проучила съм внимателно нещата.

Събраните доказателства действително говореха за план на почитаемите мами да доведат прислужници, взети в плен — навярно земноводни създания, които да събират су-камъни. Мамите определено бяха способни да си набавят земноводни роби. Познанията, необходими за създаването на футарите, изглеждаха предостатъчни за появата на множество различни форми на висш осезателен живот.

— Хм, роби... Опасен дисбаланс — процеди през зъби Одрейди.

За пръв път Дортужла даде израз на силна емоция — неприязън, свила устните ѝ в тъничка линия.

Сестринството много отдавна бе създадо един от твърдо установените си модели — неизбежно сриване на робството и крепостничеството. Изграждаш резервоар, пълен с омраза. Безпощадни врагове. Ако не вярваш, че ще успееш да изстребиш всички свои неприятели, по-добре не се и опитвай. Сдържай надигащите се в теб чувства и внимавай за действията си, осъзнавайки, че потисничеството ще направи враговете ти по-силни. Онеправданите *ще дочакат* своя ден и тогава бог да е на помощ на насилника! Острието сече с двете си страни. Потиснатият винаги имитира и се учи от своя потисник. Когато масите и столовете са прекатурени, сцената е готова за следващото действие на мъст и насилие, само че ролите вече са разменени. Отново и отново разменяни — *ad nauseam*^[4].

— Никога ли няма да пораснат? — замислено попита Одрейди.

Дортужла не можа да отговори, но имаше предложение за незабавен ход:

— Трябва да се върна на Бузел.

Заслужаваше си да го премисли. Още веднъж заточената света майка поведе по точки пред старшата. Колкото и неприятно да беше това решение, и двете знаеха, че не разполагат с по-добро. Футарите и дресьорите щяха да се върнат. Нещо повече — след като почитаемите мами бяха хвърлили око на планетата, бе почти сто процента сигурно, че идващите от Разпръскването се намират под наблюдение. Отвратителните жени бяха длъжни да реагират и това можеше да разкрие много неща за тях.

— Според почитаемите Бузел е примамка към капан — каза Одрейди.

— Бих могла да пусна приказката, че съм изгонена и заточена от сестрите си — предложи Дортужла. — Което подлежи на лесна проверка.

— Да заложиш себе си като примамка, така ли?

— Старша майко, ами ако все пак съумеем да ги прилъжем за преговори?

— С нас? Каква смайваща идея!

— Знам, че в тяхната история не се споменава често за разумни преговори, но все пак...

— Гениално! Нека обаче го направим още по-примамливо. Да речем, че съм твърдо убедена в необходимостта да отида при тях с предложение за отстъпление и покорство от страна на „Бин Джебзърит“.

— Старша майко!

— Нямам никакво намерение да се предаваме. Но каква победителна причина, която може да ги накара да разговарят с нас?

— Бузел не е подходящо място за такава среща. Всичко там е много бедно.

— Във Възела гъмжи от почитаеми мами. Ако те предложат станцията за място на срещата, би ли се оставила да те убедят?

— Трябва много внимателно да се подготви и планира всичко, старша майко.

— О, много внимателно. — Пръстите на Одрейди заиграха по командното табло. — Да, довечера — отговори тя на появил се въпрос, след което отново се обърна към Дортужла през огромния безпорядък на работната си маса: — Искам да се срещнеш с моя Съвет, както и с някои други хора. Ще ти дадем необходимите данни и указания и още сега лично те уверявам, че ще бъдеш натоварена с операцията. Важното е да ги накараме да приемат Възела за място на срещата... Вярвам, че разбираш колко малко ми се нрави да бъдеш използвана като примамка?

Дълбоко замислената Дортужла дори не понечи да отговори и Одрейди, след като почака още миг, каза:

— Възможно е и да не обърнат никакво внимание на встъпителните ни ходове и да те очистят. Каквото и да се случи, нямаме по-добра примамка от теб.

А изгнаницата показа, че още не е загубила чувството си за хумор:

— Старша майко, не ми харесва много идеята сама да се окача и да се люшкам на куката. Затова дръж здраво конеца. — Тя се изправи и хвърли неспокоен поглед към купчината работа за Одрейди на масата:

— Толкова много неща имаш да вършиш, а се боя, че те задържах дълго след времето за обед.

— Ще се храним тук заедно, сестро. Засега ти си по-важна от всичко останало.

[1] Мъничко, частица (лат.) — Б. пр. ↑

[2] При обичайните си миграционни процеси големи маси от тези гризачи нередко се издавят. — Б. пр. ↑

[3] Дребна старогръцка монета — 1/6 от тогавашната драхма — Б. пр. ↑

[4] До втръсване (лат.) — Б. пр. ↑

„Всички държави са въображаеми построения.“

Бин-джезъритски архив

Лусила предупреди себе си да не изпада в настроение на въображаема близост към яркозелената стая и посещаващата я от време на време височайша почитаема мама. Това бе Възелът — укрепената бърлога на онези, които искаха пълното унищожение на „Бин Джебзърит“. Тук бе врагът. Денят бе седемнайсети.

Безпогрешният мисловен часовник в нея, заложен да отброява времето при Агонията с подправката, ѝ подсказа, че вече се е настроила към ритъма на планетата. Будна в зори. Никой не ѝ съобщава времето за храна. Почитаемата мама бе ѝ определила по едно хранене на ден.

И футарът — винаги в клетката си. За да ѝ напомнят: и двамата сте в клетки. Така се отнасяме към опасните животни. Понякога може и да ги пуснем за малко, за да разтворят краката си и да ни доставят удоволствие, но после ги връщаме обратно.

Възможно най-минималното количество мелиндж в храната. Не поради скъперничество. Нито пък заради намаляване на богатството им. А просто напомняне: „Ето какво ще получиш, стига да си разумна.“

Кога ще дойде днес?

Височайшата почитаема мама не пристигаше по график. Внезапни появявания за допълнително объркване на пленницата? Навярно. Явно я очакваха по-важни дела. А редовен график за опасния любимец ще бъде изготвен, когато има време!

Може и да съм опасна, лейди, но не съм любимата ти животинка!

Лусила чувстваше присъствието и на сканиращи приспособления — нещица, предназначени не само да бъдат в помощ на очите. Те надничаха в плътта, оглеждайки за скрити оръжия и за функционирането на вътрешностите. *Дали в нея има някакви чудати*

имплантанти? Ами ако в тялото ѝ се намират и допълнителни органи, внедрени по хирургичен път?

Нито едното, нито другото, Мадам Паяк. Разчитаме на неща, които придобиваме още с раждането.

Знаеше коя бе най-голямата непосредствена опасност — ще се почувства в неподходящо за обстановката състояние. Вражеските ловци я бяха поставили в страшно неизгодно положение, но не бяха извадили от строя нито една от бин-джезъритските ѝ способности. Можеше да умре по своя воля преди съдържанието на шери в тялото и да е паднало под количеството, позволяващо неволно предателство. Все още разумът ѝ служеше, както и цялата тълпа от Лампадас...

Една стена на клетката на футара се спусна и създанието се измъкна. Аха, Кралицата-паяк бе тръгнала насам. И по обичайния ред пускаше заплахата пред себе си. *Днес рано. По-рано от всеки друг път.*

— Добро утро, футар — каза Лусила с приветлив и почти весел глас.

Съществуването я погледна, но не отвърна нищо.

— Сигурно мразиш да си в клетката? — продължи Лусила.

— Не обича клетка.

Вече бе разбрала, че тези създания умеят в определена степен да си служат с думите, но все още нямаше точна представа за обхвата на словния им запас.

— Предполагам, че те държат и гладен. Би ли искал да хапнеш от мен?

— Яде! — казано с подчертан интерес.

— Искам да съм твой дресьор.

— Ти дресьор?

— Щеше ли да ми се подчиняваш, ако бях? — Масивният стол на Кралицата-паяк се появи, издигайки се от мястото, където бе скрит в пода. Все още не бе дошла, но се предполагаше, че е чула разговора.

Футарът се бе загледал в Лусила със странно напрегнат поглед.

— Наистина ли дресьорите те държат гладен в клетката?

— Дресьор? — Във въпроса прозвучаха отчетливи модуляции.

— Искам да убиеш височайшата почитаема мама.

— Убие Дейма!

— И да я изядеш.

— Дейма отрова — изречено с обезсърчен тон.

Охо! Ето ти капка свежи данни!

— Не е отровна. Месото ѝ е също като моето.

Футарът се доближи до нея, доколкото му позволяваха рамките на клетката. С лявата ръка обърна долната си устна. Появи се червен възпален белег, по всяка вероятност от изгаряне.

— Виждаш? — попита създанието и отпусна ръката си. *Чудно как го е сторила.* От нея не идваше и най-малък полъх на отрова. Човешка плът плюс дрога на адреналинова база, от която очите ставаха оранжеви при разгневяване и някои други състояния, обяснени от Мурбела... Както и усещане за абсолютно превъзходство.

Докъде впрочем се простираха възможностите на футара да разбира същността на задаваните въпроси?

— Беше ли горчива отровата?

Съществото направи гримаса и се изплю.

Действие, по-бързо и по-силно от думите.

— Мразиш ли Дейма?

Оголени кучешки зъби.

— Страхуваш ли се от нея?

Усмивка.

— Тогава защо не я убиеш?

— Ти не дресър.

На него му трябва команда за убиване от дресър!

Височайшата почитаема мама влезе и се отпусна на стола си. Лусила извиси приветлив и дори весел глас:

— Добро утро, Дейма.

— Не съм ти разрешила да ме наричаш така. — Изречено с нисък тембър и първи оранжеви петънца в очите.

— Футарът и аз се поразговорихме.

— Знам — с още оранжево в погледа. — И ако си успяла да го повредиш...

— Но, Дейма...

— Недей да използваш това име! — Изкрещяно със скок от стола и пламтящи оранжеви очи.

— Седни си — спокойно каза Лусила. — Така не се води разпит. — Всяка нейна дума бе пропита със сарказъм, който понякога е опасно

оръжие. — Вчера поиска да продължим разговора на политическа тема, нали?

— Откъде знаеш колко време е минало? — Изречено с неохотно отпускане обратно в стола ѝ и с още пламтящи очи.

— Всички в „Бин Джебърит“ то умеят. Трябва ни малко адаптация и започваме да усещаме ритъма на която и да е планета.

— Странно умение.

— Всеки го може. Само трябва предварително да му е въведена определена чувствителност.

— Мога ли аз да се науча? — изречено с угасващо оранжево.

— Казах: всеки. Все още си човек, нали?

На този въпрос досега нямаше окончателен отговор.

— Защо твърдиш, че вас, вещиците, никой не ви управлява? *Иска да смени темата. Уменията ни я тревожат.*

— Не съм го казвала. Но ние наистина нямаме *обичайния* тип управление.

— Дори и кодекс, задължителен за обществото ви, така ли?

— Не съществува обществен кодекс, отговарящ на всички потребности. Престъпление в едно общество може да бъде морално изискване в друга социална среда.

— Хората винаги имат някаква форма на управление — оранжевите петънца напълно изчезнаха. *Защо пък толкова я интересува?*

— Те имат нужда от политика. Обясних ти го вчера. Политика, тоест изкуството да изглеждаш искрен и открит докрай, прикривайки колкото можеш повече.

— Значи вие, вещиците, не говорите истината.

— Не съм го казвала. Просто за нашите сестри думата „политика“ звучи като предупреждение.

— Аз обаче не ти вярвам. Човешките същества винаги създават някаква форма на...

— Съгласие ли?

— Дума, удобна като всяка друга.

Явно я дразни.

Тъй като и Лусила замълча, височайшата почитаема мама се наведе напред и повтори:

— Не казвате истината!

— Нямам ли право да крия от теб нещата, които могат да ви помогнат да ни победите?

Сочно парченце за стръв.

— И аз помислих същото! — Признание, съпроводено с облягане назад и доволен израз.

— Според вас етажите на властта са винаги готови за попълване, а не виждате какво означава това за моето Сестринство.

— О, кажи ми го, моля те!

Непохватна и в сарказма си.

— Вярвате, че всичко е в съответствие с инстинктите, връщайки се обратно чак до времето на племената, че и отвъд него. Главатари и Старейшини. А преди тях е Силният Мъж (или Жена), които се грижат за всички: да бъдат нахранени и защитени от огъня на входа на пещерата.

— Звучи разумно.

Наистина ли?

— Ами да, съгласна съм. Еволюцията на видовете е достатъчно ясно изложена.

— Еволюция, вещице! Всяко нещо е стъпило върху друго. *Еволюция. Виждаш ли как се хваща за ключовите думи?*

— Това е сила, която може да бъде контролирана принудително само когато зависи от самата себе си.

Контрол! Какъв интерес събуди у нея! Обича я тя тази думичка.

— Ясно. И вие създавате закони като всички останали!

— Правилници ще е по-точно, но няма има понятие, дето да не е изменчиво?

Силно изявен интерес.

— Права си, разбира се.

— Обществото ви е в ръцете на бюрократи, които знаят, че не могат да проявят и най-малко въображение в извършваната от тях работа.

— А това важно ли е?

Наистина объркана. Виж как се намръщи.

— Само за вас, почитаема мамо.

— Височайша почитаема мамо!

Ама, че е обидлива!

— Защо не ми разрешаваш да те наричам Дейма?

- Не сме интимни приятели.
- А футарът интимен ли ти е?
- Престани да сменяш темите!
- Искат почистят зъби — обади се футарът.
- Ти да мълчиш!
- *Наистина разгневена.*

Съществото приклепна, но не изглеждаше особено уплашено. Височайшата почитаема мама обърна оранжевия си поглед към Лусила и попита:

— Какво ще кажеш за бюрократите?

— Те няма накъде да мърдат, защото този е начинът, по който дебелеят висшестоящите. Ако не виждаш разликата между правилник и закон, друг въпрос...

— Не виждам никаква разлика.

Просто не знае какво открива.

— Законите привнасят мита за наложената промяна. Ново и светло бъдеще ще настъпи благодарение на този или онзи закон. Сиреч, подсилват бъдещето... Докато за правилниците се вярва, че действат в полза на миналото.

— Вярва ли се?

Не обича и тази дума.

— Във всяка инстанция действието е илюзорно. Също като създаването на комисия за проучване на даден проблем. Колкото по-голяма е комисията, толкова повече предварителни становища се наслагват върху проблема.

Внимателно! Наистина го мисли, прилагайки го спрямо себе си.

Лусила настрои гласа си във възможно най-търпима гама: — Живеете с увеличено изображение на миналото, а се опитвате да разберете някакво непознато бъдеще.

— Не вярвам на погледа в бъдещето.

Ох, и как още вярва! Най-после се разкри. Ето защо ни оставят живи.

— Дейма, моля те да разбереш: винаги нещо бива извадено от равновесие, когато ограничаваш себе си с тесен обръч от закони.

Видя ли! Не настръхна, въпреки че отново се обърна към нея с „Дейма“.

Столът на височайшата почитаема мама изскърца, когато тя се размърда:

— Законите са нужни!

— Нужни ли? Опасна мисъл.

— Как да те разбирам?

Кротко. Чувства се заплашена.

— Необходимите постановления и закони не ти позволяват да се приспособиш. И в края на краищата всичко се срутва. Също като банкери, които мислят, че купуват бъдещето: „Власт, докато съм жив! А моите потомци да вървят по дяволите!“

— Какво правят за мен наследниците ми?

Не го казвай! Погледни я. Реагира като нездравомислещ. Нека вкуси нещо друго.

— Почитаемите мами започнаха като терористи. В началото с удоволствие прибягват към бюрократични действия, а после и терорът се превръща в едно от любимите ви оръжия.

— Стреляй, след като си го извадил! Но не, ние сме бунтовници. Терористи ли? Прекомерно хаотично изглежда...

Обича думичката „хаос“. Добре определя всичко, което е отвън. Дори не те запита откъде знаеш как са започнали. Очевидно приема загадъчните ни възможности.

— Не е ли странно, Дейма... *Никаква реакция — продължавай!*

— ...вмъкването на бунтовниците в предишните модели веднага щом победят? Това не е капан, заложен на пътя на всяко управление, а по-скоро заблуда, която очаква спечелилия властта.

— Ха! А аз мислех, че ще ми кажеш нещо ново. Отдавна ни е познато: „Властта корумпира. Абсолютната власт корумпира всичко около себе си.“

— Грещиш, Дейма. Има нещо, което е по-фино, но прониква много по-дълбоко — властта привлича склонните към корупция.

— Осмеляваш се да ме обвиниш в корумпираност, така ли?

Следи очите ѝ!

— Аз ли? Да те обвинявам? Ти си единствената, която може да го направи. Само ти предадох схващането на „Бин Джебзърит“.

— С което не ми каза нищо ново!

— Въпреки всичко вярваме, че моралът стои над който и да е закон в качеството си на пазач, противопоставящ се на всякакви опити

да не се променя установеният правилник.

Използва и двете думи в едно изречение, а почитаемата дори не го забеляза.

— Властта винаги действа, вещице! Тя е законът.

— И правителствата, които живеят достатъчно дълго точно с тази вяра, винаги завършват опаковани в корупция.

— Ама че морал!

Не е особено силна със сарказма си, особено когато е в отбранителна позиция.

— Дейма, наистина се опитвам да ти помогна. Законите са опасни за всички — еднакво за невинни и за виновни. Няма никакво значение дали се възприемаш като могъщ или безпомощен. Липсва им човешкото разбиране...

— Не съществува нещо, подобно на човешко разбиране!

Въпросът ни получи отговор. Извън човецината е. Обърни се към подсъзнанието. Там всичките ѝ антени са широко отворени.

— Законите винаги трябва да бъдат тълкувани. Привързаният към закона не желае място, оставено за състрадание. Просто няма къде да се облегнеш: „Законът си е закон!“

— Така е!

Силна отбрана.

— Опасна идея, особено за невинните! Хората го чувстват инстинктивно и негодуват срещу подобни догми. Прави се малко, често несъзнателно, за да се попречи на „закона“ и на онези, които боравят с подобни глупости.

— Как се осмеляваш да го наричаш глупост? — Височайшата се привдигна наполовина от стола си и в следващия миг се върна обратно.

— О, да. И законът, олицетворен от всички, чийто живот зависи от него, се изпълва с негодувание, когато чува думи като моите.

— Съвършено правилно, вещице!

Все пак не ти заповяда да замълчиш.

— „Повече закон!“, както казваш. „Нужен ни е повече закон!“ По този начин създаваш нови инструменти на несъстрадание, а при възможност — и нови ниши за заетост на онези, които се хранят от системата.

— Винаги е било така; и винаги ще бъде.

— Отново грешиш! Валякът се търкаля и търкаля, докато нара ни някой човек или групата, които не го заслужават. И избухва анархията. Хаосът...

Как подскочи, видя ли?

— ...размирници, терористи, засилващи се изблици на зверско насилие. Да, джихад! И всичко става заради това, че си създаде нещо нехуманно.

Ръката и е на брадичката. Следи я!

— Вещице, как успяхме да се отдалечим толкова много от политиката? Нарочно ли го направи?

— Не съм мръднала оттам и с частица от милиметър!

— Предполагам, че след малко ще ми разкажеш за реализираната от вас форма на демокрация.

— Да, при това с нетърпение, което дори не можеш да си представиш.

— Да чуя!

Мисли си, че ще издам някаква тайна. Е, да го направя тогава.

— Демокрацията е податлива в такъв смисъл, че нерядко се оставя да бъде отклонявана посредством жертвени овни, дефилиращи пред електоралното тяло. Дръжте богатия, алчния, престъпниците, глупавия лидер и така *ad pauseam*.

— Вярвате също като нас.

Мили боже! Колко отчаяно иска да бъдем като нея.

— Каза, че сте били разбунтували се бюрократи. Добре познаваш недостатъка. Бюрокрацията на върха, недосегаема за избирателите, винаги се разпростира, за да овладее граничните параметри на системата. И краде енергия от възрастните, от пенсионерите, от всички. Особено от онези, които някога нарекохме средна класа, защото точно там се създава най-голямото количество енергия.

— Мислиш за вас като за нещо, подобно на средна класа?

— Ние не мислим за себе си по какъвто и да е определен начин. Но Другите Памети подсказват недостатъците на демокрацията! Предполагам, че имате някаква форма на обществена служба за „низшите слоеве“.

— Грижим се за своите.

Колко отвратително звучащо ехо!

— Тогава знаеш как отънява вотът. Основният симптом е, че хората не отиват да гласуват. Инстинктът им казва, че е безсмислено.

— Откъдето и да погледнеш, демокрацията е глупава идея!

— Съгласни сме. Тя е подвластна на демагогията. А това е заболяване, което е опасно за избирателните системи. Все пак демагозите лесно се разпознават. Те жестикулират прекомерно, говорят с темпо на проповедник и си служат с думи, кълтящи от почти *религиозен* трепет и едва ли не боязън от Бога, които настояват да бъдат приети искрено.

Подхилва се!

— Дейма, за искреност без покритие се изисква голяма практическа работа. А практиката винаги може да бъде забелязана.

— От виждащите истината ли?

Погледни как се наведе напред! Отново е в ръцете ни,

— От всеки, който изучава знаците. С повторение.

Полагаш големи усилия да се съсредоточиш върху думите. А не бива да й се обръща абсолютно никакво внимание. Гледай как постъпва еден човек. По такъв начин разпознаваш мотивите му.

— Следователно демокрацията липсва и при вас. *Сподели още бин-джемъритски тайни.*

— Напротив.

— Мислех, че каза...

— Пазим я добре, контролирайки внимателно нещата, които току-що описах. Опасностите са големи, но не по-малко е и възнаграждението.

— Знаеш ли какво разбрах от думите ти? Че сте шайка глупци!

— Хубава лейди! — обади се футарът.

— Млъквай или ще те върна в глутницата!

— Ти не хубава, Дейма.

— Виждаш ли какво си направила, вещице? Повредила си го!

— Предполагам, че по всяко време имаш и други на разположение.

Охо, виж каква усмивка.

Лусила я повтори съвсем точно, като вдишваше и издишваше едновременно с височайшата почитаема мама:

Виждаш ли колко си приличаме! Опитвам се да те нараня, разбира се. Не би ли сторила и ти същото на мое място?

— И така, знаете как да накарате демокрацията да прави онова, което искате — изречено с нескрито злорадство.

— Техниката е доста фина, но не е трудна. Създаваш система, при която повечето хора са недоволни — малко или много.

Ето как вижда нещата. И дори кима от време на време на думите ти.

Лусила улови ритъма, с който височайшата поклащаше главата си.

— Така се струпва широко разпространено чувство на отмъстителен гняв. Остава само да му осигуриш цели, когато то ти потрябва.

— Диверсионна тактика за отвличане на вниманието.

— Предпочитам да я определя като тактика за разсейване. Не им оставяй време за задаване на въпроси. Скривай грешките си зад нови и нови закони. Постепенно се превръщаш в трафикант на илюзии... Тактика от арената за бой с бикове.

— О, да! Това вече ми харесва!

Почти засия. Пусни ѝ още от арената.

— Размахай хубав плащ. Ще се понравиш и доста ще се изненадат, когато се окаже, че зад него няма матадор. Това обърква електората по същия начин, по който става и с бика. Следващия път малцина ще гласуват интелигентно.

— Ето защо го правим.

Ние го правим! Чува ли се сама какво говори?

— После се нахвърляш върху апатичните избиратели. Караш ги да се почувстват виновни. Продължаваш да ги объркваш, браниш ги. Забавляваш ги. Без обаче да прекаляваш!

— О, не! Никакво прекаляване.

— Накарай ги да разберат, че ги чака глад, ако излязат извън чертата. Нека видят сивата съдба на онези, които клатят плавателния съд.

Благодаря ти, старша майко. Един подходящ образ.

— Не допускаш ли възможност бикът да попадне на случаен матадор?

— Разбира се. Хайде! Вземи оня! После чакай смехът да утихне.

— Значи правите демокрация само на думи!

— Защо не ми вярваш?

Предизвикваш съдбата!

— Защото би трябвало да разрешите открито гласуване, жури та, съдии...

— Наричаме ги проктори. Нещо като жури за всичко. *Е, сега вече я обърка.*

— И никакви закони... Или правилници, както предпочитате да ги именуваме?

— Нали вече казах, че имаме различни определения? Правилник — минало. Закон — бъдеще.

— Естествено, по някакъв начин слагате юзда на тези... проктори, нали?

— Могат да вземат всяко решение, което намерят за добро, както би следвало да функционира едно истинско жури.

— Много смущаваща идея.

Наистина е объркана. Виж как глуповато гледат очите ѝ.

— Първото правило на нашата демокрация: нито един закон не може да ограничи съдебното жури. Такива забрани са глупави. Удивително е до каква тъпота могат да стигнат хората, когато действат в малка, самообслужваща се група.

— Казваш ми, че съм глупачка, нали!

Внимавай за оранжевото.

— Изглежда има някакъв природен закон, според който е почти невъзможно групите на самообслужващите се да действат като сдружение на просветени хора.

— Просветени ли? Това ми е познато!

Опасна усмивка. Внимавай!

— Означава да се движиш, сякаш течеш едновременно със силите на живота, регулирайки действията си така, че той да може да продължава.

— И е възможно най-голямото щастие за колкото се може повече хора, разбира се.

Бързо! Твърде умно постъпихме! Смени темата!

— Това бе елемент, който Тиранът не включи в своята Златна Пътека. Той игнорира щастието, имайки предвид единствено оцеляването на човешкия род.

Казахме да смениш темата! Погледни я! Гневна е!

Височайшата почитаема мама махна ръката си от брадичката.

— А аз се готвех да те поканя в нашия Орден, да те направя, една от нас. Да те допусна...

Излез от тази писта! Веднага!

— Не говори — разпореди се височайшата. — Дори не си отваряй устата.

Е, сега я наредихме!

— Щеше да помогнеш на Логно или на някоя друга, за да седне на мястото ми. — Погледна към клекналия футар. — Искаш ли да хапнеш, драги?

— Не яде хубава лейди.

— Тогава ще хвърля трупа ѝ на глутницата.

— Височайша почитаема мамо...

— Казах ти да не говориш! *Осмели* се да ме наричаш Дейма.

Тя скочи като стрела от стола. Вратата на клетката се отвори с трясък след точен удар в стената. Лусила направи отчаян опит да се приведе, но шигъровата жица я прикова. Така и не успя да види ритника, който размаза слепоочието ѝ.

Умирайки, съзнанието на светата майка сякаш бе изпълнено докрай с гневен вик, почти писък, с който цялата група от Лампадас даде израз на чувствата си, сдържани от много поколения насам.

„Има такива, които по принцип не участват. Животът им се случва. Те просто преживяват някак си с безсловесно упорство и се противопоставят с гняв и насилие на всичко, което може да ги извади от изпълнената с негодувание и обида илюзорна сигурност.“

Алма Мавис Тараза

Връщане и превъртане, връщане и превъртане. Цял ден — назад и напред. Одрейди сменяше един след друг направените с видеооко записи, като продължаваше да търси с несигурност и притеснение. Започна с оглед на Сцитал, последван от младия Тег и с Дънкан и Мурбела, след което дълго се визира през прозореца, обмисляйки последния отчет на Бурзмали от Лампадас.

Скоро ли биха могли да опитат с възстановяването на паметта на башара? Ще се подчинява ли един върнат от нищото гола?

Защо няма нито дума от равина? Да започнем ли Extremis Progresiva — Споделяне помежду си във възможно най-широки граници? Моралният ефект ще бъде унищожителен.

Над масата й продължаваше прожектирането на записите, докато помощниците и съветниците влизаха и излизаха. Необходими задължителни прекъсвания. Подпиши това, одобри друго. Да се намали ли мелинджът за тази група?...

Белонда бе на мястото си до масата. Преустановила питанията си какво търси Одрейди, тя само внимателно я наблюдаваше. Неотклонно и без дори намек за снизхождение.

Бяха спорили по въпроса дали нова популация на пясъчни твари в Разпръскването може да възроди зловредното влияние на Тирана. Оня безкраен сън във всяка върнала се като дух частица от червея продължаваше да тревожи Бел. Но самият брой на популациите бе доказателство, че с хилядолетната хватка върху съдбата им е приключено.

Преди известно време бе дошла и Тамалани, за да потърси някакъв документ от Белонда. Току-що въведа ново попълнение в

архивните си материали, Бел се бе впуснала в поредната си филипика срещу промените, засягащи популационния процес на Сестринството — източването на ресурсите.

Одрейди гледаше през прозореца как мракът променя пейзажа. Ставаше все по-тъмно от вече почти непроницаемите припадащи сенки. Когато мракът заля всичко, виждаха се само далечните светлини на къщите из плантацията. Знаеше, че тези светлини са били запалени много по-рано, но не я напускаше усещането, че са сътворени от нощта. От време на време някои примигваха, защото хората се движеха в жилищата си. *Ако няма обитатели, светлините трябва да се гасят. Не прахосвай енергия.*

Известно време примигващите отблясъци задържаха вниманието ѝ. Вариант на стария въпрос за дърво, падащо в гората: има ли звук, ако никой не го е чул? Все пак Одрейди беше на страната на онези, които твърдяха, че вибрациите съществуват независимо от евентуалното им улавяне или пропускане от страна на някакъв сензор.

Дали секретните сензорни устройства не следят и нашето Разпръскване? Какви ли нови способности и изобретения се ползват от потомците на онези, които се разпръснаха първи?

Белонда си бе позволила достатъчно дълго мълчание:

— Дар, пращаш обезпокоителни сигнали от Дома на Ордена.

Одрейди прие без коментар изказването ѝ.

— Каквото и да направиш, тълкува се като нерешителност.

Колко тъжно прозвуча гласът на Бел.

— Значими по сила групи обсъждат евентуалната ти смяна. Прокторите гласуват.

— Само прокторите ли?

— Дар, наистина ли *оня* ден си махнала с ръка на Праска и си ѝ казала, че си струва да се живее?

— Да.

— *Какви* си ги свършила?

— Не свършила; продължавам да преоценявам. Още ли няма вест от Дортужла?

— Днес го повтори най-малко десет пъти! — Белонда посочи работната маса. — И продължаваш да се връщаш към последния отчет на Бурзмали от Лампадас. Пропуснали ли сме да видим нещо?

— Защо враговете ни овладяват и се закрепват бързо на Гамму? Кажете ми, ментате.

— Не разполагам с достатъчно данни и ти го знаеш!

— Бел, изготвеното от Бурзмали описание на събитията не е изгубило достойнствата си, а той не беше ментат. Казвам си: да, любимият ученик на своя башар, все пак. Разбираемо е, че показва качества, които е наследил от учителя си.

— Стига вече, Дар. Какво толкова намиращ в неговия отчет?

— Попълва една празна картина. Не изцяло, но все пак е дразнещ начинът, по който продължава да се връща към Гамму. Голям брой икономически сили разполагат със силни връзки там. Защо враговете ни не отрязват тези нишки?

— Очевидно е, че са част от системата.

— Ами ако ние предприемем атака на Гамму с всички възможни средства?

— Никой не намира особено да се залавя с бизнес в размирна окръжаваща среда; Това ли намекваш?

— Отчасти.

— Навярно повечето от участващите в тази икономическа система биха поискали да се махнат. На друга планета, при друго раболепно население.

— И защо?

— Защото прогнозите им ще бъдат по-достоверни. Разбира се, ще им се наложи до засилят отбранителната си мощ.

— Бел, надушваната от нас тамошна връзка ще удвои напъните на заинтересованите да ни открият и унищожат.

— Несъмнено.

Лаконичният коментар на Белонда принуди Одрейди да пренасочи мислите си. Тя вдигна поглед към далечните планини със снежна тонзура^[1], проблясваща на звездната светлина. Оттам ли щяха да се появят нападателите?

Атаката на подобно подозрение би отслабила ефективността от работата на интелект от по-низш разряд. Но Одрейди нямаше нужда от Молитвата срещу страха, за да запази мислите си свежи. Разполагаше с по-проста формула.

Обърни се с лице към страховете си, или те ще ти се покатерят по гърба.

Подходът ѝ бе директен. Най-ужасяващите неща на този свят идват от умовете на хората. Кошмарът (белият кон на бинджезъритското унищожение) се появяваше както в митични, така и в действителни форми. Брадвата на ловуващата сянка може да поразява и разума, и плътта. Но от страховете, разяждащи ума, няма спасение.

Тогава ги посрещни с открито лице!

Срещу какво бе изправена в този мрак? Не срещу безликата преследваща я сянка с брадвата, нито пък падането в неznайната пропаст (и двете видими с помощта на собственото ѝ късче дарба), а срещу съвсем реалните почитаеми мами и онези, които им помагаша, независимо какви бяха те.

Въпреки това не се осмелявам да използвам мъничката си дарба, за да видя очакващото ни напред, което може да ни посочи пътя. Рискувам да заключа бъдещето ни в непроменяща се форма. Муад'Диб и неговият син Тирана го сториха, така че после Лито II трябваше да потреби три хиляди и петстотин години, за да ни спасява.

Движещи се светлинки някъде по средата на разстоянието привлякоха вниманието ѝ. Някои градинари бяха останали на работа до късно, за да доокастрят всичко в плодовите градини, сякаш намиращите се в тях дървета на почтена възраст щяха да живеят вечно. От вентилаторите се разнесе съвсем слаба миризма на дим от огньове, изгарящи отрезките от почистването. Градинарите в „Бин Джезърит“ бяха особено внимателни към подобни подробности. Никога не оставяй тук-там изсъхнали съчки, привличащи паразитите, които могат да ги ползват за трамплин към живите дървета. Чисто и подредено. Предварително планиране. Поддържай средата, която обитаваш. Настоящият миг е част от вечността.

Не разхвърляй сухи клони, така ли?

Сух клон ли бе Гамму?

— С какво толкова те привличат плодовите градини? — поиска да узнае Белонда.

Одрейди отговори, без да се обръща:

— Възстановяват силите ми.

Само преди две нощи се бе разхождала там в свежестта на хладното, почти студено време с лека мъгица ниско над земята. Краката ѝ разбъркаха опадалите листа. Слаб мирис на смесена тор, ръсната от лек дъждец в по-защитените от студа ниски места. Почти

приятна мочурлива миризма. Животът в обичайното си движение — дори сега. Голите клони над нея се очертаваха бездиханни на фона на звездната светлина. Потискащо все пак, в сравнение с пролетта или времето за прибиране на реколтата. Но красиво с постоянния си поток. Животът се бе стаил в очакване на собствения си вик за изначално познатото свещенодействие.

— Не те ли безпокои мисълта за прокторите? — попита Белонда.

— Бел, как ще гласуват те?

— Почти без превес към една от страните.

— Останалите ще ги последват ли?

— Следят със загриженост решенията ти. И последствията.

Бел бе майстор в предаването на информация с голям обем в няколко думи. Почти всички вземани в „Бин Джебърит“ решения преминаваха през тройна плетеница: Резултатност, Последствия и (най-важното) Кой Умее Да Изпълнява Заповеди. Делото и лицето се оглеждат и сравняват много грижливо и с изключително внимание към подробностите. Последното оказва много силно влияние върху Резултатността, което пък има обратна връзка с Последствията. Умела старша майка само за секунди може да намери необходимия път през плетеницата от възможни решения. Тогава Централата сякаш оживява. Очите блестят. Обикаля приказката „Направи го без колебание.“ Създава се доверие в помощниците, послушниците и другите ученици. А светите майки (особено прокторите) са в нетърпеливо очакване, за да сложат оценка на Последствията.

Одрейди каза — по-скоро на отражението си в прозореца, отколкото на Белонда:

— Дори старшата майка трябва да го раздава по-спокойно, включително и спрямо себе си.

— Но какво те смущава в подобна бъркотия?

— Бел, нима скоростта ти се струва малка?

Белонда се дръпна рязко назад на стола си, сякаш Одрейди я бе бутнала.

— Напоследък търпението се оказва особено трудно за постигане — продължи старшата майка. — Ала подборът на нужния момент винаги има влияние върху възможностите за избор.

— Какви са намеренията ти във връзка с нашия нов Тег? Длъжна си да отговориш на този въпрос!

— Бел, ако враговете ни напуснат Гамму, къде биха отишли?

— Там ли мислиш да ги удариш?

— Поне да ги сблъскам малко.

Белонда рече с по-мек тон:

— *Опасно е да се налива масло в този огън.*

— Трябва ни още един чип, за да продължим пазарлъка.

— Почитаемите мами не се пазарят!

— Но присъединилите се към тях го правят, струва ми се. Те биха ли се преместили на... Във Възела, да речем?

— Какво му е толкова интересно на Възела?

— Почитаемите мами се намират там в пълен състав. А любимият ни башар носеше в прекрасния си ментатски мозък досие-по-памет на мястото.

— Олелее... — изречено повече като въздишка, отколкото с членоразделни звуци.

Влезе Тамалани и остана права и мълчалива, докато Одрейди и Белонда погледнаха към нея.

— Прокторите подкрепят старшата майка. — Тамалани вдигна нагоре пръст с дълъг нокът. — С един глас!

Одрейди въздъхна:

— Кажи ни, Там, как гласува поздравената оня ден от мене с махване на ръка проктор Праска?

— За теб.

Одрейди се втренчи в Белонда с полуусмивка:

— Бел, пусни шпиони и агенти. Трябва да подтикнем преследвачите си към обща среща във Възела.

До сутринта тя ще има заключение за моя план.

Когато Белонда и Тамалани излязоха, мърморейки нещо една на друга със звучаща в гласовете им тревога, Одрейди също напусна работната стая по късия коридор, водещ до жилището ѝ. По коридора патрулираха обичайните помощници и свети майки от състава на прислугата. Неколцина помощници ѝ се усмихнаха. Аха, слухът за вота на прокторите бе стигнал и до тях! Още една криза бе преодоляна.

Премина през всекидневната до стаичката за спане, където се изпъна на походното легло, без да се съблича. Стаята бе окъпана в бледожълтата светлина на един светоглобус. Погледът ѝ се плъзна по картата на пустинята и спря на картината на Ван Гог, поставена в

защитна рамка и покритие, и окачена на стената откъм долната част на леглото ѝ.

Селски къщи в Кордъовил.

По-хубава карта от онази, където се отбелязва разрастването на пустинята, помисли си тя. *Помогни ми, Винсент, за да знам откъде идвам и какво все още мога да направя.*

Днешният ден бе изцедил силите ѝ. Безкрайно се бе уморила, намирайки се на място, където разумът се самоограничаваше в окръжности с малък радиус.

Отговорностите!

Те я притискаха и не ѝ даваха мира, а Одрейди знаеше, че отприщва най-неприятното у себе си, когато задълженията не искат да свалят своята обсада. Принуждавана да изразходва енергия, само и само за да поддържа някакво подобие на спокойно поведение. *Бел го видя.* Бе влудяващо. Сестринството се оказа отрязано от всякаква възможност за излаз, притиснато в почти напълно безплодни действия.

Тя затвори очи и направи опит да изгради в себе си образ на командваща почитаема мама, към която може да се обърне. *Възрастна и наситила се на власт... Жилеста, Силна; с онази заслепяваща бързина на движенията, която те изначално притежават.* В съзнанието на Одрейди се появи търсеният силует, но без ясни очертания на лицето.

Изричайки безгласно думите си, тя се обърна към безликата почитаема мама.

„Никак не ни е лесно да ви оставим да продължавате със собствените си грешки. Това винаги е мъчително за учителите. Да, ние се възприемаме като учители. И обучаваме не толкова отделните личности, колкото човешкия род. Даваме уроци на всички. Ако виждаш в нас Тирана, права си.“

Появилият се мисловен образ не отговори.

Но как биха могли да преподават учители, които непрекъснато се кривят? Бурзмали — мъртъв, голата Тег — в непознато количествено изражение. Одрейди долавяше невидими сили на напрежение, съсредоточаващи се в Дома на Ордена. Нищо чудно, че прокторите гласуваха. Сестринството бе омотано в паяжина. Нишките ги държаха здраво. А някъде из паяжината една безлика почитаема мама бе прилегнала, готова да се нахвърли.

Кралицата-паяк.

Присъствието ѝ се долавяше от действията на нейните креатури. Нишка-капан в паяжината започва да трепери и преследвачите се нахвърлят върху оплетените жертви като безумни насилници, които не броят нито собствените си мъртъвци, нито избитите жертви.

Някой даваше заповеди за претърсването, а той не можеше да бъде друг, освен Кралицата-паяк.

Здравомислеца ли е по нашите стандарти? На какви ужасни мъки изпратих Дортужла!

Почитаемите мами се намираха отвъд мегаломанията. В сравнение с тях Тиранът приличаше на смеховито корсарче. Лито II поне бе знаел онова, с което в „Бин Джебърит“ винаги се съобразяваха: как да балансираш на ръба на мечата, като отчиташ опасността от смъртоносно прерязване, когато се плъзнеш от заеманото място. *Заплатената цена, за да се добереш до подобна власт.* Почитаемите мами загърбваха неизбежната съдба, като удряха и посичаха безмилостно всичко около себе си, подобно на великан, обзет от пристъп на ужасна истерия.

Досега никой не бе съумял да им се противопостави успешно, така че те реагираха с убийствения бяс на дивите скандинавски воители. Залагайки на истерична реакция. Съзнателно.

Дали защото оставихме на Дюн своя башар и клетата му военна сила, обречени на самоубийствена отбрана? Никой не може да каже колко са почитаемите мами, убити от него. Както и от Бурзмали, намерил смъртта си на Лампадас. Преследвачите със сигурност бяха почувствали жилото му. Без да споменаваме подготвените от Айдахо мъжкарите, които пратихме, за да предадат на мамите похватите на сексуалното поробване. Включително и на мъжки индивиди!

Достатъчно ли бе това за разпалването на подобен бяс? Навярно. Но какво би могло да се каже за приказките от Гамму? Наистина ли Тег е показал нови способности, хвърлили в ужас почитаемите мами?

Ако успеем да върнем спомените в паметта на нашия башар, ще се наложи да го следим отблизо. Може ли да го задържи един некораб? Наистина, каква бе причината за подобна реакция от страна на извратените някогашни свети майки? Те бяха жадни за кръв. Никога не носи лоши вести на хора като тях. Нямахше нищо чудно в лудешкото

поведение и на техните креатури. Обзетият от страх овластен човек може като нищо да убие приносителя на лоши новини. Никога не предавай подобни вести. По-добре да умреш в боя.

Хората на Кралицата-паяк се оказаха отвъд обичайната безогледност. Много по-далече. Не можеше да стане дума за каквото и да е порицание. Все едно да сгълчиш крава, че пасе тревата. Добичето ще има пълното право да докаже правотата си, като те погледне с недоумяващ поглед: „Не очакваш ли от мен да правя точно това?“

След като знаехме вероятните последствия, защо ги подбудихме? Не сме от типа на човека, който удря с пръчка топчест сив предмет, за да разбере, че е гнездо на стършели. Ние знаем какво удряме.

Пред Сестринството се бе изправил враг, превърнал съзнателно истеричното насилие в своя политика: „Ще беснеем до дупка!“

А какво ще стане, ако почитаемите мами бъдат сполетени от мъчително поражение? В какво би се превърнала тяхната истерия?

Страхувам се от тази мисъл.

Ще се осмели ли Сестринството да подклажда разпаления вече огън?

Длъжни сме!

Кралицата-паяк ще удвои усилията си, за да намери Дома на Ордена. Насилието ще ескалира до още по-отвратителни прояви. А после? Почитаемите мами ще заподозрат ли всеки и всички в съчувствие към „Бин Джебърит“? Дали могат да се обърнат и срещу собствените си поддръжници? Нима са очаквали, че ще се озоват във вселена, в която липсва друг съзнателен живот? По-вероятно бе подобна мисъл въобще да не е стигала до мозъците им.

Как изглеждаш, Кралице-паяк? Как си свикнала да мислиш?

Мурбела каза, че не е познавала своята главнокомандваща, включително и заместниците ѝ в Ордена Хорму. Ала в същото време бе направила подтикващо към размисъл описание на личните покои на една от заместник-главнокомандващите. Даващо впрочем немалка информация. Какво представлява домът на подобна личност? Кого допуска близо до себе си и кому споделя незначителните поучения на всекидневието?

Повечето от нас си подбират спътници и обстановка, в които виждат себе си като в огледало.

Мурбела разказа следното: „Една от личните ѝ прислужници ме заведе в нейната зона за частно ползване. Изглежда бе решила да се изфука с правото си на достъп до светая светих. Общите помещения бяха чисти и подредени, но в личните стаи цареше пълна бъркотия — разхвърляни при събличане дрехи, отворени бурканчета с мазила, неоправено легло, засъхнала храна в чинии по пода... Попитах защо са оставили непочистена цялата тази каша. Тя ми каза, че това не влизало в кръга на нейните задължения. Натовареният със задачата бивал пускан в квартирата малко преди падането на нощта.“

Потайни вулгарни деяния.

Умът на подобна личност със сигурност съответства по подредба на обстановката в личните ѝ покои.

Очите на Одрейди внезапно се отвориха. Насочи поглед към картината на Ван Гог. *По мой избор.* Така в дългия ход на човешката история се наслагваха напрежения, което не можеше да бъде сторено от Другите Памети: *Винсент, ти ми пращаш послание. И благодарение на него аз няма да отрежа ухото си, нито пък ще додявам с безсмислени любовни писания на онези, които не държат на мен. Ето най-малкото, което мога да направя, за да ти докажа, уважението си.*

Спалната стаичка притежаваше свой познат аромат — острата, налагаща се миризма на карамфил. Любимият на Одрейди мирис на цвете. Прислужниците имаха грижата да поддържат тук точно такъв ароматен фон. Тя отново затвори очи и мислите ѝ мигновено се върнаха към Кралицата-паяк. Одрейди долови как промяната прибавя ново измерение в образа на безликата жена.

Мурбела каза, че почитаемата мама-командир трябва само да произнесе заповед, за да бъде изпълнено всичко, което е наредила.

„Всичко ли?“

Пленницата описва познати ѝ примери — извратени сексуални партньори, огромни количества бонбони и други сладости, емоционални оргии, разпалени с изпълнения на извънмерно насилие.

„Винаги търсят възможно най-силните усещания.“ Донесенията на шпиони и агенти отразяваха точно разказаното с полувъзхита от страна на Мурбела.

„Всяка от тях казва, че именно те имат правото да управляват.“

Онези жени са продукт на еволюцията на една аристократична бюрокрация.

Много неща го потвърждаваха. Мурбела заговори за уроци по история, според които на почитаеми мами от по-ранно време се провеждали изследвания за начините, с чиято помощ биха могли да установят сексуално господство над поданиците си, „когато облагането с данъци се превърне в твърде голяма заплаха за управлението“.

Право да управляват ли?

Според Одрейди те дори не настояваха за такова право. Не. Чисто и просто твърдяха, че то изобщо не подлежи на обсъждане. Никога! Нито едно от взетите решения не е погрешно. Независимо от последствията. Подобно нещо просто не се е случвало...

Старшата майка се надигна в походното си легло, осъзнавайки, че е получила необходимото прозрение.

Никога не се стига до грешки.

За целта е нужна преголяма торба, пълна с липсващо осъзнаване на протичащото. Съвсем мъничко мислене, след което ти остава да се взираш във всеобщото безредие, дето сам си създал!

Ой, чудо!

Повика нощната прислуга — помощница от първо ниво — и поиска мелинджов чай, съдържащ опасен стимулант, който щеше да потисне настойчивите призови на тялото за сън. Но на определена цена, разбира се.

Помощницата се поколеба, преди да изпълни нареждането. След малко се върна с голяма чаша върху поднос, от която се вдигаше пара.

Одрейди отдавна бе открила, че мелинджовият чай, приготвен с ледено студената вода в Дома на Ордена, има аромат, който определено бе проправил собствен път в съзнанието ѝ. Сега горчивият стимулант и отне познатия освежителен вкус и сякаш загриза нейния ум. Думата не бива да стига до посветилите се на наблюдение. *Безпокойство, безпокойство, безпокойство.* Дали прокторите ще гласуват за пореден път?

Отпиваше на малки глътки, за да даде на стимуланта време да свърши работата си. *Осъдената жена не приема последния обяд. Отпива от чая.*

След известно време отмести празната чаша и се обади да ѝ донесат топли дрехи:

— Ще се разходя из овощните градини.

Нощната прислуга не каза нито дума. Всички знаеха за честите ѝ разходки там, дори по такова необичайно време.

След минути бе вече на тясната оградена пътека към любимата ѝ плодова градина, осветявайки пъти си с минисветоглобус, привързан с къса връвчица към дясното рамо. Малко стадо от добитъка на Сестринството (с черна козина) се изравни с оградата до Одрейди и я загледа, докато тя преминаваше. Погледна влажните муцуни, вдъхна силната миризма на люцерна в парата, която излизаше при издишване от ноздрите им, и се спря. Кравите изглежда доловиха на свой ред мириса на феромона, нареждащ им да я приемат като стопанка. Отдръпнаха се и заядоха фуража, струпай от пастирите близо до оградата.

Одрейди им обърна гръб и погледна към голите дървета отвъд пасището. Минисветоглобусът хвърляше жълт кръг от светлина, подсилвайки зимното вкочаняване.

Малцина разбираха защо тукашното място я привлича. Не беше достатъчно да се каже, че така намира облекчение за разбунените си мисли. Дори през зимата, когато скрежът скриптеше под стъпалата ѝ. Тази плодова градина бе заплатеното с болка затишие между бурите. Тя угаси минисветоглобуса и остави краката си сами да следват познатия път в тъмнината. От време на време поглеждаше нагоре към звездната светлина, на фона на която бяха очертани голи клони. *Бури. Почувства как приближава още една, за която синоптиците нямаше как да разберат предварително. Бури пораждаат бури. Бяс поражда бяс. Отмъщението поражда отмъщение. Войни пораждаат войни.*

Старият башар майсторски разкъсваше такива връзки, голата, дошъл от него, ще продължи ли да има таланта му?

Опасна игра, наистина.

Одрейди върна поглед към добитъка — движещо се черно петно и пара на фона на звездната светлина. Стадото се бе скупчило, за да запази максимално топлината, и тя чу познатия звук от преживяната, вече поета храна.

Трябва да се спусна на юг е пустинята. И там — лице в лице с Шийена. Пясъчните твари растат и разширяват територията си. Защо обаче ги няма червеите?

Заговори високо на добитъка, скупчил се до оградата:

— Яжте тревата си. Това е, което се очаква да правите.

Знаеше, че ако някой от шпиониращите вардияни-наблюдатели е уловил случайно тия думи, ще ѝ се наложи да дава подробни обяснения.

Да, тази нощ прозрях сърцето на нашия враг. И наистина го съжбявам.

[1] Обръсната част от главата на свещеник, монах и др. — Б. пр.

↑

„За да разбереш добре нещо, трябва да познаваш границите му. Само когато излезеш извън допустимото за него, ще е видна истинската му природа.“

Правилото Амтал

„Не се осланяй единствено на теорията, когато залогът е животът“

Коментар на „Бин Джебзърит“

Дънкан Айдахо стоеше почти в средата на тренировъчната площадка в не-кораба, на около три крачки от голата-дете. В непосредствена близост се намираха сложни уреди и приспособления за тренировка и обучение — някои уморителни, а други опасни.

В днешното утро външният вид на детето едновременно изразяваше възхита и вдъхваше доверие.

Дали го разбирам по-добре, защото аз също съм гола? Съмнително предположение. Създаден е по начин, много различен от проектираното за мен. Проектирано! Ето го точният термин.

Сестринството бе копирало възможно най-голяма част от оригиналното детство на Тег. Дори до едно боготворящо го по-малко приятелче, поело функциите на отдавна починалия брат. И Одрейди, заела се с истинското му обучение! Както бе сторила рождената майка на башара.

Айдахо си спомняше възрастния мъж, от чиито клетки бе създадено това дете. Мъдър командир, чиито мнения трябваше да бъдат зачитани. Съвсем леко усилие му бе нужно, за да си припомни маниера и думите на военачалника:

„Истинският воин разбира по-добре своя враг, отколкото приятелите си. Опасен капан, ако допуснеш разбирането да доведе до съчувствие, което неминуемо ще стане, стига да оставиш нещата на собственото им развитие.“

Бе трудно да се предположи, че стоящият зад думите му разум е скрит някъде в изправеното пред него дете. Башарът изглеждаше невероятно прозорлив, когато в оня отдавна отминал ден в кийпа на Гамму бе му говорил за неща като симпатия, съчувствие, отзивчивост.

„Съчувствието към неприятеля е слабост както за полицията, така и за войсковите сили. А най-опасни са несъзнателните симпатии, които те подтикват да запазиш врага си, защото той оправдава собственото ти съществуване“

— Господине?

Как ще може това пронизително гласче да придобие командирските нотки в гласа на великия воин?

— Какво има?

— Защо само стоите там и ме гледате?

— Наричаха башара с прозвището „Старата Благонадеждност“.

— Знаеше ли го?

— Да, господине. Изучавах историята на живота му.

Дали сега има „Млада Благонадеждност“? Защо Одрейди настоява за толкова бързо възстановяване на оригиналните му спомени?

— Заради башара цялото Сестринство се задълба в Другите Памети, та да актуализира историческите си представи. Казаха ли ти го?

— Не, господине. Важно ли е за мен да го зная? Старшата майка рече, че ще се грижиш за тренировките на мускулите ми.

— Той обичаше да си пийва маринет от Дън — много фино марково бренди, доколкото си спомням.

— Твърде млад съм, за да пия, господине.

— Ти беше ментат. Знаеш ли какво означава това?

— Ще знам, когато възстановите спомените ми, нали така? Аха, без почтителното *господине*. Напомня на учителя си да внимава за нежелани закъснения.

Айдахо се усмихна, а в отговор получи буквално ухилване. Дете, което възбужда интереса. Лесно бе да му покажеш естествено породилата се привързаност.

„Внимавай с него — бе казала Одрейди. — Чаровник е.“

Айдахо си спомни за казаното от старшата майка преди да доведат детето.

„Тъй като всеки индивид носи отговорност преди всичко пред себе си — рече тогава тя, — оформянето на това «себе си» е обект на най-голямата ни грижа и внимание.“

„Нужно ли е то за един гола?“

През онази нощ се намираха във всекидневната на Айдахо, а Мурбела се оказа най-доволният слушател.

„Ще запомни всичко, на което го научиш.“

„Следователно редакцията на оригинала ще бъде незначителни.“

„Внимавай, Дънкан! Вгорчи живота на едно впечатлително дете, научи го да не вярва никому и вече си сътворил самоубийство, без значение дали ще се случи по-рано или по-късно.“

„Забравяш ли, че познавах башара?“

„Дънкан, а ти не забравяш ли как стояха нещата, преди да бъдат възстановени собствените ти спомени?“

„Знаех, че башарът може да го направи и мислех за него като за свой спасител.“

„Ето как те вижда и той. Особен вид доверие.“

„Ще се отнеса честно към него.“

„Може и да мислиш, че постъпваш честно, но те съветвам да поглеждаш дълбоко в душата си всеки път, когато останеш лице в лице с доверието му.“

„Ами ако сбъркам?“

„Ние ще поправяме, когато е възможно.“ — Тя погледна към видеоочите, след което веднага върна зора си на него.

„Знам, че ще ни следите!“

„Не позволявай това да ти пречи. Не се опитвам да те накарам да се чувстваш неловко. Искам само да си внимателен. И помни че Сестринството познава ефикасни методи на лечение.“

„Ще внимавам.“

„Сигурно все още си спомняш думите на башара: «Жестокостта ни към нашите врагове винаги е смекчена от урока, който се надяваме да им предадем.»“

„Не съм способен да мисля за него като за неприятел. Башарът бе един от най-свестните хора, които някога съм срещал.“

„Великолепно. Оставям го в ръцете ти.“

Сега детето беше тук, на площадката за упражнения, а поведението му говореше, че е нетърпеливо малко повече от

обикновено заради колебанията на своя учител.

— Господине, в урока ми влиза ли просто да стоя на едно място? Знам, че понякога...

— Кротувай.

Тег застана мирно по военному. Никой не го бе учил да го прави. Явно беше дошло от оригиналните спомени. Айдахо внезапно се почувства поласкан от проявата на башара.

Знаели са, че ще ме спечели по този начин!

Никога не подценявай убедителността на бин-джезъритските деяния и внушения. Можеш да се уловиш, че извършваш разни неща за Ордена, без дори да подозираш, че върху теб е бил оказван натиск. Ловко и дяволски отвратително! Имаше и нещо в замяна, разбира се. Живееш в интересни времена, както казваше древното проклетие-благослов. Айдахо прецени, че общо взето предпочита интересните времена. Пое дълбоко дъх:

— Възстановяването на първоначалните спомени ще ти причини болка — физическа и душевна. Душевните болки в известен смисъл са по-лоши. Аз съм тук, за да те подготвя за този момент.

Все още в стоеж „мирно“. И нито дума.

— Ще започнем без оръжия, като си представиш, че в дясната си ръка държиш нещо остро. Това е вариант на „петте пози“! Всяка ответна реакция протича, преди да има нужда от нея. От пусни встрани ръцете си и цялото тяло.

Айдахо мина зад Тег, хвана дясната ръка на детето под лакътя и му показва първите движения.

— Нападателят е като перо, носещо се по безкрайна пътека. Когато перото наближи, то се отклонява и сменя посоката си на движение. Реакцията ти наподобява порив на вятъра, отвяващ перото встрани.

Дънкан отстъпи и внимателно проследи повторението на движенията от страна на Тег, като от време на време внасяше с бърз удар корекция за някой мускул, сгрешил при изпълнението.

— Остави тялото си да заучава! — бе отговорът на момчешкия въпрос защо го прави. През една от почивките Тег поиска да узнае какво има предвид наставникът му с думите „душевно болки“.

— Оригиначните спомени са оградени с нещо като стена, наложена от появата ти във вид на гола. В определен момент тези

спомени ще се върнат обратно и ще те залееят подобно на вълна. Някои няма да бъдат приятни.

— Старшата майка каза, че башарът е върнал твоите спомени.

— О, богове на бездната! Дете, защо продължаваш да повтаряш „башара“. Това си самият ти!

— Все още не го знам.

— Да, случаят при теб наистина е по-специален. За разбуждането на един гола е нужен спомен за преживяна смърт. Докато в твоите клетки липсва подобен товар.

— Но башарът е мъртъв...

— Башарът! Да, мъртъв е. Трябва да почувстваш, когато заболи най-силно и ще разбереш, че *ти* си башарът.

— Можеш ли наистина да ме върнеш към този спомен?

— Ако успееш да издържиш на болката. Знаеш ли какво ти казах, когато *ти* възстанови моите спомени? Извиках; „Атреиди! Всички така дяволски си приличате, проклетници!“

— Ти... Мразише ли ме?

— Да, а и сам бе отвлечен от онова, което ми стори. Имаш ли вече някаква представа за сегашното ми задължение?

— Да, господине — казано много тихо.

— Старшата майка твърдо държи да не излъжа доверието ти, както направи с мен...

— Но възстанових спомените ви, нали!

— Виждаш ли колко е лесно да възприемеш себе си като башар? Нищо, че в началото се шокира. О, да, ти ме върна към спомените.

— Не искам нищо повече.

— Щом го казваш...

— Старшата майка ми обясни, че сте ментат... Може ли нещо да помогне, та и аз... Нали също съм ментат?

— Логиката казва: „Да“. Но според нас, ментатите, въпросната логика се движи слепешком. Добре разбираме, че има и друга, която те изхвърля от гнездото в пълния хаос.

— Знам какво означава думата „хаос“! — изречено с истинска гордост, и то немалка.

— Щом го мислиш...

— И ви вярвам!

— Слушай ме внимателно! Ние сме слуги на „Бин Джебърит“. Светите майки не са съградили своя орден, като са се доверявали!

— Нима... Не бива ли да вярвам на старшата майка?

— Полека-лека ще схванеш нещата и ще имаш своя преценка. Засега мога само да те предупредя, че „Бин Джебърит“ съществува и работи в система на организирано *недоверие*. Обясниха ли ти вече нещо за демокрацията?

— Да, господине. Ами, то е, когато гласуваш за...

— То е, когато не вярваш никому, щом разполага с власт над теб! Сестрите добре го знаят. Не им се доверявай твърде много.

— И на вас ли да не вярвам?

— Единственото, за което можеш да ми имаш пълно доверие, е че ще използвам най-доброто от себе си, за да възстановя първоначалните ти спомени.

— Тогава болката не ме интересува, колкото и да е силна.

Момчето погледна към видеоочите с изражение, което говореше, че е запознато с предназначението им:

— Не са ли любопитни какво мислиш за тях?

— Чувствата им не засягат ментата, освен като данни.

— Това означава ли факт?

— Фактите са нещо крехко. Един ментат може да се оплете в тях. Твърде много *сигурни* сведения. Също като в дипломацията. Потребни са ти няколко добри лъжи, за да се добереш до необходимите преценки.

— Объркан съм... — Тег произнесе колебливо думата, тъй като не бе сигурен дали тя изразява точно онова, което имаше предвид.

— Веднъж заявих същото на старшата майка, а тя ми отговори: „Държала съм се зле.“

— Предполагам, че не искаш да ме объркваш още повече?

— Не, освен ако не държа да научиш нещо — Айдахо реши да продължи, понеже Тег оставаше все така озадачен: — Хайде, ще ти разкажа една история.

Момчето мигновено приседна на пода, с което показва, че Одрейди често прибегва към същата процедура. Добре. Събеседникът му явно бе вече достатъчно предразположен. — В един от животите си имах куче, което мразеше мидите — започна Айдахо.

— Познавам ги. Идват от Голямото море.

— Вярно. Е, кучето ми мразеше мидите, тъй като една от тях прояви дързостта да го опръска в окото с онази течност, която изхвърля. Все едно го наплю. А, на всичкото отгоре, щипе! Нещо повече — тя избликна внезапно от съвсем невинна дупчица в пясъка. Не се виждаше никаква мида.

— Какво направи тогава кучето ти? — Въпрос с полягане напред и брадичка, подпряна на юмручето.

— Изрови виновника и ми го донесе — засмя се Айдахо. — Първи урок: „Не позволявай на непознат да ти плюе в окото.“

Тег се разсмя и запляска с ръце. Погледни обаче на случая и откъм страната на кучето. Не оставяй поплювкото на мира! А после — славна награда: господарят е доволен.

— Кучето продължи ли да изравя миди?

— Всеки път, когато излизахме на плажа. Изръмжаваше на поплювковците, а аз, сиреч господарят, ги събирах, за да не ги види някой друг, освен като празни черупки с малки остатъци месце откъм вътрешната им страна.

— Изяждали сте ги?

— Повтарям, виж нещата от позицията на кучето! Поплювковците са наказани, както заслужават. То намира начин да освободи света от омразните нещица, а господарят му е доволен от него.

Тег внезапно демонстрира силата на ума си:

— Сестрите мислят ли за нас като за кучета?

— В известен смисъл — да. Никога не го забравяй! Когато се прибереш в стаята си, погледни за значението на израза *lese majeste*^[1]. Помага да поставим на място взаимоотношенията си с нашите господарки.

Тег отмести поглед към видеоочите, след което се върна в първоначалното положение, но не каза нищо.

От своя страна Айдахо прехвърли вниманието си към вратата зад момчето и добави:

— Историята бе предназначена и за теб.

Събеседникът му скочи и се изправи, след което се обърна в очакване да види старшата майка. Бе влязла обаче само Мурбела. Тя се облегна на най-близката до вратата стена.

— На Бел няма да ѝ хареса начинът, по който говориш за Сестринството.

— Одрейди ми *каза* да действам *по* свое усмотрение. — Той погледна към Тег. Изгубихме достатъчно време за приказки. Искам да видя дали тялото ти е научило нещо.

Странна възбуда бе завладяла Мурбела, когато тя влезе в Тренировъчната зала и видя Дънкан с детето. Наблюдава ги известно време, давайки си сметка, че вижда любимия си в нова и почти бинджезъритска светлина. Разговорът със старшата майка бе намерил продължение в откровеността, с която Дънкан разговаряше с Тег. Изключително странно усещане ѝ даваше новото осъзнаване на факта, че сякаш самата тя е направила крачка встрани от някогашните си близки съратници. Чувстваше силна болка от загубата.

Много неща липсваха на Мурбела от предишния ѝ живот. Но не и ловът на мъжки екземпляри, пленени и поставени във властта на почитаемите мами. Страстта, която ѝ даваше привличането на нови и нови сексомани, вече бе загубила приятния си вкус благодарение на уроците на „Бин Джезърит“ и връзката ѝ с Дънкан. Признаваше обаче, че тъгува за един детайл от онази власт: усещането за принадлежност към сила, която не може да бъде спряна.

Ставаше дума за нещо колкото абстрактно, толкова и специфично. Не за повтарящите се завоевания, а за очакване на неизменната победа, причина за която отчасти бе и дрогата, споделяна със сестрите — почитаеми мами. Тъй като потребността от нея постепенно отшумяваше след промяната с мелинджа, тя вече виждаше предишното си пристрастяване от различна гледна точка. Химиците в „Бин Джезърит“, проследили заместителя на адреналин от кръвните ѝ проби, държаха готово количество — в случай, че тя пожелае да се върне към познатото. Мурбела обаче знаеше, че няма да го стори. Друга липса я измъчваше. Не заплепените мъжкарци, а техният постоянен поток. Нещо вътре в нея ѝ казваше, че с това е свършено завинаги. Никога повече няма да се върне към него. Ново познание бе променило миналото ѝ.

Цялата сутрин беше обикаляла коридорите между жилището си и площадката за тренировки и упражнения, избягвайки да гледа Дънкан и детето, защото се страхуваше, че присъствието ѝ би могло да попречи на заниманията им. Напоследък често прибягваше към

обиколки като днешната след по-напрегнатите уморителни уроци с преподаващата ѝ света майка. Тогава мислеше почти само за почитаемите мами.

Не, не можеше да избяга от усещането за загуба. Чувстваше празнота и не бе сигурна дали нещо друго би могло да я запълни. Усещането бе по-неприятно дори от чувството, че остаряваш. Защото остаряването като почитаема мама предвиждаше някои компенсации. В *онова* Сестринство бе установена тенденция на бързо нарастване на събираните на едно място сили с течение на възрастта. Тук нещата бяха други. Загубата бе *абсолютна*.

Претърнях поражение.

Почитаемите мами никога не приемаха идеята за евентуално поражение. А сега Мурбела се чувстваше принудена да постъпи именно така. Естествено и те не винаги можеха да избегнат смъртта, предизвикана от врагове. Но тези врагове неизменно плащаха.

Имаше закон: цели планети се превръщаха в черна пустош само заради една такава смърт.

Мурбела знаеше, че почитаемите мами-ловци търсят Дома на Ордена. Знаеше също, че би трябвало да помогне на ловците от гледна точка на предишната дължима преданост. Горчивината на личното ѝ поражение се коренеше във факта, че самата тя не желаше „Бин Джебзърит“ да заплати определената цена.

Бин-джебзъритките са прекалено ценни.

А за почитаемите мами те бяха неизмеримо ценни. Въпреки че силно се съмняваше дали друга освен нея го подозира. Горделива суетност.

Това бе преценката ѝ за нейните бивши сестри. *Както и за мен самата, каквато бях тогава.* Ужасяваща гордост. Бе отгледана от множеството поколения, държани в робско подчинение, преди да установят надмощие над другите. Мурбела се бе опитала да го обясни на Одрейди, като ѝ разказваше откъси от историята, научена от почитаемите мами.

„Робът винаги става отвратителен и жесток господар“ — обобщил Одрейди.

Мурбела си бе дала сметка за модела, установен от почитаемите мами. Някога го беше приела, но сега го отхвърляше, без да може да изтъкне всички свои доводи, предизвикали промяната.

Отвикнах от онези неща. Сега биха ми се сторили детински.

Дънкан отново бе спрял практическите занимания. Пот струеше и от учителя, и от ученика. Стояха задъхани и чакаха да възстановят нормалното си дишане, разменяйки странни погледи помежду си. *Тайнствен заговор?* Детето имаше необичайния за годините си вид на зрял човек.

Мурбела отново си спомни коментара на Одрейди:

„Зрелостта налага свой стил на поведение. Ето един от нашите уроци: дай достъп на безусловните изисквания до съзнанието, внасяйки промяна в инстинктите.“

Те промениха мен, а аз ще продължа да го правя. Забелязваше, че същото става и в отношението на Дънкан към голата-дете.

„Приведена в ход, тази дейност създава много напрежение в обществата, върху които въздействаме — бе казала Одрейди. — И ние сме длъжни да внасяме непрекъснати промени и нагаждания към реалността.“

Но как могат да се пригодят към моите бивши сестри?

Одрейди показва завидно sangfroid^[2], когато този въпроси бе зададен.

„Изправени сме пред големи преобразувания заради предишната си дейност. Същото беше и при царуването на Тирана.“

Преобразувания ли?

Дънкан говореше на детето; Мурбела се приближи, за да слуша — Запознат ли си с историята на Муад’Диб? Добре. Защото си Атрейдски, което включва и недостатъци.

— Господине, като грешки ли да го разбирам?

— Дяволски си прав! Никога не предпочитай определен курс на поведение само защото той ти предлага възможност за драматичен жест.

— Така ли умрях?

Айдахо накара детето да мисли за бившето си аз от свое име.

— Сам ще отсъдиш. Но това винаги е било слабост на атрейдите. Привличащи вниманието неща, жестове... Да загине, намушкан от рогата на голям бик, както стана с дядото на Муад’Диб. Голямо представление за народа. Материал за приказки на цели поколения! След сякаш безкрайни времена все още можеш да чуеш тук-там по нещичко от тях.

— Старшата майка ми разказа историята.

— Рождената ти майка сигурно също го е направила.

Момчето потръпна.

— Изпитвам странно чувство, когато те чуя да казваш рождена майка. — В младия глас определено имаше доза страх.

— Странните усещания са едно, а този урок — друго. Говоря за нещо, на което е окачена табелка с неизтриваем надпис: *Десиански жест. Някога беше Атреидсиански, но звучи прекалено тромаво.*

Детето отново се докосна до същината на зрялото съзнание:

— Дори кучешкият живот има своята цена.

Мурбела затаи дъх, съзирайки за миг истината — разум на възрастен човек в тяло на дете. Объркващо.

— Рождената ти майка е Джанет Роксбъро от рода Роксбъро в Лернаус — каза Айдахо. — Тя беше бин-джезъритка. Твой баща пък беше Лоши Тег, известен като представителен агент на ПОСИТ. След няколко минути ще ти покажа любимата снимка на башара край дома му в Лернаус. Искам да я вземеш и внимателно да изучиш всичко от нея. Както и да мислиш за този дом като за най-предпочитаното от теб място.

Тег кимна, но изражението на лицето му говореше, че се бои.

Беше ли възможно прочутият воин-ментат да познава страха? Мурбела тръсна глава. Естествено имаше интелектуална представа за вършеното от Дънкан, но в събраните отчети за нея съществуваха бели петна. Ето нещо, до което може никога да не се докосне. Какво ли би било усещането да се събудиш за нов живот с непокътнати спомени от друго, преживяно в минало битие време. Подозираше, че е много по-различно от Паметите на света майка.

„Разумът в своето начало — както казваше Дънкан. — Разбуждане на твоето Истинско Аз.“ Чувствах, че съм бил хвърлен в някаква магическа вселена. Съзнанието ми представляваше кръг, който постепенно се превърна в кълбо. Условните форми станаха преходни. Масата престана да бъде маса. След това изпаднах в транс: всичко около мен представляваше блещукаща светлина. Нищо не бе реално. Сетне трансът отмина и аз усетих, че съм изгубил онази действителност. Масата отново бе маса.

Бившата почитаема мама се бе запознала достатъчно подробно с бин-джезъритския наръчник „Връщане на гола към оригиналните

спомени“, за да разбере, че Дънкан се отклонява от указанията. Защо?

Айдахо остави детето и се приближи до Мурбела.

— Трябва да говоря с Шийена — рече той, минавайки покрай нея. — Сигурно има по-добър начин.

[1] Обида на царска особа (фр.) — Б. пр. ↑

[2] Хладнокръвие, невъзмутимост (фр.) — Б пр. ↑

„Нерядко бързото схващане наподобява реакция на коления рефлекс и е най-опасната форма на разбиране. То хвърля непрозрачен екран върху способността ти да учиш. По същия начин действат и правните решения по прецедент, задръствайки пътя ти, който се превръща в низ от слепи улици. Вече си предупреден. Не разбирай нищо. Всяко схващане е временно.“

Ментатски извод

Айдахо, седнал сам пред командното табло с клавиатурата, се натъкна случайно на материал, който бе въвел в паметта на общите системи за управление още в самото начало на принудителния период, и се почувства буквално зарязан (спря се по-късно на тази дума) в положения и сетивни възприятия от оня по-ранен етап. Вече не беше следобедът на един обезсърчаващ ден в не-кораба. Той се бе върнал там, разтеглен между *тогава* и *сега* така, както животите на серийно възкресявания гола го свързват с първоначалното му раждане.

Моментално зърна онова, което бе нарекъл „мрежата“, а също и възрастната двойка, изобразена с плетеница от пресечени линии; телата на двамата се виждаха като през трептящи и просветващи низи от навързани скъпоценни камъни — зелени, сини, златисти и едно блестящо в сребърната гама, от което очите го заболяха.

Веднага долови богоподобното спокойствие и сигурност на тези хора, които имаха нещо много общо помежду си. Думата *обикновени* излезе на вътрешния му екран. Сега вече познатият градински пейзаж се насложи зад тях — цветни храсти (рози според него), хълмисти тревни пространства, високи дървета.

Двамината го гледаха с напрегнат, втренчен поглед, който го накара да се почувства гол.

Но каква нова сила имаше във визията! Тя вече не беше затворена в Големия трюм и някакъв непрекъснато увеличаващ силата си магнит го притегляше долу толкова често, че той бе убеден в появата на тревога сред наблюдателите-вардияни.

Дали е следващият Куизъц Хадерах?

Налице бе определена степен на подозрителност и ако в „Бин Джебзърит“ минеа отвъд нея, щяха да го убият. Колко внимателно го следяха вече! Въпроси, загрижени предположения... Но въпреки всичко той не можеше да се отдръпне от видението пред себе си.

Защо двойката възрастни хора му бе толкова позната? Близки от миналото? От семейството?

Преравянето на ментатските спомени не предложи нищо, съответстващо на направените догадки. Закръглени лица. Почти скрити брадички. Плътни гънки под долната челюст. Тъмни очи. Мрежата още повече затъмняваше цвета им. Жената бе облечена в дълга синьозелена рокля, скриваща краката. Бяла престилка със зелени точки покриваше дрехата ѝ от големите гърди до малко под талията. Градински инструменти провисаха от клупчета, навързани по престилката. В лявата си ръка държеше лопатка за разсаждане. Косата ѝ бе сива. Кичурчета се бяха освободили от обвиващата я зелена кърпа и играеха около очите на жената, подчертавайки смеха, избликнал в тях. Изглеждаше съвсем по бабешки...

Мъжът до нея ѝ бе точно копие, сякаш създаден от същия творец. Работна дреха от широки панталони с нагръдник над изпъкнал корем. Без шапка. Тъмни очи с проблясващи отражения. Четка от късо подстригана, остра сива коса.

Лицето му имаше най-благого изражение, виждано някога от Айдахо. Усмивка бе подвила нагоре ъгълчетата на устата му. В лявата си ръка държеше къса права лопата, а в протегнатата напред дясна се стараеше да опази в равновесие нещо, което приличаше на малка метална топка. От топката се излъчваше пронизително свистене, което принуди Айдахо да запуши с длани ушите си. Звукът не спря. После постепенно заглъхна. Той свали ръцете си.

Вдъхващи доверие лица. Мисълта разбуди подозренията му и в същия миг схвана причината за чувството, че ги познава. Твърде много приличаха на лицетанцьори, включително и с чипите си носове.

Приведе се напред, ала картината-видение запази предишното разстояние.

— Лицетанцьори — прошепна Айдахо.

Мрежата и възрастната двойка изчезнаха.

На мястото им се появи Мурбела в трикото си за тренировки с блестящ ебонитово-черен цвят. Той се присегна и я докосна, преди да повярва, че наистина е пред него.

— Какво ти е, Дънкан? Целият си в пот.

— Мисля... Сигурно е нещо, което проклетите тлейлаксиянци са имплантирали. Допреди миг виждах... Навярно бяха лицетанцьори. Те... Гледаха към мен и нещо свистеше... Заболя ме.

Жената извърна глава към видеоочите, но не изгледаше разтревожена. Случилото се бе факт, който сестрите сигурно познаваха и той едва ли представляваше непосредствена опасност, освен може би за Сцитал...

Мурбела приседна встрани и го хвана за ръката, преди да попита:

— Дали не е последица от онова, което са сторили с *тялото ти* в аксолотловите резервоари?

— Не!

— Но ти каза...

— Тялото ми не представлява само бройка нов багаж за сегашното пътуване. В него се намира целият химичен състав, както и материята, от която винаги съм бивал изграждан. Умът — в него е разликата!

Този път Мурбела май наистина се разтревожи. Знаеше, че в „Бин Джебърит“ се безпокоят от всички причудливи дарби:

— Проклет да е Сцитал!

— Ще разбере какво е — успокояващо добави той.

Затвори очи и я чу да става. Ръката ѝ се отдръпна от неговата.

— Дънкан, може би не трябваше да го правиш...

Чу стъпките ѝ да се отдалечават.

Памет. Къде бяха скрили потайното нещо? Дълбоко е оригиналните клетки ли?

До този момент бе мислил за паметта си като за пособие на ментат. Можеше да повика — сякаш пред огледала — собствените си изображения от отдавна отминали времена. В едър план дори, за да огледа внимателно някоя бръчица, изтеглена от възрастта. Лица. Поредица от маски осветявана от различни ъгли личност, която той нарича „аз“. Леко непропорционални черти. Някъде е със сива коса, на други места — със същински каракул, какъвто има и в сегашния си живот. Понякога с веселяшко изражение, други пъти — сериозен и

вгълбен в себе си, търсейки сякаш мъдрост за идващия нов ден. А сред всичко това — съзнание, което наблюдава и взема необходимите решения. Някой, дете прави избора... Тлейлаксианците бяха свършили необходимото.

Айдахо почувства биещата из тялото му кръв и разбра, че опасността е съвсем близо. Беше специално подготвен за нея. Но не от тлейлаксианците. Просто бе роден с тази дарба.

Ето какво значи да си жив.

Нито паметта от другите му животи, нито онова; което тлейлаксианците бяха направили с него, не бе променило ни най-малко разположеното на огромна дълбочина съзнание.

Отвори очите си. Мурбела продължавате да е наблизно, ала с неясно изражение на лицето.

Ето как ще изглежда като света майка.

Промяната не му хареса.

— Какво става, ако „Бин Джебърит“ падне? — попита той. Дочу отговора и кимна: *Да. Ето го най-лошото предположение. Клопката през целия исторически път на Сестринството. А ти не го искаш, любима моя.*

Прочете го върху лицето ѝ, когато тя се обърна и си тръгна.

Погледна нагоре към видеоочите и каза:

— Дар. Трябва да говоря с теб, Дар.

Никакъв отговор от никой от механизмите наоколо. Не бе и очаквал такъв и въпреки това знаеше, че може да ѝ говори, а тя трябва да слуша.

— Стигнах до нашия проблем от другата му страна. — Представи си бързото жужене на записващите устройства, които шеметно нахвърляха звуците на гласа му върху ридулианови кристали. — Промъкнах се в мозъците и на почитаеми мами. Мурбела отеква.

Ето как ще заостри вниманието ѝ. Разполага със собствена почитаема мама. Но *разполага* не е точната дума. Защото той всъщност *я няма*. Дори в леглото. Те просто се имат един друг. Подхождат си по същия начин, по който изглежда си подхождаха онези хора от видението. Това ли бе съзрял там? Двама възрастни, подготвени в сексуален аспект от почитаемите мами?

— Сега ме занимава друг въпрос — каза той. — Как да се справя с „Бин Джебърит“?

Ръкавицата бе хвърлена.

— Епизоди — продължи с думата, ползвана с удоволствие от# Одрейди. — Ето как трябва да виждаме онова, което ни се случва — Кратки епизоди. Дори предположението за най-лошото стечение# на обстоятелствата следва да бъде екранирано на този фон. Разпръскването прави да изглежда незначително всичко, сторено от нас.

Така им се пада! Демонстрация на стойността, предназначена за сестрите. Почитаемите мами се явяват в по-добра перспектива. Те се връщат в Старата империя. Приятели пигмейчета. Знаеше, че Одрейди ще го види. Бел щеше да се погрижи.

Някъде там, в Безкрайната вселена, един състав съдебни заседатели бе издал присъда срещу почитаемите мамя. Законът и неговите изпълнители не бяха успели да вземат превес в полза на ловджийките. Подозираше, че във визията си бе видял двама от този състав. Дори да се окажеха лицетанцьори, не бяха от онези на Сцитал. Двамината зад проблясващата мрежа не принадлежаха никому освен на самите себе си.

„Големите слабости в управлението възникват поради страха да бъдат извършени радикални вътрешни промени, дори когато нуждата от тях е очевидна.“

Даруи Одрейди

За Одрейди първата утринна доза мелиндж бе винаги различна. Плътта и откликваше като изтощен от глад скитник, който сграбчва сладък плод. Следваше бавното, всепроникващо и болезнено възстановяване.

Това беше страшната същност на пристрастяването към мелинджа.

Бе застанала до прозореца на спалната стаичка и очакваше крайния ефект от изпитото. Отбеляза, че Службата за метеорологичен контрол е успяла с още един утринен дъжд. Измитият пейзаж бе чист и всичко беше потопено в лека романтична мъгла с размити очертания, сведено някак до същността си подобно на стари спомени. Тя отвори прозореца. Влажен и студен въздух облъхна лицето ѝ, връщайки я към възпоминанията така, както го прави отдавна носена дреха.

Пое дълбоко глътка въздух. Чудно хубаво мирише след дъжд! Спомняше си как всичко живо се уголемява и заглажда от падащата вода, ала сегашните дъждове бяха други. Те оставяха след себе си мирис на мокър кремък. Одрейди не го харесваше. Не носеше послание на прясно измити неща, а на обиден живот, който иска всички дъждове да спрат и да останат заключени. Този дъжд не галеше, не напомняше за пълнотата на живота. По-скоро — за някаква предстояща, неизбежна промяна.

Тя затвори прозореца. Върна се отново към познатите аромати и онзи постоянен мирис на шере, идващ от имплантираните доза-тори, задължителни за всеки, който знае местоположението на Дома на Ордена. Чу влизането на помощницата, последвано от тихото шумолене по картата.

Движенията на Стреги говореха за резултатни действия. Изминалите седмици на близко общуване потвърдиха първоначалната

преценка на Одрейди. Можеше да се разчита на нея. Не беше блестяща, но притежаваше безпогрешен усет за нуждите на старшата майка. Ако имаше начин да прехвърли чувствителната ѝ същност към потребностите на младия Тег...

Поетият мелиндж оказа пиковото си въздействие, последвано от постепенно отслабване. Отражението на послушницата в прозореца демонстрираше ясно готовността ѝ да получи задача. Явно знаеше за важността на моментите, предизвикани от действието на подправката. Със степента си на подготовка трябва да е очаквала с нетърпение деня, когато най-сетне ще заслужи мистериозното си повишение...

Желя ѝ доброто.

Повечето свети майки следваха канона на обучението и рядко смятаха приемането на подправката за пристрастяване. Но Одрейди мислеше за това всяка сутрин. Вземаш я ден след ден, както го иска тялото ти, следвайки модела на ранната подготовка — минимална доза, достатъчна само за възбуждането на системата на обмяна на веществата и поддържането ѝ във върхово състояние. Биологичните потребности биват насищани по-равномерно с помощта на мелинджа. Храната има по-приятен вкус. Премахва се опасността от случаен или фатален пристъп, сиреч живееш по-дълго, когато я приемаш. Но вече си пристрастен.

След като тялото ѝ получи необходимото, Одрейди примигна и насочи вниманието си към помощницата. Нейното любопитство към продължителния утринен ритуал бе ясно доловимо. Обръщайки се към отражението на Стреги в прозореца, тя попита:

— Учила ли си за отказването от мелинджа?

— Да, старша майко.

Въпреки предупрежденията да не се акцентира върху усещането за пристрастяване към дрогата, дълго тренираната психика долавяше струпващото се негодувание. Духовната подготовка като помощница (дълбоко впечатана при изпитанието с Агонията) се подлага на постепенна ерозия под въздействието на Другите Памети.

Предупреждението гласи: „Отказването отнема един от най-важните елементи за продължаване на живота ти, а ако бъде предприето в късния етап от средната възраст може дори да те убие.“

Колко маловажно бе то сега!

— Отказването има голямо значение за мен — каза Одрейди. — Аз съм една от онези, за които утринната доза е болезнена. Сигурно са ти казали, че и това се случва.

— Съжалявам, старша майко.

Одрейди огледа внимателно картата. На нея ясно се виждаше продългата стрелка на пустинята в северна посока, както и чувствителното разширяване на сухите райони на югоизток от Централата, където се намираше станцията на Шийена. След малко върна вниманието си към Стреги, която я наблюдаваше с новопоявил се интерес.

Говори така, защото мисли за тъмната страна на собствените си представи!

— В наше време рядко се обръщаме с необходимия респект към уникалността на мелинджа — каза Одрейди. — Всички стари наркотици, станали слабост на хората, притежават едно и също много важно общо качество, изключение от което прави само подправката. Те скъсяват живота и носят много болка...

— *Вече* ни го казаха, старша майко.

— Но навярно не са ви съобщили един важен факт, който може да бъде затъмнен от грижите ни с почитаемите мами. Налице е енергиен глад, чувствал от всички форми на управление (да, също и от нас), с чиято помощ лесно можеш да се озовеш в своеобразен капан. Ако продължиш да ми служиш, ще го усетиш с цялата си същност, защото всяка сутрин ще ме виждаш как страдам. Нека познанието за този страшен капан залегне дълбоко в теб. Не бива да се превръщате в безгрижни продавачи на дрога, впримчени в система, която измества живота с равнодушна смърт, както го правят почитаемите мами. Запомни: приемливите наркотици могат да бъдат облагани с данъци, с които пък може да се плащат заплати. Или, казано с други думи, да се създават работни места за апатични чиновници.

Стреги бе озадачена:

— Но мелинджът удължава живота ни, подобрява здравето и създава желаниа за...

Спря я намръщената физиономия на Одрейди. *Извадено със запетайките от Учебника за помощници!*

— Стреги, въпросът има и друга страна, която сега виждаш в мен. Учебникът казва истината. Но мелинджът така или иначе е, наркотик и ние сме пристрастени.

— Знам, че не е удоволствие за всички, старша майко. Обаче ти сама каза, че почитаемите мами не го вземат.

— Ползваният от тях заместител на подправката има някои добри страни, ала не спестява страшните болки и дори смъртта в случаите на отказване. Той представлява дрога с паралелно действие.

— Ами пленницата?

— Мурбела действително го е ползвала, но сега взема мелиндж. Това са взаимно заменими вещества. Интересно, нали?

— Предполагам, че ще учим още за тези неща. Старша майко, прави ми впечатление, че ти никога не наричаш почитаемите мами курви.

— Като помощниците ли? Ех, Стреги, Белонда винаги е давала лош пример. Да, знам за опасенията! — Махна с ръка, когато събеседничката ѝ понечи да възрази. — Помощниците долавят заплахата. Те гледат и мислят за Дома на Ордена като за своя крепост, подготвена за дългата нощ на курвите.

— Нещо такова, старша майко — казано крайно колебливо.

— Стреги, тази планета е само поредното място за временния ни престой. Днес тръгваме на юг, така че ще го почувстваш. Намери Тамалани, моля те, и ѝ предай да подготви нещата така както решихме, когато обсъждахме посещението при Шийена. Но не споменавай нищо пред никой друг.

— Да, старша майко. Да разбирам ли, че и аз ще дойда?

— Искам те до себе си. Кажи на подготвяната от теб да поеме пълната грижа за картата.

Когато Стреги си тръгна, Одрейди се замисли за Шийена и Айдахо. *Тя иска да говори с него и той иска да говори с нея.*

В анализите на регистрираното с видеоочите бе отбелязано, че понякога двамата разговарят с езика на пръстите и ръцете, като крият по-голямата част от движенията със собствените си тела. Приличаше на стар боен език на атреидите. Одрейди познаваше част от жестовете, но не достатъчно, за да разбере смисъла на предаденото чрез тях. Белонда настояваше за обяснение от страна на Шийена: „Има нещо тайно!“ Старшата майка бе по-предпазлива: „Нека продължат още малко. Може пък да стане интересно.“

Какво иска Шийена?

Онова, което се въртеше в главата на Дънкан, засягаше Тег. Създаването на болезнени усещания, необходими за връщането на първоначалните му спомени, беше в разрез с природата на голата Айдахо.

Одрейди го забеляза, когато вчера прекъсна заниманията му с клавиатурата на командното табло.

— Закъсня, Дар — без дори да вдигне за миг погледа си от това, което бе започнал.

Закъсняла ли съм? Още в ранните часове на вечерта?

От няколко години насам често се обръщаше към нея с „Дар“ — бодване, припомнящо ѝ за неприязънта му към времето, прекарано като риба в аквариум. Същото бодване дразнеше и Белонда, противопоставяща се на „проклетото му фамилиарничене“. А той, разбира се, се обръщаше към нея с „Бел“. Не жалеше жилото си.

Одрейди си го припомни и спря за малко, преди да влезе в работната стая. Дънкан току-що бе стоварил юмрук по масата до командното табло с вик:

— Не може да няма и по-добър начин за Тег! *По-добър начин ли? Какви ги е намислил?*

Някакво раздвижване в долната част на коридора отвъд работното помещение прекъсна хода на мислите ѝ. Беше Стреги, връщаща се от Тамалани. Влезе в стаята за инструктаж на помощниците. *Да съобщи за промяната, касаеща картата на пустинята.*

Внушителна купчина материали от Архивната служба чакаше на масата. *Белонда!* Одрейди се вгледа в купа. Независимо от всички нейни усилия да разпределя и натоварва с работа останалите, винаги имаше по нещо, което съветниците ѝ организирано настояваха да бъде разрешено точно от нея. Голяма част от поредната пратка бе плод на настояването на Бел за „предложения и анализи“.

Одрейди натисна клавиш на командното си табло:

— Белонда!

Гласът на служител от Архива веднага се отзова:

— Да, старша майко?

— Белонда да се качи тук! Искам я пред мен с цялата бързина, с която могат да я донесат дебелиите ѝ крака!

Оказа се — за по-малко от минута. Бел застана пред работната маса като смирена помощница. Всички добре познаваха този тон в гласа на старшата света майка.

Одрейди докосна купчината върху масата и дръпна рязко ръката си, сякаш бе почувствала токов удар:

— Какво е това, в името на Шейтана?

— Преценихме, че е важно.

— Да не мислят, че трябва да виждам всичко, каквото и да е то? Къде е ключовото маркиране? Бел, това е немарлива работа! Нито аз съм глупачка, нито ти. Но това...

— Разпределих толкова, колкото...

— Разпределила си! Я погледни! Кое е за мен и кое мога да препратя? Нито един ключов белег!

— Веднага ще се погрижа да го оправят.

— Наистина трябва да го сториш, Бел. Защото Там и аз тръгваме още днес на юг на необявена инспекционна обиколка, а ще се отбием и при Шийена. Докато ме няма, ти ще седиш на моя стол. Дано ти хареса!

— Ще има ли връзка с теб?

— Една световодна линия и портативното микроустройство няма да се изключват.

Дишането на Белонда чувствително се подобри.

— А сега ти предлагам да се върнеш в Архивната служба и да възложиш някому пълната отговорност. Да пукна, ако не започнете да действате като истински бюрократи. Което значи да си прикривате задниците!

— Дар, истинските кораби се клатушкат.

Нима Бел опитва да й пробутва някакво чувство за хумор? Тогава не всичко е изгубено!

Одрейди махна с ръка към прожекционния апарат и на екрана се появи Тамалани, намираща се в Транспортната зала.

— Там?

— Да — произнесено, без тя да отдели погледа си от възлагателния списък с назначенията.

— Колко бързо можем да тръгнем?

— След около два часа.

— Обади ми се, когато си готова. Стрежи също идва с нас. Погрижи се да има място и за нея — прекъсна разговора, преди Тамалани да може да възрази.

Знаеше, че има неща, които лично тя трябва да свърши. Там и Бел не бяха единствените източници на грижи за старшата света майка.

Остават ни шестнайсет планети, включително Бузел, която определено е застрашено място... Само шестнайсет!

В същия миг реши да загърби тази мисъл. Не беше време за нея.

Мурбела, дали да я повикам? Не. Може да почака. А новият Съвет на прокторите? Нека остане за Бел. Може би разформироване на общността?

Отклоняването на персонал за предстоящото Разпръскване бе довело до принудителни обединения. *Запазване на мястото в челото на настъпващата пустиня; непосредствено пред нея.* Бе наистина потискащо и самата тя не беше уверена, че ще може днес да се справи. *Винаги съм неспокойна преди заминаване.*

Одрейди внезапно изхвърча от стаята и заобикаля дебнешком из коридорите, оглеждайки изпълнението на издадените от нея заповеди: спираше се по входните врати, за да провери какво правят учениците, занимават ли се усърдно с неспирните прана-бинду упражнения...

— Какво четеш? — попита тя една млада помощница от второ ниво, загледана в излъчването на прожекционния апарат сред полутъмната стая.

— Дневниците на Толстой, старша майко.

Изражението на стоящата наблизо и явно запозната със състоянието на нещата помощница буквално говореше: „Има ли ги неговите думи в твоите Другите Памети?“

Въпросът сякаш бе кацнал на върха на езика на момичето! Винаги прибягваха до същата дребничка хитринка, когато се озоваваха насаме с нея.

— Толстой е бил *родово* име! — отрязва я Одрейди. — След като спомена за дневници, предполагам, че имаш предвид граф Лев Николаевич.

— Да, старша майко — прозвуча сконфузено от осъзнатото прорицание.

За да намали напрежението, Одрейди подхвърли на момичето един цитат:

— „Не съм река, аз съм мрежа“. Изрекъл е тези думи в Ясна поляна, когато е бил само на дванайсет години. Няма да ги откриете в дневниците му, но те може би са най-значимото, останало от него.

После се обърна и се отдалечи още преди събеседничката ѝ да се е съвзела. *Поучавай винаги!*

Заснова из централните кухненски помещения в поредната инспекционна обиколка, проверявайки за неочистена мазнина по вътрешните ръбчета на подредените тенджери и всевъзможни съдове, като не пропусна да отбележи внимателния поглед и на главния готвач-преподавател, следящ хода на обиколката ѝ.

Кухнята бе напоена с приятни благоуханни изпарения, вдигащи се от приготвяната храна. Навред се разнасяше тонизиращият шум на рязане и бъркане, ала обичайните шеги и закачки стихнаха, когато тя влезе.

Заобиколи дългата работна маса с наредени около нея забързани помощници и се отправи към подиума на главния готвач и преподавател. Беше едър и пълен мъж с изпъкнали скули, лицето му — румено като месата, за които се грижеше с цялото си умение. За Одрейди той несъмнено оставаше един от най-видните главни готвачи в цялата история на „Бин Джебърит“. Името му подходдаше напълно — Пласидо Салат^[1]. Мъжът също не се съмняваше, че има запазено място в нейните мисли поради не една причина, включително и заради факта, че бе обучил главния ѝ личен готвач. VIP-посетителите отпреди времената на почитаемите мами биваха удостоявани с посещение на неговата кухня и дегустация на деликатеси:

„Позволете ми да ви представя нашия старши готвач Пласидо Салат.“

Неговият специалитет „говеждо по Пласидо“ бе обект на завист за мнозина. Почти суров и сервиран с пикантен сос от подправки и горчица, който не скриваше текстурата на месото.

Одрейди намираще ястието за прекалено екзотично, макар никога да не бе изразявала гласно мнението си. Когато Салат ѝ посвети цялото си внимание (след леко прекъсване за корекция на един сос), старшата майка каза:

— Пласидо, хапва ми се нещо специално.

Той разпозна на часа Увертюрата. Одрейди винаги заявяваше желанието си по този начин, поръчвайки „специалното си ястие“.

— Варени стриди, може би?

Танцът започва — помисли тя. И двамата добре знаеха какво иска височайшата посетителка.

— Чудесно! — прие Одрейди и продължи познатото изпълнение: — Но много внимателно, Пласидо, за да не се преварят стридите. В бульона да има малко от нашата целина на прах.

— Също и щипка червен пипер, нали?

— Винаги го харесвам. Да, внимавай също с мелинджа. Съвсем, съвсем мъничко.

— Разбира се, старша майко. — Той с ужас обърна очи при мисълта, че би могъл да прекали с мелинджа. — Подправката веднага убива вкуса.

— Пласидо, свари стридите в сок от миди. Бих предпочела ти лично да следиш за приготвянето, като леко ги разбъркваш до момента, когато започнат да се сбръчкват.

— И нито секунда повече, старша майко.

— Встрани притопли достатъчно маслено мляко. Но не го възвирай.

Той не скри учудването си, че може да бъде заподозрян в евентуално възвиране на млякото, предназначено за ястието от стриди.

— Малка бучка масълце в съда за сервиране — продължи Одрейди. — Залей я с приготвения вече бульон.

— Без шери ли?

— Ах, Пласидо, колко съм доволна, че поема лична отговорност за любимото ми блюдо! Забравих за шерито.

(Е, всички добре знаеха, че старшата майка никога не забравя за каквото и да е, но стъпката бе задължителна в танца.)

— Три унции шери в приготвения бульон — каза той.

— Стопли го, за да излезе алкохолът.

— Разбира се! Но така, че да се запазят ароматите.

— Кубчета пържен хляб или от тънките солени бисквити?

— Кубчета, моля.

Седнала на маса в една от нишите, Одрейди изяде две порции варени стриди, спомняйки си как ги бе вкушвало някога Морското дете. Тати ѝ даде да опита ястието още когато едва можеше да насочва лъжицата към устата си. Той сам го приготвяше по собствена рецепта. Одрейди я предаде на Салат.

Тя му направи комплимент за избора на виното.

— Особено ми харесва предпочитанието ти към шабли^[2] в добавка на моите стриди.

— Много сухо шабли с остър привкус, старша майко. От едно от най-добрите ни лозя. Превъзходно отнася стридената миризма.

Тамалани я откри в нишата. Винаги знаеха къде да намерят старшата майка, когато им трябваше!

— Готови сме.

Неудоволствие ли бе изписано по лицето ѝ?

— Къде ще спрем довечера?

— В Елдию.

Одрейди се усмихна. Харесваше Елдию.

Дали Там се стреми да ми угоди, защото знае, че съм е критично състояние? Може би тече подготовката на някакво малко развлечение.

Докато вървеше след нея към транспортните съоръжения, старшата света майка си мислеше колко характерно бе за по-възрастната жена да избере пътуване с тръбовод. Наземните превозни средства я отегчаваха. „Кой иска да губи време на моята възраст?“

Самата тя не обичаше придвижването с тръбовод, когато ѝ се налагаше да пътува. Чувстваше се затворена и толкова безпомощна! Предпочиташе движението по повърхността или с въздушен транспорт и се примиряваше с тръбоводите само когато бързината бе от решаващо значение. Но без колебание ползваше по-малките за пренасяне на кратки писмени съобщения и бележки. *За тях е без значение как пристигат до местоназначението си.*

Тази мисъл винаги я караше да осъзнава присъствието на мрежата, настройваща се в съответствие с нейните движения независимо от мястото, към което бе тръгнала.

Някъде в сърцевината на нещата (винаги има „сърцевина на нещата“) се намираще автоматизирана система, насочваща комуникационните потоци и даваща сигурност (в преобладаваща част от случаите), че важните послания пристигат там, за където са адресирани.

Когато не се налагаше придвижването на частна пратка (всички я наричаха ЧП), на разположение бяха прехвърлящите сортировачи, световодите и други подобни устройства. Извън планетата нещата

стояха по-различно, особено в днешните времена на преследване. Най-безопасно бе изпращането на света майка с въведено в паметта послание или специален имплантант-дистранс#. Понастоящем всеки вестonosец поемаше по-големи дози шере. Т-сондите проникваха и в мозъка на мъртвец, ако е незащитен. Всички извънпланетни съобщения биваха шифровани, ала врагът можеше да прибегне и към някогашната защита. Изпращането на послания от и към други планети си оставаше много рисковано. Навярно това бе причината и за продължаващото мълчание на равина.

Защо мисля за тези неща точно сега?

— Още ли няма знак от Дортужла? — попита тя, когато Тамалани се готвеше да влезе в изпращания тръбовод, където чакаше останалата част от заминаващата група. Имаше много хора, Защо толкова много?

Видя Стреги, застанала далеч напред към края на площадката в разговор с помощница от комуникационните служби. Поне още шестима от същите служители се намираха наоколо.

Тамалани се обърна, очевидно ядосана:

— Пак Дортужла! Нали вече казахме, че ще ти съобщим веднага, щом чуем нещо от нея!

— Само попитах, Там. Просто попитах.

Кротко последва влизащата Тамалани. *Трябваше да се погрижи за вътрешен монитор, поставяйки под въпрос всичко, случващо се тук.* Зад душевните смущения винаги се намира заслужаващ вниманието причинител. Това бе в съответствие с модела на „Бин Джебърит“ и Белонда не пропускаше случай да ѝ го напомни.

Одрейди сама се учуди от себе си, почувствала внезапна болка заради средствата и начините, използвани от светите майки.

Нека Бел с изненада долови причина за нови безпокойства!

Беше време да се понесе свободно, да се почувства като нещо мъничко, попаднало в поели го течения.

Морското дете познаваше теченията.

[1] Производно от „плацидус“ (лат.): кротък, благ — Б. пр. ↑

[2] Бяло сухо бургундско вино. — Б. пр. ↑

„Времето не държи сметка само за себе си. Достатъчен е поглед към някоя окръжност, за да го разберете.“

Лито II (Тиранът)

Ето! Виж докъде я докарахме! — почти проплака равинът.

Той седеше с кръстосани крака на студения, извит в дъга под, а провисналият от главата му шал почти скриваше лицето.

Помещението, в което се намираше, бе мрачно и изпълнено с тихите отекващи шумове на работещи машини, които го караха да се чувства слаб и нерешителен. Ех, няма ли да стихнат тези звуци!

Ребека се бе изправила пред него с ръце на хълбоците, а по лицето ѝ се четеше досада и безсилие.

— Не стой там като истукан! — нареди равинът и погледна към нея изпод шала.

— След като си се отчаял, да разбирам ли, че сме изгубени? — попита тя.

Интонацията на гласа ѝ го ядоса, но той не отговори веднага, за да обезсили ненужното сега чувство.

Опитва се да ме поучава ли? По-мъдри хора не бяха ли казали, че и буренът може да те научи на нещо? Разтърси го дълбока въздишка и той дръпна шала на раменете си. Ребека му помогна да се изправи.

— Не-стая — замърмори равинът. — И ние сме тук, за да се скрием от... — вдигна поглед и опипа тъмния таван.

— Не, по-добре е да остане неизречено.

— Крием се от ненаказаното — отзова се Ребека.

— Дори на пасха не можем да оставим вратата отворена — продължи той. — Как ще влезе Странникът?

— Макар че някои странници не ни трябват — додаде тя.

— Ребека! — Равинът наведе глава. — Ти си нещо повече от изпитание и проблем. В тази малка стаичка на Скрития Израел се споделя твоето изгнание, защото разбрахме.

— Стига си ги дрънкар! Не схващам нищо от случилото се с мен. Какъв е проблемът? — Тя приближи плътно до него. — Да остана човек след връзката ми с толкова много отминали животи.

Той леко отстъпи назад.

— Да смятам ли, че вече не си една от нас? Може би си станала бин-джезъритка, а?

— Ще научиш, когато стана. Просто ще ме видиш как сама гледам на себе си.

Равинът сведе вежди и се смръщи:

— Какви ги говориш?

— Рави, как гледа на себе си огледалото?

— Охо! Сега пък и гатанки!

Ала по устните му заигра слаба усмивка. Решителността се върна в неговия поглед. Огледа стаята. Бяха осмина: повече, отколкото е нормално за тукашното пространство. *Не-стая!* Старателно монтирана и съоръжена с контрабандни детайли и принадлежности. Удивително малка — само дванайсет и половина метра на дължина. Приличаше на едновременен варел, легнал встрани, с овално сечение и затворен в краищата си от две полусфери. Таванът се намираще само на около метър над главата му. Тук, в центъра, беше най-широкото място — около пет метра, а кривата линия на пода и тавана го правеха да изглежда още по-тясно. Суха храна и пречиствана вода за следваща употреба. Само на това можеха да разчитат за оцеляването си. Колко време? Може би една стандартна година, ако не ги намерят. Не вярваше, че съоръжението е способно да осигури живота им за по-дълго. Достатъчно беше да се вслуша в потракването на машинарията.

По-голямата част от деня бе вече изминала, когато припълъзяха в тукашната дупка. Сега навън със сигурност бе тъмно. Къде ли се спотайваха останалите негови хора? Скрити в убежища — кой каквото е успял да намери, ползвайки се от стари дългове и почтени ангажменти за оказани някога услуги. Някои щяха да оцелеят. Навярно дори с по-голям шанс от останките, събрани тук.

Входът на не-стаята лежеше скрит под шахта за пепел със стърчащ димоотвод. В металното укрепване на комина бяха вградени нишки от ридулианов кристал препращащи тук картината на външната обстановка. Пепел! Помещението още носеше миризмата на горените в него предмети, ала вече бе започнало да поема ѝ каналния мирис от

малката рециркуляционна камера. Ама че евфемизъм за тоалетна. Някой се изправи зад равина:

— Преследвачите се оттеглят. Имахме късмет, че бяхме предупредени навреме.

— Беше Джошуа — създателят на тази стая. Нисък и все пак строен мъж с остро очертано лице с триъгълна форма, преминаващо в тясна брадичка. Над широкото му чело се спускаше тъмна коса. Кестенявите, доста раздалечени очи, оглеждаха околния свят с мрачното изражение на добре познаващ себе си и света човек. *Изглеждаше прекалено млад, за да е толкова наясно с всичко това.*

— Тръгват си, значи — рече равинът. — Но ще се върнат. Тогава не трябва да мислиш за нас като за късметлии.

— Едва ли ще допуснат, че се крием толкова близо до фермата — каза Ребека. — Претърсвачите отряди се нахвърляха предимно на грабеж.

— Слушай бин-джезъритката — кимна равинът.

— Рави! — в гласа на Джошуа прозвуча укор. — Нима не съм те чувал много пъти да казваш, че са честити онези, които не надават ухо за грешките и слабостите на другите?

— Е, днес всеки е учител! — изсумтя равинът. — Все пак има ли кой да ни уведоми какво предстои?

Въпреки всичко трябваше да се съгласи с истината в думите на Джошуа. *Измъчва ме страданието от нашето бягство. Нашата малка диаспора. Но ние не се разбягваме от Вавилон, просто сме се скрили в едно мазе. Не — противоциклонно убежище!*

Последната мисъл го успокои. *Циклоните отминават.*

— Кой отговарят за храната? — продължи с въпросите. — Трябва да въведем дажби още в началото.

Ребека въздъхна с облекчение. Най-лошото у равина се проявяваше в широки граници на колебание — прекалено емоционален или пък прекалено интелектуален изказ. Сега бе овладял положението. Предстоеше му преминаване през интелектуалния период, Тук също се налагаше внасяне на успокоителен коректив. Бин-джезъритското съзнание ѝ предостави нов поглед към окръжаващите я. *Нашата еврейска чувствителност и докачливост. Гледай интелегентните!*

Мисълта бе твърде странна за Сестринството. Големи бяха минусите за всеки, доверил се на интелектуалните достижения. Невъзможно бе да се отрече докрай доказателството, предоставено от групата на Лампадас. Говорителят го изтъкваше пред нея всеки път, когато тя проявяваше нерешителност.

Вече изпитваше нещо доста подобно на удоволствие от слабостта си към спомените всеки път, когато помислеше за тях. Разбирайки как по-ранните времена я принуждават да се отказва от собствените си предишни представи. От нея се изискваше да вярва в толкова много неща, за които сега знаеше, че са безсмислици. Митове и химери, импулси на безподобно детинско поведение.

„Боговете ни следва да помъдряват редом с нас“

Едва успя да сдържи усмивката си. Говорителят го правеше често: леко бутване с лакът в ребрата на някого, който знае, че ще му отдадеш дължимото.

Джошуа се върна към приборите. Тя забеляза, че един от присъстващите преглежда сборната книга на хранителните запаси. Равинът следеше процедурата с обичайното си внимание. Други се бяха омотали с одеяла и спяха по походните легла в затъмненото дъно на стаята. Видяла всичко, Ребека внезапно осъзна задължителната си функция. *Да предпазва всинца от скуката.*

„Ръководителят на игрите ли?“

Говорителю, ако нямаш предвид нещо по-ценностно, не се опитвай да ми разказваш приказки за собствения ми народ.

Каквото и да можеше да каже за тези безмълвни вътрешни разговори, не оставаше място за съмнение, че всички части са свързани помежду си — миналото с тази стая, а стаята с преценките на последствията. Всичко бе огромен дар, даден от „Бин Джебърит“:

Не мисли за „Бъдещето“. Предопределение ли? Тогава какво става със свободата, дарена ти при раждането?

Вече гледаше и на раждането си в нова светлина. То я бе привело в движение към непозната съдба. Гъмжаща от опасности и радости. Сякаш бяха свили покрай един завой на реката и се бяха натъкнали на нападатели. На следващия могат да се изправят пред водопад или пред езеро, изпълнено със спокойствие и красота. А тук царуваше магическото очарование на погледа в предстоящото, на което не бяха устояли нито Муад’Диб, нито неговият син — Тиранът. *Оракулът знае*

какво *предстои!* Групата на онези от Лампадас я бе научила да не търси оракули. Обсадата на познатото може да се окаже по-ефективна от тази на неизвестното. Сладостта на новото се намира в изненадата. Не го ли разбира равинът?

„Кой ще ни каже какво *предстои?*“ — пита той.

Това ли искаш, Рави? Няма да ти хареса онуй, което ще чуеш.

Гарантирам ти го. В мига, когато оракулът заговори, бъдещето ти ще стане напълно еднакво с миналото. Как ще виеш, потънал в скука! Никога нищо ново. Всичко остава старото в един миг на откровение.

„Но не това исках!“ — чувам те да възкликваш.

Нито бруталност или зверство, нито щастие или взрив на радост: нищо не може да връхлети върху теб изневиделица. Също като профучаващия влак на метрото, обикалящ канали, сякаш прокарани от червей, животът ти ще лети напред до мига на последния сблъсък. Или като попаднала в кола пеперуда ще биеш с криле в стъклата и ще молиш Съдбата да те пусне навън: „Нека влакът на метрото смени магически посоката си. Нека да се случи нещо ново! Не позволявай да се повторят страшните неща, които вече знам!“

Внезапно тя проумя до каква изнемога се е блъскал Муад’Диб. Кому ли е мълвял молбите си?

— Ребека! — викаше я равинът.

Отиде при него и при Джошуа, загледани в тъмния свят извън тяхната стая, както бе показан на малкия прожекционен екран над приборите.

— Идва буря — каза равинът. — Според Джошуа пепелта в шахтата ще се втвърди като цимент.

— Това е добре — рече тя. — Ето защо избрахме мястото и оставихме капака отворен, когато влязохме.

— Но как ще излезем?

— Имаме инструменти и сечива за целта. А дори да ги нямахме, ръцете ни са винаги с нас.

„Една основна идея води Мисионария Протектива — целесъобразен инструктаж на масите. Именно тя е залегнала дълбоко в нашето вярване, че предназначението на спора е да промени естеството на истината. В области, подобни на тази, предпочитаме ползването на власт вместо на сила.“

Кода на „Бин Джебърит“

За Дънкан Айдахо животът в не-кораба прие формата на странна игра след появата на визията и вникването в поведението на почитаемите мами. Влизането на Тег в играта беше по-скоро заблуждаващ ход, отколкото включване на още един участник.

В днешното утро той бе застанал до командното табло, разпознавайки в забавлението елементи на успоредност от времето на собственото му детство като гола в кийпа на „Бин Джебърит“ на Гамму със застаряващия башар като главен учител по оръжейно майсторство и негов настойник.

Образование. И тогава му се отдаваше първенстваща важност, също както сега. А пазачите, особено дискретни в не-кораба, бяха винаги по местата си — тъй, както бе и на Гамму. Те самите или наличните им шпионски приспособления, умело прикрити и смесени с местния декор. Беше станал истински майстор в умението си да им се изплъзва. А тук, с помощта на Шийена, извиси придобитата стойност в истинско изкуство.

Активността около него бе сведена до незначителен фон. Стражата не носеше оръжие. Само че повечето пазачи бяха свети майки, придружени от няколко старши помощници. Те просто не смятаха, че им трябва оръжие.

Някои дейности на не-кораба допълваха илюзията за свобода — предимно размерите и сложното обзавеждане.

Бе огромен; той не можеше да определи големината му, но имаше достъп до не един и два етажа и коридора, простиращи се на повече от хиляда крачки.

Тръби и тунели, подстъпни тръбопроводи към суспенсорни клетки, спускателни улеи и подеминици, широки пътеки с люкове, които се отваряха с изсъскване при докосване на бутона (или оставаха затворени: *Забранено!*), бяха част от информацията, която трябваше да постъпи в паметта му и да се превърне в негова територия за действие — лична, макар и по много по-различен начин от представите на стражата.

Енергията, необходима за свалянето на не-кораба на планетата и поддържането му в необходимото състояние, бе свидетелство за огромни възможности. Сестринството не можеше да ги отчита по никой от обичайните способности. Контролният орган на бинджезъритския трезор не си служеше с обикновени преброителни апарати. За тях не бе подходяща нито една валута, дори и солариите. Те превръщаха в парични средства своите поданици, храната, дължимите след хиляди години вложения, както и разплащателните средства в натура — включително предаността.

Плащай, Дънкан! Трябва да върнеш даденото!

Корабът не беше просто затвор. Вече бе станал обект на няколко проникновени преценки на ментат. Преди всичко: той очевидно представляваше лаборатория, в която светите майки търсеха способ за неутрализиране на способността му да обърква човешките сетива.

Не-кораб като дъска за игра — пъзел и лабиринт. И всичко само за трима затворници? Не. Трябваше да има и други причини!

Играта се водеше по тайни правила, за някои от които той можеше само да гадае. Все пак почувства увереност, когато Шийена навлезе в същността ѝ:

Знам, че не може да няма собствени планове. Стана очевидно, когато започна да овладява техниките и похватите на почитаемите маме, Шлифоваше обучаваните от мен!

Шийена искаше информация от интимно естество за Мурбела а и много повече — спомените за хора, познати от множеството му животи. Преди всичко — за Тирана.

Аз пък искам сведения за „Бин Джезърит“.

Сестринството се грижеше за минималната му активност. Обезсърчаваха го, за да подсилят способностите му на ментат. Той не познаваше същността на оня много по-голям проблем извън кораба, чието присъствие долавяше. До него стигнаха само мъчително

дразнещи откъслеци, когато Одрейди съвсем бегло осветли с въпросите си опасното положение, в което се намираха.

Достатъчно ли е предложението за ново помещение? И, разбира се, не без достъп до данни, отказвани за дисплей от командното му табло.

Това бе негов проблем, дяволите да ги вземат! Той беше по-малка кутийка в тяхната огромна кутия. А всички заедно се намираха в капана.

Преди седмица, в един следобед Одрейди бе застанала до същото командно табло и го уверяваше с любезен тон, че източниците на данни за Сестринството са „широко отворени“ за него. Точно тук бе застанала — с гръб към дългата маса, опирайки се от време на време о нея, и със скръстени на гърдите ръце. Понякога приликата ѝ с възрастния Майлс Тег бе обезпокояваща, буквално свръхестествена. Стигаща дори до настойчивата ѝ потребност (дали бе принудителна?) да е права, когато говори. И тя като него мразеше столовете с биологично саморегулиране.

Айдахо разбираше прекалено смътната си представа за нейните мотиви и планове. Защото не им вярваше. Не и след Гамму.

Мамец и стръв. Ето как си бяха послужили с него. Все пак имаше късмет, че не бе го сполетяла съдбата на Дюн — черупка на някога живо същество. Използвано до последната клетка от „Бин Джебърит“.

Когато го налитаха безпокойства и притеснения от този род, предпочиташе да се отпусне в стола си до командното табло. Понякога оставаше тук с часове, без да помръдне, опитвайки се да обхване с мислите си цялата сложност на мощните източници на корабните депа с данни. Системата мигновено опознаваше всяко включено в нея човешко същество. *Следователно разполага с автоматични монитори.* Трябваше да знае кой говори, кой формулира запитванията и кой поема временно общото командване.

Веригите за контрол на полета осуетяват опитите ми да мина през неразрешените шлюзове. Прекъснати ли са? Да, така казваха от охраняващата го група. Но той знаеше, че търсеният от него ключ се намира в зададената на кораба команда за идентифициране на опиталите се да проникнат в контролните вериги.

Ще помогне ли Шийена? Играта бе опасна, за да ѝ се довери твърде много. Понякога, когато го наблюдаваше от командното табло, тя му напомняше за Одрейди. *Шийена бе ученичка на Одрейди. Едно отрезвяващо напомняне.*

Каква бе причината за интереса им относно начина, по който той ползваше корабните системи? Сякаш имаше нужда да пита!

През третата година от престоя си тук успя да принуди системата да скрива данни за него, служейки си със собствени ключови кодове. А за да попречи на дебнещите го видеоочи, прикриваше действията си наяве. Открити за всички вмъквания и последващо търсене, но с шифровано второ послание. Не беше трудно за един ментат. Бе поставил капани на въведените данни в случайни временни складове без надежда за обратно извикване и получаване.

Белонда разбира се не спря да го подозира, но когато го питаше, той ѝ отговаряше с мълчалива усмивка.

Скривам собствената си история, Бел. Сериала на моите животи като гола — всички до един, чак до първообраза. Интимни неща от преживяното; място за разтоварване на болезнени възпоминания.

Сега, седнал пред командното табло, изпитваше смесени чувства. Статутът му на затворник го унижаваше. Независимо от големината и богатството, мястото продължаваше да си бъде затвор. От известно време разбираше, че съществува голяма вероятност за едно успешно бягство оттук, но Мурбела и постоянно разширяващото му се познание за общата опасност го задържаха. Усещаше се като пленник колкото на мислите си, толкова и на сложната система, представена от пазачите и чудовищното устройство. Не-корабът беше устройство, разбира се. Приспособление. Средство за невидимо придвижване в опасен свят. Определен способ да скриеш себе си и своите намерения дори от преследвачи с поглед в бъдното.

Натрупал опит от Голям брой животи, той гледаше на окръжаващата го среда като през екран — съчетание на прекалена усложненост и непристореност. Да, ментатите култивират наивност. Мисълта, че знаеш нещо, е сигурен път към собственото ти заслепяване. Не става дума за действието на онези бавно натискани спирачки на познанието (за това беше подготвен), а за струпването на „неща, които познавам.“

Новите източници на данни, открити пред него от Сестринството (ако би могъл да разчита на тях), поставяха нови въпроси. Как е била организирана опозицията на почитаемите мами в Разпръскването? Очевидно имаше групи (той се колебаеше дали да ги нарече сили) които преследваха почитаемите мами така, както те самите гонеха „Бин Джебърит“. И ги избиваха, ако се приемат за достоверни доказателствата от Гамму.

Футари и дресьори, така ли? Направи преценка като ментат: отделилите се тлейлаксиянци в първото Разпръскване се бяха заели с генетични манипулации. Онези двама от неговата визия бяха ли участвали в създаването на футарите? Можеха ли да бъдат лицетанцьори? И независими от тлейлаксиянските Майстори? В Разпръскването нищо не беше в единствено число.

Дяволите да го вземат! Имаше нужда от достъп до повече информация от секретни, но достатъчно обилни източници. Защото тези, с които разполагаше понастоящем, бяха чувствително далече и от средната оценка. Контролното му табло — пособие с ограничен капацитет — можеше да бъде пригодено за работа в разширен обхват, но собствените му адаптационни подходи явно куцаха. А на него му трябваше да тръгне с широките крачки на ментат, какъвто всъщност беше!

Продължават да ме спъват; това е грешка. Не ми ли вярва Одрейди? Тя е Атрейдска, мътните я взели! Знае какво дължа на рода ѝ.

Повече от един живот и вечно неизплатен дълг!

Айдахо осъзнаваше, че е притеснен. Внезапно цялата му мисъл бе овладяна от този факт. Притеснен ментат! Знак, че е изправен пред внезапен пробив. *Основна преценка на бъдещи възможности!* Може би нещо, което не му бяха казали за Тег?

Да, въпроси! Незададени въпроси го съсипваха с удари.

Потребна ми е перспектива! И не задължително като разстояние. Перспектива можеш да придобиеш и с вътрешния си взор, ако въпросите ти внасят незначителни деформации.

Той чувстваше, че някъде из многото натрупано от „Бин Джебърит“ нещо все пак липсва. О, как би го оценила Бел! Приятелски настроен ментат разпознава подобен вълнуващ момент. Мислите му бяха като кубчета за мозайка, повечето от които все още са в ръката ти,

но готови да отидат на мястото си в общото изображение. Също като в случаите, когато решенията са взети.

Сякаш чуваше първия си учител-ментат, чиито думи отзвънваха в главата му:

„Събирай противоположните си въпроси и трупай временно набраната информация в едното или другото блюдо на везната. Решенията изваждат от равновесие всяка ситуация. А неравновесията разкриват онова, което търсиш.“

Да! Изваждането от равновесното състояние с изострящи чувствителността въпроси бе умение на ментата като жонгльор. Мурбела спомена нещо предишната вечер. Какво бе то? Лежаха в нейното легло. Спомни си, че бе погледнал цифрите за часа, прожектирани на тавана — 9:47. И бе помислил: *прожектираното изображение гълта енергия.*

Почти осезаемо почувства енергийния поток на кораба — гигантско затворено пространство, изключено от Времето. Огромна машинна част, функционираща без триене, което създава подражателно присъствие, неразлично от естествения фон и недоловимо и с най-финия прибор. С изключение на настоящия момент, когато системата бе оставена на резервен вариант със защита не срещу очите, а от виждащите в бъдното.

До него бе Мурбела като източник на друга сила на притегляне, която и двамата усещаха с непрекъснатите й опити да ги слива в едно. Ой, колко енергия бе необходима за противодействие на взаимния магнетизъм! А сексуалното привличане се засилваше, засилваше, засилваше...

Мурбела говори. Да, това беше. Чудновата самоанализа. Гледаше на собствения си живот с нова зрялост, вече бин-джезъритска — непрекъснато засилващо се усещане и доверие към някаква голяма сила, нарастваща в нея.

Всеки път, когато долавяше промяната, му ставаше тъжно. *Все по-близо е денят на нашата раздяла.* А Мурбела говореше: „Тя (нерядко «тя» бе Одрейди) не престава да иска от мен оценка на любовта ми към теб.“

Спомнил си думите й, Айдахо върна обратно записа на разговора им.

„Опита по същия начин и с мен.“

„И ти какво ѝ отвърна?“

„Odi at amo. Excrucior.“

Тя се подпря на лакът и погледна надолу:

„Що за език е това?“

„Много стар, но веднъж Лито ме накара да го науча.“

„Преведи“ — изречено заповеднически, сякаш от старата ѝ природа на почитаема мама.

„Мразя я и я обичам. Това ме разсипва.“

„Наистина ли ме мразиш?“ — не можеше да повярва. „Онова, което мразя, е обвързано с факта, че не съм господар на себе си.“ „Ще ме изоставиш ли, ако се появи възможност?“

„Искам отново сам да вземам решенията си.“

„Но това е игра, при която едната от фигурите не може да бъде премествана.“

Ето какви бяха нейните думи! Когато си ги припомни, Айдахо не усети прилив на въодушевление. Все едно, че очите му внезапно се бяха отворили след продължителен сън. *Игра, в която една от фигурите не може да бъде местена. Да, игра.* Неговото собствено схващане за не-кораба и за онова, което Сестринството правеше тук.

Да, имаше още неща за споделяне.

„Корабът е личното ни специално училище“ — каза Мурбела.

Оставаше му само да се съгласи. Сестринството подсилваше ментатските му способности да отсява информация и да изважда на бял свят онова, което се бе задържало. Долавяше докъде може да доведе това и чувстваше вледеняващ страх.

„Очистваш нервните проходи. Блокираш разсейванията и ненужните лутания на мисълта“

Всъщност пренасочваш реакциите си към онзи опасен метод, който всеки ментат е предупреден да избягва: „Там можеш и да погубиш себе си.“

На учениците биваха представяни вегетиращи люде — „провалили се ментати“ — съзнателно оставени живи за демонстрация на опасността.

Но и какво изкушение предлагаше този метод! Осезаваш цялата му сила. *Нищо не е скрито. Всичко е познато.*

Посред обзелия го страх Мурбела се обърна към него, както бе легнала, и той мигновено долови почти експлозивната сила на

сексуалното напрежение.

Още не! Още не!

Един от тях бе казал нещо друго. Какво? Внезапно се замисли за граничните възможности на логиката като средство за излагане на мотивите на Сестринството.

„Често ли правиш опити да ги анализираш?“ — попита Мурбела.

Едновременно странен и обезпокоителен бе фактът, че тя успяваше да попадне на неизречени от него мисли. А отричаше, че може да проникне в друг мисловен свят:

„Просто чета теб, мой гола. Ти си мой, както знаеш.“

„Напълно вярно.“ — Казано почти на шега, но скриващо нещо по-стойностно и сложно.

Всеки анализ на човешката психика представлява клопка и той ѝ го напомни:

„Мислейки, че знаеш защо постъпваш по даден начин, предоставяш всякакви извинения за необичайно поведение.“

Извинения за необичайно поведение! Ето още едно късче от мозайката. Нов момент, от играта, в която чиповете вече бяха вина и срам.

Гласът на Мурбела прозвуча прекалено замислено:

„Предполагам, че можеш да намериш благовидно оправдание за всичко, позовавайки се на някаква травма.“

„Оправдание за действия като изгаряне на цяла планета, така ли?“

„В случая има брутална проява на свобода на волята. Тя твърди, че свободната воля засилва психиката ти и усещането за идентичност, на което да разчиташ в стресова ситуация. Съгласен ли си, ментате мой?“

„Ментатът не е твой“ — изречено от него без никакъв намек за оказване на въздействие.

Мурбела се изсмя и се отпусна обратно на възглавницата с думите:

„Нали знаеш, ментате мой, какво иска от нас Сестринството?“

„О, много повече от това. Те искат съзнателното ни участие в техния блян.“

Още едно кубче за мозайката!

Но кой друг освен „Бин Джебърит“ познаваше този блян? Сестрите бяха актриси в непрестанни изпълнения, допускащи съвсем малко истинни неща да се покажат иззад поставените маски. Истинската личност бе оградена със стена и оразмерена съобразно потребностите.

„Защо тя не сваля онази стара картина?“ — внезапно попита Мурбела.

Айдахо почувства стягане на стомашните си мускули. Одрейди му бе донесла холозапис на картината от своята спалня. *Селски къщи в Кордъовил от Винсент ван Гог*. Разбуди го в същото това легло, в някакъв вещерски час посред нощ преди около месец:

„Поиска да научиш моето разбиране за хуманност. Ето го.“

Тя почти завря холоизображението в замъглените му от съня очи. Дънкан се изправи седешком, загледан в нещото, опитвайки се да вникне в същината му. Какво бе станало с Одрейди? Гласът ѝ преливаше от възбуда.

Старшата майка остави холозаписа в ръцете му и угаси всички светлини, придавайки на стаята усещането за твърдо очертани и непосредствено разположени форми с изцяло механично звучене, както е редно да бъде в не-кораб. Къде бе Мурбела? Нали бяха заспали заедно?

Съсредоточи вниманието си върху холограмата, която го докосна по необясним начин, сякаш свързвайки го с Одрейди. *Нейната хуманност според собствените ѝ разбирания, така ли?* Долови студенината на холоизображението в ръцете си. Тя го взе и го нагласи на една странична масичка; Дънкан продължаваше да гледа, а старшата потърси стол и седна недалече от главата му. Защо сяда? Явно има нещо, което я принуждава да бъде близо до него!

„Нарисувана е от един луд човек на старата Тера или някогашната Земя, ако предпочиташ — каза тя и доближи бузата си близо до неговата, като и двамата не отместваха погледи от копието на картината. — Погледни го хубаво! Един уловен и застинал момент от човешката същност.“

В пейзаж ли? Да, по дяволите. Тя бе права.

Не искаше да откъсне очи от холограмата. *Какви прелестни цветове!* Не, магията не бе само в цветовете, а в общото усещане.

„Повечето съвременни художници биха се присмели на начина, по който тя е създадена“ — каза Одрейди.

Защо ли не млъкне, докато гледам?

„Едно човешко създание е действало като съвършено записващо устройство — продължи Одрейди. — Човешката ръка, човешкото око, цялата духовна същност на човека се събират във фокуса на съзнанието на една личност, опипваща граничните състояния.“

Опипваща границите! Още нещо от мозайката.

„Ван Гог я е сътворил с възможно най-примитивни материали и средства — говореше тя с глас на почти ошеметен човек. — с бои, които би използвал и рисуващ от времето на пещерите! Нанесени върху платно, което и сам той би могъл да изработи. Да, със собствените си ръце е можел да направи необходимите му инструменти от счупени пръчки и козина.“

Тя докосна повърхността на холоизображението, поставяйки пръста си върху една напречна сянка по високите дървета:

„Естетическото ниво е грубовато според нашите критерии, но нали виждаш какво е сътворил?“

Айдахо чувстваше, че е готов да каже нещо, но думите се губеха някъде. Къде ли бе отишла Мурбела? Защо я нямаше до него?

Одрейди отдръпна ръка и се върна в предишното си положение, а думите ѝ загоряха в него като живи въглени:

„Тази картина показва, не, по-точно внушава, че не можеш да укротиш оная лудешка уникалност, която *ще намери* израз при човешките същества, въпреки всички наши усилия да избегнем проявата и.“

Дънкан отмести погледа си от холограмата и се вгледа в устните на говорещата.

„Винсент казва нещо важно за приятелите ни в Разпръскването.“

Как, този отдавна починал художник ли? За Разпръскване то?

„Там те са вършили и продължават да вършат неща, които не можем да си представим. Лудешки неща! Взривоподобното нарастване на онова Разпръснатото население го доказва.“

Мурбела влезе в стаята зад гърба на Одрейди със запасана на кръста мека бяла роба и голи крака. Косата ѝ беше мокра от току-що взетия душ. Ето къде е била.

„Старша майко?“ — прозвуча сънено гласът ѝ.

Одрейди заговори през рамо, полуобърната назад: „Почитаемите мами смятат, че могат да предугадят и държат под контрол всяка лудост. Каква безсмислица! Те не могат да я озаптят дори в себе си.“

Мурбела заобиколи и спря откъм долната страна на леглото, взряна въпросително в Айдахо: „Изглежда попадам в средата на някакъв разговор?“ „Ключът а в Уравновесеността и хармонията“ — изрече Одрейди.

Дънкан не преставаше да следи внимателно старшата света майка.

„Хората са в състояние да поддържат равновесие на необичайни повърхности — продължи тя. — Дори и на непредсказуеми в по-нататъшното си поведение. Назовава се «в съзвучие с хармонията». Големите музиканти го познават. Знаят го и сърфистите, които следях като дете на Гамму. Някои вълни те изхвърлят, но та ся подготвен и го очакваш. Изкачваш се заднешком и отново яхваш гребена им.“

Без да е в състояние да си го обясни, Айдахо си спомни за други думи, изречени от Одрейди:

„Нямаме тавански хранилища. Рециклираме всичко.“

Рециклираме. Цикъл. Етапи от цикъла. Парченца от мозайката.

Рядко се впускаше в безразборно преследване, защото познаваше по-добри способности. И не само като ментат. Но рециклиране... Следователно Другите Памети не бяха таванско помещение, ползвано за склад, а нещо, което светите майки подлагаха на непрестанна последваща преработка. Тоест те ползваха миналото, но само за да го променят и обновяват.

В съзвучие с хармонията!

Странна алюзия за човек, който твърди, че избягва музиката.

Спомни си и това и долови изображението на собствената си мозайка като ментат. Бе настанала пълна бъркотия. Нищо не пасваше никъде. Случайно пръснати късчета, които по всяка вероятност изобщо не подлежах на каквато и да е подредба.

И все пак те успяваха!

Гласът на старшата майка продължи да звучи в паметта му. *Значи имаше и друго.*

„Хората, запознати с този принцип, стигат до самата същина на нещата — каза Одрейди. Предупреждават, че не бива да мислиш за

онова, което вършиш. Защото си обречем на сигурен неуспех. Просто го правиш!“

Не мисли. Прави го. Той долови пълното отсъствие на подреденост. Думите ѝ го запратиха обратно към ресурси, различни от подготовката му като ментат.

Бин-джезъритски номера! Бе го сторила съзнателно, знаейки за неминуемото въздействие. Къде беше отишло усещането за привързаност, което той чувстваше да струи от нея? Можеше ли да е загрижена за добруването на някого, към когото се отнася по подобен начин?

Когато Одрейди си тръгна (той едва-едва забеляза излизането ѝ), Мурбела седна на леглото и опъна робата около коленете си.

Хората могат да поддържат равновесие и на необичайни повърхности. Движение в мисловния му апарат: кубчетата от мозайката се опитваха да установят взаимни връзки помежду си.

Чувстваше надигащото се вълнение в заобикалящия го свят. Може би заради двамината страници в оная визия? Те бяха част от нещата. Знаеше го, без да може да каже защо. Какво твърдяха в „Бин Джебзърит“? Да!

„Ние променяме старите правила и старите вярвания.“

„Погледни ме!“ — изрече Мурбела.

С Гласа ли? Не съвсем, но бе сигурен, че направи опит да си послужи с него, без някога да е споменавала, че е била обучавана на подобни магьоснически похвати.

Видя в зелените ѝ очи изражението на чужд човек и разбра, че тя мисли за някогашните си съидейници.

„Дънкан, никога не се опитвай да се изкараш по-мъдър от «Бин Джебзърит».“

Дали го каза заради видеоочите?

Не бе сигурен. Напоследък най-силно впечатление му правеше интелигентността в погледа ѝ. Буквално усещаше непрестанното ѝ нарастване, сякаш учителите надуваха някакъв балон и интелектът на Мурбела видимо се уголемяваше, също като корема ѝ с намиращия се там нов живот.

Гласът! Какво правеха с нея?

Глупав въпрос. Знаеше какво вършат те. Отнемаха я от него, превръщайки я в своя сестра. *Да не бъде вече моята любима,*

прекрасна Мурбела. А света майка, пресмятаща хладно и отдалеч всяко свое действие. *Вещица*. Кой би могъл да обича една вещица?

Аз, Завинаги.

„Сграбчат те откъм гърба и те отвличат, за да служиш на собствените им планове“ — каза той.

Веднага долови, че думите му попаднаха в целта. Тя вече знаеше за заложения капан. Проклетите бин-джезъритки бяха дяволски умни! Примамваха я, давайки ѝ на миниатюрни порцийки неща, които ще я обвържат със силата, притегляща я на свой ред към него. Една почитаема мама би реагирала яростно на подобна манипулация.

Другите падат в нашия капан! А не ние в техния!

Сега обаче го правеше „Бин Джезърит“. Посветените в него бяха от различна категория. Почти сестри. Защо да се отрича? Тя искаше да придобие техните умения. Желаше да приключи с подготвителния период и да започне истинското обучение, долавяйки значимостта му отвъд стените на не-кораба. Нима още не бе осъзнала защо този период продължава толкова дълго?

Защото виждаш неспиращите ти усилия да се измъкнеш от капана.

Мурбела се освободи от робата си и се качи на леглото до него.

Без нито едно докосване. Ала поддържайки усещането за близост на телата.

„Първоначалният им план предвиждаше да ме ползват така, че да държат Шийена в ръцете си“ — каза той.

„Както ти го правиш с мен, нали?“

„Правя ли го?“

„Дънкан, понякога си истински смешник.“

„Ако не мога да се надсмивам над себе си, наистина съм загубен.“

„Както се присмиваш над претенциите си за чувство за хумор, нали?“

„Това на първо място. — Той се обърна към нея и захлупи с ръка лявата ѝ гърда, чувствайки как зърното се втвърдява от допира на дланта му. — Знаеш ли, че никога не са ме отбивали от кърмене?“

„Нито веднъж през всички онези...?“

„Никога.“

„Ами да, трябваше да се досетя.“ — Лека усмивка прелетя по устните ѝ, преди двамата внезапно да избухнат в смях и да се вкопчат един в друг, неспособни да устоят повече на изкушението.

Измина известно време, когато Мурбела изведнъж потрети:

„По дяволите, по дяволите, по дяволите!“

„Кой да върви по дяволите?“ — попита Айдахо, след като престана да се смее и те с известно усилие разделиха телата си.

„Не кой, а какво. Съдбата... да я вземат дяволите!“

„Не мисля, че това я безпокои особено.“

„Обичам те, а от мен не се очаква да постъпвам така, ако трябва да бъде истинска света майка.“

Той мразеше забежките, стигащи толкова близо до самосъжалението. *Избий го на шеги тогава!*

„Никога и в нищо не си била истинска“ — започна да масажира корема ѝ, поиздут вече от бременността.

„Аз съм истинска!“

„Още една думичка, която са изоставили веднага след нейното създаване?“

Тя бутна ръката му, седна и го загледа отвисоко.

„Предполага се, че светите майки никога не обичат.“

„Известно ми е.“

Дали мъката ми сама не е издала себе си?

Но Мурбела бе прекалено отдадена на собствените си терзания.

„Когато стигна до изпитанието Агония с подправка...“

„Обич моя! По никакъв начин не приемам идеята за каквато и да е агония, свързана с теб.“

„Как мога да я избегна? Вече се намирам в спускателния канал. Много скоро ще ме принудят да освободя спирачките. А после ще се движа бързо...“

Айдахо поиска да се обърне, но изразът в очите ѝ го задържа.

„Наистина, Дънкан. Мога да го почувствам. В определен смисъл прилича на бременността. Стига се до положение, когато абортът става прекалено опасен. Трябва да задържиш плода и да продължиш нататък.“

„Добре, тогава значи и двамата се обичаме!“ — Той насила пренесе мислите си от една опасност към друга.

„А те го забраняват.“

Айдахо погледна към видеоочите:

„Кучетата-вардияни ни следят. Имат остри зъби.“

„Знам го. Сега точно на *тях* говоря. Любовта ми към теб не е недостатък. Собствената им студенина ги прави дефектни. С нищо не се отличават от почитаемите мами!“

Игра, при която една от фигурите не може да бъде премествана.

Поиска му се да го изкрещи, но така заслушалите се зад видеоочите щяха да чуят повече от изречените думи.

Мурбела бе наистина права. Опасно беше да мислиш, че можеш да измамиш мамите.

Нещо помръкна в очите ѝ и тя погледна надолу към него.

„Колко странен бе видът ти тогава“ — намекваше за светата майка, в която можеше да се превърне.

Отхвърли веднага тази мисъл!

Понякога присъствието на чудатости в спомените му я забавляваше. Според нея предишните му прераждания също го бяха направили подобен на света майка в известен смисъл.

„Умирал съм толкова пъти...“

„Спомняш ли си го?“ — Винаги задаваше един и същ въпрос.

Той направи с глава отрицаващ жест, несмеейки да каже каквото и да е, защото наблюдателите-вардияни можеха да го изтълкуват превратно.

Не и за смъртите и съживяванията.

Тяхната повтораемост бе замъглила острите им очертания. Понякога дори не си правеше труда да ги въвежда в тайното депо за данни. Не, ставаше дума за особените сблъсъци с други човешки същества — дълго продължилата сбирка на възпоминания...

Ето, Шийена твърдеше, че иска точно това от него:

„Интимните подробности. Онази материя, желана от всички артисти.“

Но в действителност не знаеше какво иска. Множество сблъсъци на живо бяха довели до раждането на нови значения с различен смисъл. Модели в други модели — сложно преплитане на въздействия и интереси. Дребни нещица придобиваха значимост, която той отчаяно отказваше да сподели с някого, дори с Мурбела...

Нечие докосване до ръката ми. Засмяно детско лице. Блясък в очите на нападател.

Неизброими неща от всекидневието. Познат глас, който казва: „Довечера искам само да опра нависоко краката си и да се сгромолясам. Не ме търси за нищо.“

Всичко се бе превърнало в част от него. Вплетено в характера му. Преживяното го бе циментирало завинаги; той не би могъл да го обясни никому.

Мурбела заговори, без да го погледне:

„Много жени е имало в твоите животи.“

„Не съм ги броил.“

„Обичал ли си ги?“

„Те са мъртви, скъпа. Единственото, което мога да обещаая, е отсъствието на ревниви духове в цялото ми минало.“

Мурбела угаси светоглобусите. Дънкан затвори очи и почувства близо до себе си мрака, когато тя припъгълзя в ръцете му. Притисна я здраво, защото знаеше, че го иска, но мислите му се затъркаляха по собствения си път.

В един стар спомен се появи някогашен учител-ментат:

Дори най-голямата практическа значимост може да се окаже маловажна за времето до следващия сърдечен удар. Ментатите трябва да гледат с радост на такива моменти.

Кой знае защо, не изпита никаква радост.

Продължителната серия на животите му се въртеше в него независимо от ментатската им значимост. Един ментат идва в отредения му свят свеж във всяко отношение. Нищо старо, нищо ново, без каквото и да е от заложеното в предишните свързващи флуиди. Вече си бил в мрежата и съществуващ само за проверка на големината на улова.

Какво не е преминало! Колко ли фина мрежа съм хвърлил този път?

Ето каква бе гледната точка на ментата. Практически нямаше възможност тлейлаксианците да са включвали всички клетки на Дънкан Айдахо при пресътворяването му. Не можеше да няма пропуски в набирането на материал за цялата серия. Той самият бе установявал доста такива пропуски.

Но никакви празни пространства в паметта. Спомням си всички.

Представляваше система, обвързана извън Времето. Така мога да виждам онези двамата... И мрежата. Това бе единственото му обяснение за възможностите на ментатското съзнание; ако в Сестринството стигнеха до него, щяха да се ужасят.

Независимо от броя и силата на отрицанията от негова страна.

„Друг Куизъц Хадерах! Да го убием!“

Така че поработи за себе си, ментате!

Знаеше, че разполага с повечето от кубчетата за мозайката но те все още не стигаха, за да бъдат стъкмени в набор от въпроси.

Игра, в която една от фигурите не може да бъде премествана.

Извинения за необичайно поведение.

„Искат нашето съзнателно участие в бленувания от тях сън-мечта.“

Опипване на граничните очертания!

Човешките същества могат да пазят равновесие на необичайни повърхности.

В съзвучие с хармонията. Не мисли. Направи го.

„Високото изкуство убедително имитира живота. Ако имитира сън, това трябва да е сънят на живота. В противен случай няма как да се направи връзка. Нашите контакти не пасват.“

Даруи Одрейди

Докато пътуваха на юг към пустинята в ранния следобед, Одрейди долови смущаваща промяна във външния вид на окръжаващата среда в сравнение с видяното преди три месеца при тогавашната инспекционна обиколка. Разбра, че е постъпила правилно с избора на наземните превозни средства. Гледката в рамката на стъклото от дебел пластичен материал, което ги пазеше от външния прах, даваше възможност да се видят повече подробности.

Много по-сухо.

Основната част от групата пътуваше в относително лека кола — само за петнайсет пасажера, включително водача. Задействаха се суспенсори и усъвършенстван реактивен двигател, когато излизаха от традиционното придвижване по повърхността. Спокойно развиваха скорост от триста клика в час над огледално гладкия път. Свитата от пътници (прекомерно голяма заради престараването на Тамалани) ги следваше в нещо подобно на автобус, пренасящ както дрехи за преобличане, така и храна и напитки за спиранията покрай пътя.

Стреги, седнала до Одрейди зад шофьора, каза:

— Старша майко, не бихме ли могли да спретнем малък дъждец за тукашната суша?

Устните на Одрейди се свиха в тясна линия. В случая мълчанието бе най-добрият отговор.

Закъсняха с тръгването. Всички се бяха събрали на отправния пункт, готови да потеглят, когато дойде съобщение от Белонда. Още един отчет за сполетяло ги трагично нещастие, което изискваше вниманието на старшата света майка в последната минута! Отново се случи нещо отдавна познато — Одрейди определяше за себе си

единствената роля на официален преводач. Налагаше ѝ се да пристъпи до края на сцената и да обяви на висок глас за какво става дума:

— Сестри, днес научихме, че почитаемите мами са унищожили още четири от нашите планети. Вече сме по-малко...

Само дванайсет планети (включително Бузел). Толкова ни делят от безликата преследваща ме сянка с брадвата.

Почувства зейналата досами нея пропаст.

Белонда явно бе получила нареждане да задържи последните лоши вести за подходящ момент.

Одрейди погледна през прозореца до нея. Има ли въобще подходящ момент за лошите вести?

Вече пътуваха малко повече от три часа в южна посока по огледално гладкия път, прогорен в скалния терен и проточил се право пред тях като зелена река. Минаваха през хълмист район, засаден с коркови дъбове, който се простираше до обрамчения с хребети хоризонт. Нискостволите дъбове приличаха на джуджета, на които е било позволено да растат из по-рядко залесени плантации в сравнение с овощните градини. Криволичещите им редици се бяха покатерили по хълмовете. Първоначално плантацията сигурно е била разположена по извивките на местния релеф, но полутерасираният терен сега бе прикрит от висока кафява трева.

— Тук отглеждаме трюфели — каза Одрейди.

Оказа се, че Стреги разполага с още лоши новини:

— Старша майко, казаха ми, че трюфелите са изпаднали в беда. Липсва им дъжд.

Ще свършат ли вече трюфелите?

Одрейди се поколеба дали да не нареди на помощницата от комуникационните служби, седнала в задната част на колата, да проучи не могат ли метеоролозите да въведат някаква корекция в заданията, определящи засушаването.

Обърна се назад и погледна към помощниците си. Седналите в три редици по четири специалистки имаха задачата да засилват и разширяват нейните възможности за цялостен оглед на обстановката, както и да изпълняват дадените нареждания. Но какво возило ги следваше! Едно от най-големите транспортни средства на Дома на Ордена. Дълго поне трийсет метра! И натъпкано с хора до последната

педя празно пространство. Прахта го обгръщаше, виейки се над и около него.

Тамалани също пътуваше отзад по нареждане на Одрейди. Всички знаеха, че старшата майка умее да бъде люта, когато е необходимо и най-вече — когато я предизвикат. Тамалани бе включила прекомерно много хора в пътуването, но когато Одрейди го разбра, беше прекалено късно за промени.

— Каква ти инспекция! Същинско нашествие!

Е, Там, сега ме следвай. Мъничка политическа драма. Облекчава прехода.

Тя се загледа във водача — единствения мъж в тяхната кола. Клеърби — начумерен експерт по въпросите на неголеми превозни средства. Свъсено лице и кожа с цвета на прясно обърната влажна почва. Най-високо цененият от Одрейди шофьор. Бърз, сигурен и познаващ до съвършенство възможностите на своята машина.

Изкачиха се на хребета на един хълм; насажденията от корков дъб постепенно отгняваха, заменени от плодови дървета и градини, окръжаващи местното поселище.

На тази светлина то ѝ се видя необикновено красиво. Ниски постройките с бели стени и покриви от оранжеви керемиди. В далечината надолу по склона се виждаше арка, от която започваше улица; зад нея се издигаше високата централна сграда с разположените там служби за наблюдение на региона.

Кой знае защо, видяното ѝ вдъхна увереност. Местното поселище блестеше меко в далечината, а от пръстена овощни градини се вдигаше лека мъгла. Клоните бяха все още голи в тукашния зимен пояс, ала със сигурност обещаваха поне една реколта.

Тя си припомни, че Сестринството настояваше за определена степен на красиво оформяне на окрайнините. Нещо като грижливо гледано галениче, което радва сетивата, но и напомня за потребностите на стомаха. Комфорт, където е възможно... Само без прекаляване!

Някой зад Одрейди отбеляза:

— Наистина вярвам, че част от онези дървета са започнали да се разлистват.

Старшата майка се вгледа по-внимателно. О, да! Малки зелени петна по тъмните клонаци. Зимата бе сгрешила тук. Службата за метеорологичен контрол, стремяща се да осигури смяна на сезоните,

не можеше да предотврати случайни грешки. Разширяващата се пустиня повишаваше местната температура твърде рано:

непривично топли участъци, в които подмамените растения се разлистваха и дори разцъфтяваха преди рязкото застудяване. Погиването на цели плантации се превръщаше в съвсем обичайно явление.

Съветник от полевите служби бе изровил някогашния термин „циганско лято“ за своя отчет, илюстриран с прожектирани картини на овощна градина, потънала в цвят, върху който внезапно се бе изсипал сняг. Одрейди си спомни как паметта ѝ оживя от тези думи.

Циганско лято. Колко подходящо!

Съветниците ѝ възприеха метафората за мраза-мародер, следващ неотстъпно ненавременното затопляне: нечакано събуждане на живота, подходящо за нападателите, които искат да го съсипят.

Спомнила си за случая, Одрейди бе разтърсена от студената тръпка, идваща винаги с мисълта за преследващата я сянка с брадвата. *Скоро ли ще бъде? Не посмя да потърси отговора. Не съм Куизъц Хадерах!*

Без да се обръща към Стреги, я попита:

— Идвала ли си някога тук, в Пондриле?

— Моят център за подготовка като послушница бе друг, старша майко, но според мен те не се различават особено.

Да, тези поселища си приличаха до голяма степен: предимно ниски постройките, разположени в градини и участъци с плодни насаждения — училищни центрове за специална подготовка. Система за подбор на бъдещи сестри, чиято мрежа ставаше все по-фина с приближаване към Централата.

Някои поселища от типа на Пондриле поставяха ударението върху закаляването на поверениците. Всеки ден женският контингент бе изпращан на открито за дълги часове физически труд. Обучаваните, чиито ръце свикваха да ровят земята и се покриваха с тъмни петна от плодов сок, рядко негодуваха, когато по-късно им възлагаха трудни задачи.

Вече бяха излезли от прахта и Клеърби отвори прозорците. Ух, каква жега ливна вътре! Що за дивотии вършеха онези от метеорологичния контрол?

Две сгради в началото на Пондриле бяха свързани една с друга на височина един етаж над улицата, оформяйки дълъг тунел. Одрейди помисли, че липсва само някаква тежка метална или дървена решетка с вериги, за да допълни картината на градска порта от времената на историята преди подправката. Входът, потънал в сумрачна жега, не би се сторил непознат на покрити с броня рицари. Материалът на изпълнението му бе тъмен пластобетон, външно напълно еднакъв с камъка. Зад видеоочите, чиито отвори бяха разположени отгоре, сигурно се намираха пазачи в очакване.

Тя отбеляза факта, че покритият вход към поселището е чист. В бин-джезъритските общини ноздрите рядко биваха осквернявани от мирис на гнило или други неприятни аромата. Липсваха бордеи. Само тук-там по тротоарите куцукаха сакати. Голяма маса здрава плът. Доброто управление очевидно бе поело грижата да поддържа населението доволно.

Все пак имаме своите осакатени. И не всички — физически.

Клеърби паркира непосредствено до изхода на засенчената страна на улицата и те слязоха. Возилото на Тамалани спря зад тях.

Одрейди се надяваше, че входният пасаж ще бъде островче от хладина сред околната жега, но обърканата до изопачаване природа бе превърнала мястото в пещ с още по-висока температура. Едва ли не с радост излезе в светлината на централния площад, където бликналата от тялото ѝ пот предостави няколко секунди облекчение.

Илюзията бързо се разсея от слънцето, което опали главата и раменете ѝ. Видя се принудена да прибегне към регулиране на метаболитния процес, снижавайки температурата на тялото си.

На централния площад, в отразяваща кръгла повърхност плискаше вода — безгрижна демонстрация с бързо приближаващ край.

Засега може да остане. По морални съображения.

Чуваше следващите я спътници с обичайните им оплаквания и ръмжене срещу „прекалено дългия престой в едно положение“. Откъм долната страна на площада се виждаше забързаната делегация на посрещачите. В челото ѝ Одрейди разпозна Цимпей — началството на Пондриле. Свитата от помощници на старшата майка се разпръсна по сините плочи на площада с фонтана — всички с изключение на Стреги, запазила мястото си до рамото на Одрейди. И групата на Тамалани бе привлечена от плискащата вода. Одрейди помисли, че

идеята за водата — неизменна част от мечтата на хората — е толкова древна, че нищо не би могло да я заличи напълно.

Плодородни поля и открити водни пространства с чиста питейна вода, в която да потопиш лицето си и да облекчиш своята жажда.

Наистина, някои от свитата ѝ сега правеха точно това: лицата им блестяха от влагата на фонтана.

Делегацията на Пондриле също спря на сините плочи на площада с фонтана. Цимпей бе довела още три свети майки и пет старши помощници.

Одрейди забеляза, че всички помощници се намираха близо до изпитанието „Агония с подправката“. Те явно мислеха за него: личеше си по сякаш неподвижните им погледи.

Цимпей бе от онези, които тя рядко бе срещала в Централата при случайните ѝ посещения като преподавател. Изглеждаше добре с тъмнокестенявата си коса, станала червеникавочерна на слънчевата светлина. Тясното ѝ лице бе изпито и със сурово изражение. От него се набиваха най-вече очите — в плътно синьо под гъстите вежди.

— Радостни сме да те видим, старша майко — прозвуча гласът ѝ, толкова искрен, сякаш наистина го мислеше.

Одрейди едва-едва наклони главата си. *Чувам те. Защо пък ще се радвате да ме видите?*

Цимпей разбра. Тя посочи високата и с хлътнали бузи света майка до себе си и каза:

— Нали си спомняш Фали, шеф на овощното ни стопанство? Току-що ме посети с делегация от работещи в градините. Сериозно оплакване.

Обветреното лице на Фали леко сивееше. *От претоварване с работа ли?* Жената имаше тънки устни над остра брадичка. Черно под ноктите, одобрително отбеляза Одрейди. *Не я е страх да се присъедини към ровенето в земята.*

Делегация_ на градинари. _Значи оплакванията се множат. Трябва да е сериозно. А не като Цимпей, която се докарва на старшата света майка.

— Да чуем — рече Одрейди.

Загледана в Цимпей, Фали пристъпи към детайлно изложение, без да пропусне да обясни подробности за водещите делегацията. До

един добри хора, разбира се.

Одрейди познаваше модела. Имаше обсъждания във връзка с неизбежното последствие. Цимпей бе присъствала на някои от тях. Как би могло да се обясни разумно на хората, че някакъв отдалечен във времето червей (който дори може би още не съществува) е причината за настоящата промяна? Как да обясниш на фермерите, че *не става дума за „още малко дъжд“*, а се бърка право в сърцето на цяла планета! Още дъжд по тукашните места можеше да доведе до смяна на посоката на ветровете, духащи във високите слоеве на атмосферата. Това на свой ред би предизвикало повсеместни промени и ветровете широко щяха да се окажат не само много неприятни, но и опасни. С въвеждането на погрешни данни и условия бе твърде лесно да се появят дори гигантски торнада. Времето на една планета е протичко нещо и неговото регулиране не бива да се прави с лека ръка. *Както винаги съм изисквала*. Всеки път се налага оглед и пълна проверка на цялото уравнение.

— Последният глас принадлежи на планетата — изрече Одрейди старото напомняне на Сестринството за склонността на човешките същества да грешат.

— Дюн още ли има право на глас? — запита Фали с повече горчивина, отколкото бе очаквала старшата света майка.

— Чувствам горещината. На идване видяхме и листата в плодовите ви градини — каза Одрейди. *Сестро, знам какво те безпокои*.

— През тази година ще загубим част от реколтата — заяви Фали с обвинителна нотка в думите си. *По твоя вина!*

— Какво обясни на дошлата делегация? — попита Одрейди.

— Че пустинята трябва да се разширява, а от метеорологичната служба не могат да изпълняват всички потребни ни корекции.

Истината. Приетата ответна реакция. Болезнена, каквато нередко е действителността. Единственото, на което можеха да разчитат сега. Скоро предстоеше нещо важно. Междувременно — повече делегации на недоволни и загуби на реколта.

— Старша майко, ще пиеш ли чай с нас? — намеси се дипломатично Цимпей.

Старша майко, виждаш ли как всичко ескалира? Сега Фали ще се върне при плодовете и зеленчуците. На своето място. Посланието

е предадено.

Стреги се окашля.

Отвратителният_ жест трябва да бъде овладян! _Но смисълът му бе ясен. На нея ѝ бе наредено да се грижи за графика. Време е да вървим...

— Тръгнахме късно — каза Одрейди. — Спряхме, за да раздвижим нозете си и да видим дали сте се натъкнали на затруднения, които не можете да разрешите сами.

— Старша майко, можем да решим нещата с градинарите. Сухият и рязък тон на Цимпей каза много повече от произнесените няколко думи, така че Одрейди почти се засмя.

Инспектирай колкото си щеш, старша майко. Огледай навсякъде. И пак ще намериш Пондриле подреден по бинд-жезъритски.

Одрейди погледна към возилото на Тамалани. Част от хората вече се връщаха към интериора, за който се грижеше климатизатор. Тамалани бе застанала до вратата — разстояние, удобно за наблюдение.

— Цимпей, чувам, добри неща за теб от отчетите — каза Одрейди. — Очевидно се справяш без наша намеса. Не искам да ви ангажирам с прекалено голяма свита.

Последната фраза бе изречена достатъчно високо, за да е сигурно, че ще бъде чута от всички.

— Къде ще нощувате, старша майко?

— В Елдио.

— От известно време не съм слизала надолу, но чувам, че морето е много по-малко.

— Облитанията потвърждават чутото от теб. Цимпей, не си прави труда да ги уведомяваш за идването ни. Те вече знаят. Бяхме длъжни да ги подготвим за сегашното нашествие.

Завеждащата плодовите насаждения Фали пристъпи леко напред:

— Старша майко, ако е възможно за нас да...

— Фали, кажи на работещите в градините, че могат да избират: или да мърморят и чакат идването на почитаемите мами, за да бъдат превърнати в роби, или да отидат с Разпръскването.

Одрейди се върна при колата си, седна вътре и остана със затворени очи доста време след уплътняването на вратите. Когато ги

отвори, вече бяха излезли от Пондриле и се носеха по огледалната повърхност на пътя през южния пръстен от овощни градини. Тишината около нея бе заредена с напрежение. Сестрите бяха потънали дълбоко във въпросите, които сами си задаваха във връзка с поведението на старшата майка. Незадоволително представяне. Настроението се прехвърли по естествен път и върху помощниците. Стреги бе помръкнала.

Времето изискваше внимателно отношение. Думите вече не обтичаха приятно оплакванията. Добрите дни биваха измервани с понижаващ се коефициент. Всички знаеха естеството на причината, но промените неизменно оставаха във фокуса на всеобщото внимание. По видимо осезаем начин. Не можеш да се оплакваш от старшата майка (поне без уважителна причина!), но можеш непрестанно да роптаеш срещу времето.

Защо са го избрали толкова студено днес? Точно когато имам излизане! Беше доста по-приятно като дойдохме, а виж какво е сега! На всичко отгоре съм и без подходяща дреха...

Стреги имаше желание да разговаря. *Е, добре, нали заради това я взех.* Ала истината беше, че тя бе станала почти бърлива, тъй като принудителната близост постепенно разяждаше страхопочитанието ѝ към Одрейди.

— Старша майко, търсих из учебниците и справочниците обяснение на...

— Не им вярвай! — Колко пъти в живота си бе чувала или изричала същите думи? — Наръчниците създават навици.

Стреги често бе слушала лекции за навиците. В „Бин Джебърит“ ги имаха достатъчно — онези нещица с фолклорното наименование „Типично за вещиците!“. Но моделите, които даваха възможност на останалите да определят предварително нечие поведение, трябваше да бъдат внимателно изрязвани.

— Старша майко, тогава за какво са всички учебни пособия?

— Най-вече, за да можем да ги критикуваме и опровергаваме. Кодата е за новаците и останалите от първоначалното ниво на обучение.

— А историческите писания?

— Никога не забравяй колко банални са записаните истории. В качеството си на света майка ще трябва да учиш отново всичко.

— Истината е празна чаша. — Припомненият афоризъм бе произнесен с голяма гордост.

Одрейди почти се усмихна.

Стреги е скъпоценност.

Мисълта обаче бе и предупреждение. Някои скъпоценни камъни могат да бъдат разпознавани по съдържащите се в тях примеси, наричани още онечиствания. Експертите следят за точното място на евентуалните примеси и го отбелязват. Потаен опознавателен отпечатък. И с хората е същото. Нерядко ги опознаваш по недостатъците им. Блестящата повърхност ти казва прекалено малко. Доброто опознаване се нуждае от задълбочен поглед, за да се видят страничните прибавки. Оттам се определя цялостното качество на дадена скъпоценност. Какво би бил Ван Гог без онези свои примеси?

— Стреги, именно забележките и коментарите на проникателните циници — нещата, които *те* казват *относно* писаната история — следва да бъдат твоите ориентири преди Агонията. След нея ти сама ще си циник за себе си и сама ще откриваш ценностите, валидни за теб. Засега историческите писания ти посочват дати и ти казват, че нещо се е случило. Светите майки издирват *нещотиите* и изучават предубежденията на историците.

— Това ли е всичко? — Във въпроса прозвуча дълбока обида. *Защо ми губят времето по този начин?*

— В по-голямата си част историците са ненужни, понеже заради предразсъдъците си пишат така, че да угодят на една или друга мощна политическа група. Драга моя, почакай да се отворят собствените ти очи. Ние сме най-добрите историци. Защото вече бяхме в историята.

— Гледната ми точка ще се променя ли ден след ден? — подчертано ясно насочено към вътрешния ѝ мир.

— Башарът ни остави един урок, който трябва да поддържаме жив в съзнанието си. Налага се миналото да бъде тълкувано отново и отново от настоящето.

— Света майко, не съм сигурна, че ще ми се понрави. Твърде много решения от морално естество.

Аха, скъпоценното камъче проникна до същината на въпроса и изрази мисълта си като истинска бин-джезъритка. Очевидно имаше и блестящи фасетки измежду примесите на Стреги.

Одрейди погледна косо към замислената си помощница. Много отдавна Сестринството бе повелило на всяка сестра сама да взема решения с нравствен характер. *Никога не следвай който и да е лидер, без ти лично да си задаваш въпроси.* Ето защо обучението по етика на младите бе изведено на първа линия.

Поради тази причина искаме да стигнем, до бъдещите си сестри, когато те са още съвсем, млади. Може би затова в Шийена са се промъкнали някои недостатъци от морално естество. Взехме я твърде късно... За какво ли толкова тайно разговарят двамата с Дънкан с пръстите и ръцете си?

— Нравствените решения винаги се разпознават твърде лесно — каза Одрейди. — Те са там, където оставяш настрана собствените си интереси.

Стреги погледна към нея с неприкрит страх:

— Каква смелост е нужна!

— Не е смелост! Нито дори отчаяние. Онова, което правим, е най-естественото нещо само по себе си. Дела, извършени само по един начин, защото друг не съществува.

— Старша майко, понякога ме караш да се чувствам като пълна невежа.

— Великолепно! Оттук тръгва мъдростта. Стреги, невежеството е разнолико. От най-долна проба е онова, с чиято помощ следваш собствените си желания, без да вникваш в същността им. Понякога го правим несъзнателно. Изостри сетивата си. Следи какво вършиш. Винаги се питай: „Когато го извърших, какво исках да придобия?“

Стигнаха до билото на последния хълм преди Елдио и Одрейди поздрави мигновеното просветване на отразяваща повърхност.

— Ето и морето — пошепна някой отзад.

— Спри там — разпореди се старшата майка, когато стигнаха до широко място за разминаване преди един завой с изглед към водата.

Клеърби знаеше мястото и се бе подготвил. Одрейди често го караше да спира тук. Закова точно където тя посочи. Колата изскърца и се отпусна с цялата си тежест. Чуха зад себе си шума от другото возило и висок глас, подканващ спътниците си:

— Ей, гледайте!

Елдио лежеше долу в далечината — сгради с деликатно издължени корпуси, някои издигнати над земята на стройни

цилиндрични крака с непрекъснато бягащ под тях и през тях вятър. Мястото бе доста по на юг и много по-долу от високото, на което бе кацнала Централата, така че тук топлината беше осезателна. Малки вятърни мелници с вертикална осева конструкция, подобни на детски играчки от смалилото ги разстояние, се въртяха по ъглите на сградите в Елдио, помагайки за захранването на общинското поселище с енергия. Одрейди ги посочи на Стреги.

— Разчитаме на тях за независимостта си от обвързване със сложна технология, контролът върху която е в ръцете на други.

Докато говореше, тя насочи вниманието си надясно. *Морето!* Сега то не бе нещо повече от жестоко свити остатъци от някогашната величествена шир. Морското дете се ужаси от видяното. От морето се вдигаше гореща пара. Бледопурпурният цвят на сухи хълми бе изтеглил неясното си очертание по хоризонта откъм срещуположната страна на жалкото водно пространство. Одрейди забеляза, че от службата за метеорологичен контрол бяха се погрижили за вятър, който да разнася наситения с влага въздух. Последницата — накъсани пенести вълни, биещи по дребния чакъл под мястото, от което те наблюдаваха.

Спомняше си, че някога там се бе проточил наниз от рибарски села. Сега, след като морето бе отстъпило, те се намираха високо нагоре по склона. В миналото тези селца ошаряха с цветните си петна брега. Голяма част от населението им бе всмукано от новото Разпръскване. Останалите бяха изградили релсов път за трамваен превоз на лодките си до и от водата.

Тя едновременно одобри стореното и го ожали. Съхраняване на енергия. Обстановката като цяло изневиделица я порази с неприкритата си суровост, също като онези заведения за възрастни хора в старата Империя, където те очакваха смъртта си.

Колко остава, докато умре и това място?

— Морето е толкова миниатюрно! — обади се глас от задната половина на колата.

Одрейди го разпозна. Чиновник от Архивната служба. *И един от проклетите шпиони на Бел.*

Наведе се напред и потупа Клеърби по рамото:

— Свали ни до близкия бряг при онова заливче точно под нас. Искам да поплувам в морето, докато още го има.

Стреги и други две помощници я последваха в топлите води на залива. Останалите тръгнаха да се поразходят по брега или заследиха от колата и автобуса необикновената сцена.

Старшата майка плува гола в морето!

Одрейди чувстваше как водата около нея я изпълва с енергия. Наложил си да продължи, защото ѝ предстоеше да вземе решения от първостепенна важност.

Каква част от отишлото си вече огромно море можеха да си позволят да поддържат в тези последни дни на планетата, когато животът продължава в близки до непоносимото граници? Пустинята идеше — *тоталната пустиня*, подобна на онази от *изгубената* Дюн. *Ако сянката с брадвата ни остави време*. Заплахата бе много близо, а бездната — зейнала отдолу. *Проклета да е смахнатата ми дарба! Защо трябва да знам отнапред?*

Морското дете и движенията на вълните възстановиха усещането ѝ за равновесие. Тукашният воден басейн усложняваше значително нещата, защото бе много по-обширен от всички пръснати по-малки водни пространства и езера. Във въздуха се издигаха огромни количества влага. Енергия за отстраняване на нежелателни отклонения от едва-едва поддържащия контрол на климата от метеорологичните служби. Да, това море все още охраняваше Дома на Ордена. То осигуряваше комуникационна и транспортна връзка. Превозите по море бяха най-евтини. Енергийните разходи трябваше да бъдат балансирани на фона на други елементи при вземането на решения от нейна страна. Но морето щеше да изчезне. Нямахше място за никакво съмнение, Огромни маси население бяха изправени пред нови миграции.

Намесиха се спомените на Морското дете. Носталгия. А тя бе препятствие по пътя на правилната оценка. *С каква бързина трябва да си отиде морето?* Това бе въпросът. Всяко едно от неизбежните нови премествания и поселения зависеха от това решение.

По-добре е да стане бързо. Болката е осъдена на заточение в нашето минало. Да приключим завинаги!

Тя доплува до плиткото и погледна към удивената Тамалани.

Полите на Там бяха тъмни от внезапно заляла я вълна. Одрейди вдигна главата си над малките вълнички:

— Там! Приключвайте с Морето колкото може по-скоро. Разпореди се за изготвянето на бързодействаща схема за обезводняване. Службите за осигуряване на прехраната и транспорта да се включат както се полага. Ще одобря окончателния вариант на плана след обичайната проверка.

Тамалани се обърна кръгом без нито една дума. Посочи кои сестри да я придружат, поглеждайки само веднъж към старшата майка. *Видя ли! Права съм била, като взех толкова много хора!*

Одрейди излезе от водата и се заизкачва по брега. Под краката ѝ скриптеше мокър пясък. *Скоро ще бъде сух.* Облече се, без да посегне към кърпата. Дрехите прилепнаха неприятно към тялото, пречейки на движенията ѝ, но тя не обърна внимание, докато крачеше нагоре по откоса — далеч от останалите.

Спомените, оставащи в паметта, трябва да бъдат точно такива. Нещата следва да бъдат вземани и милвани от време на време, за да събуждат отминали радости. Никоя радост не трае постоянно. Всичко е преходно. „И това ще отмине“ е универсално приложимо в нашата жива вселена.

Когато брегът стана глинесто лепкав и тук-там се появиха растения, тя се обърна за последно и погледна към морето, което току-що бе осъдила.

Единствено животът има смисъл, каза на себе си. Ала животът не може да оцелее без продължаващо стимулиране на потомството.

Оцеляване. Децата ни трябва да оцелеят. „Бин Джезърит“ трябва да продължи напред!

Нито едно отделно дете не бе по-важно от общото. Тя го приемаше, разпознавайки индивидите, които ѝ говореха от дълбините на собственото ѝ „аз“ — срещнато за първи път от нея като Морско дете.

Разреша му последна глътка солен въздух, когато се върнаха при колите и се приготвиха за тръгване към Елдио. Чувстваше се все спокойна. Веднъж овладяно, най-важното равновесие няма нужда от море, за да бъде поддържано.

„Изтръгни въпросите си от почвата, в която те се намират, и ще се покажат провиснали корени. Не, още въпроси!“

Ментат Зенсуфи

Дейма беше в стихията си.

Кралицата-паяк!

Харесваше ѝ титлата, дадена ѝ от вещиците. А тук се намираще центърът на нейната паяжина — новият контролен център на Свързващия възел. Фасадата на сградата все още не ѝ допаднаше. Прекалено много самодоволство на Сдружението във външното проектиране. Консервативно. Но интериорът бе започнал да ѝ става близък със спокойствието, което излъчваше. Почти можеше да си представи, че никога не бе напускала Дур, не е имало нито футари, нито ужасното и мъчително бягство-завръщане в старата Империя.

Бе застанала в рамката на отворената врата на залата за заседания, от която се откриваше гледка към ботаническата градина.

Логно чакаше на четири крачки зад нея.

Логно, не заставай много близо зад мен, или ще трябва да те убия.

Росата все още не се бе вдигнала от поляната зад плочника, където, след като слънцето се изкачи достатъчно високо, прислугата щеше да подреди удобни столове и маси. Бе поръчала слънчев ден от Контролната метеорологична служба и тя добре се бе справила. Докладът на Логно се оказа интересен. И така, старата вещица се бе върнала на Бузел. Разгневена — като допълнение. Супер. Очевидно знаеше, че е била наблюдавана, особено по време на посещението си при своята върховна началничка с молба за предоставяне на убежище. Получила бе отказ.

Не ги притеснява фактът, че унищожаваме крайниците им, докато тялото остава скрито.

Заговаряйки на Логно през рамо, Дейма каза:

— Доведи ми старата вещица. Както и всичките ѝ спътници и прислужници.

Когато другата жена се обърна, за да изпълни нареждането, височайшата почитаема мама добави:

— И започни режим на изгладняване за няколко футара. Искам да бъдат истински гладни.

— Да, Дейма.

Някой зае мястото на прислугата, освободено от Логно. Дейма не се обърна, за да идентифицира смяната. Винаги имаше достатъчно помощници за изпълнение на необходимите заповеди. Всяка от тях почти не се отличаваше от другите, с изключение на степента на опасност. Логно беше постоянната заплаха. *Но пък ме държи нащрек.*

Пое дълбоко свежия въздух. Денят се очертаваше да бъде приятен само защото тя го бе пожелала. После се отдаде на потайните си спомени, оставяйки се да я утешат.

Благословена да е Гулдур! Намерихме мястото, където ще възстановим силите си.

Укрепването на старата Империя продължаваше по плана. Не бяха останали още много гнезда на вещиците, а и след като пъкленият Дом на Ордена бъде намерен, крайниците му ще се унищожат без излишно бързане.

Но сега — Икс. Имаше проблем. *Може би вчера не трябваше да убивам двамата иксиански учени.*

Глупците бяха дръзнали да поискат от нея „още информация“. Била им нужна! А после твърдяха, че нямат решение на задачата за последващо въвеждане на Оръжието в готовност. Разбира се, те не знаеха, че е оръжие. Ами ако са знаели? Не бе сигурна. В крайна сметка убийството на двамината беше добро дело. За назидание на други подобни.

Искаме от вас отговори, а не въпроси.

Нравеше ѝ се редът, налаган от нея и сестрите ѝ в старата Империя. Имаше прекалено много блуждаене насам-натам, както и твърде много различни култури и нестабилни религии.

Култът към Гулдур им е достатъчен; както и на нас.

Не познаваше никакво мистично преклонение към своята собствена религия. Разглеждаше я само като полезно оръдие на властта. Началата ѝ бяха добре познати: Лито II, наричан „Тирана“ от

вещиците, и баща му Муад'Диб. Съвършени посредници за упражняване на властта — и двамата. Многогия от ядра на схизми, макар и лесно изстребими. Важно бе другото. А то представляваше отлично смазана машина.

Тиранията на малцинството, надянало маската на мнозинство.

Ето какво бе разпознала вещицата Лусила. Просто не можеше да бъде оставена жива, след като се разбра, че умее да манипулира масите. Гнездата на магьосниците трябва да бъдат открити и изпепелени. Очевидно нейната схватливост не бе изолиран случай. Действията ѝ говореха за организирана школа. Там обучават в показаното! Глупци! Трябва да боравиш умело с действителността, защото в противен случай нещата стават неуправляеми.

Логно се върна. Дейма винаги знаеше кога идва тя. По потайните ѝ стъпки.

— Старата вещица ще бъде доставена от Бузел — каза помощницата. — Също и свитата ѝ.

— Не забравяй за футарите.

— Вече се разпоредих, Дейма.

Мазен глас на ласкател! Ех, Логно, ти би искала да нахранят с мен глутницата, нали?

— Увеличете мерките за сигурност около клетките. Миналата нощ са избягали още три футара. Обикаляха из градината, когато се събудих.

— Съобщиха ми, Дейма. Стражата при клетките е подсилена.

— И не ме убеждавай, че са безопасни без дресьор.

— Самата аз не го вярвам, Дейма.

По изключение каза истината. Футарите я ужасяват. Добре,

— Логно, надявам се на здравата основа на нашата власт.

Височайшата почитаема мама се обърна, доловила, че помощницата е навлязла поне с два милиметра в опасната зона. Другата жена също го забеляза и се отдръпна.

Толкова близо, колкото пожелаеш, Логно, но само пред мен — не и зад гърба ми.

Зърнала оранжевия блясък в нейните очи, помощницата почти коленичи. *Недвусмислено подгъване на коленете:*

— Дейма, причината е силното ми желание да ти бъда в услуга! *Най-силното ти желание е да заемеш моето място, Логно.*

— Как стоят нещата с онази жена от Гамму? Със странното име...

— Ребека, Дейма. Тя и неколцина нейни спътници някак си успяха да ни се изплъзнат... Временно, разбира се. Няма как да не ги намерим. Не могат да напуснат планетата.

— Смяташ, че трябваше да я оставя тук, нали?

— Разумно беше да се мисли за нея като за стръв, Дейма.

— Тя продължава да е стръв. Вещицата, която открихме на Гамму, не е отишла случайно при онези хора.

— Да, Дейма.

Раболепният тон в гласа на Логно сякаш погали слуха ѝ.

— Добре, заеми се!

Помощницата буквално припна навън.

Винаги съществуват малки групи, заплашващи с насилие, които се срещат потайно някъде. Подклаждайки взаимно зарядите си от омраза, те жужат, готови да разрушат живота на подредените хора около себе си. И винаги трябва да има някой, който да разчисти разрушенията. Дейма въздъхна. Тактиката на терора бе толкова... Толкова нетрайна!

Успехът. Ето коя бе истинската опасност. Беше им коствал цяла империя. Ако размахваш успеха около себе си като байрак, някой винаги ще иска да те съсече. Завист!

Този път ще внимаваме повече с късмета си.

Отпусна се в мечтателна полудрямка, макар и все така будна за звуците около себе си, като продължи да се наслаждава на сведенията и доказателствата за новите победи, които ѝ бяха показали на екрана днес сутринта. Приятно ѝ беше да прехвърля на върха на езика си, макар и мълчаливо, едно по едно имената на планетите-пленници: Уалах, Кронин, Рийнол, Еказ, Бела Тегей-зе, Гамму, Гамонт, Нюши...

„Хората се раждат податливи на това най-упорито и поразяващо интелекта заболяване — самозаблудата. Както най-добрите, така и най-лошите от всички възможни светове са драматично засегнати от него. Липсва естествен имунитет срещу болестта. Нужна е постоянна бдителност.“

Бин-джезъритска кода

След като Одрейди замина от Централата (по всяка вероятност само за кратко), Белонда и за миг не се поколеба пред необходимостта от бързи действия. *Проклетият гола-ментат е прекалено опасен, за да остане жив!*

Групата със старшата майка едва-що се бе скрила от погледа ѝ в свъсения следобед, когато тя пое по пътя към не-кораба. Разпореди се да ѝ предоставят достатъчно пространство в тръбовод — без прозорци, автоматичен и бърз. Одрейди също следеше кой е склонен да изпраща нежелани послания.

Пътьом Белонда прегледа сборното си сведение-оценка за множеството животи на Айдахо. Бе се погрижила записът да бъде държан в Архивната служба, готов за лесно изваждане. В първообраза и в по-ранните голи импулсивността определено доминираше. Бързо намразват и бързо отстъпват от лоялността.

По-късните Айдаховци тушираха тази особеност с цинизъм, но основата си оставаше. Тиранът многократно я бе призовавал към действие. За Белонда не бе трудно да разпознае модела.

Може да бъде предизвикан чрез засегната гордост.

Продължителната му служба при Тирана направо я очарова. Не един и два пъти е бил ментат, а имаше достатъчно доказателства, че в няколко пререждания е играл роля и на Изразител на Прорицание в истината.

Външният му вид отговаряше на описанието в записа.

Интересни и характерни черти на лицето; изражението на очите и формата на устата говореха за сложно духовно движение и развитие.

Защо Одрейди не иска да приеме опасността, скрита в този мъж? Белонда често биваше връхлитана от опасения, когато старшата майка заговаряше за Айдахо с непресторена показност на чувствата.

„Мисълта му е ясна и точно насочена. Впечатляващо чиста мисловна дейност. Може би защото неспирно се обновява. Харесвам го и знам, че това обикновено повлиява върху решенията ми.“

Признава влиянието му!

Белонда намери Айдахо сам и седнал пред контролното табло. Вниманието му бе съсредоточено върху познатото ѝ надлъжно изображение на оперативната схема на не-кораба. Щом я видя, той изтри прожектираното изображение.

— Привет, Бел. Чаках те.

Голата докосна таблото и зад него се отвори врата, Влезе младият Тег и заста на недалече от учителя си, загледан мълчаливо в Белонда.

Айдахо не я покани да седне, нито пък ѝ предложи стол, принуждавайки я сама да вземе един от спалнята и да го постави пред двамата. След като се отпусна в него, той ѝ отпрати едновременно внимателен и развеселен поглед.

Белонда бе все още леко стъписана от поздрава му. *Защо я е чакал?*

Побърза да отговори на незададения ѝ въпрос:

— Неотдавна Дар се появи на екрана и ми каза, че заминава при Шийена. Знаех, че няма да си губиш времето и ще дойдеш веднага след тръгването ѝ.

Обичайна преценка на ментат или...

— Предупредила те е!

— Погрешно.

— Какви тайни споделяте с Шийена? — бе настойчивият ѝ въпрос.

— Използва ме така, както вие сте я учили.

— Мисионария!

— Бел! Два ментата са се събрали. Струва ли си да играем глупави игри един пред друг?

Белонда пое дълбоко дъх и направи опит да се включи като ментат. Не беше лесно при текущите обстоятелства с взряното в нея дете и забавното изражение по лицето на Айдахо. Дали Одрейди не бе

приложила неочаквано лукавство? Може би дори кроежи срещу света майка с помощта на голата?

Дънкан се отпусна, когато забеляза как бин-джезъритската енергия подсили с фокусираното си излъчване режима на ментат.

— Бел, отдавна знам, че искаш да ме видиш мъртъв.

Да... Страховете са ме направили прозрачна.

Попадението май беше съвсем близо до целта, помисли той.

Белонда е дошла при него с готова мисъл за смъртта му: някаква малка драма, създаваща „необходимостта“, за която всичко вече е подготвено. Не хранеше почти никакви илюзии за възможностите си да отговори адекватно на нейното насилие. Но знаеше, че в качеството си на ментат тя щеше да наблюдава внимателно ситуацията, преди да започне действия.

— Липсва уважение в начина, по който си служиш с малките ни имена — упрекна го Белонда.

— Не, просто различно възприемане на нещата, Ти вече не си света майка и аз не съм „голата“. А две човешки същества, изправени пред един и същ проблем. Не ми казвай, че не си даваш сметка за това.

Тя обходи с поглед работната му стая и каза:

— Ако си ме очаквал, защо Мурбела не е тук?

— И да бъде принудена да те убие, когато трябва да ме защити, така ли?

Белонда прецени казаното от него.

Проклетата почитаема мама наистина би могла да ме убие, но тогава...

— Пратил си я навън, за да я опазиш.

— Имам по-сигурен защитник — той посочи към детето.

Тег? Защитник? За него се носеха онези истории от Гамму. Айдахо знае ли нещо?

Имаше желание да го попита, но можеше ли да рискува? Наблюдателите-вардияни трябва да получат ясен сценарий за опасността.

— Нима то?

— Дали ще продължи да служи на „Бин Джебърит“, ако види как ме убиваш?

След като тя не отговори, Айдахо добави:.

— Бел, постави се на мое място. Аз съм ментат, паднал не само във вашия капан, но и в този на почитаемите мами.

— Само ментат ли си?

— Не. Също и тлейлаксиянски експеримент, но не провиждам в бъдещето. Не съм Куизъц Хадерах. Просто ментат с възпоминания от много животи. Вие, с вашите Други Памети, можете да схванете какви възможности се отварят пред мен.

Докато той говореше, Тег приближи и се облегна на контролното табло до лакътя му. По лицето на момчето се четеше единствено любопитство, нямаше и следа от страх.

Айдахо махна с ръка към мястото на прожекционния фокус над главата си, където танцуващите сребристи пращинки бяха готови да се съберат в изображения.

— Един ментат вижда, че излъчваното от него поражда несъответствия: зимни сцени през лятото или слънчева светлина, когато дошлите при него пристигат едновременно с дъжда... Не си ли очаквала от мен да се отнеса скептично към пиеските ти?

Белонда мигновено разбра, че е чула поредно заключение на ментат. Все още се намираха върху основата на общото обучение.

— Съвсем естествено си решил да не омаловажаваш Тао — каза тя.

— Поставих други въпроси. Случващи се едновременно неща могат да имат скрити връзки. Какво представляват причината и следствието, когато са изправени пред едновременността?

— Имал си добри учители.

— И не само в един живот.

Тег се наведе в посока към нея:

— Наистина ли дойде, за да го убиеш?

Не си струваше да лъже.

— Продължавам да мисля, че е прекалено опасен.

Да видим как ще го оспорят наблюдателите-вардияни!

— Но нали точно той ще ме върне към предишните ми спомени!

— Бел, танцьори сме на една и съща площадка — каза Айдахо.
— Тао. Може и да се разбира, че не танцуваме един с друг, може да си служим с различни стъпки или ритми, но ни виждат заедно.

Вече започваше да подозира причината, накарала го да поведе разговора в тази посока. Замисли се дали няма друг начин за

неутрализирането му.

— Не разбирам за какво говорите — намеси се Тег.

— За любопитни съвпадения — отвърна Айдахо.

Момчето се обърна към Белонда:

— Моля да ми бъде обяснено.

— Опитва се да каже, че двамата се нуждаем един от друг.

— Ами защо не го рече направо?

— По-сложно е, момче. — Тя помисли: *От записа трябва да се разбере, че предупреждавам Айдахо.* После продължи:

— Дънкан, муцуната на магарето не е причина за поява на опашката му, независимо колко пъти гледаш как животното преминава през онова тънко вертикално пространство, което ограничава зора ти.

Айдахо пресрещна втрещения ѝ поглед с думите:

— Веднъж Дар дойде при мен с клонка от цъфнала ябълка, докато прожектираната отвън картина показваше сезона за прибиране на реколтата.

— Гатанки, нали? — обади се Тег и запляска с ръце.

Белонда си припомни записа на въпросното посещение. Прецизни ходове на старшата света майка.

— Не помисли ли за оранжерия?

— Или че просто е искала да ми достави удоволствие?

— Трябва ли да отгатна? — попита Тег.

След продължително мълчание и преплетени погледи между ментати, Айдахо каза:

— Бел, явно извън мястото на принудителното ми задържане е настъпил хаос. Липса на съгласие във върховните ви съвети.

— Дори в условията на анархия може да има разисквания, приключващи с отсъда — контрира тя.

— Бел, ти си лицемерка!

Белонда рязко се дръпна назад, сякаш някой бе посегнал да я удари — изцяло неволно движение, поразило я с принудителната реакция от нейна страна. *Гласът ли беше?* Не, нещо, което бе проникнало още по-дълбоко... Изведнъж почувства силен страх от този мъж.

— За мен е изумително да разбера, че ментат и *света майка* може да се окаже такъв лицемер — рече той.

Тег задърпа Айдахо за ръката:

— Ама вие биете ли се?

Айдахо бутна встрани дланта му:

— Да, бием се.

Белонда не можеше да отмести погледа си от очите на голата. Имаше желание да се обърне и побегне. Какво правеше той? Всичко се бе объркало от горе до долу!

— Между вас може ли да има лицемери и престъпници? — запита Дънкан.

Белонда отново си спомни за видеоочите. Този бродещ дух съумяваше да се забавлява не само с нея, но и с наблюдаващите! И го правеше с изтънчено внимание. Внезапно я обзе възхищение към великолепното му изпълнение, ала то не смали страховете ѝ.

— Питам се защо сестрите ти те понасят? — С каква елегантна прецизност се движеха устните му! — Нима си необходимото зло? Или пък източник на ценна информация, а понякога и на добър съвет?

Гласът ѝ най-после се завърна:

— Как се осмеляваш? — изречено гърлено и с цялата ѝ пословична злост.

— Възможно е да спомагаш сестрите си да придобият повече сили — казано с безизразен тон и ни най-малка промяна на интонацията. — Слабите звена са място, което останалите са длъжни да заздравят, а това пък засилва мощта им и поединично и като цяло.

Белонда осъзна, че едва удържа позицията си на ментат. Възможно ли е всичко казано да е вярно? Нима и старшата майка виждаше нещата по същия начин?

— Дойде тук с престъпно неподчинение в мислите си — каза той. — И всичко в името на неотложната необходимост! Мъничка драма за видеоочите, с която да докажеш, че няма друг избор.

Тя долови, че думите му възстановяват ментатския ѝ капацитет. Съзнателно ли го правеше? Очарова я необходимостта да вниква както в маниера му, така и в смисъла на казаното. Наистина и можеше да разчита ходовете ѝ с такъв успех? Записът на настоящия сблъсък сигурно щеше да се окаже много по-ценен от малката ѝ пиеска. Което важеше с пълна сила и за крайния резултат!

— Мислиш ли, че желанията на старшата майка имат значимостта на закон? — попита Белонда.

— А ти наистина ли допускаш, че не умея да наблюдавам? — Айдахо махна с ръка към Тег, който направи опит да се намеси. — Бел! Бъди само ментат.

— Добре те чувам. *Както и много други!*

— Прозирам значимостта на проблема, пред който сте изправени.

— Не сме ти създавали никакъв проблем!

— Същото не се отнася за *тебе*, Бел. Скъпернически раздробявате всичко на късчета, но аз виждам какво става.

Белонда изведнъж си спомни думите на Одрейди:

„Не ми е необходим ментат. Искам създател на нови неща.“

— Имате нужда от... Аз... ви трябва — процеди Айдахо. — Проблемът ви все още е затворен в черупката... той е онова късче месо, което трябва да бъде измъкнато.

— Каква е възможната причина да си ни потребен?

— Нужно ви е моето въображение, изобретателността и всички онези неща, които са запазвали живота ми въпреки гнева на Тирана.

— Сам си казвал, че той те е убивал толкова пъти, та вече си забравил броя им. *Ментате, вкуси от собствените си думи!*

Дънкан ѝ отговори с майсторски овладяна усмивка: нито тя, нито онези зад видеоочите можеха да сбъркат защо го прави, преди да запита:

— Нима ми вярвате, Бел?

Сам обвинява себе си!

— Без нещо ново вие сте обречени — добави той. — Само въпрос на време е; всички ще го разберете. Може би все пак не това поколение. Възможно е да не бъде и следващото. Но това, което чу, е неизбежно.

Тег рязко дръпна ръкава му:

— Башарът би могъл да помогне, нали?

Аха, момчето наистина е слушало. Айдахо потупа малката длан:

— Само башарът не стига.

После се обърна към Белонда:

— Добре е потиснатите да се сдружат. Струва ли си да се зъбим за един и същ кокал?

— Казвал си го и друг път.

И без съмнение ще го чуваме пак от теб.

— Продължаваш ли да си ментат? — запита той. — Е, тогава спри драмата! Очисти нашия проблем от романтичната плява.

Дар е такава! Не аз!

— Всъщност кое е романтичното — продължи той — в изолираните групички на Разпръснат „Бин Джебърит“, чакащи за колелце?

— Според теб никой ли няма да избяга?

— Засявате вселената с врагове. Храните почитаемите мами!

Очевидно тя бе изцяло (и само) ментат, необходим за противотежест на голата с равностойните си умения. Драма ли? Романтика? Тялото участва в съответствие с изпълнението на ментата. Защото трябва да го ползват, без да му разрешават да се намесва.

— Никоя света майка, изпратена от вас в Разпръскването, не се е върнала или оставила някакво съобщение — каза той. — Правите опити сами да си вдъхнете кураж с думите, че единствено Разпръснатите знаят къде отиват. Как можете да игнорирате посланието, което представлява подобен факт? Защо нито една дори не е опитала да се свърже с Дома на Ордена?

Гълчи всинца ни, дяволите да го вземат. И е прав.

— Обрисовах ли проблема в основната му форма?

Запитване на ментат!

— Възможно най-прост въпрос и най-прост външен образ — съгласи се тя.

— Развихрен сексуален екстаз... Да бъде ли той приет за впечатан в „Бин Джебърит“? Вашите хора там падат ли в капана на почитаемите мами?

— Мурбела? — изречено като предизвикателство с една-единствена дума. *Дай преценката си за жената, която според теб обичаш! Знае ли тя онова, дето ние трябва да знаем?*

— Явно са предварително подготвени да не разпалват изпитваната от тях наслада до ниво на пристрастяване, но въпреки всичко са уязвими.

— Тя отрича наличието на бин-джебъритски извори в историята на почитаемите мами.

— Научена е да го прави.

— И жаждата за власт като заместител, така ли?

— Най-после зададе подходящ въпрос, *mater felicissima*^[1]. — Назова я с някогашното обръщение към членовете на Съвета на „Бин Джебърит“.

Белонда знаеше защо го направи и почувства, че думите му оказаха желаниа ефект. Вече имаше нужния сигурен баланс. Света майка-ментат, окръжена с *мохалата* на собственото си преминаване през Агонията на теста с подправката — онова единство на благотворна защита от страна на Другите Памети срещу тиранията на зложелателни предшественици.

Откъде знае всичко това? Всеки наблюдател зад видеоочите би задал същия въпрос. Да, разбира се! Обучавал го е Тиранът — отново и отново. С какво разполагаме тук? Какъв е този талант, с който дръзва да си служи светата старша майка? Да, опасен, но много по-ценен, отколкото подозирах. О, богове на собственото ни съзидание! Той ли е оръжието за нашето освобождение?

Колко спокоен бе Айдахо! Знаеше, че е успял да се справи с нея.

— Бел, през един от своите животи посетих дома на „Бин Джебърит“# на Уалах IX# и там разговарях с една от предшествениците ви на име Теразиус Хелен Антеак. Оставете я да ви насочва. Тя знае как.

Белонда почувства познатия подтик към размисъл. *Откъде може да е разбрал, че Антеак е моя предшественица?*

— Отидох на Уалах IX по нареждане на Тирана — продължи той. — О, да! Често мисля за него като за Тирана. Бях получил заповед да спра дейността на школата за ментати, която предполагаме, че сте скрили там.

В този момент се намеси едновременно тръгналият поток от страна на Антеак:

— *Ето, сега ще ти покажа събитието, за което вече съм разказ вала.*

— Обърни специално внимание — каза той. — Аз, самият ментат, принуден да преустановя живота на школа, в която се подготвят хора тъй, както лично съм бил подготвен. Лито знаеше защо ми е наредил да го направя, както знаеш и ти, разбира се.

В съзнанието ѝ течеше и другият поток: *Орден на ментати, основан от Гилбертус Албанс; общо временно убежище е „Бин Тлейлак“, целящ присъединяването им към тлейлаксианската*

хегемония; раздробен в безчислени „школи-потомци“; сподавен от Лито II заради стремежа им да станат ядро на независима опозиция; поет от Разпръскването след Глада.

— Той държеше при себе си неколцина от най-добрите учители на Дюн, но въпросът, поставен ти сега от Антеак, има друга цел. Къде отидоха сестрите ви, Бел?

— Все още няма как да разберем, нали?

Наблюдавайки го, седнал пред контролното табло, тя осъзна нещо ново. Желанието им да блокират такъв ум е погрешно. Ако трябва да го използват, длъжни са да го сторят в пълен мащаб.

— Впрочем, Бел — каза Айдахо, когато тя стана, за да си тръгне, — възможно е почитаемите мами да са относително малка група.

Малка ли? Нима от вниманието му бе убягнал фактът, че Сестринството биваше помитано от ужасяващи с броя си пълчища — планета след планета?

— Всички числа са относителни. Има ли във вселената нещо, което да е наистина неподвижно и неизменно? Бел, не е изключено нашата стара Империя да се е оказала последен подслон за тях. Място, където да се скрият и направят опити за прегрупиране.

— Вече изрази това предположение пред Дар...

Не старша майка, не Одрейди. А Дар.

Той се усмихна:

— Може и да помогнем със Сцитал.

— Ние ли?

— Мурбела да събира сведенията, а аз да преценявам годността им.

Не му хареса усмивката, появила се в отговор:

— Какво точно предлагаш?

— Нека въображението ни снове насам-натам и придава нужната форма на нашите опити. Каква полза бихме имали дори от не-планета, ако нещо може да проникне през защитата ѝ? Тя погледна към момчето. Айдахо знаеше за подозрението им, че башарът е *виждал* не-корабите? Напълно естествено. При ментат от неговата класа... Явно владееше изкуството да събира разхвърляните късчета в цялостен външен образ.

— За защитата на която и да е обитаема планета, намираща се някъде по средата, ще е потребен целият енергиен заряд на С-3: слънце

— сухо и много хладно. Белонда погледна надолу към него.

— Всичко, свързано с Разпръскването, следва да бъде поставяно под въпрос.

— Но не и в рамките на сегашните ни възможности. Имаме ли предвид нещо по-неамбициозно?

— Преглед на генетичните маркери в клетките на вашите хора. Да потърсим общи модели в онаследеното от атреидите. Може да се появят таланти, за които дори не сте подозирали.

— Творческото ти въображение не спира да подскача.

— Слънцата С-3 и генетичните фактори. Възможни са връзки помежду им.

Защо продължава с подобни лудешки предположения? Не-планети и хора, за които защитата срещу проникване в бъдещето е пробиваема? Какво прави той всъщност?

Белонда не се ласкаеше, че думите му са предназначени единствено за нея. Видеоочите бяха винаги отворени.

Дънкан замълча, обгърнал небрежно с едната си ръка раменете на момчето. И двамата я наблюдаваха. Предизвикваха ли я?

— *Бъди ментат, ако можеш!*

Не-планети ли? Когато масата на даден обект нараства, енергията, необходима за неутрализиране на гравитацията, прехвърля прагове, съпоставими с прости числа. Не-защитите отговарят на енергийни защити от по-висш порядък. Експоненциално нарастване от друга величина. Дали Айдахо намекваше, че някой от Разпръскването е намерил път за заобикаляне на проблема? Дължна беше да го попита.

— Иксианците не са вникнали в същността на Холцмановата концепция за уеднаквяване — отвърна той. — Те просто я ползват като теория, чието действие продължава дори когато не я разбираш.

Защо ли насочва вниманието ми към технокрацията на Икс? Иксианците са вземали активно участие в прекалено много дела, за да им вярва „Бин Джезърит“.

— Не си ли се запитвала защо Тиранът никога не е налагал запрета върху дейностите на Икс? — рече Айдахо. И продължи, понеже тя не сваляше поглед от него:

— Просто от време на време им е надявал юзда... Бил е очарован от идеята за неразрушима връзка между човек и машина, при която и двете страни опипват взаимно граничните си възможности.

— Киборги?

И това между другите неща.

Нима Дънкан не знаеше за остатъчното отвращение, запазило се след Бътльоровия джихад дори в средите на „Бин Джебзърит“? Много тревожно! Сходството, което биха могли да постигнат двете страни — човек и машина... Като се имат предвид ограниченията пред машината, не беше трудно да се стигне до стегната представа за късогледството на иксианците. Намекваше ли Айдахо, че Тиранът се е присъединил към идеята за машинен интелект? Глупости! Тя се обърна към изхода.

— Бел, тръгваш си много скоро. Редно е да проявиш по-голям интерес към имунитета на Шийена срещу принудителното сексулно обвързване. Младите мъже, които ѝ пращам за фино дообработване, *не са* впечатани, както и тя самата. Въпреки това нито една от почитаемите мами не е нещо повече от обикновен познавач.

— Белонда вече осъзнаваше каква стойност бе определила Одрейди за настоящия гола_. Безценен! А аз можех да го убия. _Непосредствената възможност за грешка от нейна страна я ужаси. Когато стигна до вратата, тя поспря, за да каже:

— Защо ни бе съобщено, че футарите, които видях на Гамму, преследват и избиват почитаемите мами? Мурбела не знае нищо по въпроса.

После излезе, без да погледне назад. Всичко, научено от нея днес за голата, го правеше още по-опасен. Но трябваше да продължат да живеят заедно, поне засега...

Айдахо пое дълбоко дъх и погледна към объркания Тег:

— Благодаря ти, че беше тук, и оценявам факта на дългото ти мълчание пред лицето на една голяма провокация.

— Тя нямаше да те убие, нали?

— Ако не бях спечелил, благодарение на теб, първите няколко секунди, можеше и да го стори.

— Но защо?

— Обзета е от погрешната мисъл, че бих могъл да съм Куизъц Хадерах.

— Като Муад'Диб ли?

— Да. И като сина му.

— Е, вече няма да ти навреди.

Айдахо погледна към вратата, през която си бе тръгнала Белонда. Отложено изпълнение на смъртната присъда. Единствено това бе успял да постигне. Може би вече не беше *само* незначително винтче в интригите на останалите. Бяха еволюирали до ново състояние на взаимните си връзки, при което не бе изключено да остане жив, ако внимателно се съобразява с обстоятелствата. Емоционалната привързаност никога не бе фигурирала в тези връзки. Дори с Мурбела, а също и с Одрейди... Дълбоко в себе си пленничката мразеше принудителното сексуално обвързвано, също както той, Одрейди би могла да се позове на старите клетви за вяност към атреидите, но не биваше да вярва на емоциите на една света майка.

Атреидите! Той погледна към Тег, за да види как фамилната прилика бе започнала да оформя още незрялото детско лице.

Впрочем какво бе успял да постигне с Бел? Можеше да предположи, че вече няма да му подават неверни данни. Също да разчита донякъде на истинността на казаното от една света майка, съзнавайки едновременно, че всяко човешко същество е подвластно на грешки.

Сега не само аз съм в специално училище. И сестрите са в същото!

— Може ли да потърся Мурбела? — попита Тег. — Тя ми обеща да ме научи на бой с пета. Мисля си, че башарът не го е знаел.

— *Кой* не го е знаел?

С наведена глава и явно сконфузен:

— *Аз...* не съм.

— Мурбела е на площадката за тренировки. Бягай. Но остави на мен да ѝ разкажа за Белонда.

Учебният процес в „Бин Джебърит“ е непрестанен, помисли, докато гледаше как момчето си тръгва. Мурбела бе права, когато твърдеше, че се научават и неща, познати единствено на сестрите.

Мисълта му разбуди нови опасения. Той зърна запомнена някога сцена — Сцитал, застанал зад преградна полева защита в един от коридорите. Какво изучаваше затворникът — техен събрат по съдба? Айдахо потръпна. Мисълта за тлейлаксиянците винаги събуждаше спомените за Лицетанцьори. А после и факта, че всеки от тях може да „препечата“ съзнанието на жертвата си. По индукция се появиха и страховете, съпътстващи неговите собствени визии.

Аз също съм тлейлаксиански експеримент.

Това бе нещо, което не би се осмелил да обсъжда със света майка, дори в границите на зрението и слуха на която и да е от тях.

Излезе и тръгна по коридорите, за да стигне до квартирата на Мурбела, където седна на един от столовете и заоглежда обстановката след поредния ѝ урок. Ето го приспособлението, ползвано от нея за подражателно повторение при упражнения на гласните струни. Коланите и ремъците — същинска сбруя за принудителни реакции при прана-бинду — сега бяха омотани и захвърлени небрежно на един стол. Явно бе запазила лоши навици от времето, прекарано при почитаемите мами.

Мурбела го завари на същото място, когато се върна. Беше облечена в опънато по тялото бяло трико с големи петна от пот и бързаше да го свали и да се отпусне. Той я спря по пътя ѝ към душа, използвайки една от старите си хитринки:

— Научих някои неща за Сестринството, които не знаехме досега.

— Кажете ми ги! — тутакси бе поискано от *неговата* любима с блеснала пот по окръгленото лице и зелени очи, пълни с възхита. *Моят Дънкан отново е прозрял нещо, скрито в тях!*

— Игра, при която една от фигурите не може да бъде премествана — напомни ѝ той. *Нека се поизпотят наблюдателите-вардияни зад видеоочите!* — Те не само очакват от мен да им помогна за създаването на нова религия, свързана с Шийена — *нашето съзнателно участие в техния сън-мечта* — но се предполага, че ще бъдат досадникът, „шилото“ на съвестта им, принуждаващо ги да поставят под въпрос собствените си извинения за *необичайно поведение*.

— Одрейди ли беше?

— Не, Белонда.

— Дънкан! Тази е опасна. Никога не бива да оставаш насаме с нея.

— Момчето беше с мен.

— Нищо не е казал!

— Изпълнява заповед.

— Е, добре! Какво стана?

Разказа ѝ накратко, но не пропусна да опише изразенията по лицето на Белонда и другите ѝ реакции. (Наистина, сега вече дисагите на онези, които са залепнали за видеоочите, ще са пълни!)

— Ако ти причини някакво зло — Мурбела бе повече от гневна, — няма да им сътруднича. На никоя от тях!

Тъкмо на въпроса, мила моя. Последствията! Вие, бинджезъритските вещици, трябва много внимателно да преоцените поведението си.

— Още смърдя от тренировъчната площадка — смени темата тя. — Какво момче! Бива си го. Никога не съм виждала толкова схватливо и умно дете.

— Почакай. — Той стана. — Ще те изтрия.

Отидоха при душа и Дънкан ѝ помогна да свали потното трико; ръцете му бяха хладни по топлото ѝ тяло. Чувстваше колко приятно ѝ бе да я докосва.

— Нежен и силен... — пошепна тя.

О, всички вие в преизподнята! Как го гледаше само — лакома и готова да го погълне.

По изключение мислите на Мурбела за Айдахо бяха лишени от самообвинения. *Не си спомням нито веднъж да съм се събудила с думите: „Обичам го!“* Не, всичко това приличаше на все по-дълбоко пристрастяване. Докато — завършило напълно — то трябваше да бъде прието като част от живота. Също като дишането или сърдечния пулс... *Слабост ли? Не, Сестринството не греши.*

— Измий ми гърба — подкани го тя и се изсмя, когато струята на душа намокри дрехите му. На свой ред му помогна да се съблече и там, под душа, отново се случи отдавна познатото — непреодолим импулс, сливащ мъжкото и женското до пълното изчезване на всичко с изключение на усещанията. Едва по-късно Мурбела можа да анализира станалото. *Той познава пози и похвати, които са ми известни. Но имаше нещо повече от техниките. Иска да ми достави удоволствие! Мили богове на Дур! Можеш ли някога да бъда толкова доволна?*

Вкопчи се във врата му, докато той я изнесе изпод душа и я остави все още мокра на леглото. Привлече го към себе си и те останаха да лежат спокойно един до друг, за да се заредят отново с енергия.

След известно време тя прошепна:

— И така, Мисионария ще употреби Шийена.

— Има голяма опасност.

— А Сестринството остава в уязвима позиция. Мислех, че ще направят всичко възможно, за да не го допуснат.

— Според мен е абсурдно.

— Защото са възнамерявали ти да упражняваш контрол върху нея, нали?

— Никой не може да я контролира! И може би никой не би трябвало да се опитва. — Той погледна нагоре:

— Хей, Бел! Май си дръпнала за опашката повече от един тигър!

След като се върна в Архивната служба, Белонда откряна вратата на „ЗАПИС НА ВИДЕООЧИ“ и погледна въпросително към дежурната.

— Отново са под душа — каза надзираващата. — След известно време това започва да става отегчително.

— Participation mystique^[2]! — отсече Белонда и тръгна с бърза крачка към жилището си, а в съзнанието ѝ се тълпяха сменящи се възприятия с основен мотив — нуждата от реорганизация. *Той е подобър ментат от мен!*

Ревнувам от Шийена, дяволите я взели! И Айдахо го знае!

Participation mystique! Оргията като активатор. Сексуалното познание на почитаемите мами оказваше въздействие върху „Бин Джебърит“ по подобие на примитивното потапяне в споделен екстаз. Правим една стъпка към него и друга встрани.

Самият факт да знаеш за съществуването му! Колко отблъскващо, колко опасно, но с каква притегателна сила...

А Шийена е неподатлива! Проклета да е! Защо голата трябваше да им го напомни точно сега?

[1] Пречиста майка (лат.) — Б. пр. ↑

[2] Мистично съучастие (фр.). — Б. пр. ↑

„Предоставяй ми отсъдата на балансирану умове — за предпочитане като закони. Всеки път. Кодексите и учебните пособия са причина за появата, на моделирано поведение. А при всяко такова поведение се проявява склонност към неоспоримо струпване на разрушителна мощ.“

Даруи Одрейди

Тамалани се появи в предоставената на Одрейди квартира в Елдио точно преди съмване с вести за пътя отгук нататък.

— Движещи се пясъци са го направили опасен или дори непроходим на шест места отвъд морето. Много големи дюни.

Старшата майка вече бе привършила с някои неща от дневния си режим — мини-агония с подправка, последвана от упражнения и студен душ. В стаичката за гости в Елдио имаше само един стол-люлка (очевидно бяха запознати с нейните предпочитания) и сега тя бе седнала в него, чакайки Стреги с утринния доклад.

Лицето на Тамалани изглеждаше бледо на светлината на два сребристи светоглобуса, но удовлетворението ѝ бе безпогрешно доловимо:

Ако още е началото ме бе послушала!

— Разпореди се да ни пратят топтери — каза Одрейди. Тамалани излезе, очевидно недоволна от кротката реакция на старшата майка.

Одрейди повика Стреги:

— Провери има ли други възможности за пътуване. Намери място за преминаване около западния край на морето.

Помощницата излезе бързо, като едва не се сблъска с Тамалани, която се връщаше.

— Съжалявам, но трябва да те уведомя, че от Транспортната служба не могат да осигурят достатъчен брой топтери веднага. Пренасят на ново място пет общински поселища, разположени източно отгук. Може би ще дойдат около обяд.

— Няма ли някакъв наблюдателен терминал в края на разклонението на пустинята южно от нас? — попита Одрейди.

— Първото препятствие е точно след него — Тамалани продължаваше да е прекалено доволна от себе си.

— Нареди топтерите да ни чакат точно там — каза Одрейди. — Тръгваме веднага след закуска.

— Но, Дар...

— Кажи на Клеърби, че днес ще пътуваш с мен. Е, Стреги? — Тя се обърна към помощницата, застанала на входната врата зад Тамалани.

Постановката на раменете на излизащата света майка явно говореше, че за нея новите размествания на намиращите се в колата не бяха равнозначни на опрощаване. *В огъня!* Но поведението на Там съвпаднаше със сегашните им потребности.

— Можем да стигнем до наблюдателния терминал — каза Стреги, с което даде да се разбере, че е чула разговора им. — Ще раздухаме малко прах и пясък, но това не е опасно.

— Тогава да побързаме със закуската.

Местността ставаше все по-голя с приближаващата към тях пустиня и Одрейди го отбеляза, докато се носеха на юг.

На около сто клика от мястото на последното сведение за фронта на пустинята, те видяха следите от поселище, вдигнато и пренесено в по-студени ширини. Оголени фундаменти и масивни стени повредени при демонтажа и зарязани след операцията. Тръби, отрязани при основите. Изваждането им явно бе твърде скъпо. Не след дълго пясъкът щеше да покрие неизползваните грозни купища.

— Тук я нямаше Защитната стена на Дюн.

Одрейди обърна внимание на Стреги върху този факт. В някой недалечен ден обитателите на Дома на Ордена щяха да се изнесат към полярните райони и да разкопават леда, за да извличат вода за пиене.

— Старша майко — обади се с въпрос една от седящите с Тамалани в задната част на колата, — вярно ли е, че вече се подготвят машини и друга техника за събиране на подправка?

Одрейди се обърна, както бе седнала. Въпросът бе зададен от служителка в комуникациите с чин старша помощница — възрастна жена с дълбоки бръчки по челото, с тъмен тен, леко разногледа от

дългото виране в апаратурата. Очевидно — подвластна на чувството за отговорност.

— Трябва да сме готови за червеите — отговори й.

— Ако дойдат — вметна Тамалани.

— Там, вървяла ли си някога в пустинята?

— Бях на Дюн — съвсем кратък отговор.

— Да, но бродила ли си из откритата пустиня?

— Само по някои малки струпвания на пясък недалеч от Кийн.

Не е същото — като ехо на поредния лаконичен ответ.

— Другите Памети ми казват онова, което трябва да знам — изявление, предназначено сякаш специално за помощниците.

— Не е същото, Там. Трябва сама да го изживееш. Онова странно усещане, когато разбираш, че всеки миг може да се появи червей. Иначе все едно не си била...

— Чувала съм за вашия експеримент на Дюн.

Аха, експеримент. Не „опит“. Експеримент. Отлично пасва на нейната слабост да укорява. Напълно в стила на Там. „Прекомерно много от Бел се е прехвърлило върху нея“, както би казал някой.

— Там, вървенето из такава пустиня те променя. Паметта става по-бистра. Едно е да черпиш от преживяното някога от случаен свободен. Съвсем различно — усещането от собственото ти движение като такъв... дори само за няколко часа.

— Не ми хареса особено.

Това бе достатъчно за преценка на духа й от гледната точка на авантюриста и всички в колата я видяха в недобра светлина. Щеше да се разчуе.

Върху въглените на огъня!

Сега смяната й в Съвета с Шийена (ако е подходяща) щеше да намери по-лесно обяснение.

Наблюдателният терминал представляваше пространство от стопена силициева маса, зелена и с огледален гланц, ошарена в дълбочина с топлинни шупли. Одрейди бе застанала в самия край и гледаше към разхвърляните тук-там тревни петна, където пясъкът вече заливаше склоновете на хълма, потънал някога в зеленина. Имаше нова лобода (засадена от хората на Шийена, както бе казал някой от свитата на Одрейди), изтеглена като сивкав екран по дължината на

протегнатите пръсти на пустинята. Мълчалива война. Някакъв животец на базата на хлорофила водеше ариергардни боеве с пясъка.

Вдясно от нея, над крайния наблюдателен пост, се издигаше ниска дюна. Като махна към другите да не я следват, старшата майка се покатери по пясъчния хълм, а когато се озова съвсем малко отвъд хребета на вече прикриващата я грамада, видя пустинята — такава, каквато бе запазена в паметта ѝ.

Ето какво създаваме.

Нито следа от обител. Не погледна назад към онези растящи нещица, влезли в последна отчаяна битка с настъпващите дюни, а прикова вниманието си по посока на хоризонта. Там бе границата, наблюдавана неотстъпно от преминаващите през пустинята. Всичко, което се движеше в сухото огромно пространство, бе носител на скрита опасност.

Когато се върна при останалите, продължи да гледа известно време гланцираната повърхност на граничния наблюдателен пост.

Възрастната помощница от Комуникационната служба дойде при Одрейди с писмено искане от метеоролозите. Сбито и неизбежно. Нищо неочаквано в промените, за които говореха техните думи. Имаха нужда от още наземна техника. Логично искане, особено след решението на самата старша майка.

Вчера ли? Възможно ли е да съм наредила едва вчера да се привършва с морето?

Тя върна листчето-сведение на помощницата и погледна покрай нея белязаното по краищата с пясък гланцирано пространство.

— Съобщи им, че искането е прието. — И добави: — Изпитвам тъга от повторната поява на онези сгради.

Помощницата само сви рамене. *„Отговори ми със свиване на раменете!“* Одрейди се почувства като ударена.

(Няма как да не затътнат вълнения из Сестринството!)

Обърна гръб на жената.

Какво ли мога да ѝ кажа? Тук сме от времето на пет живота на най-възрастните ни сестри, А тази си позволява да свива рамене.

И все пак... Знаеше, че по някои стандарти посятото от Сестринството току-що бе навлязло в зрелостния си период. Пластичният материал и металопластът осигуряваха поддържането на добре установена взаимна връзка между сградите и окръжаващата ги

среда. Съответно фиксирани в земята и в паметта. И по-малките, и големите градове доста трудно се поддаваха на въздействието на други сили с изключение на прищевките на хората.

Още една... природна сила.

Не представляваше особена трудност да прецени, че идеята за респект към възрастта бе доволно странна.

Човешките същества обаче сякаш я носеха вродена в себе си. Бе я доловила дори у стария башар, когато той разказваше за именията на рода си в Лернаус:

Решихме, че си струва да поддържаме декора, създаден от майка ми.

Приемственост. Върнатият към живота гола ще успее ли също да съживи и запази в себе си тези чувства?

Тук са били близките ми.

Всичко придобиваше особена патина, когато „близките ми“ всъщност бяха мои предци по кръвна линия.

Виж колко дълго атреидите се задържат на Каладън, възстановяват стария замък и полират дълбоките дърворезби в дошлото от минали времена дърво. Цяла армия прислуга само за да поддържа проскърцащата старина до нивото на поносима ползваемост.

И всички, до последния ратай, не са се възприемали като зле третирани същества. Точно обратното — гледали са на труда си като на привилегия. Полиращите дървото ръце сякаш са го галили.

„Наистина отдавна. От много време съм с атреидите.“ Хора и сътворени от тях предмети. Имаше усещането, че всеки инструмент е жива част от самата нея.

Чувствам се по-сигурен, когато в ръката ми има тояга... или заострено на огън копие, с което ще убия дивеч, за да се нахраня с месото му, по-добре ми е, когато имам убежище срещу студа и облицовано с камък мазе, където да запазя храна за зимата... харесва ми този бърз ветроход... или гигантския презокеански лайнер, а защо не и кораба от метал и керамика, с който се нося из космоса.

Първите дръзки стъпки на човека в космическото пространство, когато още не е подозирал докъде ще го отведат те. Колко откъснати са се чувствали хората в онези отдавна отминали времена! В малки херметизирани капсули-кабини с подходяща за дишане газова среда,

свързани с тромави бази данни посредством примитивни системи за пренос. Самота. Бездънна пустош. Ограничена възможност за каквото и да е освен оцеляването. Непрекъснато пречистване на въздуха. Осигуряване на питейна вода. Упражнения срещу опасната немощ, причинена от безтегловността. Постоянна активност. Здрав разум в здраво тяло. Впрочем какво представлява нещото, наричано здрав разум?

— Старша майко?

Отново проклетата помощница от Комуникационните служби!

— Какво има?

— Белонда държи веднага да ви предам съобщение, дошло от Бузел. Появили са се чужди хора и са отвели всички свети майки.

Одрейди рязко се обърна.

— Само това ли е предадено?

— Не, старша майко. Съобщава се, че чужденците са предвождани от някаква жена. Приносителят на вестта казва, че жената приличала на почитаема мама, но не е била облечена в техните роби.

— Споменато ли е нещо за Дортужла или другите?

— Не е имало такава възможност, старша майко. Съобщението е пренесено от помощница първа степен. Пристигнала е с малък некораб, спазвайки изричните заповеди на самата Дортужла.

— Кажете на Бел да не пускат помощницата. Тя знае опасни неща. Когато се върне, ще дам указания на друг вестител. Трябва да бъде света майка. Има ли такива при вас?

— Разбира се, старша майко — обидата от изразеното съмнение не бе спестена в тона й.

Да, започваше! Одрейди трудно сдържа вълнението си.

Захапах стръвта, но... Бяха ли се закачили на кукичката?

Дортужла бе постъпила рисковано, доверявайки се на някаква си помощница. Впрочем помощницата сигурно е безкрайно предана, готова да се самоубие, ако бъде хваната. Трябва да я видя. Нормално е да е пригодна за изпитанието Агония с подправката.

Може би Дортужла ми го съобщава именно по този начин. Прилича ми на нейния почерк.

Бел е побесняла, разбира се. Глупаво е да се разчита на някой си от наказателна колония!

Одрейди се обади на групата от Комуникационната служба.

Портативният прожекционен апарат не можеше да осигури ясен образ, но Белонда и обстановката около нея се разпознаваха.

Седнала е на масата ми, сякаш е нейна. Чудесно!

Старшата майка се разпореди, без да остави на заместничката си време за поредното ѝ избухване:

— Провери ли дали помощницата-вестител е готова за Агонията?

— Да.

Аха! Дошло ѝ е много на Бел.

— Погрижи се тогава. Може да бъде и наша пратеница.

— Вече го направих.

— Сигурна ли е?

— Несъмнено.

В името на всички дяволи, какво ѝ е станало? Много е странна.

Никак не прилича на себе си... Ами да, Дънкан!

— Бел, искам отворена линия за Дънкан в Архивната служба.

— Сутринта го свърших.

Добре, добре. Контактът ѝ с голата е оказал ефект.

— Ще се свържа пак след срещата ми с Шийена.

— Кажу ми на Там, че беше права.

— За какво?

— Просто ѝ го кажи.

— Много добре. Бел, длъжна съм да отбележа, че не мога да бъда недоволна от начина, по който се справяш с нещата.

— Как да не го направя, след като ти така добре се справяш с мен?

Белонда искрено се усмихваше, когато преустановиха връзката. Одрейди се обърна и видя застаналата до нея Тамалани.

— Сега пък какво има, Там?

В контактите на Айдахо и Шийена личи нещо повече от онова, за което ги подозирахме. — Тамалани се приближи до Одрейди и понижи глас. — Не я пускай да седне на стола ми, без да сме разбрали какво крият.

— Там, разбирам, че си наясно с моите намерения, но... Толкова ли съм предвидима?

— Само за някои неща, Дар.

— За мен е истинско щастие, че сме приятели.

— Има и други, които те подкрепят. Когато прокторите гласуваха, в твоя полза натежаха творческите ти сили. „Работи с вдъхновение“, каза един от защитниците ти.

— В такъв случай не може да не знаеш, че ще поддържа Шийена на жаравата, преди да взема едно от *вдъхновените* си решения.

— Разбира се.

Одрейди направи знак на хората от Комуникационната служба да приберат прожекционния апарат и отиде да почака в края на гланцираната повърхност.

Творческо въображение.

Познаваше добре смесените чувства на обкръжението си за такива проявления.

Творческа сила!

Винаги опасна за окопалата се власт. Идваща непременно с нещо ново. А новите неща могат да омаломощят хватката на властниците. Дори в „Бин Джебърит“ се отнасяха с опасения към силите на творческото въображение. Поддържането на кила в равновесно положение налагаше да бъдат изваждани от играта онези, които караха плавателния съд да се клатушка. Това бе съставна част от ситуацията около Дортужла. Бедата бе, че одарените с творческо вдъхновение проявяваха склонност към спокойните води. Наричаха го *усамотение*. Необходимо бе немалко усилие за измъкването на пратеничката.

Желя ти доброто, Дортужла. Бъди най-хубавата стръв, ползвана някога от нас.

Пристигнаха топтерите — общо шестнайсет — чиито пилоти не скриваха неудоволствието си от допълнителната работа, която трябваше да свършат след току-що приключилите трудности. *Преместване на цели общински поселища!*

Все още в бързо променящо се настроение, Одрейди следеше как топтерите се установяват върху гланцираната твърда повърхност — всяка машина напомняше заспиващо насекомо, докато перките по крилата се свиваха в точно определен ред.

Насекомо, конструирано от смахнат робот по собственото му подобие.

След като излетяха и набраха височина, Стреги, която отново се настани до нея, попита:

— Ще видим ли пясъчни червеи?

— Възможно е. Все още обаче нямаме докладвано такова сведение.

Помощницата се облегна, видимо разочарована от отговора, който не можеше да използва за следващ въпрос. Одрейди помисли, че понякога истината обърква; нали и те самите бяха вложили огромни надежди в дирижираната еволюционна игра.

Струва ли си инак да унищожаваме всичко, което обичаме в Дома на Ордена?

Появи се едновременно движещ се поток с картина на някогашен надпис над сводестия вход на тухлена сграда в розово:

БОЛНИЦА ЗА НЕИЗЛЕЧИМИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Там ли бе открило себе си Сестринството? Или причината беше, че се отнасяха толерантно към прекалено много грешки? Натрапчиво втурващите се Други Памети не можеха да действат без своя цел.

Грешки ли?

Одрейди се зае да издири причината. *Ако се наложи, ще трябва да приемем Мурбела като сестра.* Не защото пленената почитаема мама бе неизлечим пропуск. А понеже се бе оказала зле скроен индивид, подложен на обхватна подготовка в напреднала възраст.

Колко спокойни бяха всички около нея, несвалящи погледите си от гонения от вятъра пясък по заоблените гърбати дюни, тук-там препускащи сухи вълнички. Слънцето на ранния следобед току-що бе осигурило достатъчно странична светлина за очертаване на по-близките пространства в перспектива. Хоризонтът пред тях тъмнееше от прах.

Одрейди се сви на кълбо в седалката и заспа. *Вече съм го виждала. Аз надживях Дюн.*

Разбуди я раздвижването около нея, когато се снижиха и започнаха да кръжат над пустинния наблюдателен пост на Шийена.

Пустинен наблюдателен пост. Върнахме се към него. Всъщност не сме му дали име, както и на тукашната планета... Дом на Ордена! Що за име е това? Пустинен наблюдателен пост! Описание, а не име. Подчертава се временното.

Заспускаха се надолу и тя зърна още потвърждения на мисълта си. Усещането за временно пребиваване се подсилваше от скъсената отсеченост на всички присъединителни възли. В нито една връзка не

се забелязваше мекота или закръгленост. *Това се свързва тук, а другото продължава нататък.* Навсякъде сменяеми съединители.

Приземиха се с рязко разтърсване, сякаш пилотът им казваше:
„Стигнахме и прав ви път!“

Одрейди отиде във винаги готовото за нея помещение и потърси Шийена. Място за временно пребиваване — още една спартанска кабинка с твърдо походно легло. Този път обаче имаше два стола. Прозорецът гледаше на запад към пустинята. Стаите за кратковременен престой я подразниха. Всичко подлежеше на демонтаж за няколко часа и последващо извозване. Тя изми лицето си в нишата за къпане, правейки възможно повече движения. Бе спала свита в топтера и сега тялото ѝ негодуваше.

Поосвежена, отиде до прозореца; благодарна на строителната бригада заради тази кула с десет етажа, а тя — на деветия. Шийена заемаше последния, който бе и наблюдателен пост, оправдаващ името на описаното по-горе място.

Докато чакаше, погрижи се за нужната подготовка.

Дай свободен път на мислите си. Отърси се от предубежденията.

Първите впечатления при срещата им трябваше да бъдат събрани с доверчиви очи. Ушите не бива да бъдат готови за необичаен глас, носът да не очаква екзотични мириси.

Избрана е от мен. Аз, първи неин учител, също съм подвластна на грешки.

Извърна се към шума, дошъл от входа. Стреги.

— Шийена току-що се върна от пустинята и все още е с хората си. Тя моли старшата майка да се срещне с нея на горния етаж, където помещенията са по-удобни.

Одрейди кимна в знак на съгласие.

Квартирата на последния етаж оставяше същото впечатление за престой в сграда от готови сглобяеми елементи. Временен подслон в челото на пустинята. Голямо помещение — шест или седем пъти спрямо размерите на кабинка за гости — но едновременно работна стая и спалня. Прозорци в две посоки — на запад и на север. Одрейди бе силно впечатлена от странната представа за функционалност.

Шийена явно се бе постарала да добави собствено отражение в обстановката. Обичайното походно легло в „Бин Джебърит“ бе

застлано с покривка в светлооранжево и червеникавокафяво. Едната от срецулежащите стени бе покрита с графична рисунка на пясъчен червей с вдигната глава и пълен комплект кристални зъби в зиналата паст. Девојката я бе нарисувала, разчитайки на Другите Памети и на детството си, прекарано на Дюн.

Достатъчно красноречиво говореше и фактът, че тя не бе посегнала към по-амбициозно изпълнение — същински цветове, може би в традиционна пустинна обстановка. Не, само червеят с ивица пясък зад него, а на преден план малка фигурка на човешко същество в роба.

Самата тя?

Възхитителна преграда и постоянно напомняне на причината за нейното присъствие тук. Дълбоко впечатление от силата на естеството.

Наистина ли природата не създава лошо изкуство?

Твърдението бе прекалено повърхностно, за да бъде безрезервно възприето.

Какво имаме предвид с наименованието „природа“?

Бе виждала отблъскващи неща и в *естествената* пустош: трошливи дънери на дървета, които сякаш са били натопени в грешно приготвена зелена боя и оставени в окрайнините на тундрата, за да изсъхнат в грозни пародийни форми. Противно! Трудно бе да си представиш, че присъствието на такива трупи има някаква цел. Или — на слепоците със слизести жълти кожи. Къде бе изкуството в тях? Временна спирка в хода на еволюцията, решила изведнъж да се запъти за другаде. А намесата на хората внасяше ли някаква съществена разлика? Свинохлите! В „Бин Тлейлак“ се бяха постарали да създадат нещо наистина отвратително.

Възхищавайки се на рисунката на Шийена, Одрейди реши, че някои кръстоски са противни само за определени човешки сетива. Свинохлите например бяха чудесна храна. Грозните комбинации представляваха обекти от по-ранната фаза на експериментите. Крайните преценки идваха едва с натрупването на опит.

Нескопосно нещо!

Голяма част от онова, което приемаме за ИЗКУСТВО, задоволява желанието за увереност и спокойствие. Не ме обиждай! Знам какво мога да приема.

Каква увереност ѝ бе дала рисунката на Шийена?

*Пясъчен червей — сляпа сила на стража на скрити богатства.
Художествено майсторство с мистична красота.*

Бе донесено, че Шийена превръща в глума поставената ѝ задача:
„Пастирка съм на червеи, които може никога да не се появят.“

А дори да се появят, ще са нужни дълги години, преди да достигнат размера, показан на рисунката ѝ. Неин ли бе гласът, идващ от малката фигурка, застанала пред чудовището?

„Това ще стане, но след време.“

В стаята се бе настанил мирис на мелиндж, по-силен от обичайния за квартира на света майка. Одрейди огледа внимателно мебелировката и цялата обстановка — столове, работна маса и осветление от фиксирани светоглобуси, поставени на най-доброто за целта място. Каква беше онази странно оформена купчина от черен пластичен материал в ъгъла? Може би друго произведение на Шийена?

Прецени, че помещенията пасват на обитателката им. Почти нищо, с изключение на рисунката, което да ѝ напомня за нейния произход, но гледката от всеки от прозорците би могла да бъде от Дар-ес-Балат, разположен дълбоко в сухоземите на Дюн.

Тих звук на триене откъм вратата привлече вниманието ѝ. Обърна се и видя самата Шийена. Бе надникнала някак плахо през пролуката, преди да влезе при старшата света майка.

Движението казваше:

Значи дошла си в моята стая. Добре. Защото друг би могъл да не зачете поканата ми.

У Одрейди потекоха смесени мисли с появата на девойката.

— И си спомням за болката, която ми причини, когато възвърна моите спомени.

Тег помръкна:

— Точка за теб, Дънкан. Не е потребно извинение. — Момчето сякаш погледна към говорещите в него, надигнали гласовете си.

— Дар, как е въздухът горе? Достатъчно чист ли е за теб? *Ама че тъпа идея!* — помисли тя. — *Знае го добре. Никак не е чист, разбира се.*

Въздухът бе натезжал от дишането на седящите около нея, включително онези, които искаха да споделят драматичното ѝ присъствие, тези с идеите (а нерядко само с вярата, че ще бъдат по-добри за нейния пост), както и другите, които предлагаха ръце и

искаха същото. Чист, наистина! Тя усети, че Тег прави опит да ѝ каже нещо. Какво бе то?

„Понякога трябва да бъда автократ!“

Чу се да го изрича по време на една от разходките им в овощните градини, обяснявайки му думата „автократ“, след което добави:

„Имам властта и трябва да я ползвам. Това ми тежи ужасно.“

Имаш властта, така че ползвай я! Ето какво ѝ говореше ментат-башарът. *Дар, убий ме или ме пусни.*

Все още бе блокирала поради липса на време и знаеше, че той ще го почувства.

— Майлс, Бурзмали е мъртъв, но успя да остави резервна бойна единица, която подготви сам. Най-доброто от...

— Не ми доскучай с дребни подробности!

Какъв глас на военачалник! Все още тъничък и пронизителен, ала съдържащ всички най-важни елементи.

Без да им бъде наредено, прокторите се върнаха при люка. С яден жест Одрейди им заповяда да се махат. И чак тогава разбра, че вече е взела решение.

— Върнете му дрехите и го доведете тук — разпореди се тя. — Да дойде и Стреги.

Първите думи на появилия се Тег разтревожиха старшата майка и тя се запита дали не е направила грешка:

— Ами ако не воювам така, както искате?

— Но нали сам каза...

— Казвал съм много неща през моите, хм... животи. Дар, боят не укрепва моралния дух.

Тя (както и Тараза) бяха чували неведнъж мнението на башара по този въпрос:

Воденето на война наслагва утайка от типа на „яж, пий и се весели“, което нерядко в причина за морален срив.

Беше вярно, но тя не схващаше каква мисъл го е навела на решението да ѝ го припомни тъкмо сега.

Срещу всеки ветеран, който пристига с ново усещане за силата на съдбата („оживях, следователно Бог е решил нещо“), много повече се връщат у дома със сподавяна с мъка горчивина, готови да тръгнат „по лекия път“, тъй като са претеглили толкова зло от войната.

Думите бяха на Тег, но представляваха и част от нейната вяра.

Стреги се втурна в стаята, ала преди да заговори, Одрейди ѝ даде знак да се отдръпне и да чака мълчаливо.

За първи път помощницата събра кураж да не се подчини на старшата света майка.

— Дънкан трябва да знае, че има още една дъщеря. Майката и детето са живи и здрави — тя погледна към Тег. — Здравей, Майлс. — Едва сега се дръпна назад и застана тихо и кротко.

Оказа се по-добра, отколкото се надявах — помисли Одрейди.

Айдахо се отпусна на стола, почувствал цялото напрежение от безпокойството, примесено с преценката му за онова, което бе наблюдавал отгук. Тег кимна на Стреги, но заговори на Одрейди:

— Има ли още какво да се пошепне на Божието ухо? — Бе много важно да останат нащрек и той да разчита, че старшата майка си дава сметка за това. — Ако не, аз наистина умирам от глад.

Одрейди вдигна пръст — и чу как помощницата излезе. Бе напълно сигурна, че Тег знае накъде насочва вниманието ѝ, когато каза:

— Може би този път наистина си оставила белег.

Острието бе отправено към хвалбата на Сестринството: „Ние не оставяме белезите да се натрупват върху миналото ни. Защото те често прикриват повече, отколкото откриват.“

— Някои белези разкриват повече, отколкото скриват — каза той и погледна към Айдахо. — Прав ли съм, Дънкан?

Един ментат се обръща към друг ментат.

— Струва ми се, че попаднах на стар спор — отговори Айдахо.

Тег отново се взря в Одрейди:

— Виждаш ли, дъще? Ментатът разпознава стария спор, когато го чуе. Горди сте, че знаете какво се изисква от вас във всеки момент, но с едно мигване сами създавате чудовище!

— Старша майко! — обади се проктор, явно несъгласна с начина, по който разговаряха с нея.

Одрейди не ѝ обърна внимание. Почувства болка — остра и убеждаваща. Тараза в Другите Памети си спомни за спора:

Оформят ни бин-джезъритските асоциации. Те притъпяват чувствителността ни по странен начин. О, можем да режем бързо и дълбоко, когато се налага, но това е просто друг вид загубване на чувствителност.

— Аз няма да взема участие в намаляването на чувствителността ви — рече Тег. Очевидно помнеше.

Стреги се върна със съдина, пълна с кафеникав бульон и парчета месо, плаващи в него. Момчето седна на пода и изкуса храната с бързи движения на лъжицата.

Одрейди запази мълчание, а мислите ѝ се движеха в указаната от Тег посока. Светите майки разтваряха около себе си корава черупка, на чийто фон всички идващи отвън неща (включително емоциите) играеха като прожектирани изображения. Мурбела бе се оказала права. Сестринството трябваше да се залови с последващо изучаване на чувствата: Ако останеха само наблюдатели, бяха обречени.

Тя се обърна към момчето:

— Няма да искаме от теб да притъпяваш чувствителността ни.

И двамата — Тег и Айдахо — доловиха нещо странно в гласа ѝ. Тег изненадан отмахна встрани празната съдина, но пръв заговори Айдахо:

— С финес и култура — каза той.

Тег кимна. Сестрите рядко постъпваха импулсивно. Дори при опасност реагираха разумно и издаваха обмислени заповеди. Бяха прекосили границата на онова, което повечето хора възприемаха като култивирано. Движеха ги не толкова блянове за власт, колкото дългосрочни идеи — своеобразна смес от неотложни действия и почти безгранична памет. Следователно Одрейди изпълняваше грижливо обмислен план. Тег погледна към внимателно наблюдаващите проктори.

— А пък вие бяхте подготвени да ме убиеете — рече той. Никой не отговори. Просто нямаше нужда. Достатъчно добре разпознаваха конкретизациите, присъщи на мисълта на един ментат.

Тег се обърна и се вгледа обратно към стаята, където бе възстановил спомените си. Шийена си бе отишла. Още късчета памет шептяха в крайнините на съзнанието. И те ще заговорят, когато дойде времето им! Но това дребно тяло. Истинско затруднение. И Стреги... Той се вгледа в Одрейди и каза:

— Беше по-умна, отколкото си мислиш. Все пак майка ми... — Не смятам, че го е очаквала — прекъсна го старшата майка.

— Не, тя не приличаше толкова на атреидите.

При сегашните обстоятелства думата носеше определен заряд, така че след нея стаята остана наелектризирана с особено мълчание. Прокторите не пропуснаха възможността да се преместят по-наблизо.

Онази негова майка!

Тег не обърна внимание на скупчилите се настръхнали жени:

— В отговор на въпроса, който така и не зададе, просто не мога да обясня какво се случи с мен на Гамму. Защото няма логично обяснение на бързината, с която се движеше тялото и мисълта ми. Ако и сега притежавах същата енергия, ще мога да изскоча от тази стая за по-малко от продължителността на един твой сърдечен удар и дори да се отдалеча на прилично разстояние от кораба. Ой... — добави той с вдигната ръка. — Продължавам да бъда послушното ви псе. Ще върша исканото от вас, но може би не по начина, по който си го представяте.

Одрейди забеляза смайването по лицата на сестрите си. *Какво освободих и насъсках срещу нас?*

— В състояние сме да попречим на всяко живо същество да напусне този кораб — рече тя. — Може и да си бърз, но се съмнявам, че си способен да изпревариш огъня, който ще те погълне в мига, когато се опиташ да излезеш без наше позволение.

— Ще си тръгна в избрано от мен време и с ваше съгласие. Каква е числеността на специалните части на Бурзмали, останали при нас?

— Почти два милиона — изречено от нея след очевидно преодоляно безразличие.

— Толкова много!

— Той разполагаше с над два пъти по-голяма сила на Лампадас. Почитаемите мами затриха всички до крак.

— Ще трябва да сме по-мъдри от клетия Бурзмали. Съгласна ли си да ме оставиш за малко, за да обсъдя въпроса с Дънкан? Държиш ни около себе си именно заради това, нали? Особената ни квалификация... — Той помахна усмихнат към видеоочите по тавана. — Сигурен съм, че ще прегледаш внимателно целия наш разговор, преди да дадеш одобрението си.

Одрейди и сестрите ѝ размениха погледи, които съдържаха един и същ неизречен въпрос. *Какво друго ни остава?*

Като се изправяше, старшата майка погледна Айдахо и каза:

— Ето подходяща работа за Прозиращ в истината ментат!

Жените си тръгнаха и Тег се изтегна в един от столовете, загледан в празната стая, която се намираще зад стената за наблюдение. Оттук всичко се виждаше много ясно и той още долавяше тежките удари на сърцето си след положеното усилие.

— Нелощо шоу — каза момчето.

— Виждал съм и по-хубави — изречено с безкрайно сух глас.

— Точно сега изпитвам нужда от голяма чаша маринет, но се съмнявам, че това тяло може да го понесе.

— Бел ще чака Дар, когато тя се върне в Централата — напомни Айдахо.

— Да се продъни в най-дълбоката яма на ада, дано! А ние трябва да обезвредим онези почитаеми мами, преди да са ни намерили.

— И нашият башар е подготвил плана?

— По дяволите това звание!

Айдахо пое рязко и дълбоко въздух, стреснат от изблика на Тег.

— Дънкан, ще ти разкажа нещо! Веднъж, когато пристигнах за важна среща с потенциални врагове, чух как ме представя някакъв човек от помощния персонал: „Башарът е тук.“ Идеше ми да го наругая, след като се почувствах попаднал в абстрактна ситуация.

— Поява на неясно петно за ментата.

— Точно така е, разбира се. Знаех, че званието ме отделя от нещо, което не бих дръзнал да загубя. Само башар ли? Аз бях повече. Бях Майлс Тег, с което име ме бяха нарекли моите родители.

— Бил си привързан към верижката-списък с имена!

— Точно така. Дадох си сметка, че името ми се намира на известно разстояние от нещо с особено голяма важност. Майлс Тег? Не, бях някъде съвсем в началото. Чувах как майка ми казва: „Ой, какво хубаво бебе.“ Тоест имах и друго име: Хубаво Бебе...

— Спусна ли се по-надолу? — Айдахо не скри, че е очарован от чутото.

— Почувствах се уловен. Едно име води до друго, което отново води до имена, а после и до липсата им. Когато минавах през онази важна за случая зала, бях останал без име. Дръзвал ли си да го сториш някога?

— Веднъж — отбелязано с неохота.

— Всички го правим поне веднъж. Намирах се там. Бях инструктиран предварително. Знаех за всеки един от присъстващите на

масата — лице, име, звание, както и множество останали подробности.

— Всъщност не си бил наистина там.

— О, виждах как лицата, очакващи да ме претеглят, се чудят и тревожат. Но те не ме познаваха!

— Което създаде в теб усещането за голяма сила, нали?

— Точно така, както ни бяха предупреждавали в училището за ментати. Запитах се: „Намира ли се в началото си този Разум?“ Не се смей. Въпросът измъчва с напразни надежди.

— Значи спуснал си се по-надолу?

Завладян от разказа на Тег, Айдахо не отчете сигналните предупреждения, идващи от крайнините на съзнанието.

— О, да. Озовах се в прочутата Огледална зала, за която разказват и от която ни предупреждават да бягаме.

— Тогава си спомняш как си се измъкнал и...

— Да си спомням ли? Очевидно и ти си бил там. Паметта ли те изведе?

— Тя помогна.

— Въпреки предупрежденията, аз се помайвах, наблюдавайки „аза на собствените аз“ и непрестанните промени. Отражения на отраженията — до безкрайност.

— Очарованието на „сърцевината на моето аз“. Дяволски малко са съумелите да се измъкнат от подобна дълбочина. Имал си късмет.

— Не съм убеден, че трябва да се нарича късмет. Знам, че съществува Първо осъзнаване, някакво пробуждане...

— Което пък разкрива, че не е първото...

— Искях да зърна собственото си аз в корена на същото!

— Останалите участници в срещата не забелязаха ли нещо странно у теб?

— По-късно осъзнах, че съм седял с каменно изражение, скрило цялата мисловна гимнастика.

— Не си ли говорил?

— Не, бях буквално онемял. Изтълкували са го като „очакваната резервираност на башара“. Толкова за репутацията ми!

Айдахо понечи да се засмее, но си спомни за видеоочите. Моментално осъзна как наблюдателите-вардияни ще изтълкуват последните откровения. Безумна дарба в един опасен потомък на

атреидите. Сестрите знаеха за огледалата. Всеки избягал оттам е подозрителен. Какво ли са му показали те?

Сякаш чул опасния въпрос, Тег продължи:

— Бях попаднал в клопката и го разбирах. Виждах се като прикован на легло в някакво подобие на живот, но това никак не ме интересуваше. Огледалата бяха всичко за мен, докато не видях майка си, изплавала като от вода. Изглеждаше почти такава, каквато беше, преди да умре.

Айдахо пое несигурно дъх. Нима Тег не знаеше, че казаното току-що от него е регистрирано от видеоочите?

— Сега сестрите ще помислят, че съм поне потенциален Куизъц Хадерах... Друг Муад'Диб. Краставици на търкалета, както ти, Дънкан, обичаше да повтаряш. Никой от двамата ни няма да рискува с това. Знаем какво натвори той и не сме глупаци!

Айдахо не успя да преглътне. Ще бъдат ли приети както трябва думите на башара? Говореше истината, но все пак...

— Тя ме хвана за ръката — продължи Тег. — Чувствах го! Така ме изведе от онази зала. Очаквах да я видя седнала до мен на масата. Ръката ми все още потръпваше от нейното докосване, но самата тя вече си бе отишла. Знаех го. Трябваше просто да застана мирно и да поема командването. Сестринството можеше да придобие важни преимущества при онази среща и аз направих всичко необходимо, за да ги има.

— Да не би майка ти да е имплантирала...

— Не! Видях всичко така, както светите майки гледат в Другите Памети. Тя изразяваше нещата по своему: „По дяволите, защо си губим времето тук, когато имаме толкова много работа?“ Дънкан, тя никога не ме е напускала. Както и миналото, което никога не си отива от нас.

Айдахо мигом зърна целта, преследвана от Тег чрез това подобие на рецитал. *Честност и прямота!*

— Разполагаш ли с Други Памети?

— Не! Освен онова, което всеки държи под ръка в критични ситуации. Огледалната зала бе от такъв порядък, тъй че случаят ми даде възможност да видя и почувствам източника на помощта. Но няма да се връщам там!

Айдахо прие казаното от него. Повечето ментати дръзват да се потопят в Безкрайното и се запознават с преходното естество на имена и звания, ала разказът на момчето-башар бе много повече от обяснение за Времето като поток и картина.

— Прецених, че е дошъл часът да се представим пред „Бин Джебърит“ — заключи Тег. — В действителния си образ. Редно е да знаят докъде могат да ни се доверят. Има работа за свършване, а ние май загубихме доста време с глупости.

„Енергийните сили, с които разполагате, насочвайте към онези, чиято мощ ви прави по-силни. Защото енергията, прахосана за слабаци, ви влече към погибел.“

Коментар на „Бин Джебзърит“: „А кой отсъжда?“

Запис на Дортужла

Денят на завръщането на Дортужла не потръгна добре за Одрейди. Конференцията по оръжейни въпроси с Тег и Айдахо завърши без вземане на решение. Усещаше близостта на преследвача с брадвата през цялото време на срещата, което се отрази чувствително на реакциите ѝ.

После дойде следобедното занимание с Мурбела — думи, думи, думи. Събеседничката ѝ се оказа оплетена във философски въпроси. Същинско безизходно положение, ако изобщо можеше да се каже, че Одрейди се бе натъквала досега на нещо подобно. Вече бе ранна вечер и тя се намираше в най-крайната западна точка на площта с павирана настилка около Централата. Това бе едно от любимите ѝ места, но стоящата до нея Белонда я лиши от очакваната наслада, скрита в спокойствието. Именно тук ги намери Шийена и попита:

— Вярно ли е, че си разрешила на Мурбела да се движи свободно из кораба?

— Втасахме я! — моментално реагира Белонда; явно това бе едно от нещата, от които тя най-много се боеше.

— Бел — отрязва я старшата майка и посочи към обиколния пояс от овощни градини. — Онова малко възвишение ей там е мястото с посадени от мен дървета. Искам да се разпоредиш край тях да се издигне една скъпа прищявка — съградена така, както аз я желая. Става дума за белведере с решетъчна рамка, разбира се, както му е редът...

Сега вече нищо не можеше да спре Белонда. Одрейди рядко я бе виждала толкова ядосана. И колкото повече доводи хвърляше Бел, толкова по-непреклонна изглеждаше позицията на старшата.

— Искаш някаква... лудория, а? Прищявка в тази плодова градина? За какво още ще прахосваш насъщния ни? Лудория! Най-подходящата табела за друго от твоите...

По начало спорът бе глупав. И двете знаеха двайсетина думи по въпроса. Старшата майка не искаше да направи първа завой, а Бел рядко отстъпваше за каквото и да е. Дори когато Одрейди млъкна, тя продължи атаката си — вече в празно пространство. Накрая, когато предизвикалата спора изразходва цялата си енергия, каза:

— Бел, дължиш ми един великолепен обяд. Погрижи се да бъде най-доброто, на което си способна.

— Дълга ти аз!... — отново започна да пръска слюнки Белонда.

— Жертвоприношение в името на мира — спокойно поясни Одрейди. — Искам да бъде сервирано в моето белведере... Модната ми прищявка.

Когато Шийена се разсмя, Белонда се видя принудена да се присъедини, макар и с ледена отсянка. Много дълго помнеше кога е била сконфузвана.

— Всички ще го видят и ще възкликнат: „Забелязвате ли с какво доверие се ползва старшата света майка!#“ — рече Шийена.

— А, значи го искаш от морални подбуди! — Белонда явно бе стигнала до етап, при който би приела почти всяко обяснение.

Погледът на Одрейди огря младата жена. *Мила моя малка умнице!* Шийена не само бе престанала да дразни Бел, но се стараше и да подсилва чувството ѝ за самоуважение. Светата майка го знаеше, разбира се, така че оставаше неизбежният бин-джезъритски въпрос: *Защо?*

Доловила подозрението, Шийена каза:

— Спорът ни е свързан с Майлс и Дънкан. Ако питате мен, направо ми се повръща от него.

— Дар, само ако можех наистина да знам какво вършиш! — обади се Белонда.

— О, Бел, енергията си има свои пътеки!

— Какво искаш да кажеш? — прозвуча доволно стреснато.

— Те ще ни намерят, Бел. И знам как ще стане.

Белонда буквално зяпна.

— Ние робуваме на навиците си — рече Одрейди. — Роби сме на енергиите, които създаваме. А могат ли робите да бъдат свободни? Бел,

ти познаваш проблема не по-зле от мен.

Този път Белонда действително бе поставена в затруднено положение.

Одрейди се загледа в нея.

Гордост. Това виждаше, взирайки се в сестрите си и местата, където те попадаха. Достойнството бе само маска. Не истинска смиреност. Вместо това имаше видимо съгласие — уникален бинджезъритски модел, който звучеше като предупредителен клаксон в едно общество, запознато добре с голямата опасност от моделно мислене.

Шийена бе объркана.

— Навици ли?

— Да, те винаги те преследват. Същината на личността, която съградиш в представите си, ще върви по петите ти. Дух, бродещ наоколо в търсене на тялото... Ние се пристрастяваме към собственото аз, което създаваме. И ставаме роби на сътвореното от нас. Пристрастили сме се към почитаемите мами, както и те — към нас!

— Още нещо от проклетия ти романтизъм! — почти изкрещя Белонда.

— Да, романтичка съм, и то по същия начин, по който беше Тирана. Той можеше сам да изостри чувствителността си към вече заложената форма на своето творение. Аз пък съм чувствителна към неговия капан-прозрение.

О, колко наблизко бе преследвачът и колко дълбока бе ямата.

Белонда съхрани остротата на бойния си дух:

— Казваш, че знаеш как ще ни намерят?

— Нужно е само да си дадат сметка за собствените си навици...
Какво има?

От покрития пасаж зад Белонда се бе появила помощница със съобщение.

— Старша майко, за светата майка Дортужла е. Майка Финтил я заведе до апартамента за пристигащи. Ще е тук след по-малко от час.

— Доведете я в работната ми стая! — Одрейди погледна влязлата с отнесен поглед. — Каза ли нещо?

— Майка Дортужла е болна — изрече помощницата.

Болна ли? Колко необичайно е това за света майка.

— Запазено право на преценка — отзова се Белонда като ментат и в същото време като враг на романтизма и неистовото въображение.

— Тамалани да се качи като наблюдател — нареди Одрейди. Дортужла влезе накуцвайки, подпряла се на бастун и подкрепяна от Финтил и Стреги. В очите ѝ имаше твърдост, както и усещане за мигновена преценка на обстановката. Бе отметнала качулката на робата и открила тъмната си коса, опъстрена с кафявото на слонова кост от античността; когато заговори, в гласа ѝ ясно се долови умора.

— Постъпих така, както нареди, старша майко — каза тя, след като Финтил и Стреги излязоха; после седна без покана в стола-люлка до Белонда, преди да отпрати къси погледи към Шийена и Тамалани вляво, за да закове накрая твърдо очите си в Одрейди. — Ще се срещнат с теб в Свързващия възел. Мислят, че идеята за избора на мястото е тяхна, но там се намира и Кралицата-паяк!

— Кога? — попита Шийена.

— Искат да бъде след сто стандартни дни, считано от настоящия момент. Мога да бъда по-точна, ако пожелаеш.

— Защо толкова късно? — запита Одрейди.

— За моето лично мнение ли питаш? Ще използват времето, за да подсилят защитните системи на Възела.

— А гаранции? — дойде от страна на Там, стегнато, както винаги.

— Дортужла, какво става с теб? — възкликна Одрейди, стъписана от слабостта на треперещата пред нея жена.

— Правиха си опити... Но не това е важното. Основното са условията. Ето същността им: обещават ти безопасно пристигане и напускане на Възела. Не го вярвай. Позволява ти се малка свита от прислужници, не повече от пет. Предполага се, че ще убият всички твои придружители...

— Да не би да очакват от мен да им поднеса покорството на „Бин Джебърит“? — За първи път гласът на Одрейди прозвуча ледено, тъй като думите на пристигналата разбудиха привидението на пълна капитулация.

— Това бе примамката.

— А сестрите, които тръгнаха с теб? — попита Шийена. Светата майка се чулна по челото с познатия жест на Сестринството:

— Тук са. Взехме общо решение за наказание на почитаемите мами.

— Мъртви? — Одрейди с мъка извади думата иззад устните си.

— Правиха опити да ме принудят да се приобщя към тях. „*Нали виждаш, ще убием следващата, ако не приемеш.*“ Тогава им казах да убият всинца ни, за да свърши всичко, но и да забравят за среща със старшата света майка. Не го приеха, докато не останаха без заложници.

— С всяка от тях ли Сподели? — попита Тамалани.

Съвсем нормалната загриженост на Там, приближила собствената си смърт.

— Да, под претекст, че искам да бъда сигурна за гибелта им. Струва си обаче да знаете всичко. Онези жени са същинска гротеска! Разполагат с футари в клетки. Телата на сестрите ми бяха хвърлени там и футарите ги изядоха. Кралицата-паяк (подходящо име!) ме накара да гледам тази сцена.

— Отвратително! — обади се Белонда.

Дортужла въздъхна:

— Естествено, те не знаят, че в Другите Памети има и пострашни гледки.

— Постарали са се да минеш отвъд прага на чувствителността си — рече Одрейди. — Много са глупави. Бяха ли изненадани, когато ти не реагира според очакванията им?

— Разочаровани и направо огорчени, бих казала. Според мен са виждали и други да постъпват по същия начин. Рекох им, че този способ за получаване на информация е не по-лош от всеки друг. И май успях силно да ги огорча.

— Канибализъм, значи — промърмори Тамалани.

— Само привидно — възрази Дортужла. — Футарите определено не са човешки същества. Просто опитомени диви животни.

— Нямаше ли ги дресьорите им? — попита Одрейди.

— Не видях нито един. Футарите обаче наистина могат да говорят. Те казват „Яде!“, преди да започнат да се хранят и се подиграват на почитаемите мами, оказали се наоколо: „Ти гладна?“ Подобни неща... Много по-интересно е онова, което става, след като се наситят.

Дортужла получи пристъп на кашлица.

— Опитаха и с някакви отрови — изрече на пресекулки тя. — Глупави жени!

След като дишането ѝ се нормализира, продължи:

— Един от тях дойде до преградните жезла на клетката след техния, хм, банкет... Съществото погледна Кралицата-паяк и издаде някакъв особен звук — нещо средно между писък, ръмжене и фучене. Никога не бях чувала нищо подобно. Вледеняващо! Почитаемите мами в помещението се смръзнаха по местата си и мога да се закълна, че ужасно се уплашиха.

Шийена докосна ръката на Дортужла:

— Както хищникът стъписва жертвата си и тя остава неподвижна, нали?

— Без съмнение. Звукът имаше характеристика на Гласа. Футарите изглеждаха изненадани, че не са ми подействали.

— А реакцията на почитаемите мами? — запита Белонда; за един ментат бе напълно в реда на нещата да поиска такова сведение.

— Възцари се обща суматоха, когато говорът им се върна. Много от тях настоятелно призоваваха височайшата почитаема мама да унищожи футарите. Обаче нейното разбиране по въпроса бе самата спокойна противоположност: „Твърде ценни са живи.“

— Знак на надежда — рече Тамалани.

Одрейди погледна към Белонда с думите:

— Ще наредя на Стреги да доведе тук башара. Възразяваш ли?

Белонда демонстрира съгласие с кратко кимване. Всички знаеха, че трябва да се хванат на играта, въпреки съображенията си за намеренията на Тег.

Одрейди каза на Дортужла:

— Искам те в апартамента за мои лични гости. Ще пратим лекари-Сук. Поръчай онова, от което имаш нужда и се приготви за среща на Съвета в пълен състав. Ти си мой специален съветник.

Дортужла се прозя, изправяйки се с мъка на краката си:

— Не съм спала почти петнайсет дни, а ще имам нужда и от по-специална храна.

— Шийена, погрижи се и доведи тук лекарите-Сук. Тамалани, ти остани с башара и Стреги. Искам редовни доклади. Той сигурно ще настоява да отиде в централната база на войските, за да поеме лично

командването. Предостави му комуникационна линия с Дънкан. Нищо не бива да им пречи.

— Трябва ли да съм при Тег? — поинтересува се Тамалани.

— Ще си като пиявица с него. Дори Стреги не бива да го придружава, без ти да знаеш. Той иска Дънкан за учител по оръжейно майсторство. Увери се, че е съгласен със задържането на Айдахо в не-кораба. Белонда, пълен приоритет за всяко искане на Дънкан, свързано с данни по оръжейни въпроси. Някакви коментари?

Липсваха. Да, имаше достатъчно мисли и съображения за последствията, но решителното поведение на Одрейди явно зарази останалите.

Когато седна обратно на мястото си, старшата майка затвори очи и почака тишината да и каже, че е сама. Разбира се, видеоочите продължаваха да наблюдават.

Знаят, че съм уморена. Може ли някой да не е при тези обстоятелства? Още три сестри, убити от ония чудовища! Башарът! Трябва да почувстват удара на нашия камшик, за да научат веднъж завинаги урока си!

Отвори очи едва когато чу, че Стреги пристига с Тег. Помощницата го въведе, хванала го за ръка, но нещо в двамата говореше, че това не е голям човек, водещ дете. Движенията на Тег подсказваха, че по-скоро той е позволил на Стреги да има такова отношение към него. Трябва да е предупредена, за да внимава.

Тег отиде до един от столовете, който се намиреше до прозореца точно под бюста на Ченои. Случаен избор на позиция?

— Старша майко, искаш ли да остана? — Стреги пусна ръката на момчето и се премести по-близо до вратата.

— Седни ей там до Тамалани. Слушай и не ни прекъсвай. Трябва да знаеш какво ще се иска от теб.

Тег се набра заднешком и седна на стола, зает допреди малко от Дортужла, преди да каже:

— Предполагам, че сме на военен съвет.

Да, истински възрастен, макар и с детски глас.

— Все още не съм поискала плана ти — напомни му Одрейди.

— Добре. За неочакваните действия е потребно повече време, така че може и да не ви съобщя намеренията си, преди да дойде часът за действие.

— Наблюдавах ви с Дънкан. Защо проявяваш интерес към кораби от Разпръскването?

— Корабите за превоз на дълги разстояния се отличават по външния си вид. Видях ги из равнините на Гамму.

Тег се облегна назад, оставяйки им време да осмислят добре думите му, видимо зарадван от оживлението, обзело Одрейди. Решения! Без дълги дебати. Сегашната атмосфера бе благодатна за неговите потребности. *Не бива да разбират докъде стигат възможностите ми. Още не.*

— Ще предприемеш ли лъжлива атака?

Белонда влезе през вратата тъкмо когато Одрейди задаваше въпроса, така че докато сядаше, успя да изръмжи възражението си:

— Невъзможно! Те имат определени разпознавателни кодове и секретна сигнализация за...

— Бел, нека аз решавам тези въпроси, или ме сменете от командния пост.

— Това е мнение на Съвета! — каза Белонда. — Нямах...

— Способности на ментат ли? — Той я погледна право в лицето с познатото изражение на башара.

Светата майка предпочете да замълчи.

— Не бива да се поставя под въпрос моята лоялност! Ако сте решили да отслабвате влиянието ми, сменете ме!

— Нека се изкаже — обади се Там. — Днес не е първият Съвет, на който башарът сяда като равен с нас.

Белонда сведе брадичката си с около милиметър.

Тег се обърна към Одрейди:

— Избягването на военните действия е въпрос на проява на интелигентност от събрано многообразие и интелектуална мощ.

Хвърля обратно в лицето ни нашето двуличие! Веднага разпозна ментата в гласа му. Очевидно и Белонда го бе чула. Интелигентност и разузнаване в двоякото им значение^[1]. Без него воденето на война нерядко се възприема като нещастен случай.

Башарът седеше смълчан, оставяйки присъстващите да се пържат в соса на собствените си исторически наблюдения. Подтикът към конфликт стига далеч по-дълбоко от съзнанието. Тиранът е бил прав. Човешкият род постъпва като „единого звяра“. Силите,

привеждащи в действие огромното животно-колектив, водят обратно до племенните дни и дори отвъд тях.

Размеси вените.

Разшири lebensraum^[2] за носителите на твоето потомство.

Трупай енергията на останалите: събирай роби, ратаи, слуги, купувачи, работници... Термините често са взаимозаменяеми.

Одрейди разбираше какво прави той. Погълнатото от Сестринството познание го превръщаше в уникален ментат-башар. При него това се бе превърнало в инстинкт. Жаждата за поглъщане на енергия бе истинската причина за насието на войната. Представяна като „лакомия, страх, че други ще отмъкнат събраното от теб, жажда за власт“ и т.н., и т.н. в дълги и безплодни анализи. Одрейди го бе чувала дори от Белонда, която очевидно не можеше да преглътне с лекота, че някакъв си *подчинен* ще им припомня онова, което те вече знаеха.

— Тиранът го е разбирал — рече Тег. — Преди време Дънкан го цитира: „Войната е поведение, което се корени още в отделната клетка от първичния океан. Изяждай всичко, което се докосва до теб, или то ще те изяде.“

— А ти какво предлагаш? — обади се Белонда с възможно най-хапливия си тон.

— Заблуждаваща маневра на Гамму, последвана от удар по базата им в Свързващия възел. За целта обаче са ни потребни наблюдения от първа ръка. — Той погледна многозначително към Одрейди.

Знае! — просветна мисълта в съзнанието ѝ.

— Мислиш ли, че проучванията ти на Свързващия възел като база на Сдружението все *още* са точни? — не се предаваше Белонда.

— Едва ли са имали време да променят много от това, което съм събрал тук. — Тег почука челото си, пародирайки по странен начин жеста на Сестринството.

— Englobement^[3] — каза Одрейди.

Белонда остро я погледна:

— Но цената!

— Да изгубиш всичко е по-скъпо! — напомни ѝ момчето.

— Сензорите на Огънатото пространство не трябва да са много големи. — Явно Одрейди вече мислеше за детайлите. — Дънкан ще ги заложи така, че при контакт да предизвикат Холцмановия ефект.

— Експлозиите ще са видими и ще ни посочат траекторията. — Тег остана на мястото си и се загледа в стената зад нея. Дали ще го приемат? Не се осмели да ги сплаши отново с друга проява на уникалната си дарба. Ех, ако Бел знаеше, че може да вижда не-кораби!

— Направи го — каза Одрейди. — Ти си оня, който командва. Възползвай се.

От Другите Памети пристигна ясното усещане за енергично подхилване на Тараза:

Дай му свобода на действие! Ето как съм спечелила репутацията си!

— Още нещо — обади се Белонда, като погледна към Одрейди. — Ти ли ще шпионираш за него?

— Кой друг може да влезе там и да излъчи видяното?

— Всички възможни начини и средства за предаване ще бъдат контролирани!

— Дори излъчването до нашия не-кораб, че не сме разкрити?

— В него има кодирано послание — каза Тег. — Дънкан е разработил шифър, за чието разчитане са необходими месеци, но и двамата не вярваме, че изобщо ще открият присъствието му.

— Умопомрачително — измърмори Белонда.

— На Гамму срещнах почитаема мама-военачалник — продължи Тег. — Не ги бива много, когато нещата опрат до онези необходими малки подробности. Според мен са прекалено самоуверени.

Белонда се вторачи в него и башарът ѝ отговори със същото, само че с невинни детски очи.

— Забравете за здравия разум, о, влизащи тук — изрецитира той.

— Вървете си, всички до един! — разпореди се Одрейди. — Достатъчно работа имате. А ти, Майлс...

Момчето вече се бе смъкнало от стола, но остана с вид, който убедително говореше, че винаги е чакал майка му да каже нещо важно.

— Лудостта на драматичните събития, които войната винаги усилва, ли имаше предвид?

— А какво друго? Сигурно не си помислила, че го казах във връзка със Сестринството!

— Дънкан понякога се включва в тази игра.

— Никак не ми се иска да прихванем лудостта на почитаемите мами — сериозно заяви Тег. — Знаеш, че е заразителна.

— Те направиха опит да установят контрол над половия инстинкт — напомни му Одрейди. — Това май винаги убягва от вниманието ти.

— Неудържимо безумие — съгласи се той и се облегна на масата, чиято повърхност бе съвсем малко под брадичката му. — Трябва да има нещо, което притегля обратно тези жени. Дънкан е прав: те го търсят и същевременно бягат от него.

— Разполагаш с деветдесет стандартни дни, за да бъдеш готов — каза старшата майка. — И нито ден повече.

[1] На английски език двете понятия се изписват еднакво. ↑

[2] Жизнено пространство (нем.) ↑

[3] Обхващане, събиране в едно (фр.) ↑

„Иш яра ад-ахдаб хадбат-у.“ (Гърбавият не вижда собствената си гърбица. — Народна пословица.) Коментар на „Бин Джебзърит“: „Гърбицата може да се види с помощта на огледала, но те показват и останалото.“

Башарът Тег

„Бин Джебзърит“ изпитваше слабост, бе убедена Одрейди; а в скоро време и цялото Сестринство трябваше да си даде сметка за реалното състояние на нещата. Никакво утешение не ѝ даваше фактът, че тя първа го бе разбрала. *Да се отказваме от най-ценния си ресурс, когато имаме най-голяма нужда от него!* Разпръскванията бяха стигнали далеч отвъд способността на човешките същества да събират опита на преживяното във форма, подлежаща на управление. *Можем само да извличаме основните елементи, което все пак е въпрос на преценка.* Ала жизнено необходима информация щеше да остане в спящо състояние заради важни и маловажни събития — струпвания, определяни като инстинкт. Ето как стояха нещата в действителност; налагаше им се да отстъпват към неизречено с думи познание.

Постепенно словото „бежанци“ възприе отсянката на значението, което бе имало преди появата на подправката. Малки групи от свети майки, изпращани от Сестринството, пазеха някои общи черти със старите епизоди на миграция на скитници, кретащи по забравени пътища с жалка покъщнина във вързопи от окъсан плат — натоварени в очукани детски колички или накачулени върху всевъзможни превозни средства — като жалки останки от човешкия род. Общата мъка преливаше във всяко лице, безизразно от отчаяние или пламнало от ярост.

И така: повтаряме историята и я повтаряме пак, и отново я повтаряме...

Когато Одрейди се появи в един от тръбоводите малко след обяд, мислите ѝ бяха фокусирани върху нейните Разпръснати сестри — политически бежанци, икономически бежанци, бежанци от някоя битка...

Тиране, това ли е твоята Златна Пътека?

Виденията все още я връхлитаха, докато влизаше в „офицерския“ стол на Централата — място, запазено единствено за свети майки. Тук те дори си сервираха сами.

Бяха минали двацет дни, откакто бе освободила Тег, за да отиде в главната база на разквартируваните военни части. Из Централата бродеха слухове, особено сред прокторите, макар че още нямаше признаци за следваща проверка на вота. Днес предстоеше обявяването на нови решения, включващи доста повече неща от посочването на онези, които щяха да я придружават до Свързващия възел.

Тя огледа столовата — неприветливо място с жълти стени, нисък таван и малки правоъгълни маси, подреджани една до друга за поголеми групи. През прозорците се виждаше двор-градина под прозрачен похлупак. Нискостъблени кайсии със зелени плодове, тревна площ, пейки... Когато слънчевата светлина пълнеше оградения двор, сестрите се хранеха навън. Днес обаче нямаше слънце.

Тя отмина мястото за самообслужване, което ѝ отстъпиха. *По-късно, сестри.*

При ъгловата маса близо до прозорците (запазена за нея) преднамерено отмести столовете. Кафявият на Бел — с биологично саморегулиране — започна слабо да пулсира заради непривичното за него смущаване на покоя. Одрейди седна с гръб към помещението, знаейки, че постъпката ѝ ще бъде изтъкувана правилно. *Оставете ме насаме с моите мисли.*

Докато чакаше, загледа се към двора. Окръжаващият го жив плет от екзотични храсти с пурпурни листи бе пламнал в червено — гигантски цветове с фини тъмножълти тичинки.

Белонда пристигна първа и се отпусна в любимия си саморегулиращ се стол, без да каже и дума за новото място, на което го бе намерила. Напоследък често се появяваше неспретната — с охлабен пояс, набръчкана роба и трохи от храна по гърдите. Днес обаче външният ѝ вид бе безупречен.

Хм, защо ли е така?

— Там и Шийена ще закъснеят — каза тя.

Одрейди прие, съобщението, без да престава да я оглежда внимателно. Не беше ли и малко по-слаба? Изглеждаше невъзможно една сестра да е напълно изолирана от протичащото в сетивната зона

на нейните грижи, но понякога работното напрежение ѝ пречеше да забележи дребните промени. Трябваше да се върне малко назад в наблюденията си, за да установи, че стоящата сега пред нея света майка е била досущ същата през последните няколко седмици.

Нещо се бе случило с Белонда. Всяка от присъстващите бе в състояние да упражнява достатъчен контрол върху теглото и фигурата си. Въпрос на вътрешна химия — приглушени или пуснати на воля огньовете. От години бунтарката Бел парадираше със „специфичното“ си телосложение.

— Смъкнала си теглото — рече Одрейди.

— Пълнотата започва да ме прави прекалено бавна.

Не, за нея това никога не е било достатъчна причина да смени навиците си. Компенсирала бе с бързина на мисълта, прожекционна информация или експресен транспорт.

— Дънкан успя да се добере до теб, нали?

— Не съм нито лицемер, нито престъпница!

— Струва ми се, че е време да те пратим в наказателен кийп. Периодично повтарящото се насмешливо бодване обикновено отегчаваше Белонда. Днес обаче то не ѝ направи никакво впечатление. След като почувства почти физически натиска на Одрейдиния поглед, тя обясни:

— Ако толкова искаш да знаеш, Шийена е причината. Буквално ме преследваше, за да коригирам външния си вид и да разширя кръга на своите близки съмишленици. Досадно е! Готвя се да я накарам да спре.

— Защо Там и Шийена ще се забавят?

— Преглеждат записа на последната ти среща с Дънкан. Бях наложила строги ограничения на достъпа до него. Не си струва да се гледа какво ще се случи, когато той стане общо достояние.

— Което е неизбежно...

— Напълно вярно. Успях само да спечеля малко време, за да се подготвим.

— Бел, не искам записът да се из земе и потули.

— Дар, с какво лично ти си се захванала?

— Ще го обявя на Общ събор.

Изненадата в погледа на Белонда не се нуждаеше от слова.

— Имам право да свикам Общ събор — напомни Одрейди. Белонда се облегна назад и продължи да я гледа внимателно; преценяваше и питаше, но без нито една дума... Последният Общ събор на „Бин Джебзърит“ беше се състоял след смъртта на Тирана. А преди него — при узурпирането на властта от същия този Тиран. Общ събор бе немислим, след като почитаемите мами предприеха атаките си. Прекалено голям разход на време в сегашната отчаяна обстановка.

В същия миг Белонда попита:

— Ще рискуваш ли да призовеш сестри от оцелелите ни кийпове?

— Не, Дортужла ще ги представя. Вече има прецедент, както знаеш.

— Най-напред освободи Мурбела, а сега — Общ събор.

— Освободена? Мурбела е привързана със златна верига. Къде ще върви без своя Дънкан?

— Но си му дала правото да напуска кораба!

— Е, направил ли го е?

Белонда реши да смени темата:

— Вярваш ли, че информацията за корабното въоръжение е всичко, което му трябва?

— Знам го.

— Спомням си за Джесика, обърнала гръб на ментата, който имал за задача да я убие.

— Ментатът останал прикован на място от собствената си вяра.

— Дар, понякога и бикът промушва матадора.

— Но доста по-често не го прави.

— Оцеляването ни не бива да зависи от статистически данни!

— Съгласна съм. Ето защо ще свикам Общ събор.

— И помощниците ли?

— Всички.

— Дори Мурбела? Тя готова ли е за помощница?

— Мисля, че дотогава може да бъде и света майка.

Известно време Белонда остана с отворена уста, след което отбеляза:

— Дар, прекалено бързо е движението ти!

— Времената го изискват.

Светата майка погледна към вратата на помещението за хранене.

— Ето я и Там — каза тя. — Закъсна повече, отколкото очаквах.

Тамалани пристигна, дишайки тежко, защото бе бързала. Отпусна се в синия си стол с биологично саморегулиране, забеляза разместването и обяви:

— Ей сега ще дойде и Шийена. Показва някои записи на Мурбела.

Белонда се обърна към нея.

— Старшата майка се кани да я подложи на теста с Агонията и да свика Общ събор.

— Не съм изненадана — отвърна Тамалани с обичайната си прецизност. — Въпросът с положението на тази почитаема мама трябва да бъде разрешен възможно най-скоро.

В този момент и Шийена се присъедини към тях, заемайки стола-люлка отляво на Одрейди. Попита още докато седеше:

— Наблюдавали ли сте как ходи Мурбела?

Одрейди бе впечатлена от начина, по който зададеният внезапно въпрос, изречен без предисловие, привлече цялото им внимание. *Мурбела се разхожда из кораба.* Забеляза го чак тази сутрин. Хубава е и веднага грабва окото. За останалите бин-джезъритки — както свети майки, така и помощници — тя бе нещо необикновено, екзотично. Дошла при тях от външния свят напълно оформена. *Една от онези.* Впрочем движенията ѝ бяха основното, което се набиваше в очи. Нейната хомеостаза^[1] сякаш излизаше извън нормите.

Въпросът на Шийена отправи в друга посока мислите на старшата майка. Налагаше се преосмисляне на някои странности в твърде приемливия външен вид на прехода при Мурбела. Но какви точно бяха те?

Движенията ѝ изглеждаха винаги грижливо подбрани. Като че ли изключваше всичко ненужно, когато се налагаше да отиде от едно място до друго. *Пътят на най-малкото съпротивление?* Именно този маниер на Мурбела причиняваше особена тръпка у Одрейди. Разбира се, Шийена също го бе забелязала. Беше ли бившата почитаема мама от онези, които всеки път щяха да избират лесния начин? Същият въпрос можеше да бъде прочетен и по лицата на придружаващите я.

— Агонията ще направи избора — рече Тамалани.

Одрейди погледна недвусмислено към Шийена:

— Е, и?

Попита я, понеже все пак тя бе задала въпроса.

— Навярно само защото изразходва излишна енергия. Съгласна съм с Там. Агонията...

— Не правим ли ужасна грешка? — запита Белонда.

Нещо в тона, с който бе зададен въпросът, показва на Одрейди, че Бел е приключила с равносметката на ментат. *Видяла е онова, което възнамерявам да сторя!*

— Ако имаш предвид по-подходящ начин, кажи го веднага — настоя тя.

Или не се обаждай.

Възцари се мълчание. Старшата майка огледа една след друга присъстващите, задържайки най-дълго погледа си на Бел.

Богове, където и да сте, помогнете ни! Въпреки че аз, бидейки бин-джезъритка, съм прекалено много агностик, за да отправя тази молба с нещо повече от надежда за покриване на всички възможности. Бел, не го издавай. Ако знаеш какво ще направя, трябва също и да разбереш, че то задължително ще излезе наяве, когато му дойде времето,

Белонда се изкашля, за да прекъсне унеса на Одрейди.

— Ще се храним ли, или само ще приказваме? Хората ни гледат.

— Да направим ли още един опит със Сцитал? — на свой ред попита Шийена.

Беше ли това желание да отклони вниманието ми?

— Засега да не му се дава нищо! — отзова се Белонда — Той е резервен вариант. Нека се поизпоти.

Одрейди я огледа внимателно. Беше ядосана заради мълчанието, наложено ѝ по силата на тайното решение. Отбягваше да срещне погледа на Шийена. *Ревнува! Бел ревнува Шийена!*

— Сега аз съм само съветник — обади се Тамалани, — но...

— Престани! — рязко я прекъсна Одрейди.

— Там и аз говорихме нашироко за оня гола. — рече Белонда. (За нея Айдахо бе винаги „оня гола“, когато искаше да каже нещо пренебрежително.) — Защо той си мисли, че има за какво да разговаря тайно и насаме с Шийена?

Строг поглед към споменатата.

Одрейди забеляза взаимното подозрение. *Тя не приема обяснението. Отхвърля ли и склонността на Дънкан към емоции?*

— Старшата света майка вече го обясни! — каза бързо Шийена.

— Емоция! — с презрение се изсмя Белонда.

Одрейди извиси гласа си и сама остана изненадана от своята реакция:

— Потискането на чувствата е слабост!

Нависналите вежди на Тамалани се повдигнаха.

— Ако не се превием, може да се счупим.

Преди Белонда да отговори, старшата майка добави:

— Ледът може или да се разбие на парчета, или да се стопи.

Ледените деви са уязвими само с един вид нападение.

— Гладна съм — внезапно смени темата Шийена. *Примирие?*

Тамалани стана и отбеляза:

— Рибена чорба с куп подправки. Трябва да ядем риба, преди морето да си е отишло. В неентропното хранилище няма достатъчно място.

Одрейди проследи отдалечаването на съратниците си към щанда за самообслужване. Осъдителните думи на Тамалани ѝ напомниха за оня втори ден, прекаран с Шийена, след като бе взето решението за поэтапното ограничаване на Голямото море. В ранното утро, застанала до прозореца в стаята на младата света майка, тя бе проследила полета на чайка на пустинния фон.

Махаше с криле на север: едно същество, изцяло не на място в тамошния пейзаж, но много красиво с дълбоко носталгичния си порив.

Белите криле проблясваха на ранната слънчева светлина. Черно петънце под и пред очите. Изведнъж птицата се зарея с неподвижно тяло. А след това, издигайки се нагоре от някакво въздушно течение, сви крилете си като ястреб и изчезна от погледа зад по-далечна сграда. Когато се появи отново, носеше в човката си нещо, което погълна, помагайки си с крилото.

Чайка — самотна и приспособяваща се.

И ние се адаптираме. Наистина имаме нужда от адаптация.

Подобна мисъл не беше от даващите покой. Напоследък нищо не носеше отмора. По-скоро обратното. Одрейди също се почувства изблъсквана и отнасяна от опасно течение. Не само любимият ѝ Дом на Ордена, но и цялата човешка вселена се разломяваше и от старите очертания постепенно възникваха нови форми. И може би бе

правилно, че в тази нова вселена Шийена продължава да крие своите тайни от старшата майка. *Да, тя действително крие нещо.*

Хапливите нотки на Белонда отново я върнаха към заобикалящата ги обстановка:

— След като няма сама да си сервираш, мисля, че трябва да се погрижим за теб.

Остави пред нея съд с ароматна рибена чорба, а до него сложи голям комат чеснов хляб.

Почти веднага след като опитаха ястието, Бел остави лъжицата си на масата и се загледа изпитателно в нея. После каза:

— Няма да си внушаваме, че „се обичаме взаимно“ или други отчаяни глупости от този род, нали?

— Благодаря ти, че ми донесе храната.

Шийена преглътна и лицето ѝ светна от широка усмивка:

— Много вкусно.

Белонда възобнови храненето си.

— Бива си я. — Явно бе доловила неизречения коментар. Тамалани ядеше методично, докато погледът ѝ се местеше от Шийена към Белонда, а после към Одрейди. Изглежда бе съгласна с предложеното смекчаване на неодобрителната позиция към емоциите. Поне не възрази гласно, докато останалите по-възрастни сестри по всяка вероятност щяха открито да се противопоставят.

Главното бе любовта, която „Бин Джебърит“ се стараеше да отрече. В големите и малките неща. Колко начини имаше за приготвяне на превъзходни, поддържащи живота храни, рецептите за които бяха истинско олицетворение на много любви — стари и нови! Тази рибена чорба, галеца меко езика, също идваше отнякъде, с дълбоко заложен в нечия обич корени — у дома жената оползотворява онази част от дневния улов, която съпругът ѝ не е успял да продаде.

Самата същина на „Бин Джебърит“ бе притулена в невероятно много любви. Имаше ли нещо друго, което така да се грижи за неизречените нужди на човечеството? Кой бе работил толкова упорито за съвършенството на човешкия род?

Щом Белонда изпразни съдината си, обра останалото в нея с последното късче хляб. Преглътна и се замисли.

— Струва ми се, че любовта ни отслабва — каза тя, ала в гласа ѝ нямаше сила, с която да убеди другите.

Една помощница би го изрекла по същия начин. Направо от Кодата. Одрейди прикри забавлението си и контрира с друго „стъпало“ от същата кода.

— Пази се от жаргона. Той най-често крие невежество и има малка познавателна стойност.

Уважение и внимание изпълниха очите на Белонда.

Шийена се отдръпна от масата и обърса уста със салфетката. Тамалани стори същото. Нейният саморегулиращ се стол я пое, когато се облегна назад с дяволит блясък в очите.

Там знае! Старата вещица-хитруша продължава да чете ходовете ми. Но Шийена... Каква е нейната игра? Готова съм да твърдя, че се надява да отвлече вниманието ми. Много я бива за тази работа, нали сама я учих. Е, добре... За играта обаче са нужни двама. Продължавам да притискам Белонда, без да отмествам погледа си от моето малко бездомниче от Дюн.

— Бел, колко струва почтеността? — запита Одрейди.

Светата майка посрещна с мълчание атаката. В бинджезъритския жаргон бе скрито определение за почтеността и те всички го знаеха.

— Редно ли е да почитаме паметта на лейди Джесика заради нейната хуманност? — продължи Одрейди. *О, Шийена е изненадана!*

— Джесика изложи на опасност Сестринството!

Белонда обвинява.

— На тях, на сестрите си вярна бъди — измърмори Тамалани.

— Древната ни дефиниция за почтеност ни помага да останем човечни — каза Одрейди.

Чуй ме добре, момиче.

— Ако го загубим, всичко е загубено — изрече Шийена с глас малко по-силен от шепот.

Одрейди сдържа въздишката си. *Аха, това е значи!* Току-що говорилата улови погледа ѝ и каза:

— Ти ни даваш указания, разбира се.

— Неясни мисли — отзова се Белонда. — Най-добре е да ги избягваме.

— Тараза ни назоваваше „Бин Джебърит“ от Второто пришествие — напомни Шийена.

Настроението на Одрейди все повече започваше да клони към самообвинителна фаза.

Проклятието на нашето сегашно съществуване. Злокобните фантазии могат да ни унищожат.

Колко лесно бе да се призове бъдещето, което ги гледаше от пламтящите оранжеви очи на обзетите от дива ярост почитаеми мами. А страховете от многоликото минало се тълпяха, сякаш приклекли кучета, в Одрейди — крайно напрегнати мигове, събрани във фокуса на остри зъби.

Тя с усилие върна вниманието си върху неотложния проблем:

— Кой ще ме придружат до Свързващия възел?

Всички знаеха за мъчителните преживявания на Дортужла, а из Централата дори бе тръгнала зловеца приказка: *Който отиде със старшата майка, може да нахрани футарите.*

— Там — каза Одрейди, — ти и Дортужла.

Може да бъде и смъртна присъда. Следващата стъпка се разбира от само себе си.

— Шийена — продължи старшата майка, — ти ще Споделиш с Тамалани. Дортужла и аз ще Споделим с Бел. А пък аз ще го направя и с теб, преди да тръгнем.

— Света майко! — Белонда сякаш се вцепени. — Не съм подходяща да заема мястото ти.

Одрейди продължаваше да гледа към Шийена:

— Подобно нещо не е било предлагано. Просто ще те направя хранилище на моите животи.

Видя ясно изписан страх по лицето на Шийена, но светата майка не дръзна да откаже пряката заповед.

Одрейди кимна към Тамалани.

— Аз ще Споделя по-късно. Ти и Шийена го направете сега.

Тамалани се приведе към младата жена. Отсъдата на напредналата възраст и очакващата я скоро смърт превръщаха заръчаното в приятно дело за нея, ала Шийена неволно се дръпна назад.

— Сега — рече Одрейди.

Нека Там види онова, което криеш.

Нямаше измъкване. Шийена сведе глава към Тамалани, докато двете се докоснаха. При размяната сякаш припламна електрическа искра и цялата столова го почувства. Разговорите спряха, всички погледи се обърнаха към масата до прозореца.

В очите на Шийена имаше сълзи, когато тя се отдръпна.

Усмивайки се, Тамалани направи меко, почти галещо движение с двете си ръце по бузите ѝ.

— Няма нищо, мила. Всички се страхуваме от тези неща и понякога правим глупости заради тях. Но съм доволна да те наричам сестра.

Кажни ни го, Там! Веднага!

Ала старицата реши да не го прави. Обърна се към Одрейди.

— Длъжни сме да запазим човечността си независимо от цената. Урокът ти е попаднал на добро място. А и добре си обучила Шийена... Дар, когато тя Споделя с теб, не би ли могла да намалиш влиянието ѝ върху Айдахо?

— Няма да намалявам силата на възможна старша майка — отвърна Одрейди. — Благодаря ти, Там. Мисля, че не трябва да пътуваме до Възела с излишен багаж. И още! До довечера искам доклад за напредъка на Тег. Пиявицата, лепната за него, е отсъствала прекалено дълго.

— Ще разбере ли, че вече има две пиявици? — запита Шийена.

Я, колко се радва!

Одрейди се изправи.

Ако Там я приема, трябва да го сторя и аз. Тамалани никога няма да предаде нашето Сестринство. А Шийена... Тя в най-пълна степен разкрива естествените черти на общите ни човешки корени. И все пак... Искане ми се никога да не бе сътворила онова изваяние, което нарече „Празнота“.

[1] Постоянство на различни параметри на организма, както и на физиологични функции, което се поддържа от сложни рефлексии системи и механизми. ↑

„Религията трябва да бъде приемана като източник на енергия. Тогава тя може да бъде направлявана с оглед на целите ни, но само в границите, определени от опита на преживяното. Тук е потайният смисъл на Свободната Воля.“

Мисионария Протектива

Плътна облачна покривка се бе настанила над Централата и работната стая на Одрейди тънеше в сива тишина, към която тя се чувстваше съпричастна заради обхваналото я вътрешно бездействие. Сякаш не смееше да направи каквото ѝ да е движение, за да не разбуни опасни сили.

Ценят на изпитанието на Мурбела с Агонията. Не трябва да мисля за поличби.

Метеорологичната служба пусна категорично предупреждение за идващите облаци. Оказаха се резултат на неочаквано преместване_.
_Бяха взети коригиращи мерки, за които също бе необходимо време. Междувременно трябваше да се очакват силни ветрове, можеше да има и валежи.

Шийена и Тамалани стояха до прозореца и гледаха зле регулираната атмосферна обстановка. Раменете им се допираха.

Одрейди ги наблюдаваше от стола си до масата. След вчерашното Споделяне двете се бяха превърнали в нещо подобно на една личност, което впрочем не бе неочаквано събитие. Знаеше се за такива, макар и немногобройни, прецеденти. Случаите на размяна, протичащи в присъствието на отровен екстракт от подправката или при реална смърт, не позволяваха по-нататъшен контакт между участниците в ритуала. Беше интересно да се наблюдава. Гърбовете им странно си приличаха — изпънати и неподвижни.

Екстремните мерки, наложили и направили възможно Споделянето, предизвикваха мощни изменения на личността и Одрейди от собствен опит знаеше, че са необходими толерантност и разбиране. Каквото и да бе скрила младата света майка, Там също ще

го запази скрито. *Нещо, свързано с изначалното чувство за хуманност у Шийена.* На Тамалани можеше да се вярва. Не че наблюдателите-вардияни щяха да спрат да следят и опипват и най-незначителните подробности, но точно сега никой нямаше нужда от нова криза.

— Днес е денят на Мурбела — каза Одрейди.

— Вероятността тя да не оцелее е голяма — заяви Белонда, прегърбена напред в стола си с биологично саморегулиране. — Какво ще стане тогава с нашия скъпоценен план?

Нашият план!

— Екстремна ситуация — отвърна старшата майка.

В този контекст понятието имаше няколко значения. Белонда го изтълкува като възможност за прибиране на персоналните спомени на Мурбела в мига на смъртта ѝ.

— Не бива да позволяваме на Айдахо да наблюдава — уточни тя.

— Заповедта ми остава в сила — каза Одрейди. — Мурбела го пожела и аз дадох дума.

— Грешка — замърмори Белонда. — Грешка...

Одрейди знаеше откъде извират опасенията ѝ. Бяха видими за всички — някъде в Мурбела е стаено нещо изключително болезнено. То я принуждава да се плаши от определени въпроси така, както се чувства животно, намиращо се пред хищник. Каквато и да е причината, корените ѝ бяха много дълбоко. Дори хипнотичен транс не можеше да ги извади наяве.

— Е добре! — заговори високо Одрейди, за да подчертае, че се отнася за всички присъстващи. — Никога преди не сме го правили по този начин. Тъй като не можем да изведем Дънкан от кораба, налага се ние да отидем при него. Той ще присъства.

Шокът за Белонда продължаваше. Досега никой — с *изключение на проклетия Куизъц Хадерах и сина му Тирана* — не бе научавал подробностите на висшата тайна на „Бин Джебърит“. И двете чудовища бяха почувствали Агонията. Две катастрофи! Нямаше никакво значение, че тази на Тирана бе протекла едновременно навътре във всяка клетка, за да го превърне в симбионт на пясъчен червей — нито истински Шай-хулуд, нито истински човек. Също и Муад’Диб! Той дръзна да преживее теста с Агонията и виж какво стана в крайна сметка!

Шийена се обърна от прозореца и направи крачка към масата. Дори и сега Одрейди продължаваше да изпитва странното усещане, че застаналите там две жени са се превърнали в подобие на Янус — гръб в гръб, но едно същество...

— Бел е объркана от обещанието ти — рече Шийена.

Колко внимателен и мек бе гласът ѝ!

— Дънкан може да се окаже катализаторът, който да издърпа Мурбела през премеждието — поясни Одрейди. — Изглежда подценявате любовната сила.

— Не! — обади се Тамалани, сякаш говореше на прозореца пред себе си. — Аз не се страхувам от силата на любовта.

— Може и така да е!

Бел все още се държеше надменно и донякъде презрително, но думите ѝ прозвучаха естествено, въпреки че запази непреклонното си изражение.

— Високомерие — измърмори Шийена.

— Какво? — рязко се завъртя Белонда в специалния си стол, принуждавайки го да изквичи с възмущение.

— Със Сцитал претърпахме общо поражение — каза Шийена.

— Нима? — Светата майка явно продължаваше да се терзае за тайната ѝ.

— Мислим, че правим история — добави младата жена и се върна на мястото си до Тамалани. Двете продължаваха да гледат от прозореца.

Белонда отново се обърна към Одрейди:

— Разбираш ли го?

Старшата майка не ѝ обърна внимание. Нека ментатът се потруди сам и намери отговора!

Прожекционният апарат на работната маса прецрака и се появи съобщение, което Одрейди изговори:

— На кораба още няма готовност.

Отново погледна безкомпромисните неподвижни гърбове до прозореца.

История ли?

Що се отнася до Дома на Ордена, самата тя предпочиташе да мисли за съвсем малко неща като за правене на история преди времето на почитаемите мами. Може би с изключение само на постоянното

достигане до сан на светите майки, преминали през изпитанието Агония с подправката.

Също като река.

Тя течеше и отиваше нанякъде. Можеш да застанеш на брега (както мислеше понякога, че са постъпвали тук) и да следиш течението. От картата разбираш закъде пътува реката, но никое изображение няма да ти разкрие по-съществени неща. Защото не съществува карта, която да ти покаже потайните движения на речното тяло. Какво ставаше с тях, къде отиваха по-нататък?

В днешно време картите нямаха особена стойност. Разпечатка или снимка от Архивната служба не бе пособието, което им трябваше. Някъде сигурно има нещо по-добро и свързано с всички онези животи. Би могъл да носиш такава карта в паметта си и от време на време да я оглеждаш по-отблизо.

Какво ли се е случило със светата майка Перинти, която пратихме миналата година?

Картата-в-паметта щеше да се наложи и с нейна помощ да се изработи „Сценарий за Перинти“.

Никак не ни харесва, че ни е подхванало нечие чуждо течение, че не знаем какво ще се появи на следващия завой на реката. Винаги предпочитаме полет отгоре, дори когато някоя командна позиция трябва да остане само част от други вълни. Всичко, което тече, включва непредсказуеми неща.

Одрейди вдигна поглед, за да види наблюдават ли я трите ѝ събеседнички. Тамалани и Шийена се оказаха с гръб към прозореца.

— Почитаемите мами явно не си спомнят, че приемането на която и да е форма на консерватизъм може да бъде опасно — рече Одрейди. — И ние ли сме го забравили?

Те продължиха да я гледат безмълвно, въпреки че бяха чули думите ѝ. Станеш ли прекалено консервативен, оставаш неподготвен за изненади. Ето на какво ги бе учил Муад’Диб, а неговият син Тиранът бе направил Урока незабравим.

Навъсеното изражение на Белонда не се промени.

От дълбините на Одрейдиното съзнание пошепна Тараза: *Внимавай, Дар. Аз имах късмет. Бързо се сдобих с предимство. Също като теб. Но ти не можеш да разчиташ на късмет и това ме притеснява. Дори не помисляй за случайно щастие. Много по-добре е*

да се довериш на водните си изображения. И нека Бел да си каже приказката!

— Белонда — рече Одрейди. — струва ми се, че ти прие Дънкан.

— В определени граници — изречено с ясно обвиняващ тон. — Мисля, че трябва да отидем на кораба — заговори Шийена, наблягайки на необходимостта от действие. — Мястото тук не е добро за чакане. Боим ли се от онова, което може да стане с нея?

Там и Шийена се обърнаха едновременно към вратата, сякаш един и същ кукловод придърпваше конците, на които бяха окачени.

Прекъсването бе добре дошло за Одрейди. Въпросът на Шийена я обезпокои. *Какво би могло да стане от Мурбела ли? Катализатор, сестри мои. Катализатор.*

Вятърът ги разтърси, когато излязоха от Централата. Този път Одрейди бе благодарна за тръбоводния транспорт. Ходенето пеша можеше да почака по-благоприятни температури, когато нямаше да усещат фучащото дърпане в полите на робите си.

След като седнаха в отделен вагон, Белонда отново подхвана обвинителния си припев.

— Всичко, което върши, може да е само прикритие.

Отново и отново повтаряше често звучащото предупреждение на „Бин Джебърит“ за ограничаване на зависимостта им от ментатите: „Логиката е сляпа и нерядко познава единствено собственото си минало.“

Тамалани се обади с неочаквана подкрепа:

— Бел, отиваш към параноя!

Шийена се отзова с по-мек глас:

— Чух те да казваш, Белонда, че логиката е подходяща за играта билиарден шахмат, но нерядко се движи прекалено бавно за потребностите на оцеляването.

Светата майка седеше пламнала и мълчалива; само слабият съскащ тропот на преминаването през тръбовода нарушаваше спокойствието.

В кораба не бива да се вземат болки и обиди.

Одрейди също се обади, повтаряйки тона на Шийена:

— Бел, драга Бел. Нямаме време, за да огледаме всички разклонения на сполетялата ни беда. Вече не можем да казваме: „Ако

това се случи, със сигурност трябва да последва онова, а тогава нашите ходове ще са тези, тези и тези...”

Ето че и Белонда се обади със злорадо подхилване:

— О, мили Боже! Каква бъркотия представлява умът на обикновения човек. В противен случай нямаше да ми се налага да настоявам, че имаме нужда, но не можем да си позволим само едно — достатъчно време за всеки отделен план.

Сега говореше ментатът в нея, намеквайки им, че знае за дефекта, причинен от гордостта на обикновените и умствени способности. *Колко зле организирано и неподредено място! Представете си какво натворява не-ментатът, боравещ с порядък от толкова ниско ниво.* Тя се пресегна през пътеката и потупа Одрейди по рамото:

— Всичко е в ред, Дар. Ще се държа както трябва.

Старшата майка се запита какво би помислил външен човек наблюдавал сцената. И четирите действия в синхрон заради една сестра.

Но и заради изпитанието с Агонията, очакващо Мурбела.

Хората виждаха само външната страна на маската, носена от светите майки.

Когато сме длъжни (а това се налага през повечето от дните, в които живеем сега), извършването от нас се отличава с изненадващо равнище на компетентност. Никакво възгордяване, просто факт. Но само да се отпуснем за миг, и в периферията чуваме същия брътвеж, както е при обикновените хора. Нашият просто е по-обемист. Прекарваме живота си в малки общности също като останалите. Сфери на духа и сфери на тялото.

Белонда се бе успокоила и отпуснала ръце в скута си. Знаеше какво е замислила Одрейди, но засега го запазваше за себе си. Това бе доверие, минаващо отвъд способностите на ментата за преценка на бъдещи възможности, превръщайки се в нещо по-важно, в чиято основа бе хуманността. Обективизираната преценка бе великолепен инструмент, но нищо повече. В края на краищата ефективността на всички инструменти зависеше от факта в чии ръце са попаднали. Одрейди не съумяваше да намери отговор на въпроса как да изрази благодарността си, без да се стигне до намаляване на доверието.

Трябва да извървя мълчаливо пътя си по опънатото под мен въже.

Сетивата ѝ долавяха празнотата на зейналата пропаст и цялата обстановка с кошмарните видения, призовани от тези размишления. Невидимият преследвач с брадвата бе стигнал още по-близо. Искаше да се обърне и идентифицира дебнещата фигура, но все още успяваше да устои на изкушението. *Няма да допусна грешката на Муад'Диб!* Прорицанието-предупреждение, което видя за първи път на Дюн, при руините на сийча Табър, нямаше да бъде прогонено и обезсилено, докато не свърши или тя, или Сестринството. *Нима страховете ми създадоха тази ужасяваща заплаха? Определено не!* И въпреки всичко тя долавяше, че е гледала втренчено във Времето в оня древен укрепен пост на свободните, сякаш цялото минало и цялото бъдеще са били замръзнали в една картина, която не подлежи на промяна. *Муад'Диб, трябва да се освободя напълно от теб!*

Пристигането им в зоната на приземяване я откъсна от мислите, изпълнени със страховити видения.

Мурбела чакаше в помещението, подготвено от прокторите. В средата се намираше неголям амфитеатър от около седем метра по дължината на ограждащата го отсрещна стена. Тапицирани пейки се извисяваха нагоре в стръмна дъга — места за не повече от двайсетина наблюдатели. Прокторите бяха я оставили без обяснения на най-долната пейка; съсредоточила оттам погледа си в маса, носена от суспенсорно устройство. Отстрани на масата висяха ремъци, чието предназначение бе да обездвижат всеки, който легне върху нея.

Мен.

Мислеше за странната поредица от стаи, включени в огромното помещение. Досега никога не бе допускана в тукашната част на кораба. Изложена на показ, почувства се много по-неуютно, отколкото ако се намираше под открито небе. Малките стаи, през които я доведоха до амфитеатъра, очевидно бяха предназначени за спешна медицинска дейност — реанимационна апаратура, санитарни ухания, антисептици.

Довеждането ѝ тук бе протекло безапелационно. Не получи отговор на нито един от въпросите си. Прокторите я взеха по време на упражненията по прана-бинду от класа за напреднали помощници. Казаха само: „По заповед на старшата света майка.“

Поведението на стражата ѝ разкри много неща. *Внимателно, но безкомпромисно.* Задачата им бе да не допуснат тя да избяга. Както и да отиде там, където бе наредено. *Не бих правила и опит за бягство!*

Къде ли е Дънкан?

Одрейди ѝ бе обещала той да бъде с нея по време на Агонията. Отсъствието му означаваше ли, че сега няма да пристъпят към крайното изпитание? Или го бяха скрили зад някоя секретна стена, през която да гледа, без да бъде видян?

Искам го до мен!

Нима не разбираха как да я държат в ръцете си? Не, познаваха я достатъчно добре!

Заплашвайки да ме лишат от този мъж. Той е всичко необходимо, за да остана тук и да бъда доволна. Задоволена! Каква безсмислена дума. Допълнена. Така е по-добре. Аз не съм цяла, когато сме разделени. И той също го знае, дяволите да го вземат.

Мурбела се усмихна. *Откъде го знае ли? Хм, защото и Дънкан изпитва същото.*

Нима това бе любов? Теглещото я желание ни най-малко не отслабваше силите ѝ. А любовта причинява слабост, твърдяха и в „Бин Джебърит“, и при почитаемите мами. Тя обаче се чувстваше по-силна с Дънкан. Дори малките му прояви на внимание вливаха в нея нова енергия. Когато сутрин ѝ донасяше димяща чаша тонизиращ чай, чувстваше се по-добре, защото го вземаше от ръцете му. *Може би има нещо повече от любов между нас?*

Одрейди и придружителите ѝ влязоха в амфитеатъра откъм най-горния ред и спряха за миг, загледани в седящата долу фигура. Бе облечена в дълга и гарнирана с бяло роба на старша послушница, седнала с подпрени на коленете лакти, положила брадичка върху свитите си юмруци. Цялото ѝ внимание бе съсредоточено в масата.

Тя знае.

— Къде е Дънкан? — запита Одрейди.

Мурбела стана и се обърна, докато старшата майка задаваше въпроса, който потвърди подозренията ѝ.

— Ще го намеря — каза Шийена и ги остави.

Мурбела чакаше мълчаливо, пресрещнала погледа на Одрейди.

Трябва да стане наша — мислеше старшата майка. „Бин Джебърит“ никога не се бе нуждаел повече от нещо. Колко

незначителна бе фигурата долу, а колко важни черти бяха събрани в личността ѝ. Почти овалното лице, разширяващо се около веждите, говореше за нов бин-джезъритски дух. В широко изтеглените едно от друго зелени очи под извитите вежди вече не бе стаен зъл поглед, нямаше и оранжеви петънца. Малката уста бе спряла да се цупи.

Готова е.

Шийена се върна с Дънкан.

Одрейди го погледна бегло. *Нервен.* Значи вече му е казала. *Добре.* Това бе приятелска постъпка. Може би точно приятели му трябваха тук.

— Сега ще седнеш и ще останеш на мястото си, докато не те повикам — рече Одрейди. — Шийена, стой при него.

Без да ѝ бъде наредено, Тамалани застана от другата му страна. С внимателен жест младата жена прикани и двамата да седнат.

Придружена от Белонда, Одрейди слезе при Мурбела и приближи до масата. Оралните спрейове, подредени в далечния край, бяха готови за довеждане на пациентката в нужното състояние. Старшата майка посочи модифицираните спринцовки и кимна на Белонда, която излезе през страничната врата, за да потърси светата майка лекар-Сук, натоварена със зареждането им с екстракт от подправката.

Отмествайки масата от отвъдната стена, Одрейди се зае с проверка на ремъците и разполагане на подложките възглавнички. Провери с методични движения дали всичко е поставено на място върху малката лавица под масата. Обърна внимание на предпазителя за уста, недаващ възможност на Агонизиращата да прехапе езика си. Дори го опипа, за да се увери, че е достатъчно здрав. Мурбела имаше извънредно яки челюстни мускули.

Белонда се върна с екстракт от подправка и се зае да пълни резервоарите на спрейовете. От отровната есенция се разнесе остър мирис на горчив дарчин.

Привличайки вниманието на Одрейди, Мурбела каза:

— Благодарна съм ти, че сама проверяваш всичко.

— Благодарна значи! — захили се Белонда, без да вдига поглед от възложената ѝ работа.

— Бел, нека аз решавам какво да правя — заяви старшата майка, гледайки внимателно към Мурбела.

Белонда не прекъсна заниманието си, но се почувства, че душевното ѝ равновесие е нарушено. Нима отново ще остане в сянка? Мурбела не бе преставала да се удивява на промяната в поведението на помощниците, оказали се в компанията на старшата майка. Определено обезличаване. Телом там и същевременно отсъстващи. Така и не успяваше да го постигне, дори след като пробният ѝ период привърши и тя се озова сред напредналите помощници. *И с Белонда ли бе същото?*

Отправила напрегнат поглед към Мурбела, Одрейди каза:

— Знам какви резерви таиш в сърцето си и какви граници поставяш на обвързването с нас. Още по-добре. Не възразявам, тъй като резервите ти, общо взето, се различават съвсем малко от онова, което всяка света майка къта в себе си.

Откритост.

— А разликата, ако искаш да знаеш, се заключава в чувството за отговорност. Аз отговарям за Сестринството, доколкото то все още съществува... Наистина голяма отговорност, въпреки че някога гледах на нея с неприязън и завист.

Белонда изсумтя.

Одрейди сякаш не го забеляза и продължи:

— След Тирана Сестринството малко нещо се повкисна. Контактът с почитаемите мами никак не подобри нещата. От тях се разнася дъх на мъртвило и упадък, докато се спускат мълчаливо и все по-надолу по хълма.

— Защо ми казваш всички тези неща именно сега? — попита Мурбела със забележим страх в гласа си.

— Знаеш ли защо? Защото по някакъв странен начин най-лошото от упадъка на почитаемите мами не се е докоснало до теб. Може би се дължи на спонтанния ти характер. Макар че нравът ти претърпя известна промяна и видимо омекна след Гамму.

— Благодарение на тебе!

— Известна част от необуздаността ти изчезна и ти придоби по-голяма уравновесеност. Така ще можеш да живееш по-здравословно.

— Ако преживея това! — с рязко кимване на главата тя посочи към масата зад себе си.

— Мурбела, искам да запомниш колко важна е Уравновесеността. Хомеостазата. Всяка група хора, избрала

самоубийството, когато има други възможности за избор, постъпва безумно. Хомеостазата става жертва на тази лудост.

Бившата почитаема мама погледна към пода и гласът на Белонда изплющя:

— Слушай я, глупачке! Тя прави всичко по силите си, за да ти помогне.

— Няма нищо, Бел. Това си е работа между нас.

И тъй като Мурбела продължаваше да гледа втренчено надолу, Одрейди изрече:

— Заповед на старшата света майка. Погледни ме!

Главата на другата жена рязко се вдигна и тя загледа говорещата в очите.

Одрейди рядко си служеше с този приём, но резултатът бе винаги превъзходен. Помощниците можеха да бъдат доведени до истерия с негова помощ, ала лесно се научаваха как да се справят с излишната си склонност да реагират емоционално. Изглежда Мурбела бе по-скоро разгневена, отколкото изплашена. Отлично! Ето че бе дошло време да закове вниманието ѝ.

— Оплакваше се от бавния ход на твоето обучение — каза Одрейди. — Това бе направено преди всичко с оглед на потребностите ти. Преподавателите до един бяха подбрани така, че импулсивността да е непозната за тях. Моите указания бяха категорични: „Не отваряйте шлюза на силите повече, отколкото обучаваната е в състояние да поеме.“

— Откъде знаеш с какво мога да се справя? — изречено с все още яден глас.

Одрейди само се усмихна.

Мурбела се обърка от продължаващото ѝ мълчание. Нима бе постъпила глупашки пред старшата майка, пред Дънкан и... всички останали? Колко уничително!

Одрейди си напомни, че не бива да я оставя прекалено дълго сама с уязвимостта ѝ. Погрешна тактика — специално за случая. Изобщо не се налагаше да я провокира. В нея бе остро развито усещането за съответстващо на потребностите на момента поведение. Именно от това се страхуваха, защото то можеше да се окаже източник на мотивацията ѝ да избира винаги пътя на най-малкото съпротивление. *Нека да не бъде така.* А сега — честност докрай! най-

съвършеният инструмент на „Бин Джебърит“ в образователния процес. Класическата техника, обвързваща помощница и учител.

— Ще съм до теб през цялото изпитание с Агонията. Ако се провалиш, ще ми бъде тежко.

— А Дънкан? — въпрос, зададен със сълзи в очите.

— Разрешено му е да ти помогне с всичко, с което може. Мурбела вдигна глава към редовете за сядане и само за миг погледите им с Айдахо се вкопчиха един в друг. Той леко се повдигна от мястото си, но ръката на Тамалани върху рамото му го накара да се върне обратно.

Могат да убият моята любима — помисли. — Длъжен ли съм да седя тук и само да гледам как това се случва? Нали Одрейди каза, че ще му позволят да помогне, ако се наложи? Не, сега не можеше да спре по средата на пътя, Трябва да вярвам на Дар. О, вие, долу в преизподнята! Тя не знае колко силна ще бъде мъката ми, ако... Ако... — затвори очите си.

— Бел — прозвуча гласът на Одрейди с усещането за изоставеност и с онази крехкост на остротата на ножа.

Белонда хвана Мурбела за ръката под лакътя и ѝ помогна да се разположи върху масата, която леко се разклати, докато поеме товара на тялото ѝ.

Ето го и истинското пропадане — помисли лежащата.

Сякаш не бе тя, когато долови затягането на ремъците и целенасоченото раздвижване около нея.

— Рутинна практика — обади се Одрейди.

Рутинна ли? През цялото време Мурбела бе изпитвала неприязън към рутинните правила, които щяха да я превърнат в бинджебъритка, към цялото това учение, внимателното вслушване в прокторите и в ответните реакции от нейна страна... Особено бе намразила необходимостта да усъвършенства реакциите си, които винаги бе смятала за адекватни, но сега просто нямаше място за измъкване — тук, под зора на всевиждащите очи.

Адекватни! Каква опасна дума.

Точно това признание търсеха те. Защото то бе лостът, потребен за тяхната послушница.

Ако мразиш, мрази по-силно. Използвай омразата си като сила, направляваща те към онова, което ти е необходимо.

Удивително нещо бе фактът, че учителите ѝ прозираха в нейното поведение! Искаше да притежава това им умение. Ой, колко много го искаше!

Трябва да ги превъзхождам в тази способност.

Тя бе явление, на което можеше да завиди всяка почитаема мама. Внезапно се видя с двойно зрение — на бин-джезъритка и на почитаема мама. Сплашващо възприятие!

Нечия ръка докосна бузата ѝ, помести главата и си замина.

Отговорност. Скоро ще узная какво разбират те под „нов усет за историята“.

Възгледът на „Бин Джезърит“ за историята наистина я очароваше. Как ли се вглеждаха в множеството отминали неща? Беше ли то заложено в по-важна и обхватна схема? С цената на нищо не можеше да устои на изкушението да стане една от тях.

Това е мигът, когато научавам.

Забеляза как над устата ѝ се появява спрей-спринцовка и застава в работна позиция. Движеше я ръката на Белонда.

Носим граала в главите си — бе казала Одрейди. — Ако той стане и твое притежание, крепи го внимателно.

Спреят-спринцовка докосна устните ѝ. Мурбела затвори очи и в същия момент почувства как нечий пръсти разтварят устата ѝ. До зъбите ѝ се докосна студен метал. Сега с нея бе само споменът за гласа на Одрейди:

Избягвай излишествата. И поправяй отново и отново, така че винаги да имаш в ръцете си чудесна смес, за която ще са необходими все повече и повече корекции. Разлюляване. Фанатиците са превъзходни създатели на несигурност.

Нашият граал. Той притежава линейна продължителност, тъй като всяка света майка носи една и съща непоколебимост. Заедно ще запазим това навеки.

Горчива течност бликна в устата ѝ. Мурбела преглътна конвулсивно. Почувства как в гърлото ѝ потича пламък и се спуска към стомаха. Нямаше болка, само силно парене. Запита се дали това бе всичко. Почувства топлина в стомаха си.

Бавно, много бавно — бяха необходими няколко удара на сърцето, за да го долови — топлината потече навън. И когато стигна до върховете на пръстите, тя усети как тялото ѝ се сгърчва. Изви се в дъга

върху покритата с възглавнички маса. Нещо меко, но здраво зае мястото на спрея-спринцовка в устата ѝ.

Гласове. Чуваше ги и знаеше, че разговарят хора, ала не съумяваше да различи думите.

Докато се опитваше да съсредоточи вниманието си, постепенно чувстваше как губи усещане за собственото си тяло. Някъде се гърчеше плът и имаше болка, но тя не бе там.

Една ръка докосна нейната и я стисна здраво. Разпозна хватата на Дънкан и точно в този миг агонията обхвана тялото ѝ. Дробовете я боляха при издишване. Но не и когато си поемаше дъх. После те се освободиха от съдържанието си, ала вече не се изпълваха достатъчно с въздух. Усещането ѝ за присъствие в жива плът се превърна на тънка нишка, виеща се през голям брой други присъствия. Чувстваше как отвсякъде я ограждат хора — твърде много за малкия амфитеатър.

В полезрението ѝ се появи още едно човешко същество. Сякаш се бе озовала в работеща промишлена совалка някъде из космоса... Твърде примитивна. Прекалено много бе оставено на ръчното управление. Множество мигащи светлини. На командното табло бе някаква жена — дребна и неспретната, потна от работа. Имаше дълга и тъмна коса, събрана на кок-шиньон^[1], кичури от които се бяха измъкнали и стърчаха покрай бузите ѝ. Носеше къса дреха от едно парче в блестящи червени, сини и зелени отсенки.

Машинария.

В непосредствена близост се долавяше присъствието на гигантски машини и механизми. Дрехата на жената бе в ярък контраст с мрачната и запусната техника. Тя заговори, ала устните ѝ не помръдваха.

„Ей, слушай! Когато дойде време да се заемеш с управлението тук, не се превръщай в рушител. Моята задача е да ти помогна, за да избегнеш паразитите. Знаеш ли го?“

Мурбела направи опит да отговори, но се оказа без глас.

„Момиче, не се напрягай толкова — рече жената. — Чувам те.“

Понечи да отклони вниманието си от нея.

Къде се намираше това място?

Един оператор, гигантско складово помещение... Промислено предприятие... Всичко е автоматизирано... Плетеница от линии за

обратна връзка, събрани в малкото пространство със сложни системи за управление.

Силейки се поне да пошепне, Мурбела попита: *Коя сте вие?*, при което чу тътена на собствения си глас. Каква страшна болка в ушите!

„Не толкова високо! Аз съм водачът ти — мохалата. Онзи, който те направлява, за да избегнеш рушителите.“

Защити ме, Дур! Тук е не-място.

Докато го помисли, контролната зала изчезна. Сега тя се оказва преселник в пусто пространство, осъден да не почувства никога покой и никога да не бъде дори и за миг в убежище. Всичко около нея стана нематериално с изключение на отлитащите ѝ мисли. Бе загубила вещественния си характер; остана само някаква крехка нишка, разпознавана като съзнание.

Съградила съм себе си от мъгла.

Дойде Друга Памет с късчета от преживян опит, за който знаеше, че не е неин. Някакви лица я гледаха със злобен и похотлив поглед, настоявайки да им обърне внимание, но жената пред командното табло на совалката я изтегли със себе си. Мурбела съумя да различи основните потребности, въпреки че не можеше да им придаде взаимно обвързана форма.

„Това са животи от миналото ти“ — обади се жената при табло за управление; гласът ѝ бе безпльтен и не идваше от видимо място.

„Наследници сме на люде, извършили противни дела — продължи тя. — Не ни харесва да признаем, че сред нашите предци е имало истински варвари. Една света майка трябва обаче да го стори. Нямаме друг избор.“

Засега можеше само да обмисля въпросите си. Защо аз... Защо трябва...

„Победителите са тези, които оставят потомство. Ние сме техни наследници. Често за победата се плаща с висока морална цена. Варварство е дори твърде неизразителна дума за някои от нещата, които са вършили предците ни.“

Мурбела почувства как позната ръка докосва бузата ѝ. Дънкан! Докосването върна раздиращата агония. *О, Дънкан! Нараняваш ме със страшна болка.*

Въпреки страданието тя долови празни места в поредицата от животи, разкриващи се пред нея. После всички спряха напълно.

„Само онова, което можеш да възприемеш сега — обади се безплътният глас. — Други ще дойдат по-късно, когато станеш по-силна, ако оцелееш...“

Селективен филтър. — Думи на Одрейди. — Нуждата отваря врати.

Настойчиво ридание се понесе откъм останалите присъстващи. Вопли: *Виждаш ли? Разбираш ли какво се случва, когато пренебрегнеш здравия разум?*

Агонията се засили. Не можеше да ѝ избяга. Пламък докосваше всеки нерв. Искаше да вика, да крещи заплахи, да моли за милост. Бурен наплив от нестройни чувства придружаваха болката, но тя не им обърна внимание. Сякаш вървеше по тънката нишка на едно съществуване. Всеки момент нишката можеше да се скъса!...

Умирам.

Влакното се разтегна. Ще се прекъсне! Няма надежда да издържи. Мускулите не искат да се подчинят. По всяка вероятност дори вече нямаше мускули. Въобще не ѝ трябваша. Те боляха. Същински ад, който никога нямаше да свърши, даже и след като влакното се скъса... По протежението му горяха пламъци, облизващи съзнанието ѝ.

Ръце разтърсиха нейните рамене. Дънкан, недей... Всяко движение бе болка, за каквато не беше и помисляла, че може да съществува. Ето това наистина заслужаваше да бъде наречено Агония!

Нишката престана да се разтяга. Дори вече се връщаше обратно със свиване. Превърна се в нещо малко, подобно на парченце наденица, но събрало толкова изумителна болка, че всичко друго престана да съществува. Самото усещане за реалност ставаше неясно, полупрозрачно и накрая призрачно... „Виждаш ли?“ — някъде отдалече дойде гласът на мохалата-водач.

Виждам... неща.

Не, не беше съвсем виждане. По-скоро неясно осъзнаване на присъствието на други. Други парченца наденица. Друга Памет, попаднала в обвивката на отминали животи. Те се проточиха покрай нея в редица, чиято дължина не можеше да определи. Прозирна мъгла. Тук-там мъглата се раздираше отчасти и зад нея мерзелееха събития. Не, не точно събития. А спомен.

„Вземи участие — каза водещата я. — Видя как са се постарали нашите предшественици. Те са унижение и за най-ядната клетва, която можеш да се сетиш. Не търси извинения, че времената са били такива! Просто не забравяй: няма нито един невинен!“

Отвратително! Отвратително!

Вече не можеше да издържа. Всичко около нея се превърна в отражения и разкъсваща се мъгла. Някъде много напред имаше сияние, но тя разбираше, че не може да стигне до него.

Няма я Агонията.

Точно така. Колко възхитително може да бъде това!

Къде е прекрасното състояние?

Устни докоснаха челото, а после и нейните. *Дънкан!* Тя се пресегна нагоре. *Ръцете ми са свободни.* Пръстите ѝ се плъзнаха в позната коса. *Истина е!*

Агонията отстъпи. Едва сега Мурбела можа да осъзнае, че бе преминала през болка, за чиято страшна сила нямаше думи. Агония! Тя раздираше душата и я преמודелираше. Влизаш една личност, а излизаш друга.

Дънкан! Отвори очи; точно над нея бе лицето му. *Още ли го обичам? Той е тук. Той е котва, към която се притискам в най-страшните моменти. Но обичам ли го?*

Нямаше отговор.

Одрейди се Обади отнякъде, без тя да я вижда:

— Свалете дрехите ѝ. Дайте кърпи. Прогизнала е. И донесете полагаемата ѝ се дреха.

Дочуха се бързи стъпки и суетня, след което старшата майка се обади отново:

— Мурбела, радвам се да ти кажа, че премина, и то по трудния път.

Колко възторжен бе гласът ѝ. Защо ли се радва? *Къде е чувството за отговорност? Къде е граалът, дето би следвало да усещам в главата си? Някой да ми отговори!*

Но жената при командното табло на совалката я нямаше.

Само аз останах. И си спомням за жестокости, които могат да извикат тръпка дори у една почитаема мама.

Точно тогава зърна граала. Той не бе нещо, а въпрос. Как да изравня блюдата на везната?

[1] Старомоден кок с подплънка. ↑

„Нашият бог на семейното огнище в онова, което пренасяме напред поколение след поколение като послание към човешкия род, ако той достигне до зрелост. А най-близкото до богинята на семейното огнище, с което разполагаме, е неуспяла света майка — също като Ченоу там, в нишата си.“

Даруи Одрейди

Айдахо вече мислеше за уменията си на ментат като за подслон и убежище. Мурбела оставаше с него само когато задълженията им го позволяваха — той бе зает с разработването на оръжия, а тя с възстановяването на силите си, привиквайки постепенно към своя нов статут.

Не си позволи да го лъже. Дори не направи опит да твърди пред него, че няма разлика между тях. Самият Дънкан чувстваше обтягането — ластикът бе опънат до краен предел.

— Сестрите ми са били приучвани да не разкриват сърдечните си тайни. Там е опасността, която те съзират в любовните чувства. Опасни интимни обвързвания. Притъпяване на сетивата до краен предел. Не давай никому пръчка, с която да може да те бие.

Мурбела смяташе, че думите ѝ са възстановили усещането му за сигурност, докато той бе разпознал същността, скрита в тях: *Бъди свободен! Счупи приковаващите окови!*

Напоследък често я наблюдаваше обзета от пристъпи, в които я хвърляха Другите Памети. Откъслечни слова се редуваха през нощта, докато спеше:

„Зависимости... колективна душа... пресечна линия на осъзнаването... Говорещите с риби...“

Тя не се поколеба дори миг дали да разтълкува някои от тях:

— Местата на пресичане ли? Всеки може да почувства свързващите точки и линии при естествените прекъсвания на нещата от живота. Смърти, отклонения, инцидентни паузи посред грандиозни събития, раждания...

— Нима и раждането е прекъсване?

Бяха в неговото легло, дори хронометричното устройство бе притъмняло; разбира се, те не можеха да останат скрити за видеоочите... Други видове енергия подхранваха любопитството на Сестринството.

— Никога ли не си помислял за раждането като за прекъсване. Забавно е за една света майка.

Забавно! Обтягане... обтягане...

За „Бин Джебърит“ Говорещите с риби станаха откритие, посрещнато с акламации. Бяха го подозирали, но Мурбела го потвърди. Демокрацията на Говорещите бе превърната в автокрация на почитаемите мами. Без никакви съмнения.

— Тиранията на малцинството, надянала маската на мнозинство — както казваше Одрейди със силно вълнение в гласа си. — Сриване на демокрацията. Детронирана от собствените си ексцесии или изядена от бюрокрацията.

На Айдахо не бе трудно да чуе Тирана в нейната преценка. Докато историята все пак се колебаеше дали да възприеме модела на повторемостта, налице бе поне едно потвърждение. Шумно защищавана кауза. На първо място — Законът за държавната служба, замаскиран с лъжата, че той е единственият път за коригиране на ексцесиите на демагози и системите на привилегии. След него идваше струпването на власт по места, недосегаеми за гласоподавателите. И накрая — аристокрацията.

— Може да се окаже, че единствено в „Бин Джебърит“ е било създадено всемогъщото жури на съдебните заседатели — каза Мурбела. — Законотворците недолюбват тези колективни органи, която оспорват и едва ли не се противопоставят на закона. Те могат да игнорират дори и съдията.

Любимата му се разсмя в мрака.

— Аха, вещественото доказателство! Че какво друго са доказателствата, ако не онези неща, които ти се позволява да зърнеш? Ето какво се опитва да държи под контрол законът — внимателно манипулираната реалност.

Думи за отклоняване на вниманието му; думи, с които да демонстрира новите си бин-джебъритски сили. А любовните й признания звучаха кухо.

Изрича ги, както ги е запометила.

Забеляза, че това тревожи Одрейди не по-малко, отколкото плашеше него. Мурбела като че не забелязваше тяхната реакция.

Старшата майка се бе опитала да върне увереността му.

— Всяка нова света майка минава през периода на привикването. Понякога стигат дори до маниакалност. Дънкан, мисли само за новата основа, върху която тя е стъпила!

Нима мога да не мисля точно за това?

— Първи закон на бюрокрацията — изрече Мурбела, обръщайки се сякаш към мрака.

Няма как да ме разсееш, обич моя.

— Разраствай се, докдето позволява наличната енергия! — Гласът ѝ прозвуча наистина маниакално. Служи си активно с лъжата, че данъците решават всички проблеми. Почитаемите мами разиграват цялото представление! Дори със система за такова обществено осигуряване, което успокоява масите, макар всичко да се стича в собствената им енергийна банка.

— Мурбела!

— Какво има? — Изненадата от острия му тон не бе скрита. *Нима не знае, че разговаря със света майка?*

— Всичко това ми е познато. Всеки ментат го разбира.

— Да не се опитваш да ме накараш да млъкна? — изречено с ядна нотка.

— Работата ни е да мислим като враговете си... Впрочем ние с теб имаме ли общ враг?

— Дънкан, ти ми се присмиваш.

— Оранжеви ли са още очите ти?

— Мелинджът не го позволява и ти го знаеш.

— „Бин Джезърит“ се нуждае от твоите знания, но трябва да ги култивираш! — Той запали светоглобус и я видя да го наблюдава пламнала от гняв. Не беше неочаквано, както и определено не беше по канона на „Бин Джезърит“.

Хибрид.

Думата заподскача в главата му. Дали наистина не се разчиташе на хибридна мощ? Това ли очакваше Сестринството от Мурбела? Понякога бин-джезъритките изненадват. Откриваш ги зяпнали в лицето ти на неочаквани места в някой коридор; очите им не трепват и

лицата им са маскирани по техния си особен начин, зад маските ферментират непривични реакции. Ето къде Тег се бе научил да разчита на неочакваното. Но това пред него? Осени го внезапната мисъл, че в собствените му гърди би могла да отрасне неприязън към Мурбела. Съвсем естествено беше тя да го забележи. Продължаваше да бъде отворен към нея така, както към никого.

— Недей да ме намразваш — не бе доловена никаква молба, ала го заболя от нещо, стаено зад думите.

— Никога няма да го направя. — Съпроводи казаното с изключване на светлината.

Тя се сгуши в него почти по същия начин, както го правеше преди изпитанието с Агонията. *Почти*. Усещането на разликата го прободеше дълбоко.

— Почитаемите мами гледат на „Бин Джебзърит“ като на съперници за властта им — рече Мурбела. — Мъжете, следващи сестрите ми, са не толкова фанатици, колкото лишени от свобода на волята заради фаталното им пристрастяване.

— И с нас ли е така?

— Ех и ти, Дънкан!

— Сигурно искаш да кажеш, че мога да намеря същата стока в друг магазин, тъй ли?

Тя предпочете да се престори, че приема думите му като насочени към страховете на почитаемите мами.

— Мнозина биха ги напуснали, ако можеха — извъртя се към него, настояваща за отговор на пламналата си страст. Забравата ѝ го изуми. Това можеше да се окаже последната проява на познатия екстаз от нейна страна.

След него остана да лежи — изтощен.

— Надявам се пак да съм бременна — прошепна тя. — Все още ни трябват нашите бебета.

Трябват ни. На „Бин Джебзърит“. Вече не „*трябват им*“. Той заспа и се намери в оръжейния склад на кораба. В съня му имаше доста неща от актуалната действителност. Не-корабът остана оръжейна работилница, в каквата се бе превърнал. И Одрейди му говореше в сънувания оръжеен склад:

„Дънкан, решението ми бе продиктувано от нуждите на днешния ден. Малка е вероятността ти да изхвърчиш побеснял нанякъде.“

„Твърде отдавна съм ментат, за да го сторя!“

Каква самомнителност звучи в гласа му! *От съня е. Сънувам и знам, че сънувам. Защо ли съм в оръжейната с Одрейди?* Пред очите му се заизрежда списък на оръжия:

Атомни. (Видя огромни бластерни устройства и смъртоносна пепел.)

Лазестрели. (Безброй различни модели.)

Бактериологични.

Изреждането по списъка бе прекъснато от гласа на старшата майка.

„Можем да приемем, че контрабандистите по навик съсредоточават вниманието си върху дребни неща с висока цена.“

„Су-камъни, разбира се“ — казано с все още подчертана важност. *Не, не съм такъв!*

„Оръжие на убийци. — поясни тя. — Планове и спецификации за нови разработки.“

„Кражбата на търговски тайни е важно перо за контрабандистите.“ *Непоносим съм.*

„Винаги са актуални лекарствата и болестите, за които те са предназначени.“

Но къде е? Чувам я, а не мога да я видя.

„Почитаемите мами знаят ли, че нашата планета приютява мерзавци, за които засяването на проблема идва само след като са си осигурили начин за разрешаването му?“

Мерзавци ли? Никога не си служи с тази дума.

„Всичко е относително, Дънкан. Те овъглиха Лампадас и хвърлиха под ножа четири милиона от най-добрите ни хора.“

Той изведнъж се събуди, седна в леглото. *Спецификации за нови разработки! Ето: фин детайл на миниатюризирани Холцманови генератори. Не повече от два сантиметра. И много по-евтини! Как ли се е вмъкнало контрабандно в ума ми?*

Изхлузи се от леглото без да буди Мурбела и опипом намери някакъв халат. Чу я да сумти, когато отиваше към работната си стая.

Седна пред екрана на командното табло с клавиатурата, направи копие по памет и го огледа внимателно. Отлично. Всичко е на мястото си. Прехвърли изображението към Архивната служба със знак за внимание, насочен към Одрейди и Белонда.

С въздишка се върна обратно на мястото си и огледа още веднъж своя проект. После конструкцията изчезна, заменена със списъка от съня му. *Още ли сънувам? Не!*

Чувстваше стола и таблото, чуваше и бръмченето на силовото поле. *Но и в сънищата може да стане същото.*

Списъкът включваше режеци и мушкаци оръжия, включително предназначени за внасяне на отрови или бактерии в плътта на неприятеля.

Ракети.

Питаше се как да спре видението, за да проучи подробностите.

Всичко това го имаш в главата си!

Човешки същества и други животни, създадени и подготвени за нападателни операции, се появиха от списъка пред очите му, закривайки командното табло и течащата картина. *Футари ли? Как са стигнали дотук? И какво знам аз за футарите?*

Животните бяха заменени от рушители. Оръжия за приглушаване на мисловната дейност или за намеса в самия живот. *Рушители! Не, не съм срещал този термин...*

Рушителите бяха последвани от „търсачи“ с нулево G, разчетени за удари върху специфични цели. *Е, да, тези са ми ясни.*

Показаха се експлозивни, включително и за разпръскване на отрови и бактериологични агенти.

Лъжатори — за прожектиране на лъжливи цели. Тег също си бе служил с тях.

Следваха енергатори. От тях имаше личен арсенал — приспособления за засилване на активните възможности на собствените войскове части.

Изведнъж оръжията от списъка бяха заменени от блестящата мрежа, позната заради оная визия с двойката възрастни хора в градината. Гледаха го втренчено. После се чу и гласът на мъжа:

„Престани да ни шпионираш!“

Айдахо сграбчи облегалката на стола и с рязко движение изтегли тялото си напред, но видението изчезна, без той да успее да забележи подробности.

Да шпионира ли?

Видя в съзнанието си остатък от списъка с неразличими надписи и чу замислен мъжки глас:

„Нерядко отбранителните оръжия трябва да притежават характерните белези на нападателните. Понякога обаче простите системи могат да неутрализират и най-унищожителните оръжия.“

Прости системи! Разсмя се на глас.

„Майлс! По дяволите! Къде си? Вече разполагам с имитацията ти на нападателни средства! Надуваеми мамци! Въздух под налягане с изключение на миниатюрния Холцманов генератор и лазестрела.“

Включи всичко за предаване към Архивната служба.

Когато привърши, запита се още веднъж за познатите вече визии. *Влият ли на сънищата му? До какво съм се добрал?*

Всяка свободна минута, след като пое поста на учител по оръжейно майсторство на Тег, той използваше за преглеждане на записи от Архивната служба. Не би могло да няма някаква нишка в онези грамади от информация.

Отдели известно време за резонансните проучвания и теорията на тахионите. Да, тахионовата теория бе включена в оригиналния проект на Холцман. Той дори бе назовал своя източник на енергия „Техис“.

Вълнова система, обърнала гръб на ограниченията, наложени от скоростта на светлината. Очевидно светлинната скорост беше пречка за корабите в Огънатото пространство. „Техис“ ли?

— Работи, защото работи — промърмори Айдахо. — Просто вярва. Като при всяка друга религия.

Ментатите прескачаха голяма част от данните, които привидно изглеждаха маловажни. Самият той разполагаше със складова база данни с надпис „Техис“, но продължаваше да я преравя без особен интерес и удовлетворение.

Дори навигаторите от Сдружението признаваха, че не разбират в дълбочина начина, по който водят корабите си през Огънатото пространство. Учените от Икс създадоха машини-копия на способностите на навигаторите, ала и те не можеха да изтълкуват стореното от тях.

„Трябва да се вярва на Холцмановите формули.“

Никой не твърдеше, че е разбрал Холцман. Просто всички ползваха формулите му, понеже функционираха. Като „етера“ при космическото пътуване. Огъваш пространството. В един момент си тук, а в следващия се оказваш отдалечен на безброй парсеци.

Някой си „там отвъд“ е изнамерил друг начин за ползване на Холцмановите теории! Ставаше дума за същинска конкретизация на външен образ, извършена от ментат.

Преследваха го бълнуванията на Мурбела, свързани с Другите Памети, в които бълнувания разпознаваше изначални бин-джезъритски поучения:

Властта привлича податливите на корумпиране. Абсолютната власт привлича абсолютно готовите за това. Ето я опасността от окопалата се бюрокрация за население от поданици. Дори системите на привилегии са за предпочитане заради по-ниските нива на толерантност и възможността за периодично прочистване. Тази осигурила себе си бюрокрация рядко може да бъде засегната, като се изключи насилието. Внимавайте, когато държавните ведомства и военните си подадат ръка!

Едно постижение за почитаемите мами.

Власт заради самата власт... Аристокрация, завъдена и отгледана от сой, със силно нарушено душевно равновесие.

Кои бяха тези хора, дето виждаше от време на време? Достатъчно силни, за да прогонят почитаемите мами. Знаеше го от информацията на конкретизиран външен образ.

За Айдахо това осъзнаване бе силно объркващо. Почитаемите мами — бегълци! Истински варвари и невежи, каквито са били всички скитащи орди още преди вандалите. Движени както от импулса на алчността, така и от всевъзможни други разрушителни сили. „*Влачете злато от Рим!*“ От техните развлечения бе изцедена и последната капка съзнание и съвест. Смайващото им невежество губеше кураж единствено когато някоя по-изтънчена култура успееше да се прокрадне в...

Внезапно той разбра какво прави Одрейди.

О, сили на преизподнята! Колко крехък план!

Притисна очите си с длани и се насили да не изкреци от мъка. Нека мислят, че съм уморен. Зървайки плана на старшата света майка, вече знаеше, че ще изгуби Мурбела независимо от начина, по който това щеше да стане...

*„Кога може да се вярва на вещиците ли? Никога!
Тъмната страна на омагьосания свят принадлежи на бин-
джезъритките и ние сме длъжни да ги отстраним.“*

Тилвит Уаф
Майстор на Майсторите

Голямата Обща зала в не-кораба с редове амфитеатрално разположени седалки и издигнат подиум в единия край бе изпълнена до отказ със сестри от „Бин Джезърит“ повече, отколкото при всяко друго предишно събиране! Този следобед Ордена се оказа в почти безизходно положение, понеже малцина бяха склонили да изпратят пълномощници, а важни решения не можеха да бъдат вземани от персонала на спомагателните кадри. Облечените в черни роби свети майки преобладаваха сред присъстващите тук и те надменно се бяха скупчили близо до сцената, но по-нататък залата гъмжеше от помощници с гарнираните си с бяло роби, сред които имаше дори новоприети. Групите с чисто бели роби пък включваха най-младите, образували малки островчета, явно търсейки взаимна подкрепа една от друга. Всички останали пратеници не бяха допуснати от прокторите, организирали Общия събор.

Въздухът бе плътно наситен с издишвания аромат на мелиндж, а влажният му и тежък дъх ясно свидетелстваше за претоварване на климатичните съоръжения. Мирисът на скорошен обяд със силна чеснова съставка също се носеше стремително из тукашната атмосфера като нежелан посетител с недобри намерения. Той и всевъзможните истории, плъзнали из залата, засилваха напрежението.

Повечето от присъстващите бяха насочили вниманието си към издигнатия подиум и страничната врата, през която трябваше да влезе старшата света майка. Дори когато разговаряха помежду си или се разхождаха насам-натам, те почти не отместваха поглед от това място, защото разбираха, че скоро оттам ще се появи някой и той ще внесе дълбоки промени в живота им. Всъщност старшата майка не ги бе събрала в огромната Обща зала с обещание за кой знае колко важни

съобщения, а просто с признанието, че предстои нещо, което ще разтърси самите основи на „Бин Джебърит#“.

Белонда влезе пред Одрейди в залата и се изкачи на подиума с войнствената си патешка походка, по която лесно биваше разпознавана дори от голямо разстояние. Старшата майка я следваше на пет крачки. После идваха съветници и сътрудници, сред които бе също облечената в черна роба Мурбела (изглеждаща все още замаяна от преживяната само преди две седмици Агония). Дортужла накуцваше наблизко след Мурбела между Там и Шийена от двете ѝ страни. Процесията завършваше Стреги, понесла Тег на раменете си. При неговото появяване се чу възбудено шушукане. Мъже рядко биваха допускани на събиранията в Дома на Ордена, но всички знаеха, че това е голата на техния башар-ментат, обитаващ понастоящем централната база с всичко, което бе останало от военната мощ на „Бин Джебърит“.

Когато видя очакващите я плътни редици на Сестринството, Одрейди изпита странно чувство на безсмислие. Сети се, че някой от древните го бе концентрирал в следната фраза: „И последният глупак знае, че един кон може да бяга по-бързо от друг.“ По време на предишни и по-малобройни събирания в тукашното своеобразно копие на спортен стадион тя неведнъж се чувстваше изкушавана да цитира тази мъдрост, ала все пак знаеше, че ритуалът има и някои преимущества. Всеки дошъл можеше да бъде видян от всички, които бяха призвани.

Тук сме заедно. Нашето семейство.

Старшата света майка и придружителите ѝ се придвижваха като странен енергиен възел през тълпата към подиума — отличима позиция на мястото на действие с формата на арена.

Одрейди никога не бе изпитвала принудителното стълпяване, което съпътстваше всички събирания. Никога не бе чувствала притиснати в ребрата ѝ чужди лакти или чувала шума от провлачващ се крак на своя съсед по място. Както и никога не се бе оставяла да бъде водена от другите в глестоподобен поток, съставен от тела, притиснати в плътна и очевидно не особено желана близост.

Тъй е пристигал Цезар. Надолу палците за цялата противна история!

— Да започва — обърна се тя към Белонда.

Знаеше, че по-късно ще се пита защо не е натоварила друг да води ритуалното появяване и да изрече церемониалните слова. Бел не можеше да не желае тази, както и другата най-важна за всички роля, поради което не биваше в никакъв случай да ѝ я поверяват. Може би имаше някоя сестра от по-долния ешелон, която ще е малко притеснена от ненужното възвеличаване, но ще изпълни казаното единствено заради чувството си за лоялност и потребността да се подчини на нареденото от старшата света майка.

О, богове! Ако сега някой от вас се навърта насам, защо ни позволявате да бъдем подобни овце?

Ей ги там, а Белонда вече ги подготвя за нея. *Батальоните на „Бин Джебзърит“*. Е, не бяха истински батальони, разбира се, но Одрейди често си представяше сестрите с определени звания, подредени като в каталог в зависимост от поверената им дейност. *Онази е взводен командир. А онази там е главнокомандващ. Тази пък е младши сержант, а ето я и свързката.*

Сестрите със сигурност щяха да се възмутят, ако знаеха за нейната приумица. Ето защо тя я държеше добре прикрита зад „обичайното назначение на даден пост“. Можеш да определиш мнозина като лейтенанти^[1], без да ги наричаш така. Тараза бе постъпвала по същия начин.

Сега Бел се залови да им обяснява, че Сестринството навярно ще трябва да постигне ново съгласие с пленения тлейлаксиянец. Бе принудена да изрече горчиви за нея слова:

— Както Тлейлакс, така и „Бин Джебзърит“ преминаха през топилната пота, от която излязохме променени. В известен смисъл ние взаимно се променихме един друг...

Да, като два камъка сме, които се трият от толкова отдавна, че всеки от нас е възприел част от формата, дето се очаква да има другата страна. Но в своята сърцевина камъните все пак запазват същността си!

Залата оставаше неспокойна и неподдаваща се на автоматичен контрол. Присъстващите добре разпознаха уводната част, независимо от скритото послание в намеците на тлейлаксиянеца. Предварителни и относителни по значимост думи. Одрейди застана до Белонда, давайки ѝ знак, че е дошло време да ѝ отстъпи мястото си.

— Ето и старшата майка.

Колко трудно изкореними са схемите. Нима Бел смята, че не ме познават?

Одрейди заговори със завладяващ тон (съвсем лека отсянка на Гласа):

— Произтекоха събития, налагащи да се срещна на Свързващия възел с водачите на почитаемите мами, от която среща може и да не се върна жива.

По всяка вероятност няма да оцелея. Въпросният ход е отчасти за отклоняване на вниманието им. Готвим се да ги накажем.

Почака да стихне приглушеното мърморене, в което се долавяха едновременно звуци на съгласие и отрицание. Доста интересно. Съгласните се намираха по-близо до сцената, но и доста по-далече — сред новите помощници. Имаше ли несъгласие сред по-напредналите? Определено да. Те знаеха предупреждението.

Не се осмеляваме да подхранваме този огън.

Одрейди снижи малко гласа си, разчитайки на техниката, за да стигне той до далечните редове по-горе:

— Преди да тръгна, ще Споделя с повече от една сестра. Днешните времена изискват особено голямо внимание.

— Какъв е планът ти? Ние какво да правим? — завикаха от много места към нея.

— Ще проведем заблуждаваща маневра на Гамму. Това трябва да окаже влияние върху съюзниците на почитаемите мами на Свързващия възел. Тогава ще ударим и вземем Възела и, надявам се, ще пленим Кралицата-паяк.

— Когато си на Свързващия възел ли ще се проведе атаката? Въпросът дойде от Гарими, проктор със сериозно лице, намираща се непосредствено под Одрейди.

— Така е по план. Аз ще предавам видяното от мен на нападателите. — Старшата майка посочи към Тег, разположен на раменете на Стреги. — Башарът лично ще ръководи атаката.

— Кой идва... Да! Кого вземаш със себе си? — Безпокойството във виковете не можеше да остане скрито; явно слухът още не бе обиколил Дома на Ордена.

— Тамалани и Дортужла — каза Одрейди.

— Кой ще Споделя с теб? — отново се чу гласът на Гарими, *Наистина! Това може би е най-важното и от политическа гледна точка. Кой ще наследи мястото на старшата майка? Одрейди долови нервно размърдване до себе си. Нима Белонда се вълнува? Не си ти, Бел. Вече го знаеш.*

— Мурбела и Шийена — отвърна тя. — И още някоя, ако прокторите държат да посочат кандидат.

Споменатите веднага оформиха малки съвещателни групи, подвиквайки предложения, но в края на краищата имена не бяха посочени.

Някой все пак запита:

— Защо Мурбела?

— Познава ли друг по-добре почитаемите мами? — отговори с въпрос Одрейди.

Думите ѝ ги накараха да притихнат.

Гарими се приближи до сцената и погледна нагоре към нея с пронизателен поглед. *Даруи Одрейди, не се опитвай да подведеш една света майка!* После каза:

— След заблуждаващата ни маневра на Гамму те ще бъдат нащрек и с попълнени сили в Свързващия възел. Какво те кара да мислиш, че можем да се справим с тях?

Одрейди пристъпи встрани и даде знак на Стреги да мине по-напред с Тег.

Голата-башар бе следил с неотслабващ интерес думите на старшата майка. Сега погледна надолу към Гарими. Понастоящем тя бе главен проктор по назначенията и без съмнение — избрана да говори от името на голяма част от сестрите. Хрумна му, че нелепата му позиция върху раменете на една помощница е била запланувана от Одрейди поради причини, различни от огласените.

За да бъдат очите ми почти на височината на възрастните около мен... И същевременно да им напомня за моя по-нисък ранг, което пък да ги увери отново, че „Бин Джезърит“ (макар и в образа на помощница) продължава да упражнява контрол върху моите действия,

— Сега няма да се спирам върху всички подробности от военна гледна точка — каза той. *Да го вземат дяволите това пискливо гласче!* Все пак изглежда успя да привлече вниманието им. — При

нападението разчитаме на бързо придвижване и на приспособления-примамки, които са в състояние да унищожат всичко в голяма зона около себе си, стига върху тях да попадне лъч от лазестрел. Освен това ще опашем Свързващия възел с приспособления, разкриващи движенията на техните не-кораби.

И тъй като присъстващите продължаваха да го гледат внимателно, продължи:

— Ако старшата майка потвърди предишните ми сведения за Възела, ще разполагаме с пълна картина на позициите на нашите неприятели. Не би следвало да има големи промени. Изминалото време бе недостатъчно.

Изненадата и неочакваното. На какво още можеха да разчиташ от своя башар-ментат? Той пак погледна към Гарими, позволила си да изкаже на глас съмнения по отношение на военските му умения.

А тя вече бе подготвила следващото си питане:

— Да приемем ли за вярно, че Дънкан Айдахо е твой съветник по оръжейните въпроси?

— Когато разполагаш с най-доброто, трябва да не си с ума си, за да не го ползваш.

— Е, тогава ще те придружава ли той като учител?

— Айдахо предпочита да не напуска кораба и вие до един знаете защо.

Да, този път я накара да замълчи, което явно никак не ѝ се хареса. На един мъж не бива да се дава възможност да поставя натясно света майка, особено пред останалите сестри!

Одрейди пристъпи напред и положи дланта си върху ръката на Тег.

— Нима всички забравихте, че този гола, който се казва Майлс Тег, е наш предан приятел? — Тя се загледа внимателно в подбрани лица от тълпата, за които знаеше, че са наясно с бащинската му връзка с нея, като преместваше очи от една личност на друга с умишлено забавяне, което едва ли можеше да бъде изтълкувано погрешно.

Е, ще се намери ли някой от вас да се развика за „семеитвеност“? Тогава погледнете още веднъж записа в специалната ви служба!

Импулсите, идващи от Общия събор, отново започнаха да се връщат към добрия тон, очакван на форуми от такъв порядък. Престанаха просташките сблъсъци-надвиквания на груби гласове, настояващи за внимание. Речта постепенно се настрои към онези нотки, близки до духа на църковното песнопение, макар и съвсем не химнични. Гласовете сякаш се раздвижиха и потекоха заедно. Одрейди винаги бе намирала това събитие за удивително. Щеше да е невъзможно, ако всички тук не бяха бин-джезъритки. Само това обяснение бе достатъчно. Танцът на всекидневните движения продължаваше в гласовете им. Съдружници, независимо от временните разногласия.

Ето това ще ми липсва.

— Никога не е достатъчно да се правят точни предвиждания за настъпването на събития с печални последствия — каза тя. — Кой знае това по-добре от нас? Има ли тук някой, дето да не е научил урока за Куизъц Хадерах?

Нямаше нужда от повече подробности и усложнения. Зловещите предсказания не бяха способни да променят следвания от тях курс. Това бе причината и за мълчанието на Белонда. Бин-джезъритките бяха твърде просветени хора. Не глупци, които се нахвърлят върху приносителя на лоши вести. Да не се вярва на вестоносец? *(Кой би могъл да очаква нещо добро от подобни люде?)* Ето модел, който трябва да бъде отбягван на всяка цена. *Ще заглушим ли идващите с лоши вести, като приемем, че пълното мълчание, настъпващо след смъртта, изтрива смисъла на посланието?* Не, „Бин Джезърит“ бе усвоил по-полезни познания! *Смъртта придава още по-голяма сила на гласа на пророка. Мъчениците са наистина опасни.*

Одрейди следеше как осъзнаването на отзвука от думите ѝ се разстила през цялата зала и стига до най-горните редове.

Сестри, навлизаме в трудни времена и сме длъжни да приемем това като факт. Дори Мурбела го знае. И вече разбира защо бях толкова настойчива да стане една от нас.

Обърна се и погледна към Белонда. Никаква следа от разочарование. Бел знае защо не е сред избраните. *Това е най-правилният курс от наша страна. Да се промъкваме незабелязано. И да ги овладеем още преди да заподозрат действията ни.*

Одрейди премести погледа си към Мурбела, у която забеляза осъзната почитателност. Новата света майка бе започнала да поема първите си дози добри съвети, струпани в Другите Памети. Етапът на временното вманиачаване бе отминал, а постепенно се връщаше и нежната ѝ привързаност към Дънкан. Може би след време...

Мурбела, както вече ти казвах, преценявай сама за себе си! За да предизвикаш промяна, трябва да откриеш опорни точки и да ги преместваш. Пази се от задънени улици. Но и тези опорни точки не са всичко в служебните офиси по високите места. Нерядко те представляват икономически или комуникационни центрове, а ако знаеш това, офисът на високо място остава безполезен. Дори лейтенанти могат да променят посоката на нашия курс. И то не чрез подмяна на докладите, а само с игнориране на нежелани заповеди. Бел стриктно спазва получените заповеди до момента, когато си повярва, че те вече са неефективни. Понякога и давам нареждания точно с тази цел: да разиграе познатата си игра на бавене. Тя много добре го осъзнава и пак го прави — отново и отново. Имай го предвид, Мурбела! А след като двете Споделим, изучи внимателно начина, по който протичат моите изпълнения.

Хармония бе постигната, но на определена цена. Одрейди даде знак за приключване на Общия събор, знаейки много добре, че не са намерени отговори на всички въпроси, а някои от тях дори не са зададени. Незададените обаче щяха да преминат бавно-бавно през Бел и там на тях щеше да бъде обърнато максимално внимание.

Будните и подходящо мислещи сестри нямаше да питат. Те вече бяха вникнали в нейния план.

Когато излизаше от голямата Обща зала, тя почувства пълноценното си себеотдаване и отговорност към направения от нея избор, долавяйки за първи път по-ранното си колебание. Да, имаше и известни съжаления, но Мурбела и Шийена можеха да ги узнаят.

Крачеща до Белонда, Одрейди мислеше за *местата, където никога няма да отиде*, както и за нещата, които никога нямаше да види освен като отражение на нечий друг живот.

Без съмнение това бе своеобразна носталгия, чийто фокус бяха Разпръскванията; тя облекчи донякъде болката ѝ. Прекалено много събития, за да бъдат видени само от една личност. Дори „Бин Джебзърит“, разполагащ с гигантско струпване на спомени и памети, не

можеше да разчита на пълното улавяне на всичко, до последната значима подробност. Голямата Картина, Главното Течение... *Специалните умения на моето Сестринство*. Към тях се отнасяха и най-важните неща, ползвани от ментатите: моделите, движенията на същите тези течения и носеното от тях, както и местата, където те отиваха. Последствията. Не картите, а динамиката на течащите маси.

Поне успях да съхраня ключовите елементи на демокрацията в оригиналната ѝ форма, намираща се под контрола на жури от съдебни заседатели. Един ден може и да ми благодарят за това.

[1] На английски званието „лейтенант“ се отнася и за „помощник“. — Б. пр. ↑

„Търси свобода и стани роб на желанията си. Търси дисциплина и намери свободата.“

Кода

— Кой е очаквал, че инсталацията за пречистване на въздуха ще се повреди?

Въпросът на равина не бе отправен лично към никого. Той седна на ниска пейка, притиснал силно към гърдите си свитък на стар ръкопис. Съвременната техника го бе опазила, но все пак изглеждаше крехък и уязвим. Равинът бе изгубил представа за времето. Късно сутринта, може би. Не много отдавна хапнаха по нещо, което би могло да мине за закуска.

— Да, аз го очаквах!

Сякаш говореше на свитъка:

— Агнецът Божи дойде и си отиде, а вратите ни се оказаха заключени.

Ребека доближи и го загледа отгоре надолу.

— Моля те, равини. Може ли това да помогне на усилията на Джошуа?

— Не сме изоставени — рече равинът, пак на стария свитък. — Ние бяхме тези, които се скриха. След като чуждите не могат да ни намерят, къде би ни търсил някой свой, за да ни помогне?

После внезапно се взря в жената и очите му зад очилата я пронизаха:

— Ребека, ти ли донесе злото?

Тя знаеше какво иска да каже.

— Хората отвън винаги смятат, че около „Бин Джебърит“ има нещо нечестно.

— Значи аз, твоят равини, съм от външните?

— Не. Ти сам се отчуждаваш от себе си. Говоря от гледната точка на Сестринството, на което ме накара да помогна. Онова, дете те вършат, често е отегчително. Досадно и повтарящо се, но не и зло.

— Аз ли те накарах да им помогнеш? Да, аз! Прости ми, Ребека. Ако ни сполети нещастие, причината е в мен.

— Рави! Престани! Те са едно разширено родословие. Все още силно чувствителни към индивидуализма. Нищо ли не означава за теб това огромно семейство? Обижда ли те високият ми пост?

— Ребека, ще ти кажа какво ме обижда. С моя помощ ти се научи да вникваш в най-различни книги... — Той вдигна свитъка на ръкописа, все едно, че беше тояга.

— Рави, те нямат никакви книги. О, да, разполагат с кода, но там има само напомнящи съвети, понякога полезни, друг път направо за изхвърляне... Винаги обаче приспособяват своята кода към съвременните изисквания.

— Ребека, има книги, които не могат да бъдат приспособявани!

Тя на свой ред се вторачи в него със зле прикрито изумление. *Така ли вижда Сестринството? Или сега говори страхът му?*

Джошуа дойде и застана до нея с мазните си ръце и черни петна по ръцете и бузите.

— Предположението ти се оказа вярно. Работи отново. Но не знам колко дълго ще изтрае. Проблемът е, че...

— Не знаеш какъв е проблемът! — прекъсна го равинът.

— Механичен проблем, рави — каза Ребека. — Силовото поле на не-стаята поврежда механизмите.

— Не можем да си набавим нефрикционно устройство — каза Джошуа. — Би ни издало, да не говорим за цената, която ще трябва да платим.

— Твоите машини не са единственото повредено нещо.

Джошуа погледна към Ребека, повдигайки вежди.

Какво му е? Той инстинктивно вярваше в „Бин Джебърит“. Явно това бе засегнало равина. Неговите хора търсеха водачи на друго място.

— Ребека, мислиш ли, че ревнувам?

Равинът я изненада с въпроса си. Тя поклати отрицателно глава.

— Притежаваш дарби — продължи той, — които други бързат да използват. Ти предложи как да се отстрани повредата, нали? Другите ли... казаха как?

Ребека сви рамена. Да, ето го предишния равин — неоспорван в собствената си къща.

— Трябва ли да те похваля? — попита той. — Вече имаш власт, нали? Сега ти ли ще ни управляваш?

— Рави, никой, а най-малко аз съм го допускала — засегна се, но нямаше намерение да го показва.

— Прости ми, дъще. Това ти май наричаш „лек удар“.

— Не се нуждая от похвалите ти, рави. И ти прощавам, разбира се.

— Твоите „Други“ имат ли да кажат нещо по въпроса?

— „Бин Джезърит“ твърди, че страхът от похвали води началото си от древната забрана за поощряване на децата. Това отслабвало гнева на боговете.

Той кимна с глава и рече:

— Понякога е нужна само капчица мъдрост.

Джошуа изглеждаше объркан:

— Ще се опитам да заспя. Би трябвало да си почина. — Хвърли изразителен поглед към машинарията, от която се разнасяше тежко стържене.

Остави ги и се отправи към тъмния край на помещението, препъвайки се в някаква детска играчка по пътя. Равинът потупа пейката до себе си.

— Седни, Ребека. Тя го послуша.

— Страх ме е за теб, за нас, за всичко, което представляваме. — Мъжът погали свитъка на стария ръкопис. — Бяхме предани на толкова много поколения. — Обходи стаята с втренчен поглед. — А ние тук нямаме дори...

Ребека избърса сълзите от очите си.

— Погрешно съдиш Сестринството, рави. Бин-джезъритките искат само да усъвършенстват хората, а заедно с тях и онези, които ги управляват.

— Те го твърдят.

— Така смятам и аз. За тях управлението е форма на изкуство. Забавно ли ти се струва?

— Засилваш любопитството ми. Дали всички тези жени не се самозалъгват с мечти за собствената си значимост?

— Те се определят и като наблюдатели-вардияни.

— Нещо като кучета ли?

— Да, подобни на тях. Да са будни винаги, когато трябва да се даде урок. Това е, което искат. Но не бива да се опитваш да дадеш урок на някого, който не може да го разбере...

— Винаги с малко мъдрост — отзвуча тъжно от устата — сами се управляват артистично, така ли?

— Мислят за себе си като за състав от съдебни заседатели с абсолютна власт. Няма закон, който да налага вето върху решенията на тяхното жури.

Той размаха стария свитък пред лицето ѝ:

— Така си и мислех!

— Поне не и закон, сътворен от човек, рави.

— Казваш ми, че тези жени, които моделират религии по свой образ и подобие, вярват в сила, по-голяма от тях самите...

— Вярата им, рави, не би съответствала на нашата, но аз наистина не я мисля за зло.

— Каква е тази... хм, вяра?

— Наричат я „изравняващо пренасяне“. Разглеждат я и в генетичен аспект, и като инстинкт. От прекалено интелигентни родители се очаква да имат деца близо до средното ниво, например.

— Пренасяне. Това е религия, така ли да го разбирам?

— Ето защо избягват известността. Те са по-скоро съветници, дори хора, които понякога качват и свалят царе, но държат да не са в центъра на вниманието.

— Това пренасяне... Вярват ли, че то има Създател?

— Не допускат, че има. Вярват само в осезаемото движение.

— И каква е тяхната функция в него?

— Вземат предпазни мерки.

— В присъствието на Сатаната, би трябвало да смятам!

— Те не се противопоставят на естествения поток. Изглежда, че само го пресичат, принуждавайки го да работи за тях, като използват завихрянията му.

— О-у-у!

— Рави, в древността капитаните са го разбирали и правили доста добре. Сестринството разполага със съвременна информация за теченията от много карти; те им посочват местата, които да отбягват, както и къде да положат максимални усилия.

Той отново размаха свитъка:

— Това не е съвременна карта на течения.

— Ти изопачаваш нещата, рави. Сестрите познават недостатъците на уж всемогъщите машини. — Ребека хвърли поглед към запъхтените двигатели. — Те ни виждат в поток, на който машините не могат да се противопоставят.

— Още малко мъдрости! Не знам, дъще. Приемаш намеса в политиката. Но в божии дела...

— Изравняващо пренасяне, рави. Оказва силно влияние върху бляскави изобретатели, които произлизат от масите, ала създават нови неща. Дори когато новото помага, пренасящата сила настига създателя му.

— Ребека, а кой казва кое помага и кое не?

— Просто ти обяснявам онова, в което те вярват. Виждат данъчното облагане например като пренасяща сила, която отнема свободната енергия, създаваща новото. Човекът с изострена чувствителност я открива, както казват те.

— А тези... почитаеми мами ли бяха?

— Отговарят напълно на модела. Управнички с ограничена власт, възнамеряващи да отслабят всички потенциални претенденти. Отстраняват одарените. Притъпяват интелигентността.

Слаб пиюкащ звук дойде откъм машинното. Джошуа мина покрай тях, преди да успят да се изправят. Наведе се над екрана, показващ какво става навън.

— Върнаха се — каза той. — Вижте. Копаят в пепелта точно над нас.

— Откриха ли ни? — прозвуча сякаш с облекчение откъм равина.

Джошуа гледаше екрана.

Ребека се наведе до него, изучавайки копачите — десет мъже с оня замечтан израз в очите, характерен за обсебените от почитаемите мами.

— Копаят наслуки — каза тя и се изправи.

— Сигурна ли си? — Джошуа стори същото и се вгледа внимателно в лицето ѝ, търсейки мълчаливо потвърждение.

Всяка бин-джезъритка можеше да го забележи.

— Виж сам! — Ребека показа с жест екрана. — Тръгват си. Отиват към обора на свинохлите.

— Където им е мястото — измърмори равинът.

„Изборът на действащи решения се прави в топлината пещ на информационните грешки. По този начин разумът възприема идеята за погрешимост. И тъй като абсолютен (безпогрешен) избор не е познат, интелигентността поема риска да си служи с ограничени данни на една сцена на действие, където грешките са не само възможни, но и необходими.“

Даруи Одрейди

Старшата света майка трябваше не само да вземе спомагателен кораб-лихтер, за да се прехвърли на първия удобен не-кораб. Нейна грижа се оказаха плановете, приготвянията и стратегиите, които по стечение на обстоятелствата бяха все непредвидени и следващи едни след други.

Всичко това ѝ отне осем трескави дни. Синхронизацията с дейността на Тег изискваше безусловна точност. Консултациите с Мурбела ѝ изяждаха часове, но новата света майка трябваше да знае какво я очаква.

Мурбела, открий ахилесовата им пета и всичко е в ръцете ти. Остани на наблюдателния кораб, когато Тег атакува, като внимателно следиш нещата.

Одрейди търсеше подробното мнение на всеки, който можеше да помогне. После дойде имплантирането на онова съдбоносно устройство за кодирано предаване на секретните ѝ съобщения. Подходящ не-кораб и лихтер с далечен обseg трябваше да бъдат ремонтирани и преекипирани, а Тег лично да подбере екипаж.

Белонда мърмореше, а понякога и буквално ръмжеше, докато Одрейди не издържа:

— Да ме подлудиш ли искаш? Това ли е намерението ти? Да ме отслабиш, а?

Беше утрото на четвъртия ден преди заминаването и те се оказаха за малко сами в работното помещение.

Времето бе ясно, но непривично студено за сезона; въздухът имаше отсянката на охрана от пращната буря, която бе преминала през Централата предишната нощ.

— Общият събор се оказа грешка! — Белонда нямаше как да пропусне прощания си залп.

Одрейди се видя принудена да ѝ отвърне сопнато.

— Грешка, но необходима!

— За теб, може би! За да си вземеш довиждане със семейството. И да ни оставиш като патета в кълчища.

— Само за да протестираш срещу Общия събор ли се качи дотук?

— Не ми харесват последните ти изявления за почитаемите мами! Трябваше да поискаш мнението ни, преди да се разпространяват...

— Бел, те са паразити! Време е нещата да се кажат ясно. Бедата, вече е известна. Как постъпва тялото, когато е нападнато от паразити?

— Одрейди съпроводи въпроса си с многозначително подхилване.

— Дар, когато заемеш тази... тази уж хумористична поза, иде ми да те удуша!

— А ти, Бел, ще се усмихваш ли, докато го правиш?

— Върви по дяволите! Някой ден...

— Не ни остават много дни, когато ще сме все още заедно. Знаеш го добре и то те гризе отвътре. Все пак отговори на въпроса ми.

— Отговори си сама!

— Тялото посреща с радост периодичните прочиствания от гниди. Така е дори с пристрастените.

— А-х-х-а! — С очите на Белонда загледа ментат. — Сигурно мислиш, че пристрастяването към почитаемите мами може да се окаже болезнено?

— Въпреки сакатото си чувство за хумор все още запазваш форма.

Жестока усмивка сви устата на светата майка.

— Опитах се да те разведря — рече Одрейди.

— Остави ме да обсъдя въпроса с Там. Главата ѝ мисли по-добре в областта на стратегиите. Макар че Споделянето я размекна...

След като Белонда си тръгна, старшата майка се облегна назад и тихо се засмя:

Размекна ли! „Дар, не се размеквай, когато Споделяш утре.“ Ментатът се е съсредоточил върху логиката и пропуска гласа на сърцето. Съзира развитието на процеса и е загрижен да не направи съдбоносна грешка. Какво вършим, когато... Отваряме прозорците, Бел, и пускаме здравия разум. Дори веселбата. Така по-сериозните въпроси могат да бъдат видени в перспектива. Горката ми Бел, моя повредена сестро, винаги има нещо, което предизвиква нервност у теб.

На сутринта Одрейди замина от Централата, потънала в собствените си мисли и разтревожена от онова, което бе научила след Споделянето с Мурбела и Шийена.

Опитвам се сама да бъда достатъчна за себе си.

Никакво облекчение. Мислите ѝ се оказаха оплетени в мрежата на Другите Памети и на почти циничния фатализъм.

Нима пчелите-царици са се развилнели?

Точно това бе предположено за почитаемите мами.

Ами Шийена? Ами одобряващата Тамалани?

Нещата бяха по-значими от едно Разпръскване.

Шийена, няма да те последвам там, където отиваш със своята неустовост. Моята задача е да въздорявам ред. Не тога да рискувам с онова, към което си посегнала. Съществуват различни видове артистизъм. Твоят, меко казано, ме отблъсква.

Поемането на откъси от животи в Другите Памети на Мурбела помогна. Познанията ѝ се оказаха мощно средство за въздействие върху почитаемите мами, макар и изпълнено с тревожещи нюанси.

Без хипнотранс. Те си служат с клетъчна индукция — вторичен продукт на проклетите им Т-сонди! Подсъзнателна принуда! Колко изкушаващо бе да я използват. Но точно тук почитаемите мами се оказват и най-уязвими — с огромното съдържание на извънсъзнателен елемент, включен в собствените им решения. Ключът от Мурбела само подчертава опасността, която ни грози.

Пристигнаха на космодрума посред развилнял се бурен вятър, който ги заблъска, когато слязоха от колата. Одрейди наложи вето на обичайното ходене пеша през онова, което бе останало от овощните градини и лозята.

За последен път ли си тръгваш отгук? Този въпрос бе изпълнил очите на Белонда, когато ѝ каза довиждане. Същото попита и

сморъцената загриженост на Шийена.

Приема ли старшата майка решението ми?

Временно, момиче. Временно. Но не съм предупредила Мурбела. Така че... Може би също споделям преценката на Там.

Дортужла, останала в края на свитата, се бе затворила в себе си.

Разбираемо. Била е там и е гледала как изяждат спътничките ѝ. Смелост, сестро! Все още не сме победени.

Сякаш само Мурбела приемаше спокойно нещата, но всъщност мислите ѝ изпреварваха срещата на Одрейди с Кралицата-паяк.

Достатъчно добре ли въоръжих старшата света майка? Осъзнава ли тя дълбоко в себе си колко опасно може да стане?

Одрейди не допусна подобни мисли в съзнанието си. Имаше доста неща за вършене по време на пътуването. Нито едно от тях обаче не бе по-важно от съсредоточаването на всички енергийни сили. Досега почитаемите мами бяха обект на анализ почти извън реалността, но същинският сблъсък щеше да протече така, както бе възникнал — подобно на изпълнение на джазова музика. На нея ѝ харесваше самата идея за джаза, макар че по същество музиката я отегчаваше с античния си привкус и неистовите хрумвания. Ала джазът говореше за живот. При него нямаше дори две еднакви изпълнения. Джазмените реагираха на онова, което получаваха от другите.

Храна за нас е този джаз.

Пътуванията във въздушното и космическото пространство рядко биваха съобразявани с метеорологичната обстановка. Проправяй пътя си през временните смущения. Разчитай на Службата за метеорологичен контрол за удобни прозорци през бурите и облачната пелена. Пустинните планети бяха изключение и този факт подлежеше на скорошно въвеждане в съответните уравнения в Дома на Ордена. Впрочем и други промени, включително погребалната практика на някогашните свободни — телата на мъртвите да се връщат в природния кръговрат под формата на вода и калиев карбонат или поташ, както го наричат в някои индустриални дейности...

Одрейди не престана да говори за всичко това, докато чакаха транспортно средство до кораба. Не след дълго широкият тукашен пояс от гореща и твърда земя, който опасваше планетата по дължината на екватора ѝ, трябваше да се превърне в генератор на опасни ветрове.

Един ден щяха да забушуват и страховитите кориолни бури# — висока пещ, зейнала в сърцето на пустинята, от която вият урагани със скорост стотици километри в час. Дори космическите лихтери се съобразяваха с такава стихия. Въздушният транспорт щеше да остане завинаги подвластен на прищевките на метеорологичните условия на повърхността. А крехката човешка плът оцеляваше само ако успее да се притаи навреме.

Както сме го правили винаги.

Салонът на космодрума бе стар. Камък отвън и отвътре — първият основен строителен материал по тукашните места. Столове-люлки в спартански вариант и ниски маси от лят пластичен материал бяха вещите от по-нови времена. Икономическите съображения важаха дори за старшата света майка.

Помощният кораб пристигна с въртоп от прах, но без глупавите суспенсорни възглавници. Предстоеше бързо излитане с неприятно големи стойности на тягата, равнозначни на силата на тукашното притегляне.

Одрейди почти нямаше усещане за тялото си, когато най-последно изрече последните пожелания и предаде управлението на Дома на Ордена на триумвират, съставен от Шийена, Мурбела и Белонда.

— Не се месете в работата на Тег — напомни им. — Не искам да се случи нещо гадно и с Дънкан. Чу ли ме, Бел?

Пилотите на лихтера разполагаха с всевъзможни технологични чудесии, но не можеха да се предпазят от един дебеличък пясъчен червей, който ги ослепи, когато се отделяха от площадката. Одрейди затвори очи и прие с примирение факта, че няма да може да огледа от още малката височина любимата си планета. Разбуди я разтърсване при окачването. В коридора до самия шлюз чакаше кола. Преход с доловимо жужене до предоставените им жилища. Тамалани, Дортужла и прислужващата помощница пазеха мълчание, съобразявайки се с желанието на старшата света майка да остане насаме със собствените си мисли.

Поне в жилищата си завариха стандартната обстановка, неотменно позната от „Бин Джебърит“ — малка, всекидневна и столова от обикновен пластичен материал в светлозелено, още по-малка спалня със стени в същия цвят и твърдо походно легло. Очевидно познаваха предпочитанията на старшата майка. Одрейди

хвърли поглед в банята с тоалетна. Стандартно обзавеждане. Съседните жилища за Там и Дортужла не се различаваха с нищо. Оставиха за по-късно огледа на ремонтирания и подновен кораб.

Тук явно бяха се погрижили за всичко необходимо, Включително и за дискретни елементи, осигуряващи по-добър психически комфорт — омокотени цветове, познати мебели и обстановка, щадяща мисловните процеси. Тя отдаде заповеди за тръгване, преди да се върне във всекидневното помещение.

На ниската масичка я чакаше сервирана храна — сладък син плод с вкус на олива и апетитен жълт пастет върху парче хляб. Съобразено с енергийните ѝ потребности. Много добре. Вгледа се в определената ѝ помощница, заета сега с непретенциозна дейност — да подреди вещите на старшата майка. За момент бе забравила името ѝ, но веднага си го спомни — *Суипол*. Тъмно, дребничко създание със закръглено спокойно лице и маниери, които не се различаваха от него. *Не от най-блестящите, но с гарантирана ефективност.*

Внезапно Одрейди бе поразена от мисълта, че в назначенията на определени помощници е заложен елемент на осъзната безсърдечност: *Малка свита, за да не бъдат обидени почитаемите мами. Както и за да си осигурим минимални загуби.*

— Суипол, разопакова ли всичките ми неща?

— Да, старша майко.

Помощницата очевидно бе горда, че е била избрана за толкова важна задача. Пролича и от походката ѝ, когато излизаше.

Не, Суипол, има мои неща, които не можеш да разопаковаш. Нося ги в главата си.

Нито една бин-джезъритка от Дома на Ордена никога не оставяше зад себе си планетата, без да се е запасила с определена доза шовинизъм. Всички други светове не бяха нито толкова красиви, нито толкова спокойни, нито тъй приятни като място за живеене...

Да, защото става дума за Дома на Ордена.

Един от аспектите на преобразяването на пустинята обаче не бе обсъждан от същата гледна точка. Самият Дом на Ордена си отиваше. Тръгваше си, за да не се върне никога или поне не в границите на живота на онези, които го познаваха. Все едно всички биваха пренебрежително и злонамерено изоставени от обичан родител.

Дете, вече не означаваш нищо за мен.

Докато траеше необходимият срок преди някои от тях да станат свети майки, обясняваха им, че всяко пътуване може да се превърне в обиколен път — дар за почивка. Одрейди твърдо държеше да се възползва от това предимство и каза на спътниците си веднага, след като се нахраниха:

— Не ме занимавайте с подробности.

Суипол бе пратена да повика Тамалани. Старшата майка се разпореди в типичната и за Там стегната реч:

— Огледай подновеното и ми кажи какво трябва да видя. Вземи Дортужла.

— Сече ѝ пипето — бе високата похвала от страна на Там.

— Когато привършим, осигури ми максимална изолация от останалите.

По време на част от прехода Одрейди се озова в плетеницата от ремъци на леглото си и се зае да състави онова, за което мислеше като за последно свое желание и завещание. *Кой да бъде приемникът?*

Тя бе спряла личния си избор на Мурбела, особено след Споделянето с Шийена. И все пак бездомничето от Дюн оставаше потенциален кандидат при провал на дръзката авантюра на Свързващия възел.

Някои твърдяха, че всяка света майка може да се справи с отговорностите, ако изборът спре на нея. Но не и в настоящото време. Не и с този заложен капан. Почитаемите мами нямаше как да не паднат в клопката.

Ако преценката ни за тях е вярна. А предоставената от Мурбела информация ни казва, че сме направили възможно най-доброто. Не, те няма да видят улицата без изход, преди да е станало прекалено късно! Ами ако не се справим?

Оцелелите (ако има такива) ще гледат на Одрейди с презрение.

Нерядко съм се чувствала унижена, но никога като обект на презрение. И все пак взетите от мен решения може да не бъдат приети от сестрите. Поне не направих нито едно изключение, дори за онези, с които Споделих. Те знаят, че реакцията ми се определя от силата на мрака, предшестващ зората на човешкия ден. Всеки от нас е способен да извърши нещо безполезно, дори глупаво. Но моят план може да ни дари с победа. Граалът изисква да устоим заедно. Човешкият род има нужда от нас! Понякога хората се нуждаят от

религия. Друг път те просто знаят, че онова, в което вярват, е толкова безсъдържателно, колкото и мечтите им за благородство и великодушие. Ние сме техен извор. А след като маските бъдат свалени, остава само едно — нашата ниша.

Усещаше как корабът я отвежда към зейналата яма. Все по-близо и по-близо до страховитата заплаха.

Аз отивам към брадвата, а не тя към мен.

Не бива да се мисли за изстребването на враговете. Не и след като Разпръскването уголеми максимално човешката популация. Пробив в схемата на почитаемите мами.

Пронизителният звуков сигнал и мигащата оранжева светлина, известяващи за пристигането, я измъкна от досегашното отпускане. Излезе е известно нежелание от опасващите я ремъци и заедно с Тамалани, Дортужла и следващата ги отблизо Суипол изминаха пътя до транспортния шлюз, където се бе прилепил помощен кораб за далечно пътуване. Одрейди погледна към лихтера, открояващ се на екраните по преградната стена. Невероятно малък!

„Само деветнайсет часа — бе казал Дънкан. — Толкова е максималната близост, на която смеем да доведем не-кораба. Те със сигурност ще разположат около Свързващия възел купища сензори за Огънатото пространство.“

Може би за първи път и Бел се бе съгласила. *Да не се рискува корабът. Да се отбележат местата на външната защита. И да се чуват предаванията, защото целта е не само изпращане на старшата майка.* Лихтерът представляваше преден сензор на не-кораба, подаващ сигнал за онова, на което се е натъкнал.

А аз изпълнявам ролята на най-предния сензор — крехко тяло с фини прибори.

При шлюза имаше указващи стрелки. Одрейди поведе групата. Минаха през тесен тръбовод със свободно падане. Тя първа се озова в изненадващо богато обзаведена кабина. Забеляза го и прекатурилата се зад нея Суипол.

— Този кораб е бил на контрабандисти.

Едва ли разбираше, че констатацията я изкачи с една степен по-високо в очите на старшата майка.

Очакваше ги някакъв човек. Мъж, както свидетелстваше идващата от него миризма, но с непроницаем за погледа пилотски

шлем-качулка, осеян с присъединителни гнезда и връзки, който скриваше лицето му:

— Всички да затегнат ремъците.

Да, мъжки глас зад плетеницата от съединители. *Избрал го е Тег. Значи ще е най-добрият.*

Одрейди се промъкна в седалка откъм левия борд и усети щръкнали издатини сред плетеницата от ремъци. По шума разбра, че и останалите изпълняват указанията на пилота.

— Закопчано ли е всичко? Останете така, докато не дам друго нареждане. — Гласът му се разнесе от неподвижен говорител зад седалката край бордовото табло.

Откъм свързващото звено се чу друг глас: „Ход!“ Одрейди долови съвсем леко раздвижване, но на картината, течаща в преподавателя до себе си, видя как не-корабът отстъпва назад със забележителна скорост. След миг той изчезна.

Помощният кораб също се движеше с изненадваща бързина. Скенерите изваждаха образа на планетни станции и преходни бариери при осемнайсет-плюс часа; идентифициращите ги примигващи тирета обаче бяха забележими единствено заради усиления сигнал, идващ от тях. От едно скенерно прозорче се разбра, че станциите могат да бъдат различени с невъоръжено око след малко повече от десетина часа.

Внезапно усещането за движение изчезна и Одрейди вече не чувстваше ускорението, за което свидетелстваше състоянието на очите ѝ. *Суспенсорна кабина. Иксиански технология за толкова малко неутрално поле. Откъде ли се е сдобил с него Тег?*

Не ми трябва да зная. Има ли смисъл да се съобщава на старшата света майка къде е разположена всяка дъбова плантация?

В рамките на уреченото време след около час тя забеляза началото на сензорните контакти и мислено благодари на Дънкан за проникателността му.

Започваме да научаваме повече за почитаемите мамии.

Отбранителната схема на Свързващия възел стана разбираема и без скенерен анализ. Припокриващи се повърхности! Както бе предсказал Тег. След като са наясно с местата на бариерите в пространството, хората на башара ще успеят да разположат друго кълбо около планетата.

Със сигурност обаче не е така просто.

Нима почитаемите мами бяха тъй безрезервно убедени в превъзходството си, та пренебрегваха елементарни предпазни мерки?

Планетна станция Четири се обади първа:

— Идентифицирайте се!

Одрейди дочу още нещо в командата: „Иначе — мислете му!“

Очевидно отговорът на пилота изненада следящите ги:

— С кораб на контрабандисти ли пристигате?

Аха, разпознали са ги. Още едно на нула за Тег.

— След малко ще изгоря сензорното оборудване — обяви пилотът. — Ще се отрази на тягата. Проверете сигурността на коланите си.

Станция Четири забеляза:

— Защо увеличавате скоростта?

Одрейди се приведе напред:

— Повтарям позивната парола и допълвам, че групата ни е уморена от прекалено дългия престой в тесните помещения. И още — имам в себе си предпазен предавател с кодирани пароли, така че хората ми веднага ще разберат, ако нещо ми се случи.

Няма как да прихванат закодираното! Умен е Дънкан. Ех как се изненада Бел, когато откри какво е сторил той в корабните системи. „Още романтика!“

Пилотът препредаде думите ѝ. Отговорът дойде веднага:

— Намалете скоростта и радарът ви да следи означенията на координатите за кацане. Отсега нататък ние поемаме контрол върху кораба.

Пилотът докосна някакво петно в жълта светлина на командното табло:

— Точно както каза башарът — изрече той със злорадство в гласа си и се обърна, след като свали шлема от главата си.

Одрейди преживя истински шок.

Киборг!

Вместо лице, тя видя пред себе си метална маска с две просветващи сребърни топчета на мястото на очите.

Влизаме в опасна територия.

— Не са ли ви казали? — попита водачът им. — Без ненужни съжаления. Бях мъртъв, а ставащото тук ми дава шанс. Аз съм Клеърби, старша майко. Като умра и сега, ще си спечеля живот на гола.

По дяволите! Търгуваме с платежно средство, което може да ни издаде. Твърде късно е обаче за разменни операции. А и такъв е планът на Тег. Ами... Клеърби?

Мекотата на кацането на помощния кораб говореше за превъзходния контрол от страна на станция Четири. Одрейди разбра, че се намират на място само по спрялото движение на някакъв странен пейзаж, попаднал в нейния скенер. Нулевото поле бе изключено и тя почувства силата на притеглянето. Люкът точно пред нея се отвори. Приятна температура. Някакъв шум недалече. Не бяха ли гласове на деца, увлечени в игра?

С пътуващ във въздуха след нея багаж, тя слезе по стъпалата на къса стълбичка и видя, че шумът наистина идваше от голяма група деца в съседното открито пространство. В тийнейджърска възраст и от женски пол. С викове и писъци те блъскаха напред-назад носеща се на суспенсори топка.

Специално заради нас ли са събрани?

Реши, че е напълно правдоподобно. На полето пък имаше вероятно две хиляди млади жени.

Виждате ли колко много сме повикали за случая!

Никой не бе дошъл да я поздрави. Одрейди видя вляво от себе си голяма и с познати очертания сграда, към която водеше павиран път. Очевидно — творение от времето на Космическото Сдружение с добавена наскоро кула. Като се оглеждаше около себе си, тя заговори за кулата, съобщавайки посредством имплантирания предавател данни, налагащи актуализация на общия план на Тег. Всеки, видял някога сграда на Сдружението, повече не можеше да сбърка мястото.

И така, още една от подобните планети към Свързващия възел. Без съмнение някъде из записите на Сдружението бе въведен нейният сериен номер и код. Толкова дълго е била под негов контрол преди появата на почитаемите мами, че дори в тези първи минути от слизането си старшата майка не можеше да не долови специфичния привкус, типичен единствено за Сдружението. Даже полето, ползвано сега за игрище, бе разчетено за срещите на открито на щурманите, живеещи в гигантските си контейнери с мелинджов газ.

Вкусът на Космическото сдружение като смесица от иксианска технология и проектиране по традиционните щурмански стандарти: разположение на сградите с оглед максимална икономия на енергия,

прави пътища, съвсем малко алеи за придвижване с плъзгащ транспорт, защото бяха смятани за излишно разточителство и само гравитационно обвързаните имаха нужда от тях... Около космодрума не се виждаха цветни насаждения. Логично, защото бяха уязвими при случайни инциденти. Ето я и постоянната сивота на всички сгради — не, не сребриста, а тъмна като цвета на тлейлаксианска кожа.

Сградата вляво бе наистина огромна и с изпъкнали елементи — някои окръглени, а други с правоъгълни форми. Тя сигурно никога не е била луксозен хотел. Разбира се, тук-там имаше и разкошни кътчета, но те бяха малко и построени само за онези от категория ВИП с двойно „В“ — предимно инспектори от Сдружението.

За пореден път Тег се оказа прав. Почитаемите мами запазват съществуващите сгради с минимално пре моделиране. Някаква си кула!

Одрейди продължи да си спомня: *Това е не само друг свят, но и друго общество със собствена социална спойка.*

Беше непознато от споделеното с Мурбела, но не си въобразяваше, че може да вникне в дълбочината на силата, която държеше заедно почитаемите мами. Не, със сигурност не е само ламтежът за власт!

— Ще отидем пеша — рече тя и поведе останалите надолу по павирания път към гигантската конструкция.

Довиждане, Клеърби. Взриви кораба си колкото можеш по-скоро. Нека това бъде първата ни голяма изненада за тях.

Когато приближиха, сградата на Сдружението се извиси още по-внушително.

При всяка среща с тези функционални конструкции най-удивителното за Одрейди бе мисълта, че някой е положил извънредно големи грижи при планирането им. Съзнателно търсен детайл във всичко, въпреки че това понякога се откриваше трудно. Задължителните бюджетни ограничения налагаха намаляване на качеството, а издръжливостта се поставяше пред лукса или удоволствието за погледа. Компромиси, а както при повечето от компромисите, никой не оставаше доволен. Без съмнение инспекторите и ревизорите на Сдружението са възразявали срещу цената, а пък днешните обитатели сигурно продължаваха да се гневят на недостатъците. Това нямаше особено значение. Стореното бе вече

реална субстанция. Беше тук, за да се ползва сега. Още един компромис.

Фоайето се оказа по-малко, отколкото бе очаквала, и с известни промени на интериора. Дълго само около шест и широко може би не повече от четири метра. Рецепцията се намиреше вдясно. Одрейди направи знак с ръка на Суипол да ги регистрира и показва на другите, че трябва да останат на открито и на впечатляващо разстояние една от друга.

Никой не бе отменил официално предателските удари. Дортужла очевидно бе готова за тях. И се бе примирила. Одрейди проведе внимателен оглед с коментар на заобикалящата ги обстановка. Пълно с видеоочи, но останалото...

Всеки път, когато влизаше в подобно място, имаше усещането, че посещава музей. Другите Памети твърдяха, че този вид хотелски съоръжения не са били променяни цяла вечност. Самата тя се бе натъквала на прототипи от най-ранни времена. Ето още един повеи от миналото: полилеи — гигантски блестящи туловища с имитация на електрически съоръжения, макар и снабдени до един със светоглобуси. Два от тях се открояваха с размерите си на фона на тавана като въображаеми космически кораби, спускащи се величествено от празното пространство.

Имаше и други проблясъци от миналото, видими само за малцина: подредбата на рецепцията, зарешетените приспособления с местата за чакане, смесицата от седалки и неподходящо осветление, както и знаците, посочващи различните видове услуги — ресторанти, наркосалони, барчета за потайни срещи, плувни и други съоръжения за фитнес, зали за автомасаж и тем подобни. Само езикът и надписите се бяха променяли. Знаците щяха да се окажат разпознаваеми и за примитивните същества от времената преди подправката. Всъщност това бе мястото за временен престой, Изобилие от осигурителни инсталации. Някои изглеждаха като артефакти от Разпръскването. Икс и Сдружението никога не биха прахосвали богатството си за видеоочи и сензорни устройства.

В зоната на рецепцията робообслужващият персонал сякаш изпълняваше френетичен танц: хора подскачаха и се стрелкаха насам-натам, почистваха, вдигаха боклука, насочваха новодошлите. Компания от четирима иксианци се движеше преди групата на

Одрейди. Тя им отдели специално внимание. Изпълнени със страшно самочувствие и същевременно внушаващи страх.

Хората от Икс биваха винаги разпознавани от бин-джезъритското ѝ око, независимо от маската, която си бяха надянали. Отделните индивиди на това общество бяха белязани от основната социална структура. Иксианците се отличаваха с не особено здравословното отношение към собствената си наука — допустимата научна дейност се определяше от политически и икономически изисквания. Или, казано с други думи, чистият наивитет на иксианските социални блянове се бе превърнал в реалност на бюрократичния централизъм — една нова аристокрация. Така че скоро се оказаха водени към упадък, който не можеше да бъде спрял от каквото и да е съгласие, постигнато между тях и почитаемите мами.

Икс умира независимо от изхода на нашия двубой. Доказателство? Нито едно голямо иксианско нововъведение от векове насам.

Помощницата се върна.

— Искат да почакаме за ескорт.

Одрейди взе решение да започне веднага преговорите, като определи за бенефициент Суипол, видеоочите и слушателите на нейния не-кораб.

— Забеляза ли онези иксианци пред нас?

— Да, старша майко.

— Запомни ги добре. Те са продукт на умиращо общество. Наивно е да се очаква нещо от която и да е бюрокрация, натъкнала се на блестящи иновации, която не е готова да ги ползва както трябва. Чиновниците обичат да задават различни въпроси. Знаеш ли какви?

— Не, старша майко. — Изречено след опипващ поглед на околната обстановка.

Знае! Но внимава какво правя аз. Насочих я по погрешна следа.

— Суипол, въпросите са еднотипни: Кой взема кредита? Кого да обвиним при възникването на проблеми? Ще настъпят ли структурни изменения, които да съкратят работните ни места?

Суипол кимна при подадената нишка, но погледът ѝ към видеоочите можеше и да е бил прекалено очевиден. Няма значение.

— Това са въпроси от политическо естество — продължи Одрейди. — Те само показват доколко мотивите на бюрократичната

прослойка се противопоставят пряко на потребността от привикване към постепенната промяна. Приспособимостта е основно изискване за оцеляването на живота.

Време е да заговорим пряко на нашите домакини.

Тя насочи погледа си нагоре, избирайки си голямо видеооко в полилея:

— Не забравяй за онези иксианци. Тяхната „мисловност в свят подвластен на детерминизма“ е проправила пътя за „мислене в неограничена вселена“, където може да се случи всичко. Съзидателната анархия е пътят за оцеляване в тази вселена.

— Благодаря ви за урока, старша майко.

Благословена да си, Суупол.

— След всичките им експерименти с нас — рече помощницата — сигурно вече не се поставя въпросът за взаимната ни лоялност.

О, Съдба, запази я! Тя е готова за теста с Агонията, но може никога да не стигне до него.

На Одрейди не ѝ оставаше друго, освен да се съгласи с крайния извод на помощницата. Приемането на бин-джезъритските *начини и методи* винаги идва отвътре — от онези постоянно наблюдавани и контролирани подробности, които поддържат Ордена ни в необходимия порядък. Това не бе само прагматично-философска теза, а гледна точка по отношение на свободната воля. Всяко искане, което Сестринството би могло да направи и защити при проправяне на собствения си път в един враждебен свят, имаше за основа пълното придържане към взаимната лоялност, изкована като вечно съглашение по време на Агонията. Домът на Ордена и малкото останали му филиали представляваха ясли за оня ред, чиято основа бе Споделянето. Не и базиращ се на невинността! Тя бе изгубена твърде отдавна. Създаването в Дома на Ордена беше заложено в осъзнаването на политическите реалности с помощта на поглед върху историята, независещ от други закони и обичаи.

— Ние не сме машини — рече Одрейди, поглеждайки към автоматите около тях. — Винаги разчитаме на междуличностните отношения, без да знаем къде може да ни изведат те.

Тамалани пристъпи до нея:

— Не мислиш ли, че вече би трябвало да ни пратят някакво послание?

— О, Там, те го сториха, настанявайки ни във второкласен хотел.
И аз им отговорих по надлежния начин.

*„В края на краищата научавах за всичко, защото:
искаш да вярваш, че си го научил.“*

По Зенсуни

Тег пое дълбоко дъх. Гамму лежеше точно пред тях там, където щурманите му бяха казали, че ще се намира, когато изскочат от Огънатото пространство. Бе застанал до Стреги, която внимателно следеше изображението по екраните на големия дъгообразен команден пулт на флагманския кораб.

Помощницата не бе доволна, че предпочете да е стъпил на краката си, вместо да яхне нейните рамене. Чувстваше се излишна посред цялата струпана военна техника. Погледът ѝ обикаляше множеството от екранни полета на големия пулт в командния център. Адютанти и разнолик помощен персонал влизаха и излизаха целеустремено в отсеци и секции с окачено по телата им снаряжение; те явно знаеха къде отиват и какво вършат, докато нейните представи за ставащото тук бяха съвсем общи.

Командното табло за предаване на заповедите на Тег бе разположено точно под дланите му, плаващо върху суспенсори. То светеше около ръцете му със слаб синкав отблясък. Сребристите подковообразно приспособление за връзка с атакуващите части лежеше леко на неговите рамене с усещането, че се намира на познато място, независимо от факта, че бе доста по-голямо в сравнение с днешното му малко тяло.

Въпреки това тяло никой от намиращите се около него вече не се питаше дали това е прочутият башар. Приемаха заповедите му веднага и с пълна готовност за изпълнение.

Оттук целта им изглеждаше съвсем обикновена — слънце и уловени от него планети. Но Гамму, разположена в самия център, не беше обикновено място. Там бе роден Айдахо, там бе обучаван като гола, там бяха възстановени и оригиналните му спомени.

И аз бях променен там.

Тег нямаше обяснение за онова, което бе намерил у себе си, подложен на стреса, съпътстващ оцеляването на Гамму. Мисълта възпроизведе бързината на движенията, изцедена от собствената му плът, както и способността да вижда не-кораби — да определя мястото им във вътрешното си ползрение, подобно на блок, изсечен от пространството.

Подозираше, че причината е някакво налудничаво струпване на атреидски гени. В него бяха идентифицирани клетъчни маркери, но не и тяхното предназначение. Това бе наследството, което експертите по целенасочено размножаване от „Бин Джебърит“ бяха обработвали цяла вечност. Не бе останало почти никакво място за съмнение, че те възприемат тази му способност като скрита заплаха за себе си. Можеха да я използват, но той неминуемо щеше да изгуби свободата си.

После отстрани от мисълта си всичко, което го беше занимавало през последните минути.

— Въведете мамците.

Почва се!

Почувства как изпада в познато състояние. Точно там, където планирането свършва и се появява усещане за освежаващо изкачване на вече преодолявано възвишение. Теоретичните постановки бяха огладени и разчленени, алтернативите — внимателно обработени, а помощните звена — разставени и подробно инструктирани. Командирите на ключови части бяха запамели цялата Гамму: местоположението на всички убежища, на всяка опорна точка, къде могат да разчитат на партизанска помощ и кои подстъпи са най-уязвими. Бе обърнал особено внимание на футарите. Не биваше да се пренебрегва възможността за съюзяване с хуманоидните зверове. Разбунтувалите се, помогнали за бягството на голата Айдахо от Гамму, твърдяха, че футарите са били създадени, за да преследват и избиват почитаеми мами. След като си запознат с разказите на Дортужла и останалите, вече си почти готов да ожалиш мамите, ако тези донесения се окажат верни... Не, никаква милост не бива да се прилага спрямо онези, които никога не са прибегвали до нея! Атаката навлизаше в определените очертания — разузнавателните кораби оформяха фалшив бараж от мамци, а тежките транспортни единици се придвижваха на ударна позиция. Тег постепенно се превръщаше в онова, за което

мислеше като за „прибор на моите прибори“. Ставаше все по-трудно да се определи кой заповядва и кой изпълнява.

А сега — деликатната част.

Страхът от Неизвестностите. Добрият командир винаги го държи в съзнанието си. Защото винаги има неизвестности.

Мамците приближаваха отбранителния периметър. Той видя неприятелските не-кораби и сензорите на Огънатото пространство — светли точки, наредени в боен ред в полето на съзнанието му. Наложилата се конфигурация върху действителните позиции на своите сили. Защото всяка издавана от него заповед трябваше да изглежда предвидена от оперативния план за водене на боя, вече приет от всички.

Изпитваше удовлетворение заради важната подробност, че Мурбела не се бе присъединила към него. Всяка света майка веднага щеше да съзре какво крие той. Но никой не се бе и опитал да постави под въпрос заповедта на Одрейди за присъствието на Мурбела и свитата ѝ на безопасно разстояние.

Възможна старша света майка. Нея пазете особено добре.

Експлозивното унищожаване на мамците започна с искрящи отблясъци тук-там около планетата. Тег се приведе напред, взрян в прожектираните изображения.

— Ето и схемата в действие!

В действителност нямаше никаква схема, но думите му вдъхваха увереност и пулсът на всички се ускори. Никой не се съмняваше, че башарът бе видял предварително слабите места в отбраната на противника. Ръцете му просветваха по портативното командно табло, насочвайки корабите напред в заслепяваща картина, в която оставащото зад тях пространство се изпълваше с отломки от унищожения враг.

— Добре! Да вървим!

Той заложи курса на флагманския кораб в сектор „Навигация“, след което съсредоточи цялото си внимание към раздела „Управление на огъня“. Силните експлозиви разтърсиха пространството около тях, докато флагманският кораб прочистваше оцелелите патрулиращи единици в периметъра на планетата Гамму.

— Още мамци! — разпореди се башарът.

Кълба от бяла светлина замигаха по прожекционните екрани.

Вниманието в командния център и около големия дъгообразен пулт започна да преминава от екраните към самия него. *Неочакваното!* Справедливо прочулият се Тег отново бе потвърдил реномето си.

— Намирам някаква странна романтика в това — обади се Стреги.

Романтика ли? Нямаше нищо романтично в картината пред тях! Времето за романтика бе вече отминало, макар че предстоеше и в бъдното. Е, планове за предстоящото насилие действително можеха да бъдат обвити с някаква аура. Приемливо и за него. Историците създават собствен жанр — драма-и-романс. Но сега? Сега бе настъпило времето на адреналина! Романтиката отвлича вниманието ти от изискванията на мига. Трябва да си хладен отвътре — ясна и непрекъсната разделителна линия между ума и тялото.

Докато ръцете му се движеха в полето на портативното табло, Тег осъзна какво бе предизвикало думите на Стреги. Първичен импулс за разрушение и смърт. Сегашният промеждутък сякаш бе изрязан от нормалния ход на живота. Разтърсващо връщане към древните племенни времена и модели.

Тя бе доловила в гърдите си биенето на полевия барабан и припяващите му гласове: „Убий! Убий! Убий!“

А неговият вътрешен поглед виждаше оцелели не-кораби, които се разбягваха панически.

Много добре! Паниката помага за разпръскването и отслабването на врага.

— Това е Барони.

Айдахо бе причината да си послужи със старото име, дадено от харконите на прострелия се пред тях град с ужасяваща черна грамада от металопласт в центъра.

— Ще се приземим на космодрума откъм север. Изговаряше думите, докато в същото време пръстите му даваха заповеди.

А сега — бързо!

В кратните мигове, когато се изсипваха войсковите части, не-корабите бяха видими и следователно уязвими. Цялата военна машина се подчиняваше на портативното му командно табло, така че поетата отговорност бе твърде голяма.

— Това тук е заблуждаваща маневра. Влизаме и излизаме, след като сме нанесли сериозни поражения. Истинската ни цел обаче е Свързващия възел.

Заръката на Одрейди бе заела мястото си в паметта му:

„Почитаемите мами трябва да получат урок, какъвто не познават. Посегни към нас и ще се нараниш лошо. Ако ни притиснеш, ще почувстваш силна болка. Те знаят какви са наказанията на «Бин Джебърит». Известни сме с това. Кралицата-паяк сигурно се подхилва. Трябва да напъхаш неприятната ѝ усмивка дълбоко в гърлото!“

— Освобождавай корабите!

Ето го критичния момент. Космическото пространство над тях бе чисто, но огнени копия се заизвиваха откъм изток. Артилерията щеше да се справи. Ала в съзнанието му оставаше забита възможността за самоубийствено връщане и атака на вражеските сили. Проекционните устройства в командния център показваха ударните му кораби и превозвачите на десантни части, които сякаш се изливаха от трюмовете. А пред тях — блиндирани елитни войски на суспенсорни възглавници. Вече бе освободен достатъчно голям периметър за действие.

Включена бе и системата от портативни видеоочи, която разшири полето за наблюдение и препредаде отблизо ужасни сцени на насилие. Средствата за комуникация — ключ към ефективно даване на заповеди и обратна връзка за контрол върху изпълнението им служеха също и за проследяване на картините на кърваво унищожение.

— Прекъсни предаването!

В целия команден център проехтя сигнал.

Изображението на космодрума потъна в плътна невидимост. Останаха само портативните командни приспособления за връзка, по които можеше да се определи местоположението му, но и те бяха замаскирани с лъжливи препредавания.

На екраните се появи правоъгълната форма на чудовищна сграда в древния център на харконите. Някога тя е била изградена като гигантски блок от поглъщащ светлината метал. В нея впрочем са били затваряни поданиците-роби. Почитаемите мами просто бяха възобновили първоначалното ѝ предназначение.

Появиха се три от ударните кораби под негово командване.

— Очистете горната част на онова проклето нещо — даде заповед той. — До дъно, но с минимално увреждане на конструкцията.

Знаеше, че думите му са ненужни, ала ги произнесе за отслабване на напрежението. Всички атакуващи добре разбираха какво иска командирът им.

— Препредавай докладваното! — разпореди се Тег.

От подковообразното приспособление на раменете му потече информация. Той го превключи на вторично предаване. Видеоочите показаха неговите войски, прочистващи полето на бойните действия. Фронтът във въздуха и по земя се бе разгърнал на почти петдесет клика. Развоят бе дори по-добър от очакваното. Следователно почитаемите мами бяха задържали основната си сила извън планетата, тъй като не са предвидили дръзката атака. Познато поведение. Трябваше специално да благодари на Айдахо за направения от него анализ.

Те са слепи за правилното разположение на силите. Според разбиранията им тежките оръжия са за космоса, а леките — за наземен бой. Тежкото въоръжение е трябвало да слиза само там, където е нужно. Няма смисъл да бъде държано върху планетата. Прекалено много енергия била нужна за него... Впрочем осъзнатият факт на намиращата се високо горе тежка техника има успокояващ ефект върху поробеното население.

Разбиранията на Айдахо по оръжейните въпроси бяха направо смайващи:

Склонни сме да съсредоточаваме мислите си върху онова, за което вярваме, че знаем. Ракетата остава ракета дори когато е разработена в умален вариант за пренасяне на отровни или биологични бойни вещества.

Нововъведенията в защитната бойна техника подобриха мобилността. Вградени дори в подобия с униформи, където е възможно. Айдахо върна обратно щита със страховитата му разрушителна сила, когато е ударен от лазестрелен лъч. Щитове на суспенсорен носител, скрити в подобия на войници (в действителност това бяха надуты униформени чучела) и разставени преди истинските войсковы части. Огънят от лазестрел предизвикваше ядрена експлозия, която прочиства огромни територии.

Толкова ли лесно ще бъде и на Свързващия възел?

Тег се съмняваше. Нуждата налага бързо адаптиране към новите методи.

След два дни ще могат да разположат щитове там.

И никакви задръжки за начина, по който ще бъдат използвани.

Той знаеше, че щитовете са изиграли решаваща роля в някогашната стара Империя заради странното съчетание от думите „Велико Споразумение“. Почтените хора не са злоупотребявали с оръжия в тогавашното феодално, де факто, общество. Ако престъпиш разпоредбите на Споразумението, другите равни по сила се съюзават срещу теб, за да ти отвърнат с обединено насилие. Нещо повече — съществувала е нематериалната ценност „Лице“, именувана от някои „Достойнство“.

Лице! Положението ми в масата себеподобни.

За някои — по-важно от самия живот.

— Струва ни твърде малко — обади се Стреги.

Тя бе станала вече почти експерт по военните въпроси, но и доста по-досадна. Искаше да каже, че загубите им в жива сила са малки и може би бе изрекла нещо по-вярно, отколкото сама предполагаше.

Ако оръжията ти струват само малка част от енергията, вложена от твоите врагове, имаш на разположение скрита действена сила, която е в състояние да се справи и с привидно непреодолими неща. Продължи конфликта, при което ще се изразходва важна съставна част от масата на противника ти. И твоят враг рухва, защото е допуснал да изгуби управлението на производството и работната сила.

— Можем да започнем изтегляне — каза той, обръщайки гръб на екраните, докато пръстите му предаваха същата заповед. — Искам доклади веднага, след като... — прекъсна думите си и погледна назад.

Мурбела?

Лицето ѝ се яви повторно на всички екранни полета по големия дъгообразен команден пулт, последвано от гърма на гласа:

— Защо оставяш без последствие доклади от периметъра си? — Тя наложи честотата на предаването върху личния му предавател, при което се появи образът на полеви командир със звука на част от произнесена от него фраза: „... заповеди, ще трябва да отклоня искането им.“

— Повтори — настоя Мурбела.

В Изпотеното лице на полевия командир се обърна към мобилното видеооко в близост до него. Видеосистемата внесе изравняване, при което той сякаш нарочно се втренчи в очите на Тег.

— Повтарям: тук има някакви самозвани бежанци, които търсят подслон. Водачът им казва, че е уговорил със Сестринството бъде изпълнено искането му, но без заповед...

— Кой е той? — попита Тег.

— Сам нарича себе си равин.

Башарът понечи да възстанови контрола си върху своя портативен предавател:

— Не знам за какво...

— Почакай! — Мурбела отново прекъсна предаването му. *Защо го прави?*

Гласът ѝ пак изпълни помещението на командния център:

— Доведи го заедно с групата му на флагманския кораб. Направи го бързо — настоя тя и изключи връзката.

Тег бе разгневен, но разбираше, че сега е в неравностойно положение. Избра едно от многобройните ѝ изображения и се загледа в него с думите:

— Защо си позволяваш да ме прекъсваш?

— Защото не разполагаш с нужната информация. Равинът има пълно основание за исканията си. Пригответи се да го посрещнеш с дължимото уважение.

— Обясни ми защо.

— Не. Не е потребно да знаеш. А аз трябваше да се намеся, след като видях, че не действаш адекватно.

— Оня командир бе в зона за отклоняване на вниманието. Не е важно...

— Искането на равина да се смята за приоритетно.

— Лоша си като старшата майка.

— Може би дори повече. А сега ме чуй. Прибери бежанците във флагманския кораб. И се пригответи да ме посрещнеш.

— В никакъв случай! Трябва да останеш там, където си!

— Башаре! В искането има нещо, което налага внимание от страна на Одрейди. Равинът твърди, че са в опасност, тъй като временно са подслонили светата майка Лусила. Приеми го или отстъпи от поста си.

— Тогава ме остави първо да прибера хората си на борда. Ще се срещнем, щом се измъкна.

— Съгласна съм. Но прояви любезност към бежанците.

— А пък ти възстанови предаването ми. Заглуши ме, което си е същинска глупост!

— Всичко е на мястото си, башар. По време на паузата друг от нашите кораби е приел четири футара. Дойдоха с молба да ги заведем при дресьор, но аз наредих да ги задържат. Много внимавай с тях.

На големия подковообразен команден пулт отново бяха върнати сцените на бойното поле. Тег призова частите си. Вътрешно кипеше от гняв; трябваше да изминат няколко минути, преди да възстанови самочувствието си на главнокомандващ. Разбираше ли Мурбела как жестоко е наранила авторитета му? Или може би трябваше да го приеме просто като измерение на важността, която тя придаваше на бежанците?

След като ситуацията бе напълно овладяна, той прехвърли отговорността за командния център на един от помощниците си и отиде да види *важните* бежанци. С какво бе толкова жизнено необходимо приемането им, та Мурбела рискува да се намеси в комуникациите?

Оказаха се в трюма на една транспортна единица — замръзнала група от хора под погледа на внимателния командир.

Знае ли някой какво може да бъде скрито сред тези никому неизвестни люде?

Равинът, лесен за разпознаване, понеже за него бе споменато от полевия командир, бе застанал откъм отсамната страна на групата заедно с облечена в кафява роба жена. Той бе нисък брадат човек с бяла шапчица на върха на главата си. Слабото осветление му придаваше вид на странник, дошъл от древността. Жената бе затулила очите си с ръка. Равинът говореше и Тег започна да различава думите му още докато полека приближаваше към групата.

Жената явно бе подложена на словесна атака.

— Горделивият ще бъде унижен!

Без да сменя засланиящата я ръка, тя изрече:

— Гордея се с онова, което нося.

— Но дали и с властта, която носеното познание може да ти даде?

С натиск на коленете си Тег нареди на Стреги да спре на десетина крачки от тях. Подчиненият му командир се вгледа в него, но остана на мястото си, готов да го защити, ако възникне опасност от диверсия.

Човек с качества.

Жената сведе още по-ниско глава и притисна ръката си към очите, когато заговори:

— Познанието не ни ли се предлага, за да си послужим с него за свещени цели?

— Дъще! — изпъна се като струна равинът. — Колкото и да ни внушава, че с него можем да служим добре, то никога не се оказва голямо и важно. Всичко онова, което наричаме познание, дори и да включва докрай съдържанието на едно смирено сърце, не може да бъде нещо повече от зрънце в браздите.

Тег не пожела да се намеси. *Какъв архаичен начин на изразяване.* Двойката обаче го очарова. Останалите бежанци се бяха заслушали с жив интерес в размяната на реплики между двамата. Полевият командир продължаваше да бъде привидно сдържан, без да отклонява вниманието си от страниците и да дава от време на време по някой знак на помощниците си.

Жената държеше главата си сведена в знак на уважение; ръката ѝ още бе поставена върху очите, но тя не се бе отказала да се брани:

— Дори семенцето, изгубено в браздите, може да продължи живота.

Равинът сви устни и мрачно каза:

— Без вода и грижи, или без благослов и добра дума, което е същото, няма живот.

Дълбока въздишка разтърси раменете на жената, но тя остана в същата странна поза на смирение, когато отвърна:

— Рави, слушам и изпълнявам. И все пак длъжна съм да тача познанието, което ми бе прехвърлено, тъй като в него е включен буквално същият съвет, който ти току-що изрече.

Мъжът постави ръка на рамото ѝ:

— Тогава го предай на онези, които искат да го притежават, и нека никога злото не стигне там, където отиваш.

Мълчанието подсказа на Тег, че спорът е привършил. Той даде знак на Стреги да се премести по-напред. Ала още преди тя да

помръдне, внезапно появилата се Мурбела премина с бърза крачка покрай нея и кимна на равина, без да отмества погледа си от жената.

— В името на „Бин Джебърит“ и на задължението, което, имаме към теб, поздравявам те с добре дошла и ти давам исканото убежище!

Жената с кафявата роба приведе отново глава и башарът видя в дланта ѝ да просветват контактни лещи. После тя вдигна лицето си и около нея отвсякъде се разнесоха въздишки. В очите ѝ синьото преливаше в синьо от пристрастяване към подправката, но в тях се четеше и онази сила, която отличава всеки, оцелял след изпитанието с Агония.

Мурбела я разпозна веднага. *От неустовите свети майки!* Нито една от тях не се бе появявала тук досега още от времето на свободните на Дюн.

Жената направи лек реверанс, преди да каже:

— Наричат ме Ребека. И ме изпълва радост, че съм при вас. Равинът ме смята за глупава гъска, но аз наистина нося златно яйце, защото Лампадас е в мен със седем милиона, шестстотин двайсет и две хиляди и четиринайсет свети майки, които по право ви принадлежат.

„Отговорите оказват опасно въздействие върху света. Те може да изглеждат смислени, но да не обясняват нищо.“

Важно напомняне от Зенсуни

Тъй като обещаният ескорт се забави, Одрейди първоначално се ядоса, след което ѝ стана почти весело. Накрая закрачи след персонала от обслужващите робоси във фойето, намесвайки се в ритъма на движенията им. Повечето бяха дребни и нито един нямаше прилика с хуманоидите.

Функционални. Отличителен белег на иксианските сервоси. Много, много дейни малки прибавчици към временния престой на Свързващия възел или където и да е другаде.

Бяха толкова безинтересни, че малцина ги забелязваха. И тъй като не бе предвидено да се справят със съзнателна намеса в определената им дейност, те останаха в неподвижно състояние, мънкайки тихо.

„Почитаемите мами имат съвсем смътни зачатъци от чувство за хумор или пък то въобще им липсва.“ Знам го, Мурбела, знам го. Но дали посланието ми е стигнало до съзнанието им?

До съзнанието на Дортужла обаче то бе стигнало. Беше се справила с обзелата я паника и наблюдаваше с широка подигравателна усмивка разноликите тукашни антики. Тамалани сякаш не одобряваше ставащото, но в поведението ѝ преобладаваше търпимостта. Суипол бе видимо очарована. Одрейди трябваше буквално да ѝ забрани всякакво участие в обездвижването на устройствата.

Дете, нека аз неутрализирам. Знам какво е приготвено за мен.

Когато се убеди, че е сторила необходимото, Одрейди зае позиция под един от полилеите.

— Там, ела ми на помощ — каза тя.

Тамалани покорно застана пред старшата майка с внимателно изражение на лицето.

— Забелязала ли си, че в съвременните фойета се наблюдава тенденция към намалена площ?

Запитаната дори не си направи труда да огледа заобикалящата ги обстановка.

— Някога фойетата бяха големи — каза Одрейди. — С цел да създадат у властимащите усещането за престиж от обширните пространства, а пък останалите да бъдат впечатлени от полагащото им се уважение, разбира се.

Тамалани веднага улови духа на разиграваната от нея пиеска и рече:

— В наше време ставаш важен дори само ако пътуваш.

Одрейди погледна към обездвижените робоси, пръснати по пода на фойето. Някои продължаваха да мънкат и треперят. Други очакваха спокойно някой или нещо да помогне за възстановяването на реда.

Автоматичното устройство на рецепцията — подобна на фалос тръба от черен пластичен материал с едно блестящо видеооко — излезе иззад гишето и си запроправя път през робосите, докато не застана пред Одрейди.

— Днес е прекалено влажно — заговори то с блудкаво-сантиментален женски глас. — Не знам какво мислят от Метеорологичната служба по въпроса.

Старшата майка се обърна покрай нещото към Тамалани:

— Защо ли им трябва да програмират тези механизми така, че да симулират приятелски настроени човешки същества?

— Противно е — съгласи се другата света майка и силом отмести с рамо автоматичния служител от рецепцията встрани, при което той се завъртя като на ос, за да огледа причинителя на непредвидената намеса. Изглежда видяното го принуди да не прави повече движения.

Внезапно Одрейди си даде сметка, че се бе допряла до една от силите, подхранили Бътльровия джихад — мотивировката на тълпата.

Мой собствен предразсъдък!

Тя огледа още веднъж механичното същество пред тях. Дали чакаше указания или трябваше да се обърне пряко към него?

Още четири робоса влязоха във фойето и старшата майка разпозна багажа на групата с нея, разположен върху им.

Сигурна съм: всичките ни вещи са внимателно претърсени. Търсете колкото желаете. Не носим нищо, което да говори за нашите легиони.

Четири механизма изприпкаха по дължината на една от стените на помещението, но пътят им по-нататък се оказа блокиран от обездвижените. Робосите-носачи спряха и зачакаха, докато бъде намерено решение на несрещаното досега развитие на нещата. Одрейди им се усмихна и каза:

— Движение по знаците на преходното, скрило тайната ни същност.

Скрило и тайна.

Думи за обезпокояване на следящия персонал.

Хайде, Там! Маневрата ти е позната. Разбъркай огромното съдържание на безсъзнателното състояние и разбуди усещането за вина, което е извън способностите им за разпознаване. Изплаши ги, както направих аз с другите робоси. Накарай ги да бъдат предпазливи и почти да се страхуват. Каква ли ще е истинската сила на тия бинджезъритски вещици?

Тамалани пое подадената нишка. *Преходности и тайна същност.* Започна да обяснява на видеоочите с глас, с който човек се обръща към деца:

— Какво вземате, когато напускате гнездото? Нима сте от онези, които правят опит да набутат всичко в торбата? Или подбирате само най-необходимото?

Всъщност какво ли бяха подбрали наблюдателите като необходими неща? Тоалетни принадлежности и дрехи за подмяна и изпиране. Може би оръжия? Точно това са търсили в багажа ни! Но при светите майки много отдавна се е наложила тенденцията да не носят оръжия, които се виждат.

— Колко грозно е това място — рече Дортужла, приближила се до Тамалани и Одрейди, за да се включи в представлението. — Започваш да мислиш, че видът му е почти съзнателно търсен.

Ах, вие, противни наблюдатели. Следите Дортужла. Спомняте ли си коя е тя? Защо се е върнала, след като знае какво можете да й спретнете? Да нахрани футарите ви? Виждате ли колко малко я безпокои това?

— Преходен пункт, Дортужла — поясни Одрейди. — Повечето хора никога не биха го пожелали като местоназначение. Притеснява те, а малките неудобства могат само да ти го напомнят.

— Случайна спирка по пътя, която едва ли ще се превърне в нещо повече, освен ако не я изградят отново — каза светата майка.

Ще чуят ли? В пълно присъствие на духа, Одрейди насочи погледа си към избраното видеооко.

Тукашната запуснатост издава съзнателно търсене. Тя ни казва: „Ще приготвим нещо за потребностите на стомаха, легло, място за освобождаване на пикочния мехур и червата, както и възможност за известно поддържане на ритуалите, необходими за плътта, но трябва да си тръгвате бързо, тъй като единственото, от което наистина се нуждаем, е енергията, останала след вас.“

Автоматичният служител от рецепцията заобиколи гърбом Дортужла и Тамалани, за да направи още един опит за контакт със старшата майка.

— Покажете ни веднага апартаментите, подготвени за нас! — каза тя с втрещен в циклопското око поглед.

— Боже мой! Какво невнимание проявихме!

Откъде са изровили този сиропиран глас? Отблъскващо. След по-малко от минута всички вече излизаха от фоайето; робосите с багажа им се движеха отпред, а Суипол вървеше плътно зад Одрейди, следвана от Тамалани и Дортужла.

Крилото, през което преминаваха, бе видимо занемарено. Означаваше ли това, че трафикът в Свързващия възел е намалял? Интересно. Жалюзните устройства по дължината на цял коридор бяха плътно затворени. Криеха ли нещо? Във всеки случай сумракът не скриваше прахта по пода и корнизите, по които тук-там се очертаваха местата, където са действали поддържащи съоръжения.

Одрейди машинално вникна в модела, съгласно който е била извършвана ремонтната и поддържащата дейност. Рязко ограничен трафик. Типичният маниер на почитаемите мами. Кой би се осмелил да снове насам-натам, когато чувства, че е много по-безопасно да се окопае и после само да се моли да остане незабелязан от опасните хищници? Местата за подстъп към частните жилища на елита бяха добре поддържани. Само за най-важните се грижеха по най-добрия начин.

Ще има място, когато пристигнат бежанците от Гамму.

Във фойето един робос бе връчил импулсен генератор на Суипол. „За да намерите пътя си после — каза създанието, подавайки синята топка с жълта плаваща стрелка и указание за избрания път. — Когато пристигнете, ще чуете тихо иззвъняване.“

Звънчето на импулсния модулатор се обади.

Къде ли сме пристигнали?

Още едно място, за което домакините им се бяха погрижили като за „пълен лукс“, а всичко бе буквално отблъскващо! Стаи със светложълти подове, бледоморави стени и бели тавани. Нито един стол с биологично саморегулиране. И все пак трябваше да бъдат благодарни, дори само защото липсата им говореше по-скоро за предпочитания от икономическо естество, отколкото за евентуално незачитане на гостите. Биостоловете имат нужда от ремонт и поддържане, за което е необходим скъпо платен персонал. Одрейди огледа мебелите, покрити с някаква материя с дълъг срок на годност. А под нея почувства якостта на особено твърда пластмаса. Нищо не излизаше извън цветовата тоналност на стаите.

Леглото обаче я доведе почти до шок. Някой бе приел прекалено буквално искането за твърд матрак. Равна повърхност от черен еластичен материал, без възглавница. Никакви постелки и завивки.

Когато го видя, Суипол понечи да протестира, но Одрейди ѝ направи знак да мълчи. Въпреки бин-джезъритските възможности, дори и там понякога удобствата оставаха край пътя. Главното е да бъде свършена необходимата работа! Така гласеше първата и най-важна заповед. Ако старшата майка трябваше да спи известно време на много твърдо легло без завивки, налагаше се да го направи в името на задълженията и отговорностите си. Впрочем бин-джезъритките знаеха как да се пригаждат към подобни маловажни неудобства. Одрейди призова твърдостта си, отчитайки възможностите за следваща умишлена обида, ако се опита да възрази. *Нека прибавят и това към неосъзнаваното от тях, та да продължат да си блъскат още по-силно главите.*

Потърсиха я, когато се бе заела с оглед на останалите предоставени им жилища, демонстрирайки минимална загриженост и подчертано забавление. Щом старшата майка и спътниците ѝ влязоха в

общата всекидневна, от отдушниците на тавана се разнесе писклив глас:

— Върнете се във фойето, където ще дойде ескорт, за да ви отведе при височайшата почитаема мама.

— Отивам сама — отсече Одрейди и категорично отхвърли възраженията.

Почитаема мама в зелена роба чакаше, седнала на лек стол там, където от коридора се влизаше във фойето. Лицето ѝ наподобяваше стена на крепост — камък върху камък. Устата приличаше на отвор на шлюз, през който обаче някак си бе преминала прозрачна сламка с движеща се в нея течност, погълцана от мамата. Пурпурно поточе се изкачваше към устните ѝ. От течността ухаеше на захар. Очите пък бяха същински оръжия, щръкнали над укрепление. Носът — склон за стичане на омразата, бликаща от погледа. Брадичката — слаба. Направо нямаше нужда от вея. Излишна подробност. Нещо, останало от предишна конструкция. Или взето от малко дете. А косата — изкуствено потъмнена до мръснокафяво. Е, също без особено значение. Очите, носът и устата — те бяха важни.

Жената се изправи бавно и с нагло изражение, подчертавайки какво благоволение е от нейна страна да забележи Одрейди:

— Височайшата почитаема мама се съгласи да те види.

Много плътен, почти мъжки глас. Високомерие, иззидано нависоко и видно отвсякъде. Претъпкана с вкоравени предразсъдъци личност. Тя *знаеше* толкова много неща, че бе същинска крачеща витрина на невежество и страхове. Одрейди я виждаше като безукорна мостра на уязвимостта на почитаемите мами.

След много завой и коридори — чисти и светли до един — те влязоха в изтеглено по дължината си помещение. Слънчевата светлина се вливаше в него през редица от прозорци, а в далечния край се намираще усъвършенствано командно табло с военно предназначение, където в момента течеше прожекция на космически и топографски карти. Дали това е центърът на паяжината на Кралицата-паяк? Одрейди се усъмни. Прекалено очебийно бе присъствието на командно табло. Дизайнът му го отличаваше от въоръжението, ползвано по време на Разпръскванията, а и нямаше място за съмнение относно неговото предназначение. Работните полета, пригодени за манипулативни операции, имаха физически ограничения, а качулката-

шлем за мисловен интерфейс не можеше да бъде ползвана за друго, въпреки щръкналата си овална форма и мръсен жълт цвят.

Погледът ѝ обиколи стаята. Почти без мебели. Няколко стола-люлки и малки маси; оставена беше достатъчно обширна площ, където (най-вероятно) присъстващите би трябвало да очакват заповеди. Възможно бе това да е център за направляване на някакви действия...

Да се набие в главата на вещицата!

От прозорците по дългата стена се виждаше плочник, отвъд който имаше градини. Всичко бе само декор!

Къде ли е Кралицата-паяк? Къде спи тя? Как изглежда леговицето ѝ?

Две жени дойдоха откъм застланото с плочи пространство и влязоха през сводест вход. И двете бяха облечени в червени роби с блестящи арабески и очертания на тела на дракони по тях. Декоративни украшения от разтрошени су-камъни.

Одрейди не се обади, преизпълнена с внимание, докато траеше уводната част от страна на придружителката дотук, която изрече възможно най-малко думи и набързо излезе.

Ако нямаше предвид указанията и бележките на Мурбела, старшата майка би приела за главнокомандващ високата почитаема мама, застанала до Кралицата-паяк. В действителност въпросната персона бе другата — по-ниска на ръст. Интересно.

Тази не просто се катери към властта. Тя се промъква през пукнатините. И един ден сестрите ѝ се събуждат пред свършен факт. Тя е там, седнала твърдо в центъра. Кой ще възрази? Само десет минути след като си тръгнеш трудно би си спомнил как изглежда целта на възраженията ти.

Двете жени оглеждаха Одрейди с не по-малко внимание.

Още по-добре. Точно това бе нужно в момента.

Външният вид на Кралицата-паяк представляваше не по-малка изненада. Досега до „Бин Джебърит“ не бе стигало точното ѝ физическо описание. Само откъслечни прожектирани образи и въображаеми конструкции на базата на сведения, събрани оттук-оттам. Ето я, най-накрая. Дребна жена. Жилавите мускули, както бе редно да се очаква, бяха добре очертани по червеното трико под робата. Незапомнящо се овално лице с невъзмутими тъмни очи, в които танцуваха оранжеви петънца.

Уплашена, поради което и разгневена, но без да може да разбере точната причина за страха си. Единственото, което осъзнава, е целта ѝ — моя милост. И какво очаква да придобие от мен?

Съпровождащата я бе доста по друго нещо — много по-опасна, поне на външен вид. Грижливо коафирана златиста коса, леко кълонест нос, тънки устни и плътно опъната кожа по скулите. Както и зъл, облещен поглед.

Одрейди отново насочи вниманието си към чертите на лицето на Кралицата-паяк. Нос, който за мнозина би създал трудност да го опишат и минута, след като се отдалечат от нея. Може би прав? Да, донякъде... Вежди, неотличаващи се от косата с цвят на слама. Уста, в която при отваряне се вижда нещо розово, за да изчезне заедно с него, когато бъде затворена. Изобщо лице, в което е трудно да намериш място за съсредоточаване на погледа и това може би е причина всичко да изглежда размазано.

— Значи ти водиш „Бин Джебърит“?

Глас — равен в ниските тонове. Странно модулиран галахски език; без жаргонни думи, но с усещане как те са стълпени непосредствено зад езика ѝ. Чувстваше се и присъствието на фокуси от лингвистичен характер. Мурбела го бе подчертала в сведенията си:

Те имат нещо, което ги доближава до Гласа. Не е равнозначно на предаденото ми от вас, защото си служат с друг похват. Прилича на фокуси с думи.

Фокуси с думи.

— Как да се обръщам към теб? — попита Одрейди.

— Чувам, че ме наричате Кралицата-паяк — зли оранжеви пламъчета заиграха в очите ѝ.

— Тук, озовала се в центъра на мрежата-паяжина и вече преценила огромната ви мощ, страх ме е, че трябва да го призная.

— Аха, ето какво си забелязала — мощта ми! — изречено с подчертано самочувствие.

Първото, което направи впечатление на Одрейди, бе мирисът, идващ от жената. Тя лъхаше обилно на някакъв твърде необичаен парфюм.

Дали крие феромоновия си лъх?

Може би бе предупредена за способността на бин-джезъритките да преценяват за състоянието на нещата, изхождайки от незначително количество сетивна информация? Навярно. Също така е възможно само заради това да е предпочела парфюма. Странната смес бе подходяща заради основната си отсенка на екзотични цветя. Дали не е нещо от родната ѝ планета?

Кралицата-паяк хвана в шепа незапомнящата се своя брадичка и рече:

— Можеш да ме назоваваш Дейма.

Спътницата възрази:

— Тази е нашият последен враг от милион планети!

Аха, ето каква е представата им за старата Империя.

Дейма вдигна ръка, за да постанови мълчание. Колко нехаен и същевременно разбулващ жест. В очите на придружителката Одрейди видя отблясък, напомнящ ѝ за Белонда. Внимателно следяща злост, която подбира места за атака.

— От почти всички се иска да се обръщат към мен като към височайша почитаема мама — каза Дейма. — Даденото позволение ти прави чест.

После тя посочи към засводената врата зад себе си:

— Ще бъдем само двете, докато разговаряме.

Без покана — просто заповед.

Одрейди спря до вратата, за да погледне поставената там карта. Чернобяла, с къси линейки за пътеки и неравни очертания с надписи на галахски език. Отнасяха се за градините отвъд плочника с посочване на растителните видове. Тя се наклони по-близо до картата в желанието си да разбере повече. Дейма я чакаше, търпелива и отчасти развеселена. Да, непознати дървета и храсти, а плодовете на съвсем малко от тях се оказаха ядивни. Намираща се тук карта трябваше само да подчертае гордостта на притежателя.

Когато излязоха във вътрешния двор, Одрейди каза:

— Направи ми впечатление парфюмът ти.

Дейма бе върната назад в спомените си, а в гласа ѝ се понесоха меки полутонове, когато отговори.

Идентификационни маркери за цветните ѝ предпочитания. Представи си само! Тя е едновременно тъжна и гневна, когато мисли за това. И се чуди защо ми е направило впечатление.

— В противен случай храстът не би бил петимен да ме приеме — отговори височайшата.

Хм, интересен избор на вреже и наклонение на глагола.

Произнасяният с ударение галахски не бе труден за разбиране. Очевидно тя регулираше несъзнателно изговора на подбраните думи в зависимост от слушателя.

Чувствително ухо: Стигат ѝ само няколко секунди, през които наблюдава и слуша, за да регулира говора си с цел да бъде разбрана. Твърде стара форма в изкуството, бързо усвоима от повечето хора.

Одрейди видя защитната окраска, заложена още в началото.

Не искам да ме приемат като чужденец.

Подлежаща на пренастройване характеристика, вградена в гените. Почитаемите мами не бяха я загубили, но в техния случай това бе предпоставка за уязвимост. Подсъзнателните тоналности не бяха покрити напълно, така че разкриваха много.

Въпреки кресливата си суетност и самомнителност, Дейма бе достатъчно интелигентна и самодисциплинирана. Констатацията ѝ достави удоволствие. Щеше да си спести немалко многодумство и увъртания.

Одрейди спря заедно с нея в края на вътрешния двор. Бяха застанали рамо до рамо, а старшата майка, загледана към откъдната градина, бе поразена от почти пълната ѝ прилика с бин-джезъритските.

— Кажете си приказката — рече Дейма.

— Колко струвам като заложник?

Оранжев пламък!

— Очевидно въпросът е стоял вече пред вас — констатира Одрейди.

— Продължавай — изречено с постепенно избледняваме на оранжевото.

— Сестринството е подготвило три мои заместници.

Одрейди пусна в действие най-проницателния си взор.

— Възможно е да се отслабим взаимно така, че и двете страни да загинат.

— Можем да ви смажем като досадно насекомо!

Внимавай за оранжевото!

Старшата майка не се остави да бъде повлияна от предупреждението.

— Но ръката, която ни смачка, ще загной, така че болестта ще унищожи и нея.

Не би могло да се каже по-ясно и без незначителни подробности.

— Невъзможно! — съпроводено с втренчен оранжев поглед.

— Мислиш ли, че не се досещаме как сте били върнати обратно по тези места от неприятелите си?

Най-опасният ми гамбит.

Одрейди проследи ефекта. Мрачното смръщване не беше единствената видима реакция на Дейма. Оранжевото изчезна, а очите ѝ се оказаха в странно несъответствие с пламналото лице.

Тя кимна, сякаш височайшата мама бе отговорила, и добави:

— Спокойно можем да ви оставим с цялата ви уязвимост на онези, които връхлитат върху вас, на същите, които ви натикаха в тукашния *cul de sac*^[1].

— Мислиш ли, че ние...

— Знаем.

Е, поне аз знам.

Току-що разбраното донесе едновременно въодушевление и страх.

Какво ли представлява онова, което може да усмири тези жени?

— Просто събираме силите си, преди...

— Преди да се върнете на арената, където ще бъдете смазани, както добре го знаете! Защото там не можете да разчитате на преобладаващия си брой.

Гласът на Дейма потъна в мекото галахско произношение, трудно разбираемо за Одрейди:

— Значи те са били при... Получили предложение от... Какви глупци сте, за да повярвате на...

— Не съм казала, че сме повярвали.

— Ако Логно беше... — кимване с глава към помещението — ... чула как разговаряш с мен, щеше да си мъртва, преди да успея да те предупредя.

— Доволна съм, че сме само двете.

— Но не разчитай особено на това, за да не стигнеш твърде далече.

Одрейди погледна над рамото ѝ към зданието. Промените, внесени в строителния дизайн на Сдружението, веднага се набиваха в очи — дълга фасада с прозорци, много и екзотичен дървен материал, камъни с отблясък на скъпоценности.

Богатство.

Тя очевидно разполагаше с богатства, и то толкова големи, че за някои бе трудно да си ги представят. Всичко, поискано от Дейма, всичко, което може да бъде осигурено от подвластно и раболепно общество, щеше да ѝ бъде предоставено веднага. Всичко освен свободата да се върне при поелите с Разпръскването.

Наистина, колко ли силно е въображението ѝ, за да си повярва, че заточението може да свърши? И каква бе мощта, способна да върне себеподобна мощ обратно в старата Империя? Защо точно тук? Одрейди си даде сметка, че не е достатъчно смела, за да зададе въпроса.

— Ще продължим в моето жилище — рече Дейма.

Аха, най-после в леговището на Кралицата-паяк!

Покоите на Дейма се оказаха нова загадка. Подове с дебели килими. На влизане тя изрита сандалите си и продължи боса. Одрейди направи същото и я последва.

Виж колко груби и мазолести са външните ръбове на ходилата ѝ. Опасни оръжия, поддържани в добро състояние.

Одрейди бе озадачена не от мекия под, а от стаята. Малък прозорец, гледащ към внимателно поддържана ботаническа градина. Никакви гоблени или картини по стените. И нищо за украса. Решетката на въздуховод хвърляше сенчести ивици по пода, когато влязоха. Още една врата вдясно. Друг вентилационен въздуховод. Две меки легла в сиво. Две малки масички отстрани в блестящо черен цвят. По-голяма маса в златисти тонове със зелена, трепкаща над нея светлина, указваща контролно поле. Старшата майка веднага забеляза финото правоъгълно очертание на прожекционен апарат, вграден в златистата маса.

О, да, това е работната ѝ стая. Нима дойдохме тук, за да работим?

Мястото бе обмислено и изпълнено за изтънчено съсредоточаване. Бяха положени грижи за отстраняването на всичко разсейващо. Какво ли разсейване впрочем би допуснала Дейма?

Къде са украсените стаи? Просто трябва да живее по специален начин със заобикалящата я обстановка. Не бе възможно непрекъснато да се оформят мисловни бариери за отблъскване на нещата, които са в дисонанс с психичното ти състояние. Ако имаш нужда от истински комфорт и спокойствие, домът ти не бива да е подреден така, че да те насилва, особено с атаки откъм фронта на подсъзнателното. Дейма си дава сметка за степента и силата на извънсъзнателната уязвимост! Тази тук е наистина опасна, защото може да каже „Не“.

Това бе проява на древна бин-джезъритска интуиция. Търсиш онези, които биха могли да кажат „Да“. Никога не си губи времето с незначителни индивиди, дето не успяват да осмислят и изрекат нещо повече от „Не“. Трябва ти оня, който може да склучи споразумение, да подпише договор, да изплати обещаното. Кралицата-паяк явно не казваше често „Да“, но притежаваше силата да го направи. И го знае.

Важно беше да го разбере още когато ме отведе встрани. Изпрати ми първия сигнал, след като ми позволи да я наричам Дейма. Не избързах ли, планирайки атаката на Тег така, че да не мога да я спра? Прекалено късно ще е за последващи решения и действия. Знаех го добре, когато му позволих да се разгърне.

Какви други сили обаче можем да привлечем?

Одрейди бе установила типа на модела, определящ доминиращата позиция на Дейма. Конкретни думи и жестове можеха да принудят Кралицата-паяк да се отдръпне и дори да приклепне назад, уловила в разбуденото си съзнание ударите на своето собствено сърце.

Драмата трябва да бъде продължена.

В момента Дейма бе заета с нещо — ръцете ѝ се намираха в зеленото поле, разположено върху златистата маса. Беше съсредоточена изцяло там, без да обръща никакво внимание на Одрейди, което можеше да се приеме едновременно за обида и своего рода уважение.

Вещице, няма да се намесиш, защото така диктуват всички твои интереси и ти добре го знаеш. Впрочем не си толкова важна, че да станеш причина за разсейване от моя страна.

Дейма изглеждаше възбудена.

Успяла ли е атаката на Гамму? Бежанците започнали ли са да пристигат?

Втренчен оранжев поглед бе съсредоточен в Одрейди:

— Пилотът ти току-що се е самовзривил заедно с кораба, за да не допусне проверка от наша страна. Какво донесохте?

— Себе си.

— Изпратила си някакво съобщение!

— Да. За да знаят приятелите ми дали съм все още жива или не. Не го чуваш за първи път. Някои наши предшественици са изгаряли корабите си, преди да тръгнат в атака. За да няма връщане назад.

Одрейди заговори с възможно най-голямо внимание, пригаждайки тона и продължителността на фразите съобразно реакцията на Дейма.

— Ако успехът е на моя страна, ще трябва да ми осигуриш обратен транспорт. Пилотът ми беше *киборг*, така че никаква доза шере не би могла да го опази от сондите ви. Бе получил заповед да се самоубие, но да не пада в ръцете ви.

— Разкривайки ни координатите на вашата планета. — Оранжевото заотстъпва от очите на Дейма, но тя продължаваше да е неспокойна. — Не мислех, че хората ти се подчиняват на заповеди с такава непрекословност.

Вещице, как ги държиш привързани без сексуален хомот? Не е ли очевиден отговорът? Притежавате други тайни сили.

А сега, внимателно — предупреди сама себе си Одрейди. — Раздвижен методологичен подход, подготвен за нови изисквания. Нека си представя, че избираме един-единствен път за ответна реакция и не се отделяме от него. Какво ли знае за нас? Изглежда просто не може да проумее, че понякога се налага дори старшата света майка да се превърне в стръв, в примамка за жизнено важна информация. Прави ли ни това свършени? И ако е така, може ли по-добрата подготовка да превъзмогне по-голямата бързина и многочисленост?

Все още нямаше отговор на въпроса.

Дейма седна до златистата маса, оставяйки Одрейди права. По движенията, с които се наместваше, можеше да се съди за нейните предпочитания. Явно не излизаше често отук. Всичко, което би преценила за необходимо, се намираще около нея. Бе довела Одрейди в стаята си, защото всяко друго място ѝ се струваше неудобно. Просто се чувстваше неуютно, а може би дори застрашена в друга обстановка. Дейма не ухажваше съдбата. Бе рискувала само веднъж, при това

много отдавна, така че случаят оставаше някъде далеч оттук. Сега искаше само да се намира в сигурен и добре организиран пашкул, откъдето би могла да дърпа конците на останалите.

Одрейди прецени наблюденията си като добре дошло потвърждение на изводите на „Бин Джебърит“. Сестринството знаеше как да си послужи с подобен лост.

— Няма ли какво друго да кажеш? — обади се Дейма.

Умишлено печелене на време.

Одрейди се осмели да запита:

— Премного съм любопитна да разбера защо се съгласи на днешната среща?

— Какво предизвиква любопитството ти?

— Ами... Никак не ти подхожда.

— Ние определяме какво ни подхожда! — изречено доста сприхаво.

— Добре, но какво у нас ви интересува?

— Мислиш, че ви смятаме за интересни?

— Може би дори ни намирате за необичайни, защото точно така ни гледате.

По лицето на Дейма премина бегло изражение на задоволство.

— Просто знаех, че ще бъдете очаровани от нас.

— Екзотичното винаги представлява интерес за друго екзотично — каза Одрейди.

Думите ѝ предизвикаха позната усмивка по устните на височайшата — усмивката на човек, чиято любима животинка е показала колко е умна. Тя се изправи и отиде да единствения прозорец. След малко, повикала старшата майка до себе си, Дейма ѝ посочи група дървета отвъд първите цъфнали храсти и заговори със същото меко произношение, което правеше трудно проследяването на мисълта ѝ.

Нещо подразни Одрейди. Остави се да бъде носена от едновременно движещ се поток, като не спираше да търси причината. Може би — в стаята; или в самата Кралица-паяк? В цялата обстановка липсваше непосредственост почти точно толкова, колкото и у Дейма. Следователно всичко бе предварително подготвено, за да предизвика търсения ефект. Внимателно подбран и заложен в цялостната схема.

Тази тук наистина ли е Кралицата-паяк? Или някоя друга, още по-могъща, сега ни наблюдава?

Одрейди огледа последната си мисъл, преподреждайки бързо съставните елементи. Да, процес, който поражда повече въпроси, отколкото отговори — мисловна стенография, присъща на дейността на ментатите. Подбирай за уместна връзка и поставяй за разглеждане скрити (но системно) елементи от околния фон. Обикновено порядъкът е продукт на съзнателна човешка дейност. Докато хаосът съществува като суров материал, от който да се изведе той, редът. Това бе подходът на ментат, който не предоставя непроменими истини, а важно средство в помощ на вземането на решения — систематично събиране на данни в една непрекъсваема система.

Те пируват в хаоса! Предпочитат го! Пристрастени към адреналинови усещания!

Така че Дейма бе само Дейма — височайша почитаема мама. Завинаги господарка, завинаги на върха.

Няма друга по-велика, която да ни наблюдава. Пък и Дейма наистина вярва, че това тук е договаряне. Човек би помислил, че никога досега не го е правила. Съвършено точно!

Височайшата почитаема мама докосна нещо незабележимо под прозореца и стената се огъна назад, показвайки, че той не е бил нищо повече от майсторски изпипана холопрожекция. Отворен бе пътят към високо разположен балкон, покрит с тъмнозелени кахли. От него се разкриваше панорама към намиращи се в ниското плантации, много по-различни от прожектираните допреди малко. Тук хаосът бе запазен; и така изпъкваше още по-силно на фона на подредените в далечината градини. Къпини, паднали дървета, гъсти храсталаци...

А отвъд тях — равномерно отдалечени редове на нещо, подобно на зеленчуци, сред които редове напред-назад се движеха автоматизирани комбайни, оставяйки само гола земя зад себе си.

Любов към безредието, несъмнено!

Кралицата-паяк се усмихна и излезе първа на балкона. Одрейди последва и отново се спря, забелязала интересен детайл. Необичайна украса на парапета вляво. Фигура в естествена големина от почти ефирна субстанция, събрана в рехави плоскости и окръглени повърхности.

Присви очи и видя, че фигурата беше подобие на човешко същество. От мъжки или женски пол? В определени пози приличаше на мъж, в други бе като жена. Плоскостите и окръгленията реагираха на блуждаещите пориви на лекия бриз. Овесени бяха на тънки, почти невидими жици (напомнящи на шигърови), спускащи се от елегантно извита тръба, пъхната в купчина от някаква прозираща маса. Долните краища на фигурата докосваха носещата основа, която приличаше на струпани речни камъчета.

Одрейди не успяваше да откъсне очарования си поглед.

Защо ли току-що видяното ми напомня за Шийенината „Празнота“?

Раздвижено от вятъра, творението сякаш танцуваше, впускайки се от време на време в имитация на грациозен вървеж, след който пък изпълняваше бавен пирует, съпроводен от стремителни завъртания с протегнат нагоре и встрани крак.

— Наречена е „Балетмайстор“ — каза Дейма. — Някои пориви на вятъра я принуждават да изхвърля високо краката си. Виждаше съм я да бяга грациозно като маратонец. А понякога изпълнява къси движения със стремителни повдигания на ръцете, които сякаш държат оръжия. Едновременно красива и грозна... Според мен артистът е сложил неточно име на творбата си, „Непознат Живот“ би било по-вярно.

Красота и грозота — едно и също. Непознат Живот.

Стоящото пред нея представляваше страшна заплаха за творението на Шийена. Одрейди почувства как я залива студената вълна на страха:

— Кой е създателят ѝ?

— Нямам представа. Една от моите предшественици я донесла от планета, която сме унищожили. Защо те интересува?

Ето я онази неистовост, неподвластна никому. Естествено, отговори с други думи:

— Струва ми се, че и двете търсим обща основа за разбирателство, опитвайки се да открием сходни неща между нас.

Думите ѝ обаче разпалиха оранжевия поглед:

— Вие можете да се опитвате да ни разберете, докато ние никак не държим да правим това!

— И двете произхождаме от общества на жени.

— Опасно е да мислите за нас като за издънки от вашия корен!

Разкритията на Мурбела обаче твърдят точно обратното. Появили сте се по време на Разпръскването от Говорещи с риби и свети майки, попаднали в екстремна ситуация.

Одрейди попита напълно добронамерено и без следа от присмех:

— Защо е опасно?

Смехът на Дейма бе неприятен. Отмъстителен. Старшата майка отново почувства приливната вълна на заплахата. Тук бе нужно нещо повече от познатото бин-джезъритско „опитай-отново-и-отново“. Тези жени бяха свикнали да убиват, когато ги разгневят. Рефлекс. Дейма го бе казала направо, щом спомена за спътницата си при разговора насаме между двете, а и сега току-що бе подала сигнал, че има определени граници за търпимостта ѝ.

И все пак тя прави опити да преговаря, макар и по своему. Показва механичните си чудесии, властта и силата си, както и своето богатство. Но без нито едно предложение за съюзяване. Вещици, бъдете покорни прислужници и наши роби, а ние ще ви простим много неща. Хм, значи искат да завладеят и последната от „милиона планети“, така ли? Не, повече от това, разбира се, но посоченото от тях число е интересно.

Одрейди се зае с преоформянето на подхода си, изпълнена с повишено внимание. Светите майки прекалено лесно попадат в адаптивния модел. *Разбира се, че съм много по-различна от вас, но ще променя нещо в себе си в името на общото съгласие.* Това няма да мине при почитаемите мами. Те няма да приемат каквото и да е, загатващо и за най-незначително отстъпление от пълната власт. Твърдението на Дейма за предоставената твърде голяма търпимост по отношение на Одрейди говореше за нетърпящо възражение нейно върховенство спрямо сестрите ѝ.

Височайшата за пореден път говореше с неизменния си властнически маниер.

Одрейди се заслуша. Твърде необичайно — според Кралицата-паяк едно от най-привлекателните неща у „Бин Джебърит“ бяха познанията и уменията им в имунната защита срещу нови заболявания.

Начинът им на атакуване ли ги доведе тук?

Откровеността ѝ бе наивна. Край на отегчителните периодични прегледи, които да покажат дали в плътта не са се настанили потайни

обитатели. А понякога и не толкова потайни. Нерядко дори очеводно опасни. „Бин Джебърит“ може да сложи край на всичко това, заради което ще бъде подходящо възнаграден...

Колко хубавичко.

Все със същия отмъстителен тон във всяка дума. Одрейди се почувства оплетена в тази мисъл. Нима наистина „отмъстителен“? Не, имаше някаква промяна в общата постановка. Нещо показваше и подтикваше към слизане на по-ниско ниво.

Подсъзнателна ревност за пропуснатото, след като е скъсана нишката, която ни е свързвала!

Друг модел, въведен като стил!

Почитаемите мами бяха отстъпили към досадно повтарящи се превзетости.

А ние се отказахме от превзетостите твърде отдавна.

Отнасяше се за нещо повече от отказ за приемане на бин-джебъритското начало. Ставаше дума за изриване на боклук.

Изхвърляй ненужното, превърнало се в отпадъци. Посредствени люде ще се погрижат за боклука. Нея я интересува много повече мисълта какво предстои да бъде погълнато, отколкото грижата за опазване на чистотата в собственото гнездо.

Големият недостатък на почитаемите мами бе по-важен, отколкото те можеха да си помислят. И много фатален за тях и за всичко, което държаха в ръцете си. Но не успяваха да го забележат, тъй като според собствените им представи него просто го нямаше.

Никога не е съществувало.

Дейма оставаше неразрешим парадокс. Въпросът за съюз дори не бе достигнал до съзнанието ѝ. Привидно показваната склонност за евентуално търсене на съгласие не бе нещо повече от прием за преценка на волята на враговете.

Така или иначе бях права, като разреших на Тег да се развърне.

Логно излезе от работното помещение с поднос, на който имаше две високи вретеновидни чаши със златиста течност. Дейма взе едната от чашите, помириша я и пое глътка с доволно изражение на лицето.

Какво е това зло пламъче, блеснало в очите на Логно?

— Пийни — каза височайшата, подканяйки с жест Одрейди. — Идва от планета, за която никога не си чувала, сигурна съм. Събрахме

всичко необходимо за производството на превъзходно кехлибарено грозде, което дава това отлично златно вино.

Дългата връзка на хората със скъпоценното древно питие овладя мислите на старшата майка. Богът Бакхус. Зърната, които ферментират или на корен, или в големите племенни бъчви.

— Не е отровно — продължи Дейма, понеже Одрейди се поколеба. — Уверявам те. Убиваме само когато се налага и е в наш интерес, но не сме тъпащи. Оставяме на тълпата да приказва какви злодеи сме и колко ни личи. Но теб не мога да те сбъркам с някого от тълпата.

Награди с усмивка собствената си духовитост. Явно не бе в състояние да прецени колко дебелашки изглеждат мъчителните ѝ опити да имитира приятелско отношение.

Одрейди пое предложената чаша и отпи глътка.

— Изнамерено е от някой, който е искал да ни достави удоволствие — отбеляза височайшата, загледана внимателно в нея.

Поетата глътка се оказа напълно достатъчна. Сетивата на старшата майка мигом засякоха присъствието на чуждо вещество, а след няколко отмерени удара на сърцето си тя вече знаеше и защо то се е оказало в чашата.

За обезсилване на защитата, която шере осигурява срещу сондите им.

Тя регулира метаболизма си така, че да неутрализира субстанцията, след което обяви какво е направила.

Дейма се взря в очите на Логно:

— Ето защо никога не сме успявали да го сторим с вещиците! А ти дори не си подозирала! — Обвинението се стовари с почти физическа сила върху клетата ѝ съратница и помощница.

— Това е една от имунните системи, чрез които се справяме с болестите — каза Одрейди.

Дейма хвърли чашата върху балконските кахли. Мина известно време, преди да възстанови спокойствието си. Логно се отдръпна бавно, държейки подноса почти като щит.

Значи не само се е промъквала към властта. За сестрите си тя е като смъртна опасност. Като такава трябва да я приема и аз.

— Някой ще плати за похабеното усилие — каза височайшата, а усмивката ѝ не бе никак приятна.

Някой.

Някой е приготвил виното. Някой е сътворил танцуващата фигура. Някой ще плати. Не е важно да се посочи личността; остава само удоволствието или нуждата от възмездие. И раболепието.

— Не искам никой да нарушава мислите ми — разпореди се Дейма, отиде до парапета и се загледа в своя „Непознат Живот“, очевидно решила да се върне към формата, необходима за продължаване на *пазарлъка*.

Одрейди отново прехвърли вниманието си към Логно. Каква бе причината за нейното непрекъснато виране, рязко и изпитателно, в господарката ѝ? Без следа от обичаен за случая страх? Изведнъж помощницата се появи в съвсем нова, безкрайно опасна светлина.

Отрова!

Бе толкова сигурна в предположението си, все едно спътницата на Дейма извика думата на висок глас...

Не аз съм целта на Логно. Още не. Тя използва възможността да заложу в предстоящия търг за върховната власт.

Не си струваше да поглежда към Дейма. Съвсем ясно видя как върху лицето на Логно се появи облекчение в мига, в който смъртта дойде за Кралицата-паяк. Одрейди се обърна, но не за да провери предположението си. Дейма лежеше под „Непознат Живот“ като малка купчинка.

— Отсега нататък към *мен* ще се обръщаш с „височайша почитаема мама“ — каза Логно. — И скоро ще разбереш защо трябва да ми благодариш за това. Тя (посочвайки с пръст червената купчинка в ъгъла на балкона) бе решила да те удари предателски в гръб и да унищожи хората ти. Моите планове са други. Не съм глупачка, която ще похаби такова полезно оръжие в момент, когато имаме най-голяма нужда от него.

[1] Глуха улица; чувал (воен.) (фр.) ↑

„Сражението ли? То е като силното желание да си поемеш дъх, за което хората търсят какви ли не мотиви.“

Башарът Тег

Мурбела наблюдаваше борбата за Свързващия възел с незаинтересованост, която никак не отговаряше на чувствата ѝ. Стоеше права сред тесен кръг от проктори в командния център на своя не-кораб и следеше предаванията от бойното поле с помощта на видеоочите.

Сраженията се водеха из цялото пространство около Възела — взривове на светлина откъм страната в сянка и сивкави изригвания откъм тази, огряна от дневната светлина. Мощното настъпление и последвалата схватка, ръководени от Тег, имаха за цел Цитаделата — гигантска сграда с архитектурно оформление от дните на Сдружението и новопостроена кула в близост до периферията ѝ. Въпреки че шифрованите предавания от имплантиралото в Одрейди устройство прекъснаха внезапно, с предишните ѝ доклади дойде потвърждението, че там се намира височайшата почитаема мама.

Задължението да наблюдава от разстояние бе една от причините за слабия интерес на Мурбела, което обаче не пречеше на обзелата я възбуда.

Интересни времена!

В кораба бе прибран ценен товар. Милионите свети майки от Лампадас бяха Споделени и подготвени за Разпръскването. Неистовата сестра със своя товар „Памет“ бе заела решаващо по важност място.

Сигурно златно яйце!

Мурбела мислеше за животите, изложени на опасност в тази група. Подготвени за най-лошото. Не липсваха доброволци, а заплахата от конфликта при Свързващия възел намали до минимум потребността от мелинджова отрова за стимулиране на Споделянията, ограничавайки по този начин общата опасност. Намиращите се в кораба можеха да почувстват заложеното всичко-или-нищо в играта на

Одрейди. Тогава се появи и непосредствената заплаха от смъртта. Потребност от Споделяне!

Преобразуването на една света майка в поредица от спомени предавани от човек на човек от сестрите, въпреки заплахата, че някоя от тях може да плати скъпо, бе престанало да е обвито с мистериозна аура за Мурбела, въпреки че тя продължаваше да се ужасява от мисълта за поеманата отговорност. Смелостта на Ребека, а не по-малко и на Лусила, заслужаваше истинско уважение и възхищение.

Памет за милиони животи! Събрани до един в онова, което Сестринството нарича Прогресивен Екстремум — два по два, после четири по четири и шестнайсет по шестнайсет — докато всеки от тях побере всичко от всички, така че оцелелият да успее да съхрани този скъпоценен товар.

Онова, което се извършваше в жилището на светата майка, бе от същия порядък. Идеята вече престана да ужасява Мурбела, но тя все още не успяваше да я приеме за нормална. Единствено думите на Одрейди я успокояваха:

След като веднъж свикнеш с възелчетата от Другите Памети, всичко останало преминава в перспективен план, който ти се струва толкова познат, като че винаги си го имала.

Мурбела разбираше, че Тег е готов да умре в защита на множественото съзнание, каквото всъщност бе Сестринството на „Бин Джебърит“.

Мога ли да не сторя същото?

Башарът, престанал да бъде загадка, се превърна в обект на уважение. Одрейди отвътре ускоряваше процеса, като припомняше подвизите му, за да приключи:

„Чудя се какви ги върша тук долу. Питай!“

Комуникационният възел веднага се обади:

„Нито дума. Предаванията й може да са били блокирани с енергиен щит.“

Всички разбраха кой говори. Беше изписано на лицата им.

Тя разполага с Одрейди!

Мурбела отново съсредоточи вниманието си върху Цитаделата.

Бе изненадана от собствената си реакция. Наоколо се носеше отпечатъкът на историческо отвращение от повторението на военното

безумие, но жизнерадостният дух все още се наслаждаваше на новите способности, усвоени в „Бин Джебзърит“.

Силите на почитаемите мами разполагаха с добро оръжие, успя да отбележи тя, докато незащитените от жегата поемащи приспособления на Тег вече трупаха наказателни точки; независимо от обстоятелствата обаче, отбранителният периметър рухна още преди да бе обърнала гръб на картината. Можа да чуе и воя на големия рушител, конструиран от Айдахо, който със скокообразни движения мина през проход високи дървета, поваляйки защитници вляво и вдясно.

От Другите Памети дойде странно сравнение. Напомняше на пътуващ цирк. Кацащи кораби, от които се изсипва човешки товар.

На централната арена! Кралицата-паяк! Никога не предприема действие, преди да я зърне човешко око!

Появата на личността на Одрейди предизвика забавна реакция:

Какво да се предположи за затворения характер на Сестринството?

Дар, какво става с теб долу? Трябва да си мъртва, Кралицата-паяк сигурно те е обвинила и е бясна от яд за случилото се.

Тя видя дългата следобедна сянка, хвърлена от дърветата напърно на полосата, в която бе разгърната атаката на Тег. Примамващо прикритие. Нареди на хората си да заобиколят. *Не тръгвайте по привличащи ви просеки. Търсете трудни подстъпи и ползвайте тях.*

Цитаделата се намираше в гигантска по размерите си ботаническа градина с необикновени дървета и още по-странни храсти, примесени с най-тривиални растителни видове; те бяха пръснати напосоки, сякаш разхвърляни от въртящо се в танц дете.

Метафората с цирка се понрави на Мурбела. Откриваше перспектива към наблюдаването от нея.

В съзнанието ѝ отекваха обявяваните едно след друго изпълнения.

Следете ей-там танцуващите животни — защитници на Кралицата-паяк, — подчиняващи се вкупом на подадените нареждан_ия! В първи ринг — главният номер под ръководството на Повелителя на арената Майлс Тег! Хората му изпълняват страхотни неща. Тук е талантът!_

Наблюдаваната сцена напомняше също тъй и режисирана битка в римски цирк. Мурбела оцени по достойнство алузията. Гледката

ставаше по-богата и наситена.

Приближават бойни кули, пълни с бронирани воители. Те влизат в бой. Пламъци дълбаят небето. Падат тела.

Но това бяха тела на истински хора с истински рани и истинска смърт. Заострените й благодарение на „Бин Джебърит“ сетива я принуждаваха да съжалява за загубите.

И родителите ми ли са били така пометени от вихъра?

Метафорите на Другите Памети се изгубиха. Пред нея беше Свързващият възел, виждан по същия начин и от Майлс Тег. Кърваво изстъпление, познато от събраните спомени, но и ново по своему. Тя гледаше напредващите войници и чуваше гласовете им.

Шокиран женски глас:

„Оня храст се обърна с писък към мен!“

Друг, мъжки:

„Никой не знае откъде са се пръкнали. Полепва по кожата ти и я прогаря.“

Мурбела чуваше шума на бойните действия откъм далечната страна на Цитаделата, но около позицията на Тег бе неестествено тихо. Виждаше частите да се промъкват през тъмните участъци затваряйки в пръстен кулата. Появи се и башарът на раменете на Стреги. За миг той се вгледа във фасадата на около половин клик пред тях. Тя веднага подбра изображението, към което бе насочил погледа си Тег. Там, зад прозорците, се виждаше някакво раздвижване.

Къде ли бяха онези мистериозни оръжия от последния рубеж, с които се очакваше да разполагат почитаемите мами?

Как ще постъпи той сега?

Тег бе загубил отсека с командния си пост, попаднал на лазерен удар извън сцената на решаващия сблъсък. Отсекът бе останал да лежи на едната си страна зад него; сега той бе яхнал раменете на Стреги в участък с препречващи пътя храсти, някои от които още пушеха. Заедно с отсека бе пропаднало и командното табло, но пък му бе останало сребристото подковообразно средство за връзка — макар и осакатено без усилвателите на центъра с командния пулт. Специалистите от комуникационните служби бяха приклекли наблизо, треперещи и нервни от загубата на връзка с мястото на действието.

Шумът от боя отвъд сградите се усилваше. Той чуваше дрезгавите викове, силния съсък на раздиращите въздуха удари от тежките огнемети и по-слабото жужене на разрядите от големите лазестрели, примесени с фучащото „хъс-хъс“ на личните оръжия. Някъде вляво се долавяше приглушеното „дън-дън“ на попаднало в беда блиндирано средство. Оттам идваше и прорязващият слуха писък на метал в агония. Очевидно енергийната му система си бе отишла завинаги. То се влачеше по земята, оставяйки зад себе си кашата от зеленчукови градини.

Хакър, личният адютант на Тег, се доближи с приклякане по една от алеите и застана зад башара.

Първа го забеляза Стреги и се обърна без предупреждение, почти принуждавайки военачалника да погледне към адютанта си. Тъмнокосият мускулест Хакър с гъсти вежди (сега просмукани с пот) спря непосредствено пред Тег и заговори, без да е успокоил напълно дишането си:

— Башар, вързахме и последните чували.

Извиси гласа си, за да може да бъде чуто на фона на шумовете от боя и жужащия високоговорител, окачен на лявото му рамо, от който се разнасяха неясно звучащи спешни военни съобщения.

— Как стоят нещата в дълбочина? — попита Тег.

— Овладяване след около половин час, не повече. Башар, трябва да се изтеглите оттук. Старшата майка ни предупреди да не ви излагаме на безсмислена опасност.

Тег посочи към вече непотребния отсек:

— Защо нямам резервни комуникационни линии?

— Откос от голям лазестрел унищожи и двете резервни съоръжения, тръгнаха насам.

— Заедно ли са се движили?

Хакър долови недвусмисленото раздражение:

— Господине, те бяха...

— Някоя важна част от съоръженията не се изпраща в пакет. Искам да разбера кой не изпълнява правилно заповедите ми. — В спокойния тон, дошъл от незрелите още гласни струни на дете, прозвуча повече заплаха, отколкото в нечий неистов вик.

— Тъй вярно, башар — с пълна готовност се отзова Хакър, без да покаже с нищо, че лично той няма вина в случая.

По дяволите!

— Кога ще пристигнат сменните съоръжения? — попита Тег.

— След пет минути.

— Погрижи се резервният команден отсек да дойде колкото е възможно по-бързо — докосна с коляно врата на Стреги.

Хакър поясни, още преди тя да се е обърнала:

— Башар, удариха и резервния. Поръчах друг.

Тег съдържа въздишката си. Такива неща се случват в бойна обстановка, но никак не му допаднаше възможността да зависи от първобитни комуникационни линии.

— Ще направим нещо тук. Искам още високоговорители. Те поне имаха някакъв обseg.

Адютантът огледа околната зеленина:

— Тук ли?

— Онези сгради пред нас не ми харесват. Кулата държи цялата местност под обстрел. А сигурно разполагат и с подземна връзка. Поне аз на тяхно място бих си я осигурил.

— Няма я означена на...

— Останалото в паметта ми разположение не включваше и кула! Заръчай сонископи за проверка на почвата. Искам планът ни да е актуализиран с надеждни данни.

От високоговорителя на Хакър се разнесе глас, извисил се над останалите:

— Башар! Там ли е башарът?

Стреги приближи, без да й бъде заръчано. Тег подсвирна разпознавателния си код, докато сграбчваше високоговорителя.

— Башар, на космодрума е същинско мазало. Стотина техни единици направиха опит да излетят и попаднаха на екраниращото ни съоръжение. Никой не оцеля.

— Нещо от старшата майка или Кралицата-паяк?

— Абсолютно нищо. Просто нямаме думи за жестоката каша... Да пусна ли изображение по екраните?

— Дай ми канал за съобщение. И продължете опитите за връзка с Одрейди!

— Башар, както вече предадох, тук всичко е леш... — Чу се изщракване, последвано от нисък бръм, след който се обади друг глас:

— Канал за съобщение.

Тег включи гласовото кодиращо устройство под брадичката си и започна да бълва заповед след заповед:

— Ударен кораб да остърже Цитаделата. Открито препредаване на картината от космодрума и останалите им поразени гнезда. Проверете дали и те виждат предаването. Обявете, че на космодрума никой не е останал жив...

Двойното изщракване за *получено* — *потвърдено* преустанови връзката.

— Наистина ли мислите, че ще ги стреснете? — попита Хакър.

— Ще ги образовам. — Той си спомни думите на Одрейди при тяхната последна раздяла.

„Подготовката им много куца.“

Какво се бе случило с нея? Беше убеден, че отдавна е мъртва. Може би първата жертва при кампанията. Тя го бе очаквала. Мъртва, но не изгубена, и дано Мурбела съумее да ограничи привързаността ѝ.

В същото време старшата майка гледаше към него директно от кулата. Логно бе заглушила с надежден щит предаването на нейните кодирани съобщения и я бе довела тук малко след пристигането на първите бежанци от Гамму. Никой не оспори върховенството на Логно. Една мъртва височайша почитаема мама и друга, която е жива, бе нещо добре познато.

Очаквайки да бъде убита всеки момент, Одрейди продължаваше да трупа данни, изкачвайки се със стража по неентръбовод. Съоръжението бе истински артефакт, останал от времето на Разпръскването — прозрачно бутало в прозрачен цилиндър. Само тук-там преградни стени по етажите. Гледки на обитаеми площи и непознато военно снаряжение. Обилието на уют и спокойствие ставаше все по-очевидно с изкачването.

Силата и властта нарастват както физически, така и психологически с всяка стъпка нагоре по склона.

Ето ги най-после на върха. Сектор от тръбния цилиндър се отвори навън, а една от стражите я изблъска грубо на под с дебел килим. *Работната стая, показана ми долу от Дейма, бе друг стъкмен декор.*

Одрейди разпозна елементи на потайна дискретност. Ако не притежаваха разкритото им от Мурбела, голяма част от тукашните приспособления и обзавеждане щяха да останат неразбираеми. Спряха

с демонстрациите на други центрове за управление на действия, съградени сякаш специално за света майка.

Логно излъга за намеренията на Дейма. Бяха ми отредили да замина невредима и без грам полезна информация...

Колко ли голям поток от подобни измами бе протекъл покрай нея?

Логно и всички присъстващи с изключение на една от стражите отидоха до команден пулт вдясно от Одрейди. Завъртайки се на пета, тя се огледа наоколо. Ето го и истинския център за управление! Опипа всичко с внимателен поглед. Лъх на санитарен контрол. Химическа обработка за поддържане на чистота. Никакво заразяване с бактерии или вируси. Без чужди тела в кръвния поток. Прегледано и почистено като на витрина за редки хранителни продукти. Да, Дейма не случайно бе проявила интерес към имунната защита срещу болести, която владееше „Бин Джебзърит“. По време на Разпръскването сигурно е имало военни действия с бактериологично оръжие...

Само едно нещо искат от нас!

И е достатъчна дори една оцеляла света майка за задоволяване на любопитството им, стига да съумеят да изкопчат информацията, носена у нея.

Подготвени бин-джебзъритски кадри ще трябва да огледат нишките на тази паяжина, за да видят къде отиват те.

Ако победим.

Оперативният команден пулт, предизвикал вниманието на Логно, бе по-малък от онези шоу-пособия. Управление с пръстово поле. Шлемът-качулка на ниската маса до нея също бе по-малък от онзи и прозрачен — същинска медуза с плетеница от пробни съединители.

Шигърова жица, за по-сигурно.

Качулката имаше близка връзка с Т-сондите от времената на Разпръскването, описани от Тег и не само от него. Тези жени не притежават ли и други технологични чудесии? Всичко това се очакваше.

Зад Логно се намираше блестяща стена, а от прозорците вляво от нея, отварящи се към балкон, се откриваше широко наблюдателно поле към Съвързващия възел, където в момента ставаше придвижване на войскови части и блиндирана техника. В далечината Одрейди разпозна Тег — фигурка, кацнала на раменете на възрастен човек, — но не

показа, че е видяла нещо специално. Продължи бавния оглед на тукашната обстановка. Врата към коридор с друг неендърбовод, видим отчасти в отделна площ непосредствено вляво от нея. Там по пода имаше повече зелени кахли. Това място явно бе предназначено за друго.

Внезапен шум избухна зад стената. Одрейди веднага разпозна причината за него. По плочите отчетливо отекнаха стъпки на войници. Съсък на странни материи. Гласове. Различи характерното произношение на почитаеми мами, които обясняваха нещо една на друга, очевидно шокирани.

Печелим!

Редно бе да се очаква шок, след като непобедимите бяха паднали в прахта. Тя огледа внимателно Логно. Беше ли вече в плен на отчаянието?

Ако е така, мога и да оцелея.

На Мурбела ще трябва да се даде друга роля... Е, това можеше и да почака. Сестрите бяха достатъчно добре инструктирани какво трябва да сторят в случай на победа. Нито те, нито който и да е участник в нападението не биваше да посяга грубо към почитаемите мами както в сексуален, тъй и в какъвто и да е друг план. Дънкан се бе погрижил за подготовката на мъжете, които сега добре познаваха опасностите, произтичащи от сексуалното обвързване.

Не рискувайте да попаднете в капана. Не създавайте ново противопоставяне.

Сегашната Кралица-паяк се бе оказала много по-необичайна в сравнение с подозренията на Одрейди. Логно се отстри от командния пулт и доближи на по-малко от крачка от старшата майка.

— Печелите тази битка. Ние сме ваши пленници.

Нямаше и помен от оранжево в очите ѝ. Одрейди мигом огледа жените, които я пазеха. Безучастно изражение в ясни погледи. Нима по този начин даваха израз на отчаянието си? Не изглеждаше правдоподобно. От Логно и останалите не идваше и повеи на емоционална реакция.

Всичко ли е плътно покрито?

Би трябвало събитията от последните часове да причинят емоционална криза. Логно обаче не показваше нищо подобно. Никакво

разкриващо трепване на нерв или мускул. Може би по-голяма от обичайната загриженост, но не повече.

Маската на „Бин Джезърит“?

Сигурно бе нещо подсъзнателно, освободено автоматично от поражението. Изглежда те не го приемаха за реално!

Продължаваме да сме у тях. Скрити, но... там, у тях! Още съвсем малко, и Мурбела ще умре. Нищо чудно. Тя се бе сблъскала с генетичното си минало в качеството му на върховна забрана.

— Спътниците ми — рече Одрейди. — Трите жени, които дойдоха с мен. Къде са те?

— Мъртви са — отзова се Логно, а гласът ѝ бе студен като самата дума, произнесена от нея.

Одрейди трудно се сдържа от силната болка, пронизала я при мисълта за Суипол. Тамалани и Дортужла бяха живели дълъг и принесъл полза живот, докато Суипол... Бе си отишла завинаги, без да е Споделяла.

Още една от добрите е изгубена. Колко горчив урок!

— Ще посоча отговорните за случая, ако настояваш за отмъщение — каза Логно.

Втори урок.

— Отмъстителността е за децата и изостаналите в емоционален план.

Малко от оранжевото се върна в очите на новата височайша.

Одрейди си припомни, че самозаблудата при хората се проявява по различни начини. Осъзнавайки, че Разпръскването ще предизвика неочаквани изяви и събития, тя се бе въоръжила с малка, но все пак реална възможност да търси защита, правейки преценка на нови места, нови неща и нови хора. Отдавна бе разбрала, че ще бъде принуждавана да преподреди много от наученото в различни категории за собствено улеснение или за отклоняване на заплахи. Сега възприе поведението на Логно именно като заплаха.

— Не те виждам обезпокоена, височайша почитаема мамо.

— Други ще отмъстят за мен — изречено с глух и примирен тон.

Думите ѝ прозвучаха дори по-странно от показното спокойствие при създалата се обстановка. Явно бе поставила емоциите си под мощен похлупак, но внимателното наблюдение на Одрейди ѝ помогна да съзре почти мълниеносните движения на отделни части и елементи

от цялото. Дълбоко същностни и изпълнени с действена сила неща, заровени и държани под абсолютен контрол. Всичко бе прибрано и маскирано така, както би го сторила една света майка. Външно Логно показваше, че силите ѝ са изчерпани, но говореше тъй, сякаш нищо не се бе променило.

Ваша пленница съм, ала това не променя обстоятелствата.

Наистина ли бе изпаднала в пълна безпомощност? *В никакъв случай!* Тя просто искаше да оформи подобно впечатление, а всички присъстващи почитаеми мами го отразяваха с реакциите на поведението си.

Виждаш ли ни? Лишени сме от сила, с изключение на предаността на сестрите ни и на последователите, които сме съумели да привържем към нас.

Наистина ли вярваха толкова силно на своите батальони-отмъстители? Бе възможно, но само при условие, че никога не са претърпявали поражение като днешното. И все пак някой ги бе върнал силom назад в старата Империя. В милиона планети...

Тег се натъкна на Одрейди и *пленниците* ѝ, докато търсеше спокойно място, за да огледа победата от всички страни. Отминалата битка винаги изисква аналитичен преглед на резултатите и последствията, особено от страна на главнокомандващ-ментат. Тази го принуждаваше да направи сравнителен оглед много повече от която и да е друга в дългогодишния му опит. Днешният конфликт можеше да бъде настанен на полагаемото му се в паметта място единствено след възможно най-пълна преценка и споделяне на мнението на всички онези, които лежах като отговорност на неговите плещи. Точно такъв бе неизменният модел на поведението му и той никак не държеше на онова, което разкрива от себе си по този начин. Прекъсне ли линията на взаимно обвързване на интересите, човек сам подготвя собственото си поражение.

Трябва ми спокойно място, за да мога да събера всички нишки и следи на днешния бой и да подготвя предварително резюме на отминалите събития.

Според него най-трудният проблем на едно сражение бе то да протече без освобождаване на дивашкото у човека. Становище на „Бин Джебзърит“. Битката трябва да бъде направлявана така, че да извади на повърхността най-доброто у онези, които оцелеят. Много трудно, а

понякога и напълно невъзможно. Да, ставаше все по-трудно, когато войникът съзнателно бе държан колкото е възможно по-далеч от развихрянето на касапницата. Ето една от причините, поради които Тег настояваше да присъства на бойното поле и лично да вникне в развоя на действията. Ако сам не видиш болката, по-лесно би могъл да я предизвикаш, без да се замисляш. Така, както бе заложен моделът у почитаемите мами. Този път обаче болката остана в дома им. Щяха ли да се поучат от подобен факт?

Въпросът продължаваше да го занимава, когато той и помощниците му излязоха от тръбовода и видяха Одрейди и групата на почитаемите мами, застанали срещу нея.

— Ето и нашия командир — башара Майлс Тег — посочи го старшата майка.

Почитаемите мами зяпнаха, загледани в него.

Какво е това дете, яхнало раменете на възрастен? Нима наистина е командирът им?

— Гола — измърмори Логно.

Одрейди се обърна към Хакър:

— Отведи някъде пленниците и се погрижи да бъдат удобно настанени.

Адютантът не помръдна, преди да получи потвърждение с кимване от страна на Тег, след което учтиво посочи на пленниците да тръгнат пред него към площта вляво, покрита с подова настилка. Разрешаващият жест на башара не убягна от вниманието на почитаемите мами. Отправи им широка усмивка, когато те се подчиниха на учтивата покана.

Мъж, който дава заповеди на жени!

Одрейди застана до Тег и момчето докосна с коляно врата на Стреги, насочвайки я към балкона. Странна сцена задържа известно време погледа му, докато търсеше да я оприличи с нещо познато. Досега бе разглеждал голям брой моменти от бойните действия от висока наблюдателна позиция — в повечето случаи от разузнаващ топтер. Тук балконът бе увиснал в пространството, създавайки усещане за непосредствена опасност. Намираха се на около сто метра над ботаническите градини, където бе преминала голяма част от най-лютия сблъсък между двете войски. Долу лежаха проснати множество

тела, захвърлени за последно като кукли от отишли си деца. Разпозна униформи на части от своите и усети познатата болка.

Можеш ли да направя нещо, за да го предотвратя?

Много пъти бе изпитвал същото — наричаше го „Вина на командването“. Тукашната сцена обаче бе различна, и то не в смисъла на уникалността на всяка битка, а по друг начин, от който го болеше. Той реши, че усещането се дължи отчасти на постановката на местния пейзаж — място, подходящо за градински увеселения, сега отчупено като парче от древния модел на вечното насилие.

Дребни животинки и птици се връщаха крадешком след цялата заляла ги шумна намеса на човешки същества в техния свят.

Малки пухкави създания с дълги опашки подушваха мигом падналите и без видима причина се изкатерваха с лудешка бързина на съседни дървета. Птици с ярко оцветена перушина надничаха иззад листата или се стрелваха безшумно през градините, подобни на пъстри линии от размазани цветове, превръщащи се мигновено в прикритие, когато се озоваваха отново под листата. Пернати акценти на сцената, опитващи се да върнат реалността на мястото на привидно спокойствие.

Тег познаваше много добре всичко това. Преди да стане гола, той бе изживял детството си заобиколен от истинска природа във всекидневието на фермата, където дивите животни току-що бяха прекрачили прага на опитомяването. Там животът почти никога не беше спокоен.

Премисленото му позволи да разбере какво гложди неговото съзнание в момента. Вземайки предвид факта, че ударът се бе стоварил в район с добре попълнен и тежко въоръжен състав на противниковите защитни сили, броят на жертвите бе изключително малък. Не беше успял да намери правдоподобно обяснение, преди да влезе в Цитаделата. Дали ги бе ударил в момент, когато равновесието им е било силно нарушено? Загубите им в космоса бяха друго нещо; способността му да *вижда* не-корабите представляваше унищожително преимущество. Но в тукашния комплекс имаше подготвени позиции, на които защитниците биха могли да се върнат и да вдигнат доста по-високо цената на атаката. Съпротивата на почитаемите мами се бе сринала внезапно и засега причината за това оставаше необяснима.

Погрешно е предположението ми, че реакцията им е била причинена от препредаването на понесените поражения.

Той погледна към Одрейди и я попита:

— Височайшата почитаема мама ли е издала заповед защитниците да прекратят съпротивата?

— Такова е предположението ми.

Предпазлив и типичен бин-джезъритски отговор. Тя също бе наблюдавала много внимателно сцената под тях.

Но дали предположението ѝ можеше да бъде прието за разумно обяснение на внезапното сваляне на оръжието от всички защитници?

Защо са постъпили по този начин? За да спрат по-нататъшно проливане на кръв ли?

Беше неправдоподобно, имайки предвид обичайната демонстрация на коравосърдечие от страна на почитаемите мами. Решението очевидно е било взето заради причини, които той все още не можеше да проумее и това не преставаше да го измъчва.

Ами ако е капан?

Насочил мисълта си изцяло в една посока, досега не беше обърнал внимание и на други странни неща около сцената на бойното поле. Не се чуваха обичайните викове на ранени и никой не тичаше насам-натам, призовавайки санитарии или лекарска помощ. Той виждаше лекари-Сук, които се движеха между разхвърляните тела. Поне това бе познато, но същото не можеше да се каже за друга важна подробност: всяка прегледана от тях фигура на паднал войник оставаше да лежи на мястото си. *Всички ли са мъртви? Нито един ранен?* Внезапно почувства скованост го страх. Усецането не бе необичайно за бойно поле, но той се бе научил да разпознава естеството му. Тук нещо бе дълбоко сбъркано. Шумове, обекти в обсега на зрението, миризми... Всичко придобиваше друга сила и острота. Долови изострянето на собствените си сетива подобно на хищник в джунглата, познаващ добре своята територия, но усетил нечие чуждо присъствие. Което задължително трябва да бъде идентифицирано, защото в противен случай ловуващият може да заеме мястото на преследвания. Други бяха сега възприятията му за окръжаващата го действителност, а не забравяше да тълкува и собственото си състояние, търсейки да вникне в моделите, предопределили една или друга реакция от негова страна. Откри, че

Стреги бе започнала леко да трепери. Очевидно тя споделяше обзелото го мъчително състояние.

— Нещо тук е много не на място — каза Одрейди.

Той я бутна настойчиво с ръка, за да я прикани към мълчание. Дори в тази кула, заобиколена от войските на победителите, продължаваше да се чувства изложен на опасност, която силно протестиращите му сетива все още не съумяваха да определят.

Опасност!

Бе сигурен, че се е притаила някъде. Непознатото го объркваше. Сега трябваше да си послужи с всичко, събрано по време на дългата подготовка, за да успее да се измъкне от капана на опасното отклоняване от познатия път.

Давайки на Стреги знак да се обърне, той отсечено изрече заповед на един от помощниците си, застанал до балконската врата. Помощникът го изслуша спокойно и се обърна да изпълни заръчаното. Да се определи веднага числото на загубите в жива сила. Какво е съотношението между ранени и убити? Да се докладва за оръжието на врага, попаднало в ръцете им. Спешно!

Когато отново насочи вниманието си към сцената на бойното поле, Тег забеляза друга тревожна подробност. Още едно несъответствие, което очите му настойчиво се бяха опитвали да посочат на ума! Твърде малко кръв по телата в бин-джезъритски униформи. Нормално бе да се очаква от падналите в боя да се разпознават по най-очевидното доказателство за човешката им природа: червената течност, която изтича от тях и бързо потъмнява от съприкосновението си с въздуха, но винаги оставя неизличим знак в паметта на върналите се живи, след като са били на същото място. Липсата на кръв там, където е имало сеч, бе нещо непознато, а във военното дело открай време се повтаря, че непознатото винаги е извор на най-голяма опасност. Тег каза тихо на Одрейди:

— Те имат оръжие, което не познаваме.

„Не бързай да разкриваш направената от теб преценка. Нерядко неизреченото крие по-голяма сила. То е способно да предизвика реакции, чието въздействие става осезаемо твърде късно, за да могат да бъдат отклонени.“

Съвет на „Бин Джебърит“ към послушници

Шийена долови мириса на червеи в далечината — отсенките на канела в мелинджа, смесени с острата миризма на кремък и сяра, избълвани иззад кристалната решетка на огнения ад в огромните туловища на ракианските гълтачи на пясък. Сега тя усети присъствието на далеч по-дребните им потомци само защото ги имаше в огромно количество.

Толкова са малки!

В поста за наблюдение на пустинята днес бе горещо и светата майка почувства с облекчение изкуственото охлаждане в помещенията през късния следобед. Температурата в старото ѝ жилище се регулираше в поносими граници, въпреки че прозорецът откъм западната страна бе отворен. Шийена отиде до него и се вгледа в блесналата пясъчна повърхност.

От паметта ѝ дойде картина на същото наблюдателно място през нощта: силната светлина на звездите в сухия въздух и бледо осветените пясъчни вълни, проточили се до леко закривения в мрака хоризонт. Спомни си за луните на Ракис, които сега ѝ липсваха. Звездите не можеха да заменят останалото ѝ в наследство от времената на свободните.

Бе мислила за него като за убежище — място и време, когато ще може да се съсредоточи върху случващото се със Сестринството.

Аксолотлови резервоари, киборги, а сега — и това.

Планът на Одрейди престана да бъде загадка след Споделянето. По-скоро игра, може би? Ами ако успее? *Сигурно утре ще разберем; и какво ще стане после с нас?*

Тя съзнаваше привличащата сила на наблюдателния пост, която го превръщаше в нещо повече от място за обмисляне на възможни

последствия. Днес бе вървяла в изгарящата слънчева жега, доказвайки за кой ли път на самата себе си, че все още може да призовава червеите със своя танц — чувство, намерило израз в специфични стъпки и движения.

Танц на спечелване на доверие. Моят език за разговор с тях. Не бе престанала да се върти стремително като дервиш на една дюна, докато гладът ѝ не разби транса, запазен в паметта. Малките червеи бяха покрили всичко наоколо с телата си, наблюдавайки я със зяпнала пасть, в която зад решетки от кристални зъби проблясваха пламъци.

Но защо бяха толкова дребни?

Думите на изследователите обясняваха, ала не носеха удовлетворение. *От влагата е.*

Шийена си спомни за гигантския Шай Хулуд от Дюн — „стареца на пустинята“, който бе толкова огромно чудовище, че поглъщаше цели фабрики за подправка с кръговите им площадки, чиято повърхност бе твърда като бетопласт. Всеки от тези червеи бе господар в собствената си територия. Бог и сатана на пясъците. Дори сега, застанала на наблюдателното си място, тя чувстваше каква сила е скрита в тях.

Защо Тиранът избра да живее в симбиоза с червей? Мъничките потомци тук наоколо носеха ли перличката на неговия блян?

Пясъчните твари отдавна бяха заселили пустинята. Ако ги приеме като нова кожа, тя би могла да поеме по пътеката на Тирана...

Метаморфозата. Раздвоеният Бог. Познаваше силата на притеглящата тръпка_. Имам ли смелостта?_

Заляха я спомените на последните мигове незнание — тогава беше само на осем години, през месец игат на Дюн.

Не Ракис, а Дюн, именувана така от предшествениците ми. Никак не ѝ беше трудно да си припомни каква е била — тъничко дете с тъмна кожа и леко обезцветени от слънцето по-светли ивички коса със същия цвят. Ловец на мелиндж (защото това бе едно от задълженията на децата), пресичащ на бегом участъци от откритата пустиня заедно с другарчетата си. Колко скъп бе този спомен за нея!

Но той имаше и мрачната си страна. Съсредоточило цялото си внимание в ноздрите, едно момиче открива силна миризма — предходната каша! *Изригването!*

Мелинжовата експлозия довежда Шейтана. Никой пясъчен червей не може да устои на изкушението на подправката, изригнала в границите на неговата територия.

Тиране, ти изяде мизерното сборище от колиби, навеси и коптори, което наричахме „наш дом“, заедно с всички мои приятели и цялото ми семейство. Защо пощади само мен?

Какъв бяс бе разтърсил тогава слабичкото дете! Всичко обичано от него бе погълнато от гигантския червей, отхвърлил опита ѝ да жертва и себе си в неговите пламъци, а после отнесъл я в ръцете на ракианските жреци, за да премине оттам в „Бин Джебзърит“...

Тя разговаря с червеите; те пощадяват живота ѝ.

„Онези, които ме пощадиха, не бяха пощадени от мен“ — каза веднъж на Одрейди.

И сега старшата майка знае какво трябва да сторя аз. Дар, не можеш да потиснеш дивото. Позволявам си да те нарека Дар сега, когато си в мен.

Никакъв отговор.

Имаше ли във всеки от пясъчните червеи перличка от съзнанието на Лито II? Предшествениците му от свободните го вярваха.

Някой ѝ подаде сандвич. Уали — старшата асистент-помощница, поела управлението на поста за наблюдение на пустинята.

По мое настояване, когато Одрейди ме издигна като член на Съвета. Но не само защото Уали овладя уменията за имунитет срещу сексуалното обвързване, практикувано от почитаемите мами. Не и защото тя има изострено чувство за потребностите ми. А защото двете с нея говорим таен език.

Големите очи на помощницата вече не бяха входна врата към душата ѝ. Сега те напомняха екраниращи прегради, които доказваха, че вече знае как да препречва пътя на опипващите погледи; бяха все още леко оцветени в синьо, но то скоро щеше да придобие онази плътност, която идваше след изпитанието с Агония. Момичето беше почти албинос, така че отпаднаше като възможност за генетична линия в целенасоченото размножаване. Доказателството идваше от кожата ѝ — бледа и опръскала с лунички. Кожа, наподобяваща нещо с прозрачна повърхност. Просто погледът ти преминава през нея и се спира на намиращото се отдолу — розова и напоена с кръв плът, оставена без защита на пустинното слънце. Само тук, на сянка, Уали

можеше да изложи обвиващата я чувствителна повърхност на преценката на питащи и търсеци очи.

Защо пък тази ще ни нарежда какво да правим?

Защото аз съм убедена, че тя най-добре може да свърши онова, което предстои да бъде сторено.

Шийена захапа разсеяно сандвича, насочвайки отново вниманието си към пясъчния пейзаж. Един ден цялата планета ще бъде такава. Друга Дюн ли? Не... Подобна, но различаваща се от нея. Колко ли такива светове създаваме в една безкрайна вселена? Безсмислен въпрос.

Сякаш по прищявка на пустинята в далечината се появи някаква малка черна точка. Светата майка присви очи. Орнитоптер. Точката бавно започна да расте, след което отново се засмалява. Оглежда пясъка в четирите посоки. Наблюдава и търси.

Впрочем какво създаваме тук наистина?

Докато продължаваше да гледа приклекналите дюни, тя почувства обземащото я високомерие.

Малки човеко, погледни моето творение и изгуби надежда.

Създадохме го ние — аз и сестрите ми.

И ти ли?

— Чувствам, че става по-сухо от жегата — каза Уали.

Шийена кимна. Нямахше какво да отговори. Отиде до голямата работна маса, за да използва дневната светлина за детайлно проучване на разгърнатата там топографска карта със забодени флагчета и зелена нишка от габърчета.

Веднъж Одрейди я бе попитала:

„Наистина ли я предпочиташ пред прожекция?“

„Изпитвам необходимост да я докосвам.“

Старшата майка хареса довода ѝ.

Прожекциите омръзват. Премного далече са от действителността. Не можеш да пипнеш с пръст изображението на предаван образ и да кажеш: „Ще слезем ей там.“

Защото пръстът, поставен в подобно изображение, е просто пръст във въздуха.

Очите никога не са достатъчни. Тялото трябва да почувства своя свят.

Шийена долови острата миризма на мъжка пот — мускусен аромат, съпътстващ напрегнатите усилия. Вдигна глава и видя смугъл млад мъж, застанал на входа в арогантна поза и също толкова нахално изражение на лицето.

— Ой, Уали — засмя се той, — мислех, че си сама. Ще намина по-късно.

Един пронизващ поглед към Шийена, след което мъжът си тръгна.

Има много неща, които тялото трябва да почувства, за да ги разбере.

— Защо всъщност си тук, света майко? — попита помощницата. *Ти, която си толкова заета с работата на Съвета, какво търсиш насам? Не ми ли вярваш?*

— Дойдох да разбера какво мога да направя според Мисионария. Те виждат оръжие в митовете за Дюн. Милиарди се молят в мое има: „Светата Шийена, която разговаря с Раздвоения Бог.“

— Милиарди не е точно число — рече Уали.

— Но то измерва силата, която сестрите ми виждат в мен. Онези богомолци вярват, че съм умряла с Дюн. Превърнах се в „мощен дух в пантеона на потиснатите“.

— Повече от мисионер ли?

— Уали, какво може да се случи, ако се появя в този очакващ свят с пясъчен червей до мен? Силата, скрита в подобна възможност, изпълва някои от сестрите ми с надежда, но и с лоши предчувствия.

— За лошите предчувствия ми е ясно.

Наистина. Религиозната присадка, която Муад’Диб и синът му Тиранът вселиха в нищо неподозиращия човешки род.

— Защо дори в мислите си се спират на подобна възможност? — продължи да настоява Уали.

— Ако бъда взета като опорна точка, помисли какъв лост ще им трябва, за да поместят цял един свят!

— Но как биха могли да контролират подобна сила?

— Ето къде е проблемът. Нещо, за което нестабилността е толкова присъща. Религиите никога не представляват реално контролиран обект. Въпреки това някои сестри мислят, че могат да се прицелят в религия, съградена около мен.

— А ако целта не си струва усилията?

— Според тях женските религии проникват на по-голяма дълбочина.

— Наистина ли? — Въпрос, зададен към източник от висш порядък.

На Шийена не ѝ оставаше нищо, освен да кимне утвърдително. Другите Памети го потвърдиха.

— Защо?

— Защото животът се възобновява в нас.

— И това е... всичко? — запитано с явно съмнение.

— Нерядко жените носят аурата на преследван страдалец. У човешките същества винаги има запазено съчувствие към падналите до дъното. Аз съм жена и ако почитаемите мами мечтаят да ме видят мъртва, трябва да съм благословена.

— Думите ти звучат така, сякаш си съгласна с Мисионария...

— Когато си преследван, оглеждаш всяка пътека като възможност за бягство. Пред мен благоговеят. Не мога да пренебрегна скритата сила.

Нито опасността. И така името ми се превърна в сияйна светлина в тъмната на подтисничеството на почитаемите мами. Но колко лесно тази светлина може да стане всепоглъщащ пламък!

Не... Планът, който изработихме двамата с Дънкан, е за предпочитане. Бягство от Дома на Ордена. Той бе смъртоносен капан не само за обитателите му, но и за бляновете на „Бин Джебърит“.

— Все пак не мога да разбера защо си тук. Вече не сме преследвани.

— Но можем да бъдем.

— По-точно: защо си тук сега?

Не смея да говоря открито, понеже наблюдателите-вардияни ще разберат.

— Имам способността да омагьосвам червеите. Дълга го отчасти на една от моите предшественици, повели първоначалната миграция към Дюн.

Спомняш си, Уали. Веднъж разговаряхме само двете отвън на пясъка и никой не можеше да ни чуе. Сега вече трябва да си разбрала причината за моето посещение.

— Спомням си. Ти каза за нея, че е истински свободна.

— И Зенсуни-учител.

Уали, аз ще оглавя своята миграция. Но ще са ми нужни червеи, които само ти можеш да осигуриш. Всичко трябва да стане бързо. Сведенията от Свързващия възел налагат спешни действия. Първите кораби няма да закъснеят. Нощес... А може би утре? Страх ме е от онова, което носят.

— Държиш ли още на възможността да върнеш няколко червея в Централата за подробно изучаване?

О, да, Уали! Добре си запомнила.

— Може да се окаже интересен експеримент. Нямам много време за подобни занимания, но всяко допълнително познание не е излишно.

— Ще бъде много влажно за тях.

— Големият трюм на не-кораба би могъл да се преустрои в лаборатория с пустинни условия. Пясък, атмосфера с регулирани параметри... Основните необходими неща са там от времето, когато пренесохме първия червей.

Шийена погледна към западния прозорец:

— Залез. Ще ми се да слеза и да повървя пак по пясъка. *Ще се върнат ли първите кораби още тази нощ?*

— Разбира се, света майко. — Уали се отмести, за да освободи пътя към вратата.

Шийена заговори, докато ставаше:

— След не много време наблюдателният пост ще трябва да бъде преместен.

— Готови сме.

Слънцето полягаше отвъд хоризонта, когато тя излезе от засводената улица в края на поселището. Закрачи бързо в осветената от звездите пустиня, опипвайки я със сетивата си, както бе правила още в детските години. Ой, ето и канелен аромат. Червеи наблизо.

Спря, обърна се на северозапад с гръб към последния слънчев светлик и сложи опънатите си длани над и под очите по старата привичка на свободните, ограничавайки едновременно обзора и светлината. Започна да наблюдава през подръчния хоризонтален визьор. Всяко тяло, спускащо се от небето, трябваше да премине през тесния процеп между дланите ѝ.

Още тази нощ ли? Навярно ще започнат да слизат само след пълно стъмване, забавяйки момента на обясненията. Цяла нощ за размисъл.

Тя зачака с бин-джезъритско търпение. Огнена дъга очерта тънка линия над северния хоризонт. Още една. И още една, ориентирани точно към космодрума. Шийена долови ускорените удари на сърцето си. *Дойдоха!*

Какво ли послание носят за Сестринството? *Връщащи се с триумфа на победата войници или бежанци?* Разликата можеше да се окаже незначителна, имайки предвид еволюцията на Одрейдиния план.

Ще разбере сутринта.

Свали ръце от очите си и почувства, че трепери. Дълбоко вдишване. Молитвата.

След малко вече вървеше със специалната крачка, научена в пустинните пясъци на Дюн и запомнена завинаги. Бе почти забравила колко труд изисква тя от мускулите на краката. Сякаш носиш допълнителен товар. Използваните рядко напоследък мускули я наболяваха, но веднъж овладяната неритмична стъпка никога не можеше да бъде забравена.

А имаше време, когато дори не ми се присънваше, че отново ще мога да вървя така.

Ако наблюдателите-вардияни успеяха да уловят тази мисъл, колко ли щяха да се зачудят на своята Шийена?

Изглежда бе претърпяла неуспех. Беше отрасла във всекидневния ритъм на Дома на Ордена. Тукашната планета разговаряше с нея на ниво, разположено под повърхността. Усещаше земята, дърветата, цветята — всяко растящо нещо, станало сякаш част от самата ѝ същност. А сега се бе появило някакво смущаващо раздвижване или послание, изречено на език, който идваше от друга планета. Тя чувстваше как и пустинята се променя, заговаряйки също на този чужд език. Пустиня. Не безжизнена, а живееща по твърде различен начин в сравнение с кипналия някога в зеленина Дом на Ордена.

По-малко живот, но изпълнен с повече сила. Шийена чуваше пустинята: тихо приплъзване, шушукащи гласове на насекоми, тъмно шумолене на преследващи криле отгоре и бързите, едва доловими цопвания в пясъка — кенгурови мишки в очакване на деня на поредното вземане на властта от червеите. *Уали няма да забрави да изпрати флора и фауна от Дюн.* Спря на хребета на висок бархан. Пред нея в мрака, размил краищата на континенталната дюна, се

простираше океан в стоп-кадър — сянка на вълна, спускаща се върху бряг от неспирноменяща се твърд. Безбрежно море-пустиня. Дошло много отдалече, то щеше да достигне до други, още по-чудновати места. *Ще те отведе там, стига да мога.*

Нощен бриз от сухоземите към районите с по-обилна влага зад нея положи тъничък пласт прах по бузите и носа, като размята краищата на косата ѝ по своя път. Налегна я тъга. *А какво можеше да бъде.* Това вече нямаше значение. *Важни са нещата, които съществуват.* Тя пое дълбоко дъх. Ароматът на канела бе по-силен. Мелиндж. Подправка и червеи в близост. Червеи, доловили присъствието ѝ. Колко скоро въздухът щеше да бъде достатъчно сух, за да пораснат те и се заемат с отглеждането на своята реколта, както го бяха правили на Дюн?

Планетата и пустинята.

Виждаше ги като две половини на една сага. Също като „Бин Джезърит“ и човешкия род, комуто служеше Ордена. Равни по значение половини. Но би могла да се появи безцелна празнота, дори ако едната запази големината и значението си. Може би дори без смъртта да се окаже предпочитан изход или някоя от двете да се види въввлечена в безцелно движение. Ето къде бе заплахата от победа на почитаемите мами. Устремили се към своя цел, но слепи и безогледни!

Слепци във враждебен свят. Затуй Тиранът бе запазил Сестринството. Знаел е, че ни показва само пътя, не и посоката. Нещо подобно на играта, при която някой шегобиец вика на кучето „дръж“, а на заека „беж“, така че въобще не е трудно да се разбере какво ще стане накрая.

Обаче поетът има пълно право.

Тя си припомни неговата „Поема да спомена“ от Дар-ес-Балат — изхвърлена като при авария с парче от товарен кораб, но запазена от „Бин Джезърит“.

Защо я пазим? За да обземе сега мислите ми, така ли? Забравила за миг с какво мога да се сблъскам утре?

*Нощта на поета е ясна —
с невинни звезди я изпълвай,
че Орион с поглед всевиждащ*

*наблизо завинаги пали
светлика си в нашите гени.
В тъмата се взри, заслепен
от жар на вечерно сияние.
Оттатък е празната вечност!*

Шийена внезапно осъзна, че ѝ се отдава шансът да стане велик артист, комуто е било дарено с пълни шепи, а в допълнение е получил като подарък чисто платно, за да сътвори всичко, което пожелае.

Една безгранична вселена!

Припомни си думите, казани ѝ от Одрейди по време на първите занимания в детските години; занимания, посветени на целите и задачите на „Бин Джебърит“:

„Защо се спряхме твърдо на теб, Шийена? Много просто. Разпознахме в твое лице онова, което дълго сме очаквали. Когато ти дойде, ние видяхме как то се случва.“

„Как така «то»?“

Колко наивна съм била!

„Нещо ново, издигнало се над хоризонта.“

При моето пътуване-миграция ще видя новото. Но... Ще трябва да намеря планета с луни.

„Погледната от по-особен ъгъл, вселената представлява Брауново движение, при което нищо не е прогнозируемо на най-ниско ниво. Муад’Диб и неговият син Тиранът затвориха тази «камера обскура»^[1], където бе започнало някакво раздвижване.“

Разкази от Гамму

Мурбела навлезе в период на несъгласувани до нелепост събития. Първоначално се подразни от многоликата визия на собствения си живот. Виждаше причината в хаотичните преживявания на Свързващия възел, породили бъркотия от непосредствено налагащи се потребности, от които нямаше да се освободи дори след връщането си в Дома на Ордена.

Предупреждавах те, Дар. Не бива да го отричаш. Казвах ти, че ще превърнат победата в поражение. И виж каква каша изсипа в скута ми! Направо имах късмет, че можах да спася и толкова.

Този присъщ ѝ вътрешен протест винаги я потапяше в събития, натрупването на които я бе издигнало до днешната страховита известност.

Какво друго можеш да сторя?

В паметта ѝ се появи Стреги, срината до вратата от безкръвна смърт. Сцената бе препредадена в не-кораба като някакво измислено драматично събитие. Окантовката на изображението от дъгообразния пулт в командния център бе засилила илюзията, че в действителност нищо не се е случило. Че действащите лица ей сега ще станат, за да се поклонят. Автоматично включващите се тихо жужащи видеоочи на Тег не пропускаха нито един детайл, преди някой да ги изключи.

Излъчената картина, подобна на призрачно вечерно сияние, не я напускаше: в гнездото на хищните почитаеми мами. Тег лежи проснат на пода, а Одрейди, сякаш изпаднала в шок, не може да откъсне погледа си от току-що станалото...

Високи гласове на протест посрещнаха декларацията на Мурбела, че ще заповяда наземна атака. Прокторите не пожелаха да

отстъпят, докато тя не изложи в подробности планираната от Одрейди игра, след което попита:

„Пълен погром ли искате?“

Одрейди Отвътре спечели спора. Дар, нали бе готова предварително? Твоят план!

Прокторите казаха:

„Остава Шийена.“

После качиха Мурбела на помощен кораб-лихтер и я изпратиха сама на Свързващия възел.

Макар че тя предаде идентификационния си код преди да пристигне, на космодрума не липсваха доволно неприятни моменти.

Взвод въоръжени почитаеми мами я пресрещна, когато слезе от спомагателния кораб до пушеца яма. Димът разносяше миризма на непознати експлозиви.

Където е бил унищожен лихтерът на старшата майка.

Командир на взвода бе възрастна почитаема мама със зацапана червена роба, липсваща част от отличителни знаци и съдрано място под лявото рамо. Приличаше на изсушен гущер, запазил отровата си и готов да хапе, но захранван от вече стихващия гняв като от почти изтощен акумулатор. Разрошена коса с цвета на току-що изкопан джинджифилов корен. В нея действително имаше демон. Мурбела го зърна как наднича иззад опръскалите с оранжево очи.

Независимо от попълнения взвод, застанал плътно зад гърба на възрастната жена, двете се гледаха лице в лице, сякаш бяха сами в подножието на стълбичката, спускаща се от лихтера, подобни на внимателно душещи животни, всяко от които се опитва да прецени големината на опасността.

Мурбела следеше внимателно почитаемата мама. Гущерът можеше да стрелне връхчето на езика си, за да определи вкуса на въздуха или да изпусне малко от парата на емоционалното напрежение. Ала тя не бе сторила нито едното, нито другото, слисана от току-що чутото:

— Казвам се Мурбела. Бях пленена от „Бин Джебърит“ на Гамму. Посветена съм в култа на Хорму.

— Защо носиш роба на вещиците? — бе незабавният въпрос на предводителката, която заедно с взвода си явно беше готова да я унищожи на мига.

— Научих всичко, с което те разполагат, за да дам цялото съкровище на познанието им на своите сестри.

Старата жена се вгледа в нея отблизо и отсъди:

— Да, познавам природата ти. Ти си една от Рок, от онези, които избрахме за операцията на Гамму. Но... не си могла да изминеш целия път в този малък кораб!

— Избягах от един от техните не-кораби.

— Знаеш ли къде е гнездото им?

— Да.

Широка усмивка цъфна по устните на възрастната почитаема мама:

— Охо! Май си цяло съкровище. Как успя да избягаш?

— Нужно ли е да питаш?

Жената оцени по достойнство отговора, който не казваше нищо. Ала Мурбела успя да прочете мислите по лицето ѝ, защото за нея те бяха като изрисувани:

Онези, които взехме от Рок, до една са смъртоносно обучени. Могат да убиват с ръце, крака и която и да е друга движеща с част на тялото. Всяка от тях трябва да носи знак с надпис: „Опасна до смърт“.

Мурбела се отдалечи от помощния кораб, без да скрива жилавата и мускулеста грациозност на движенията си.

Сестри, бързина и мускулна маса. Внимавайте.

Неколцина любопитни от взвода минаха напред. Думите в техните въпроси говореха за типичните уподобявания на почитаемите мами, а самите питання трябваше да бъдат внимателно парирани от Мурбела:

— Много ли изби от техните? Къде е планетата им? Богата ли е? Навърза ли мнозина тамошни мъжкарни на верижката? Премина ли обучение на Гамму?

— Бях на Гамму за третата фаза. Под командването на Хакка.

— О, Хакка! Знаем я! Беше ли вече ранен левият ѝ крак, когато я видях?

Аха, още проверяват.

— Десният беше, а аз се намирах до нея, когато стана!

— Да, наистина десният... Сега си спомням. А как бе ранена?

— Изрита един дебелак в задника. Той пък държал остър нож в задния си джоб. Хакка така се ядоса, че го уби на място.

Целият взвод се заля от смях.

— Отиваме при височайшата почитаема мама — каза възрастната.

Значи минах първата проверка.

Но съмненията оставаха:

Защо тази посветена в Хорму носи дреха на враговете ни? И изобщо е доста... странна. Ами да, веднага влезе в тон.

— Преминах през цялото им обучение и те ме приеха.

— Ама че глупаци! Наистина ли?

— Какво, да не се съмнявате в думите ми?

Виж ти, колко лесно се върнах към старата бърза раздразнителност на почитаемите мами.

Възрастната настръхна. Без да губи високомерното изражение на лицето си, тя отправи предупредителен поглед към своя взвод. Всички претеглиха още веднъж думите на Мурбела.

— Да не си станала една от тях? — попита глас зад нея.

— Как да открадна познанията им по друг начин? Трябва да си призная още нещо — бях лична ученичка на тяхната старша света майка!

— Добре ли те подготви? — обади се същият предизвикателен глас отзад.

Мурбела внимателно се огледа, за да види кой пита; оказа се амбициозна на вид персона от средна ръка. Петимна да бъде забелязана и да напредва в службата.

Ето го и края ти, амбициозна никаквице. Малка загуба за вселената.

Бин-джезъритски финт и набелязаната за враг се оказа в опасна близост, внезапно олекнала като перо. Ритник в стил Хорму, лесен за разпознаване. Любопитната бе вече мъртва, когато се строполи на земята.

Обединените способности на бин-джезъритка и почитаема мама представляват опасност, която всички трябва да познават, за да завизждат на техния притежател.

— Обучи ме превъзходно — отговори Мурбела. — Има ли други въпроси?

— Аха! — обади се възрастната.

— Как те наричат? — попита Мурбела.

— Аз съм старша дама и почитаема мама на Хорму. Името ми е Елпек.

— Благодаря, Елпек. Можеш да се обръщаш към мен с Мурбела.

— За мен е чест. Донесла си ни истинско съкровище.

Мурбела я огледа за миг, но с научената в „Бин Джебърит“ наблюдателност, преди да се усмихне без настроение.

Приемане чрез запознаване с имена! Ей, ти, в червената роба, която показва, че си една от онези влиятелни личности, заобиколили височайшата почитаема мама, знаеш ли кого прие току-що в кръга около себе си?

Взводът още не бе успял да се окопите и следеше с неотклонно внимание всяко нейно действие. Тя го забеляза без особен труд с придобитата си допълнителна чувствителност. Познатата от незапомнени времена „мрежа на старото момиче“ никога не успя да пусне корени в „Бин Джебърит“, но действаше с пълна сила при почитаемите мами. Едновременно тръгналият в съзнанието ѝ поток я забавляваше с неспиращото потвърждение на догадките ѝ. Колко фина и гъвкава бе веригата за предаване на силата и властта: подходящо училище, подходящи приятели, дипломиране и изкачване по първите стъпала на стълбата, като всичко се направлява от роднините, близките и следващите разклонения на системата с необходимите ласкателства и услуги, които пък скрепват съюзите и сдруженията, включително брачното обвързване. Едновременно движещият се поток ѝ показваше и ямата, в която свършва всичко, но тръгнал веднъж по стълбата, заелият вече някоя ниша не допускаше да бъде обезпокояван от реалното състояние на нещата.

Днес е само за днес — точно така Елпек вижда и мен. Тя не може да разбере каква съм станала, освен че съм явно опасна и евентуално полезна.

Завъртайки се бавно на пета, Мурбела опипа с внимателен поглед взвода на Елпек. Нямахте от обвързаните по оня начин мъже. Прекалено отговорна служба, за да бъде поверена на други освен на доверени дами. Добре.

— А сега, всички ме слушайте внимателно. Ако сте предани към нашето Сестринство, за което ще преценя по представянето ви оттук

нататък, ще имате честта да получите онова, което нося със себе си. За мен то е дар, който ще споходи единствено онези, дето го заслужават.

— Височайшата почитаема мама ще остане доволна — отзова се Елпек.

Обаче височайшата почитаема мама не се оказа доволна, когато ѝ представиха Мурбела.

Тя веднага анализира обстановката в кулата. Залезът бе съвсем близо, а трупът на Стреги още не бе вдигнат. Неколцина от специалния екип на Тег също бяха убити — предимно експерти по видеосистемата, предрешени като охрана.

Ние, почитаемите мами, никак не обичаме някой друг да ни шпионира.

Видя, че башарът е още жив и лежи, омотан в шигърова жица и забутан пренебрежително в един от ъглите. И най-голямата изненада — неокваната Одрейди стоеше права недалеч от височайшата почитаема мама. Жест, който трябваше да се тълкува като оскърбление.

Мурбела все още си спомняше, че много пъти бе преживявала подобни сцени, последици от поредната победа на мамите — перчене с телата на неприятелите, оставени със зла умисъл да лежат там, където ги е застигнала смъртта. Щурмът с оръжието, неоставящо кръв след себе си, бе стремителен и смъртоносен заради типичната порочна практика да се убива и след като вече не се налага. Тя с мъка сдържа тръпката, предизвикана от връщането към спомените за смърт в Другите Памети. Всичко се извършваше без предупреждение — войските тръгваха в широки, плътни редици, след които оцелелите от ефекта на доминото оставаха занемели от преживения шок. Почитаемите мами очевидно се наслаждаваха на тази гледка.

Загледана в Мурбела, височайшата почитаема мама каза:

— Това е значи торбата с безочие, която си подготвила.

Одрейди почти се усмихна на сравнението.

Торба с безочие ли?

Една бин-джезъритка ще го приеме без ненавист. Но височайшата сега бе поставена в затруднено положение, защото не можеше да се възползва от оръжието си за безкръвно убиване. Много деликатен баланс на силата. Възбудените разговори между мамите разкриваха затруднението, на което се бяха натъкнали.

Целият им секретен оръжен арсенал бе изчерпан, защото неподлежащите на презареждане оръжия бяха се превърнали в безполезна вещ след еднократно използване.

Оръжието ни от последния рубеж, което е вече мъртво!

Лошо, свикнала да възприема себе си като върховна инстанция, се бе оказала на съвсем друга арена. Току-що беше узнала за неподобната — и затова страшна лекота, с която Мурбела е убила една от нейните избраници.

Новодошлата претегли с внимателен поглед свитата на височайшата, преценявайки скритите възможности. Нямаше място за съмнение, че присъстващите също го разбраха. Как са били групирани гласовете им?

Едно към едно ли?

Безпокойството на някои личеше, а всички се намираха в състояние на очакване.

Промяна за отслабване на напрежението. Не бе важно кой ще победи, след като потокът на властта продължава да се движи в познатата посока — към тях.

Мурбела наложи на мускулите си режима на изчакване, който бе научила от Дънкан и прокторите. Почувства същия хлад, познат от тренировъчната площадка, когато оглеждаше поредицата от необходими реакции. Веднъж включила се в действие, тя знаеше, че движенията ѝ ще следват пътя, за който я бе подготвила Одрейди с всички мисловни, физически и емоционални съставки.

Първо — с Гласа. Да ги разтърси студена тръпка отвътре.

— Виждам, че преценката ви за „Бин Джебърит“ не струва почти нищо. Толкова горди се чувствате с доводи, които тези жени са чували достатъчно често, така че думите ви предизвикват единствено досада.

Изреченото бе поднесено с разяждащ нервите контрол на гласните струни, който изпълни очите на Логно с оранжеви петънца, но в същото време сякаш я обездвижи.

Мурбела не бе привършила с нея:

— Възприемаш се като могъща и мъдра личност. И то само защото едното качество е свързано с другото и го поражда, така ли? Какъв идиотизъм! Ти си изпечен лъжец, който иска да излъже и себе си.

Тъй като Логно не помръдна от мястото си въпреки атаката, на която бе подложена, стоящите около нея започнаха да се отдръпват в страни, оставяйки й свободно пространство, което сякаш казваше:

Цялата е твоя. Без остатък.

— Умението ти да лъжеш обаче не скрива лъжите — продължи Мурбела, като удостои с презрителен поглед и стоящите зад Логно. — А вие сте се запътили към скорошно изчезване, подобно на доста познати ми от Другите Памети. Проблемът ви е, че сте избрали адски дълго умиране. Неизбежно, но толкова отегчително! Осмеляваш се да се наричаш височайша почитаема мама! — Тя отново се обърна към Логно. — Всичко при теб е като клоака. Без каквото и да е, което да напомня за стил.

Чашата преля. Логно атакува със заслепяващата бързина на разсичащ удар напред с лявото ходило, Мурбела го сграбчи, сякаш улови носен от вятъра лист, и продължи движението, превъртайки нападателята като млатило за вършитба, при което черепът ѝ се превърна в пихтия на пода. Без да спира, направи пирует — левият ѝ крак почти отнесе главата на почитаемата мама, която стоеше отдясно на Логно, а дясната ѝ ръка премаза гърлото на стоящата отляво. Всичко свърши във времето на два сърдечни удара.

Оглеждайки сцената със съвсем леко учестено дишане (за да ви покажа колко е лесно, сестри!), Мурбела почувства силния шок на онова, което не можеше да не се случи. Одрейди лежеше на пода пред Елпек, която очевидно бе изпълнила без колебание очакваното от нея. Прегънатият врат на старшата майка и отпуснатото и тяло говореха, че е мъртва.

— Направи опит да се намеси — рече Елпек.

Тъй като бе убила света майка, очакваше да получи шумна похвала (сестра, все пак!). Но реакцията на Мурбела бе доста различна. Тя коленичи до Одрейди и притисна главата си до нейния труп, оставяйки в това положение сякаш цяла вечност.

Оцелелите почитаеми мами размениха неразбиращи погледи, но не се осмелиха да помръднат.

Какво е това?

Истината бе, че изглеждаха като приковани по местата си благодарение на сцената с убийствените умения на новодошлата.

След като преля в себе си скорошното минало на старшата света майка и го прибави към останалото от предишното Споделяне, Мурбела се изправи.

Елпек видя смъртта в очите ѝ и отстъпи крачка назад, преди да направи опит да се защити. Знаеше, че е опитна и опасна, но не и за този демон в черна роба. Нещата приключиха със същата смайваща бързина, сразила Логно и помощниците ѝ, след удар с крак в ларинкса. Възрастната почитаема мама се просна напреко върху мъртвата Одрейди.

Мурбела огледа още веднъж останалите живи, след което сведе за миг очите си към тялото на светата майка.

Дар, в известен смисъл заслугата е и моя. Както и на теб!

Завъртя дълбоко вляво и вдясно главата си, обмисляйки последствията:

Одрейди е мъртва. Да живее старшата света майка! Да живее и височайшата почитаема мама! И нека небесата закрилят всинца ни.

Насочи мислите си към предстоящото за свършване. Последвалите една след друга смърти бяха отворили огромен дълг. Испита нужда да си поеме дълбоко дъх. Още един Гордиев взел.

— Освободете Тег — разпореди се тя. — Почистете възможно най-бързо тук. Някой да ми донесе подходяща роба!

Заповедите бяха дадени от височайшата почитаема мама, но скочилите да ги изпълнят доловиха присъствието и на Другата в нея.

Онази, която ѝ донесе червена роба с умело изработена украса на дракони от су-камъни, я държеше на почтително разстояние от себе си. Масивна жена с едра кост и квадратно изсечено лице. Жестоки очи.

— Помогни ми — каза Мурбела, а когато жената направи опит да се възползва от моментната близост, за да атакува, беше шумно зашлевена.

— Ще опиташ ли пак?

Този път мина без номера.

— Ставаш първи член на Съвета ми — обяви Мурбела. — Името ти?

— Анжелика, височайша почитаема мамо.

Нали видя! Първа аз се обърнах към теб с пълната ти титла. Възнагради ме.

— За награда ти давам високия пост и те оставям жива.

Подходяща реакция за почитаема мама. И приета като такава. Когато Тег доближи до нея, разтривайки ръцете си, захапани дълбоко от шигъровата жица, някои от почитаемите мами се опитаха да я предупредят:

— Знаеш ли, че този може...

— Сега служи на мен! — прекъсна ги и продължи с подигравателните нотки от гласа на Одрейди. — Не е ли така, Майлс?

Той ѝ отправи мрачна усмивка на възрастен мъж с детско лице и каза:

— Интересни времена, Мурбела.

— Дар обичаше ябълките — рече тя. — Погрижи се да е така, както трябва.

Тег кимна утвърдително. Да я върне обратно в ябълкова градина-гробнице. Не че ценните градини на „Бин Джебърит“ щяха да оцелеят дълго в пустинята. Но си струваше някои традиции да продължат, докато все още е възможно.

[1] Буквално: тъмна стая (лат.). Термин, използван във физиката и фотографията. ↑

„На какво учат Свещените Случайности? Бъди устойчив. Бъди силен. Бъди готов за промяна, за нещо ново. Трупай многостранен опит и го преценявай с помощта на неизменното естество на нашата вяра.“

Глейлаксианска доктрина

Съобразявайки се с първоначалния график на Тег, Мурбела набързо призова свитата си от почитаеми мами и се върна на Дома на Ордена. Очакваше определени затруднения; ето защо изпрати послания с цел да улесни последващото вземане на нужните решения:

Идвам с футари, за да привлека дресьорите им. Почитаемите мами се страхуват от биологичното оръжие от Разпръскването, което ги превръща в зеленчуци. Дресьорите могат да се окажат необходимото решение на въпроса.

Подгответе оставането на равина и групата му в не-кораб. Зачитайте желанието им за запазване на секретност. И снемете защитните мини от кораба!

(Проктор-вестоносец се погрижи за посланията.)

Изкушаваше я мисълта да попита за децата си, но щеше да бъде изтълкувано в разрез с установените порядки на „Бин Джебърит“. Може би по-късно...

Веднага след завръщането си тя се погрижи за Дънкан, с което силно смути почитаемите мами. В това отношение те се оказаха на нивото на „Бин Джебърит“: „Защо се налага специално отношение към някакъв си мъж?“

Вече не беше нужно да остава на кораба, но той отказа да го напусне:

— Предстои ми да събера цяла мисловна мозайка. Има нещо, което трябва да бъде на мястото си при необичайно поведение и готовност за предугаждане на нечии планове. Длъжен съм да открия границите на изпитанието. Точно това липсва. А аз знам как да го намеря. Влез в съзвучие с развоя на събитията. Не мисли, направи го.

Просто нямаше смисъл. Тя зачете желанието му и отстъпи въпреки видимата промяна у любимия ѝ. Прие като предизвикателство постоянството на новия Дънкан. С какво право демонстрираше почти самодоволство? Не... Беше нещо друго. По-скоро усещането за хармония с някакво решение. Кое то той отказваше да сподели!

— Вече се примирих с нещата. Остава и ти да направиш същото.

Видя се принудена да приеме думите му като становище за нейното поведение и действия.

В първото утро след завръщането си тя стана на разсъмване и влезе в работното помещение. Облечена в червената роба, седна на стола на старшата света майка и повика Белонда.

Бел остана права до края на масата. Тя знаеше. Планът като цяло се оказа ясен при самото му изпълнение. Одрейди бе оставила част от дълга на нейните плещи. Следваше мълчание, за да бъде направена сметка как трябва да се плати той.

Със служене на тази старша майка, Бел! Ето как ще платиш. Занемаряването на дейността на Архивната служба във връзка с последните събития не ще ги представи в подходяща перспектива. Необходими са действия.

Най-после дойде мигът, когато Белонда заговори:

— Единствената криза, която си струва да се сравнява с настоящата, е появата на Тирана.

Мурбела реагира остро:

— Бел, дръж си езика зад зъбите, освен ако имаш да предложиш нещо полезно!

Светата майка прие спокойно укора (нетипично за нея):

— Дар бе предвидила някои промени. Това ли е очаквала?

— По-късно ще преработваме старата история — смекчи тона си.

— Главата да бъде приета като уводна.

— Лоша новина — очевидно предишната Белонда се завърна.

Мурбела разпореди:

— Въведи първата група. Бъди внимателна. Всички са в Съвета на височайшата почитаема мама.

Бел излезе, за да изпълни нареждането.

Знае, че имам пълното право да заема поста. Всички го знаят, между другото. Няма нужда от гласуване. Няма място за гласуване!

Бе дошло времето за изпълнение на историческия политически акт, който бе научила от Одрейди:

Трябва да изглеждаш значима във всичко. Не бива да се обвързваш с незначителни решения, освен ако не се отнася за обикновените спокойни действия, които се наричат „проява на благоразположение“ и са запазени за онези люде, чиято преданост може да бъде спечелена.

Всяко възнаграждение идва отвисоко. Неподходяща за „Бин Джебзърит“ политика, но... влизащата сега в работното помещение група познаваше много добре нещата около Покровителката — височайша почитаема мама; а на същата група предстоеше и задължението да приеме „новите политически потребности“. Временно. Винаги бе временно, особено с почитаемите мами.

Бел и наблюдателите-вардияни знаеха, че тя ще бъде заета дълго време с отделяне и преподаване. *Дори с доста подобрения си от „Бин Джебзърит“ капацитет.*

От всички ще се изисква крайно голямо внимание. А най-важен бе острият и прозорлив, но кокетно втрещен поглед, изпълнен с невинност.

Ето какво губят почитаемите мами, а ние сме длъжни да го възстановим; преди да се слоят с фона, които „ни“ принадлежи.

Белонда въведе Съвета и се оттегли безшумно.

Мурбела почака, докато всички се настанят по местата си. Шарена пасмина: някои видимо петимни да стигнат до върховната власт; седналата отгатак Анжелика предразполагащо се усмихва, други са в очакване (още дори не смеят да се надяват), но гледат да се докопат до нещо, каквото и да е то.

— Сестринството ни предприе глупашки действия — бе отсъдата на Мурбела, която мигом набеляза гневно реагирали присъстващи. — За малко да убиете гъската!

Не я разбраха. Ето защо тя им разказа притчата. Изслушаха я с дължимото внимание, дори когато добави:

— Не схващате ли, че отчаяно се нуждаем от всяка вещица? Представете си колко важен е образователният багаж, който носи всяка от тях, след като знаете какво е съотношението, с което ги превишаваме по численост!

Те огледаха отвсякъде казаното и бяха принудени да го приемат, макар и с резерви, както и да го преглътнат въпреки горчивината му.

Мурбела продължи, за да изясни окончателно нещата:

— Аз съм не само вашата височайша почитаема мама... Някой да го оспорва?

Оказа се, че няма такива.

— Също съм и старшата света майка на „Бин Джебърит“. Не им остава почти нищо, освен да ме утвърдят на този пост.

Две от групата направиха опит да протестираат, но Мурбела ги отрязва безапелационно:

— Ще видите, че сте безсилни да им наложите волята си. Другата възможност е да ги избиете до една. Аз съм единствената, на която се подчиняват.

Двете продължиха да мърморят и тя им викна да млъкнат, преди да поясни:

— В сравнение с мен, след като придобих всичко от тях, повечето тук сте жалки никаквици! Някой да не е съгласен?

Никой не се обади, но не липсваха оранжеви петънца.

— Вие сте като деца, които не знаят какво може да им се случи — продължи тя. — Смейте ли да се обърнете, както сте безпомощни, за да се изправите пред онези с многото лица? Готови ли сте да се превърнете на зарзават?

Успя да събуди в тях не само страх, но и известен интерес. Впрочем този тон им бе достатъчно добре познат от предишните началници. Сега обаче смисълът на думите прикова вниманието им. Наистина бе трудно да ги приемат от толкова млада персона въпреки всичко, което стори пред тях. Включително с Логно и приближените ѝ!

Мурбела забеляза, че примамката им хареса.

Оплождане. Цялата група щеше да си го отнесе. Силата на хибрида. Опрашени сме, за да станем по-силни. Да разцъфнем. И да се превърнем на семе, така ли? По-добре е да не мислим за това. Почитаемите мами няма да го забележат, преди да са станали почти... свети майки. После ще се огледат ядно назад, както беше и с мен. Ах, възможно ли е да сме били толкова глупави?

Тя видя как в очите на съветниците се оформя смирение. Ще има меден месец. Почитаемите мами ще бъдат като деца в сладкарница.

Неизбежното ще им стане ясно, но постепенно и много бавно. А дотогава вече ще са в капана.

Също като мен. Не питайте оракула какво ще спечелим. Това е капан. Внимавайте за думите на истинския гадател! Как биха ви се харесали три хиляди и петстотин години отегчение?

Одрейди Отвътре възрази:

Засвидетелствай поне малко уважение към Тирана. Не може всичко да е било досада. По-скоро той бе като шурман от Сдружението, който напива пътя през Огънатото пространство. Златната Пътека, Мурбела, един Атредски плати за оцеляването ти, не забравяй.

Тя се почувства притисната от тежестта на товара. Платеното от Тирана сякаш бе струпано на раменете ѝ.

Не съм искала да го прави заради мен.

Одрейди не можеше да остави нещата без последствие:

И все пак го е направил.

Дар, съжалявам. Платил е. Сега трябва да платя и аз.

Е, най-после си станала света майка!

Съветниците не ги свърташе на едно място под втренчения ѝ поглед.

Анжелика реши да говори от името на останалите.

Все пак съм първа от избраните.

Внимавай с нея! Блясък на прекомерна амбиция в очите ѝ.

— Как искаш да постъпим с онези вещици? — Запитано с тревога от проявената смелост. *Височайшата почитаема мама не бе ли също вещица?*

Мурбела заговори внимателно:

— Бъдете търпеливи с тях, а за насилие въобще не помисляйте.

Анжелика се окуражи от любезния ѝ тон:

— Това решение на височайшата почитаема мама ли е, или...

— Нито дума повече! Стига да поискам, ще окървавя пода на стаята с повечето от вас! Да опитам ли?

Те не пожелаха да опита.

— Какво ще стане, ако ви кажа, че сега тук говори старшата света майка? Може би ще ме попитате дали съм набелязала линия на поведение за разрешаване на нашите проблеми? А аз ще кажа: „Линия на поведение ли? Може би политика? О, да. Имам определен курс на

поведение към незначителни неща, като масовото нахлуване на насекоми например. Само маловажните факти изискват политически курс. За такива като вас, които не виждат мъдростта в моите решения, не ми е потребна политика. Отървавам се бързо от подобна порода. Преди да разберете, че сте ранени, сте вече мъртви...“ Ето как реагирам аз на неуместни предложения. Някой от тази стая готов ли е да го направи?

Да, познат език. Камшикът на принудата, размахан от височайшата почитаема мама, която в допълнение умее да убива като никоя друга.

— Вие сте моят Съвет — рече Мурбела. — Очаквам от вас да сте мъдри. Най-малкото, на което трябва да сте способни, е да се преструвате на такива.

Одрейди се отзова с насмешливо съчувствие:

Ако почитаемите мамии дават и получават заповеди само по този начин, Бел няма да се претовари със задълбочени анализи.

Мислите на Мурбела бяха поели в друга посока:

Вече не съм почитаема мама.

Стъпката от едното към другото бе толкова скорошна, че тя се почувства неудобно от изпълнението си на тази роля. Регулиращите допълнения представляваха метафора на случилото се с бившите ѝ сестри. Да, нова роля, която не ѝ легна добре. Другите Памети имитираха продължителна асоциация с нейната личност в качеството ѝ на различно персонално присъствие. Това не беше някакво мистично преосъществяване, а само придобити нови способности.

Само?

Промяната бе станала в дълбочина. Разбрал ли го е Дънкан? Заболя я при мисълта, че той може никога да не прозре новата ѝ личност.

Единствено това ли е останало от любовта ми към него?

Мурбела се отдръпна от въпросите, следващи един след друг, без да иска отговор. Почувства се отблъсната от нещо, стигащо до дълбини, до които тя все още не държеше да се спуска.

Ще се наложи да вземам решения, за които любовта би се оказала пречка. Решения в името на Сестринството, а не заради мен самата. Ето от какво се страхувам.

Грижите, които изискваха непосредствено разрешаване, я върнаха към обичайното ѝ състояние. Освободи съветниците си, като не пропусна да им обещае болка и мъка, ако не усвоят новото ограничение.

Следващо задължение: почитаемите мами са длъжни да привикнат към дипломация, която изисква да не се търси разбирателство дори помежду им. Постепенно ще я овладеят и ще им бъде по-леко. Почитаеми мами, повтарящи похватите на „Бин Джебърит“. И един ден вече няма да има мами, а само свети майки с усъвършенствани рефлексии и повишени познания по въпросите на сексуалността...

Мурбела усети да я връхлитат думи, които бе чувала, без досега да приема смисъла им.

„Няма граници за нещата, които ще направим за оцеляването на «Бин Джебърит».“

Дънкан ще го разбере. Не мога да му попреча. Ментатът не ще се придържа към фикс-идеята за моето състояние и схващанията ми преди теста с Агонията. Той разтваря разума си така, както аз отварям врата. Ще се запознае подробно с мрежата: „Какво ли съм хванал сега?“

Същото ли се беше случило и с лейди Джесика? Другите Памети водеха до втъкаването на Джесика в основата на Споделенията. Мурбела бе повдигнала съвсем малко крайчеца на тази тъкан, изкушавайки се да парадира с познания от още по-стари времена.

Но лейди Джесика като еретик? Злоупотреба с положението, осигурено и от йерархичните дадености?

Джесика се бе хвърлила в любовта така, както Одрейди бе плонжирала в морето, а надигналите се вълни за малко не бяха погълнали Сестринството.

Мурбела се почувства отнасяна в посока, в която не искаше да тръгва. Болка сграбчи гърдите ѝ.

Дънкан! Ох, Дънкан! — Тя скри лицето си с длани. — Помогни ми, Дар. Какво да правя?

Никога не си задавай въпроса защо си станала света майка.

Длъжна съм! Виждам ясно движението напред в паметта си и...

Не забравяй, че тя е поредица от следващи една след друга сцени. Ако мислиш за нея като за причина и следствие, вниманието ти ще бъде отвлечено от целостта на изображението.

Тао ли?

По-просто — ти си тук.

Но Другите Памети се връщат назад и назад, и...

Представи си ги като низ от пирамиди, навързани една с друга.

Това са само думи!

Тялото ти продължава ли да функционира?

Боли ме, Дар. Ти вече нямаш тяло и е безсмислено да...

Намираме се в различни ниши. Мъката, която аз усещам, не е твоя мъка. И моите радости не са твои.

Не ми е притрябвало съчувствието ти! Ой, Дар! Защо съм се родила?

Родена ли си, за да загубиш Дънкан?

Дар, моля те!

Е, добре. Значи си била родена и вече знаеш, че това никога не е достатъчно. Така си станала почитаема мама. Какво друго да сториш? Още ли не е достатъчно? Сега вече си света майка. Мислиш, че и това е малко? Да, никога не достига, докато си жива...

Добре, искаш да ми кажеш, че винаги трябва да се пресягам напред и напред.

Пфу! Не бива да вземаш решенията си на тази основа. Не го ли чу? Не мисли, направи го. Ще избереш ли лекия път? Нима трябва да си тъжна, само защото си се сблъскала с неизбежното? Ако виждаш единствено това, ограничи се с усъвършенстване на породата!

Върви по дяволите! Защо постъпваш така с мен?

Как постъпвам?

Караш ме да чувствам себе си и бившите си сестри по този начин...

По кой начин?

Проклетата да си! Знаеш какво имам предвид!

Бивши сестри, така ли каза?

Ой, колко си лукава.

Всички свети майки са лукави.

Никога не спираш да поучаваш!

Това ли правя?

Каква наивница съм била! Питам те за истинската ти цел.

Знаеш го толкова добре, колкото и аз. Чакаме човешкият род да навлезе в зрелостта. Тиранът само му предостави време, а днес хората имат нужда от грижи.

Какво общо може да има Тиранът с болката ми?

Ей, глупава жено! Пропадна ли на теста с Агонията?

Знаеш, че не!

Тогава престани да се препъваш в очевидното.

Ах, кучка такава!

По-добре е — вещица. А двете са за предпочитане пред курва.

Единствената разлика между „Бин Джезърит“ и почитаемите мами е видът на пазарището. Ти надяна брачен хомот на нашето Сестринство.

Кое наше Сестринство?

Грижете се за разплод с лице към властта. Тогава има ли разлика в сравнение...

Мурбела, не изопачавай! Дръж очите си отворени само за оцеляването.

Но не ми разказвай, че не сте си служили съзнателно с властта.

Просто временни пълномощия за управление на хора, които трябва да оцелеят.

Пак с това оцеляване!

Сестринство, което се грижи за опазване живота на другите. Както омъжената жена, която носи и ражда деца.

Да, всичко се свежда до създаването на потомство.

Ето решението, дете вземаш за себе си — семейство и онова, с което то те обвързва. Какво друго може да ти даде радост и щастие в живота?

Мурбела започна да се смее. Свали ръце от лицето си, отвори очи и видя пред себе си Белонда, която я наблюдаваше.

— Една нова света майка винаги се поддава на изкушението — каза Бел. — Имам предвид — да си побъбри с Другите Памети. С коя беше сега? Дар ли?

Мурбела потвърди с кимване.

— Не хващай вяра на нищо, което идва оттам. То е голям набор от знания, но трябва сама да направиш преценка.

Точно с думите на Одрейди. Гледай с очите на мъртвите отдавна отминали сцени. Абсолютен сеур!

— Можеш да се губиш с часове — продължи Белонда. — Самоограничавай се. Внимавай къде си стъпила. Следи пулса на времето.

Ето, почва се отново! Миналото, наложено върху днешния ден. Колко богато е всекидневието с Другите Памети!

— Ще отмине — продължи Белонда. — След време започва да омръзва като дълго носена дреха. — Тя остави някакъв доклад пред старшата света майка.

Стара дреха! Пулсът на времето. Къде си стъпила... Толкова много, казано в няколко идиоматични изрази.

Мурбела се облегна назад в стола-люлка, загледана в доклада на Белонда, когато внезапно се сети за изречение на Одрейди: *Кралицата-паяк в средата на паяжината*. Сега тази паяжина е поокъсана, но в нея продължават да попадат полезни за смилане неща. Дръпваш някоя сигнална нишчица и Бел пристига тичешком, зяпнала нетърпеливо и изпълнена с вкусни предчувствия. А сигналните думички са „Архивна служба“ и „Анализ“.

Оглеждайки Белонда в такава светлина, старшата майка осъзна колко мъдро я е използвала Одрейди с еднакво ценните ѝ минуси и плюсове. Когато изчете доклада, Белонда стоеше на същото място, без да е променила с нищо типичната си поза и поведение.

Мурбела вече си бе дала сметка, че тя гледа на всички, които я търсят или викат при себе си, като на неотговарящи на изискванията същества, лекомислено посягащи към архива и затуй обречени да бъдат поставени на място. Но не показва с нищо, че се забавлява, докато използваше даденостите на Белонда. При нея трябваше да се пипа много внимателно. Да не се губи нищо от положителните ѝ качества. Стоящият сега на масата ѝ доклад бе от сбито представени уместни доводи. Беше изложила същността на позицията си с няколко щриха, напълно достатъчни за извеждане на заключителната част.

— Забавляваш ли се, когато ме викаш? — попита Белонда.

Станала е по-наблюдателна! Наистина ли съм я повикала ненужно? Без много думи, Бел винаги знае кога има нужда от нея. Тук казва, че сестрите ни трябва да са образци на смирение. Старшата майка може да бъде всичко, което има желание или потребност да

представява, но това не се отнася за останалата част от Сестринството.

Мурбела докосна доклада:

— Отправна точка.

— Следователно трябва да започнем преди приятелите ти да стигнат до центъра на системата с видеоочите. — Белонда се отпусна с познатата си увереност в своя стол с биологично саморегулиране. — Вече нямаме Там, но мога да изпратя да доведат Шийена.

— Къде е тя?

— В кораба. Занимава се упорито с колекция от червеи в Големия трюм и твърди, че всеки от нас може да бъде обучен да контролира поведението им.

— Това е много важно, ако е вярно. Не я закачай. А Сцитал?

— Все още е в кораба. Приятелите ти не са го намерили. Пазим го в тайна.

— Да остане така. Струва си като резервен залог за пазарлък. Бел, те не са ми приятели. Как е равинът и групата му?

— Чувстват се добре и са настанени удобно. Но знаят, че почитаемите мами са тук.

— Пазете и тях в тайна.

— Направо свръхестествено — чувам Дар, макар и в друг глас.

— Сигурно някакво ехо кънти в главата ти.

Този път Белонда се разсмя искрено.

— А сега, ето какво трябва да тръгне сред сестрите, които изключително деликатно ще ни представят като хора, достойни за възхищение и подражание: „Вие, почитаеми мами, имате пълното право да не харесвате начина ни на живот, но можете да усвоите всички наши положителни страни и качества.“

— А-х-х...

— Защото въпросът се свежда до чувството за собственост. Почитаемите мами са подвластни на вещите: „Искам това местенце, тази играчка, онова човече.“ Вземай всичко, докато ти омръзне. — А ние вървим по нашата си пътека, възхищавайки се от видяното.

— Ето я слабостта ни. Не се предаваме лесно. Боим се от любовта и привързаността. Да осъзнаваш, че си господар на себе си, също говори за лакомия: „Виждате ли докъде съм стигнал? А вие не

можете да го сторите, освен ако не постъпвате като мен!“ Никога не си позволявайте подобно държание с почитаемите мами.

— Да не би да искаш да кажеш, че трябва да ги обичаме?

— Има ли друг начин да ги накараме да се възхищават от нас? Това бе победата на Джесика. Когато даваше, тя раздаде и себе си, и всичко останало. Толкова нещо бе съдържано и потискано от нашите навици и привички, че не остана много... Неустойимо очарователно, нали?

— Не правим лесно компромиси.

— Нито пък почитаемите мами.

— Причината е в бюрократичните им закони!

— А има и тренировъчна площ, за да се овладее следването на пътя на най-малкото съпротивление.

— Смущаваш ме. Да... Мурбела.

— Нима съм казвала, че ще си служим с компромиси? Те ни правят по-слаби, а добре знаем, че има проблеми, които не могат да бъдат разрешени със заобикалки; така се виждаме принудени да вземем решения, независимо колко болезнени ще са.

— Да *се престорим*, че ги обикваме ли?

— Като начало.

— Кървав ще бъде съюзът, съчетал „Бин Джебърит“ с почитаемите мами.

— Предлагам да споделяме в най-широки граници. Възможно е да изгубим наши хора, докато мамите преминават през процеса на обучение.

— Сватба, станала на бойното поле.

Мурбела се изправи, не преставайки да мисли за Дънкан, спомнила си как изглеждаше не-корабът, когато го видя за последен път. Най-после се оказа на мястото си — нескрит за сетивата. Грамада от странна машинария — истинска гротеска! Някакъв лудешки конгломерат на издатини и изпъкналости без видимо и обяснимо предназначение. Трудно бе човек да си представи, че огромното нещо, каквото то наистина беше, би могло да се издигне със собствена подемна сила и да изчезне в пространството.

Да изчезне в пространството!

Тя видя как бе оформена мисловната мозайка на Дънкан.

Нещо, което може да бъде преместено! Влез в съзвучие с развоя на събитията... Не мисли, направи го!

Потръпна от смразяващото прозрение, че разбира решението му.

„Помислиш ли да вземеш твърдост от своята вяра в ръцете си, идва мигът, в който може да бъдеш сразен. Бъди предпазлив. Отдавай дължимото на изненадите. Когато създаваме нещо, винаги се включват в действие и други сили.“

Даруи Одрейди

— Движи се възможно най-внимателно — предупреди го Шийена.

Според Айдахо не бе нужно да му го напомнят, но все пак изпита приятно чувство.

Присъствието на почитаеми мами в Дома на Ордена улесни задачата му. Прокторите и останалата охрана на кораба бяха видимо изнервени. Заповедите на Мурбела държаха бившите сестри извън кораба, но всички знаеха, че врагът е тук. Скенерите препредаваха сякаш безкрайния поток от спомагателни лихтери, изсипващи почитаеми мами на космодрума. Мнозинството от новопристигналите изглежда бяха любопитни да разберат нещо повече за стоящия там чудовищен не-кораб, но никой не посмя да наруши нарежданията на височайшата.

— Няма да стане, докато е жива — мърмореше Айдахо всеки път, когато прокторите можеха да го чуят. — Те са известни с убийствата на водачите си; така ги сменят. Колко ли ще издържи Мурбела?

Видеоочите си знаеха работата, извършвайки я вместо него. Той пък бе наясно, че мърморенето му ще бъде разнесено из кораба.

Малко по-късно Шийена го намери в работното помещение и не скри неодобрението си:

— Какво правиш, Дънкан? Защо разстройваш хората?

— Връщай се при червеите си!

— Дънкан!

— Мурбела играе опасна игра! А е единствената преграда между нас и пълната катастрофа.

Вече бе споделил безпокойството си със старшата света майка.

То не бе ново и за наблюдателите-вардияни, но напомнанията от негова страна засилваха раздражителността на всички, до които стигаха думите му — контролните специалисти от видеосистемата в Архивната служба, охраната на кораба и... останалите.

С изключение на почитаемите мами. Мурбела не бе го допуснала в царството на Белонда.

— По-късно ще има достатъчно време — каза тя.

Шийена пое по своята си писта:

— Дънкан, или спри да подхранваш страховете ни, или ни кажи какво да правим. Ти си ментат. Включи се заради нас.

Да. Големият ментат функционира така, че всички да го видят.

— Разбирам какво се готвите да направите, но то не се отнася до мен. Не мога да напусна Мурбела.

Но мога да бъда отведен.

Бе дошъл редът на Шийена. Тя го остави и отиде да разнесе собствения си вариант на промяната.

Разпръскването е пример за нас.

До вечерта се погрижи за внимателно неутрализиране на светите майки в кораба и му изпрати установения сигнал, че може да пристъпи към следващия етап.

Без да бе сторено съзнателно, Мисионария се включи в подготовката на сцената за възхода на Шийена. Повечето сестри знаеха каква мощ е скрита в нея. Опасна. И тя беше *там*.

Неизползваната сила напомняше за кукла на ясно видими конци, които никой не държи в ръцете си. Убедително привличаща.

Мога да я накарам да танцува.

Подхранвайки заблудата, той потърси Мурбела.

— Кога ще те видя?

— Дънкан, моля те! — Измъченият ѝ вид не бе скрит дори в предаваното изображение. — Заета съм. Сам знаеш колко е напрегнато. Ще мога да изляза едва след няколко дни.

Почитаемите мами, които служеха за фон на предаваната картина, се намръщиха при странното поведение на своята предводителка. Всяка света майка можеше да го прочете по лицата им.

Защо е омекнала височайшата? Та отсреща е просто някакъв си мъж!

Когато прекъсваше връзката, Айдахо видя онова, което бе показано на всеки монитор из кораба:

„Тя е в опасност! Не го ли разбира?“

Шийена разполагаше с ключа, задействащ контрола върху полета. Мините вече ги нямаше. Никой не би могъл да разруши некораба само с подаване на сигнал към скритите експлозиви. Оставаше да се помисли за товара от човешки същества и особено за Тег.

Той ще разбере направения от мен избор. А останалите — равинът с групата му и Сцитал — ще трябва да рискуват заедно с нас.

Не се безпокоеше за футарите, намиращи се в сигурни клетки. Интересни животни, но засега без никакво значение. За миг помисли и за Сцитал. Ситният тлейлаксианец бе неотстъпно наблюдаван от стражата; не сваляха погледи от него, независимо от нападналите ги тревоги.

Легна си изнервен, което бе лесно обяснимо за всеки от наблюдателите-вардияни в Архивната служба.

Драгоценната негова Мурбела е в опасност.

Тя наистина бе застрашена, но сега не можеше да я защити.

Самото ми присъствие е опасно за нея.

Стана в зори и се върна в оръжейния склад, където се бе заел с демонтаж на инсталация за производство на оръжие.

Там го намери и Шийена, помолила го да я придружи до караулното помещение.

Завариха група проктори, които ги поздравиха. Не го изненада водачът им. Гарими. Дънкан бе чул за поведението ѝ на Общия събор. Подозрителна. С притеснен вид. Готова да разиграе собствената си игра. Жена с прекалено сериозно изражение на лицето. Някои казваха, че извънредно рядко се усмихвала.

— Погрижих се за видеоочите в помещението — рече Гарими. — Сега показват как на закуска те питаме нещо във връзка с оръжията.

Айдахо почувства бодване в стомаха. Хората на Бел бързо щяха да забележат имитацията. Особено в изображението на негово подобие.

Гарими реагира на смръщването му:

— Имаме свои хора в Архивната служба.

— Дойдохме тук — каза Шийена, — за да те попитаме дали искаш да си тръгнеш преди бягството ни с този кораб.

Изненадата му не бе престорена.

Да остана ли?

Не беше обмислял подобна възможност. Мурбела не бе вече негова. Връзката им изглеждаше прекъсната завинаги. Тя го отричаше; все още. Но щеше да го приеме веднага, след като поискат да вземе решение, което би го изложило на опасност заради някоя от целите и задачите на „Бин Джебзърит“. Засега просто стоеше на дистанция — много по-голяма, отколкото бе нужно.

— Ще се Разпръсквате ли? — запита той, вгледан в Гарими.

— Да. За да спасим онова, което можем. Ще гласуваме с краката, както се е казвало някога. Мурбела погубва „Бин Джебзърит“.

Това бе неизреченият досега довод, на който той разчиташе, за да ги спечели на своя страна — несъгласието с играта на Одрейди.

Айдахо пое дълбоко дъх:

— Ще дойда с вас.

— Да не съжالياваш! — предупреди го Гарими.

— Глупаво е... — с думите си сякаш изхвърли навън сдържаната досега мъка.

Гарими не би се изненадала от подобен отговор, даден от някоя сестра. Айдахо обаче я смая; бяха ѝ потребни няколко секунди, за да се върне в обичайното си състояние. Но искрено изреченото от него я убеди.

— Разбира се, че е глупаво. Прощавай. Наистина ли си сигурен, че не искаш да останеш? Дължим ти правото на избор, за да вземеш сам решение.

Бин-джебзъритската изисканост към онези, които им служат предано!

— Ще дойда с вас.

Болката, която виждаха по лицето му, бе истинска. Остана и тогава, когато той седна пред командното табло.

Положението, посочено в работната ми характеристика.

Дори не направи опит да прикрива действията си, подавайки кода за изискване на идентифициращите схеми.

Съюзници в Архивната служба.

Схемите се появиха, просветвайки в прожектираното изображение — цветни ленти с повредено звено в системата за управление на полета. Пътят около прекъсването стана видим само след няколко мига проучване, благодарение на предварително проведените наблюдателни операции на ментата.

Преход на множествени величини през сърцевинното тяло!

Айдахо се облегна назад и зачака.

Излитането отзвъня продължително в черепната му кутия като в празно пространство, но спря изведнъж, когато се оказа достатъчно далеч от повърхността, за да въведат неутралните полета и да се вклинят в Огънатото пространство.

Той се загледа в предаваното изображение. И двамата бяха там — възрастната двойка в познатия градински декор! Видя проблясващата отпред мрежа — мъжът сочеше към нея с доволно усмихващо се окръглено лице. В момента преминаваха през прозрачен слой, разкриващ кръгообразните движения на кораба зад тях. Мрежата стана по-широка, предишните очертаващи я линии се превърнаха в ленти.

Устните на мъжа започнаха да се свиват и разпускат в ритъма на изговаряните без звук думи:

Ние ви очаквахме.

Ръцете на Айдахо се насочиха към командното табло, пръстите му се свиха в просветващото поле към необходимите елементи за контрол на движенията на полета. Нямахше време за любезности. Груба раздяла. За по-малко от секунда се оказа в сърцевинното тяло. А оттам бе съвсем просто да се отърве от цели сегментни участъци. Воденето на кораба бе овладяно напълно. Видя как мрежата започва да изтънява, след което забеляза и изненадата, изписана по лицето на мъжа. Следваха неутралните полета. Айдахо почувства как корабът влетя в Огънатото пространство. Мрежата се наклони и удължи със смалените в перспектива двама наблюдатели, след което съвсем изтъня. Тогава той изтри схемите за звездно запаметяване, заличавайки и собствените си данни в тях.

Мрежата и наблюдателите изчезнаха.

Как съм знаел, че ще бъдат там?

Нямахше друг отговор освен убедеността, изкована в многократните визити.

Шийена не погледна към него, когато я намери в караулното помещение пред временния пулт за управление на полета. Бе привела главата си над пулта и гледаше втрещена. Прожектираното над нея изображение показваше, че вече са излезли от Огънатото пространство. Звездната конфигурация бе съвсем непозната, но Айдахо го очакваше.

Тя се завъртя със седалката и погледна към Гарими, застанала зад нея:

— Загубихме цялата база данни!

Дънкан почука по слепоочието си с показалеца на ръката:

— Не, не сме.

— Ще ни трябват години, за да възстановим само основните параметри! — възрази Шийена. — Какво стана?

— Попаднахме като неразпознаваем кораб в също така неизвестна вселена. Не е ли точно това, което искахме?

*„Няма никаква тайна в запазването на равновесие.
Трябва само да усетиш вълната.“*

Даруи Одрейди

В Мурбела се бе настанило чувството, че се е изнизала цяла епоха, когато разбра за взетото от Дънкан решение.

Да изчезне е космоса! Да ме изостави!

Постоянното усещане за време, дошло при теста с Агонията, й показваше, че всъщност са изминали само секунди, след като осъзна намеренията му; същевременно чувстваше, че го е знаела от самото начало.

Трябва да бъде спряно!

Тя се пресегна към превключвателя на комуникационния колектор в мига, когато Централата започна да се разтърсва. Трусът продължи сякаш безкрайно дълго, за да стихне бавно.

Белонда се изправи:

— Какво...

— Не-корабът току-що се отдели от площадката — каза Мурбела.

Белонда също посегна към превключвателя, но старшата майка я спря:

— Вече излетя.

Не бива да види мъката ми.

— Но кой... — недоизрече въпроса си Бел, прозряла онова, което и Мурбела бе разбрала.

Въздъхна. Имаше на разположение цял исторически арсенал от ругатни и сквернословия, но не искаше да си послужи с тях.

— На обяд ще се храня в личната си столова със съветниците — каза тя. — Искам и ти да присъстваш. Кажу на Дуана да сготви същата яхния от стриди.

Белонда бе готова да протестира, но се задоволи само да попита:

— Пак ли?

— Помниш, че предишната вечер ядох долу сама, нали?

Старшата майка трябва да спазва задълженията си!

Чакаха ги карти за промяна и реки за проследяване, а и почитаемите мами трябваше да бъдат привиквани към домакинските обязанности.

Мурбела, някои вълни те отхвърлят, но ти пак се изправяш, за да продължиш. Седем пъти долу, осем пъти горе... Можеш да балансираш върху странни повърхности.

Знам, Дар. Пълна готовност за участие в съня ти.

Белонда не отмести погледа си от нея, преди Мурбела да каже:

— Снощи накарах съветниците да седнат за вечеря в другия край. Беше наистина странно — само две маси в цялото помещение.

Защо продължавам този безсмислен по същество брътвеж? Има ли с какво да извиня необичайното си поведение?

— А ние се питахме защо никоя от нас не бе допусната в собствената ѝ столова — отзова се Белонда.

— За да бъде запазен животът ви! Може би си струваше да видите техния интерес. Разчитах думите им по движенията на устните. Анжелика например каза: „Тя, се храни с някаква яхния. Чух разговора ѝ с главния готвач. Нима не сте съгласни, че се сдобихме с чуден свят? Трябва да опитаме ястието, което са ѝ приготвили.“

— Аха, проби — кимна Белонда. — Разбираемо е. — И продължи: — Нали знаеш, че Шийена взе картината на Ван Гог от... спалнята ти?

Защо болката ми е толкова силна?

— Забелязах, че я няма.

— Обясни, че я взема на заем за корабната си стая. Устните на Мурбела се изтеглиха в тънка линия.

Проклети да са! Дънкан и Шийена! Тег, Сцитал...

Всички, които заминаха и няма как да бъдат последвани. Все пак разполагаме с аксолотловите си резервоари, имаме клетките на Айдахо в децата си. Не съвсем същите, но близки до тях... Нека си мисли, че е избягал!

— Добре ли си, старша майко? — В гласа на Бел ясно личеше загриженост.

Дар, ти ме предупреждаваше за безумни неща, но аз не те послушах.

— След като се нахраним, ще изведа съветниците на инспекционна обиколка из Централата. Кажи на помощницата да ми приготви ябълково вино, преди да си тръгне.

Белонда излезе с мърморене. Най-естественото нещо за нея.

Дар, накъде ме водиш и как го правиш?

Искаш да те водят ли? Обиколка на живота ти с водач?

Затова ли умрях?

Но те взеха със себе си и Ван Гог!

Той ли ще ти липсва?

Защо го взеха, Дар?

Саркастичен смях сподори думите ѝ, а Мурбела бе доволна, че някой друг не го чу.

Не разбираш ли какви са намеренията ѝ?

Схемата на Мисионария!

О, много повече. Следната фаза: от Муад'Диб на Тирана, на почитаемите мами, на нас, на Шийена... На кого по-нататък? Не го ли виждаш? То е тук и се намира в самия край на мислите ти. Приеми го, както би преглътнала горчиво питие.

Мурбела потръпна.

Схващаш ли? Горчивото лекарство от бъдещето на Шийена? Някога мислехме, че всички лекарства трябва да бъдат горчиви, за да има полза от тях. Никаква лечебна сила в сладкото.

Дар, задължително ли трябва да се случи?

Някои ще се задавят и ще умрат от лекарството. Но оцелелите могат да създадат интересни модели.

„Сдвоените противоположности определят силните ти желания, но превърнали се в копнеж, не ти предлагат друга възможност, освен да останеш в техния затвор.“

Важно напомняне от Зенсуни

— Даниел, ти съзнателно им позволи да се махнат!

Възрастната жена отри ръцете си в оцапалата предница на градинарската престилка. В лятното утро около нея цъфтяха цветя, от околните дървета подвикваха птици. Съвсем лека мъгла се стелеше по небето, залято до хоризонта със златисто лъчение.

— Е, Марти, не беше съзнателно — отвърна Даниел.

После взе шапката си с плитко дъно и обвърната надолу периферия и приглади подобната на храсталак сива коса, преди да я наложи на главата си.

— Не, просто ме изненада. Знаех, че ни вижда, но не подозирах, че е зърнал и мрежата.

— А бях избрала такава хубава планета за тях! — възкликна Марти. — Една от най-добрите. Истинско изпитание на възможностите им.

— Няма смисъл да се вайкаш! — каза Даниел. — Вече са някъде, където не можем да ги стигнем. Никак не му беше леко обаче и все се надявах да го заловя.

— С тях бе и тлейлаксиянски Майстор — напомни му Марти. — Видях го, когато минаха под мрежата. Толкова много исках да проуча друг Майстор.

— Не разбирам защо. Винаги ни подсвиркуваше, принуждавайки ни да ги стъпчем. Не, не ми се нрави подобно отношение към Майстори и ти добре го знаеш. Ако не ставаше дума за тях...

— Те не са богове, Даниел.

— Нито пък ние.

— Продължавам да мисля, че ги остави да избягат. Толкова много държиш на подрязването на розите си!

— Какво все пак искаше да кажеш на Майстора, Марти?

— Бях готова да се пошегувам, когато попита кои сме. Винаги го правят. Щях да му кажа: „А ти кого очакваше? Самия дядо Господ с дългата брада ли?“

Даниел захихика:

— Щеше да падне голяма веселба. Толкова им е трудно да приемат, че лицетанцърите могат да не зависят от тях.

— Не виждам защо. Съвсем естествено следствие. На тях дължим способността да поемаме спомените и опита на други хора. Да съберем достатъчно и да...

— Марти, сдобиваме се с личности!

— С каквото и да е. Редно е било Майсторите да знаят, че някой ден ще разполагаме с нужното, за да вземаме собствени решения за своето бъдеще.

— И за тяхното ли?

— О, щях да му се извиня, след като го поставя на мястото му. Е, Даниел, не е ли вярно, че с успех се разпореждаш с другите?

— Марти, видя ли това изражение на лицето ти, отивам да си подрязвам розите! — Той се обърна към реда от храсти със зелени листа и черни цветове, големи колкото главата му.

Жената извика след него:

— Когато събереш достатъчно хора, ще се сдобиеш и с голям куп познания! Ето какво му казах. Също и на онези бин-джезъритки в кораба. Обясних им с колко много такива разполагам. Забелязал ли си, че им става неуютно, когато спрем погледа си върху тях?

Даниел се приведе към черните си рози. Тя продължи да гледа в него, опряла ръце под кръста си.

— Да не споменаваме ментатите — обади се след малко той. — Двама са на оня кораб, при това голи. Искаше да ги разиграваш ли?

— И Майсторите винаги правят опит да ги държат в ръцете си — отвърна тя.

— Да, но другият Майстор ще си навлече голяма беля, ако се опита да натвори нещо с този, дето наистина си го бива. — Даниел резна приземна издънка там, където се разклоняваше един от розовите му храсти, и допълни:

— Виж колко е хубав!

— Ментатите също! — извика жената. — Рекох им го. Има ги колкото щещ, а цената им е нищожна.

— Нищожна ли? Марти, не мисля, че са го разбрали. Светите майки да, но не и големият ментат. Той не се е връщал толкова много назад.

— Даниел, знаеш ли какво остави да си тръгне? — попита тя, приближила зад него. — Майсторът има в гърдите си неентропна капсулка, пълна с клетки на гола!

— Видях я.

— Затова ли им позволи да се измъкнат!

— Не съм го направил нарочно. — Ножиците защракаха в ръцете му. — Голи! Той ще е добре дошъл за тях.

ВМЕСТО ПОСЛЕСЛОВ

Ето още една книга, посветена на Бев — приятелката, съпругата, сигурния помощник и личността, която я озаглави. Посвещението е посмъртно, а словата по-долу, написани в утрото след нейната кончина, може би ще ви кажат нещо за вдъхновението.

Едни от най-хубавите думи, които мога да изрека за Бев, са, че в съвместния ни живот няма нещо, което бих искал да забравя, включително и изпълнения с изящество миг на нейната смърт. Тогава тя ми даде върховния дар на любовта си — кроткото преминаване в отвъдното без страх и сълзи, снемайки по този начин товара на собствените ми страхове. Има ли по-ценен дар от този да покажеш, че не си струва да се боиш от смъртта?

На официалния некролог пишеше: Бевърли Ан Стюарт Форбс Хърбърт, родена на 20 октомври 1926 г., Сиатъл, Вашингтон; починала в 17:05 на 7 февруари 1984 г., Кауалоа, Мауи. Знам, че това бе степента на официалност, допустима за нея. Тя ме накара да обеща, че няма да има погребение с общоприетата церемония — „свещеник, проповед и моето тяло на публично изложение.“ Както каза още: „Тогава не ще се намирам в онова тяло, но то заслужава по-голямо уважение, отколкото му дава излагането на открито.“

Тя настоя да не предприемам нищо друго освен кремирането ѝ и разпръскването на пепелта, останала от нея, в обичната ѝ Кауалоа, „където почувствах толкова много мир и любов“. Единствената церемония — приятели и обичани близки, наблюдаващи разпиляването на пепелта ѝ, докато се пее „Мост над развълнувани води“.

Бев добре знаеше, че ще има сълзи и тогава, и сега, когато пиша тези редове, но в последните си дни често говореше, че сълзите са ненужни. Според нея те бяха част от животинското ни начало. Кучето вие при загубата на стопанина си...

Друга част от човешкото съзнание бе заела доминиращо място в живота ѝ — Духът. Но не в оня сантиментален религиозен смисъл,

нито в онова, което идеалистите асоциират с подобно понятие. За Бев то бе светлината, с която съзнанието огрява всичко, пред което човек е изправен. Ето защо мога да кажа, че въпреки мъката и дори в тази мъка духът ми прелива от радост благодарение на любовта, която тя ми даде и продължава да го прави. Нищо в мъката по нейната смърт няма достатъчно висока цена, за да бъде равностойно на любовта, споделена от двама ни.

Изборът ѝ на песента, която да бъде изпята при разпръскването на пепелта, бе свързан с онова, което ние често си казвахме един другиму: тя е мост за мен, а аз за нея. Това бе символът на нашия семеен живот.

Започнахме взаимното си споделяне, когато застанахме пред свещеник в Сиатъл на 20 Юни 1946 година. Прекарахме медения си месец на един наблюдателен пост за противопожарна защита на върха на хълма Кели в Националния горски масив Снокуелми. Обитаваното от нас помещение имаше площ от дванайсет квадратни фута, а стражевата кула бе само шест, като по-голямата част от тази площ се заемаше от дежурния наблюдател, с когото засичахме мястото на всеки появил се дим.

В претъпканата жилищна обстановка — с механичен грамофон марка „Виктрола“ и две портативни пишешци машини, заемащи почти изцяло единствената маса — успяхме да заложим достатъчно добре модела на общия ни живот — работа под звуците на поддържаща духа музика, писане и всички останали радости, предлагани от всекидневието.

От казаното дотук не бива да се приема, че сме били в състояние на постоянна еуфория. Далече от подобно предположение! Преживявахме моменти на скука, страхове и болезнени усещания. Но винаги се намираше време за смях. Дори приближила края си, Бев продължаваше да ми се усмихва, за да ми покаже, че съм я настанил правилно на възглавниците под нея, облекчил съм болката в гърба ѝ с лек масаж, а така също и да ми благодари за останалите необходими неща, които вече не можеше да извършва сама.

В последните си дни тя позволяваше единствено на мен да я докосвам. Семейният ни живот бе създал такава връзка на обич и доверие между нас, че тя често казваше, че стореното от мен за нея е развностранно на собствените ѝ действия. Въпреки че аз трябваше да

включва в грижите си и най-интимното необходимо, така както човек се грижи за невръстно дете, тя никога не се почувства обидена или със засегнато по някакъв начин собствено достойнство. Когато я вдигах на ръце, за да ѝ бъде по-удобно или да я изкъпя, ръцете на Бев винаги обгръщаха раменете ми, а лицето ѝ често се сгушваше до моето.

Трудно е да предам радостта от онези мигове, но ви уверявам, че тя винаги ги изпълваше. Радост на духа. Радост от живота дори пред лицето на смъртта. Държах ръката ѝ, когато жена ми умираше, а лекуващият лекар каза със сълзи в очите си нещо, което мнозина бяха споделяли преди:

„Каква грациозност има в нея.“

Много от виделите тази грация не я разбираха. Спомням си как влязохме в болницата още преди зазоряване за раждането на първия ни син. Ние просто се смеехме. Обслужващият персонал ни гледеше неодобрително. Раждането е болезнено и опасно. Жени умират, давайки живот. Защо тези хора се смеят?

А ние се смеехме, защото идващият нов живот — част и от двама ни — ни изпълваше с огромно щастие. И още, смеехме се, защото се радвахме, че раждането ще стане в болница, построена на мястото на онази, в която е била родена Бев. Какво прекрасно продължение!

Смехът ни явно бе заразителен и скоро и други хора, които срещяхме по пътя към родилната зала, също започнаха да се усмихват. Неодобрението се превърна в одобрение. Същинска благодат в миговете на стрес.

Подобен бе и начинът, по който тя посрещаше непрестанно идващото ново. Всичко, на което Бев се натъкваше, съдържаше нещо любопитно, възбуждащо сетивата ѝ. У нея имаше онази непрестореност и наивност, която по своему бе проява на изтънченост. Тя искаше да намери доброто във всичко и у всекиго. И по този начин предизвикваше реакцията на другите.

„Отмъстителността е присъща на децата — казваше Бев. — Само незрели в същността си хора проявяват склонност към нея.“

За жена ми се знаеше, че кани онези, които са я обидили, за да ги помоли да оставят настрана разрушителните чувства: „Нека бъдем приятели.“ Ето защо никак не ме изненада пороят от съболезнования след смъртта ѝ.

...Има ли нещо учудващо, че гледам назад в съвместните ни години с усещане за радост, надхвърлящо онова, което думите могат да опишат? И има ли нещо още по-учудващо от факта, че не искам и нямам никаква потребност да забравя и миг от тях? Мнозина само се докоснаха до битието ѝ в самата му периферия. Докато аз го споделих по възможно най-близък начин и то винаги укрепваше силите ми. Нямах да ми бъде възможно да сторя онова, което нуждата поиска от мен да направя през последните десет години от живота ѝ, вливайки в замяна неподозирани сили у Бев, ако тя не се бе раздавала през цялото останало време, без да запази нищо само за себе си. И мисля, че точно това е истинското щастие, както и най-голямата възможна привилегия.

Франк Хърбърт

Порт Таунсенд, Вашингтон
6 април 1984 г.

РЕЧНИК

А

АКСОЛОТЛОВИ РЕЗЕРВОАРИ — Резервоари, в които телата на мъртвите се използват за сложен биологичен синтез. Названието идва от аксолотъл — личинка на мексиканското земноводно амблистома. Аксолотълът има удивителното свойство да се размножава още преди да е достигнал стадия на възрастна амблистома.

АРАКИС — Планетата, известна като Дюн, третата планета на Канопус.

Б

БАЛИСЕТ — Деветструнен инструмент, пряк наследник на цитрата. Строй в гамата чусик. Свири се с подръпване на струните. Любим инструмент на имперските трубадури.

БАШАР — Сардукарски офицер, малко над чин полковник по стандартната военна йерархия. Чин, създаден от военния управител на планетарна подобласт.

БИН ДЖЕЗЪРИТ — Старинна школа за умствено и физическо обучение, основана първоначално за девойки, след като Великият бунт разрушава т.нар. „мислещи машини“ и роботи.

БИН ТЛЕЙЛАКС — За разлика от „Бин Джезърит“ тази школа не приема никакви нравствени забрани при изследването на човешкото тяло и дух. Организацията „Бин Тлейлак“ е известна като безскрупулен разпространител на разрушителни открития в областта на биологията и философията (виж също Тлейлак).

БИНДУ — Отнася се за човешката нервна система, особено за тренирането на отделни мускули. Често се среща като бинду-нерватура.

БЪТЛЪРОВ ДЖИХАД (наричан също Великият бунт) — Кръстоносният поход срещу компютрите, мислещите машини и роботите, започнал през 201 г. преди Сдружението и завършил през

108 п.о.С. Основната повеля на джихада е запазена в Оранжевата католическа библия и звучи така: „Не сътворявай машина по подобие на човешкия ум.“

В

ВЕЛИКОТО СПОРАЗУМЕНИЕ — Всесветско примирие, наложено от равновесието на силите, поддържано от Сдружението, великите династии и империята. Основният му закон забранява употребата на атомно оръжие срещу хората. Всеки закон на великото споразумение започва със следния текст: „Правните договорености трябва да се съблюдават...“

ВЕТРОКАПАН — Съоръжение, поставяно на пътя на преобладаващите ветрове. То може да кондензира влагата от въздуха чрез рязко понижаване на температурата вътре в него.

ВЛАГОСЪХРАНЯВАЩ КОСТЮМ — Плътна обгръщаща дреха, изобретена на Аракис. Тъканта представлява микросандвич, филтриращ потта и другите телесни течности. Възстановената влага се събира в джобни резервоари, откъдето може отново да се използва чрез т.нар. функционални тръбички.

ВОДА НА ЖИВОТА — „Отровата на просветлението“ (виж света майка). Течност, която се получава при последното смъртно дишане на удавен пясъчен червей. Вътре в организма тази течност се превръща в наркотик, познат в заслоните като „наркотик на прозрението“.

Г

ГАЙЪДИ ПРАЙМ — Планета от съзвездието Офиучи 36Б — родно място на династия Харконен, полупригодна за живот, с ограничена възможност за фотосинтеза.

ГАЛАХ — Официалният език на империята, силно повлиян от културно-техническите термини, смесица от езиците на народите, които непрекъснато са се преселвали из вселената.

ГЛАСА — Създаденото в „Бин Джебърит“ сложно умение, което дава възможност на посветения да владее останалите само посредством подобрени тонови нюанси на гласа си.

ГОЛА — Мъртвец, възврънат към живота чрез тайните методи на „Бин Глейлак“ — школа, която не приема никакви нравствени забрани при изследването на човешкото тяло и дух.

ГОМ ДЖАБЪР — „Повелителят на смъртта“. Особена отровна игла, потопена в метацианид, използвана от прокторите на „Бин Джебърит“ при смъртното изпитание.

д

ДИСТРАНС — Средство за нанасяне на временен отпечатък върху нервната система на животни и птици. Нормалният писък на птицата след това носи отпечатъка на съобщението, което може да се вземе от приносителя посредством друг дистранс.

з

ЗАЩИТА — Защитното поле, създавано от Холцманов генератор. Полето се получава в първата фаза на суспенсорно-неутрализиращия ефект. Полето пропуска само предмети, които се движат с малки скорости (в зависимост от настройването тази скорост се движи от в до 9 см в секунда).

ЗАЩИТНА СТЕНА — Планинска географска особеност в северната част на Аракис, която в известна степен предпазва една малка област на планетата от кориолните бури.

ЗЕНСУНИ — Привърженици на разколническа секта, която се отрекла от учението на Маомет (наричан още „Третият Мохамед“) около 1381 г. п.о.С. Религията Зенсуни е известна главно с подчертаната си мистичност и завръщането към „пътя на прадедите“. Повечето изследователи сочат като подстрекател на разкола Али Бен Охашъ, но някои факти подсказват, че той може да е бил просто глашатай на втората си съпруга Нисан.

и

ИКС — Виж Ричиз

ИМПЕРСКА ПОВЕЛЯ — най-висша повеля на медицинското училище „Сук“, забраняваща отнемането на човешкия живот. Хората, у които е заложена, са белязани с диамантена татуировка върху челото.

На тях им се позволява да си пускат дълги коси, прихванати със сребърната халка на училището „Сук“.

к

КАЛАДЪН — Третата планета от съзвездието Делта от Павонис — родно място на Пол Муад'Диб.

КАНАТ — Открит канал за контролирано напояване при пустинни условия.

КОРИНО — Имперска династия, установила господството си през 88 г. п.о.С. след космическата битка близо до Сигма Драгонис.

КРЕЧЕТАЛО — Къса тояга с хлопка в единия ѝ край, задвижвана от пружина. Предназначение: забива се в пясъка и се включва, за да повика пясъчния червей.

КОРИОЛНА БУРЯ — Всяка много силна пясъчна буря на Аракис където ветровете, които духат из откритите равнини, се усилват от собственото въртеливо движение на планетата, докато наберат скорост до 700 км/час.

КОСМИЧЕСКО СДРУЖЕНИЕ — Виж Сдружение.

КУИЗЪЦ ХАДЕРАХ — „Скъсяване на пътя“ — това е определението, прилагано от „Бин Джебърит“ спрямо неизвестното, за което се търсело генетично решение: възпитаник на „Бин Джебърит“ от мъжки пол, чиито умствени способности ще преодолеят пространството и времето.

л

ЛАЗЕСТРЕЛ — Оръжие с ограничена употреба поради взривоопасния ефект от съприкосновението на лазерния лъч със защитното поле.

ЛИЦЕТАНЦЬОР — Възпитаник на школата „Бин Тлейлак“, който е овладял способността мигновено да преобразява лицето и тялото си.

ЛОВЕЦ ПРЕСЛЕДВАЧ — Дебнещ плячката си метален къс със суспенсорно поле, който се насочва от застанал наблизко оператор — често се използва като оръжие за убийство.

м

МАСТИЛЕНА ЛОЗА — Пълзящо растение, виреещо на Гайъди Прайм, което често се използва като камшик в бордеите за роби. Жертвите се бележат с морава на цвят татуировка, която причинява остатъчна болка в продължение на много години.

МЕЛИНДЖ — „Подправка на подправките“ — култура, която вирее единствено на Аракис. Подправката, известна главно заради гериатричните си качества, приета в малки количества, е безвредна, но действа като наркотик, когато се взема дневно над два грама на 70 кг телесно тегло. Муад’Диб твърди, че прорицателските му способности се дължат на подправката. Подобни са твърденията и на навигаторите на Сдружението. Цената ѝ на имперския пазар стига до 620 000 солария за десет грама.

МЕНТАТИ — Онази прослойка от имперските граждани, подготвяни за върховни постижения в областта на логиката. „Хора компютри“.

МЕТАСТЪКЛО — Стъкло, създадено чрез вдухване на нажежен газ в листове ясмиев кварц. Слави се о изключителната си здравина на опън (около 450 тона на квадратен сантиметър при два сантиметра дебелина) и свойствата си на селективен радиационен филтър.

МИСИОНАРИЯ ПРОТЕКТИВА — „Защитна мисия“ — клон на „Бин Джебърит“, натоварен със задачата да сее заразни суеверия в първобитните светове, като по този начин подготви тези райони за включването им в сферата на влияние на „Бин Джебърит“. Виж Паноплия Профетикус.

МУАД’ДИБ — Приспособила се на Аракис кенгурова мишка — същество, което в митологията на свободните се свързва с изображението върху втората луна на планетата. Това същество е на почит сред свободните заради неговата способност да оцелява в откритата пустиня.

н

НАИБ — Човек, който се е закълел да не попада жив в ръцете на врага — традиционен обет на вождовете на свободните.

о

ОРАНЖЕВАТА КАТОЛИЧЕСКА БИБЛИЯ — (Съкратено ОКБ) Сборник, чийто религиозен текст е съставен от Комитета на всецърковните преводачи. Съдържа елементи от най-древните религии, включително Саарийското учение на Маомет, Махаянското християнство, Зенсунския католицизъм и традиционния будислямизъм. Смята се, че най-върховната ѝ повеля е „Не си криви душата!“.

ОРНИТОПТЕР — (най-често само „топтер“) — всеки самолет, годен за продължителен полет с размахване на крилете като при птиците.

п

ПАНОПЛИЯ ПРОФЕТИКУС — Термин, отнасящ се до суеверията и предразсъдъците, използвани от „Бин Джебзърит#“, за да подработват първобитните райони. Виж Мисионария Протектива.

ПОДПРАВКА — Виж мелиндж.

ПОСИТ — Съкращение от Почтен съюз на инициативните търговци корпорация за всестранно развитие, контролирана от императора и Великите династии с мълчаливото съгласие на Сдружението и „Бин Джебзърит“.

ПРАНА МУСКУЛАТУРА — Мускулите на човешкото тяло, взети като отделни елементи за обучение (виж бинду).

ПРОКТОР — Света майка от „Бин Джебзърит“, която е и регионален директор на бин-джезъритско училище (обикновено „бин-джезъритка с вътрешен глас“).

ПЯСЪЧЕН ЕЗДАЧ — Термин на свободните, с който наричат човек който съумее да повика и обязди червей.

ПЯСЪЧЕН ЧЕРВЕЙ — Виж Шай-хулуд.

р

РИЧИЗ — Четвъртата планета от съзвездието Еридан А, призната заедно с планетата Икс за господстваща в областта на техническата култура; известна с постиженията си в миниатюризацията.

с

САЛУСА СЕКУНДУС — Третата планета от съзвездието Гама Уейпинг, определена за имперската планета-затвор след преместването на кралския двор на Кайтейн. Салуса Секундус е родната планета на династия Корино и втората временна спирка от странстванията на Бродещите Зенсуни. Според преданията свободните били роби там в продължение на девет поколения.

САРДУКАРИ — Воини фанатици на падишах-императора. Условието, при които живеели, били толкова сурови, че шест от единадесет души загивали още преди да навършат единадесет години. Военното им обучение се основава преди всичко на суровост и почти самоубийствено пренебрежение към собствената безопасност. Още от детските им години ги обучавали да използват жестокостта като основно оръжие, както и да тероризират противниците си. Твърди се, че в апогея на тяхното господство над вселената умението им да се дуелират е отговаряло на десета степен на Гинъз, а в ръкопашния бой са се доближавали до способностите на бин-джезъритските възпитанички. Всеки един от тях е струвал колкото десет редови войника на Ландсрада. По времето на Шедъм IV, когато те все още били могъщи, силата им била подкопана от прекалена самоувереност и цинизъм.

СВЕТА МАЙКА — Първоначално проктор (отговорник по дисциплината) в „Бин Джебзърит“, жена, която е превърнала в организма си отровата на просветлението в течност, извисявайки се по този начин на по-високо ниво на познание. Титла, приета и от свободните за собствените им религиозни водачки, които извършват подобно превръщане. Виж също „Бин Джебзърит“ и водата на живота.

СВЕТОГЛОБУС — Осветително тяло, поддържано във въздуха от суспензорно поле и захранвано от собствен източник на енергия (най-често органични батерии).

СВОБОДНИ — Синеоки — Свободни племена на Аракис, обитатели на пустинята, последни потомци на Зенсунските бродници, „Пясъчни пирати“ според имперския речник.

СДРУЖЕНИЕ — Космическо сдружение — единият крак на политическия триножник, поддържащ Великото споразумение. Сдружението е втората школа за умствено и физическо обучение (виж „Бин Джебзърит“ след Великия бунт). Монополът на Сдружението

върху космическите пътувания и превози и върху междузвездното банково дело се смята като начална точка в имперския календар.

СЕМУТА — Вторият наркотичен дериват, добиван посредством извличане на кристали от веществото, останало след изгарянето на лаковото дърво. Въздействието му, описано като продължителен екстаз, се предизвиква от известни атонални вибрации, отнасяни към семутската музика.

СЕСТРИНСТВО — виж „Бин Джебърит“.

СИЙЧ — На езика на свободните „място за сбор по време на опасност“. Тъй като в течение на много поколения свободните са живеели под непрестанна заплаха, терминът е влязъл в разговорния език и означава всяко пещерно укрытие, обитавано от някоя тяхна племенна общност.

СТРЕЛОМЕТ — Метателно оръжие, изхвърлящо бавно стрела, чийто връх е потопен в отрова или наркотик. Ефективността му е ограничена от колебанията в настройката на защитното поле и относителното движение между целта и оръжието.

СУСПЕНСОР — Вторична фаза на Холцманов генератор. Тя неутрализира при тегленето в определени граници в зависимост от относителната маса и консумацията на енергия.

т

ТЛЕЙЛАКС — Единствената планета на Талим, известна като център, отцепник за обучаване на ментати; източник на „деформирани“ ментати.

у

УАЛАХ IX — Деветата планета от съзвездието Лауджин, където е разположено базовото училище „Бин Джебърит“.

ч

ЧАКОБЗА — Т.нар. „магнетичен език“, произлязъл отчасти от древния Ботани (Ботани Джиб — „джиб“ означава диалект). Сбор от древни диалекти, видоизменен от нуждите на секретността с преобладаващо влияние на търсеция ловен език на Ботани, на наемните воители от първата Договорна война.

ШАЙ ХУЛУД — Пясъчен червей от Аракис, наричан Още „Старецът на пустинята“, „Вечният стар баща“ и „Пустинният дядо“. Когато се изрича с определен тон или се изписва с главни букви, това название обозначава земното божество, присъстващо във всички суеверия на свободните. Пясъчните червеи достигат огромни размери (в централните пустини са забелязвани екземпляри с дължина до 400 метра) и живеят извънредно дълго, ако не загинат в двубой помежду си или не бъдат удавени във вода, която е отровна за тях. Смята се, че повечето пясъци на Аракис са резултат от жизнената им дейност.

ШИГЪРОВА ЖИЦА — Обвито в метал пълзящо растение *parvinarvium*, което вирее само на Салуса Секундус и III Делта Кейсинг. Отличава се с изключителна якост.

ШКОЛА „СУК“ — виж Имперска повеля.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.